

TÜRKİYE ENERJİ SEKTÖRÜ PAYDAŞ REHBERİ

Kamu kurumları, düzenleyiciler, KİT'ler, piyasa katılımcıları, meslek örgütleri, dernek ve birlikler, sendikalar, düşünce kuruluşları, akademi, finans kuruluşları, medya ve yayınlar, etkinlikler, uluslararası kuruluşlar ve veri kaynakları

22 Eylül 2026

İçindekiler

İçindekiler	2
Bu rehber hakkında	4
1. Yasama organı ve Cumhurbaşkanlığı düzeyi	4
1.1 TBMM	4
1.2 Cumhurbaşkanlığı ve politika kurulları	6
2. Bakanlıklar ve merkezî idare birimleri	9
2.1 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB)	9
2.2 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB)	14
2.3 Diğer bakanlıklar ve ilgili birimler	18
3. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar	26
4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu enerji şirketleri	32
4.1 Elektrik	33
4.2 Petrol ve doğal gaz	34
4.3 Madencilik ve kömür	37
4.4 Kamu bankaları ve finans kuruluşları (kamu)	38
5. Piyasa katılımcı türleri ve özel sektör	40
5.1 Elektrik piyasası katılımcı türleri (6446 sayılı Kanun)	40
5.2 Doğal gaz piyasası katılımcı türleri (4646 sayılı Kanun)	44
5.3 Petrol ve LPG piyasası katılımcı türleri (5015 ve 5307 sayılı Kanunlar)	47
5.4 Yatırımcı grupları ve büyük enerji şirketleri (örnekler, kapsayıcı değil)	50
5.5 Elektrik dağıtım bölgeleri ve görevli tedarik şirketleri	57
6. Meslek odaları ve meslek birlikleri	59
7. Sektörel dernekler, birlikler ve vakıflar (alt sektöre göre)	66
7.1 Elektrik piyasası ve şebeke	66
7.2 Yenilenebilir enerji (kaynak bazında)	69
7.3 Hidrojen, nükleer ve yeni teknolojiler	73
7.4 Doğal gaz, petrol ve LPG	75
7.5 Madencilik ve kömür	78
7.6 Enerji verimliliği, binalar ve ısıtma-soğutma	80
7.7 İş dünyası şemsiye örgütleri ve platformlar	84
7.8 TR ETS ve SKDM kapsamındaki sanayi sektörlerinin dernekleri	89
7.9 Diğer enerji dernekleri ve meslek dernekleri	91
8. İşçi ve memur sendikaları, işveren sendikaları	94
9. Düşünce kuruluşları, araştırma merkezleri ve akademi	100
9.1 Enerji ve iklim odaklı düşünce kuruluşları	100
9.2 Üniversite enstitü ve araştırma merkezleri	108
9.3 Üniversitelerin enerji uygulama ve araştırma merkezleri (il bazlı liste)	114

10. Finans kuruluşları ve yatırımcılar	120
11. Uluslararası kuruluşlar ve bölgesel iş birlikleri	126
11.1 Uluslararası kuruluşlar ve Türkiye ilişkileri	126
11.2 Uluslararası kuruluşların Türkiye ofisleri ve programları	134
12. Medya, dergiler, mecmualar ve akademik yayınlar	137
12.1 Sektörel haber portalları ve dijital yayınlar	137
12.2 Basılı ve süreli dergiler	142
12.3 Uluslararası fiyat ajansları ve enerji medyası	145
12.4 Akademik ve hakemli dergiler	147
12.5 Enerji, iklim, maden ve petrol konulu ulusal hakemli dergiler (DergiPark taraması)	152
13. Kongreler, fuarlar, zirveler ve ödüller	156
13.1 Kongre, fuar ve zirveler	156
13.2 Ödüller	164
13.3 Yıllık etkinlik takvimi	165
14. Veri, istatistik ve mevzuat kaynakları	166
15. Yerel yönetimler, bölgesel yapılar ve toplum düzeyi paydaşlar	176
Ek A. Temel mevzuat listesi (paydaşları konumlandırmak için)	183
Ek B. Temel strateji ve politika belgeleri	190
Ek C. Rehber için önerilen ek başlıklar	194
Ek D. Kısaltmalar sözlüğü	194
Ek E. Kapanan ve birleşen kurumlar	206
Rehberin diğer bölümlerinde kapandı/birleşti olarak işaretlenen girişler	209
Ek F. Şehir doğal gaz dağıtım şirketleri	210

Bu rehber hakkında

Bu rehber, Türkiye enerji sektöründe karar alan, düzenleyen, işleten, temsil eden, finanse eden, araştıran ve haber yapan paydaşların kapsamlı bir envanterini sunar. Her giriş, kurumun ne olduğunu, sektörde ne yaptığını, neden önemli olduğunu ve hangi yayın, veri ya da etkinliğine bakılabileceğini kısa bir rehber metniyle açıklar; kuruluş yılı, yasal dayanak, resmî web adresi ve rehberdeki ilişkili kurumlar ayrıca verilir.

Yapı: Önce yasama ve Cumhurbaşkanlığı düzeyi, bakanlıklar ve düzenleyici kurumlar; ardından kamu iktisadi teşebbüsleri, piyasa katılımcı türleri ve büyük şirketler; sonra meslek odaları, sektörel dernekler, sendikalar, düşünce kuruluşları ve akademi, finans ve uluslararası kuruluşlar, medya ve yayınlar, etkinlikler, veri kaynakları ile yerel ve toplum düzeyindeki paydaşlar yer alır. Ekler temel mevzuatı (Ek A), strateji belgelerini (Ek B), rehber için önerilen ek başlıkları (Ek C), kısaltmalar sözlüğünü (Ek D), kapanan ve birleşen kurumları (Ek E) ve şehir doğal gaz dağıtım şirketlerini (Ek F) içerir. Elektrik dağıtım bölgeleri, üniversitelerin enerji merkezleri, hakemli dergiler ve yıllık etkinlik takvimi ilgili bölümlerde tablo olarak verilmiştir.

Kullanım notu: Bilgiler Eylül 2026 itibarıyla kurumların resmî siteleri, Resmî Gazete ve mevzuat.gov.tr başta olmak üzere birincil kaynaklardan doğrulanmıştır. Türkiye'de kamu teşkilatı ve şirket yapıları sık değişir; kapanan veya başka bir kurumla birleşen yapılar silinmemiş, halefleriyle birlikte işaretlenmiş ve Ek E'de toplanmıştır. Varlığı ya da güncel durumu kesin olarak doğrulanamayan az sayıdaki giriş 'Doğrulama bekliyor' ibaresiyle gösterilmiştir. Üye sayısı ve pazar payı gibi teyit edilemeyen sayısal bilgiler bilinçli olarak verilmemiştir. Web adresi boş bırakılan girişlerin çalışan resmî bir sitesi bulunamamıştır.

1. Yasama organı ve Cumhurbaşkanlığı düzeyi

Bu bölüm, enerji politikasının yasal ve üst düzey yürütme çerçevesini belirleyen organları kapsar: kanunların görüşüldüğü TBMM komisyonları ile Cumhurbaşkanlığına bağlı başkanlık, ofis ve politika kurulları. 2018'de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişten bu yana teşkilat yapısı ve pek çok enerji kararı kanun yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve kararlarıyla belirlendiğinden, mevzuat değişikliklerini izlemek isteyen okur için başlangıç noktası bu düzeydir. Bakanlıklar ve düzenleyici kurumlar sonraki bölümlerde ele alınır.

1.1 TBMM

Enerji ve iklim kanunları Meclis Başkanlığınca ilgili ihtisas komisyonuna havale edilir; komisyon raporu, muhalefet şerhleri ve tutanaklar bir düzenlemenin gerekçesini anlamak için birincil kaynaktır.

- **TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu**

Kamu kurumu · Dayanak: TBMM İçtüzüğü · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili-sayfa)

TBMM İçtüzüğü uyarınca çalışan daimi ihtisas komisyonlarından biridir; 28. Yasama Döneminde 27 üyeden oluşur ve üyelikler partilerin Genel Kurul'daki sandalye oranına göre dağıtılır. Meclis Başkanlığınca havale edilen petrol, elektrik, doğal gaz ve LPG piyasaları, yenilenebilir enerji, madencilik, rekabet ve tüketici hukuku konulu kanun tekliflerini esastan görüşür. Elektrik piyasası, lisans rejimi, yenilenebilir destekleri ve maden ruhsatlarına ilişkin değişikliklerin Genel Kurul öncesindeki en ayrıntılı tartışma zeminidir; görüşmelere bakanlık ve EPDK temsilcileri ile sektör örgütleri de katılır. Komisyon raporları, muhalefet şerhleri ve tutanaklar TBMM sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Komisyon raporları ve muhalefet şerhleri (sıra sayıları); Komisyon tutanakları; Komisyon gündemleri.

İlişkili: EPDK, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu

- **TBMM Çevre Komisyonu**

Kamu kurumu · Dayanak: TBMM İçtüzüğü · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili_sayfa)

TBMM İçtüzüğü uyarınca çalışan ihtisas komisyonudur; çevrenin korunması, hava, su ve toprak kirliliği, ormanlar, kıyılar ve tabii varlıklar konulu kanun tekliflerini görüşür. Enerji sektörü için önemi, Türkiye'nin ilk iklim çerçeve yasası olan 7552 sayılı İklim Kanunu'nun esas komisyonu olmasından gelir: teklif 26 Şubat 2025'te bu komisyonda kabul edilmiş, 2 Temmuz 2025'te Genel Kurul'dan geçmiş ve 9 Temmuz 2025'te Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi, karbon fiyatlandırması ve çevresel etki değerlendirmesi rejimine dair yasal değişiklikler de bu komisyonun görev alanına girer. İklim Kanunu komisyon raporu, yasanın gerekçesini ve tartışılan seçenekleri görmek için temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İklim Kanunu Teklifi komisyon raporu (2025); Komisyon tutanakları.

İlişkili: İDB, TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

- **TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu**

Kamu kurumu · Dayanak: TBMM İçtüzüğü; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili_sayfa)

Merkezi yönetim bütçe ve kesin hesap kanunlarını, vergi ve mali düzenlemeleri görüşen ihtisas komisyonudur. Her yıl sonbaharda yürütülen bütçe görüşmelerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile EPDK gibi düzenleyici kurumların bütçeleri, bakan ve kurum başkanlarının sunumlarıyla tek tek ele alınır. Enerji sübvansiyonlarının bütçe yükü, kamu enerji yatırımları ve vergi politikası bu görüşmelerde gündeme gelir; enerji hükümleri içeren pek çok torba kanun da bu komisyondan geçer. Bakan sunumları ve soru-cevap tutanakları, sektörün yıllık resmî hedeflerini ve kamu maliyesiyle ilişkisini izlemek için düzenli bir kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bütçe görüşmeleri tutanakları (her yıl Ekim-Aralık); Bakanlık ve kurum bütçe sunumları.

İlişkili: Sayıştay Başkanlığı, EPDK

- **TBMM Dışişleri Komisyonu**

Kamu kurumu · Dayanak: TBMM İçtüzüğü; Anayasa m. 90 · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili_sayfa)

Dış politika ve uluslararası antlaşmalara ilişkin kanun tekliflerini görüşen ihtisas komisyonudur. Anayasa'nın 90. maddesi gereği Türkiye adına yapılan uluslararası antlaşmaların onaylanması, TBMM'nin bunu bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır; bu uygun bulma kanun teklifleri genellikle esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonu'nda görüşülür. Nükleer santral iş birliği, uluslararası boru hattı ve transit anlaşmaları, enerji alanındaki hükümetlerarası anlaşmalar ve iklim antlaşmaları bu yoldan iç hukuka girer. Komisyon raporları, bir anlaşmanın hangi gerekçeyle ve hangi taahhütlerle onaylandığını gösterdiği için enerji diplomasisini inceleyenler açısından başvuru belgesidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Uygun bulma kanun teklifleri komisyon raporları; Komisyon tutanakları.

İlişkili: Dışişleri Bakanlığı

- **TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu (KİT Komisyonu)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1938 · Dayanak: 3346 sayılı Kanun (1987); 6085 sayılı Sayıştay Kanunu · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili_sayfa)

1938'de 3460 sayılı Kanunla kurulan, bugün 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların TBMM'ce Denetlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde çalışan ve 35 milletvekilinden oluşan komisyondur. Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan veya dolaylı olarak devlete ait kuruluşları, Sayıştay'ın her kuruluş için hazırladığı yıllık denetim raporları üzerinden denetler. EÜAŞ, TEİAŞ, Türkiye Kömür İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Eti Maden gibi enerji ve maden teşekküllerinin mali durumu, yatırımları ve zararları burada görüşülür. Komisyonun denetim programı ile Sayıştay KİT raporları, kamu enerji şirketlerine dair en ayrıntılı kamuya açık mali bilgi kaynaklarından.

Başlıca yayın ve kaynaklar: KİT Komisyonu denetim programı; Sayıştay KİT denetim raporları.

İlişkili: Sayıştay Başkanlığı, EÜAŞ, TEİAŞ

- **TBMM Avrupa Birliği Uyum Komisyonu**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2003 · Dayanak: 4847 sayılı Kanun (15.04.2003) · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili/sayfa)

15 Nisan 2003 tarihli 4847 sayılı Kanunla kurulan, 28. Yasama Döneminde 27 üyeli ihtisas komisyonudur. TBMM'ye sunulan kanun teklifleri ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin AB mevzuatına uygunluğunu inceleyip esas komisyonlara görüş verir, katılım sürecini izler ve her yasama yılı sonunda değerlendirme raporu hazırlar. Üyeleri Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu'nu da oluşturur. Enerji açısından önemi, AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması, Yeşil Mutabakat ve AB enerji ile çevre müktesebatı gibi Türkiye'deki sanayi ve enerji düzenlemelerini doğrudan etkileyen gelişmeleri Meclis düzeyinde takip etmesidir. Yıllık raporları bu gelişmelerin resmî kaydını sunar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık değerlendirme raporları; Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu ortak bildirgeleri.

İlişkili: Ticaret Bakanlığı, TBMM Çevre Komisyonu

- **TBMM Meclis Araştırması Komisyonları**

Kamu kurumu · Dayanak: Anayasa m. 98; TBMM İçtüzüğü m. 104-105 · [tbmm.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://tbmm.gov.tr/ilgili/sayfa)

Anayasa'nın 98. maddesi ve İçtüzük'ün 104-105. maddeleri uyarınca belirli bir konuda bilgi edinmek üzere Genel Kurul kararıyla kurulan geçici komisyonlardır; süreleri sınırlıdır ve çalışmalarını bir raporla tamamlarlar. Enerji ve iklimle ilgili örnekler arasında 25 Şubat 2021'de kurulan, küresel iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması, kuraklıkla mücadele ve su kaynaklarının verimli kullanımını inceleyen komisyon ile 28. Dönemde Erzincan İlç'teki 13 Şubat 2024 maden kazasını araştıran komisyon bulunur. Bu raporlar kamu kurumlarının dinlendiği oturumların özetlerini ve politika önerilerini içerdiği için ikincil kaynak olarak değerlidir; basılı raporlar TBMM Açık Erişim Sistemi'nde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Meclis araştırması komisyon raporları (sıra sayısı olarak basılır); TBMM Açık Erişim Sistemi arşivi.

İlişkili: TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı

- **TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı**

Kamu kurumu · Dayanak: TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı · acikerisim.tbmm.gov.tr

TBMM Başkanlığı idari teşkilatı içinde yer alan ve milletvekilleri ile komisyonlara yasama ve denetim çalışmalarında bilgi desteği sağlayan hizmet birimidir. Talep üzerine bilgi notları, konu incelemeleri ve farklı ülkelerin düzenlemelerini karşılaştıran çalışmalar hazırlar. Enerji ve iklim kanun tekliflerinin görüşüldüğü dönemlerde bu çalışmalar, milletvekillerinin başvurduğu tarafsız arka plan bilgisini oluşturur. Yayımlanan çalışmaların bir bölümü, Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığının yürüttüğü TBMM Kütüphanesi Açık Erişim Sistemi'nde yayıncı adına göre taranabilir; birimin ayrı bir web sitesi bulunmadığından bu arşiv başlıca erişim noktasıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bilgi notları ve araştırma raporları (TBMM Açık Erişim Sistemi).

İlişkili: TBMM Meclis Araştırması Komisyonları

1.2 Cumhurbaşkanlığı ve politika kurulları

Cumhurbaşkanlığı teşkilatı 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenir ve sık değişir; 28 Mart 2025 tarihli 183 sayılı Kararname ile üç ofis kapatılmış, bazı politika kurullarının adı ve görev alanı değiştirilmiştir. Aşağıdaki girişler bu son yapıya göre güncellenmiştir.

- **Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · sbb.gov.tr

2018'de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişte kapatılan Kalkınma Bakanlığının planlama işlevini ve merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması görevini üstlenen Cumhurbaşkanlığı birimidir. Beş yıllık kalkınma planlarını, yıllık programları ve kamu yatırım programını hazırlar; bu belgeler enerji yatırımlarının ve arz güvenliği hedeflerinin makro çerçevesini çizer. Yürürlükteki On İkinci Kalkınma Planı 2024-2028 dönemini kapsar. Plan hazırlığında kamu, özel sektör ve akademiden katılımcılarla oluşturulan özel ihtisas komisyonlarının raporları, sektörün kendi sorun tespitlerini

içerdiğinden rehber için değerli kaynaklardır; 12. Plan döneminde enerji verimliliği ve arz güvenliği, enerji teknolojileri, iklim değişikliği ve maden politikaları için ayrı raporlar yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028); Yıllık programlar; Kamu yatırım programları; Enerji Verimliliği ve Arz Güvenliği Özel İhtisas Komisyonu Raporu; Enerji Teknolojileri Çalışma Grubu Raporu; Maden Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu.

İlişkili: On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu

- **Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · tccb.gov.tr

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan ve Cumhurbaşkanına ekonomi politikaları alanında görüş ve öneri sunan politika kurullarından biridir. Üyeleri Cumhurbaşkanınca atanır; son kapsamlı atamalar 10 Nisan 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Kurulun bağlayıcı karar yetkisi yoktur, ancak Cumhurbaşkanlığı düzeyindeki politika hazırlığına doğrudan girdi sağlar. Enerji ithalatının dış ticaret dengesine etkisi, enerji fiyat ayarlamalarının enflasyona yansımaları ve sübvansiyonlar gibi makroekonomik etkisi yüksek başlıklar görev alanıyla kesişir. Kurul çalışmaları kamuya düzenli rapor olarak açıklanmadığından faaliyetleri Cumhurbaşkanlığı ve İletişim Başkanlığı haberleri ile Resmî Gazete'deki atama kararlarından izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurul toplantı haberleri (tccb.gov.tr); Üye atama kararları (Resmî Gazete).

İlişkili: BTYPK, SBB

- **Cumhurbaşkanlığı Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu (BTYPK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · tccb.gov.tr

Bilim, teknoloji ve yenilik alanında Cumhurbaşkanına politika önerileri sunan danışma nitelikli kuruldur; bazı toplantılarına Cumhurbaşkanı bizzat başkanlık etmiştir. Üyeleri ağırlıklı olarak farklı mühendislik ve temel bilim alanlarından akademisyenlerden oluşur. Enerji sektörü açısından enerji depolama, hidrojen, nükleer teknoloji, yerli yenilenebilir enerji ekipmanı ve kritik mineraller gibi Ar-Ge ve sanayi politikası başlıklarında ulusal önceliklerin belirlenmesine katkısı nedeniyle izlenir. Kurulun kendi yayın dizisi yoktur; toplantı gündemleri Cumhurbaşkanlığı ve bakanlık haberlerinden, üye değişiklikleri Resmî Gazete'den takip edilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurul toplantı haberleri (tccb.gov.tr).

İlişkili: TÜBİTAK, Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu

- **Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim ve Afet Politikaları Kurulu**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · cbyyapk.gov.tr

2018'de Yerel Yönetim Politikaları Kurulu adıyla kurulmuş, 28 Mart 2025 tarihli 183 sayılı Kararname ile afet politikalarını da kapsayacak biçimde yeniden adlandırılmıştır. Yerel yönetimler arasındaki iş birliği, afet ve acil durumlarda önleme, müdahale ve iyileştirme ile afet riski altındaki alanların dönüşümü konularında politika önerileri geliştirir. Enerji açısından, belediyelerin iklim ve enerji eylem planları ile deprem gibi afetlerde elektrik ve doğal gaz altyapısının dayanıklılığı başlıklarıyla kesişir. 2026'da düzenlediği Marmara Bölgesi Doğal Afetler Çalıştayı, bu kurulun afet hazırlığı konusundaki çalışma biçimine bir örnektir. Kurulun ayrı bir web sitesi bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Marmara Bölgesi Doğal Afetler Çalıştayı (2026) çıktıları; Kurul toplantı haberleri.

İlişkili: AFAD

Not: Eski adı: Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu (183 sayılı Kararname ile değişti, RG 28.03.2025).

- **Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · invest.gov.tr

Yabancı doğrudan yatırımları çekmek ve yatırımcılara süreç boyunca destek olmak üzere 2018'de Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi adıyla kurulmuştur. 28 Mart 2025 tarihli 183 sayılı Kararname ile kapatılan Finans Ofisi'nin görevleri bu ofise aktarılmış ve adı Yatırım ve Finans Ofisi olarak değiştirilmiştir; bünyesine finansal sektör, finansal teknolojiler ve katılım finans konularını izleyen

bir Finans Dairesi Başkanlığı eklenmiştir. Enerji alanında yabancı yatırımcılar için ilk temas noktası işlevi görür, yatırım ortamını tanıtan sektör raporları hazırlar; 2026'da yenilenebilir enerji, depolama ve hidrojen gibi teknolojileri yatırımcı gözüyle ele alan bir enerji sektör raporu yayımlamıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sektör raporları (enerji sektör raporu, 2026); Yatırımcı rehberleri.

İlişkili: TVF

Not: Eski adı: Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi. Kapatılan Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi'nin görevleri 183 sayılı Kararname ile bu ofise devredildi (RG 28.03.2025).

- **Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (CBDDO) [Kapanmış]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

2018'de kurulan ve kamunun dijital dönüşümü, e-Devlet hizmetleri, büyük veri ve yapay zekâ uygulamaları ile kamu bilgi güvenliği politikalarını koordine eden Cumhurbaşkanlığı ofisiydi. Yayımladığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi, kamu kurumları yanında enerji gibi kritik altyapı alanlarında hizmet veren işletmeler için de çerçeve oluşturuyordu. 28 Mart 2025 tarihli 183 sayılı Kararname ile kapatılmış, görev ve yetkileri aynı yıl kurulan Siber Güvenlik Başkanlığı'na devredilmiştir. Eski kaynaklarda ve mevzuat atıflarında adına sık rastlandığından, rehberde halefiyle birlikte gösterilir; güncel düzenlemeler için Siber Güvenlik Başkanlığı'na bakılmalıdır.

İlişkili: Siber Güvenlik Başkanlığı

Not: 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatıldı (RG 28.03.2025, sayı 32855). Halef: Siber Güvenlik Başkanlığı.

- **Siber Güvenlik Başkanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2025 · Dayanak: 177 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu · siberguvenlik.gov.tr

8 Ocak 2025'te yayımlanan 177 sayılı Kararname ile Cumhurbaşkanlığına bağlı, tüzel kişiliği ve özel bütçesi olan bir kurum olarak kurulmuştur; yetkileri 19 Mart 2025'te yürürlüğe giren 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu ile belirlenmiştir. Ulusal siber güvenlik politika ve stratejilerini hazırlar, kamu ve kritik altyapı işletmecilerinin yükümlülüklerini düzenler ve denetler. Kapatılan Dijital Dönüşüm Ofisi'nin e-Devlet, kamu dijital dönüşümü ve yapay zekâ görevleri de 2025'te bu kuruma geçmiş, Aralık 2025'teki 192 sayılı Kararname ile veri yönetimi alanı eklenmiştir. Enerji kritik altyapı sektörleri arasında sayıldığından elektrik ve gaz şebekesi işletmecileri için doğrudan muhataptır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Siber güvenlik strateji ve eylem planları; Kritik altyapılara yönelik düzenlemeler ve rehberler.

İlişkili: CBDDO, USOM, BTK, EPDK

- **Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 10 sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · mevzuat.gov.tr

Resmî Gazete'nin yayımlanmasından ve yürürlükteki mevzuatın güncel, tek metin hâlinde sunulduğu Mevzuat Bilgi Sistemi'nin işletilmesinden sorumlu Cumhurbaşkanlığı birimidir; 2024 sonunda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının Genel Sekreterliğe dönüştürülmesiyle bu çatı altına geçmiştir. Cumhurbaşkanlığı kararname, karar ve yönetmelik taslaklarının hukuki incelemesini de yürütür. Enerji sektöründe yenilenebilir enerji kaynak alanı ilanları, acele kamulaştırma kararları, teşvik ve vergi oranı değişiklikleri gibi pek çok işlem Cumhurbaşkanı kararı olarak Resmî Gazete'de yayımlandığından, mevzuatın asıl ve güncel metnine ulaşmak için birincil kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Resmî Gazete (günlük); Mevzuat Bilgi Sistemi (mevzuat.gov.tr); Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Külliyyatı.

İlişkili: EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi

Not: Eski üst birim: Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı (2024 sonunda Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği olarak yeniden adlandırıldı). Resmî Gazete: <https://www.resmigazete.gov.tr>

- **Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · iletisim.gov.tr

2018'de 14 sayılı Kararname ile Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan, devletin iç ve dış kamuoyuna yönelik iletişim faaliyetlerini koordine eden ve basın kartı işlemlerini yürüten kurumdur. Enerji alanında resmî politika mesajlarının, büyük proje açılışlarının ve uluslararası tanıtım içeriklerinin yayıldığı kanaldır. Bünyesindeki Dezenformasyonla Mücadele Merkezi, enerji fiyatları, faturalar, kesintiler ve kamu enerji projeleri hakkında dolaşıma giren iddialara yönelik resmî açıklamalar yayımlar; bu açıklamalar kamuoyundaki tartışmaların ve hükümetin tutumunun izlenmesi için kullanışlı bir kayıt oluşturur. Kurumun yabancı dillerdeki yayınları da Türkiye'nin enerji politikasının dış kamuoyuna nasıl anlatıldığını gösterir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dezenformasyonla Mücadele Merkezi bültenleri; Resmî haber ve tanıtım yayınları.

İlişkili: Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu

- **Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (MGK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1983 · Dayanak: Anayasa m. 118; 2945 sayılı Kanun · mgk.gov.tr

Anayasa'nın 118. maddesi ve 2945 sayılı Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanunu uyarınca Millî Güvenlik Kurulu'nun sekretarya işlerini yürüten ve millî güvenlik siyasetine ilişkin çalışmaları hazırlayan birimdir. Devletin iç ve dış güvenlik politikasının ilkelerini belirleyen Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'nin hazırlanması ve güncellenmesinden sorumludur; belge gizlidir. Enerji arz güvenliği, kritik enerji altyapısının korunması ve Doğu Akdeniz gibi enerji kaynaklarıyla bağlantılı dış politika meseleleri bu stratejik düzeyde ele alınır. Kurul toplantılarının ardından yayımlanan basın bildirileri, konunun devlet gündemindeki ağırlığını izlemenin kamuya açık tek yoludur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: MGK toplantı basın bildirileri.

İlişkili: Siber Güvenlik Başkanlığı

2. Bakanlıklar ve merkezî idare birimleri

Bu bölüm, enerji politikasının günlük olarak yapıldığı ve uygulandığı merkezî idareyi kapsar: politika yapıcı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile birimleri, izin ve karbon fiyatlandırması yetkisini elinde tutan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve vergi, teşvik, dış ticaret, su, orman, istatistik ve denetim gibi alanlarda enerji kararlarını dolaylı olarak biçimlendiren diğer bakanlık ve kamu kurumları. Birim adları 1 ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin 2026 itibarıyla güncel metinlerine göre verilmiştir; ETKB'ye bağlı kamu şirketleri Bölüm 4'te, bağımsız düzenleyici kurumlar Bölüm 3'te yer alır.

2.1 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB), enerji ve maden politikasının asıl yapıcısıdır: Ulusal Enerji Planını hazırlar, YEKA yarışmalarını ve nükleer programı yürütür, uluslararası boru hattı anlaşmalarını müzakere eder ve kamu enerji kuruluşlarının üst yöneticisidir. Bu alt bölüm, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesindeki güncel hizmet birimlerinden sektör açısından önem taşıyanları, bağlı kuruluş MAPEG'i ve ilgili kuruluş TENMAK ile enstitülerini kapsar; kamu iktisadi teşebbüsleri Bölüm 4'te ele alınır.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1963 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (md. 166-183) · enerji.gov.tr

Enerji ve maden politikasından sorumlu merkezî idare birimidir; 1963'te kurulmuştur; 1985 tarihli 3154 sayılı teşkilat kanunu 2018'de 703 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış, teşkilatı o tarihten bu yana 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmektedir. Arz-talep planlamasını yapar, enerji ve tabii kaynak fiyatlandırma politikasını belirler, YEKA yarışmalarını, nükleer programı ve uluslararası boru hattı anlaşmalarını yürütür; BOTAŞ, TPAO, EÜAŞ ve TEİAŞ gibi kuruluşların yatırım programlarını onaylar, EPDK ise ilişkili kuruluştur. Ulusal Enerji Planı, kömür ve yenilenebilir

kapasite hedefleri ile doğal gaz ticaret merkezi politikası gibi tartışmaların ana karar vericisidir. Stratejik plan, faaliyet raporları ve Aylık Enerji ve Tabii Kaynaklar Bülteni sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Stratejik Plan ve Performans Programı; Faaliyet Raporları (yıllık); Aylık Enerji ve Tabii Kaynaklar Bülteni; Türkiye Ulusal Enerji Planı; Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası.

İlişkili: EİGM, EVÇED, MAPEG, TENMAK, NEGM, DİGM, EPDK, BOTAŞ, TPAO, EÜAŞ, TEİAŞ, TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

Not: Resmî teşkilat şeması: <https://enerji.gov.tr/birimler-merkeziteskilati>

- **Enerji İşleri Genel Müdürlüğü (EİGM)**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 169 · enerji.gov.tr/eigm

ETKB'nin enerji politikası ve planlamasından sorumlu ana hizmet birimidir. Enerji kaynak ve tesis envanterini tutar, uzun vadeli arz-talep projeksiyonlarını ve Ulusal Enerji Planını hazırlar, enerji satışlarında taban ve tavan fiyat esaslarını belirler. Elektrik ve hidrokarbon arz güvenliği, elektrik dağıtım bölgelerinin denetimi, YEKA ve lisanssız üretim, yerli aksam destekleri ile enerji tesislerinin imar ve ruhsat işlemleri bünyesindeki dairelerce yürütülür. Mülga Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün kaynak ölçümü ve potansiyel atlası görevleri de buradadır. Ulusal enerji denge tabloları, haftalık Piyasa Gözlem Raporu ve aylık elektrik yatırımları raporları resmi enerji istatistiğinin temel kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ulusal Enerji Denge Tabloları (yıllık, 1972'den itibaren); Piyasa Gözlem Raporu (haftalık); Enerji İstatistik Bülteni; Elektrik Yatırımları Özet Raporu (aylık); Türkiye Ulusal Enerji Planı; Rüzgar, Güneş ve Biyokütle Enerjisi Potansiyel Atlasları (REPA, GEPA, BEPA).

İlişkili: ETKB, EVÇED, EPDK, TEİAŞ, EÜAŞ, BOTAŞ

Not: Mülga Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün (YEGM) yenilenebilir kaynak görevleri 27 sayılı CBK (RG 10.01.2019) ile EİGM'ye, enerji verimliliği görevleri EVÇED'e geçmiştir. Raporlar: <https://enerji.gov.tr/eigm-raporlari>

- **Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü (NEGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 170 · enerji.gov.tr/negm

ETKB'nin nükleer güç santrali projelerini yürüten hizmet birimidir; 2018'de 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur. Nükleer santral projeleri için bakanlıklar, kamu kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör arasında koordinasyon sağlar; mevzuat, insan kaynağı, eğitim ve sanayi altyapısının hazırlanmasını izler, kamuoyu bilgilendirme çalışmalarını yürütür. Proje geliştirme, proje uygulama ve nükleer altyapı dairelerinden oluşur. Akkuyu Nükleer Güç Santralinin devreye alınması, yeni santral sahalarına ilişkin hükümetlerarası görüşmeler ve yerli firmaların nükleer tedarik zincirine katılımı konularında Bakanlık tarafındaki muhataptır. Birim sayfasında Akkuyu projesi ve nükleer santral projelerinde yer alan Türk firmalarının listesi bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projesi bilgi sayfası; Nükleer Santral Projesinde Türk Firmaları listesi.

İlişkili: ETKB, TENMAK, NÜKEN, EÜAŞ

Not: Eski adı Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürlüğü idi. 198 sayılı CBK (RG 20.06.2026, sayı 33286) ile adındaki "ve Uluslararası Projeler" ibaresi kaldırılmış, uluslararası proje ve transit boru hattı görevleri Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne aktarılmıştır. Nükleer güvenlik düzenlemesi ve lisanslama Nükleer Düzenleme Kurumunun (NDK) yetkisindedir.

- **Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü (DİGM)**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 171 · enerji.gov.tr/digm

ETKB'nin uluslararası ilişkilerini, AB uyum çalışmalarını ve 2026'dan itibaren uluslararası enerji projelerini yürüten hizmet birimidir. İkili enerji iş birliklerini, IEA, IRENA ve Enerji Şartı gibi çok taraflı platformlarla ilişkileri, uluslararası finans kuruluşlarıyla yürütülen projeleri ve AB katılım müzakerelerindeki enerji faslını koordine eder. 198 sayılı Kararname ile hükümetlerarası anlaşma taslaklarını hazırlamak ve transit petrol ve doğal gaz boru hattı anlaşmalarının uygulanmasını yatırımcılarla koordine etmek görevleri de bu birime verilmiştir. TANAP, TürkAkım ve Türkiye'nin gaz ticaret merkezi hedefi gibi enerji diplomasisi başlıklarında Bakanlığın ana birimidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Diplomasisi sayfası; Transit Boru Hatları ve Doğal Gaz Boru Hatları haritaları; IPA ve uluslararası finans kuruluşları proje sayfaları.

İlişkili: ETKB, BOTAŞ, TPAO, Dışişleri Bakanlığı, NEGM

Not: 198 sayılı CBK (RG 20.06.2026) ile görevlerine uluslararası projeler, anlaşma taslakları ve transit boru hatları eklenmiş; bünyesinde Uluslararası Projeler Dairesi Başkanlığı yer almaktadır.

- **Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 173; 5018 sayılı Kanun · enerji.gov.tr/sgb
ETKB'nin strateji, bütçe ve mali hizmetlerini yürüten hizmet birimidir; görevleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayanır. Bakanlığın stratejik planını, performans programını, faaliyet raporunu ve mali tablolarını hazırlar; bağlı ve ilgili kuruluşların faaliyetlerinin Bakanlık politika ve hedeflerine uygunluğunu izler, ihaleden yasaklama kararlarına ilişkin işlemleri koordine eder. Rehber okuru için önemi, kurulu güç, yerli üretim ve verimlilik gibi politika hedeflerinin ölçülebilir göstergelerle resmi olarak yazıldığı belgelerin bu birimce yayımlanmasıdır. Stratejik plan ayrı bir alt sitede, faaliyet raporları ve performans programları ise Bakanlık sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ETKB Stratejik Planı (sp.enerji.gov.tr); Performans Programı (yıllık); Faaliyet Raporu (yıllık); Mali Tablolar.

İlişkili: ETKB, SBB, HMB, Sayıştay Başkanlığı

- **Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (HHGM)**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 171/A; 659 sayılı KHK · enerji.gov.tr/hhgm
ETKB'nin hukuk birimidir; 2019'da 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen hükümle genel müdürlük düzeyinde yapılandırılmış olup görevleri 659 sayılı KHK ve Bakanlık Hukuk Hizmetleri Yönetmeliğine dayanır. Bakanlığın taraf olduğu adli ve idari davalarda, icra takiplerinde ve iç ve dış tahkim yargılamalarında Bakanlığı vekil olarak temsil eder. Bakanlık birimlerinin ve bağlı kuruluşların yönetmelik taslaklarını hukuki açıdan inceler, diğer kurumların hazırladığı mevzuat taslakları için Bakanlık görüşünü oluşturur. Maden ruhsatı iptalleri, yatırımcı-devlet tahkimleri ve enerji mevzuatı değişikliklerinin hukuki arka planını izlemek isteyenler için ilgili birimdir; kamuya açık düzenli yayını bulunmamaktadır.

İlişkili: ETKB, MAPEG

- **Teftiş Kurulu Başkanlığı**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 172; 375 sayılı KHK ek md. 24 · enerji.gov.tr/tkb

ETKB'nin teftiş ve denetim birimidir; Bakanın emri veya onayı üzerine Bakan adına çalışır ve 375 sayılı KHK uyarınca müfettiş istihdam eder. Bakanlık merkez teşkilatının yanı sıra Bakanlığın denetimi altındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri hakkında teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yürütür; bu kapsam bağlı ve ilgili kuruluşları, kamu enerji şirketlerini ve Bakanlık mevzuatına tabi özel sektör faaliyetlerini içerebilir. Kamu enerji kuruluşlarındaki usulsüzlük iddiaları ve Bakanlık düzeyindeki idari soruşturmalar bu birimin alanına girer. Raporları kamuya açık yayımlanmadığından dışarıdan izlenebilirliği sınırlıdır; sonuçlar çoğunlukla Sayıştay raporları, yargı kararları ve basın yoluyla görünür hale gelir.

İlişkili: ETKB, Sayıştay Başkanlığı

- **Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı (EVÇED)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2019 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 174; 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu · enerji.gov.tr/evced

ETKB'nin enerji verimliliği ile enerji-iklim ilişkisinden sorumlu ana hizmet birimidir; 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ocak 2019'da kurulmuştur. 5627 sayılı Kanun kapsamında enerji yöneticisi sınavlarını ve sertifikasyonunu, enerji verimliliği danışmanlık şirketlerinin yetkilendirilmesini, Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) ve Enerji ve Karbon Azaltımı (EKA) desteklerini, enerji performans sözleşmelerini ve kamu binalarında tasarruf hedefini yürütür. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planını izler, sera gazı envanterinin enerji bölümüne katkı verir ve Türkiye elektrik

şebekesi emisyon faktörlerini yayımlar; bu faktörler kurumsal karbon raporlaması ve SKDM kapsamındaki dolaylı emisyon hesaplarında başvuru verisidir. Her yıl Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarını düzenler.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı; Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörü; Türkiye Elektrik Üretimi ve Elektrik Tüketim Noktası Emisyon Faktörleri; Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi; Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı (yıllık).

İlişkili: ETKB, EİGM, ÇŞİDB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Not: Mülga Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün (YEGM) enerji verimliliği görevlerinin halefidir.

- **Tabii Kaynaklar Dairesi Başkanlığı (TKDB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2020 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 175 · enerji.gov.tr/tkdb

ETKB merkez teşkilatında maden ve tabii kaynak politikasından sorumlu hizmet birimidir; 56 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ocak 2020'de kurulmuştur. Tabii kaynakların değerlendirilmesine yönelik ülke stratejisi ve politika önerilerini hazırlar, ülke ve dünya madencilik faaliyetlerini izleyerek istatistik derler, bu alandaki Ar-Ge önceliklerini belirler ve MAPEG, MTA ile maden KİT'lerinin faaliyetlerini koordine eder. Madencilik yatırımlarının diğer kamu yatırımlarıyla çakıştığı durumlarda kamu yararı önceliğini belirleme görevi de bu birimdedir. Kritik ve nadir toprak elementleri, bor ve yerli kömür politikalarında Bakanlık içindeki odak noktasıdır. Birim sayfasında maden istatistikleri, sektörel dokümanlar ve maden yatırım rehberi bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Maden istatistikleri; Maden Yatırım Rehberi; Maden ve mineral bilgi sayfaları.

İlişkili: ETKB, MAPEG, TENMAK, BOREN, NATEN

- **Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı (BİDB)**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 177 · enerji.gov.tr/bidb

ETKB'nin bilişim altyapısını ve elektronik hizmetlerini yöneten hizmet birimidir. Bakanlık projelerinin bilişim altyapısına uygun tasarlanmasını, bilgi ve haberleşme güvenliğini, internet sayfalarını, elektronik imza ve elektronik belge uygulamalarını yürütür; Bakanlık hizmetlerine ilişkin verileri ilgili birimlerle birlikte veri tabanlarında toplar. Kritik enerji altyapısına yönelik siber tehditlerin arttığı bir dönemde Bakanlık ağının güvenliğinden sorumlu olması ve Bakanlığın elektronik hizmet altyapısını işletmesi nedeniyle rehberde yer alır. Enerji istatistiklerinin içerik sahibi bu birim değil EİGM'dir; piyasa verileri ise EPİAŞ Şeffaflık Platformunda yayımlanır.

İlişkili: ETKB, EİGM, Siber Güvenlik Başkanlığı, USOM

Not: Eski listedeki "Bilgi İşlem Dairesi / EPİAŞ-Bakanlık veri platformları" karma girişinden dönüştürülmüştür.

Denge tabloları ve bültenler EİGM girişine, EPİAŞ Şeffaflık Platformu EPİAŞ girişine aittir.

- **Acil Durumlar ve Savunma Planlaması Dairesi Başkanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2025 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 177/A · enerji.gov.tr/adspdb-teskilat

ETKB'nin afet, acil durum, sivil savunma ve seferberlik hazırlıklarından sorumlu hizmet birimidir; 189 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ekim 2025'te kurulmuştur. Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının afet ve savaş hâli hazırlıklarını takip ve koordine eder, Bakanlığın AFAD Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinde temsil eder ve afet anında talep edilen imkânların yönlendirilmesini sağlar. Deprem, sel ve orman yangını gibi olaylarda elektrik ve doğal gaz altyapısının hızla yeniden devreye alınması ile enerji arz güvenliğine yönelik tatbikatlarda Bakanlık adına koordinasyon birimidir. Kamuya açık düzenli yayını bulunmamaktadır.

İlişkili: ETKB, AFAD, TEİAŞ, BOTAŞ

Not: 189 sayılı CBK (RG 16.10.2025, sayı 33049) ile 1 sayılı CBK md. 168 ve 177/A hükümlerine eklenerek kurulmuştur.

- **Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 703 sayılı KHK; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (md. 763-); 3213 sayılı Maden Kanunu; 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu · mapeg.gov.tr

ETKB'nin kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bağlı kuruluşudur; 2018'de Maden İşleri ve Petrol İşleri genel müdürlüklerinin birleştirilmesiyle kurulmuştur. 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6491 sayılı

Türk Petrol Kanunu kapsamında arama ve işletme ruhsatlarını verir, devir ve iptal işlemlerini yapar, ruhsat sicilini tutar, maden sahalarını ihaleye çıkarır, Devlet hakkı ve hissesini tahsil eder ve saha faaliyetlerini denetler. Kömür sahaları, petrol ve doğal gaz arama lisansları, maden rehabilitasyonu ve ruhsat iptalleri gibi tartışmalı konularda yetkili idaredir. e-Maden sistemi, UMREK rezerv raporlama çerçevesi, maden ve petrol istatistikleri, ruhsat haritaları ve MAPEG dergileri başlıca bilgi kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Maden istatistikleri; Petrol istatistikleri; Maden ve petrol ruhsat haritaları; MAPEG Dergileri; Faaliyet Raporları; e-Maden.

İlişkili: ETKB, TKDB, TPAO, ÇŞİDB

Not: Mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (PİGM) halefidir; 703 sayılı KHK (RG 09.07.2018).

- **Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2020 · Dayanak: 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 679-690 (57 sayılı CBK ile değişik) · tenmak.gov.tr

ETKB ile ilgili, kamu tüzel kişiliğine sahip ve özel bütçeli araştırma kurumudur; 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Mart 2020'de Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü'nün kapatılmasıyla kurulmuştur. Enerji, nükleer teknoloji, bor ve nadir toprak elementleri alanlarında Ar-Ge yapar ve TAGEP, TUGEP gibi programlarla proje destekler; Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planını hazırlar, radyoaktif atık tesislerini işletir, dozimetri, kalibrasyon ve radyoizotop hizmetleri verir. Nükleer, Bor, Nadir Toprak Elementleri, Temiz Enerji ve Enerji araştırma enstitülerinden oluşur. Hidrojen yol haritası, kritik mineraller ve nükleer insan kaynağı tartışmalarında bilimsel katkı veren başlıca kamu kurumudur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporları; Bor Dergisi (Journal of Boron); TENMAK Ar-Ge destek programı çağrıları (TAGEP, TUGEP, TUDEP, TİGEP, TARGE).

İlişkili: ETKB, NEGM, BOREN, NÜKEN, TEMEN, ENAREN, NATEN, TÜBİTAK

Not: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü (NATEN) 57 sayılı CBK (RG 28.03.2020, sayı 31082) ile kapatılarak TENMAK'a devredilmiştir. TAEK'in düzenleyici görevleri 2018'de kurulan Nükleer Düzenleme Kurumuna (NDK) geçmiştir.

- **TENMAK Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü (NÜKEN)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2020 · Dayanak: 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 682 · tenmak.gov.tr/nukleer-enerji-arastirma-enstitusu

TENMAK bünyesindeki nükleer araştırma enstitüsüdür; 2020'de mülga Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Ankara'daki Radyasyon ve Hızlandırıcı Teknolojileri Dairesi ile İstanbul'daki Teknoloji Geliştirme Dairesinin birleştirilmesiyle yapılandırılmıştır. Kökeni 1962'de kurulan Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi ile Sarayköy'deki araştırma merkezine uzanır. İyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları ve nükleer teknoloji alanında Ar-Ge, ölçüm, kalibrasyon, radyofarmasötik üretimi ve eğitim hizmetleri verir. Türkiye'nin nükleer santral programı için gereken bilimsel altyapı, yerli nükleer elektronik cihazlar ve uzman yetiştirme tartışmalarında kamu tarafındaki başlıca araştırma birimidir. Laboratuvar, tesis ve hizmet bilgileri TENMAK sitesinde yer alır.

İlişkili: TENMAK, NEGM

Not: Mülga TAEK araştırma merkezlerinin (ÇNAEM, SANAEM) halefidir.

- **TENMAK Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2003 · Dayanak: 4865 sayılı Kanun (kuruluş); 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 682 · tenmak.gov.tr/bor-arastirma-enstitusu

TENMAK çatısı altındaki bor araştırma enstitüsüdür; 4865 sayılı Kanunla 2003'te Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü adıyla bağımsız kurum olarak kurulmuş, 2020'de tüzel kişiliği kaldırılarak TENMAK'a bağlanmıştır. Bor mineralleri ve bor bileşiklerine dayalı ürün ve teknolojilerde Ar-Ge yürütür, üniversite ve sanayi projelerini destekler ve Eti Maden ile birlikte uluslararası bor sempozyumları düzenler. Enerji açısından önemi, borun hidrojen depolama, batarya, nükleer ve ileri malzeme uygulamalarına yönelik çalışmalardan gelir; Türkiye'nin dünya bor rezervlerindeki

ağırlığı bu alanı stratejik kılar. Scopus ve TR Dizin kapsamındaki üç aylık Bor Dergisi (Journal of Boron) enstitü tarafından yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bor Dergisi / Journal of Boron (üç aylık, DergiPark); Uluslararası Bor Sempozyumu (BORON).

İlişkili: TENMAK, TKDB

Not: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, 57 sayılı CBK (RG 28.03.2020) ile kapatılarak TENMAK'a devredilmiş; faaliyetlerini TENMAK BOREN adıyla sürdürmektedir. Eski alan adı boren.gov.tr kullanılmamaktadır.

- **TENMAK Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü (NATEN)**

Kamu kurumu · Dayanak: 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 682 · [tenmak.gov.tr \(ilgili sayfa\)](https://tenmak.gov.tr/ilgili-sayfa)

TENMAK bünyesinde nadir toprak elementleri ve stratejik değerdeki diğer elementler üzerine çalışan araştırma enstitüsüdür; önceden bağımsız enstitü olarak faaliyet gösterirken 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 2020'de TENMAK'a katılmıştır. Bu elementlerin cevherden elde edilmesi, saflaştırılması ve ileri teknoloji ürünlerinde kullanımı için Ar-Ge yürütür, kamu, üniversite ve sanayi ile ortak projeler yapar. Rüzgar türbini jeneratörlerinde ve elektrikli araç motorlarında kullanılan kalıcı mıknatısların hammaddesi olması nedeniyle alan, enerji dönüşümünün tedarik zinciri ve kritik mineraller tartışmasının parçasıdır; Eskişehir-Beylikova sahası gibi yerli kaynakların değerlendirilmesi bu tartışmanın merkezindedir. Enstitü tanıtımı ve proje bilgileri TENMAK sitesinde yer alır.

İlişkili: TENMAK, TKDB, MAPEG

Not: Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, 57 sayılı CBK (RG 28.03.2020) ile kapatılarak TENMAK'a devredilmiştir.

- **TENMAK Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü (TEMEN)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2020 · Dayanak: 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 682 · tenmak.gov.tr/temiz-enerji-arastirma-enstitusu

TENMAK çatısı altında 2020'de Ankara'da kurulan ve temiz enerji teknolojileri üzerine çalışan araştırma enstitüsüdür. Başlıca faaliyet alanı hidrojen ve yakıt hücresi teknolojileridir; Hidrojen Teknolojileri Laboratuvarı ile araştırmacılara test ve deney altyapısı sağlar, kamu, üniversite ve özel sektörle ortak projeler yürütür. Bakanlığın 2023'te yayımladığı Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritasının hazırlık ve uygulama sürecinde TENMAK'ın teknik katkısı bu enstitü üzerinden yürümektedir. Yeşil hidrojen, sanayide karbonsuzlaşma ve hidrojenin doğal gaz şebekesine karıştırılması tartışmalarında kamu tarafındaki araştırma birimidir. Laboratuvar ve proje bilgileri TENMAK sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası (TENMAK sayfası).

İlişkili: TENMAK, ETKB

- **TENMAK Enerji Araştırma Enstitüsü (ENAREN)**

Kamu kurumu · Dayanak: 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi md. 682 · tenmak.gov.tr/enerji-arastirma-enstitusu

TENMAK bünyesinde elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı ve depolaması için yerli teknoloji geliştirmeye odaklanan araştırma enstitüsüdür; 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin saydığı beş enstitüden biridir. Enerji sistemlerine yönelik Ar-Ge ve inovasyon projeleri yürütür, üniversite ve sanayi ile iş birliği yapar, test ve ölçüm altyapısı kurar ve verimlilik çözümleri geliştirir. Enerji ekipmanında dışa bağımlılığın azaltılması ve yerli aksam hedefleri kamu politikasının öncelikleri arasında olduğundan, enstitünün çalışmaları yerleştirme tartışmasıyla doğrudan ilişkilidir. Veri ve analizlerle ulusal enerji politikalarına bilimsel katkı sunmak da tanımlı görevleri arasındadır. Proje ve etkinlik duyuruları TENMAK sitesinde yer alır.

İlişkili: TENMAK, EİGM

2.2 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; ÇED, çevre izni, imar planı ve korunan alan kararlarıyla enerji yatırımlarının izin sürecini, bağlı İklim Değişikliği Başkanlığı ve İklim Kanunu kurullarıyla da karbon

fiyatlandırmasını belirler. Bu alt bölüm bakanlığı, iklim yönetişimi kurullarını, enerji projelerini doğrudan etkileyen genel müdürlükleri ve taşıra yapılarını kapsar.

- **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında CBK; 85 sayılı CBK (RG 29.10.2021) · csb.gov.tr

Çevre, imar, mekânsal planlama ve iklim politikasından sorumlu bakanlıktır; 2011'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı adıyla kurulmuş, 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle 2021'de bugünkü adını almıştır. Enerji yatırımları için ÇED kararlarını verir, çevre izin ve lisanslarını düzenler, emisyon ve atık mevzuatını hazırlar, imar planlarını onaylar ve 81 ildeki il müdürlükleriyle denetim yapar. Bağlı kuruluşu İklim Değişikliği Başkanlığı üzerinden 7552 sayılı İklim Kanunu'nu ve Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi'ni yürütür; Bakan, Karbon Piyasası Kurulu'na başkanlık eder. Santral, maden ve iletim projelerinin izin takvimi ile karbon fiyatlandırması tartışmalarında belirleyici konumdadır. Mevzuat, e-ÇED kayıtları ve il çevre durum raporları bakanlık ile birim sitelerinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Çevre Durum Raporu; İl Çevre Durum Raporları; Bakanlık stratejik planı ve faaliyet raporları; Çevre ve Şehircilik dergileri (csi.csb.gov.tr/dergiler).

İlişkili: İDB, ETKB, EPDK, KPK, ÇEDİDGM, ÇYGM, MPGM, TVKGM, YYGM, İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlükleri

Not: Tarihçe: Çevre Bakanlığı (1991) ve Çevre ve Orman Bakanlığı (2003) ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın çevre ve şehircilik görevleri 2011'de 644 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda birleşti; 29.10.2021 tarihli 85 sayılı CBK ile ad değişikliği yapıldı.

- **İklim Değişikliği Başkanlığı (İDB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2021 · Dayanak: 85 sayılı CBK (RG 29.10.2021, sayı 31643); 7552 sayılı İklim Kanunu (RG 09.07.2025) · iklim.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na bağlı kuruluş olarak 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle 29 Ekim 2021'de kurulmuştur. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi'ni kurar, ulusal tahsisat planını hazırlar, sera gazı emisyon izinlerini verir, izleme, raporlama ve doğrulama sürecini yönetir, Türkiye Yeşil Taksonomisi'ni yürütür ve Ulusal Katkı Beyanı ile müzakereleri koordine eder. Karbon Piyasası Kurulu'nun sekreteryası olarak 2026-2027 emisyonlarını kapsayan pilot ETS döneminin uygulayıcısıdır; 27 Ağustos 2026'da yayımlanan TR ETS Yönetmeliği elektrik üretimi, çimento, demir-çelik, alüminyum ve gübre tesislerini doğrudan etkiler. Mevzuat, karbon fiyatlandırma duyuruları, ulusal envanter bildirimleri ve strateji belgeleri iklim.gov.tr'de yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği ve karbon fiyatlandırma duyuruları; Ulusal Katkı Beyanı ve Uzun Dönemli İklim Stratejisi; İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Strateji ve Eylem Planları; BMİDÇS ulusal bildirimleri ve iki yıllık şeffaflık raporları.

İlişkili: ÇŞİDB, KPK, TR ETS Danışma Kurulu, İDUKK, İl İDKK, EPDK, ETKB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Not: Daire başkanlıkları arasında Karbon Fiyatlandırma, Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Sera Gazı Azaltım Politikaları, İklim Finansmanı ve Teşvikler ile İklim Değişikliğine Uyum ve Yerel Politikalar bulunur. SKDM'ye uyum ve bilgilendirme çalışmaları Başkanlıkta yürütülür; İklim Kanunu SKDM usul ve esaslarını belirleme yetkisini Ticaret Bakanlığı'na vermiştir.

- **İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu (İDUKK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2021 · Dayanak: 85 sayılı CBK (RG 29.10.2021); İDUKK Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge · iklim.gov.tr/idukk-i-13

İklim politikasında bakanlıklar arası üst koordinasyon organıdır; eski İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu'nun yerini 2021'deki teşkilat düzenlemesiyle almıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı başkanlığında toplanır; ilgili bakanlık yardımcıları, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, YÖK, TÜBİTAK, TÜİK gibi kamu kurumlarının yanı sıra TOBB, TÜSİAD, MÜSİAD ve Türkiye Belediyeler Birliği temsilcilerini içerir. İklim değişikliğiyle ilgili plan, politika, strateji ve eylemleri belirler, izler ve değerlendirir; enerji, sanayi ve ulaştırma sektörlerine düşen azaltım ve uyum görevlerini bu kurul kararları üzerinden dağıtır. Sekreteryasını İklim Değişikliği Başkanlığı yürütür; toplantı kararları ve çalışma yönergesi Başkanlığın sitesinde duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurul toplantı kararları (İDB duyuruları); İDUKK Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, ETKB, SBB, TÜBİTAK, TÜİK

Not: Karbon Piyasası Kurulu'ndan ayrı bir yapıdır; 7552 sayılı İklim Kanunu'nda düzenlenmemiş olup kuruluşu teşkilat mevzuatına dayanır.

- **Karbon Piyasası Kurulu (KPK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2025 · Dayanak: 7552 sayılı İklim Kanunu, madde 10/1-a ve geçici madde 1 · iklim.gov.tr (ilgili sayfa)

7552 sayılı İklim Kanunu'nun 10. maddesiyle kurulan ve Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi'nin temel kararlarını alan kurumlar arası kuruldur. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı başkanlığında yedi bakanlığın bakan yardımcıları, Strateji ve Bütçe başkan yardımcısı, SPK ve EPDK başkanları ile İklim Değişikliği Başkanı'ndan oluşur; sekreteryasını İklim Değişikliği Başkanlığı yapar. Ulusal tahsisat planını onaylar, ücretsiz tahsisat dağılımını ve birincil piyasada satılacak miktarı belirler, denkleştirme oranına ve uluslararası karbon kredisi politikasına karar verir. Eylül 2026'da duyurulan KPK/2026/1 kararıyla pilot dönem 2026-2027 emisyonlarıyla sınırlandırılmış, 2026 yalnızca raporlama yılı olarak belirlenmiş ve fiyat mekanizmasının 2027'de başlaması kararlaştırılmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurul kararları (KPK/2026/1 ve sonrası); Karbon Piyasası Kurulu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, EPDK, ETKB, HMB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, SBB, TR ETS Danışma Kurulu

Not: Taslaktaki 'Karbon Piyasası Kurulu / Karbon Düzenleme Kurulu' adı düzeltildi: Kanunda 'Karbon Düzenleme Kurulu' adlı bir yapı yoktur. KPK/2026/1 kararına göre pilot dönemde ücretsiz tahsisat oranı kıyas yöntemine göre yüzde 100'dür.

- **TR ETS Danışma Kurulu**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2025 · Dayanak: 7552 sayılı İklim Kanunu, madde 10/1-b · tobb.org.tr

İklim Kanunu'nun 10. maddesinde yalnızca Danışma Kurulu adıyla düzenlenen, emisyon ticareti konusunda iş dünyası ve finans sektörünün görüşünü kurumsallaştıran istişari yapısıdır. TOBB Başkanı başkanlığında MÜSİAD, TÜSİAD, YASED, TİM, DEİK, Türkiye Bankalar Birliği, sigorta ve sermaye piyasası birlikleri ile TMMOB Çevre Mühendisleri Odası temsilcilerinden ve İklim Değişikliği Başkanlığı temsilcisinden oluşur; gerektiğinde kamu kurumları, sivil toplum ve üniversiteler davet edilir. Sekreteryasını kanun gereği TOBB yürütür. ETS ve uluslararası karbon piyasasına ilişkin strateji ve eylemler hakkında bağlayıcı olmayan kararlar alır; bu kararlar Başkanlık aracılığıyla Karbon Piyasası Kurulu'na iletilir. Tahsisat yöntemleri ve pilot dönem maliyetleri konusunda sanayinin başlıca görüş kanalıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Danışma Kurulu kararları (Karbon Piyasası Kurulu'na sunulan görüşler).

İlişkili: KPK, İDB, ÇŞİDB

Not: Kanundaki resmî adı 'Danışma Kurulu'dur; 'TR ETS Danışma Kurulu' uygulamada kullanılan addir. TOBB sekreteryası iddiası kanun metniyle doğrulandı. Basında ilk toplantısının 30 Ekim 2025'te yapıldığı aktarılmıştır.

- **Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü (ÇEDİDGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 1 sayılı CBK, madde 104; ÇED Yönetmeliği · ced.csb.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın ana hizmet birimidir; görevleri 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 104. maddesinde sayılır. Termik, hidroelektrik, rüzgâr, güneş ve jeotermal santraller, maden sahaları, rafineriler ve iletim hatları için ÇED ve stratejik çevresel değerlendirme kararlarını verir, çevre izin ve lisanslarını düzenler, tesislerin emisyon ve deşarjlarını izler, denetler ve gerektiğinde faaliyeti durdurur. Büyük yakma tesislerine yönelik çevre izni süreçleri nedeniyle kömür santrallerinin işletme sürekliliğinde belirleyici olmuştur. ÇED raporları ve halkın katılımı toplantıları e-ÇED sisteminden, hava kalitesi ölçümleri Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'ndan takip edilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: e-ÇED proje dosyaları ve ÇED kararları; Türkiye Çevre Durum Raporu ve çevresel göstergeler; Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı verileri.

İlişkili: ÇŞİDB, İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlükleri, ÇYGM, ETKB, MAPEG

Not: Birimleri arasında Endüstriyel Yatırımlar ÇED, Altyapı Yatırımları ÇED ve Stratejik Çevresel Değerlendirme, İzin ve Lisans, ÇED İzleme ve Çevre Denetimi ile Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme daire başkanlıkları ve Temiz Hava Merkezi müdürlükleri bulunur.

- **Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (ÇYGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 1 sayılı CBK, madde 103 · cygm.csb.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın çevre kirliliğini önleme mevzuatını ve standartlarını hazırlayan ana hizmet birimidir. Hava kalitesi, sanayi kaynaklı emisyon sınır değerleri, ısınmada ve sanayide kullanılan yakıtların nitelikleri, atık ve kimyasal yönetimi, gürültü ile su ve toprak kirliliği kurallarını belirler; temiz hava eylem planlarını yaptırır, kararname gereği yenilenebilir enerji başta olmak üzere temiz enerji kullanımını teşvik eder ve nükleer güvenlik konusunda ilgili kurumla iş birliği yapar. Kömür yakıtlı tesislere uygulanan sınır değerler, atıktan enerji üretimi ve Sıfır Atık uygulamaları bu birimin mevzuatıyla şekillenir. Atık beyanları Atık Yönetim Uygulaması üzerinden toplanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Hava kalitesi, atık ve kimyasal mevzuatı ve rehberleri; Temiz hava eylem planları; Atık Yönetim Uygulaması istatistikleri.

İlişkili: ÇŞİDB, ÇEDİDGM, İDB, TENMAK

Not: Daire başkanlıkları: Döngüsel Ekonomi ve Atık Yönetimi, Hava Yönetimi, Kimyasallar Yönetimi, Su ve Toprak Yönetimi, Sıfır Atık Uygulamaları. Taslaktaki SKDM uyum çalışmaları ifadesi düzeltildi: SKDM ve karbon fiyatlandırması İklim Değişikliği Başkanlığı'nın (Karbon Fiyatlandırma Dairesi) görev alanındadır; SKDM usul ve esasları İklim Kanunu uyarınca Ticaret Bakanlığı'nca belirlenir.

- **Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü (MPGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 1 sayılı CBK; 3194 sayılı İmar Kanunu · mpgm.csb.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın mekânsal strateji, çevre düzeni ve imar planlarından sorumlu ana hizmet birimidir. 3194 sayılı İmar Kanunu çerçevesinde bakanlık yetkisindeki alanlarda her ölçekte planı yapar veya onaylar, kıyı kenar çizgisi ve yer bilimsel etüt işlemlerini yürütür, plan yapım mevzuatını hazırlar. Enerji santralleri, trafo merkezleri ve iletim koridorlarının arazi kullanımı çevre düzeni planlarına uygunluk üzerinden bu birimin kararlarına bağlanır. Temmuz 2026'da yayımlanan yönetmelikle lisanslı rüzgâr ve güneş santrallerinin imar planı ve ruhsat işlemleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bırakıldığından, bu projelerde birimin rolü daha çok üst ölçekli planlar ve plan standartlarıyla sınırlıdır. Onaylı planlar Genel Müdürlüğün plan duyurularından izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Onaylı çevre düzeni ve imar planları duyuruları; Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ve plan gösterim rehberleri.

İlişkili: ÇŞİDB, ETKB, TVKGM, İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlükleri

Not: Rüzgâr ve Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Tesislerinin İmar ve Ruhsat İşlemlerine İlişkin Yönetmelik RG 24.07.2026, sayı 33319 ile yayımlandı (dayanak 5346 sayılı Kanun ek madde 1). Taslaktaki YEKA planlaması ifadesi bu nedenle genelleştirildi.

- **Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü (TVKGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 1 sayılı CBK, madde 109 · tvk.csb.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve özel çevre koruma bölgelerinden sorumlu ana hizmet birimidir. Bu alanların sınırlarını tespit ve tescil eder, kullanma ve yapılaşma ilke kararlarını belirler, her ölçekte planları yapar ve onaylar, Devlet hüküm ve tasarrufundaki yerlerde kullanım izni verir; illerdeki tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonları da bu yapıya bağlıdır. Kıyı ve dağlık alanlarda planlanan rüzgâr, güneş, hidroelektrik ve maden projeleri korunan alanlarla çakıştığında izin süreci bu birimin ve komisyonların kararlarına bağlanır; bu nedenle yerel itirazların ve yargı süreçlerinin sık konusu olur. Koruma statüsü değişiklikleri ve ilan edilen sınırlar Genel Müdürlük sitesinde ve Resmî Gazete'de duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Doğal sit ve özel çevre koruma bölgesi ilanları; Korunan alan yönetim planları.

İlişkili: ÇŞİDB, MPGM, Tarım ve Orman Bakanlığı, ÇEDİDGM

Not: Orman rejimine tabi alanlardaki milli park ve tabiat parkları Tarım ve Orman Bakanlığı'nın (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü) sorumluluğundadır.

- **Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü (YYGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı CBK, madde 100 · yeryonetimler.csb.gov.tr

Belediyeler ve il özel idareleriyle ilgili mevzuatın uygulanmasını izleyen ana hizmet birimidir; 2018'de İçişleri Bakanlığı'nın Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü kaldırılınca vesayet dışındaki görevleri bu Genel Müdürlüğe devredilmiştir. Yerel yönetimlerin teşkilat, norm kadro ve personel standartlarını belirler, yatırımlarının kalkınma planı ve yıllık programlara uyumunu izler, bütçe ve muhasebe rehberleri hazırlar, istatistik toplar. Enerji sektörü açısından önemi, belediyelerin kentsel altyapı, toplu taşıma, aydınlatma ve belediye şirketi yatırımlarının mali ve idari çerçevesini belirlemesinden gelir. Yerel iklim eylem planları ise bu birimin değil, İklim Değişikliği Başkanlığı ile il müdürlüklerinin görev alanındadır. Belediye istatistikleri ve rehberler birim sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Mahalli idare istatistikleri; Belediye bütçe ve muhasebe rehberleri.

İlişkili: ÇŞİDB, HMB, İl İDKK

Not: Taslakta bu birime atfedilen yerel iklim eylem planları ve İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları görevi düzeltildi: 04.08.2026 tarihli yönetmelik bu görevleri İklim Değişikliği Başkanlığı ve Bakanlık taşra teşkilatına vermektedir.

- **İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlükleri**

Kamu kurumu · Dayanak: 1 sayılı CBK; 7552 sayılı İklim Kanunu, madde 7 · csb.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 81 ildeki taşra teşkilatıdır ve valilik bünyesinde çalışır. Enerji projeleri için ÇED Gerekli Değildir kararlarını ve ön inceleme süreçlerini yürütür, geçici faaliyet belgesi ve çevre izni başvurularını ilk aşamada değerlendirir, tesis denetimleri yaparak idari para cezası uygular, imar ve yapı denetimi işlerini takip eder. İklim Kanunu uyarınca vali başkanlığındaki İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu'nun sekretaryasını da yürütür. Küçük ölçekli güneş santralleri, maden ocakları ve ısıtma kaynaklı hava kirliliği gibi yerel uyuşmazlıklarda yatırımcı ve yurttaşın ilk muhatabıdır. İl çevre durum raporları ve ÇED duyuruları her ilin csb.gov.tr alt alan adlı sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İl Çevre Durum Raporları; İl bazında ÇED karar duyuruları.

İlişkili: ÇŞİDB, ÇEDİDGM, İl İDKK, İDB

Not: Her il müdürlüğünün sitesi il adıyla açılır, örneğin <https://ankara.csb.gov.tr>. 2021'deki bakanlık ad değişikliğiyle adları İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü olmuştur.

- **İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları (İl İDKK)**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2026 · Dayanak: 7552 sayılı İklim Kanunu, madde 7; Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları ile İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları Hakkında Yönetmelik (RG 04.08.2026, sayı 33330) · iklim.gov.tr (ilgili sayfa)

İklim Kanunu'nun 7. maddesiyle her ilde vali başkanlığında kurulması öngörülen koordinasyon organlarıdır; çalışma esasları 4 Ağustos 2026'da yayımlanan yönetmelikle belirlenmiştir. Bakanlıkların il teşkilatları, AFAD, DSİ, İller Bankası, kalkınma ajansı, belediyeler, il özel idaresi, meslek kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum temsilcilerini bir araya getirir. Belediye ve il özel idaresi tarafından hazırlanan yerel iklim değişikliği eylem planlarını karara bağlar ve uygulamasını izler; sekretaryasını il müdürlükleri yürütür. Yerel ölçekte yenilenebilir enerji, bina verimliliği ve ulaştırma önlemlerinin planlandığı zemin olacağından yerel enerji yatırımları için önemlidir. Kurulların 2026 sonuna kadar oluşturulması, ilk plan döneminin 2028-2032 olması öngörülmüştür.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları (İklim Portalı); Başkanlıkça hazırlanan YİDEP teknik kılavuzu.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlükleri, AFAD, DSİ, MGM

Not: Taslaktaki '2026 yönetmeliği' bilgisi doğrulandı; yönetmelik İklim Değişikliği Başkanlığı sorumluluğundadır, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü'ne görev vermez.

2.3 Diğer bakanlıklar ve ilgili birimler

Enerji politikası yalnızca enerji ve çevre bakanlıklarında belirlenmez: vergi ve kamu finansmanı, sanayi teşvikleri, dış ticaret ve karbon sınır düzenlemesi, su ve orman izinleri, meteorolojik veri, ulaştırmanın

elektrifikasyonu ve enerji diplomasisi farklı bakanlıkların yetkisindedir. Bu alt bölüm, enerji yatırımcısının ve politika izleyicisinin doğrudan muhatap olduğu bu bakanlıkları ve ilgili birimlerini tanıtır.

- **Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · hmb.gov.tr

Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının 2018'de 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle birleştirilmesinden doğan bakanlıktır; vergi politikası, bütçe, kamu borçlanması ve kamu işletmelerinin mali gözetimi bu çatıda toplanır. Enerji alanında akaryakıt, doğal gaz ve elektrikteki ÖTV ve KDV politikasını şekillendirir, BOTAŞ gibi kamu enerji şirketlerinin görev zararlarının ve fiyat sübvansiyonlarının bütçeye yükünü yönetir, uluslararası finans kuruluşlarından sağlanan enerji kredilerini koordine eder. Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi kapsamında 2024'te ilk egemen yeşil tahvilini ihraç etmiş, Temmuz 2026'da Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle yürürlüğe giren Ulusal Yeşil Finans Stratejisi ve Eylem Planı'nın (2026-2029) koordinasyonunu üstlenmiştir. Kamu borç yönetimi raporları, bütçe gerçekleştirmeleri ve sürdürülebilir finansman sayfası başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi ve yeşil tahvil tahsis raporları; Ulusal Yeşil Finans Stratejisi ve Eylem Planı 2026-2029; Kamu Borç Yönetimi Raporu (yıllık); Merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri (aylık).

İlişkili: GİB, BOTAŞ, TVF, Sayıştay Başkanlığı, ÇŞİDB

Not: Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının halefidir.

- **Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2005 · Dayanak: 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun · gib.gov.tr

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı olarak 2005'te 5345 sayılı Kanunla kurulan, vergi kanunlarının uygulanması ve vergilerin tahsilinden sorumlu başkanlıktır. Vergi oranlarını kendisi belirlemez; oranlar kanun ve Cumhurbaşkanı kararlarıyla belirlenir, GİB ise uygulamayı tebliğ, sirküler ve özetlerle netleştirir. Enerji alanında akaryakıt ve LPG'den alınan maktu ÖTV, elektrik ve doğal gaz faturalarındaki KDV, teşvik belgeli enerji yatırımlarındaki KDV istisnası ve dağıtım ile tedarik şirketlerinin e-fatura yükümlülükleri bu kurumun uygulama alanındadır. Pompa fiyatının önemli bir bölümünü oluşturan vergi yükü ve karbon fiyatlandırmasının vergi boyutu tartışıldığında teknik muhataptır. Güncel ÖTV tutarları, özetler ve mevzuat metinleri kurumun mevzuat bölümünden izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ÖTV (I) sayılı liste güncel tutarları; Vergi mevzuatı, tebliğ ve sirkülerler; Özetler; Faaliyet raporu (yıllık).

İlişkili: HMB, EPDK

- **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · sanayi.gov.tr

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2018'de 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle yeniden yapılandırılmasıyla bugünkü adını alan bakanlıktır; TÜBİTAK, KOSGEB ve kalkınma ajansları bu bakanlıkla ilişkilidir. Enerji yatırımlarına ilişkin teşvik belgelerini Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü aracılığıyla E-TUYS sistemi üzerinden düzenler; 30 Mayıs 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 9903 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar bu rejimin yeni çerçevesidir. Organize sanayi bölgeleri mevzuatı, Ar-Ge merkezleri ve yerli üretim politikaları da bakanlığın alanındadır. 2024'te duyurulan HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı, batarya, güneş hücresi ve rüzgâr ekipmanı üretimine ayrılan destekleriyle enerji ekipmanının yerleşmesi tartışmasının merkezindedir. Teşvik istatistikleri ve yatırıma destek portalı izlenecek kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yatırım teşvik belgesi istatistikleri; HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı çağrıları; 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi.

İlişkili: SAVGM, KAGM, TÜBİTAK, ETKB

- **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü (SAVGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · sanayi.gov.tr/merkez-birimi/92d9c73bddbb

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ana hizmet birimlerinden biridir; eski Verimlilik Genel Müdürlüğünün görevleri 2018'deki teşkilat düzenlemesiyle stratejik araştırma işleviyle birleştirilerek bu birime devredilmiştir. Sanayi işletmelerinde verimlilik, kaynak verimliliği ve temiz üretim projelerini destekler, verimlilik politikalarını hazırlar ve 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi gibi belgelerin koordinasyonunu yürütür. Enerji verimliliğinin sanayi tarafında, özellikle KOBİ ölçeğinde süreç iyileştirmesi ve yeşil dönüşüm başlıklarıyla ele alındığı birimdir; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının enerji verimliliği programlarını üretim verimliliği boyutuyla tamamlar. Verimlilik Proje Ödülleri yarışmasını düzenler ve 1967'den beri yayımlanan hakemli Verimlilik Dergisi'nin yayıncısıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Verimlilik Dergisi (hakemli, üç aylık, DergiPark); Verimlilik Proje Ödülleri; 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi.

İlişkili: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, EVÇED

Not: Girdideki Verimlilik Genel Müdürlüğü artık bu adla faaliyet gösteriyor; birim 2018 teşkilat düzenlemesinde yeniden adlandırıldı.

- **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü (KAGM)**

Kamu kurumu · Dayanak: 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · ka.gov.tr

Türkiye'nin 26 düzey 2 bölgesinde faaliyet gösteren kalkınma ajanslarının ulusal koordinasyonundan sorumlu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesindeki genel müdürlüktür. Ajansların bütçe, program ve performans süreçlerini yönlendirir, bölge planlarının ulusal politikalarla uyumunu gözetir ve ortak kurumsal portalı yönetir. Ajanslar 5449 sayılı Kanun uyarınca kurulmuş kamu tüzel kişileridir; yerel yönetimler, işletmeler ve sivil toplum kuruluşlarına mali destek programları açar. Bu programlarda yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve yeşil dönüşüm odaklı çağrılar giderek yer kazanmış, bölgesel ölçekte güneş santrali, verimlilik yatırımı ve fizibilite desteklerinin önemli bir kaynağı olmuştur. Güncel destek çağrıları, bölge planları ve genel faaliyet raporları ortak portalda yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kalkınma Ajansları Genel Faaliyet Raporu (yıllık); Bölge planları; Mali destek programı çağrıları.

İlişkili: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, SBB

Not: Genel müdürlük 2018 teşkilat düzenlemesiyle kapatılan Kalkınma Bakanlığından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına geçmiştir.

- **Ticaret Bakanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · ticaret.gov.tr

Ekonomi Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2018'de birleştirilmesiyle kurulan bakanlıktır; dış ticaret politikası, gümrük işlemleri, ticaret anlaşmaları ve iç ticaret düzenlemeleri bu yapıda toplanır. Ham petrol, akaryakıt, LNG ve kömür gibi enerji ürünlerinin ithalat rejimi ve gümrük süreçleri bakanlığın alanındadır. İklim politikası açısından belirleyici rolü, 16 Temmuz 2021'de Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle yayımlanan Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nın ve çalışma grubunun koordinasyonunu yürütmesinden gelir. AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na uyum sürecini de yürütür; demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre ve elektrik ihracatçılarının karbon maliyeti tartışmasında kamu tarafının ana muhatabıdır. SKDM bilgi notları, rehberler ve eylem planı izleme raporları Yeşil Mutabakat sayfasında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yeşil Mutabakat Eylem Planı (2021); AB SKDM bilgi notları ve rehberleri; Dış ticaret istatistikleri.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, TÜİK, ETKB

- **Tarım ve Orman Bakanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · tarimorman.gov.tr

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2018'de birleştirilmesiyle kurulan bakanlıktır; DSİ ve Orman Genel Müdürlüğü bağlı kuruluşları, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ise ana hizmet birimidir. Bu yapı sayesinde su kaynaklarının tahsisi, orman alanlarındaki enerji tesisi ve iletim hattı izinleri ile tarım arazilerinin tarım dışı kullanımına ilişkin kararlar büyük ölçüde bu bakanlık çatısında verilir. Güneş santrallerinin tarım arazilerine yerleşimi, hidroelektrik projelerinin su hakları, tarımsal sulamanın elektrik tüketimi ve hayvansal atıktan biyogaz üretimi bakanlığın enerjiyle kesiştiği başlıca tartışmalardır. Kırsal kalkınma destekleri, bağlı kuruluşların faaliyet raporları ve havza planları izlenecek temel kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bakanlık ve bağlı kuruluş faaliyet raporları; Nehir havzası yönetim planları; Tarım arazisi kullanımına ilişkin mevzuat.

İlişkili: DSİ, OGM, SYGM, ETKB

Not: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının halefidir.

- **Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1953 · Dayanak: 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun · dsi.gov.tr

1953'te 6200 sayılı Kanunla kurulan, bugün Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı, katma bütçeli genel müdürlüktür; yerüstü ve yeraltı sularının planlanması, baraj, sulama ve taşkın koruma yatırımlarından sorumludur. Hidroelektrik açısından merkezi kurumdur: ülkenin hidroelektrik potansiyelini etüt eder, büyük barajları inşa eder ve özel sektörün hidroelektrik projeleri için lisans sürecinin ön koşulu olan su kullanım hakkı anlaşmalarını imzalar. İnşa ettiği kamu santralleri işletme için EÜAŞ'a devredilir. Kuraklık dönemlerinde baraj doluluk oranları, sulama ile enerji üretimi arasındaki su paylaşımı ve pompaj depolamalı santral projeleri DSİ'yi enerji tartışmalarının içine taşır. Akım gözlem yıllıkları, baraj doluluk verileri ve DSİ Teknik Bülteni başlıca veri kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akım Gözlem Yıllıkları; Baraj doluluk oranları; DSİ Teknik Bülteni; Faaliyet raporu (yıllık).

İlişkili: Tarım ve Orman Bakanlığı, EÜAŞ, EPDK, SYGM

- **Orman Genel Müdürlüğü (OGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1839 · Dayanak: 6831 sayılı Orman Kanunu · ogm.gov.tr

Kökeni 1839'da kurulan Orman Müdüriyet-i Umumiyesine uzanan, bugün Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı genel müdürlüktür; devlet ormanlarının yönetimi, ağaçlandırma ve orman yangınlarıyla mücadelede sorumludur. Enerji sektörü için kritik yetkisi, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16 ve 17. maddeleri kapsamında orman sayılan alanlarda rüzgâr ve güneş santralleri, enerji iletim hatları, maden sahaları ve boru hatları için izin vermesidir. Ülke yüzeyinin geniş bir bölümü orman statüsünde olduğundan, yenilenebilir enerji ve maden projelerinin zamanlamasında ve orman ekosistemi üzerindeki etkilerine dair kamuoyu tartışmalarında belirleyici konumdadır. Ayrıca orman kaynaklı biyokütlenin arz tarafını yönetir. Ormancılık istatistikleri ve izin mevzuatı kurum sitesinden izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ormancılık İstatistikleri (resmî istatistik); Orman Varlığı raporları; Faaliyet raporu (yıllık).

İlişkili: Tarım ve Orman Bakanlığı, MAPEG, TEİAŞ

- **Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü (SYGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · tarimorman.gov.tr/SYGM

2011'de Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde kurulan, bugün Tarım ve Orman Bakanlığının ana hizmet birimi olan genel müdürlüktür; su politikasının oluşturulması ve havza ölçekli planlamadan sorumludur. Nehir havzası yönetim planları, sektörel su tahsis planları, taşkın ve kuraklık yönetim planlarını hazırlar; su kalitesi izleme ve AB Su Çerçeve Direktifi'ne uyum çalışmalarını yürütür. Sektörel su tahsis planları içme suyu, sulama, sanayi ve enerji üretimi arasındaki paylaşımı

belirlediğinden hidroelektrik santrallerin su bulabilirliği ve ekolojik akış tartışmalarında doğrudan etkilidir; iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisine ilişkin projeksiyon çalışmaları da enerji planlaması için girdi sağlar. Tamamlanmış havza planları ve tahsis planları genel müdürlüğün sayfasında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Nehir havzası yönetim planları; Havza su tahsis planları; Taşkın ve kuraklık yönetim planları.

İlişkili: Tarım ve Orman Bakanlığı, DSİ, MGM

- **Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1937 · Dayanak: 3254 sayılı Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · mgm.gov.tr

Kökene 1937'ye uzanan, Türkiye'nin resmî meteoroloji hizmetini yürüten genel müdürlüktür; 2012-2021 arasında Orman ve Su İşleri ile Tarım ve Orman bakanlıklarına bağlı kalmış, 2021'den bu yana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlıdır. Ülke genelindeki gözlem ağını işletir, hava tahmini ve iklim verisi üretir. Enerji sektörü açısından, rüzgâr ve güneş santrali lisans başvurularında kullanılan ölçüm istasyonlarına ilişkin başvuruları Rüzgâr ve Güneş Enerjisi Ölçüm Başvuru Merkezi üzerinden yürütmesiyle doğrudan rol oynar. Sıcaklık ve yağış verileri elektrik ve doğal gaz talep tahmininin, yenilenebilir üretim tahmininin ve hidroelektrik öngörüsünün temel girdisidir. Yıllık iklim değerlendirmeleri ve meteorolojik veri satış sistemi başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık İklim Değerlendirmesi; Aylık ve mevsimlik tahminler; Meteorolojik veri bilgi sunum ve satış sistemi (MEVBİS).

İlişkili: ÇŞİDB, SYGM, TEİAŞ

Not: 2021'de Tarım ve Orman Bakanlığından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlandı.

- **Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (UAB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · uab.gov.tr

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 2018'de yeniden adlandırılmasıyla oluşan bakanlıktır; karayolu, demiryolu, denizcilik, havacılık ve haberleşme politikalarını yürütür, TCDD ve Karayolları Genel Müdürlüğü gibi kuruluşlar ile BTK bu bakanlıkla ilişkilidir. Ulaştırma, petrol ürünleri tüketiminin ve enerji kaynaklı emisyonların büyük kısmını oluşturduğundan bakanlığın kararları akaryakıt talebini doğrudan etkiler. 2053 net sıfır hedefine yönelik ulaştırma yol haritası, demiryolu ağının genişletilip elektrifikasyonu, yük taşımacılığının demiryoluna kaydırılması, yeşil liman ve gemilerde alternatif yakıt uygulamaları ile karbon nötr havalimanı sertifikaları bakanlığın enerjiyle kesiştiği başlıklardır. Orta Koridor ve Kalkınma Yolu gibi bağlantısallık projelerinde de taraftır. Bakanlık faaliyet raporları ve ulaştırma istatistikleri izlenecek kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık); Ulaştırma ve haberleşme istatistikleri; Ulaştırmada net sıfır emisyon yol haritası çalışmaları.

İlişkili: BTK, ETKB, ÇŞİDB

- **Dışişleri Bakanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1920 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · mfa.gov.tr ([ilgili sayfa](#))

Türkiye'nin dış politikasını yürüten bakanlıktır; enerji işleri merkez teşkilatında Enerji, Çevre ve Sınırşan Sular Genel Müdürlüğü tarafından izlenir. Bu birim enerji, enerji güvenliği, çevre, iklim değişikliğiyle mücadele ve sınırşan sular alanlarında ikili ve çok taraflı ilişkileri ilgili kurumlarla eşgüdüm içinde takip eder ve ulaştırma koridorlarına ilişkin girişimleri izler. TANAP ve Güney Gaz Koridoru, TürkAkım, Bakü-Tiflis-Ceyhan, Irak ile ham petrol boru hattı ilişkisi, Doğu Akdeniz'deki yetki alanları ve Fırat-Dicle havzasında su paylaşımı bakanlığın enerji diplomasisindeki başlıca dosyalarıdır. Uluslararası iklim müzakerelerinde ve Türkiye'nin 2026'da ev sahipliği yaptığı COP31 sürecinde de rol alır. Kurum sitesindeki enerji stratejisi sayfası ve yıllık performans programları temel kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin Enerji Stratejisi (kurum sitesi sayfası); Performans programı (yıllık); Faaliyet raporu (yıllık).

İlişkili: ETKB, İDB, BOTAŞ, TPAO

Not: Girdideki Enerji, Su ve Çevre İşleri Genel Müdür Yardımcılığı eski teşkilat yapısına aittir; güncel birim Enerji, Çevre ve Sınırtaşın Sular Genel Müdürlüğü (EÇGM) olup Bakanlığın 2025 Performans Programı'nda bu adla yer alır.

• Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)

Kamu kurumu · Kuruluş: 2009 · Dayanak: 5902 sayılı Kanun; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi · afad.gov.tr

2009'da 5902 sayılı Kanunla kurulan, 2018'den bu yana İçişleri Bakanlığına bağlı olarak çalışan ulusal afet ve acil durum yönetimi otoritesidir. Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında hizmet gruplarını koordine eder; bu plandaki Enerji Hizmet Grubu, afet sonrası elektrik, doğal gaz ve akaryakıt arzının yeniden sağlanmasını Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı öncülüğünde düzenler. Yayımladığı Türkiye Deprem Tehlike Haritası santral, baraj, iletim hattı ve boru hattı projelerinin tasarım girdisidir. 2023 Kahramanmaraş depremleri, enerji altyapısının afet dirençliliğini ve bu koordinasyonun önemini görünür kılmıştır. Deprem tehlike haritası etkileşimli portalı, TAMP ve il afet risk azaltma planları kurumun sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Deprem Tehlike Haritası (etkileşimli web uygulaması); Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP); Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) ve il afet risk azaltma planları; Afet istatistikleri ve faaliyet raporları.

İlişkili: ETKB, BOTAŞ, TEİAŞ

Not: 2018'de Başbakanlıktan İçişleri Bakanlığına bağlandı.

• Yükseköğretim Kurulu (YÖK)

Kamu kurumu · Kuruluş: 1981 · Dayanak: Anayasa md. 131; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu · yok.gov.tr

Anayasanın 131. maddesi ve 2547 sayılı Kanunla 1981'de kurulan, üniversitelerin planlanması, koordinasyonu ve denetiminden sorumlu kamu tüzel kişisidir. Enerji sistemleri, elektrik, petrol ve doğal gaz, maden ve nükleer mühendislik programlarının açılması ve kontenjanları ile üniversitelerdeki enerji uygulama ve araştırma merkezlerinin kurulması kurul onayına bağlıdır. Bu nedenle sektörün nitelikli işgücü arzı, özellikle nükleer ve yenilenebilir enerji alanlarındaki insan kaynağı tartışmalarında belirleyicidir. Meslek lisesi düzeyindeki elektrik-elektronik ve yenilenebilir enerji teknolojileri alanları ise Millî Eğitim Bakanlığının yetkisindedir. Program ve kontenjan verileri YÖK Atlas'ta, lisansüstü tezler Ulusal Tez Merkezi'nde, istatistikler Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'nde izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: YÖK Atlas (program, kontenjan ve tercih verileri); Ulusal Tez Merkezi; Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi istatistikleri.

İlişkili: TENMAK, TÜBİTAK

Not: Taslaktaki Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK karma girişi YÖK'e indirildi; MEB'in mesleki ve teknik eğitimdeki rolü açıklamada anıldı.

• Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB)

Kamu kurumu · Kuruluş: 2021 · Dayanak: 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (RG 21.04.2021); 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu · csgeb.gov.tr

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 21 Nisan 2021'de 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle ikiye ayrılması sonucu bugünkü adıyla yeniden kurulan bakanlıktır. İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ve İş Teftiş Kurulu aracılığıyla madenler, santraller ve enerji şantiyelerinde iş güvenliği mevzuatını hazırlar ve denetim yapar; enerji işkollarında sendikal yetki tespiti ve toplu iş sözleşmesi süreçleri de bakanlık üzerinden yürür. 2014 Soma faciasından sonra maden iş güvenliği ve taşeron tartışmalarının, bugün ise kömür havzalarında adil geçiş ve istihdam dönüşümü tartışmalarının kamu tarafındaki muhatabıdır. İşkolu istatistikleri ve iş kazası verileri bakanlık ile SGK kaynaklarında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İşkollarındaki işçi ve sendika üye sayılarına ilişkin istatistikler (Resmî Gazete, yılda iki kez); İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü rehber ve yayınları; Faaliyet raporları.

İlişkili: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, ETKB, MAPEG

Not: 2018-2021 arasında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çatısı altındaydı; 73 sayılı CBK ile (RG 21.04.2021, sayı 31461) ayrıldı.

- **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2021 · Dayanak: 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (RG 21.04.2021); 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu · aile.gov.tr

2021'de 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulan, sosyal yardım ve sosyal hizmet politikalarından sorumlu bakanlıktır. Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, 3294 ve 2022 sayılı kanunlar kapsamında düzenli yardım alan hanelere hane büyüklüğüne göre aylık kWh üzerinden hesaplanan elektrik tüketim desteği öder; kronik hastalar için ek destek tanımlıdır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ise TKİ ve TTK'nın sevk ettiği kömürü ihtiyaç sahibi hanelere ısınma yardımı olarak dağıtır. Bu programlar, enerji yoksulluğu, tarife artışlarının dar gelirli hanelere etkisi ve kömür yardımının hava kalitesi sonuçları tartışmalarında bakanlığı temel kamu aktörü yapar. Yardım kuralları bakanlık sitesinde ve e-Ailem portalında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik tüketim desteği uygulama bilgileri; Sosyal yardım istatistikleri ve faaliyet raporları; e-Ailem portalı.

İlişkili: ÇSGB, ETKB, EPDK

Not: 2018-2021 arasında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı adıyla faaliyet gösterdi; 73 sayılı CBK ile (RG 21.04.2021) bugünkü adını aldı. Kömür yardımı her yıl Cumhurbaşkanı kararıyla yenilenir.

- **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1926 · Dayanak: 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu · tuik.gov.tr

Kökleri 1926'ya uzanan, 2005'ten beri 5429 sayılı Kanunla düzenlenen ve Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ilişkili resmî istatistik kurumudur. Türkiye'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne sunduğu ulusal sera gazı envanterini hazırlar ve her yıl Sera Gazı Emisyon İstatistikleri bültenini yayımlar. Tüketici ve üretici fiyat endekslerindeki elektrik, doğal gaz ve akaryakıt kalemleri, enerji ithalatını gösteren dış ticaret verileri ve sanayide enerji tüketimi istatistikleri de kurumdan gelir. Emisyon hedefleri, TR ETS tasarımı ve enerji fiyatlarının enflasyona katkısı tartışmalarında başvuru birincil veri kaynağıdır. Bültenler ve zaman serileri TÜİK Veri Portalı'nda yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sera Gazı Emisyon İstatistikleri (yıllık bülten); Ulusal Envanter Raporu ve Ortak Raporlama Tabloları (UNFCCC sunumu); Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (aylık); Dış Ticaret İstatistikleri (aylık).

İlişkili: HMB, ÇSİDB, ETKB

- **Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1930 · Dayanak: 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu · tcmb.gov.tr

1930'da kurulan ve 1211 sayılı Kanunla fiyat istikrarını temel amaç olarak üstlenen, anonim şirket statüsündeki bağımsız merkez bankasıdır. Enerji sektörü açısından önemi, enerji ithalatının cari işlemler dengesine ve döviz talebine etkisini ödemeler dengesi istatistikleriyle izlemesi ve enerji fiyat ayarlamalarının enflasyon üzerindeki etkisini para politikası değerlendirmelerinde tartışmasıdır. 2021'de Yeşil Ekonomi ve İklim Değişikliği Müdürlüğünü kurmuş, aynı yıl Finansal Sistemi Yeşillendirme Ağı'na (NGFS) katılmıştır; ulusal taksonomi ve karbon fiyatlandırması çalışmalarına katkı verir. Enerji kaynaklı fiyat hareketleri Enflasyon Raporu'nda, ithalat faturası ödemeler dengesi verilerinde ve EVDS'de izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enflasyon Raporu (üç ayda bir); Ödemeler Dengesi İstatistikleri (aylık); Finansal İstikrar Raporu (altı ayda bir); Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS).

İlişkili: HMB, TÜİK

- **Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2011 · Dayanak: 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname · kgk.gov.tr

2011'de 660 sayılı KHK ile kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip muhasebe, denetim ve sürdürülebilirlik raporlama standartları otoritesidir. ISSB standartlarına dayanan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını (TSRS 1 genel hükümler, TSRS 2 iklimle ilgili açıklamalar) 29 Aralık 2023'te yayımlamış, uygulamayı 1 Ocak 2024'ten itibaren başlayan dönemler için zorunlu kılmıştır. Borsada işlem gören şirketler ve bankalar eşikten bağımsız olarak kapsamdadır; diğer

büyük şirketler için aktif, net satış ve çalışan eşikleri 2025'ten başlayan dönemler için 16 Ocak 2026 tarihli Kurul kararıyla yükseltilmiştir. Enerji şirketlerinin emisyon, geçiş riski ve iklim senaryosu açıklamaları bu çerçeveye belirlenir. Standart metinleri ve kapsam kararları Kurum sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS 1 ve TSRS 2); TSRS uygulama kapsamına ilişkin Kurul kararları; Sürdürülebilirlik güvence denetimi standartları.

İlişkili: ÇŞİDB, HMB

Not: 2024 eşikleri: aktif 500 milyon TL, net satış 1 milyar TL, 250 çalışan. 1 Ocak 2025 sonrası dönemler için: aktif 1 milyar TL, net satış 2 milyar TL, 500 çalışan; üç ölçütten en az ikisinin art arda iki dönem aşılması gerekir (RG 16.01.2026).

- **Sayıştay Başkanlığı**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1862 · Dayanak: Anayasa md. 160; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu · sayistay.gov.tr

1862'de kurulan, Anayasanın 160. maddesi ve 6085 sayılı Kanun uyarınca TBMM adına kamu kaynaklarını denetleyen yüksek denetim kurumudur. 2011'de Yüksek Denetleme Kurulunun kapatılmasıyla kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimini de üstlenmiştir; BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TPAO ve TKİ gibi enerji KİT'lerinin mali ve performans denetimini yapar, EPDK ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının hesaplarını inceler. KİT denetim raporları TBMM KİT Komisyonunda görüşülür; bu raporlar görev zararları, alım garantili sözleşmeler ve sübvansiyonlu tarifelerin kamu maliyesine yükü gibi konularda en ayrıntılı resmî bulgu kaynağıdır. Raporlar kurumun sitesinde yıllara göre erişime açıktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kamu İdareleri Denetim Raporları (yıllık); Kamu İktisadi Teşebbüsleri Denetim Raporları (yıllık); Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu.

İlişkili: KİT Komisyonu, BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TPAO, EPDK

- **Kamu İhale Kurumu (KİK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2002 · Dayanak: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu · kik.gov.tr

2002'de 4734 sayılı Kamu İhale Kanunıyla kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu ihale otoritesidir. İhale mevzuatının ikincil düzenlemelerini hazırlar, isteklilerin şikâyet başvurularını Kamu İhale Kurulu kararıyla sonuçlandırır ve Elektronik Kamu Alımları Platformu'nu (EKAP) işletir. Kamu idarelerinin elektrik ve doğal gaz alımları, enerji verimliliği ve güneş enerjisi santrali yapım işleri bu çerçevede ihale edilir. Enerji sektöründeki kamu teşebbüslerinin mal ve hizmet alımlarında kanunun 3(g) maddesi kapsamında istisna uygulanabildiği için hangi alımın hangi rejime tabi olduğu sık tartışılır. İhale ilanları ve sonuçları EKAP'ta, Kurul kararları kurum sitesinde aranabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP); Kamu İhale Kurulu kararları; Kamu İhale Bülteni; Kamu alımları istatistikleri.

İlişkili: HMB, EÜAŞ, BOTAŞ

Not: EKAP adresi: <https://ekapv2.kik.gov.tr>. Eski www.ihale.gov.tr adresi de erişilebilir durumdadır.

- **Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1994 · Dayanak: 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun · oib.gov.tr

4046 sayılı Kanunla 1994'te kurulan, Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ilişkili, özelleştirme kararlarını Özelleştirme Yüksek Kurulu adına uygulayan kamu tüzel kişisidir. Elektrik dağıtım bölgelerinin özel sektöre devri ile EÜAŞ'a ait termik ve hidroelektrik santrallerin satışı büyük ölçüde bu idare eliyle yürütülmüştür. Son dönemde Gaziler ve Dereiçi gibi küçük hidroelektrik santralleri satılmış; Akköprü HES, Bozcaada rüzgâr santrali ve Tekirdağ doğal gaz kombine çevrim santrali programdadır. Kamunun üretimdeki payı, satış gelirlerinin bütçeye katkısı ve kamu elinde kalan varlıkların geleceği tartışmalarında belirleyicidir. İhale ilanları, portföy ve tamamlanan işlemler kurumun sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Özelleştirme portföyü ve ihale ilanları; Tamamlanan özelleştirme uygulamaları listesi; Faaliyet raporları.

İlişkili: EÜAŞ, HMB, Rekabet Kurumu

Not: Selefî 1984'te kurulan Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresidir.

- **Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi (TVF)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2016 · Dayanak: 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması Hakkında Kanun · tvf.com.tr

2016'da 6741 sayılı Kanunla kurulan, Cumhurbaşkanlığına bağlı ve yönetim kurulu başkanlığını Cumhurbaşkanının üstlendiği ulusal varlık fonudur. Enerji portföyünde BOTAŞ, Türkiye Petrolleri, TVF Enerji, TVF Rafineri ve Petrokimya ile TVF AEL Elektrik Üretim şirketlerinin tamamına sahiptir; madencilikte Eti Maden de fonun portföyündedir. BOTAŞ ve TPAO kuruluş mevzuatları gereği Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yönetiminde kalmakla birlikte hisseleri fona aittir. Fon, bu şirketlerin temettü ve finansman politikaları, petrokimya yatırımları ve uluslararası borçlanma üzerinden enerji yatırımlarının finansman kanalıdır; şeffaflığı ve denetimi ise tartışma konusudur. Portföy ve finansal tablolar kurumun sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık faaliyet raporu; Konsolide finansal tablolar; Portföy şirketleri sayfaları.

İlişkili: BOTAŞ, TPAO, ETKB, KİT Komisyonu

Not: BOTAŞ ve TPAO hisseleri 2017'de Bakanlar Kurulu kararıyla fona devredildi.

- **Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2016 · Dayanak: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu · kvkk.gov.tr

2016'da 6698 sayılı Kanunla kurulan, Adalet Bakanlığıyla ilişkili ve idari ve mali özerkliğe sahip veri koruma otoritesidir; karar organı Kişisel Verileri Koruma Kurulu'dur. Elektrik ve doğal gaz dağıtım şirketleri, görevli tedarik şirketleri ve perakende tedarikçiler abone kimlik, adres, ödeme ve sayaç tüketim verilerini işleyen veri sorumlularıdır; bu verilerin aktarımı, saklanması ve ihlal bildirimini kurumun denetimindedir. Akıllı sayaç yaygınlaşması, saatlik tüketim verisinin hane davranışını açığa çıkarabilmesi ve talep tarafı katılımı için veri paylaşımı gibi konularda kurum kararları belirleyici olur. İhlal bildirimleri, Kurul karar özetleri ve rehberler kurum sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurul karar özetleri; Veri ihlali bildirimleri; Rehberler ve kılavuzlar; Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS).

İlişkili: EPDK, Siber Güvenlik Başkanlığı

- **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2000 · Dayanak: 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu · btk.gov.tr

2000'de Telekomünikasyon Kurumu adıyla kurulan, 2008'de 5809 sayılı Kanunla bugünkü adını alan ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığıyla ilişkili elektronik haberleşme düzenleyicisidir. Frekans tahsis, yetkilendirme ve makineler arası iletişim düzenlemeleri, akıllı sayaçlar, uzaktan okuma sistemleri ve SCADA haberleşmesi gibi şebeke uygulamalarının teknik ve hukuki zeminini oluşturur. Elektrik dağıtım şirketlerinin fiber ve telsiz altyapısı ile haberleşme lisansları konusunda da muhataptır. Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) uzun süre BTK bünyesinde çalıştı; 2025'te 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunuyla kritik altyapı siber güvenliği Siber Güvenlik Başkanlığına geçmiştir. Pazar verileri kurumun üç aylık raporlarında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Üç Aylık Pazar Verileri Raporu; Frekans planları ve yetkilendirme kararları.

İlişkili: USOM, Siber Güvenlik Başkanlığı, EPDK

Not: USOM hizmetleri 7545 sayılı Kanun (RG 19.03.2025) sonrasında Siber Güvenlik Başkanlığı bünyesine ve siberguvenlik.gov.tr adresine taşınmaktadır.

3. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar

Bu bölüm, enerji piyasalarında kuralları koyan, lisans veren, tarife belirleyen ve uyumu denetleyen bağımsız otoriteler ile enerji şirketlerinin finansmanını, sigortasını, standardını, belgelendirmesini ve tüketici uyuşmazlıklarını düzenleyen kurumları bir araya getirir. Merkezde EPDK ve Nükleer Düzenleme Kurumu yer alır; rekabet, sermaye piyasası, bankacılık ve sigortacılık otoriteleri ise birleşmeler, yeşil finansman ve iklim riski gibi alanlarda enerji kararlarını dolaylı olarak biçimlendirir. Düzenleyici olmamakla birlikte düzenlenmiş piyasa altyapısını işleten EPIAŞ, Borsa İstanbul, Takasbank ve MKK da piyasa işletmecisi ve altyapı kuruluşu olarak bu bölümde ele alınmıştır.

• Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2001 · Dayanak: 4628 sayılı Kanun; 6446, 4646, 5015 ve 5307 sayılı piyasa kanunları · epdk.gov.tr

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilişkili, idari ve mali özerkliğe sahip bağımsız düzenleyici kurumdur; 2001'de 4628 sayılı Kanunla elektrik için kurulmuş, ardından doğal gaz, petrol ve LPG piyasaları da yetki alanına girmiştir. Karar organı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'dur. Üretim, dağıtım, tedarik, dağıtıcı ve bayilik lisanslarını verir, iletim, dağıtım ve son kaynak tarifelerini onaylar, piyasaları izler, denetim yapar ve idari para cezası uygular. YEKDEM uygulaması, YEK-G belgeleri, şarj hizmeti lisansları ve 2022'de kurulan Enerji Dönüşüm Dairesi eliyle karbon piyasası tasarımı da gündemindedir. ERRA ve MEDREG üyesidir. Aylık sektör raporları, yıllık piyasa gelişim raporları ve Kurul kararları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik, Doğal Gaz, Petrol ve LPG Piyasası Aylık Sektör Raporları; Piyasa Gelişim Raporları (yıllık, piyasa bazında); Faaliyet Raporu (yıllık); Stratejik Plan; Tüketici şikâyet değerlendirme raporları; Kurul kararları ve mevzuat arşivi.

İlişkili: ETKB, EPİAŞ, TEİAŞ, Rekabet Kurumu, YEK-G, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı), 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları, EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi, EPDK tüketici şikâyet istatistikleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı

Not: Hizmet birimleri (2026 teşkilat şeması): Elektrik Piyasası Dairesi, Doğal Gaz Piyasası Dairesi, Petrol Piyasası Dairesi, Sivilaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Dairesi, Tarifeler Dairesi, Enerji Dönüşüm Dairesi, Denetim Dairesi, Kamulaştırma Dairesi, Hukuk Dairesi, Strateji Geliştirme Dairesi, Bilgi İşlem Dairesi, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi; ayrıca Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Kurul Hizmetleri Müdürlüğü. Taslakta geçen ayrı bir Tüketici Hizmetleri dairesi yoktur; tüketici hakları grup başkanlıkları piyasa daireleri içindedir. Enerji Dönüşüm Dairesi 5380 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile (RG 06.04.2022) kurulmuştur; Ar-Ge destekleri, karbon piyasası, yeşil sertifika ve şarj hizmeti işlemlerinden sorumludur. ERRA üyeliği 2002'den beridir.

• Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK)

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu (2022); kuruluşta 702 sayılı KHK (2018) · ndk.gov.tr

Nükleer güvenlik, emniyet, nükleer güvence ve radyasyondan korunma alanlarında düzenleme ve denetim yapan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilişkili, idari ve mali özerk kurumdur. Temmuz 2018'de 702 sayılı KHK ile kurularak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun düzenleyici görevlerini devralmış, çerçevesi Mart 2022'de 7381 sayılı Kanunla yeniden çizilmiştir. Nükleer tesislere yer, inşaat, işletmeye alma ve işletme izinleri verir, radyasyon kaynağı kullanan tesisleri yetkilendirir ve denetler. Akkuyu'da dört ünitenin inşaat lisansları verilmiş, 2. ünite Mart 2026'da işletmeye alma iznini almış, 1. ünitenin işletme lisansı başvurusu 2026'da ayrıntılı inceleme aşamasındadır. İkinci ve üçüncü santral projelerinin lisans süreci de bu kurumdur. Güncel lisans durumu ve mevzuat NDK sitesinde izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akkuyu NGS lisanslama süreci sayfası; Faaliyet Raporu (yıllık); Nükleer ve radyasyon güvenliği yönetmelik ve kılavuzları.

İlişkili: ETKB, NEGEM, TENMAK, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu, TAEK, SEDDK

Not: Akkuyu lisans takvimi (NDK sitesi, Eylül 2026): 1. ünite işletmeye alma izni 21.11.2023, işletme lisansı başvurusu 27.12.2024, eksiklere ilişkin ek belgeler Haziran 2026'da sunuldu; 2. ünite işletme lisansı başvurusu 08.05.2025, işletmeye alma izni 18.03.2026; 3. ve 4. ünite inşaat aşamasında. 7381 sayılı Kanun, radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma özel hesaplarını ve bunları yöneten Hesaplar Yönetim Kurulu'nu düzenler; bu hesaplar ETKB nezdinde açılır, NDK'nın doğrudan birimi değildir. 702 sayılı KHK'nın bazı hükümleri Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş, yerini 7381 sayılı Kanun almıştır.

• Rekabet Kurumu

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 1997 · Dayanak: 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (1994) · rekabet.gov.tr

4054 sayılı Kanun uyarınca kurulan ve 1997'de faaliyete geçen, Ticaret Bakanlığı ile ilişkili, idari ve mali özerk rekabet otoritesidir; karar organı Rekabet Kurulu'dur. Enerji alanında elektrik dağıtım bölgeleri, santral ve akaryakıt varlıklarının devri gibi birleşme ve devrallamalara izin verir, dağıtıcı-

bayi ilişkilerindeki dikey anlaşmaları ve hâkim durumun kötüye kullanılmasını inceleyerek para cezası uygular. Ocak 2024'te yayımladığı Akaryakıt Sektör İncelemesi Raporu, sektörün hiçbir kademesinde etkin rekabet bulunmadığı tespitiyle akaryakıt fiyatlaması tartışmasının başvuru kaynağı olmuştur. Elektrik toptan ve perakende satış ile doğal gaz piyasası sektör araştırmaları da bulunur. Kurul kararları ve sektör raporları kurum sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akaryakıt Sektör İncelemesi Raporu (2024); Elektrik Toptan Satış ve Perakende Satış Sektör Araştırması; Doğal Gaz Piyasası Sektör Araştırması; Rekabet Kurulu kararları; Yıllık Faaliyet Raporu.

İlişkili: EPDK, Ticaret Bakanlığı, ADER, TLPGD, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt)

- **Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 1981 · Dayanak: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · spk.gov.tr

1981'de 2499 sayılı Kanunla kurulan, bugün 6362 sayılı Kanuna dayanan ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkili bağımsız sermaye piyasası düzenleyicisidir. Halka arz izahnamelerini ve borçlanma aracı ihraçlarını onaylar, borsada işlem gören enerji şirketlerinin kamuyu aydınlatma yükümlülüklerini ve VİOP'taki elektrik vadeli sözleşmeleri dahil türev işlemleri denetler. Ağustos 2026'da kabul ettiği Yeşil, Sürdürülebilir ve Sosyal Sermaye Piyasası Araçları Rehberi ile Sürdürülebilirlik Bağlantılı Sermaye Piyasası Araçları Rehberi, ICMA ilkelerine dayanır ve bu ihraçlarda Kurul ücretlerini yarıya indirir. Yenilenebilir enerji yatırımlarının tahvil ve kira sertifikasıyla finansmanında belirleyicidir. Rehberler, sürdürülebilirlik sayfası ve haftalık bülten kurum sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yeşil, Sürdürülebilir ve Sosyal Sermaye Piyasası Araçları Rehberi (2026); Sürdürülebilirlik Bağlantılı Sermaye Piyasası Araçları Rehberi (2026); SPK Bülteni (haftalık); Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi.

İlişkili: BİST, MKK, Takasbank, KGK, XELKT

Not: 2026 rehberleri i-SPK 128.29 sayılı ilke kararıyla kabul edildi ve 13.08.2026 tarihli basın duyurusuyla açıklandı; 2022 tarihli Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası, Sürdürülebilir Kira Sertifikası Rehberi'nin yerini aldı.

- **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 1999 · Dayanak: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu (kuruluşta 4389 sayılı Kanun) · bddk.org.tr

1999'da 4389 sayılı Kanunla kurulan, 2000'de faaliyete geçen ve bugün 5411 sayılı Bankacılık Kanununa dayanan, idari ve mali özerk bankacılık otoritesidir. Bankaların lisanslanmasını, sermaye yeterliliğini, kredi sınıflandırmasını ve risk yönetimini düzenler; enerji santrali ve dağıtım yatırımlarına proje finansmanı sağlayan bankaların kredi riskleri ve yeniden yapılandırılmaları bu çerçevede izlenir. 11 Nisan 2025'te Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Yeşil Varlık Oranı Hesaplaması Hakkında Tebliğ ile birlikte İklimle Bağlantılı Finansal Risklerin Yönetimine İlişkin Rehber'i yayımlamıştır; bankalar yeşil varlık oranını Haziran 2025'ten itibaren raporlamaktadır. Fosil yakıt ve yenilenebilir finansmanı arasındaki dengenin izlenmesinde temel düzenleyicidir. Mevzuat, aylık bülten ve sektör verileri kurum sitesinde bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İklimle Bağlantılı Finansal Risklerin Yönetimine İlişkin Rehber (2025); Bankaların Yeşil Varlık Oranı Hesaplaması Hakkında Tebliğ (2025); Aylık Bankacılık Sektörü Verileri; Stratejik Plan ve Faaliyet Raporu.

İlişkili: TCMB, SPK, KGK, İDASEP

- **Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK)**

Düzenleyici kurum · Kuruluş: 2019 · Dayanak: 47 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu · seddk.gov.tr

18 Ekim 2019'da yayımlanan 47 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan, ilk Kurul toplantısını Haziran 2020'de yaparak faaliyete geçen, merkezi İstanbul'da bulunan idari ve mali özerk sigortacılık otoritesidir. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndaki sigortacılık düzenleme ve denetim görevlerini devralmıştır. Sigorta ve reasürans şirketlerinin kuruluşunu, sermaye yeterliliğini, genel şartlarını ve tarifelerini düzenler. Santrallerin yangın, makine kırılması ve işletme durması

teminatları, inşaat-montaj poliçeleri ile akaryakıt ve LPG tesislerinin tabi olduğu Tehlikeli Maddeler Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası bu çerçevede şekillenir. Artan iklim kaynaklı hasarların sigortalıların sigortalanabilirliği ve nükleer sorumluluk teminatı tartışmalarında muhataptır. Genel şartlar, genelgeler ve sektör istatistikleri kurum sitesindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sigortacılık genel şartları ve genelgeleri; Sigorta ve Bireysel Emeklilik Sektörü Raporları; Faaliyet Raporu (yıllık).

İlişkili: HMB, NDK, BDDK

Not: Taslakta geçen iklim riski konusunda SEDDK'nın enerjiye özgü ayrı bir iklim riski düzenlemesi tespit edilemedi; bu nedenle açıklamada niteliksel ifade kullanıldı.

- **Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPİAŞ)**

Şirket · Kuruluş: 2015 · Dayanak: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu; 7552 sayılı İklim Kanunu · epias.com.tr

6446 sayılı Kanun uyarınca 2015'te kurulan ve EPDK'dan piyasa işletim lisansı alan anonim şirkettir; A grubu payları TEİAŞ'a, B grubu payları Borsa İstanbul'a, C grubu payları piyasa katılımcılarına aittir. Düzenleyici değil, düzenlenmiş piyasa işletmecisidir. Gün Öncesi, Gün İçi ve Vadeli Elektrik piyasalarını, doğal gazda Spot ve Vadeli Gaz piyasalarını, YEK-G sistemini ve organize piyasaların mali uzlaştırmasını yürütür. 7552 sayılı İklim Kanunu ile Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi piyasasının işletmecisi yapılmış, tahsisatların ihraç ve devrini izleyen İşlem Kayıt Sistemi'ni kurma görevini de üstlenmiştir. Piyasa takas fiyatı, YEKDEM maliyetleri ve gaz referans fiyatı buradan belirlenir. Şeffaflık Platformu sektörün temel açık veri kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EPİAŞ Şeffaflık Platformu (saatlik fiyat, üretim, tüketim ve gaz verileri); Elektrik Piyasası ve Doğal Gaz Piyasası yıllık raporları; Faaliyet Raporu (yıllık).

İlişkili: EPDK, TEİAŞ, BİST, Takasbank, BOTAŞ, İDB, KPK, YEK-G, EPİAŞ Şeffaflık Platformu, 7552 sayılı İklim Kanunu

Not: Şirket 04-kit.json'da epias-2 id'siyle ikinci kez yer alıyor; tekil kayıt olarak bu giriş (epias) esas alınmalı. TR ETS pilot dönemi 27.08.2026'da yürürlüğe giren TR ETS Yönetmeliği ile başlamıştır; 2026 veri ve raporlama yılıdır, fiyatlamaya 2027'de başlar.

- **Borsa İstanbul Anonim Şirketi (BİST)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2013 · Dayanak: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · borsaistanbul.com

6362 sayılı Kanun uyarınca 2013'te İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İstanbul Altın Borsası ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nın birleşmesiyle kurulan, SPK gözetimindeki borsa şirkettir; çoğunluk hissesi Türkiye Varlık Fonu'na aittir. Pay, borçlanma aracı ve türev piyasalarını işletir; Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda aylık, çeyreklik ve yıllık baz yük elektrik vadeli işlem sözleşmeleri işlem görür. Halka açık elektrik, enerji ve rafineri şirketleri pay piyasasında listelenir, BİST Elektrik endeksi ve BİST Sürdürülebilirlik endeksi bu şirketlerin izlenmesinde kullanılır. EPİAŞ'ın B grubu ortağı olarak Türkiye'de enerji borsacılığının kurumsal ayaklarından biridir. Endeks verileri, VİOP sözleşme şartnameleri ve piyasa istatistikleri sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: VİOP Enerji ve Emtia Sözleşmeleri şartnameleri; BİST Elektrik ve BİST Sürdürülebilirlik endeks verileri; Aylık piyasa istatistikleri.

İlişkili: SPK, EPİAŞ, Takasbank, MKK, TVF, XELKT

Not: Taslakta tur düzenleyici idi; borsa işletmecisi olduğu için finans olarak düzeltildi.

- **İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi (Takasbank)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1992 · Dayanak: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · takasbank.com.tr

Borsa İstanbul grubuna bağlı, sermaye piyasalarında takas, saklama ve merkezi karşı taraf hizmeti veren yatırım bankasıdır; 1992'de borsanın takas biriminin bağımsız şirkete dönüştürülmesiyle kurulmuştur. Enerji piyasalarındaki rolü, EPİAŞ'ın işlettiği organize piyasalarda merkezi uzlaştırma bankası olarak nakit takası ve teminat yönetimini yürütmesidir: elektrik piyasasında 1 Aralık 2011'den, organize toptan doğal gaz piyasasında 2018'deki Merkez Bankası kararından beri bu görevi üstlenir. Piyasa katılımcılarının teminat yükümlülükleri, temerrüt yönetimi ve ödeme güvenliği bu altyapı üzerinden işler; bu nedenle tedarikçi iflasları ve teminat artışı tartışmalarında doğrudan muhataptır. Enerji piyasalarına ilişkin ücret tarifeleri, işlem saatleri ve teminat istatistikleri banka sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik ve doğal gaz piyasası teminat istatistikleri; Faaliyet Raporu (yıllık).

İlişkili: EPIAŞ, BİST, TCMB, SPK

Not: Taslakta MKK ile tek girişte birleştirilmişti; işlevleri farklı olduğu için ayrı giriş yapıldı.

- **Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi (MKK)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2001 · Dayanak: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · mkk.com.tr

Sermaye piyasası araçlarının kaydıleştirilmiş biçimde saklandığı ve hak sahipliğinin tutulduğu merkezi kayıt kuruluşudur; 2001'de kurulmuş olup Borsa İstanbul grubunun parçasıdır. Enerji sektörü açısından en görünür işlevi, işlettiği Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) aracılığıyla borsada işlem gören elektrik, doğal gaz ve rafineri şirketlerinin özel durum açıklamalarının, finansal tablolarının, sürdürülebilirlik raporlarının ve genel kurul belgelerinin yayımlanmasıdır. Santral satın alımı, lisans iptali, YEKA sözleşmesi, tahvil ihracı gibi kurumsal gelişmeler ilk olarak KAP'ta duyurulur. Elektronik genel kurul sistemini de işletir. Yatırımcılar ve analistler için enerji şirketlerinin güncel bildirimlerinin tek resmî adresi KAP'tır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) bildirimleri; MKK yatırımcı ve sermaye piyasası istatistikleri.

İlişkili: SPK, BİST, KGK, XELKT

Not: KAP adresi: <https://www.kap.org.tr>. Taslaktaki Takasbank kısmı ayrı giriş (takasbank) olarak ayrıldı.

- **Türk Standartları Enstitüsü (TSE)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanunu · tse.org.tr

1954'te kurulan, 1960 tarihli 132 sayılı Kanunla kamu tüzel kişiliği kazanan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilişkili ulusal standardizasyon kuruluşudur; ISO ve IEC üyesi, CEN ve CENELEC tam üyesidir. Avrupa standartlarını Türk standardı olarak yayımlar; benzinde TS EN 228 ve motorinde TS EN 590 gibi akaryakıt kalite standartları EPDK teknik düzenlemelerinin dayanağıdır. Fotovoltaik modül, invertör, elektrikli araç şarj ekipmanı ve kablo gibi ürünlerde test ve belgelendirme yapar; ISO 50001 enerji yönetim sistemi belgesi verir ve sera gazı emisyonu doğrulama hizmeti sunar. Yerli ekipman teşvikleri ve piyasa gözetiminde ürün uygunluğunun ana referansıdır. Standart kataloğu ve belgeli firma sorgusu kurum sitesindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türk Standartları Kataloğu; Belgelendirilmiş firma ve ürün sorgulama.

İlişkili: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜRKAK, EPDK, EVÇED

Not: Taslakta tur düzenleyici idi; standart kuruluşu olduğu için kamu olarak düzeltildi.

- **Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1999 · Dayanak: 4457 sayılı Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · turkak.org.tr

1999'da 4457 sayılı Kanunla kurulan, Ticaret Bakanlığı ile ilişkili ulusal akreditasyon kurumudur; Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanınma anlaşmalarına taraftır. Laboratuvarları, muayene ve belgelendirme kuruluşlarını uluslararası standartlara göre akredite eder. İklim politikası açısından kritik rolü, sera gazı doğrulayıcı kuruluşları TS EN ISO 14065 kapsamında akredite etmesidir: Sera Gazı Emisyonlarının Takibi mevzuatı ve TR ETS kapsamındaki tesislerin emisyon raporlarını doğrulayacak kuruluşlar bu akreditasyonu almak zorundadır. 2023'ten beri gönüllü kurumsal sera gazı doğrulamalarında da akreditasyon verir. Ayrıca ISO 50001 belgelendirme kuruluşlarını ve akaryakıt ile elektrik test laboratuvarlarını akredite eder. Akredite kuruluş listeleri ve rehberler kurum sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akredite kuruluşlar veri tabanı; R40.13 Gönüllü Alanda Sera Gazı Emisyonlarını Doğrulayan Kuruluşların Akreditasyonu Rehberi.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, TSE, TR ETS, İklim Değişikliği Başkanlığı emisyon izleme ve TR ETS verileri

Not: Taslakta tur düzenleyici idi; kamu olarak düzeltildi.

- **Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2006 · Dayanak: 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu · myk.gov.tr

2006'da 5544 sayılı Kanunla kurulan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ilişkili kamu kurumudur; sektör temsilcilerinin katıldığı yönetim kuruluyla çalışır. Ulusal meslek standartlarını ve

ulusal yeterlilikleri onaylar, yetkilendirdiği belgelendirme kuruluşları üzerinden sınav ve mesleki yeterlilik belgesi süreçlerini denetler ve Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ni yönetir. Enerji alanında elektrik tesisatçısı, rüzgâr güç sistemi personeli ve güneş-ısı sistem personeli gibi yeterlilikler bulunur; tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamındaki bazı mesleklerde bu belgeyi taşımak zorunludur. Yenilenebilir kurulumlarda nitelikli işgücü açığı ve iş güvenliği tartışmalarında başvuru noktasıdır. Yeterlilik ve standart sorgusu MYK ile TYÇ portallarından yapılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler veri tabanı; Belge zorunluluğu getirilen meslekler listesi.

İlişkili: ÇSGB, Enerji alanında mesleki eğitim ve belgelendirme zinciri, TMMOB

Not: Taslakta tur düzenleyici idi; kamu olarak düzeltildi. Taslakta geçen enerji yöneticisi yeterliliği teyit edilemediği için açıklamaya alınmadı; enerji yöneticisi belgelendirmesi 5627 sayılı Kanun kapsamında ETKB yetkisindedir.

- **Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) [Birleşti]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2013 · Dayanak: 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu (2025) ile görevleri devredildi · usom.gov.tr

Ulusal siber olay müdahale merkezi olarak 2013'te Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bünyesinde faaliyete geçmiştir. Kamu kurumları ve kritik altyapı işletmecileriyle sektörel siber olaylara müdahale ekipleri üzerinden koordinasyon kurmuş, zararlı bağlantı listeleri, güvenlik bildirimleri ve zafiyet duyuruları yayımlamıştır. Enerji şirketleri, kritik altyapı sektörü olarak bu bildirim ağının parçasıydı ve EPDK'nın bilgi güvenliği düzenlemeleri de bu yapıyla bağlantılı işliyordu. 177 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Siber Güvenlik Başkanlığı ve Mart 2025'te yürürlüğe giren 7545 sayılı Kanun sonrasında USOM hizmetleri bu Başkanlığa devredilmiştir. Güncel bildirimler, siber ihbar ve zararlı bağlantı listeleri artık Siber Güvenlik Başkanlığı sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Zararlı bağlantı listeleri (API üzerinden); Güvenlik bildirimleri.

İlişkili: Siber Güvenlik Başkanlığı, BTK, EPDK

Not: Halef: Siber Güvenlik Başkanlığı (177 sayılı CBK, RG 08.01.2025; 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu). usom.gov.tr adresi hizmetlerin siberguvenlik.gov.tr üzerinden sürdürüleceğini bildiren bir duyuru sayfasına dönüşmüştür; .txt biçimindeki zararlı bağlantı listesi paylaşımı 1 Haziran 2026'da sona ermiştir. Ek E (kapanan/birleşen kurumlar) listesine alınması önerilir.

- **Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1963 · Dayanak: 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun · tubitak.gov.tr

1963'te 278 sayılı Kanunla kurulan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilişkili, bilim ve teknoloji politikalarını yürüten ve Ar-Ge finanse eden kamu kurumudur. Akademik ve sanayi projelerini destekleyen ARDEB ve TEYDEB programları, batarya, güneş hücresi, hidrojen ve şebeke teknolojilerindeki projelerin başlıca kamu finansman kaynağıdır; Ufuk Avrupa programının Türkiye'deki ulusal koordinasyonunu da yürütür. Gebze'deki Marmara Araştırma Merkezi'nin Enerji Teknolojileri Başkan Yardımcılığı enerji dönüşümü, yakıt teknolojileri ve temiz enerji alanlarında sözleşmeli araştırma yapar; Ulusal Metroloji Enstitüsü elektriksel ölçümlerde referans laboratuvarıdır. Yerli enerji teknolojisi hedeflerinin uygulama ayağıdır. Açık çağrılar, proje sonuçları ve hakemli dergileri kurum ve merkez sitelerinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ARDEB ve TEYDEB destek programı çağrıları; TÜBİTAK Akademik Dergileri; Bilim ve Teknik (aylık).

İlişkili: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TENMAK, BTPK, EDEDER, Turk J Elec Eng & Comp Sci

Not: Taslakta tur düzenleyici idi; araştırma ve fon kurumu olduğu için kamu olarak düzeltildi. MAM'ın eski Enerji Enstitüsü güncel teşkilatta Enerji Teknolojileri Başkan Yardımcılığı adıyla yer alır (mam.tubitak.gov.tr). Taslakta geçen TÜBİTAK RUTE raylı ulaşım teknolojileri enstitüsüdür, elektrikli araç birimi değildir; bu nedenle açıklamadan çıkarıldı.

- **Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2012 · Dayanak: 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu · ombudsman.gov.tr

2012'de 6328 sayılı Kanunla kurulan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak çalışan ombudsmanlık kurumudur; başında Kamu Başdenetçisi bulunur. İdarenin eylem ve işlemlerine ilişkin şikâyetleri hukuka ve hakkaniyete uygunluk açısından inceler, bağlayıcı olmayan tavsiye kararları verir ve idarelerin bu kararlara uyup uymadığını kamuoyuna açıklar. Enerji alanında kamu hizmeti yürüten elektrik ve doğal gaz dağıtım şirketlerinin tahsilat, bağlantı ve fatura işlemleri ile EPDK ve kamu enerji kuruluşlarının uygulamalarına yönelik başvuruları değerlendirdiği kararları bulunur. Mahkemeye gitmeden itiraz yolu arayan aboneler için ikincil bir başvuru mercidir. Yıllık rapor, tavsiye kararları ve özel raporlar kurum sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık Rapor (TBMM'ye sunulur); Tavsiye ve ret kararları veri tabanı.

İlişkili: EPDK, Tüketici Hakem Heyetleri, EPDK tüketici şikâyet istatistikleri

Not: Resmî kısaltma KDK'dır; kamuoyunda Ombudsman olarak da bilinir. Taslakta tur düzenleyici idi; kamu olarak düzeltili.

- **Tüketici Hakem Heyetleri**

Kamu kurumu · Dayanak: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (md. 66-70) · tuketici.ticaret.gov.tr

Tüketici ile satıcı veya hizmet sağlayıcı arasındaki uyuşmazlıkları, her yıl güncellenen parasal sınırın altında kalan başvurularda mahkemeye gitmeden karara bağlayan, il ve ilçelerde kurulu heyetlerdir; sekretaryaları Ticaret Bakanlığı il müdürlükleri ve kaymakamlıklarca yürütülür. 6502 sayılı Kanuna dayanır, başvurular e-Devlet üzerinden de yapılabilir. Elektrik ve doğal gaz faturası, sayaç, güvence bedeli, kayıp-kaçak ve tüplü LPG uyuşmazlıkları hane aboneleri için en sık başvuru yollarıdır; heyet kararlarına karşı tüketici mahkemesine itiraz edilebilir. Dağıtım ve tedarik şirketlerine yönelik toplu uyuşmazlıkların eğilimi bu kararlardan izlenir. Parasal sınırlar ve başvuru rehberi Ticaret Bakanlığı tüketici portalında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık parasal sınır tebliği; Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS) başvuru ve istatistikleri.

İlişkili: Ticaret Bakanlığı, Reklam Kurulu, KDK, TÜKON

Not: Taslakta Reklam Kurulu ile tek girişte birleştirilmişti; farklı işlevler oldukları için iki ayrı giriş yapıldı.

- **Reklam Kurulu**

Düzenleyici kurum · Dayanak: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (md. 63); Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği · tuketici.ticaret.gov.tr

Ticari reklam ve haksız ticari uygulamaları denetleyen, Ticaret Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ve kamu kurumları ile meslek örgütlerinin temsilcilerinden oluşan kuruldur; 6502 sayılı Kanuna dayanır. Yanıltıcı reklamlar için durdurma, düzeltme ve idari para cezası kararı verir. Enerji alanındaki önemi yeşil aklama denetiminden gelir: yeşil tarife, karbon nötr akaryakıt, enerji verimliliği ve yenilenebilir kaynak iddiaları içeren reklamlar hakkında yaptırım kararları bulunur. 2022 sonunda Çevreye İlişkin Beyanlar İçeren Reklamlar Hakkında Kılavuz'u yayımlamış, 1 Temmuz 2026'da Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik değişikliğiyle bu kurallar 1 Ağustos 2026'dan itibaren bağlayıcı hale gelmiştir. Çevresel iddiaların akredite kuruluş veya kamu kurumu belgesiyle kanıtlanması istenir. Kurul kararları Bakanlık tüketici portalında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Reklam Kurulu toplantı kararları (aylık); Çevreye İlişkin Beyanlar İçeren Reklamlar Hakkında Kılavuz (2022).

İlişkili: Ticaret Bakanlığı, Tüketici Hakem Heyetleri, TÜRKAK, YEK-G

Not: Yeni giriş; taslaktaki birleşik Tüketici Hakem Heyetleri ve Reklam Kurulu girişinden ayrıldı.

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu enerji şirketleri

Bu bölüm, devletin enerji zincirinde doğrudan sahip, işletmeci ve finansör olarak yer aldığı kuruluşları kapsar: elektrikte üretim, iletim ve dağıtım denetimi yapan iktisadi devlet teşekkülleri, doğal gaz ithalatı ve boru hatlarını yöneten BOTAŞ ile arama-üretim şirketi TPAO, kömür, bor ve maden araştırmasındaki kamu kurumları ve enerji yatırımlarına kaynak aktaran kamu bankaları. Bu kuruluşların çoğu ETKB'nin ilgili kuruluşudur, bir kısmının hisseleri ise Türkiye Varlık Fonu'na devredilmiştir. Özelleştirilmiş olsa da

kamu kökeni veya kamu alım garantisi nedeniyle bu alanla birlikte anılan TÛPRAŞ, SOCAR Türkiye ve Akkuyu Nükleer gibi şirketler de ayrı olarak işaretlenerek burada yer alır.

4.1 Elektrik

Elektrik alanındaki kamu şirketleri 2001'de TEAŞ'ın bölünmesiyle şekillenmiştir: üretim ve kamu toptan ticareti EÜAŞ'ta, iletim ve sistem işletmesi TEİAŞ'ta, dağıtım varlıklarının mülkiyeti ve denetimi TEDAŞ'tadır.

- **Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 2001 · Dayanak: 233 sayılı KHK; 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu geçici madde 22 (TETAŞ birleşmesi) · euas.gov.tr

Elektrik Üretim A.Ş., 2001'de Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş.'nin (TEAŞ) bölünmesiyle kurulan ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olan iktisadi devlet teşekkülüdür. Atatürk, Keban ve Karakaya gibi büyük barajlar dahil kırkı aşkın hidroelektrik santrali ile doğal gaz ve yerli linyit santrallerini işletir; ülkenin en büyük tekil üreticisidir. Temmuz 2018'de 703 sayılı KHK ile TETAŞ'ı bünyesine alarak kamunun toptan elektrik ticaretini, eski imtiyaz ve yap-işlet sözleşmelerinden doğan alımları, Akkuyu NGS alım garantisini ve elektrik ithalat-ihracatını da üstlenmiştir. Bu nedenle toptan fiyat oluşumu, son kaynak tedarik tarifeleri ve kamu santrallerinin özelleştirilmesi tartışmalarında belirleyicidir. Faaliyet raporları ve santral bazlı üretim verileri kurum sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Strateji Belgesi; Santral bazlı günlük üretim verileri.

İlişkili: TETAŞ, TEİAŞ, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, TESAB, TKİ, EPIAŞ, ETKB, TVF

Not: Mülga TETAŞ (Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.), 703 sayılı KHK'nın (RG 09.07.2018) 6446 sayılı Kanuna eklediği geçici 22. madde ile EÜAŞ bünyesinde birleştirilmiştir; TETAŞ kaydı Ek E'dedir.

- **Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 2001 · Dayanak: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu md. 8 · teias.gov.tr

Türkiye Elektrik İletim A.Ş., 2001'de TEAŞ'ın yeniden yapılandırılmasıyla kurulan ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olan iktisadi devlet teşekkülüdür; ülkedeki tek iletim lisansı sahibidir. Yüksek gerilim iletim şebekesini planlar, kurar ve işletir; Millî Yük Tevzi Merkezi ve bölgesel yük tevzi merkezleri aracılığıyla sistemin anlık dengesini, dengeleme güç piyasasını ve yan hizmetleri yönetir. Yenilenebilir santrallere verilen bağlantı görüşleri ve trafo merkezi bazında ilan edilen kapasiteler yatırım kararlarını doğrudan belirler; 2016'dan beri ENTSO-E'nin gözlemci üyesi, EPIAŞ'ın da ortağıdır. Faaliyet ve sektör raporları, Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri ile on yıllık talep tahmini ve kapasite projeksiyonu raporları sektörün temel başvuru kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri (yıllık); Sektör Raporları; Faaliyet Raporu (yıllık); 10 Yıllık Talep Tahmini Raporu; Üretim Kapasite Projeksiyonu; Günlük İşletme Raporları.

İlişkili: EÜAŞ, EPIAŞ, EPDK, ETKB, TESAB, Elektrik üretim kapasite projeksiyonları ve talep tahmini raporları

- **Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1994 · Dayanak: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu md. 15 ve geçici madde 6 · tedas.gov.tr

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş., Türkiye Elektrik Kurumunun 1993 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla ikiye ayrılması sonucu 1994'te tüzel kişilik kazanan ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olan iktisadi devlet teşekkülüdür. 21 dağıtım bölgesinin işletme hakkı 2013'e kadar özel şirketlere devredilmiş, şebeke varlıklarının mülkiyeti kamuda kalmıştır. Bugün Elektrik Dağıtım Şirketleri Denetim Yönetmeliği çerçevesinde dağıtım şirketlerinin şebeke işletmesini ve yatırımlarını denetler, genel aydınlatma tüketimlerini izler; proje ve kabul işlemleri, tip onayı, birim fiyat kitabı ve mesleki belgelendirme gibi teknik hizmetler yürütür. Dağıtım yatırımlarının tarifelere yansımaları ve şebeke kalitesi tartışmalarında kamunun denetim kolu olarak önem taşır. Faaliyet raporları, sektör raporları ve elektrik istatistikleri sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sektör Raporları; Elektrik İstatistikleri; Birim Fiyat Kitabı.

İlişkili: Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), EPDK, ETKB, TESAB

Not: Dağıtım özelleştirmesi sonrasında kapatılmamış, denetim ve teknik hizmet kuruluşu olarak faaliyetini sürdürmektedir; ana statüsü 14.02.2018 tarihli Resmî Gazete'de yenilenmiştir.

- **Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi (TEMSAN)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1975 · Dayanak: Bakanlar Kurulu kararı 7/10907 · temsan.gov.tr

Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş., 1975'te Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan, 1977'de faaliyete geçen ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olan kamu iktisadi teşebbüsüdür. Başlangıçta DSI ve TEK'in inşa ettirdiği hidroelektrik santrallerin elektromekanik teçhizatını imal ve monte etmek için yapılandırılmış, 2001'den sonra özel sektör müşterilerine de hizmet vermeye başlamıştır. Türbin, jeneratör ve yardımcı ekipman üretimi, santral bakım-onarımı ve rehabilitasyonu ile enerji üretim, iletim ve dağıtım teknolojilerinde Ar-Ge yürütür. Yaşlanan kamu hidroelektrik santrallerinin yenilenmesi ve enerji ekipmanında yerleştirme politikaları açısından kamunun uygulayıcı mühendislik kuruluşudur. Kurumsal bilgiler, stratejik plan ve faaliyet raporları sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Stratejik Plan.

İlişkili: EÜAŞ, SYGM, ETKB

- **Türkiye Elektrik Sanayi Birliği (TESAB)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2005 · Dayanak: Bakanlar Kurulunun 20.06.2005 tarihli ve 9060 sayılı kararı (uluslararası nitelikte teşekkül) · tesab.org.tr

Türkiye Elektrik Sanayi Birliği, EÜAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ ve o dönemki TETAŞ tarafından Haziran 2005 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla uluslararası nitelikte teşekkül olarak kurulan, Eylül 2005'teki ilk genel kuruluyla çalışmaya başlayan birliktir. Türkiye'nin 1971'den beri TEK ve TEAŞ aracılığıyla sürdürdüğü Avrupa elektrik sektörü birliği EURELECTRIC üyeliğini devralmış olup bu kuruluşun yönetim kurulunda Türkiye'yi temsil eder. Kamu elektrik şirketleri ile özel sektörü aynı masada toplayan konferanslar, özel oturumlar, eğitimler ve webinarlar düzenler; veri merkezleri gibi güncel konularda raporlar yayımlar. Avrupa elektrik politikalarının ve iklim gündeminin Türk elektrik sektörüne aktarılmasında aracı rol oynar. Bültenleri ve yayınları sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TESAB Bülteni; Cumhuriyetin 100. Yılında Türkiye Elektrik Tarihi; Veri Merkezleri: Küresel Gelişmeler ve Türkiye'nin Rotası (2026).

İlişkili: EÜAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ, TETAŞ, CIGRE Türkiye

Not: Bölüm 7'deki tesab-2 kaydı aynı kurumdur. Site, basit User-Agent başlığıyla yapılan isteklere mod_security nedeniyle 406 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir.

- **Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi**

Şirket · Kuruluş: 2010 · Dayanak: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Akkuyu sahasında nükleer güç santralini tesisine ve işletimine dair İşbirliği Anlaşması (12.05.2010) · akkuyu.com/tr

Akkuyu Nükleer A.Ş., Türkiye ile Rusya arasında Mayıs 2010'da imzalanan ve aynı yıl TBMM'ce onaylanan hükümetlerarası anlaşma uyarınca Ankara'da kurulan, Rosatom grubuna ait proje şirkettir; kamu iktisadi teşebbüsü değildir. Mersin Gülnar'da dört adet VVER-1200 ünitesinden oluşan Akkuyu Nükleer Güç Santralini yap-sahip ol-işlet modeliyle inşa etmekte olup işletme ve sökülüm sorumluluğunu da taşıyacaktır. Anlaşma, ilk iki ünite üretiminin büyük kısmı için on beş yıllık ve ağırlıklı ortalama 12,35 ABD senti/kWh fiyatlı kamu alım garantisi öngörür; bu yükümlülük TETAŞ'tan EÜAŞ'a geçmiştir. Birinci ünite 2026 içinde elektrik üretimi hedeflenmektedir. Maliyet, dışa bağımlılık ve nükleer güvenlik tartışmalarının merkezindedir; lisanslama NDK denetimindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın bültenleri ve proje ilerleme duyuruları; ÇED raporları.

İlişkili: EÜAŞ, NDK, NEGEM, ETKB, Türkiye'de yatırımı veya ortaklığı bulunan uluslararası enerji şirketleri

Not: Kamu şirketi değildir; KİT bölümünde kamu alım garantili stratejik proje şirketi olduğu için yer alır. Birinci ünitenin devreye alma tarihi Eylül 2026 itibarıyla henüz kesinleşmemiştir.

4.2 Petrol ve doğal gaz

Doğal gaz ithalatı, iletimi ve depolaması BOTAŞ grubunda, arama ve üretim TPAO'dadır; rafinaj ve akaryakıt dağıtımı ise tamamen özel sektör elindedir.

- **Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1974 · Dayanak: Ana statü; 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu · botas.gov.tr

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş., 1974'te Kerkük-Yumurtalık ham petrol boru hattını işletmek üzere kurulan, ETKB'nin ilgili kuruluşu olarak yönetilen ve hisseleri Ocak 2017'den beri Türkiye Varlık Fonu'na ait olan kamu şirkettir. Uzun vadeli boru hattı ve LNG sözleşmeleriyle doğal gaz ithalatının büyük bölümünü yapar, ulusal iletim şebekesini işletir; Marmara Ereğlisi LNG terminali, Dörtöl ve Saros FSRU terminalleri ile Tuz Gölü ve 2016'da TPAO'dan devralınan Silivri yer altı depoları BOTAŞ'ın işletmesindedir. Toptan satış fiyatları konut, sanayi ve santral maliyetlerini doğrudan belirler, maliyet altı satışlar kamu maliyesini etkiler. TANAP ortağı, TPIC ve BOTAŞ International'ın sahibi olarak gaz ticaret merkezi politikasının ana uygulayıcısıdır. Faaliyet raporları ve tarife duyuruları temel kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu; Doğal gaz toptan satış tarifesini duyuruları (aylık); Boru Hatları Haritası.

İlişkili: TVF, ETKB, EPDK, TPAO, TANAP, BIL, TPIC, BOTAŞ tarifeleri ve faaliyet raporları

- **BOTAŞ International Limited (BIL)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1996 · Dayanak: BTC Ev Sahibi Hükümet Anlaşması (HGA) · bil.gov.tr/tr

BOTAŞ International Limited, BOTAŞ tarafından 3 Temmuz 1996'da petrol ve doğal gaz projelerine katılmak amacıyla kurulan ve 2001'de Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) ham petrol boru hattının Türkiye kesiminin işletmecisi olarak görevlendirilen kamu şirkettir. Ardahan, Erzurum, Erzincan ve Sivas'taki pompa istasyonlarını, basınç düşürme ve blok vana istasyonlarını ve Ceyhan'daki Haydar Aliyev Deniz Terminalini işletir. Azerbaycan ve Hazar kökenli ham petrolün tankere yüklenerek dünya piyasalarına ulaşması bu terminal üzerinden gerçekleşir; ilk yükleme Haziran 2006'da yapılmıştır. Türkiye'nin petrol transit ülkesi rolünün ve Ceyhan'ı enerji merkezi yapma hedefinin temel altyapısını yönetir. Operasyon, çevre ve sürdürülebilirlik bilgileri ile basın açıklamaları kurum sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın bültenleri (BTC sevkiyat verileri); Çevre ve Sürdürülebilirlik sayfası.

İlişkili: BOTAŞ, ETKB

- **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6327 sayılı Kanun; 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu · tpao.gov.tr

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, 1954'te 6327 sayılı Kanunla kurulan, ETKB'nin ilgili kuruluşu olarak yönetilen ve hisseleri Türkiye Varlık Fonu'na devredilmiş olan ulusal petrol şirkettir. Karada ve denizde arama, sondaj ve üretim yapar; Karadeniz'de 2020'de keşfedilen Sakarya Gaz Sahası'ndan 2023'te üretime başlamış, ikinci fazda Osman Gazi yüzer üretim platformuyla günlük üretimi yaklaşık iki katına çıkarmayı hedeflemiştir. Güneydoğudaki Gabar sahası yurt içi ham petrol üretimini belirgin biçimde artırmıştır; Silivri'deki ilk yer altı gaz deposunu geliştirmiş, Azerbaycan ve Irak başta olmak üzere yurt dışı ortaklıkları vardır. Yerli üretimin arz güvenliği ve cari açık üzerindeki etkisi tartışmalarının ana aktörüdür. Sektör ve faaliyet raporları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sektör raporları; Faaliyet Raporu (yıllık).

İlişkili: TVF, ETKB, MAPEG, BOTAŞ, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu, Petrol ve doğal gaz arama-üretim şirketleri (6491 sayılı Türk Petrol Kanunu)

Not: Sakarya Faz-2 kapsamında Osman Gazi platformunda üretimin 2026 son çeyreğinde başlaması hedeflenmiştir; Eylül 2026 itibarıyla gerçekleşme durumu izlenmelidir.

- **Turkish Petroleum International Company Anonim Şirketi (TPIC)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1988 · tpic.gov.tr

Turkish Petroleum International Company A.Ş., 1988'de uluslararası petrol değer zincirinde faaliyet göstermek üzere TPAO'ya bağlı olarak kurulan, Kasım 2012 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla 22 Ocak 2013'ten itibaren BOTAŞ'a devredilen ve bu devirle sermayesi artırılan kamu şirkettir. Kara ve deniz sismiği, petrol ve jeotermal kuyu sondajı, kuyu tamamlama, karotlu maden sondajı ile ham petrol ve petrol ürünleri ticareti alanlarında yurt içinde ve yurt dışında hizmet verir. Kamu kökenli

bir sahra hizmetleri ve sondaj yüklenicisi olarak TPAO'nun kara sahalarındaki sondaj programında ve jeotermal arama çalışmalarında yer alır. Faaliyet alanları, sondaj kuleleri, haberler ve yayınlar kurum sitesinde duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurumsal yayınlar ve haberler.

İlişkili: BOTAŞ, TPAO

Not: Eski web adresi tpic.com.tr, tpic.gov.tr'ye yönelir. Taslakta yer alan 'Türkiye Petrolleri akaryakıt dağıtımı' bilgisi güncel değildir; bkz. tp-petrol-dagitim.

- **TP Petrol Dağıtım Anonim Şirketi**

Şirket · tppd.com.tr

TP Petrol Dağıtım A.Ş., kamu kökenli Türkiye Petrolleri akaryakıt markasını taşıyan özel sektör dağıtım şirkettir; kamu iktisadi teşebbüsü değildir ve TPAO ya da TPIC ile ortaklık bağı bulunmamaktadır. Şirket 2017'de Zülfikarlar Holding'e bağlı Turkuaz Petrol tarafından satın alınmış, Temmuz 2024'te imzalanan sözleşme ve Rekabet Kurulunun 7 Kasım 2024 tarihli izniyle kontrolü Altınbaş Petrol aracılığıyla Zeren Group'a geçmiştir. EPDK dağıtıcı lisansı ile istasyon ağı üzerinden akaryakıt satışı, madeni yağ, depolama ve ticari müşterilere tedarik faaliyetleri yürütür. Marka adı nedeniyle sıklıkla kamu şirketi sanıldığından rehberde ayırt edici olarak yer alır; pazar payı ve fiyat verileri için EPDK petrol piyasası raporları izlenmelidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın bültenleri.

İlişkili: Petrol Ofisi A.Ş., OPET, Shell & Turcas Petrol A.Ş., EPDK, PETDER

Not: Özel şirkettir; kamu kökenli marka nedeniyle bu bölümde tutulmuştur. Taslaktaki 'TPIC bünyesinde' ifadesi yanlıştır.

- **TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi (TANAP)**

Şirket · Dayanak: Türkiye ile Azerbaycan arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemine ilişkin Hükümetlerarası Anlaşma (2012) · tanap.com

TANAP Doğalgaz İletim A.Ş., Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattını inşa eden ve işleten, Türkiye'de kurulu uluslararası ortaklıklı şirkettir; hissedarları Güney Gaz Koridoru Şirketi (SGC) yüzde 58, BOTAŞ yüzde 30 ve BP yüzde 12 paylarla yer alır. Azerbaycan'ın Şah Deniz sahasından gelen gazı Gürcistan sınırından Yunanistan sınırına taşır; Türkiye'ye akış 2018'de, TAP üzerinden Avrupa'ya ticari akış Aralık 2020'de başlamıştır. Yıllık yaklaşık 16 milyar metreküplük kapasitenin 6 milyarı Türkiye'ye, kalanı Avrupa'ya ayrılır; kapasitenin kademeli olarak 24 ve 32 milyar metreküpe çıkarılması planlanmaktadır. Güney Gaz Koridoru, Avrupa'nın arz çeşitlendirmesi ve Türkiye'nin transit rolü tartışmalarında kritik altyapıdır. Bültenleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TANAP Bülteni.

İlişkili: BOTAŞ, ETKB, Türkiye'de yatırımı veya ortaklığı bulunan uluslararası enerji şirketleri

- **Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi (TÜPRAŞ)**

Şirket · Kuruluş: 1983 · tupras.com.tr

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş., 1983'te kamu rafinerilerinin tek çatı altında toplanmasıyla kurulan, 2006'da yüzde 51'lik blok hissesi Koç Holding öncülüğündeki Enerji Yatırımları A.Ş.'ye devredilerek özelleştirilen ve Borsa İstanbul'da işlem gören şirkettir; kamu iktisadi teşebbüsü değildir. İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman'daki dört rafinerisiyle yıllık yaklaşık 30 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahiptir; OPET ortaklığıyla akaryakıt dağıtımında, Ditaş aracılığıyla deniz taşımacılığında da yer alır. Ülke rafinaj kapasitesinin büyük kısmını elinde tuttuğundan akaryakıt arzı ve fiyatlaması, zorunlu petrol stokları, karbon fiyatlaması ve biyoyakıt ile yeşil hidrojen gibi dönüşüm yatırımları tartışmalarında belirleyicidir. Faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık); Yatırımcı sunumları.

İlişkili: PETDER, SOCAR Türkiye, Petrol Ofisi A.Ş., OPET, Shell & Turcas Petrol A.Ş., XELKT

Not: Özel şirkettir; 2006'ya kadar kamu şirketi olduğu ve stratejik önemi nedeniyle bu bölümde tutulmuştur.

- **SOCAR Türkiye**

Şirket · socar.com.tr

SOCAR Türkiye, Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi SOCAR'ın Türkiye'deki yatırımlarını yöneten ve rafinaj, petrokimya, doğal gaz, enerji ticareti ve lojistik alanlarında faaliyet gösteren şirketler grubudur. 2008'de özelleştirilen Petkim'in kontrol hissesini ortaklarıyla birlikte satın alarak Türkiye'ye giren grup, Aliğa'da Petkim'e entegre olarak inşa edilen ve 2018'de açılan STAR Rafineri'yi de işletir; bu yapı ülkedeki rafineri-petrokimya entegrasyonunun tek örneğidir. Kendini Türkiye'nin en büyük doğrudan yabancı yatırımcılarından biri olarak tanımlayan grup, Azerbaycan-Türkiye enerji ilişkisinin, petrokimya ithalat bağımlılığının ve Ege'deki sanayi emisyonlarının tartışıldığı konularda öne çıkar. Petkim ve STAR Rafineri'nin faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları temel başvuru kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: SOCAR Türkiye Sürdürülebilirlik Raporu; Petkim Faaliyet Raporu (yıllık); STAR Rafineri basın bültenleri.

İlişkili: TÜPRAŞ, TANAP, Türkiye'de yatırımı veya ortaklığı bulunan uluslararası enerji şirketleri

Not: Taslaktaki 'SOCAR Türkiye / STAR Rafineri / Petkim' karma girişi grup düzeyinde tek girişe indirildi. Petkim: <https://www.petkim.com.tr>, STAR Rafineri: <https://starrafineri.com.tr>. Özel şirkettir.

4.3 Madencilik ve kömür

Linyit ve taşkömürü üretimi, bor işletmeciliği ve maden araştırması kamu kuruluşlarının elindedir; bu kurumlar kömürden çıkış ve kritik mineraller tartışmalarının kamu tarafını oluşturur.

- **Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1957 · tki.gov.tr

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, 22 Mayıs 1957'de kurulan ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olarak faaliyet gösteren iktisadi devlet teşekkülüdür. Soma'daki Ege Linyitleri, Tunçbilek'teki Garp Linyitleri ve Çan Linyitleri işletme müdürlükleri başta olmak üzere linyit sahalarında üretim yapar; sahalarının bir kısmını rödovans sözleşmeleriyle özel şirketlere işletir ve termik santral yatırımları için saha tahsis eder. Sosyal yardım kapsamında dağıtılan ısınma kömürünün tedarikinde de rol oynar. Yerli kömür politikası, maden güvenliği, rödovans uygulamalarının iş sağlığına etkisi ve kömürden çıkış takvimi tartışmalarında kilit kamu aktörüdür; Ömerler yeraltı işletmesinin rödovansla devri girişimi 2025'te Maden Mühendisleri Odası'na eleştirilmiştir. Üretim, satış ve fiyat istatistikleri sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TKİ İstatistikleri (üretim, satış, kömür fiyatları); Faaliyet Raporu (yıllık).

İlişkili: ETKB, MAPEG, KÖMÜRDER, EÜAŞ

- **Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1983 · taskomuru.gov.tr/ttk

Türkiye Taşkömürü Kurumu, Zonguldak havzasında on dokuzuncu yüzyıl ortasına uzanan taşkömürü işletmeciliğinin kamu halefi olarak 1983'te kurulan ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olan iktisadi devlet teşekkülüdür. Armutçuk, Kozlu, Üzülmüş, Karadon ve Amasra müesseselerinde yeraltı üretimi yapar; havzadaki bazı sahaları rödovans karşılığında özel şirketlere işletir. Üretim hacmi sınırlı, maliyeti yüksek olduğundan kamu desteği, maden güvenliği ve Zonguldak ekonomisi açısından sürekli gündemdedir; havza, kömürden çıkış ve adil geçiş çalışmalarının Türkiye'deki başlıca odak bölgelerindendir. Yıllık taşkömürü sektör raporu ve müessese bazlı üretim istatistikleri sitesinde yayımlanır; 2025 üretimi bir milyon tonun altında kalmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Taşkömürü Sektör Raporu (yıllık); Yıllık üretim istatistikleri.

İlişkili: ETKB, MAPEG, KÖMÜRDER

- **Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Eti Maden)**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1935 · Dayanak: 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesi Hakkında Kanun · etimaden.gov.tr

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, kökleri 1935'te kurulan Etibank'a dayanan ve 2840 sayılı Kanun gereği ülkedeki bor madenlerini devlet adına işleten kamu iktisadi kuruluşudur; 2017'den

beri Türkiye Varlık Fonu portföyündedir. Bigadiç, Emet, Kestelek ve Kırka'daki sahalarda üretim yapar, Bandırma ve Kırka'da rafine bor ürünleri üretir ve dünya bor pazarının önde gelen tedarikçisidir. Kırka'da bor atıklarından lityum karbonat elde eden ilk tesisin ardından yıllık 600 ton kapasiteli yeni bir lityum karbonat tesisinin yapımı ihale edilmiştir. Batarya ve enerji depolama hammaddeleri ile kritik mineraller tartışmalarında enerji geçişiyle doğrudan ilişkili kamu aktörüdür. Faaliyet raporları ve bor ürünlerine ilişkin teknik bilgiler sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Stratejik Plan.

İlişkili: TVF, ETKB, MTA, MAPEG

- **Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1935 · Dayanak: 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kuruluş Kanunu · mta.gov.tr

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 1935'te 2804 sayılı Kanunla kurulan, tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli ve ETKB'nin ilgili kuruluşu olan kamu kurumudur; kamu iktisadi teşebbüsü değildir. Ülke genelinde jeolojik haritalama, maden ve enerji hammaddesi araması, sondaj, jeofizik ve laboratuvar hizmetleri yürütür. Jeotermal sahaların önemli bölümünün, kömür rezervlerinin ve uranyum, lityum ve nadir toprak elementi potansiyelinin belirlenmesi büyük ölçüde MTA çalışmalarına dayanır; Eskişehir Beylikova nadir toprak sahası bunun güncel örneğidir. Jeotermal elektrik yatırımları, yerli kömür arama programları ve kritik mineral stratejileri için temel veri üreticisidir. Jeoloji, maden ve jeotermal haritaları ile hakemli Maden Tetkik ve Arama Dergisi başlıca kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Maden Tetkik ve Arama Dergisi (hakemli); Jeoloji, Jeofizik ve Maden Haritaları; Türkiye Jeotermal Kaynakları Envanteri.

İlişkili: ETKB, MAPEG, Eti Maden, TKİ, MTA Yerbilimleri Harita Görüntüleyici

Not: Taslakta 'kit' olarak sınıflanmıştı; özel bütçeli kamu kurumudur.

4.4 Kamu bankaları ve finans kuruluşları (kamu)

Kamu bankaları ve kalkınma bankaları, uluslararası finans kuruluşlarının yeşil kredi hatlarını yenilenebilir enerji, verimlilik ve belediye yatırımlarına aktaran başlıca kanallardır. Özel kalkınma bankası TSKB Bölüm 10'da ele alınır.

- **Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi (TKYB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1975 · Dayanak: 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun · kalkinma.com.tr

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası, 1975'te Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası adıyla kurulan, 1988'de Türkiye Kalkınma Bankası unvanını alan ve 2018'de 7147 sayılı Kanunla bugünkü adı ve yatırım bankacılığı yetkileriyle yeniden yapılandırılan, Hazine ve Maliye Bakanlığına ait mevduat kabul etmeyen kalkınma bankasıdır. Dünya Bankası, AIIB ve Avrupa kalkınma kurumlarından sağladığı uzun vadeli kaynakları yenilenebilir enerji, batarya depolama, enerji verimliliği ve sanayi emisyon azaltımı projelerine doğrudan kredi veya aracı bankalar yoluyla aktarır; Eylül 2026'da Dünya Bankası ile yaklaşık 630 milyon dolarlık ek finansman anlaşması imzalamıştır. Dağıtık güneş ve depolama yatırımlarının finansmanında kamunun ana kanalıdır. Faaliyet raporları ile çevresel ve sosyal politika belgeleri sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu; Çevresel ve Sosyal Politika.

İlişkili: HMB, IFC, IBRD, TSKB, Türk Eximbank

Not: Bölüm 10'daki 'Kalkınma bankaları: TSKB, TKYB' karma girişi TKYB'yi de kapsar; TKYB'nin ayrıntılı kaydı burasıdır.

- **İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1933 · Dayanak: 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun · ilbank.gov.tr

İller Bankası A.Ş., 1933'te belediyelerin altyapı yatırımlarını finanse etmek üzere kurulan, 2011'de 6107 sayılı Kanunla anonim şirkete dönüştürülen ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ilgili kuruluşu olan kalkınma ve yatırım bankasıdır. Belediyeler ve il özel idarelerine kredi verir; içme

suyu, atık su, ulaşım ve enerji projelerini hazırlar veya uygulatır. Dünya Bankası kaynaklı Sürdürülebilir Şehirler Projesi ile 2023'te onaylanan Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi kapsamında belediyelerin güneş enerjisi santrali ve enerji verimliliği yatırımlarını finanse eder; çok sayıda ilçe belediyesinin GES yatırımı bu kanaldan yürümektedir. Yerel yönetimlerin enerji dönüşümünü finanse eden başlıca kamu kurumudur. Proje duyuruları ve faaliyet raporları sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilir Şehirler Projesi belgeleri.

İlişkili: ÇŞİDB, YYGM, IFC, Kalkınma ajansları

- **Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi (Türk Eximbank)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1987 · eximbank.gov.tr

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş., 1987'de kurulan ve Hazine ve Maliye Bakanlığının sahibi olduğu Türkiye'nin resmî ihracat kredi kuruluşudur. İhracatçılara kredi, alacak sigortası ve garanti sağlar; yurt dışı müteahhitlik hizmetlerini ve enerji ekipmanı ihracatını da destekler. 2024'te Dünya Bankası ile 1 milyar avroluk ve AIIB ile ikinci bir kredi anlaşması imzalayarak ihracatçıların çatı ve arazi tipi güneş, rüzgar, enerji ve su verimliliği yatırımlarını finanse eden yeşil kredi programlarını başlatmıştır; bu kaynakların önemli bir kısmı 2025'te kullanılmıştır. AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasına uyum yatırımları açısından ihracatçı sanayinin başlıca kamu finansman kaynağıdır. Program duyuruları ve faaliyet raporları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu; Kredi programı duyuruları.

İlişkili: HMB, TKYB, IFC, IBRD

- **Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi (Ziraat Bankası)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1863 · ziraatbank.com.tr

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş., kökleri 1863'te kurulan memleket sandıklarına dayanan, hisselerinin tamamı Türkiye Varlık Fonu'na ait olan ve aktif büyüklükte ülkenin en büyük bankaları arasında yer alan kamu mevduat bankasıdır. Yenilenebilir enerji yatırım ve işletme kredileri, lisanslı ve çatı tipi GES kredileri ile enerji verimliliği kredileri sunar. Tarım Kredi Kooperatifleriyle birlikte sulama birlikleri ve çiftçilerin güneş enerjili sulama yatırımlarına Hazine faiz destekli tarımsal GES kredisi kullanır; bu ürün kırsal alanda lisanssız güneş kurulumunun yaygınlaşmasında etkilidir. Büyük enerji projelerinin sendikasyon kredilerinde kamu bankalarının ağırlığı nedeniyle proje finansmanının temel aktörlerindendir. Çevresel kredi ürünleri ve sürdürülebilirlik raporları sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu; Çevresel kredi ürünleri sayfası.

İlişkili: TVF, Halkbank, VakıfBank, KGF, Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı), TBB

- **Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi (Halkbank)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1938 · halkbank.com.tr

Türkiye Halk Bankası A.Ş., esnaf ve küçük sanayiciye kredi sağlamak amacıyla 1933'teki kuruluş kanununun ardından 1938'de faaliyete geçen, çoğunluk hissesi Türkiye Varlık Fonu'na ait ve Borsa İstanbul'da işlem gören kamu mevduat bankasıdır. KOBİ bankacılığındaki geleneksel ağırlığı nedeniyle küçük ve orta ölçekli işletmelerin çatı güneş enerjisi, enerji verimliliği ve yeşil dönüşüm yatırımlarında önemli bir kredi kanalıdır; Kredi Garanti Fonu'nun Hazine destekli yeşil dönüşüm paketinin katılımcı bankaları arasında yer almıştır. Bireysel tarafta çevreci taşıt ve yeşil konut kredileri sunar. Sürdürülebilir finans politikası, çevre ve enerji yönetimi bilgileri ile faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları sitesinin yatırımcı ilişkileri bölümünde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu.

İlişkili: TVF, Ziraat Bankası, VakıfBank, KGF, TBB

- **Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı (VakıfBank)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1954 · vakifbank.com.tr

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., 1954'te vakıf varlıklarını değerlendirmek amacıyla kurulan, çoğunluk hissesi kamuya ait ve Borsa İstanbul'da işlem gören mevduat bankasıdır. Aralık 2020'de Türkiye'de bir mevduat bankasının ilk sürdürülebilir eurobond ihracatını gerçekleştirmiş, sonraki

ihraçlarla bu alandaki toplam tutarı 3 milyar doları aşmıştır. Elde edilen kaynakları Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi kriterlerine uygun yenilenebilir enerji projelerine, yeşil konut kredilerine ve KOBİ'lere yönelik yeşil dönüşüm paketine aktarır. Uluslararası sermaye piyasalarından yeşil kaynak sağlayan Türk bankaları arasında öne çıktığı için yenilenebilir enerji proje finansmanının dış kaynak ayağında önemlidir. Sürdürülebilir Finansman Çerçeve Metni, entegre faaliyet raporları ve eurobond duyuruları sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Entegre Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilir Finansman Çerçeve Metni; Sürdürülebilir eurobond ihraç duyuruları.

İlişkili: Ziraat Bankası, Halkbank, KGF, TBB, Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı)

- **Kredi Garanti Fonu Anonim Şirketi (KGF)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1991 · kgf.com.tr

Kredi Garanti Fonu A.Ş., 1991'de kurulan, ortakları arasında TOBB, KOSGEB ve çok sayıda bankanın bulunduğu ve Hazine destekli kefalet programlarını yürüten kefalet kuruluşudur; özel hukuk tüzel kişisi olmakla birlikte kamu kaynaklı kefaletleriyle ekonomi politikasının aracıdır. Teminat yetersizliği yaşayan KOBİ'lerin ve KOBİ dışı işletmelerin banka kredilerine kefil olur. Hazine destekli Yeşil Dönüşüm ve Enerji Verimliliği Destek Paketi, işletmelerin yenilenebilir enerji ve verimlilik yatırımlarını kamu, özel ve katılım bankaları aracılığıyla finanse etmiş olup bugün geçmiş programlar arasında listelenir. Küçük ölçekli güneş ve verimlilik yatırımlarında finansmana erişimin belirleyicilerindendir. Güncel ve geçmiş kefalet programlarının koşulları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kefalet programları ve koşulları; Faaliyet Raporu (yıllık).

İlişkili: HMB, Halkbank, Ziraat Bankası, VakıfBank, TKYB

5. Piyasa katılımcı türleri ve özel sektör

Bu bölüm, enerji piyasalarında kimin hangi izinle hangi işi yaptığını gösterir: elektrik (6446 sayılı Kanun), doğal gaz (4646 sayılı Kanun) ile petrol ve LPG (5015 ve 5307 sayılı Kanunlar) piyasalarındaki lisans ve faaliyet türleri; dayanakları, lisansı veren kurum, piyasa yapısı, temsil eden dernekler ve güncel tartışmalarıyla birlikte ele alınır. 5.1-5.3 alt bölümlerindeki girişler tek tek şirketleri değil katılımcı kategorilerini tanımlar; lisans sahiplerinin güncel listeleri EPDK'nın lisans sorgulama sayfalarından izlenebilir. Alt bölüm 5.4 başlıca yatırımcı grupları ve büyük enerji şirketlerini örnekler, 5.5 ise dağıtım bölgelerini bu bölgelerde faaliyet gösteren şirketlerle eşleştiren bir tablo sunar.

5.1 Elektrik piyasası katılımcı türleri (6446 sayılı Kanun)

Elektrik piyasasında lisans gerektiren faaliyetler 6446 sayılı Kanunun 4. maddesinde sayılır: üretim, iletim, dağıtım, toptan ve perakende satış (tedarik), piyasa işletim, ithalat, ihracat ve 2022'de eklenen toplayıcılık. Şarj hizmeti ek madde 5 ile ayrı bir lisansa bağlanmış, lisanssız üretim ise 14. maddeyle istisna olarak düzenlenmiştir; tüm lisansları EPDK verir.

- **Üretim lisansı sahipleri**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu md. 4, 6 ve 7; Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

6446 sayılı Kanun ve Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca elektrik üretim tesisi kuran ve işleten tüzel kişilerdir; EPDK önce belirli süreli önlisans, izin ve ruhsat yükümlülükleri tamamlanınca üretim lisansı verir. Termik, hidroelektrik, rüzgâr, güneş, jeotermal ve biyokütle santralleri, YEKA yarışmalarıyla kurulan projeler ve eski otoproduktör lisanslarından dönüştürülen tesisler bu gruptadır. Kamu üreticisi EÜAŞ'ın yanında çok sayıda özel grup faaliyet gösterir ve kurulu gücün büyük bölümü özel sektördedir. Kapasite mekanizması, YEKDEM, kömürden çıkış ve TR ETS kaynaklı karbon maliyeti tartışmalarının doğrudan muhatabıdır. EÜD, TÜREB, GÜYAD, HESİAD ve JESDER gibi dernekler temsil eder; lisans listeleri EPDK'da, üretim verileri EPIAŞ Şeffaflık Platformu'ndadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Piyasası Lisans Listesi (EPDK); Elektrik Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK); Üretim Kapasite Projeksiyonları (EPDK).

İlişkili: EPDK, EÜAŞ, TEİAŞ, EPIAŞ Şeffaflık Platformu, EÜD, TÜREB, GÜYAD, HESİAD, JESDER, YEKDEM, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu

- **YEKDEM katılımcıları (yenilenebilir enerji destek mekanizmasından yararlanan üreticiler) (YEKDEM)**

Şirket · Kuruluş: 2005 · Dayanak: 5346 sayılı Kanun; Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

5346 sayılı Kanun ve ilgili EPDK yönetmeliği çerçevesinde, yenilenebilir kaynaklı lisanslı ve lisanssız üreticilerin sabit alım fiyatından yararlandığı Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizmasının katılımcılarıdır. Katılım her yıl EPDK'ya yapılan başvuruyla belirlenir; mekanizmayı EPIAŞ işletir, ortaya çıkan maliyet tedarikçiler aracılığıyla tüm tüketicilere yansıtılır. Temmuz 2021 öncesinde işletmeye giren tesisler ABD doları cinsinden, sonrakiler Türk lirası cinsinden ve üst sınırlı fiyatlarla desteklenir; yerli aksam kullanımı ek fiyat sağlar. YEKDEM maliyetinin elektrik fiyatlarına etkisi ve destek süresi dolan santrallerin serbest piyasaya geçişi güncel tartışma konularıdır. EPDK her yıl öngörülen YEKDEM maliyetini, EPIAŞ aylık gerçekleştirmeleri yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: YEKDEM katılımcı listeleri (EPDK, yıllık); Öngörülen YEKDEM maliyetleri (EPDK); YEKDEM aylık uzlaştırma verileri (EPIAŞ Şeffaflık Platformu).

İlişkili: EPDK, EPIAŞ, EPIAŞ Şeffaflık Platformu, Üretim lisansı sahipleri, Lisanssız elektrik üreticileri, TÜREB, GÜYAD, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun

- **Lisanssız elektrik üreticileri**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 14; Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

6446 sayılı Kanunun 14. maddesi ve Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında, esas olarak kendi tüketimini karşılamak için lisans almadan üretim yapan gerçek ve tüzel kişilerdir: çatı ve cephe güneş sistemleri, tarımsal sulama tesisleri, sanayi öz tüketim santralleri ve mikrokojenerasyon. Başvuru, bağlantı görüşü ve mahsuplaşma dağıtım şirketleri üzerinden yürür; ihtiyaç fazlası enerjiyi görevli tedarik şirketi satın alır. Kasım 2025 ve Nisan 2026 değişiklikleriyle model öz tüketime odaklandı: mesken dışı gruplarda mahsuplaşma 1 Mayıs 2026'dan itibaren saatlik yapılıyor, fazla üretim sınırlandı, depolama ve toplayıcı üzerinden satış imkânı getirildi. GENSED ve GÜNDER düzenlemeleri yakından izler; güncel kurallar EPDK'nın lisanssız üretim sayfasındadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Lisanssız üretim mevzuatı ve duyuruları (EPDK).

İlişkili: EPDK, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, Toplayıcılar (toplayıcı lisansı), YEKDEM, GENSED, GÜNDER, ELDER

Not: 2 Nisan 2026 tarihli ve 33212 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklikle mesken dışı abone gruplarında saatlik mahsuplaşmaya 1 Mayıs 2026'da geçildi.

- **Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 7 (7417 sayılı Kanunla eklenen fıkralar); Elektrik Piyasasında Depolama Faaliyetleri Yönetmeliği · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Elektrik Piyasasında Depolama Faaliyetleri Yönetmeliği ile üretim veya tüketim tesisine bütünleşik ya da müstakil depolama tesisleri tanımlanmış; 7417 sayılı Kanunla 2022'de 6446 sayılı Kanuna eklenen hükümle, kuracağı depolama gücü kadar rüzgâr veya güneş santrali için yarışmasız önlisans alınabilmesinin yolu açılmıştır. Bu depolamalı üretim modelinde TEİAŞ bağlantı kapasitesi tahsis etmiş, EPDK yüzlerce projeye önlisans vermiş ve 2025'ten itibaren üretim lisanslarına geçiş başlamıştır. Pompaj depolamalı hidroelektrik santraller de aynı çerçevede değerlendirilir. Projelerin finansmanı, gerçekleştirme takvimi, batarya tedarik zinciri ve şebeke dengelemesine katkısı tartışma gündemindedir. Sektörü EDEDER temsil eder; Energy Storage Türkiye zirvesi başlıca buluşma noktasıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EPDK önlisans ve lisans kurul kararları; Elektrik Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: EPDK, TEİAŞ, EDEDER, Enerjinin Geleceği ve Depolama Kongresi, Üretim lisansı sahipleri, Toplayıcılar (toplayıcı lisansı)

- **İletim lisansı (elektrik)**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 8 · teias.gov.tr

6446 sayılı Kanuna göre 36 kV üzerindeki gerilimde elektrik iletimi ve ulusal iletim sisteminin işletilmesi tek bir iletim lisansına bağlıdır ve bu lisans kamu şirketi TEİAŞ'a verilmiştir; iletim tesisleri kamu elinde tutulur. TEİAŞ, Milli Yük Tevzi Merkezi aracılığıyla gerçek zamanlı dengelemeyi yürütür, dengeleme güç piyasası ile yan hizmetleri işletir, yeni santrallere bağlantı kapasitesi tahsis eder, Avrupa sistemiyle senkron paralel çalışmayı ve komşu ülkelerle enterkonneksiyonu yönetir. İletim tarifi EPDK tarafından onaylanır. Yenilenebilir kapasitenin şebekeye entegrasyonu, bağlantı kapasitesi darlığı ve üretim kısıtlama talimatları güncel tartışmalardır. On yıllık talep tahmini ve iletim sistemi kapasite projeksiyonu raporları temel kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: 10 Yıllık Talep Tahmini Raporu (TEİAŞ); Üretim Kapasite Projeksiyonu (TEİAŞ); Yük Tevzi Bilgi Sistemi verileri.

İlişkili: TEİAŞ, YTBS, EPDK, Elektrik üretim kapasite projeksiyonları ve talep tahmini raporları, Piyasa işletim lisansı

- **Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi)**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 9; Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

Türkiye 21 elektrik dağıtım bölgesine ayrılmıştır; her bölgede 6446 sayılı Kanun uyarınca EPDK'dan lisans almış tek bir dağıtım şirketi 36 kV ve altındaki şebekeyi işletir, yatırım yapar, sayaç okur ve bağlantı verir. Şebekenin mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmış, işletme hakları 2009-2013 döneminde özelleştirmeye özel gruplara devredilmiştir; dağıtım ile perakende satış 2013'te hukuken ayrıştırılmıştır. Gelirler EPDK'nın beş yıllık tarife uygulama dönemleriyle belirlediği gelir tavanı ve dağıtım bedeliyle düzenlenir. Kayıp-kaçak oranları, yatırım harcamalarının tarifeye yansımaları, lisanssız üretim bağlantıları ve şarj altyapısı güncel gündemdir. Şirketleri ELDER temsil eder; bölge ve şirket eşleşmesi Bölüm 5.5'teki tabloda verilmiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik faturalarına esas tarife tabloları (EPDK); Düzenleyici tarife kurul kararları (EPDK).

İlişkili: ELDER, TEDAŞ, EPDK, GTŞ, Lisanssız elektrik üreticileri, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmecisi lisansı)

- **Görevli tedarik şirketleri (GTŞ)**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 10 ve 17; Son kaynak tedarik tarifesine ilişkin Kurul kararları · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

Her dağıtım bölgesinde, dağıtım faaliyetinden ayrıştırılarak kurulan ve tedarik lisansı taşıyan bir görevli tedarik şirketi bulunur; bunlar genellikle bölgenin dağıtım şirketiyle aynı grup içindedir. Serbest tüketici hakkını kullanmayan tüketicilere EPDK onaylı ulusal tarifeden, yıllık tüketimi Kurulca belirlenen limiti aşanlara ise piyasa fiyatına bağlı son kaynak tedarik tarifesinden (SKTT) satış yapar; lisanssız üreticilerin ihtiyaç fazlası enerjisini de satın alır. SKTT limitinin kademeli düşürülmesi, 2026'da mesken tüketiciler için yıllık 4 bin kWh'ye inmesi ve sübvansiyonlu ulusal tarife ile piyasa maliyetleri arasındaki fark başlıca tartışma konularıdır. Tarife tabloları ve SKTT kararları EPDK sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Son kaynak tedarik tarifi kurul kararları (EPDK); SKTT sıkça sorulan sorular (EPDK).

İlişkili: Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), Serbest tüketiciler (elektrik), Tedarik lisansı sahipleri (bağımsız tedarikçiler ve toptancılar), Lisanssız elektrik üreticileri, EPDK

- **Tedarik lisansı sahipleri (bağımsız tedarikçiler ve toptancılar)**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 10; Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

6446 sayılı Kanunla eski toptan ve perakende satış lisanslarının yerini alan tedarik lisansı, elektriğin toptan ve perakende alım-satımını, ithalatını ve ihracatını kapsar; EPDK asgari sermaye şartı arar ve bu şart Aralık 2024'te yeniden belirlenmiştir. Bağımsız tedarikçiler bölge sınırı olmaksızın serbest tüketicilere satış yapar, üretici portföylerini pazarlar, gün öncesi ve gün içi piyasalarda ve ikili anlaşmalar (PPA) yoluyla ticaret yürütür, dengeden sorumlu taraf olarak dengesizlik riskini üstlenir. Kurumsal yenilenebilir PPA'lar, YEK-G destekli yeşil tarife ürünleri ve ticari riskin teminatlarla

yönetimi gündemdedir; tedarik lisansı sahipleri toplayıcılık faaliyetini de lisanslarına ekletebilir. Enerji Ticareti Derneği temsil eder; lisanslı tedarikçi listesi EPDK'dadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Piyasası Lisans Listesi (EPDK); Serbest tüketiciler için lisanslı tedarikçi listesi (EPDK).

İlişkili: ETD, EPİAŞ, EPDK, Serbest tüketiciler (elektrik), YEK-G, Toplayıcılar (toplayıcı lisansı), GTŞ

- **Toplayıcılar (toplayıcı lisansı)**

Şirket · Kuruluş: 2022 · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 12/A (7429 sayılı Kanunla eklendi); Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği · resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/12/20241217-27.htm

Toplayıcılık, 7429 sayılı Kanunla Aralık 2022'de 6446 sayılı Kanuna eklenen ve birden fazla şebeke kullanıcısının üretim ve tüketimini birleştirerek piyasada tek portföy olarak işletmeyi ifade eden faaliyettir. Toplayıcı lisansını EPDK verir; tedarik lisansı sahipleri de bu faaliyeti lisanslarına ekletebilir. 17 Aralık 2024'te yayımlanan Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği 1 Ocak 2025'te yürürlüğe girmiştir. Toplayıcılar sanayi tüketicilerinin talep esnekliğini, yenilenebilir ve lisanssız tesislerin üretimini ve depolama birimlerini bir araya getirerek dengeleme güç piyasasına ve yan hizmetlere katılabilir. Talep tarafı katılımı, lisanssız üretim fazlasının satışı ve dağıtık depolamanın piyasaya erişimi bu lisansın merkezde olduğu tartışmalardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği (Resmî Gazete, 17.12.2024).

İlişkili: Tedarik lisansı sahipleri (bağımsız tedarikçiler ve toptancılar), Lisanssız elektrik üreticileri, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, EPİAŞ, TEİAŞ, ETD, EPDK

- **Serbest tüketiciler (elektrik)**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 3 ve 10; Serbest tüketici limitine ilişkin yıllık Kurul kararları · epdk.gov.tr/Detay/Icerik/16/serbest-tuketici

6446 sayılı Kanuna göre yıllık tüketimi EPDK'nın her yıl belirlediği limiti aşan gerçek ve tüzel kişiler tedarikçisini seçme hakkına sahip serbest tüketicilerdir; limit 2026 için yıllık 500 kWh olarak belirlenmiştir, bu nedenle hanelerin büyük kısmı da bu hakka sahiptir. Hakkı fiilen kullananların ağırlığı sanayi işletmeleri, organize sanayi bölgeleri, zincir perakendeciler ve diğer ticari tüketicilerdedir; bunlar lisanslı tedarikçilerle ikili anlaşma yapar, anlaşma sona erdiğinde görevli tedarik şirketinden son kaynak tedariki alır. Enerji yoğun sanayide SKTT fiyatları, YEK-G ile yenilenebilir tedarik, TR ETS ve AB SKDM kaynaklı karbon maliyeti belirleyici gündemdir. Tüketici hakları ve güncel limit EPDK'nın Serbest Tüketici sayfasında açıklanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Serbest tüketici bilgilendirme sayfası (EPDK); Elektrik Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: EPDK, Tedarik lisansı sahipleri (bağımsız tedarikçiler ve toptancılar), GTŞ, OSB, OSBÜK, YEK-G

- **Organize sanayi bölgeleri: OSB dağıtım ve OSB üretim lisansları (OSB)**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 13; 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu · epdk.gov.tr/ilgili-sayfa

4562 sayılı Kanunla tüzel kişilik kazanan organize sanayi bölgeleri, 6446 sayılı Kanunun 13. maddesi kapsamında EPDK'dan OSB dağıtım lisansı alarak bölge içindeki elektrik şebekesini kurar ve işletir, katılımcılarına dağıtım hizmeti verir ve katılımcıları adına enerji tedarikini üstlenebilir. OSB üretim lisansı bölgenin ihtiyacı için santral kurulmasına imkân tanır; endüstri bölgeleri için de ayrı bir EB dağıtım lisansı türü bulunur. OSB içi dağıtım bedellerinin belirlenmesi, çatı ve arazi tipi güneş santralleri, yeşil OSB uygulamaları ve ihracatçı sanayinin TR ETS ile AB SKDM'ye uyumu gündemdedir. OSB'leri OSBÜK temsil eder; yürürlükteki OSB lisansları EPDK lisans listelerinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Piyasası Lisans Listesi: OSB Dağıtım, OSB Üretim ve EB Dağıtım lisansları (EPDK).

İlişkili: OSBÜK, EPDK, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), Serbest tüketiciler (elektrik), Üretim lisansı sahipleri

- **Piyasa işletim lisansı**

Şirket · Kuruluş: 2015 · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 11; Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği · epias.com.tr

6446 sayılı Kanunun 11. maddesine göre organize elektrik piyasalarının işletilmesi piyasa işletim lisansına bağlıdır ve bu lisans 2015'te kurulan Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'ye (EPIAŞ) verilmiştir; ortakları arasında TEİAŞ, BOTAŞ ve Borsa İstanbul bulunur. EPIAŞ gün öncesi ve gün içi piyasalarını, vadeli elektrik piyasasını, uzlaştırma ve teminat süreçlerini, YEKDEM hesaplamalarını, YEK-G sistemini ve Şeffaflık Platformu'nu işletir; doğal gazda organize toptan satış piyasasını yürütür. Dengeleme güç piyasası ise TEİAŞ'tadır. Kurulun uyguladığı azami fiyat limitleri, piyasa derinliği ve bölgesel gaz ticaret merkezi hedefi başlıca tartışmalardır. Fiyat ve hacim verileri Şeffaflık Platformu'nda anlık yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EPIAŞ Şeffaflık Platformu; EPIAŞ faaliyet raporları.

İlişkili: EPIAŞ, EPIAŞ Şeffaflık Platformu, TEİAŞ, BOTAŞ, BİST, YEK-G, YEKDEM

- **Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı)**

Şirket · Kuruluş: 2021 · Dayanak: 6446 sayılı Kanun ek md. 5 (7346 sayılı Kanunla eklendi); Şarj Hizmeti Yönetmeliği (RG 02.04.2022) · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

Şarj hizmeti, 7346 sayılı Kanunla Aralık 2021'de 6446 sayılı Kanuna eklenen ek madde 5 ile elektrik tedarikinden ayrıştırılmış ve şarj ağı işletmeci lisansına bağlanmıştır; ayrıntılar 2 Nisan 2022 tarihli Şarj Hizmeti Yönetmeliği'ndedir. Lisansı EPDK verir; lisans sahipleri kendi istasyonlarını işletir veya sertifika vererek üçüncü kişilere istasyon kurdurur, fiyat ve müsaitlik bilgisini anlık yayımlamak ve kesintisiz çağrı merkezi sağlamakla yükümlüdür. Pazar; otomotiv, akaryakıt ve elektrik gruplarının iştirakleri ile bağımsız girişimlerden oluşan rekabetçi bir yapıdadır. Hızlı şarj kapsamı, şebeke bağlantı maliyetleri, fiyat şeffaflığı ve kullanıcı şikâyetleri gündemdedir. EPDK aylık şarj istatistiklerini ve Şarj@TR serbest erişim platformunu yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Şarj Hizmeti Piyasası Aylık İstatistikleri (EPDK); Şarj Ağı Altyapısı Projeksiyonu (EPDK); Şarj@TR Serbest Erişim Platformu ve şarj istasyonları listesi (EPDK).

İlişkili: EPDK, TEHAD, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi)

- **Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti (YEK-G) sistemi katılımcıları**

Şirket · Kuruluş: 2021 · Dayanak: Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği; YEK-G Sistemi ve Organize YEK-G Piyasası İşletim Usul ve Esasları · epias.com.tr (ilgili sayfa)

YEK-G, tüketilen elektriğin yenilenebilir kaynaktan üretildiğini belgeleyen elektronik kaynak garanti belgesi sistemidir; EPDK'nın Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği'ne dayanır ve EPIAŞ tarafından 1 Haziran 2021'den bu yana işletilir. Her belge 1 MWh yenilenebilir üretimi temsil eder; üreticilerin talebiyle düzenlenen belgeler tedarikçilere ve tüketicilere ikili anlaşmayla ya da Organize YEK-G Piyasası'nda satılır ve tüketim karşılığında itfa edilir. Kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması, kapsam 2 emisyon hesabı, AB SKDM'si ve TR ETS bağlamında yeşil elektrik talebi sistemi öne çıkarır; uluslararası I-REC belgeleriyle birlikte kullanımı tartışılır. Aylık piyasa sonuçları EPIAŞ'ta yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Organize YEK-G Piyasası aylık sonuçları (EPIAŞ); YEK-G Sistemi kullanıcı kılavuzu (EPIAŞ).

İlişkili: EPIAŞ, EPDK, Tedarik lisansı sahipleri (bağımsız tedarikçiler ve toptancılar), Üretim lisansı sahipleri, Serbest tüketiciler (elektrik), CDP

5.2 Doğal gaz piyasası katılımcı türleri (4646 sayılı Kanun)

Doğal gaz piyasası 4646 sayılı Kanunla düzenlenir; ithalat, ihracat, iletim, depolama, toptan satış, dağıtım ve CNG faaliyetleri EPDK lisansına bağlıdır ve 2024'te 7501 sayılı Kanunla sıvılaştırma faaliyeti de kapsama alınmıştır. Kamu şirketi BOTAŞ ithalat, iletim ve depolamada belirleyici konumdadır; özel sektör ağırlıklı şehir içi dağıtım, toptan satış ve spot ithalatı yer alır.

- **İthalat ve ihracat lisansı sahipleri (doğal gaz)**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu md. 4; Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği; Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar (2019) · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili-sayfa)

4646 sayılı Kanuna göre boru hattıyla gaz, LNG veya CNG ithal eden şirketler ithalat lisansı, yurt dışına gaz veya LNG satanlar ihracat lisansı alır; lisansları EPDK verir. Kamu şirketi BOTAŞ uzun dönemli boru hattı ve LNG sözleşmeleriyle ithalatın büyük bölümünü gerçekleştirir. Özel şirketler BOTAŞ'tan devralınan sözleşmeler, özel uzun dönemli anlaşmalar, spot LNG alımları ve 2019'dan beri EPDK'nın dönemsel kapasite dağıtımıyla yürüyen spot boru gazı ithalatı üzerinden piyasaya girer. BOTAŞ'ın Güneydoğu Avrupa'ya ihracat anlaşmaları ve 2024'te kanuna eklenen sıvılaştırma faaliyeti, Türkiye'yi bölgesel gaz ticaret merkezine dönüştürme hedefiyle bağlantılıdır. Özel ithalatçılar PETFORM çatısında temsil edilir; spot kapasite duyuruları EPDK sitesindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Spot boru gazı ithalatı talep çağrıları (EPDK); Doğal Gaz Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: BOTAŞ, PETFORM, EPDK, Toptan satış lisansı sahipleri (doğal gaz), Depolama lisansı sahipleri (yeraltı depolama ve LNG terminalleri), Doğal gaz özel ithalat ve ticaret şirketleri, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu

- **Toptan satış lisansı sahipleri (doğal gaz)**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Kanun md. 4; Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili-sayfa)

Toptan satış lisansı, yurt içinde üretilen veya tedarikçilerden alınan doğal gazın serbest tüketicilere, dağıtım şirketlerine ve diğer lisans sahiplerine satışını kapsar; lisansı EPDK verir. Toptancılar, 7257 sayılı Kanunla 2020'de yasal tanıma kavuşan Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası içinde EPIAŞ'ın Sürekli Ticaret Platformu'nda günlük ürünlerle ve Vadeli Doğal Gaz Piyasası'nda ileri tarihli ürünlerle işlem yapar, BOTAŞ iletim sisteminde dengeden sorumludur. BOTAŞ'ın düzenlenmiş satış fiyatlarının piyasa referansını belirlemesi, Karadeniz'deki Sakarya sahası gazının pazarlanması ve likit bir gaz ticaret merkezi oluşturma hedefi ana gündemdir. Sürekli Ticaret Platformu fiyatları ve hacimleri EPIAŞ Şeffaflık Platformu'nda yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EPIAŞ Şeffaflık Platformu doğal gaz verileri; Doğal Gaz Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: EPIAŞ, BOTAŞ, TPAO, EPIAŞ Şeffaflık Platformu, ETD, İthalat ve ihracat lisansı sahipleri (doğal gaz), Serbest tüketiciler (doğal gaz)

- **İletim lisansı (doğal gaz)**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Kanun md. 3 ve 4; BOTAŞ İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar · botas.gov.tr

4646 sayılı Kanunda iletim, dağıtım şebekeleri dışındaki yüksek basınçlı boru hatlarıyla ya da taşıma vasıtalarıyla, örneğin karayoluyla LNG olarak, doğal gaz taşınmasıdır ve EPDK lisansına bağlıdır. Ulusal iletim şebekesinin sahibi ve sistem operatörü BOTAŞ'tır; giriş-çıkış kapasitesi, dengeleme ve Şebeke İşleyiş Düzenlemeleri onun sorumluluğundadır. TANAP gibi uluslararası transit hatlar hükümetlerarası anlaşmalarla belirlenen ayrı bir rejim altında işletilir. BOTAŞ'ın ithalat, toptan satış ve iletimi aynı çatı altında yürütmesi, iletim faaliyetinin ayrıştırılması ve üçüncü taraf erişimi tartışmalarının ana konusudur. İletim tarifi EPDK tarafından onaylanır; kapasite ve akış verileri BOTAŞ ile EPIAŞ platformlarında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: BOTAŞ Şebeke İşleyiş Düzenlemeleri; EPIAŞ Şeffaflık Platformu doğal gaz iletim verileri.

İlişkili: BOTAŞ, TANAP, EPDK, Depolama lisansı sahipleri (yeraltı depolama ve LNG terminalleri), CNG

- **Depolama lisansı sahipleri (yeraltı depolama ve LNG terminalleri)**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Kanun md. 4 (7501 sayılı Kanunla değişik); Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili-sayfa)

4646 sayılı Kanun, doğal gazın yeraltında veya yerüstünde gaz ya da LNG olarak depolanmasını EPDK lisansına bağlar; 7501 sayılı Kanunla 2024'te yüzer LNG tesislerine ilişkin istisnalar ve depolamaya

erişim kuralları eklenmiştir. Yeraltı depolamada BOTAŞ'ın işlettiği Silivri (tükenmiş gaz sahası) ve Tuz Gölü (tuz mağarası) tesisleri, LNG'de BOTAŞ Marmara Ereğlisi terminali ile Dörtöl ve Saros yüzer terminalleri, özel sektörde ise Aliğa'daki Egegaz ve Etki Liman terminalleri faaliyet gösterir. Depolama ve gazlaştırma kapasitesi kış arz güvenliği, spot LNG erişimi ve ticaret merkezi hedefinin temel ayağıdır. Kapasite, doluluk ve tarife bilgileri EPDK sektör raporlarında ve BOTAŞ duyurularında izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Doğal Gaz Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK); BOTAŞ depolama ve LNG terminali duyuruları.

İlişkili: BOTAŞ, TPAO, İthalat ve ihracat lisansı sahipleri (doğal gaz), İletim lisansı (doğal gaz), EPDK

Not: Silivri yeraltı depolama tesisinin işletmesi 2016'da TPAO'dan BOTAŞ'a devredildi.

- **Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı)**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Kanun md. 4; Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği · epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-96/tarife

4646 sayılı Kanuna göre şehir içi doğal gaz dağıtımı, EPDK'nın bölge bazında açtığı ihaleleri kazanan şirketlere verilen dağıtım lisansı ile yürütülür; lisans ilgili şehir veya bölgede tekel niteliğinde bir hak doğurur ve genellikle otuz yıllık süreyle verilmiştir. Dağıtım şirketleri şebekeyi kurar, abone bağlantısını yapar ve serbest tüketici olmayan müşterilere gaz satar; bağlantı, dağıtım ve perakende tarifelerini EPDK belirler. İstanbul'da İGDAŞ, diğer illerde Enerya, Aksa, Başkentgaz ve Bursagaz gibi grupların şirketleri faaliyet gösterir. 2020 değişikliğiyle boru hattı ulaşmayan yerlerin LNG veya CNG ile beslenmesine imkân tanınmıştır. Lisans sürelerinin sonu, yatırımların tarifeyle yansımaları ve hidrojen karışımı gündemdedir. GAZBİR ve GAZMER temsil eder.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Doğal gaz dağıtım tarifeleri (EPDK); Doğal Gaz Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK); Doğal gaz dağıtım ihaleleri sorgulama (EPDK).

İlişkili: GAZBİR, GAZMER, EPDK, CNG, Serbest tüketiciler (doğal gaz), İletim lisansı (doğal gaz)

- **Sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) lisansı sahipleri**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Kanun md. 4; Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr/ilgili_sayfa

4646 sayılı Kanun kapsamındaki CNG lisansı; doğal gazın sıkıştırılarak satışını, CNG'nin tüplü araçlarla iletimi ve dağıtımını ve motorlu taşıtlara OtoCNG satışını kapsar; lisansı EPDK verir. Karayoluyla LNG taşınması ise iletim lisansının taşıma vasıtalarıyla iletim faaliyeti altında yürütülür. Bu şirketler boru hattı ulaşmayan sanayi tesislerine, organize sanayi bölgelerine ve küçük yerleşimlere sanal boru hattı işlevi görür, belediye otobüs filoları ve ağır vasıtalar için alternatif yakıt sunar. Dağıtım şebekesinin genişlemesi CNG'nin sanayi pazarını daraltırken ağır taşımacılıkta LNG, deniz yakıtı ve biyometan kullanımı yeni fırsat alanlarıdır. Yürürlükteki CNG lisansları EPDK'nın doğal gaz lisans listesinde izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Doğal Gaz Piyasası Lisans Listesi: CNG lisansları (EPDK).

İlişkili: Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), İletim lisansı (doğal gaz), GAZBİR, EPDK

- **Serbest tüketiciler (doğal gaz)**

Şirket · Dayanak: 4646 sayılı Kanun md. 3; Serbest tüketici limitine ilişkin yıllık Kurul kararları · epdk.gov.tr/ilgili_sayfa

4646 sayılı Kanuna göre serbest tüketici, gazını üretim, ithalat, toptan satış veya dağıtım şirketlerinden dilediğinden alabilen tüketicidir; EPDK'ya göre konut dışındaki tüm tüketiciler bu statüdedir, konutlar için eşik her yıl Kurulca güncellenir. Uygulamada sanayi tesisleri, organize sanayi bölgeleri, gaz yakıtlı santraller ve büyük ticari tüketiciler bu haktan yararlanır; iletim hattına doğrudan bağlı büyük tüketiciler gazı dağıtım şebekesine girmeden alır. BOTAŞ'ın tüketici grubuna ve miktara göre farklılaşan tarifeleri, sanayide gaz maliyetinin TR ETS ve AB SKDM ile birlikte rekabet gücüne etkisi ve özel toptancılarla fiyat rekabeti gündemdedir. 7257 sayılı Kanunla gaz piyasasına son kaynak tedariki mekanizması eklenmiştir. BOTAŞ tarife duyuruları temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: BOTAŞ satış fiyat tarifeleri (aylık); Doğal Gaz Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: BOTAŞ, OSBÜK, Toptan satış lisansı sahipleri (doğal gaz), Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), Doğal gaz yakıtlı santraller, BOTAŞ tarifeleri ve faaliyet raporları

- **Doğal gaz yakıtlı santraller**

Şirket · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 7; 4646 sayılı Kanun md. 3 · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

Kombine çevrim ve kojenerasyon santralleri, 6446 sayılı Kanun kapsamında üretim lisansı sahibi, 4646 sayılı Kanun kapsamında ise büyük serbest tüketici olan ve iki piyasayı birbirine bağlayan katılımcılardır. Elektrik piyasasında marjinal fiyatı sıklıkla bu santraller belirlediğinden BOTAŞ'ın elektrik üretimine yönelik gaz tarifi piyasa takas fiyatını doğrudan etkiler. Kamu üreticisi EÜAŞ'ın gaz santrallerinin yanında kapasitenin önemli bölümü özel gruplara aittir. Yenilenebilir payı arttıkça esnek kapasite ihtiyacı, kapasite mekanizması ödemeleri, kış aylarındaki gaz arz kısıtları ve yaşanan tesislerin geleceği tartışılır. EÜD ve TÜRKOTED sektörü temsil eder; üretim verileri EPIAŞ Şeffaflık Platformu'nda, gaz tüketimleri EPDK sektör raporlarında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK); EPIAŞ Şeffaflık Platformu kaynak bazlı üretim verileri.

İlişkili: BOTAŞ, EÜAŞ, EÜD, KOJENTÜRK, Üretim lisansı sahipleri, Serbest tüketiciler (doğal gaz), EPIAŞ Şeffaflık Platformu

5.3 Petrol ve LPG piyasası katılımcı türleri (5015 ve 5307 sayılı Kanunlar)

Petrol piyasasında rafinaj, işleme, madeni yağ, depolama, iletim, serbest kullanıcı, ihrakiye, dağıtım, taşıma ve bayilik faaliyetleri 5015 sayılı Kanunla; LPG piyasasında dağıtım, depolama, taşıma, otogaz bayiliği ile tüp imalatı ve muayenesi 5307 sayılı Kanunla EPDK lisansına bağlanmıştır. Ham petrol ve doğal gaz arama-üretimi ise 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında MAPEG'in ruhsatına tabidir.

- **Rafinerici lisansı sahipleri**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu md. 3 ve 10; Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

5015 sayılı Kanuna göre ham petrolü işleyerek akaryakıt ve diğer ürünleri üreten tesisler rafinerici lisansı alır; lisansı EPDK verir. Türkiye'de Koç Topluluğu bünyesindeki TÜPRAŞ'ın İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerileri ile SOCAR'ın Aliaga'daki STAR Rafinerisi bu lisansa sahiptir. Rafineriler ulusal marker ekleme, zorunlu petrol stoku ve biyoyakıt harmanlama yükümlülüklerine tabidir; ürün fiyatlarını kanun gereği erişilebilir en yakın dünya serbest piyasa fiyatlarını esas alarak oluşturur. Ham petrol tedarik kaynakları ve yaptırımlar, ihracat pazarları, TR ETS kapsamında emisyon maliyeti ve yeşil hidrojen dönüşümü güncel gündemdir. Rafineri çıkış fiyatları ve üretim verileri EPDK petrol piyasası sektör raporlarında izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Petrol Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK); Petrol Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: TÜPRAŞ, SOCAR Türkiye, EPDK, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), Biyoyakıt üreticileri (biyodizel ve biyoetanol)

- **Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt)**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Kanun md. 3 ve 7; Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

Dağıtıcı lisansı, 5015 sayılı Kanuna göre akaryakıtı rafineriden veya ithalat yoluyla temin edip kendi markası altındaki bayi ağına ve serbest kullanıcılara satan şirketlere verilir; lisansa işlenmesi hâlinde depolama, taşıma, ihrakiye ve madeni yağ faaliyetleri de yürütülebilir. Petrol Ofisi, OPET, Shell & Turcas, BP, Aytemiz ve TP Petrol Dağıtım gibi büyük markaların yanında çok sayıda bölgesel dağıtıcı faaliyet gösterir. Dağıtıcılar ulusal marker, zorunlu stok ve biyoyakıt harmanlama yükümlülüklerini taşır; pompa fiyatları EPDK izlemesi altında serbestçe oluşur. Vergi ayarlamaları, dağıtıcı ve bayi marjları ile bayi ilişkileri tartışılır. PETDER ve ADER temsil eder; EPDK aylık sektör raporları temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Petrol Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK); Akaryakıt İzleme Raporu (EPDK).

İlişkili: PETDER, ADER, TP Petrol Dağıtım Anonim Şirketi, EPDK, Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları), Petrol Ofisi A.Ş., OPET, Shell & Turcas Petrol A.Ş.

- **Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları)**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Kanun md. 3 ve 8; Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili_sayfa)

5015 sayılı Kanuna göre akaryakıt istasyonu işletenler EPDK'dan bayilik lisansı alır ve tek bir dağıtıcıyla yapılan sözleşme çerçevesinde yalnızca o dağıtıcının ürünü satar; köy pompaları da bu çerçevede lisanslanır. Bayiler otomasyon sistemi, ulusal marker denetimi, tank ve pompa güvenliği yükümlülüklerini taşır; satış fiyatı dağıtıcının belirlediği fiyatlar çerçevesinde oluşur. Sektörde dağıtıcıya bağımlılık, rekabet mevzuatındaki beş yıllık rekabet yasağı sınırı, düşük bayi marjları, kart komisyonları, kaçak akaryakıtla mücadele ve elektrikli araçlara dönüşüm tartışılır. Bayileri PÜİS ve TABGİS gibi işveren sendikaları temsil eder; il bazlı lisans istatistikleri EPDK sitesindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akaryakıt İzleme Raporu (EPDK); Petrol Piyasası il bazında lisans istatistikleri (EPDK).

İlişkili: PÜİS, TABGİS, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), LPG otogaz bayileri ile tüp imalatı ve muayene lisansı sahipleri, Rekabet Kurumu, EPDK

- **Depolama, iletim, taşıma ve serbest kullanıcı lisansları (petrol)**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Kanun md. 3; Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği; 5307 sayılı Kanun (ulusal petrol stoku hükümleri) · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili_sayfa)

5015 sayılı Kanun petrol ve ürünlerinin lisanslı tesislerde depolanmasını, boru hattıyla iletimini, karayolu ve denizyoluyla taşınmasını ve büyük tüketicilerin kendi tesislerinde ürün bulundurmasını ayrı lisanslara bağlar. Depolama lisansı sahipleri Ceyhan, İskenderun, Mersin, Aliğa, İzmit Körfezi ve Marmara kıyılarındaki terminallerde dağıtıcılara ve ticaret şirketlerine hizmet verir; zorunlu petrol stoklarının önemli kısmı bu tesislerde tutulur. Serbest kullanıcı lisansı, yıllık tüketimi kanuni eşiğin üzerindeki sanayi ve madencilik gibi kullanıcılara dağıtıcıdan doğrudan alım imkânı verir. Ceyhan'ın bölgesel enerji merkezi olma hedefi, tank tarifeleri ve stok maliyetleri gündemdedir. Lisans listeleri ve zorunlu stok duyuruları EPDK'dadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Zorunlu petrol stoku duyuruları (EPDK); Petrol Piyasası Lisans Listesi (EPDK).

İlişkili: BOTAŞ, EPDK, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), İhrakiye teslimi lisansı sahipleri (deniz ve hava taşıtlarına yakıt ikmali)

- **İhrakiye teslimi lisansı sahipleri (deniz ve hava taşıtlarına yakıt ikmali)**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Kanun md. 2 ve 3; Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili_sayfa)

İhrakiye, 5015 sayılı Kanunda karasularında ve bitişğinde deniz vasıtalarına ya da hava meydanlarında uçaklara vergili veya vergisiz sağlanan akaryakıt ve madeni yağ olarak tanımlanır; bu ikmali yapan şirketler ve bayileri EPDK'dan ihrakiye teslimi lisansı alır. Deniz yakıtında dağıtıcılar ve bunker şirketleri, havacılıkta havalimanı yakıt ikmal şirketleri faaliyet gösterir. Vergisiz ihrakiyenin iç piyasaya kaçırılmasını önlemek için gemi kayıtları ve marker denetimi sıkı tutulur. Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün kükürt sınırları, Akdeniz'in emisyon kontrol alanı ilan edilmesi, LNG ve biyoyakıt karışımı deniz yakıtları ile sürdürülebilir havacılık yakıtı yükümlülükleri faaliyeti yeniden şekillendirmektedir. Lisanslara kayıtlı gemi listesi EPDK sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Petrol Piyasası Lisans Listesi: İhrakiye teslimi lisansları ve kayıtlı gemiler (EPDK).

İlişkili: Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), Depolama, iletim, taşıma ve serbest kullanıcı lisansları (petrol), EPDK

- **Madeni yağ ve işleme lisansı sahipleri**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Kanun md. 2 ve 3; Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://epdk.gov.tr/ilgili_sayfa)

5015 sayılı Kanuna göre baz yağa katkı ekleyerek madeni yağ üreten tesisler madeni yağ lisansı, petrol ve diğer kimyasal maddelerden madeni yağ dışında yeni ürün elde eden veya ürünlerin niteliğini değiştiren tesisler işleme lisansı alır; biyodizel üretimi de işleme faaliyeti sayılır. Madeni yağ pazarında uluslararası markaların yerel üretimi ile yerli üreticiler birlikte yer alır. Solvent ve baz yağ gibi akaryakıt harici ürünlerin yakıt olarak kaçak kullanımı, EPDK'nın akaryakıt harici ürün bildirim sistemi, atık madeni yağların çevre mevzuatıyla yönetimi ve genişletilmiş üretici sorumluluğu gündemdedir. Madeni yağ üreticilerini MYSD temsil eder; EPDK'nın akaryakıt harici ürün işlemleri sayfası başlıca başvuru noktasıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akaryakıt harici ürün işlemleri (EPDK); Petrol Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: PETDER, Biyoyakıt üreticileri (biyodizel ve biyoetanol), EPDK, Rafinerici lisansı sahipleri

- **Petrol ve doğal gaz arama-üretim şirketleri (6491 sayılı Türk Petrol Kanunu)**

Şirket · Dayanak: 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu; Türk Petrol Yönetmeliği · mapeg.gov.tr

Petrol ve doğal gaz arama ve üretimi, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu (2013) kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı MAPEG'in verdiği arama ruhsatı ve işletme ruhsatına tabidir; EPDK lisansı gerekmez. Ruhsatların önemli bölümü kamu şirketi TPAO'dadır; Güneydoğu Anadolu ve Trakya'da TransAtlantic Petroleum ve Aladdin Middle East gibi özel şirketler de arama ve üretim yapar. Karadeniz'deki Sakarya gaz sahası ve Gabar petrol sahası keşifleri yerli üretimi politika gündeminin merkezine taşımıştır; devlet hakkı oranları, ruhsat süreçleri ve Doğu Akdeniz'deki yetki alanı anlaşmazlıkları öne çıkan konulardır. Özel üreticileri PETFORM temsil eder; ruhsat haritaları ve üretim istatistikleri MAPEG sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: MAPEG petrol ruhsat haritaları ve istatistikleri; MAPEG faaliyet raporları.

İlişkili: MAPEG, TPAO, PETFORM, PMO, TPJD, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu, MAPEG petrol ve maden istatistikleri, ruhsat sorgulama ve e-Maden

- **LPG dağıtıcı, depolama ve taşıma lisansı sahipleri**

Şirket · Dayanak: 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu; LPG Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu'na göre LPG'yi rafineriden veya ithalat yoluyla temin ederek tüplü, dökme ve otogaz olarak piyasaya sunan şirketler EPDK'dan LPG dağıtıcı lisansı alır; LPG depolama ve karayolu ya da denizyolu taşıma faaliyetleri ayrı lisanslara bağlıdır. Aygaz, İpragaz ve Milangaz gibi yerleşik markaların yanında çok sayıda bölgesel dağıtıcı faaliyet gösterir; tüplü LPG'nin tüketiciye güvenli ulaştırılmasında sorumluluk dağıtıcıdadır. Türkiye Avrupa'nın büyük otogaz pazarlarından biridir ve LPG arzı büyük ölçüde ithalata dayanır. Ulusal LPG stoku, ithalat maliyeti ve kur etkisi, tüp güvenliği ve elektrikli araçların otogaz talebine etkisi gündemdedir. Türkiye LPG Derneği temsil eder; EPDK LPG sektör raporları temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: LPG Piyasası Aylık Sektör Raporu (EPDK); LPG Piyasası Yıllık Sektör Raporu (EPDK).

İlişkili: TLPD, EPDK, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu, LPG otogaz bayileri ile tüp imalatı ve muayene lisansı sahipleri, TÜPRAŞ

- **LPG otogaz bayileri ile tüp imalatı ve muayene lisansı sahipleri**

Şirket · Dayanak: 5307 sayılı Kanun md. 6 ve 7; LPG Piyasası Lisans Yönetmeliği · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

5307 sayılı Kanuna göre araçlara otogaz ikmal yapan istasyonlar EPDK'dan otogaz bayilik lisansı alır ve tek bir LPG dağıtıcısıyla yaptıkları sözleşme uyarınca yalnızca o dağıtıcının ürününü satar; otogaz istasyonlarında tüp dolumu yasaktır. Otogaz istasyonlarının büyük bölümü akaryakıt istasyonlarıyla aynı sahada faaliyet gösterir. LPG tüpü imalatı ile tüp muayenesi, tamiri ve bakımı da ayrı LPG lisanslarına bağlıdır; tüplü LPG'nin evlere ulaştırılması ise dağıtıcı sorumluluğunda bayiler aracılığıyla yürür. Bayi marjları, sorumlu müdür ve eğitim zorunlulukları, istasyon güvenliği ile benzinli ve elektrikli araçlarla rekabet gündemdedir. Bayileri TABGİS ve PÜİS temsil eder; EPDK'nın LPG yatırımcı rehberi başvuru kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: LPG Yatırımcı Rehberi (EPDK); LPG Tüketici Rehberi (EPDK).

İlişkili: TABGİS, PÜİS, LPG dağıtıcı, depolama ve taşıma lisansı sahipleri, Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları), TLPD, EPDK

- **Biyoyakıt üreticileri (biyodizel ve biyoetanol)**

Şirket · Dayanak: 5015 sayılı Kanun; Benzin türlerine etanol ve motorin türlerine biyodizel harmanlanmasına ilişkin EPDK tebliğleri · epdk.gov.tr/Detay/Icerik/23-2-1008/mevzuat

Biyodizel ve biyoetanol üreticileri, 5015 sayılı Kanun kapsamında işleme lisansı ile faaliyet gösterir ve ürünlerini harmanlama yükümlülüğü taşıyan rafinerici ve dağıtıcılara satar. EPDK tebliğleriyle benzine yerli tarım ürünlerinden elde edilen etanol, motorine ise yerli tarım ürünleri veya atık

bitkisel yağlardan üretilen biyodizel harmanlanması zorunludur; 31 Ekim 2025 tarihli değişiklikle 2023-2026 dönemi tek yükümlülük dönemi sayılmış ve benzindeki etanol oranı yüzde 2'den yüzde 1,5'e indirilmiştir. Hammadde yeterliliği, gıda güvenliği, atık yağ toplama zinciri, ileri biyoyakıtlar ve sürdürülebilir havacılık yakıtı gündemdedir. Türkiye Biyoyakıt Sanayicileri Derneği sektörü temsil eder; harmanlama tebliğleri EPDK petrol mevzuatı sayfasında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Petrol piyasası mevzuatı: harmanlama tebliğleri (EPDK).

İlişkili: Rafinerici lisansı sahipleri, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), Madeni yağ ve işleme lisansı sahipleri, EPDK

5.4 Yatırımcı grupları ve büyük enerji şirketleri (örnekler, kapsayıcı değil)

Bu alt bölüm, elektrik, doğal gaz ve akaryakıt piyasalarında kapasite, abone veya pazar büyüklüğü nedeniyle karar süreçlerinde ağırlığı olan özel grupları ve şirketleri örnek olarak tanıtır; liste kapsayıcı değildir. Kamu şirketleri Bölüm 4'te, TÜPRAŞ ve SOCAR Türkiye ilgili kurum girişlerinde, dağıtım bölgelerinin tam eşleşmesi 5.5'te yer alır; alt bölümün sonunda danışmanlık, doğrulama ve teknoloji gibi hizmet sağlayıcı kategorileri bulunur.

- **Enerjisa Enerji A.Ş.**

Şirket · enerjisa.com.tr

Sabancı Holding ile Alman E.ON'un eşit ortaklığında, kalan payları Borsa İstanbul'da (ENJSA) işlem gören elektrik dağıtım ve perakende şirkettir. Başkent, İstanbul Anadolu Yakası ve Toroslar olmak üzere üç dağıtım bölgesini işletir; aynı bölgelerde görevli tedarik şirketleri aracılığıyla düzenlemeye tabi tarifeden satış yapar. Enerjisa Müşteri Çözümleri ile kurumsal müşterilere çatı GES ve verimlilik hizmeti, Eşarj markasıyla elektrikli araç şarjı sunar. Abone sayısı bakımından ülkenin en büyük dağıtım grubu olduğundan dağıtım yatırım tavanları, gelir düzenlemesi ve son kaynak tedariki tarifeleri tartışmalarında belirleyici paydaştır. Yatırımcı ilişkileri sayfasındaki faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları başlıca kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik raporu (yıllık); Yatırımcı sunumları ve finansal sonuçlar (çeyreklik).

İlişkili: Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, ELDER, EPDK, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı), XELKT

- **Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.**

Şirket · enerjisauretim.com.tr

Sabancı Holding ve E.ON ortaklığındaki, borsada işlem görmeyen özel elektrik üretim şirkettir. Rüzgâr, hidroelektrik, güneş, doğal gaz kombine çevrim ve Adana Tufanbeyli'deki yerli linyit santralinden oluşan beş teknoloji bir portföy işletir; üretimin büyük bölümü yerli ve yenilenebilir kaynaklardanır. YEKA RES-2017 yarışmasında 1.000 MW'lık rüzgâr kapasitesini kazanmış, rüzgâr santrallerine entegre depolama ön lisansları almıştır. Bu nedenle YEKA modelinin uygulanması, depolamalı santral düzenlemesi ve kapasite mekanizması tartışmalarında öne çıkar. Enerji ticareti ve portföy yönetimi faaliyetleriyle EPIAŞ piyasalarında aktif bir katılımcıdır; sürdürülebilirlik raporları ve basın bültenleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sürdürülebilirlik raporu (yıllık).

İlişkili: Enerjisa Enerji A.Ş., Üretim lisansı sahipleri, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, EPIAŞ, TÜREB

- **Aydem Enerji**

Şirket · aydemenerji.com.tr

Denizli kökenli Bereket Enerji Grubu çatısı altında üretim, dağıtım ve perakendeyi birleştiren entegre enerji grubudur. Menderes (ADM Elektrik Dağıtım) ve Gediz (GDZ Elektrik Dağıtım) bölgelerinde dağıtım, Aydem ve Gediz perakende şirketleriyle Aydın, Denizli, Muğla, İzmir ve Manisa'da görevli tedarikçiliği yürütür. Üretim kolu Aydem Yenilenebilir Enerji A.Ş. hidroelektrik, rüzgâr, jeotermal ve hibrit santraller işletir ve 2021'den beri Borsa İstanbul'da AYDEM koduyla işlem görür. ADM, 2008'de özelleştirilen ilk dağıtım bölgesi olarak özelleştirme sürecinin simgesidir.

Aydem Yenilenebilir'in CDP iklim programındaki A notları ve sürdürülebilirlik raporları kurumsal iklim raporlaması açısından izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Aydem Yenilenebilir faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları (yıllık).

İlişkili: Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, CDP, XELKT

Not: Yenilenebilir üretim şirketinin sitesi: <https://www.aydemyenilenebilir.com.tr>

- **Limak Enerji**

Şirket · limakenerji.com.tr

İnşaat, çimento, havalimanı ve enerji alanlarında faaliyet gösteren Limak Holding'in enerji koludur. Grup hidroelektrik ve diğer üretim varlıklarının yanı sıra IC İçtaş ile ortak Yeniköy-Kemerköy termik santrallerine sahiptir; Limak Enerji Ticaret toptan ve perakende elektrik satışı, dengeleme grubu yönetimi ve karbon sertifikası ticareti yapar. 2016'daki yeniden yapılanmada Cengiz ve Kolin ile kurduğu dağıtım ortaklığından ayrılıp Uludağ bölgesini tek başına üstlenmiş, 2022'de Uludağ Elektrik şirketlerini İngiliz altyapı fonu Actis'e devrederek dağıtım işinden çekilmiştir. Özelleştirilmiş kömür santralleri ve büyük altyapı ihaleleri tartışmalarında sık anılır. Güncel bilgiler grup ve şirket sitelerindeki haber ve raporlardadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Limak Holding sürdürülebilirlik raporu (yıllık).

İlişkili: IC İçtaş Enerji, CK Enerji, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi)

- **Kalyon Enerji**

Şirket · kalyonenerji.com

İnşaat ve altyapı alanında büyüyen Kalyon Grubu'nun yenilenebilir enerji şirketidir. Konya'daki Karapınar YEKA-1 GES, Avrupa'nın en büyük güneş santralleri arasında gösterilen proje olarak YEKA modelinin vitrinidir; şirket ayrıca rüzgâr YEKA konsorsiyumlarında ve Ankara, Bilecik gibi sahalarda rüzgâr santralleri işletir. YEKA şartnamesindeki yerli üretim yükümlülüğü kapsamında Ankara Başkent OSB'de kurulan Kalyon PV fabrikası külçe, yonga, hücre ve panel üretimini tek tesiste birleştirir. Bu nedenle yerli aksam şartı, güneş ekipmanı sanayisi ve büyük ölçekli YEKA ihaleleri tartışmalarında merkezi bir örnektir. Proje ve kapasite duyuruları Kalyon Enerji ve Kalyon PV sitelerinde yayımlanır.

İlişkili: Ekipman üreticileri ve teknoloji sağlayıcılar, Üretim lisansı sahipleri, GÜNDER, TÜREB

Not: Panel üretim şirketinin sitesi: <https://kalyonpv.com>

- **Cengiz Enerji**

Şirket · cengizenerji.com.tr

Cengiz Holding'in üretim, dağıtım, perakende ve santral inşaatını kapsayan enerji koludur. Hidroelektrik ağırlıklı olmak üzere rüzgâr, güneş ve termik santraller işletir; Çankırı Çerkeş'te ülkenin en büyük rotor çaplı rüzgâr türbinlerinden birini devreye almıştır. Dağıtımda Kolin ile CK Enerji ortaklığında Boğaziçi, Akdeniz ve Çamlıbel bölgelerinde, Alarko ile kurulan Alcen üzerinden Meram bölgesinde pay sahibidir; doğal gaz dağıtımında da faaliyet gösterir. Beefull markasıyla elektrikli araç şarj ağı kurmaktadır. Birden çok dağıtım bölgesindeki payı, grubu tarife ve yatırım düzenlemesi tartışmalarında önemli kılar. Santral ve proje duyuruları şirket sitesinde izlenebilir.

İlişkili: CK Enerji, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmecisi lisansı), GAZBİR

- **CK Enerji**

Şirket · ckenerji.com.tr

Cengiz Holding ile Koloğlu Holding'e bağlı Kolin'in ortak elektrik dağıtım ve perakende platformudur. 2013'te Limak'la birlikte özelleştirmede alınan bölgeler 2016'da yeniden paylaşılmış; Boğaziçi (İstanbul Avrupa Yakası), Akdeniz ve Çamlıbel dağıtım şirketleri ile CK Boğaziçi, CK Akdeniz ve CK Çamlıbel perakende şirketleri bu çatı altında kalmıştır. Kurumsal müşterilere karbon ayak izi hesaplama ve I-REC ile YEK-G yeşil sertifika hizmeti sunar. İstanbul'un Avrupa yakasını kapsamaması nedeniyle kayıp-kaçak, şebeke yatırımı ve son kaynak tedariki tartışmalarında öne çıkar. Kolin'in üretim tarafında Soma'daki yerli linyit santrali grup şirketi Hidro-Gen tarafından işletilir.

İlişkili: Cengiz Enerji, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, ELDER, YEK-G

Not: Kolin/Koloğlu Holding sitesine 22.09.2026'da erişilemedi; Soma Kolin Termik Santrali işletmecisi Hidro-Gen Enerji: <https://www.hidrogenenerji.com.tr>

- **IC İçtaş Enerji**

Şirket · icholding.com.tr

1969'da kurulan IC İbrahim Çeçen Yatırım Holding'in enerji koludur; grup inşaat, turizm ve altyapı alanlarında da faaliyet gösterir. Özelleştirmeye Trakya Elektrik Dağıtım (TREDAS) ile görevli tedarik şirketi Trakya Elektrik Perakende Satış'ı (TREPAS) devralmış olup Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ'da hizmet verir. Üretim tarafında Limak ile ortak Muğla'daki Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerini ve hidroelektrik santralleri işletir. Muğla termik santralleri, bölgedeki çevre davaları ve kömürden çıkış takvimi tartışmalarında gündeme gelir. Grup faaliyetleri ve iştirak bilgileri holding sitesinin enerji bölümünde, müşteri hizmetleri TREDAS ve TREPAS sitelerinde yer alır.

İlişkili: Limak Enerji, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ

- **Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.**

Şirket · zorluenerji.com.tr

Zorlu Holding'in Borsa İstanbul'da ZOREN koduyla işlem gören enerji şirkettir. Denizli ve Manisa'daki Kızıldere ve Alaşehir jeotermal santralleri başta olmak üzere hidroelektrik, rüzgâr ve güneş santralleri işletir ve üretiminin tamamını yenilenebilir kaynaklardan yaptığını belirtir. Osmangazi Elektrik Dağıtım (OEDAŞ) ile Eskişehir, Afyonkarahisar, Bilecik, Kütahya ve Uşak'ta dağıtım, Osmangazi Elektrik Perakende ile görevli tedarikçiliği üstlenir. ZES markasıyla ülkenin geniş şarj ağlarından birini işletir; güneş paneli üretimi ve karbon ticareti de faaliyet alanındadır. Jeotermal emisyonları ve YEKDEM teşvikleri tartışmalarında sık anılır. Yatırımcı ilişkileri sitesinde faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik raporu (yıllık).

İlişkili: Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmecisi lisansı), XELKT

- **Aksa Enerji Üretim A.Ş.**

Şirket · aksaenerji.com.tr

Kazancı Holding'e bağlı, Borsa İstanbul'da AKSEN koduyla işlem gören elektrik üretim şirkettir. Türkiye'de doğal gaz kombine çevrim, yerli linyit ve yenilenebilir santraller işletir; Gana, Mali, Madagaskar, Senegal, Özbekistan, Kazakistan ve Kuzey Kıbrıs'ta uzun vadeli satış anlaşmalarına dayalı santrallerle uluslararası üretimin en büyük Türk oyuncularından biridir. Son dönemde depolamalı yenilenebilir projelere yönelmiştir. Aynı holding bünyesindeki Aksa Elektrik, Fırat ve Çoruh bölgelerinde dağıtım ile görevli tedarikçiliği, Aksa Doğalgaz ise çok sayıda ilde şehir içi gaz dağıtımını yürütür. Kapasite mekanizması ve gaz santrallerinin ekonomisi tartışmalarında izlenir; finansal raporlar yatırımcı ilişkileri sayfasındadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık); Finansal sonuçlar (çeyreklik).

İlişkili: Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), GTŞ, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, GAZBİR, XELKT

Not: Dağıtım ve perakende kolu Aksa Elektrik: <https://www.aksaelektrik.com.tr>

- **Akfen Yenilenebilir Enerji A.Ş.**

Şirket · akfenren.com.tr

Akfen Holding'in yenilenebilir enerji şirkettir; Borsa İstanbul'da AKFYE koduyla işlem görür. Hidroelektrik, rüzgâr, güneş ve hibrit santrallerden oluşan, çoğu son yıllarda devreye alınmış çeşitlendirilmiş bir portföy işletir ve ülkenin ilk lisanslı güneş santralini devreye alan şirket olarak anılır. Akfen Holding, Ocak 2023'te EBRD ve IFC'nin paylarını satın alarak şirketin tamamına sahip olmuş, ardından şirketi halka açmıştır. Uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarının yenilenebilir sektöre girişine ve çıkışına örnek teşkil eder; hibrit santral düzenlemesi ve YEKDEM sonrası gelir modelleri tartışmalarında izlenir. Merkezi Ankara'dadır; faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik raporu (yıllık).

İlişkili: EBRD, IFC, Üretim lisansı sahipleri, XELKT

- **Borusan EnBW Enerji**

Şirket · Kuruluş: 2009 · borusanenbw.com.tr

Borusan Grubu ile Alman enerji şirketi EnBW'nin 2009'da kurduğu ortak yenilenebilir enerji şirkettir. Portföyü ağırlıklı olarak rüzgâr santrallerinden, bunun yanında güneş ve bir hidroelektrik santralinden oluşur; şirket kendisini rüzgârdan elektrik üretiminde lider üreticilerden biri olarak tanımlar. Elektrik satışının yanı sıra kurumsal alıcılara I-REC ve Gold Standard sertifikaları ile yenilenebilir enerji tedarik çözümleri sunar. Yabancı stratejik ortaklı bir yenilenebilir yatırımcısı olarak rüzgâr lisans süreçleri, YEKA kapasite tahsisleri, iletim bağlantı kısıtları ve kurumsal yeşil enerji alımı tartışmalarında öne çıkar. Proje haberleri ve sürdürülebilirlik bilgileri şirket sitesinde yer alır.

İlişkili: TÜREB, Karbon kredisi standartları ve proje geliştiricileri, YEK-G, Üretim lisansı sahipleri

- **Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş.**

Şirket · erenenerji.com.tr

Eren Holding'e bağlı, Zonguldak'ın Çatalağzı bölgesinde ZETES (Zonguldak Eren Termik Santrali) adıyla bilinen ithal kömür yakıtlı santral kompleksini işleten üretim şirkettir. Beş üniteden oluşan tesis, tek sahada ülkenin en büyük termik üretim kapasitelerinden birini barındırır ve kömür ithalatı için kendi limanını kullanır. Kül ve alçıtaşı gibi yan ürünlerin büyük bölümünü ikincil hammadde olarak değerlendirdiğini açıklar. İthal kömür santrallerinin arz güvenliğindeki rolü, AB SKDM ve TR ETS kapsamında karbon maliyeti ile kömürden çıkış tartışmalarında sık referans verilen bir tesistir. Çevre ve sürdürülebilirlik açıklamaları şirket sitesinde yayımlanır.

İlişkili: Üretim lisansı sahipleri, İDB

- **Ciner Grubu enerji şirketleri**

Şirket · Kuruluş: 1978 · cinergrub.com.tr

1978'de kurulan Ciner Grubu'nun enerji ve madencilik kolu; Park Elektrik, Silopi Elektrik Üretim ve Konya Ilgın Elektrik gibi şirketleri kapsar. Şırnak'taki Silopi santralleri yerli asfaltit, Ilgın projesi yerli linyit kullanır; grup yerli kömür politikasının öne çıkan özel yatırımcıları arasındadır. Aynı çatı altında Kazan Soda Elektrik ve Eti Soda ile çözelti madenciliğine dayalı soda külü üretimi, kojenerasyon tesisleriyle birlikte yürütülür. Park Elektrik Borsa İstanbul'da işlem görür. Yerli kömür teşvikleri, alım garantileri ve kömürden çıkış tartışmalarında grup santralleri örnek gösterilir. Şirket bilgileri grup sitesinin enerji ve madencilik bölümünde yer alır.

İlişkili: Üretim lisansı sahipleri, TKİ

- **ODAŞ Elektrik Üretim Sanayi Ticaret A.Ş. (ODAŞ)**

Şirket · Kuruluş: 2010 · odas.com.tr

2010'da elektrik üretimiyle faaliyete başlayan, Borsa İstanbul'da ODAS koduyla işlem gören enerji ve madencilik şirkettir. Çanakkale'deki yerli linyit yakıtlı Çan-2 termik santralini ve Şanlıurfa'daki doğal gaz santralini işletir; bağlı ortaklıklarıyla kömür ve metal madenciliği yapar, Özbekistan başta olmak üzere Orta Asya'da yatırımlar geliştirir. Madenden santrale entegre yerli kömür modeli nedeniyle yerli kaynak alım garantileri, kapasite mekanizması ve kömürden çıkış tartışmalarında izlenen şirketlerdendir. Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alır. KAP bildirimleri ve yatırımcı ilişkileri sayfasındaki faaliyet raporları başlıca bilgi kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık).

İlişkili: Üretim lisansı sahipleri, XELKT

- **Galata Wind Enerji A.Ş.**

Şirket · galatawindenerji.com

Doğan Holding'in yenilenebilir enerji iştiraki olan, Borsa İstanbul'da GWIND koduyla işlem gören üretim şirkettir. Türkiye'de rüzgâr ve güneş santralleri işletir; güneş santralleri için Gold Standard ve VCS karbon sertifikaları almıştır. 2025'te Almanya'daki ilk yurt dışı yatırımıyla Avrupa'da büyüme stratejisine başlamıştır. Tamamen yenilenebilir portföyü ve karbon kredisi gelirleri nedeniyle

gönüllü karbon piyasası, TR ETS ile ilişki ve YEKDEM sonrası rüzgâr ekonomisi tartışmalarında örnek gösterilir. Halka açık saf yenilenebilir üreticilerden biri olarak yatırımcı ilgisini ölçmede de izlenir. Finansal sonuçlar ve santral haberleri şirket sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık).

İlişkili: Karbon kredisi standartları ve proje geliştiricileri, TÜREB, XELKT

- **Güriş Holding**

Şirket · Kuruluş: 1958 · guris.com.tr

1958'de kurulan, inşaat ve sanayi faaliyetlerinin yanında yenilenebilir enerji üretimi yapan aile holdingidir. Aydın bölgesindeki Galip Hoca ve Efe serisi jeotermal santralleri, Ulu ve Ovid gibi rüzgâr santralleri ile hidroelektrik santraller işletir; Romanya'da batarya depolama sistemi kurarak yurt dışında da enerji yatırımı yapmaktadır. Jeotermal kaynakların Büyük Menderes grabenindeki yoğun kullanımı nedeniyle jeotermal ruhsatları, yerel çevre itirazları ve jeotermal YEKDEM fiyatları tartışmalarında paydaştır. Grup, yeşil enerji ürettiğini ve kullandığını vurgulayan kurumsal bir iletişim yürütür. Santral listesi ve proje haberleri holding sitesinde yayımlanır.

İlişkili: Üretim lisansı sahipleri, TÜREB

- **Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri**

Şirket · Kuruluş: 2014 · smartsolar.com.tr

2014'te İstanbul'da kurulan, Borsa İstanbul'da işlem gören güneş enerjisi teknoloji şirkettir. Gebze (Kocaeli) ve Aliğa (İzmir) tesislerinde güneş paneli ve hücre üretir, yonga üretimine de yatırım yapmaktadır; ayrıca anahtar teslim GES kurulumu, bayi ağıyla dağıtılmış güneş satışı ve elektrikli araç şarj hizmeti sunar. Yerli panel üreticisi olarak YEKA yerli aksam şartı, ithal modüllere uygulanan ek gümrük vergileri ve damping önlemleri, lisanssız çatı GES düzenlemeleri tartışmalarında doğrudan etkilenen tarafların başındadır. Avrupa'daki ofisleriyle ihracat yapar. Finansal sonuçlar KAP'ta, ürün ve proje bilgileri şirket sitesinde yayımlanır.

İlişkili: Ekipman üreticileri ve teknoloji sağlayıcılar, Lisanssız elektrik üreticileri, GÜNDER, XELKT

Not: Ticari marka Smart Solar; site smartsolar.com.tr alan adını kullanır.

- **YEO Teknoloji Enerji ve Endüstri A.Ş. (YEO)**

Şirket · yeo.com.tr

Borsa İstanbul'da YEOTK koduyla işlem gören mühendislik ve teknoloji şirkettir. Güneş ve rüzgâr santralleri için anahtar teslim mühendislik-tedarik-inşaat, iletim ve trafo merkezi çözümleri ile endüstriyel otomasyon hizmetleri sunar; kırktan fazla ülkede proje gerçekleştirdiğini belirtir. REAP Battery ile batarya enerji depolama sistemleri, Hydronity ile yeşil hidrojen, marinerj ile yüzer güneş ve deniz üstü rüzgâr alanlarında girişimleri bulunur. Depolamalı santral ön lisansları, yerli batarya üretimi ve hidrojen yol haritası tartışmalarında örnek yerli teknoloji sağlayıcılarından biridir. Yatırımcı ilişkileri sayfası ve KAP bildirimleri başlıca bilgi kaynağıdır.

İlişkili: Ekipman üreticileri ve teknoloji sağlayıcılar, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, Mühendislik, müşavirlik ve EPC firmaları, XELKT

- **Europower Enerji ve Otomasyon Teknolojileri**

Şirket · europowerenerji.com.tr/tr

Borsa İstanbul'da EUPWR koduyla işlem gören, dağıtım ve güç transformatörleri başta olmak üzere elektrik ekipmanı üreten sanayi şirkettir. TEİAŞ için yüksek gerilim güç transformatörleri üretmiş, Ukrayna gibi pazarlara ihracat sözleşmeleri imzalamıştır; bağlı ortaklıkları aracılığıyla rüzgâr ve hibrit güneş projeleri geliştirir, uluslararası inverter üreticileriyle Türkiye iş birlikleri kurar. Şebeke genişlemesi, yenilenebilir bağlantı kapasitesi ve iletim yatırım planları doğrudan talebini belirlediğinden, yerli transformatör kapasitesi ve tedarik zinciri darboğazı tartışmalarında izlenen üreticilerdendir. Proje ve sözleşme duyuruları KAP'ta ve şirket sitesinin yatırımcı ilişkileri bölümünde yayımlanır.

İlişkili: Ekipman üreticileri ve teknoloji sağlayıcılar, TEİAŞ, TESAB, XELKT

- **Petrol Ofisi A.Ş.**

Şirket · Kuruluş: 1941 · petrolofisi.com.tr

1941'de devlet kuruluşu olarak kurulan, özelleştirmenin ardından el değiştiren ve bugün uluslararası emtia ticaret şirketi Vitol'ün sahip olduğu akaryakıt dağıtım şirketidir. Ülke genelindeki istasyon ağıyla akaryakıt ve PO/gaz markasıyla otogaz satar, Maxima markasıyla madeni yağ üretir; BP'nin Türkiye'deki istasyon ağını devralarak pazardaki konumunu güçlendirmiştir. Akaryakıt dağıtımında en büyük oyunculardan biri olduğundan fiyat oluşumu, eşel mobil ve ÖTV uygulamaları, stok yükümlülükleri ve biyoyakıt harmanlama zorunluluğu tartışmalarında belirleyici paydaştır. PETDER üyesidir; sektör verileri için PETDER raporları ve EPDK petrol piyasası raporları birlikte izlenir.

İlişkili: PETDER, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), LPG dağıtıcı, depolama ve taşıma lisansı sahipleri, EPDK

- **OPET Petrolcülük A.Ş. (OPET)**

Şirket · opet.com.tr

Koç Topluluğu ile Öztürk ailesinin ortaklığında faaliyet gösteren akaryakıt dağıtım şirketidir; Koç Topluluğu'nun rafineri şirketi TÜPRAŞ ile aynı değer zincirinde yer alır. Ülke genelinde binden fazla istasyonu, Sunpet markası, depolama terminalleri, denizcilik ve kamu satışları ile THY ortaklığındaki havacılık yakıtı şirketiyle faaliyet gösterir. Pazarın büyük dağıtıcılarından biri olarak akaryakıt fiyat ve vergi politikaları, lisans ve stok yükümlülükleri, istasyonlarda şarj hizmeti ile alternatif yakıtlara geçiş tartışmalarında paydaştır. PETDER üyesidir. Şirket ve sürdürülebilirlik bilgileri kurumsal sitede, piyasa verileri EPDK ve PETDER yayınlarında izlenir.

İlişkili: TÜPRAŞ, PETDER, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), Aygaz A.Ş.

- **Aygaz A.Ş.**

Şirket · Kuruluş: 1961 · aygaz.com.tr

1961'de kurulan, Koç Topluluğu'na bağlı ve Borsa İstanbul'da AYGAZ koduyla işlem gören LPG şirketidir. Aygaz ve Mogaz markalarıyla tüplü, dökme ve otogaz LPG dağıtır; ithalat ve depolama terminalleri ile dolum tesisleri işletir, doğal gaz satışı da yapar. Grubun elektrik üretim şirketi Entek'te pay sahibidir. Pazarın en büyük LPG dağıtıcılarından biri olarak LPG ithalatı ve fiyatlaması, otogaz vergilendirmesi, tüp güvenliği düzenlemeleri ve tüplü gazdan doğal gaza geçiş tartışmalarında öne çıkar. Türkiye LPG Derneği ile birlikte sektörel veriler için başvurulmuş bir şirkettir; faaliyet ve sürdürülebilirlik raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik raporu (yıllık).

İlişkili: TLPGD, LPG dağıtıcı, depolama ve taşıma lisansı sahipleri, OPET, TÜPRAŞ

- **Shell & Turcas Petrol A.Ş.**

Şirket · Kuruluş: 2006 · shell.com.tr

Royal Dutch Shell ile Borsa İstanbul'da işlem gören Turcas Petrol'ün 2006'da kurduğu akaryakıt ve madeni yağ ortak girişimidir; Shell markalı istasyon ağını ve madeni yağ üretim ile satışını yönetir. Shell grubu ayrıca Türkiye'de ayrı şirketler aracılığıyla doğal gaz ithalat ve toptan satışı yapmakta, deniz yetki alanlarındaki arama ortaklıklarıyla da gündeme gelmektedir. Uluslararası bir petrol şirketi ile yerli bir enerji holdinginin ortaklığı olarak akaryakıt pazar yapısı, madeni yağ ihracatı, vergi ve fiyatlandırma tartışmalarında paydaştır. PETDER üyesidir. Kurumsal bilgiler Shell Türkiye sitesinde, ortaklık açıklamaları Turcas'ın KAP bildirimlerinde yer alır.

İlişkili: PETDER, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), Doğal gaz özel ithalat ve ticaret şirketleri, Türkiye'de yatırımı veya ortaklığı bulunan uluslararası enerji şirketleri

Not: Ortak Turcas Petrol: <https://www.turcas.com.tr>

- **Ekipman üreticileri ve teknoloji sağlayıcılar**

Şirket

Santral, şebeke ve depolama ekipmanını üreten ya da tedarik eden yerli ve yabancı şirketleri kapsayan kategori girişidir. Rüzgârda Nordex, Enercon, Siemens Gamesa ve Vestas gibi türbin üreticileri ile yerli kule ve kanat tedarikçileri; güneşte Kalyon PV ve Smart Güneş gibi panel üreticileri; şebeke tarafında transformatör, şalt ve sayaç üreticileri; depolamada batarya üreticileri

bu gruptadır. YEKA yarışmalarındaki yerli aksam şartı, ithal modüllere ek gümrük vergisi, iletim yatırım planları ve depolamalı santral düzenlemesi bu şirketlerin pazarını doğrudan belirler. Sektörel bilgi için TESAB, TÜREB ve GÜNDER yayınları ile şirketlerin KAP bildirimleri izlenir.

İlişkili: Kalyon Enerji, Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri, Europower Enerji ve Otomasyon Teknolojileri, YEO, TESAB, TÜREB, GÜNDER

- **Doğal gaz özel ithalat ve ticaret şirketleri**

Şirket

BOTAŞ dışında EPDK'dan ithalat veya toptan satış lisansı alarak doğal gaz getiren ve satan özel şirketleri kapsayan kategori girişidir. Bir bölümü 2000'lerdeki kontrat devri ihaleleri ve Batı Hattı'ndaki özel sözleşmelerle Rus gazı ithal eder, diğerleri LNG kargoları getirir; Enerco Enerji, Bosphorus Gaz, Avrasya Gaz, Akfel ve Shell Enerji bu gruptan bilinen örneklerdir. Aliğa'daki Egegaz LNG terminali ile Etki Liman yüzer depolama ve gazlaştırma tesisi özel ithalatçılara altyapı sağlar. Serbestleşme, BOTAŞ'ın tarife üstünlüğü, İstanbul gaz ticaret merkezi ve EPIAŞ spot gaz piyasası tartışmalarında bu şirketler taraftır. EPDK lisans listeleri ve doğal gaz piyasası raporları güncel envanter sunar.

İlişkili: İthalat ve ihracat lisansı sahipleri (doğal gaz), Toptan satış lisansı sahipleri (doğal gaz), BOTAŞ, EPDK, EPIAŞ, ETD

- **Mühendislik, müşavirlik ve EPC firmaları**

Şirket

Santral, boru hattı, iletim hattı ve rafineri projelerinin tasarımı, mühendislik-tedarik-inşaat (EPC) işlerini ve proje müşavirliğini üstlenen şirketleri kapsayan kategori girişidir. Yurt içi ve yurt dışında büyük enerji projeleri üstlenen yüklenicilere Tekfen, GAMA, ENKA, Çalık, Limak, Kalyon ve Rönesans örnek verilebilir; yenilenebilir projelerde YEO gibi uzmanlaşmış firmalar öne çıkar. Müşavirlik tarafında Dolsar, Temelsu ve Su-Yapı gibi yerli firmalar ile Fichtner, Tractebel, Mott MacDonald ve DNV gibi uluslararası danışmanlar kreditor adına teknik inceleme yapar. Kamu ihaleleri, uluslararası finansman koşulları ve çevresel etki değerlendirmesi süreçlerinde belirleyicidirler. İNTES ile uluslararası müteahhitlik yayınları izlenebilir.

İlişkili: İNTES, YEO, Limak Enerji, Kalyon Enerji, EBRD

- **Enerji danışmanlık ve piyasa analiz firmaları**

Şirket

Enerji piyasası fiyat tahmini, regülasyon, yatırım fizibilitesi ve strateji danışmanlığı veren yerli ve uluslararası firmaları kapsayan kategori girişidir. Yerli piyasa analiz şirketleri elektrik ve gaz fiyat projeksiyonları ile lisans başvurusu hizmetleri sunar; büyük denetim ve strateji danışmanlık şirketlerinin enerji ekipleri kamu ve özel sektöre dönüşüm ve özelleştirme danışmanlığı yapar; Wood Mackenzie, Rystad Energy, ICIS ve Aurora Energy Research gibi uluslararası analiz sağlayıcıları Türkiye piyasasını abonelik raporlarında kapsar. Yatırım kararlarında kullanılan fiyat eğrileri ve senaryo çalışmaları bu firmalardan gelir. Kamuya açık bilgiler çoğunlukla firmaların yayımladığı görüş yazıları, bültenler ve etkinlik sunumlarında bulunur.

İlişkili: EPIAŞ, EPIAŞ Şeffaflık Platformu, IICEC

- **Enerji hukuku alanında çalışan hukuk büroları**

Şirket

Lisans, proje finansmanı, birleşme ve devralma, kamulaştırma, düzenleyici uyumsuzluk ve tahkim alanlarında enerji şirketlerine hizmet veren avukatlık bürolarını kapsayan kategori girişidir. Uluslararası hukuk rehberlerinin Türkiye enerji sıralamalarında Çakmak Avukatlık, Hergüner Bilgen Üçer, Paksoy, Esin Avukatlık Ortaklığı ve ELIG Gürkaynak gibi büroların adı sık geçer; güncel ve tarafsız liste için Chambers ve Legal 500 sıralamaları başvuru noktasıdır. EPDK kararlarına karşı iptal davaları, YEKDEM ve lisans iptalleri, çevresel etki değerlendirmesi davaları ile uluslararası yatırım tahkimleri bu büroların yürüttüğü işlerdir. Rehberde yalnızca bilgi amacıyla yer alır; tavsiye niteliği taşımaz.

İlişkili: EHAE, EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi, Türkiye Barolar Birliği Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu ile baroların enerji hukuku komisyonları

- **Enerji verimliliği danışmanlık şirketleri (EVD)**

Şirket · Dayanak: 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu

5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve ilgili yönetmelik uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yetki belgesi verilen şirketlerdir. Sanayi tesisleri ve binalarda enerji etüdü yapar, verimlilik artırıcı projeleri (VAP) hazırlar, enerji yönetim sistemi kurulumuna ve ISO 50001 uygulamalarına destek verir; Bakanlığın VAP ve gönüllü anlaşma destekleri bu şirketlerin raporlarına dayanır. Büyük tüketicilerin enerji yöneticisi görevlendirme ve etüt yükümlülükleri ile Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı hedeflerinin uygulanmasında saha kapasitesini oluştururlar. Yetkili şirketlerin güncel listesi Bakanlığın Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı sayfalarında, sektörel görüşler EYODER'de izlenir.

İlişkili: EVÇED, EYODER, EMO, MMO

- **Sera gazı doğrulayıcı kuruluşlar**

Şirket

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik kapsamında tesislerin yıllık emisyon raporlarını doğrulayan, TÜRKAK akreditasyonuna sahip ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkilendirilen kuruluşlardır. TÜV SÜD, Bureau Veritas, SGS, DNV ve Türk Loydu gibi belgelendirme şirketleri bu alanda faaliyet gösterir. İzleme, raporlama ve doğrulama zinciri, 7552 sayılı İklim Kanunu ile kurulan TR ETS'nin tahsis ve teslim yükümlülüklerinin ve AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na yapılan beyanların güvenilirliğini belirler. Yetkili doğrulayıcı listesi İklim Değişikliği Başkanlığı'nın izleme-raporlama sayfalarında, akreditasyon kapsamı TÜRKAK veri tabanında yer alır.

İlişkili: İDB, TÜRKAK, 7552 sayılı İklim Kanunu, KPK

- **Karbon kredisi standartları ve proje geliştiricileri**

Şirket

Gönüllü karbon piyasasında sertifika üreten uluslararası standart kuruluşları ile Türkiye'de bu sertifikalar için proje geliştiren danışmanları kapsayan kategori girişidir. Gold Standard, Verra (VCS) ve Global Carbon Council karbon kredisi, I-REC Standard ise yenilenebilir elektrik niteliği sertifikası verir; yurt içinde EPIAŞ'ın YEK-G sistemi yerel menşe garantisi sunar. Türk rüzgâr, güneş ve hidroelektrik santralleri Kyoto döneminden beri gönüllü piyasanın önemli arz kaynaklarındandır. TR ETS'nin kurulmasıyla gönüllü kredilerin denkleştirmede kullanımı, çifte sayım ve Paris Anlaşması 6. madde uyumu tartışma konusudur. Proje kayıtları standartların açık sicillerinde izlenebilir.

İlişkili: YEK-G, İDB, Galata Wind Enerji A.Ş., Borusan EnBW Enerji, Sera gazı doğrulayıcı kuruluşlar

- **Enerji teknolojisi girişimleri ve kuluçka programları**

Şirket

Akıllı şebeke, enerji yönetimi, elektrikli araç şarjı, depolama ve iklim teknolojisi alanlarında çalışan girişimleri ve onları destekleyen programları kapsayan kategori girişidir. TÜBİTAK BİGG hibe programı, ODTÜ Teknokent ve İTÜ Çekirdek gibi teknopark ve kuluçka merkezleri ile büyük enerji gruplarının açık inovasyon ve kurumsal girişim sermayesi programları başlıca destek kanallarıdır. Dağıtım şirketlerinin EPDK onaylı Ar-Ge bütçeleri, girişimlerin şebeke üzerinde pilot uygulama yapmasının önemli yollarındandır. Düzenleyici deneme alanı, veri erişimi ve toplayıcılık düzenlemeleri bu şirketlerin gündemindedir. Güncel örnekler için teknopark portföyleri ve ELDER Ar-Ge etkinlikleri izlenebilir.

İlişkili: TÜBİTAK, ELDER, Enerjim Sensin Hızlandırma Programı, Enerjisa Enerji A.Ş.

5.5 Elektrik dağıtım bölgeleri ve görevli tedarik şirketleri

Türkiye 21 elektrik dağıtım bölgesine ayrılır; her bölgede şebekeyi işleten dağıtım şirketi ile tedarikçisini seçmeyen tüketicilere ulusal tarifieden, serbest tüketici limitini aşan ve ikili anlaşması olmayan büyük tüketicilere ise son kaynak tedariki tarifesiyle satış yapan görevli tedarik şirketi, 2013'ten bu yana

hukuken ayrı şirketlerdir. Aşağıdaki tablo her bölgenin illerini, dağıtım ve görevli tedarik şirketlerini ve bağlı oldukları grupları gösterir.

Dağıtım bölgesi (iller)	Dağıtım şirketi	Görevli tedarik şirketi	Bağlı olduğu grup
Boğaziçi (İstanbul ilinin Avrupa yakası ilçeleri)	Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (BEDAŞ)	CK Boğaziçi Elektrik Perakende Satış A.Ş.	CK Enerji (Cengiz Holding ve Kolin)
İstanbul Anadolu Yakası (İstanbul ilinin Anadolu yakası ilçeleri)	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. (AYEDAŞ)	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Enerjisa Enerji (Sabancı Holding ve E.ON)
Başkent (Ankara, Bartın, Çankırı, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Zonguldak)	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Enerjisa Enerji (Sabancı Holding ve E.ON)
Toroslar (Adana, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin, Osmaniye)	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Enerjisa Enerji (Sabancı Holding ve E.ON)
Akdeniz (Antalya, Burdur, Isparta)	Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş.	CK Akdeniz Elektrik Perakende Satış A.Ş.	CK Enerji (Cengiz Holding ve Kolin)
Çamlıbel (Sivas, Tokat, Yozgat)	Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş.	CK Çamlıbel Elektrik Perakende Satış A.Ş.	CK Enerji (Cengiz Holding ve Kolin)
Uludağ (Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Yalova)	Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş. (UEDAŞ)	Uludağ Perakende Elektrik Satış A.Ş.	Actis (Uluğ Enerji üzerinden; 2022'de Limak'tan devralındı)
Sakarya (Bolu, Düzce, Kocaeli, Sakarya)	Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. (SEDAŞ)	Sakarya Elektrik Perakende Satış A.Ş. (Sepaş Enerji)	AKCEZ (Akkök Holding ve Torunlar Grubu)
Trakya (Edirne, Kırklareli, Tekirdağ)	Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. (TREDAŞ)	Trakya Elektrik Perakende Satış A.Ş. (TREPAŞ)	IC Holding (IC İçtaş Enerji)
Osmangazi (Afyonkarahisar, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Uşak)	Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (OEDAŞ)	Osmangazi Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Zorlu Enerji (Zorlu Holding)
Gediz (İzmir, Manisa)	GDZ Elektrik Dağıtım A.Ş.	Gediz Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Aydem Enerji (Bereket Enerji Grubu)
Menderes (Aydın, Denizli, Muğla)	ADM Elektrik Dağıtım A.Ş.	Aydem Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Aydem Enerji (Bereket Enerji Grubu)
Meram (Aksaray, Karaman, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Niğde)	Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. (MEDAŞ)	Meram Elektrik Perakende Satış A.Ş. (MEPAŞ)	Alcen (Alarko Holding ve Cengiz Holding)
Kayseri (Kayseri)	Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş. (KCETAŞ)	Kayseri Elektrik Perakende Satış A.Ş. (KEPSAŞ)	KCETAŞ (1926 kuruluşlu yerel şirket; Kayseri Büyükşehir Belediyesi azınlık hissedar)
Göksu (Adıyaman, Kahramanmaraş)	AKEDAŞ Elektrik Dağıtım A.Ş.	AKEDAŞ Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Akedaş (Kipaş Holding öncülüğünde)

Dağıtım bölgesi (iller)	Dağıtım şirketi	Görevli tedarik şirketi	Bağlı olduğu grup
			Kahramanmaraş sermayesi)
Yeşilirmak (Amasya, Çorum, Ordu, Samsun, Sinop)	Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. (YEDAŞ)	Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş. (YEPAŞ)	Çalık Enerji (Çalık Holding)
Çoruh (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Rize, Trabzon)	Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş.	Aksa Çoruh Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Aksa Elektrik (Kazancı Holding)
Fırat (Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli)	Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş.	Aksa Fırat Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Aksa Elektrik (Kazancı Holding)
Aras (Ağrı, Ardahan, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Iğdır, Kars)	Aras Elektrik Dağıtım A.Ş.	Aras Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Doğu Aras Enerji (Kiler ve Çalık; BIST: ARASE)
Dicle (Batman, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak)	Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ)	Dicle Elektrik Perakende Satış A.Ş. (Depsaş Enerji)	Eksim Holding
Vangölü (Bitlis, Hakkari, Muş, Van)	Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. (VEDAŞ)	Türkerler Vangölü Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Türkerler Holding (Türker VEYAŞ)

Kaynak: ELDER üye listesi, dağıtım ve perakende şirketlerinin kurumsal siteleri, e-Devlet kurum kayıtları ve Rekabet Kurulu kararları; EPDK dağıtım ve görevli tedarik lisans kayıtlarıyla uyumlu olarak 22 Eylül 2026 itibarıyla derlenmiştir. Ortaklık yapıları değişebileceğinden güncel durum için EPDK lisans sorgulama ekranı esas alınmalıdır.

6. Meslek odaları ve meslek birlikleri

Bu bölüm, Anayasa'nın 135. maddesi kapsamındaki kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarını ve bunlara benzer kanuni üst yapıları ele alır: mühendis, şehir plancısı ve hekim odaları, TOBB ile ticaret ve sanayi odaları, organize sanayi bölgelerinin, belediyelerin, çiftçilerin ve esnafın çatı örgütleri. Bu kuruluşlar enerji politikasına teknik görüş, yetkilendirilmiş eğitim, yargı yoluyla itiraz ve tarife talebi gibi farklı kanallardan katılır; TMMOB odalarının sempozyum ve raporları kamu politikasına eleştirel bir bakış sunarken oda ve borsalar ile üst kuruluşlar sanayicinin, çiftçinin ve esnafın enerji maliyeti gündemini taşır. Gönüllü üyelikli sektör dernekleri Bölüm 7'de, işçi ve işveren sendikaları Bölüm 8'de yer alır.

• Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu · tmmob.org.tr

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının 1954'te 6235 sayılı Kanunla kurulan, Anayasa'nın 135. maddesi kapsamındaki kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur; yirmiyi aşkın meslek odası bu birliğin üyesidir. Enerji Çalışma Grubu aracılığıyla Cumhurbaşkanlığı yıllık programlarının enerji ve madencilik bölümlerine görüş yazar, Akkuyu Nükleer Güç Santrali güncel durum raporu gibi değerlendirmeler yayımlar ve özelleştirme, alım garantili nükleer elektrik, kömür santralleri ile enerjide dışa bağımlılık konularında kamusal bir karşı görüş üretir. Yaklaşık otuz yıldır süren TMMOB Enerji Sempozyumu dizisi, Elektrik Mühendisleri Odası sekreteryasında yürütülür; 15. sempozyum Aralık 2025'te Ankara'da Enerji ve Kamusal temasıyla toplanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TMMOB Enerji Sempozyumu bildiri kitapları; Cumhurbaşkanlığı yıllık programı enerji ve madencilik bölümleri üzerine TMMOB görüşleri; Akkuyu Nükleer Güç Santrali Güncel Durum Raporu.

İlişkili: EMO, MMO, MADENMO, PMO, JMO, KMO, ÇMO, FMO, ŞPO, TMMOB Enerji Sempozyumu, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi

Not: Enerji sempozyumunun güncel sitesi tmmobenerjisempozyumu.org.tr adresindedir.

- **TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · emo.org.tr

Elektrik, elektronik, biyomedikal ve kontrol mühendislerini örgütleyen, TMMOB'nin 1954'te kurulan ilk odalarından biridir. Serbest müşavir mühendislik belgelendirmesi yapar, bina ve tesis elektrik projelerinde meslek denetimi yürütür ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yetkilendirilmiş kurum olarak enerji yöneticisi eğitimleri verir. Elektrik tarifeleri, mesken tüketim limiti, dağıtım özelleştirmeleri, nükleer program ve tarım arazilerinde güneş santralleri tartışmalarında sık görüş açıklayan odadır; 2026'da Makina Mühendisleri Odası ile birlikte Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerine ilişkin teknik değerlendirme yayımlamıştır. TMMOB Enerji Sempozyumu'nun sekreteryasını yürütür; 1956'dan beri çıkan Elektrik Mühendisliği dergisi ve DergiPark'taki hakemli EMO Bilimsel Dergi başlıca yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Mühendisliği (1956'dan beri, periyodik meslek dergisi); EMO Bilimsel Dergi (hakemli, DergiPark); EMO enerji raporları ve teknik değerlendirmeler.

İlişkili: TMMOB, MMO, TMMOB Enerji Sempozyumu, EVÇED, EPDK, TEDAŞ

- **TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · mmo.org.tr

Makina, endüstri ve ilgili disiplinlerden mühendisleri örgütleyen, TMMOB'nin en büyük odalarından biridir; 1954'te kurulmuştur. Isıtma, soğutma, doğal gaz iç tesisatı, basınçlı kaplar ve asansör gibi alanlarda meslek içi eğitim, belgelendirme ve periyodik kontrol hizmetleri yürütür; yetkilendirilmiş kurum olarak enerji yöneticisi ve enerji kimlik belgesi uzmanı eğitimleri düzenler. Haziran 2026'da yayımlanan Türkiye'nin Enerji Görünümü oda raporu, resmî enerji istatistiklerini eleştirel biçimde yorumlayan kapsamlı bir başvuru kaynağıdır. İki yılda bir yapılan Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi (TESKON, 17.'si Mayıs 2027'de İzmir'de) ve Ulusal İklimlendirme Kongresi (Aralık 2026, Antalya) başlıca etkinlikleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin Enerji Görünümü (oda raporu, son baskı 2026); Türkiye'de Termik Santraller 2017 Oda Raporu; Mühendis ve Makina; Tesisat Mühendisliği Dergisi.

İlişkili: TMMOB, MMO Enerji, EMO, TMMOB Enerji Sempozyumu, EVÇED, TTMD

- **TMMOB Makina Mühendisleri Odası Enerji Çalışma Grubu (MMO Enerji)**

Meslek odası / birliği · enerji.mmo.org.tr

Makina Mühendisleri Odası bünyesinde enerji politikası, verimlilik ve yenilenebilir kaynaklar üzerine çalışan, ayrı bir web portalı bulunan uzman çalışma grubudur. Odanın Türkiye'nin Enerji Görünümü raporlarının yanı sıra termik santraller ve yenilenebilir enerji destek mekanizmaları üzerine konu raporları hazırlar, panel ve seminerlerle iklim değişikliği ve demokratik enerji programı tartışmalarını yürütür. Enerji Verimliliği Kongresi (beşincisi 2019'da Gebze Teknik Üniversitesinde) ve Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu (sekizincisi 2019'da Mersin'de) bu yapının öne çıkan etkinlikleridir. Portaldaki Enerji Kütüphanesi, odanın geçmiş enerji raporlarına, söyleşilere ve eğitim içeriklerine toplu erişim sağlar; enerji yöneticisi eğitimlerinin duyuruları da buradan yapılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin Enerji Görünümü (2020, 2022, 2023, 2024, 2026 baskıları); Enerji Kütüphanesi (çevrim içi arşiv).

İlişkili: MMO, TMMOB Enerji Sempozyumu, EVÇED

Not: Oda içi birimdir; ayrı tüzel kişiliği yoktur.

- **TMMOB Maden Mühendisleri Odası (MADENMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · maden.org.tr

Maden ve cevher hazırlama mühendislerinin 1954'te kurulan meslek odasıdır; Ankara merkezinin yanı sıra Zonguldak, İstanbul, İzmir, Adana ve Diyarbakır şubeleri vardır. Maden ruhsat süreçleri, iş güvenliği, kömür üretim politikası ve 3213 sayılı Maden Kanunu değişiklikleri üzerine görüş verir; Soma ve Amasra gibi büyük maden kazalarının ardından yayımladığı teknik değerlendirmelerle maden güvenliği tartışmasında öne çıkar. Yerli kömüre dayalı elektrik üretimi ve kömürden çıkış tartışmalarında madencilik açısından veri ve yorum sağlar. Uluslararası Türkiye Kömür Kongresi

(24.'sü Eylül 2026'da Zonguldak'ta) ile 1960'tan beri çıkan, üç ayda bir yayımlanan hakemli Bilimsel Madencilik Dergisi başlıca kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bilimsel Madencilik Dergisi (1960'tan beri, üç ayda bir, DergiPark); Madencilik Bülteni; Uluslararası Türkiye Kömür Kongresi bildiri kitapları.

İlişkili: TMMOB, MAPEG, TKİ, MTA, TMD

Not: Odanın hakemli dergisi eski adıyla Madencilik, bugün Bilimsel Madencilik Dergisi adıyla yayımlanır.

- **TMMOB Petrol Mühendisleri Odası (PMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1970 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · pmo.org.tr

Petrol ve doğal gaz mühendislerini örgütleyen, 1970'te kurulan TMMOB odasıdır; üyeleri arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve rafinaj alanlarında çalışır. Serbest petrol ve doğal gaz mühendisliği hizmetlerinin tescil ve denetimine ilişkin yönetmeliği Resmî Gazete'de yayımlanmış olup bu alanda meslek denetimi yapar. 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu uygulamaları, Karadeniz'deki Sakarya gaz sahası geliştirmesi, Türkiye Petrolleri'nin arama programı ve yerli üretimin payı gibi konularda mesleki görüş bildirir. 1992'den beri iki yılda bir Türkiye Petrol Jeologları Derneği ve Jeofizik Mühendisleri Odası ile ortaklaşa düzenlenen Türkiye Uluslararası Petrol ve Doğal Gaz Kongresi ve Sergisi (IPETGAS) sektörün temel teknik buluşmasıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: IPETGAS kongre bildiri kitapları (iki yılda bir); Oda basın açıklamaları ve mevzuat görüşleri.

İlişkili: TMMOB, JFMO, TPJD, IPETGAS, TPAO, MAPEG

Not: Oda 2026'da 56. kuruluş yıldönümünü kutlamıştır.

- **TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası (JMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1974 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · jmo.org.tr

Jeoloji mühendislerinin 1974'te kurulan meslek odasıdır; Ankara merkezli olup on iki şube ile örgütlenmiştir. Jeotermal kaynak arama ve işletme, kömür ve metalik maden yatakları, baraj ve hidroelektrik santral zemin koşulları, nükleer santral sahalarının deprem ve fay riski gibi enerji projelerinin yerbilimsel boyutlarında görüş üretir. Akkuyu ve Sinop nükleer sahalarına ilişkin fay tartışmalarında ve jeotermal akışkanın çevresel etkileri konusunda sık başvurulmuş kuruluşlardandır. Her yıl nisan ayında MTA Kültür Sitesinde toplanan Türkiye Jeoloji Kurultayı (78.'si Nisan 2026) ülkenin en köklü yerbilimleri buluşmasıdır; Türkiye Jeoloji Bülteni ve Jeoloji Mühendisliği Dergisi hakemli yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Jeoloji Bülteni; Jeoloji Mühendisliği Dergisi; Mavi Gezegen (popüler bilim dergisi); Türkiye Jeoloji Kurultayı bildiri özlery.

İlişkili: TMMOB, JFMO, MTA, NDK, TPJD

- **TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası (JFMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1986 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · jeofizik.org.tr

Jeofizik mühendislerinin 1986'da TMMOB bünyesinde kurulan odasıdır; teknik ve bilimsel kökleri 1961'de kurulan Türkiye Jeofizikçiler Derneğine dayanır. Hidrokarbon aramada sismik ve kuyu jeofiziği, jeotermal saha araştırmaları ve maden aramalarındaki jeofizik ölçümler üyelerinin başlıca çalışma alanlarıdır; enerji, jeotermal ve madencilik konularında ihtisas komisyonları bulunur. Jeofizik hizmet veren şirketlerin ve bağımsız müşavir mühendislerin sicilini tutarak meslek denetimi yapar. Petrol Mühendisleri Odası ve Türkiye Petrol Jeologları Derneği ile birlikte IPETGAS kongresinin ortak düzenleyicisidir. 1987'den beri çıkan Jeofizik Dergisi, üç ayda bir yayımlanan e-bülten ve Türkiye Jeofizik Kurultayı (21.'si Ekim 2024) odanın izlenecek kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Jeofizik Dergisi (1987'den beri); Jeofizik e-Bülteni (üç ayda bir); Türkiye Jeofizik Kurultayı bildirileri.

İlişkili: TMMOB, PMO, JMO, IPETGAS, TPAO, MTA

- **TMMOB Kimya Mühendisleri Odası (KMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · kmo.org.tr

Kimya mühendislerinin 27 Ocak 1954'te kurulan meslek odasıdır. Üyeleri rafineri, petrokimya, gübre, çimento ve kimya tesislerinde çalıştığından, bu sektörlerin karbon fiyatlaması ve Türkiye

Emisyon Ticaret Sistemi kapsamına girmesi, proses emisyonları ve yakıt kalitesi tartışmalarında teknik bir perspektif sunar. KKDİK düzenlemesi kapsamında Kimyasal Değerlendirme Uzmanı eğitimleri ile proses güvenliği ve tehlikeli madde eğitimleri düzenler. Enerji dönüşümüne yönelik olarak Elektrokimyasal ve Kimyasal Enerji Depolama Teknolojileri Sempozyumu gibi etkinliklerde hidrojen üretimi ve batarya teknolojilerini ele alır. 1970'lerden beri yayımlanan Kimya Mühendisliği Dergisi ile şube bazlı sanayi ve çevre raporları başlıca yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kimya Mühendisliği Dergisi; Elektrokimyasal ve Kimyasal Enerji Depolama Teknolojileri Sempozyumu bildirileri.

İlişkili: TMMOB, ÇMO, İDB, TÜPRAŞ

- **TMMOB Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1992 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · cmo.org.tr

Çevre mühendislerinin 1992'de kurulan meslek odasıdır. Termik santraller, maden sahaları, hidroelektrik ve jeotermal santraller gibi enerji yatırımlarının Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerini izler, halkın katılımı toplantılarında ve yargı süreçlerinde teknik görüş sunar. Kömürlü santrallerin baca gazı arıtma tesisi eksiklikleri, kül depolama ve hava kalitesi etkileri ile Paris Anlaşması sonrasında kömür yatırımlarının iklim hedefleriyle uyumsuzluğu odanın sürekli gündemindedir; İklim Değişikliği ve Termik Santraller başlıklı değerlendirme bu çizginin örneğidir. Şubelerinin hazırladığı il çevre durum raporları, örneğin İzmir Şubesinin 2024 raporu, yerel enerji tesislerinin çevresel yüküne dair derli toplu bilgi sunar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İl çevre durum raporları (şube bazlı); İklim Değişikliği ve Termik Santraller değerlendirme.

İlişkili: TMMOB, ÇŞİDB, ÇYGM, İDB, HEAL

- **TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası (İMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · imo.org.tr

İnşaat mühendislerinin 1954'te kurulan ve üye sayısı bakımından TMMOB'nin en büyük odalarından biri olan meslek kuruluşudur. Enerji sektörüyle ilişkisi yapı güvenliği üzerinden kurulur: barajlar ve hidroelektrik santraller, nükleer santral yapıları, boru hattı ve liman altyapısı ile rüzgâr türbini temelleri gibi mühendislik yapılarının tasarım, deprem dayanımı ve denetimi konularında görüş üretir. Özellikle 2023 depremlerinden sonra kritik enerji altyapısının deprem riski ve baraj güvenliği izleme sistemleri tartışmalarında başvuru kuruluşlarıdır. Hakemli Teknik Dergi, odanın mühendislik yapılarına ilişkin akademik birikimini yayımladığı başlıca yayındır; kongre ve sempozyum bildirileri ile oda raporları e-kütüphanede toplanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Teknik Dergi (hakemli); İMO e-kütüphane: kongre ve sempozyum bildirileri.

İlişkili: TMMOB, DSİ, JMO

- **TMMOB Fizik Mühendisleri Odası (FMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1970 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · fmo.org.tr

Fizik mühendislerinin 1970'te kurulan TMMOB odasıdır; üyeleri radyasyon güvenliği, nükleer teknoloji, medikal fizik, malzeme ve fotovoltaik gibi alanlarda çalışır. Enerji sektöründeki asıl ağırlığı nükleer enerji tartışmasıdır: ulusal ve uluslararası kaynaklara dayanan Nükleer Enerji ve Nükleer Teknoloji Raporu'nu 2011'de yayımlamış, Akkuyu ve Sinop projeleri, radyoaktif atık yönetimi ve radyasyondan korunma mevzuatı konusunda görüş bildirmiştir. 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu ile yeniden şekillenen lisanslama ve denetim düzeninde radyasyon görevlisi yetkinliği gibi meslek alanına doğrudan dokunan konular odanın ilgi alanındadır. Oda raporları ve basın açıklamaları web sitesinde arşivlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Nükleer Enerji ve Nükleer Teknoloji Raporu (2011).

İlişkili: TMMOB, NDK, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, TENMAK, 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu

- **TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1970 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · meteorolojimuh.org.tr

Meteoroloji mühendislerinin 1970'te kurulan, Ankara merkezli küçük ölçekli TMMOB odasıdır. Meslek alanı hava ve iklim gözlemi, tahmin ve iklim projeksiyonlarını kapsadığından rüzgâr ve güneş

kaynak ölçümleri ile iklim riski değerlendirmelerinin mesleki zeminiyle doğrudan ilişkilidir. Oda, iklim değişikliğini 1970'lerden beri gündeminde tuttuğunu belirtir ve iklim politikalarında meteoroloji mühendislerinin karar süreçlerine yeterince katılmadığını eleştirir. Mart 2025'te İklim Kanunu teklifine ilişkin açıklamasında iklimin kanunla yeni bir ticari alana dönüştürüldüğü görüşünü dile getirerek emisyon ticaretine dayalı yaklaşıma mesleki bir itiraz yöneltmiştir. Açıklamaları oda sitesinde ve TMMOB sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Oda basın açıklamaları ve genel kurul sonuç bildirgeleri.

İlişkili: TMMOB, MGM, İDB, 7552 sayılı İklim Kanunu

- **TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1954 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · zmo.org.tr

Ziraat mühendislerinin 1954'te kurulan meslek odasıdır; tarım arazilerinin korunması, gıda güvenliği ve kırsal kalkınma başlıca gündemidir. Enerji sektörüyle kesiştiği ana nokta, güneş enerjisi santrallerinin ve maden sahalarının tarım arazilerine yayılmasıdır: oda, 2026'da yenilenen Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik tartışmasında kuralların gevşetilmesine karşı çıkarak kuru marjinal tarım arazisi şartının eksiksiz uygulanmasını talep etmiştir. Tarımsal sulamada enerji maliyeti, sulama amaçlı ve çatı güneş sistemleri, biyokütle ve biyoyakıt hammaddesi ile kuraklığın tarıma etkisi de odanın görüş ürettiği konulardır. Değerlendirmeleri basın açıklamaları ve şube raporları aracılığıyla yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Oda basın açıklamaları ve tarım raporları.

İlişkili: TMMOB, TZOB, Tarım ve Orman Bakanlığı

- **TMMOB Şehir Plancıları Odası (ŞPO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1968 · Dayanak: 6235 sayılı Kanun · spo.org.tr

Şehir plancılarının 1968'de kurulan TMMOB odasıdır. Enerji tesislerinin yer seçimi ve arazi kullanımı boyutunda etkilidir: bakanlıkça onaylanan santral, maden ve depolama alanı imar planlarına karşı idari yargıda iptal davaları açar. İzmir Şubesinin açtığı davada Kınık'taki termik santral alanlarına ilişkin nazım ve uygulama imar planları İzmir 6. İdare Mahkemesince, Ankara Şubesinin davasında ise Nallıhan'daki Çayırhan-B termik santrali planları iptal edilmiştir. Çevre düzeni planlarında enerji ve sanayi alanı kararları ile nükleer santral sahaları da odanın izlediği konulardır. Dava süreçleri ve plan değerlendirmeleri oda ve şube sitelerinde duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Planlama Dergisi; Plan itiraz ve dava duyuruları (merkez ve şube siteleri).

İlişkili: TMMOB, ÇŞİDB, Yerel çevre platformları ve dava girişimleri

Not: Taslakta Mimarlar Odası ile birleşik olan giriş ayrıştırılmış, Mimarlar Odası çıkarılmıştır.

- **Türk Tabipleri Birliği (TTB)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1953 · Dayanak: 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu · ttb.org.tr

Hekimlerin 1953'te 6023 sayılı Kanunla kurulan, kamu kurumu niteliğindeki ulusal meslek örgütüdür; il tabip odaları üzerinden örgütlenir. Enerji politikasına halk sağlığı perspektifinden katılır: Halk Sağlığı Kolu, Akkuyu Nükleer Güç Santrali ÇED raporunu sağlık açısından değerlendirmiş, birlik kömürlü termik santrallerin hava kirliliği ve sağlık etkileri konusunda düzenli açıklamalar yapmıştır. Sağlık ve Çevre Birliği (HEAL) öncülüğündeki Ödenmeyen Sağlık Faturası raporunun Türkiye ortaklarından biri olarak kömürlü santrallerin sağlık maliyetinin sayısallaştırılmasına katkı vermiştir. Maden kazalarında iş sağlığı ve güvenliği raporları da hazırlar. Kömürden çıkış ve hava kalitesi mevzuatı tartışmalarında sağlık argümanının başlıca kurumsal kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Akkuyu Nükleer Güç Santrali ÇED Raporu değerlendirmesi (Halk Sağlığı Kolu); Ödenmeyen Sağlık Faturası: Türkiye'de Kömürlü Termik Santraller (HEAL ile ortak, 2015).

İlişkili: HEAL, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK, ÇMO

- **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1950 · Dayanak: 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu · tobb.org.tr

Ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi, deniz ticaret odaları ile ticaret borsalarının 1950'de kurulan üst kuruluşudur; bugün 5174 sayılı Kanuna tabidir ve tüm tacir ve sanayiciler bir oda aracılığıyla üyedir.

Enerji alanındaki ana kanalı Türkiye Sektör Meclisleridir: Türkiye Enerji Meclisi, Doğal Gaz Meclisi, Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi, Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG) Meclisi ve Madencilik Meclisi doğrudan enerji ve maden şirketlerini bir araya getirir; Çimento, Demir ve Demir Dışı Metaller ve Kimya Sanayi meclisleri emisyon ticareti ve sınırda karbon düzenlemesinden etkilenen sanayiye temsil eder. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca TOBB Başkanı emisyon ticaretine ilişkin Danışma Kurulu'na başkanlık eder ve kurulun sekretaryasını TOBB yürütür.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Sektör Meclisleri raporları; Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası sunumları.

İlişkili: TOBB Türkiye Enerji Meclisi, TOBB Türkiye Doğal Gaz Meclisi, TOBB Türkiye Madencilik Meclisi, İSO, İl ve ilçe ticaret ve sanayi odaları, OSBÜK, TR ETS Danışma Kurulu

Not: Taslaktaki Türkiye Yenilenebilir Enerji Meclisi ve Türkiye İklim Değişikliği ve Çevre Meclisi adları TOBB'un güncel sektör meclisleri listesinde bulunmadığı için çıkarılmıştır. Danışma Kurulu başkanlığı ve sekretaryası 7552 sayılı Kanun m. 10/1-b metninden doğrulanmıştır.

- **TOBB Türkiye Enerji Meclisi**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 5174 sayılı Kanun · [tobb.org.tr \(ilgili sayfa\)](http://tobb.org.tr/ilgili-sayfa)

TOBB bünyesindeki Türkiye Sektör Meclislerinden biridir; üyeleri odalarca seçilen elektrik üretim, dağıtım ve ticaret şirketleri ile enerji grubu yöneticileridir. Meclis, düzenli toplantılarına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve EPDK temsilcileri ile sektör derneklerini davet ederek piyasa fiyat tavanları, YEKDEM, kapasite mekanizması, lisanssız üretim ve alacak sorunları gibi gündemleri tartışır; ortak talepleri kamu kurumlarına iletir. Hazırladığı sektör değerlendirmeleri TOBB'un Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası raporuna girer. Doğal gaz, petrol ürünleri, LPG ve madencilik için ayrı meclisler bulunduğundan bu meclis ağırlıklı olarak elektrik piyasasının iş dünyası sesidir. Toplantı haberleri TOBB sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Meclis toplantı haberleri ve sektör değerlendirme notları (TOBB sitesi).

İlişkili: TOBB, TOBB Türkiye Doğal Gaz Meclisi, ETKB, EPDK

Not: Ayrı bir web sitesi yoktur; bağlantı TOBB sektör meclisleri listesidir.

- **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1952 · Dayanak: 5174 sayılı Kanun · iso.org.tr

1952'de kurulan, üye sayısı ve temsil ettiği üretim hacmi bakımından Türkiye'nin en büyük sanayi odasıdır; meslek komiteleri üzerinden örgütlenir. Sanayicinin elektrik ve doğal gaz maliyeti, yeşil dönüşüm ve Avrupa Birliği Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) başlıca enerji gündemleridir: demir-çelik ve alüminyum meslek komiteleri ve İTÜ akademisyenleriyle Ticaret Bakanlığının SKDM uygulama rehberlerine katkı vermiş, Avrupa Komisyonu ile ortak bilgilendirme toplantıları düzenlemiştir. Enerji Teknolojilerinde Dünyada ve Türkiye'de Görünüm ve Beklentiler ile İklim Değişikliği ve Su Yönetimi raporları odanın doğrudan enerji ve iklim yayınlarıdır. Türkiye'nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesi ve İSO Türkiye İmalat PMI endeksi sanayi enerji talebini izlemede kullanılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (yıllık); İSO Türkiye İmalat PMI (aylık); Enerji Teknolojilerinde Dünyada ve Türkiye'de Görünüm ve Beklentiler Raporu; İklim Değişikliği ve Su Yönetimi: Sanayi Sektörü Raporu; Demir ve Çelik Sektörü için SKDM raporu (2024).

İlişkili: TOBB, İl ve ilçe ticaret ve sanayi odaları, Ticaret Bakanlığı, İDB

- **İl ve ilçe ticaret ve sanayi odaları**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 5174 sayılı Kanun

Her ilde ve bazı ilçelerde kurulu ticaret odaları, sanayi odaları ile ticaret ve sanayi odalarını kapsayan kategoridir; tüm odalar TOBB üyesidir. Sanayi odaları, işletmelerin teşvik ve sanayi sicili işlemlerinde kullanılan kapasite raporlarını düzenler; bu raporlar üretim kapasitesi ile birlikte enerji tüketimini de kayda geçirir. İstanbul Ticaret Odası (İTO), Ankara Sanayi Odası (ASO), Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), Kocaeli Sanayi Odası (KSO) ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO) gibi büyük odalar enerji maliyeti anketleri, sınırda karbon düzenlemesi ve yeşil dönüşüm eğitimleri düzenler, bakanlıklarla istişare toplantılarına ev sahipliği yapar. Yerel sanayinin enerji fiyatı ve kesinti şikâyetlerinin kamuya taşındığı ilk kanaldır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Oda kapasite raporu kayıtları; Oda ekonomik raporları ve SKDM bilgilendirme dokümanları.

İlişkili: TOBB, İSO, OSBÜK, OSB

Not: Kategori girişidir; İstanbul Sanayi Odası ayrı girişte ele alınmıştır. Oda listesi TOBB sitesinde yer alır.

- **Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK)**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu · osbuk.org

Tüzel kişiliği bulunan tüm organize sanayi bölgelerinin (OSB) zorunlu üyesi olduğu, 4562 sayılı Kanunla düzenlenen üst kuruluştur. Enerji açısından önemi, OSB'lerin kendi bölgelerinde EPDK lisansı ile elektrik dağıtımını yapabilmesi ve bazılarının doğal gaz dağıtımını ile üretim tesisi işletmesinden gelir: OSBÜK, OSB dağıtım bedelleri, şebeke yatırımları, OSB'lerde çatı ve arazi güneş santralleri ile yeşil OSB ölçütleri konularında OSB'lerin ortak sesini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile EPDK nezdinde temsil eder. Sitesinde OSB'lerin elektrik dağıtım lisansları ve enerji istatistikleri yayımlanır; OSB Dünyası dergisi, e-bülten ve OSBÜK Akademi eğitimleri diğer kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: OSB Dünyası (dergi); OSBÜK E-Bülten; OSB enerji istatistikleri.

İlişkili: OSB, EPDK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TOBB

Not: Tüm OSB'lerin zorunlu üyeliği 2017'de 7033 sayılı Kanunla getirilmiştir.

- **Türkiye Belediyeler Birliği (TBB)**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 1945 · Dayanak: 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu · tbb.gov.tr

Türkiye'deki belediyelerin ulusal birliği olan, 1945'te kurulan mahalli idare birliğidir. İklim Kanunu ile zorunlu hâle gelen Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarının hazırlanmasında belediyelere teknik destek verir, İklim Değişikliği Komisyonu aracılığıyla büyükşehir belediyelerinin sürdürülebilir enerji ve iklim eylem planı deneyimlerini paylaşır; eğitim programlarıyla sera gazı envanteri hazırlayan büyükşehir belediyesi sayısının belirgin biçimde artmasına katkı sunmuştur. Belediyelerin toplu taşıma, aydınlatma ve bina enerji tüketimi, belediye enerji şirketleri ve yerel iklim finansmanı başlıklarında merkezî idare ile muhatap olan başlıca yapıdır. Proje çağrıları, rehberler ve eğitim duyuruları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yerel iklim eylemi eğitim ve rehber dokümanları; AB İklim ve Enerji için Belediye Başkanları Bildirgesi Türkçe metni.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, 7552 sayılı İklim Kanunu, Büyükşehir belediyeleri, Başkanlar Sözleşmesi (Covenant of Mayors) Türkiye imzacıları, SKB

Not: Taslakta birlikte anılan Marmara Belediyeler Birliği Bölüm 15'teki bölgesel belediye birlikleri girişinde yer aldığından buradan çıkarılmıştır.

- **Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1957 · Dayanak: 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği Kanunu · tzob.org.tr

Çiftçilerin zorunlu üye olduğu il ve ilçe ziraat odalarının 1957'de yürürlüğe giren 6964 sayılı Kanunla kurulan üst birliğidir. Enerji tarifeleri tarımsal üretim maliyetinin temel kalemlerinden olduğundan, tarımsal sulama abone grubuna uygulanan elektrik zamlarına karşı en görünür itirazı yükselten kuruluştur; zamların geri çekilmesi ve tarım sektörüne pozitif ayrımcılık yapılması çağrısında bulunmuştur. Mazot ile doğal gaza dayalı gübre fiyatları, sulama kooperatiflerinin elektrik borçları ve tarımsal sulamada güneş enerjisi kullanımı da gündemindedir. Görüşleri ağırlıklı olarak Genel Başkan açıklamaları ve maliyet çalışmaları biçiminde yayımlanır; EPDK tarife kararları sonrasındaki tepkileri tarım kamuoyunu yönlendirir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Genel Başkan basın açıklamaları ve tarımsal maliyet değerlendirmeleri.

İlişkili: ZMO, EPDK, Tarım ve Orman Bakanlığı

- **Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu · tesk.org.tr

Esnaf ve sanatkar odalarının bağlı olduğu federasyonların üst örgütü olan, 5362 sayılı Kanuna tabi kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Küçük işletmelerin ticarethane abone grubundaki elektrik ve doğal gaz faturaları, yüksek tüketim limitleri ve fatura üzerindeki vergi ile fonlar

konusunda sektörün sesini taşır. Genel Başkanı, 2026'daki elektrik ve doğal gaz zamlarının ardından esnafın enerji faturalarının kirasını aşmaya başladığını belirterek esnafa özel enerji tarifiesi talebini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına iletmıştır; faturalardaki vergilerden esnafın muaf tutulması da önceki dönemlerden süren talepleridir. Tarife dönemlerinde yapılan açıklamalar ve konfederasyonun ekonomik değerlendirmeleri sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Genel Başkan açıklamaları ve esnaf ekonomik değerlendirmeleri.

İlişkili: ETKB, EPDK

7. Sektörel dernekler, birlikler ve vakıflar (alt sektöre göre)

Bu bölüm, enerji sektöründe şirketleri, yatırımcıları, sanayicileri ve profesyonelleri temsil eden dernekleri, birlikleri ve vakıfları alt sektörlere göre sıralar. Bu yapılar mevzuat taslaklarına görüş verir, düzenleyici kurumlarla müzakere eder, sektör istatistiği ve rapor üretir, kongre ve eğitimlerle gündemi belirler; bu nedenle bir düzenlemenin sahadaki etkisini anlamak için ilk başvurulacak kaynaklar arasındadır. Alt bölümler elektrik piyasası ve şebekeden yenilenebilir kaynaklara, hidrojen ve nükleerden petrol-gaz, madencilik ve enerji verimliliğine uzanır; 7.8 ise TR ETS pilot kapsamındaki demir-çelik, alüminyum, çimento ve gübre gibi sanayi kollarının derneklerini bir araya getirir.

7.1 Elektrik piyasası ve şebeke

Üretici, tedarikçi, dağıtım şirketi ve şebeke uzmanlarının dernekleri ile elektrik piyasasının kurallarını tartışan meslek ve düşünce platformları bu alt bölümde yer alır.

- **Elektrik Üreticileri Derneği (EÜD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2002 · eud.org.tr

2002'de kurulan EÜD, serbest elektrik üretim şirketlerini tek çatıda toplayan tüzel kişi üyeli bir dernektir; üyeleri arasında termik, hidroelektrik ve yenilenebilir santral işleten büyük üretim grupları yer alır ve dernek, özel sektör kurulu gücünün büyük bölümünü temsil ettiğini belirtir. Çalışma grupları aracılığıyla piyasa tasarımı, kapasite mekanizması, YEKDEM, azami uzlaştırma fiyatı ve tarifeler gibi konularda ETKB, EPDK ve TEİAŞ'a ortak görüş iletir. Üretici tarafının düzenleyici süreçlerdeki en güçlü toplu sesi olduğu için fiyat tavanları ve arz güvenliği tartışmalarında sıkça başvurulacak kaynaktır. Sitesinde kurulu güç ve üretim raporları ile piyasa sorunlarına ilişkin öneri raporları yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Kurulu Güç Raporları; Elektrik Üretim Raporları; Elektrik Piyasasında Sorunlar ve Çözüm Önerileri Raporu; II. UEVEP (2024-2030) Enerji Sektörü Özeti.

İlişkili: EPDK, EPIAŞ, TEİAŞ, ETKB, EÜAŞ, Üretim lisansı sahipleri

- **Enerji Ticareti Derneği (ETD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2010 · etd.org.tr

Enerji Ticareti Derneği, 2010'da elektrik toptan satış (tedarik) lisansı sahibi şirketlerce kurulmuş, yalnızca tüzel kişilerin üye olabildiği bir dernektir. Şeffaf, rekabetçi ve yüksek hacimli bir toptan piyasa hedefiyle standart sözleşmeler hazırlar; Avrupa Enerji Tacirleri Federasyonu (EFET) ile iş birliği içinde EFET Elektrik Ticareti Çerçeve Anlaşmasının Türkiye versiyonunu (EFET TR) geliştirmiştir. EPIAŞ'ın kuruluşu, Borsa İstanbul VIOP elektrik ürünleri ve tezgâh üstü piyasanın gelişimi süreçlerine görüş vermiş; serbest tüketici limiti, fiyat limitleri, YEK-G ve SKDM konularında webinarlar düzenlemiştir. Piyasa likiditesi ve ikili anlaşma pratiklerini izlemek için Enerji Tacirleri Toplantıları, sunum ve rapor arşivi ile enerji terimleri sözlüğü başvuru kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EFET TR Elektrik Ticareti Çerçeve Anlaşması; Enerji Terimleri Sözlüğü; Sunum ve rapor arşivi.

İlişkili: EPIAŞ, EPDK, TEİAŞ, GTŞ

- **Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER)**

Dernek / birlik / vakıf · elder.org.tr

ELDER, ülke genelinde faaliyet gösteren 21 elektrik dağıtım şirketinin üye olduğu çatı derneğidir; merkezi Ankara'dadır. Dağıtım şebekesinin işletilmesi, yatırım planlaması, kayıp-kaçak, kalite standartları ve tüketici hizmetleri konularında EPDK ve ETKB ile şirketler arasında ortak görüş üretir. Ulusal ve uluslararası fonlu Ar-Ge projeleri yürütür; EPDK ve İTÜ ARI Teknokent ile yürütülen Enerjim Sensin girişim programı ile E-Mobilite Atılımı Projesi bunlara örnektir. Dağıtım tarifeleri ve yatırım harcamalarının tarifeye yansıtılması tartışmalarında sektörün muhatabıdır. ELDER Akademi eğitimleri, dernek yayınları, e-bülten ve dağıtım istatistiklerine ilişkin duyuruları izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ELDER Yayınları; E-Bülten; ELDER Akademi eğitim takvimi.

İlişkili: EPDK, TEDAŞ, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), Enerjim Sensin Hızlandırma Programı

Not: Kurumsal kimlik sayfası dernek logosunun 1999 tarihinde tasarlandığını belirtiyor; resmî kuruluş yılı sitede yer almadığı için alan boş bırakıldı.

- **CIGRE Türkiye Ulusal Komitesi (CIGRE Türkiye)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2014 · cigreturkiye.org.tr

Uluslararası Büyük Elektrik Sistemleri Konseyi CIGRE'nin Türkiye ulusal komitesidir; Ağustos 2014'te Türkiye Elektrik Sanayi Birliği (TESAB) çatısı altında oluşturulmuştur ve karar organı TESAB, teknik faaliyetleri yürüten yapı ise CIGRE Türkiye Yürütme Komitesidir. Kurumsal, bireysel ve öğrenci üyeleri iletim, dağıtım ve güç sistemleri mühendisliği alanındandır. Türkiye'nin CIGRE çalışma komitelerinde temsilini sağlar, yerel çalışma komiteleri kurar ve Paris Oturumu katılımını koordine eder. Şebeke entegrasyonu, yüksek gerilim ekipmanı ve sistem işletimi konularında teknik bilgi birikiminin toplandığı yerdir. Güç Sistemleri Konferansı (GSK), hakemli TEPEP dergisi, genç mühendis ağı NGN ve Women in Energy Türkiye grubu başlıca faaliyetleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TEPEP - Turkish Journal of Electrical Power and Energy Systems; Güç Sistemleri Konferansı (GSK) bildirileri.

İlişkili: TESAB, TEİAŞ, TEDAŞ

- **Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Derneği (DEK-TMK)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1949 · Dayanak: 25.08.1949 tarihli ve 3/9805 sayılı Bakanlar Kurulu kararı · dunyaenerji.org.tr

World Energy Council'in Türkiye üye komitesidir; 1949'da Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş, daha sonra Dernekler Kanunu kapsamına girmiştir ve merkezi Ankara'dadır. Kamu kurumları, enerji şirketleri, üniversiteler ve bireysel uzmanlar üyeleri arasındadır. Enerji hukuku, risk yönetimi, siber güvenlik ve enerji teknolojileri çalışma gruplarıyla tarafsız teknik ve ekonomik analiz üretir, WEC raporlarını Türkçe özetleyerek yayar ve EPIAŞ iş birliğiyle piyasa eğitimleri düzenler. Kamu ile özel sektörü aynı platformda buluşturan köklü bir yapı olduğundan politika tartışmalarına bağlam sağlar. Tüm yakıtlar bazında tüketimi inceleyen Aylık Türkiye Enerji Verileri (ATEV) raporu ve düzenli DEK Bülten başlıca kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Aylık Türkiye Enerji Verileri (ATEV); DEK Bülten / WEC Bülten; DEK Konuşmaları; World Energy Council rapor özetleri.

İlişkili: WEC, Türkiye Enerji Kongresi, EPIAŞ, ETKB

- **Türkiye Kojenerasyon Derneği (KOJENTÜRK)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1998 · kojenturk.org/tr

1998'de Kojenerasyon Derneği adıyla kurulan, 2010'da Türkiye Kojenerasyon ve Temiz Enerji Teknolojileri Derneği (TÜRKOTED) adını alan ve 2018'den bu yana Türkiye Kojenerasyon Derneği (KOJENTÜRK) olarak faaliyet gösteren dernektir. Birleşik ısı-güç ve trijenerasyon tesisi işletmecilerini, ekipman üreticilerini ve mühendislik firmalarını bir araya getirir; Avrupa kojenerasyon birliği COGEN Europe ile bağlantılıdır. Yüksek verimli kojenerasyonun mevzuattaki yeri, doğal gaz fiyatlarının sanayi tesislerine etkisi, bölgesel ısıtma ve dağıtık üretim tartışmalarında kojenerasyon tarafının görüşlerini ETKB ve EPDK'ya iletir. Sitesinde bülten, mevzuat derlemeleri ve örnek tesis bilgileri yayımlanır; mühendislik öğrencilerine kojenerasyon bursu verir.

İlişkili: EVÇED, EPDK, ETKB

Not: Eski adı TÜRKOTED (2010-2018), ilk adı Kojenerasyon Derneği (1998). Hidrojen Teknolojileri Derneği ile 14 Şubat 2024'te iş birliği protokolü imzalamıştır.

- **Enerji Depolama Endüstrileri Derneği (EDEDER)**

Dernek / birlik / vakıf · enerjidepolama.org.tr

EDEDER, enerji depolama sistemi üreticilerini, EPC firmalarını, yazılım geliştiricilerini, yatırımcıları, hukuk ve danışmanlık şirketlerini bir araya getiren çok paydaşlı bir sektör derneğidir. Depolama mevzuatına ilişkin politika önerileri geliştirir, teknik standartların oluşturulmasına katkı verir, sektörel veri ve analiz yayımlar ve yerli üretimin güçlendirilmesini savunur; uluslararası kuruluşlar nezdinde Türkiye depolama sektörünü temsil etmeyi hedeflediğini açıklar. Depolamalı yenilenebilir ön lisans başvuruları, şebeke bağlantı kapasitesi ve 2035 yenilenebilir hedefleri tartışmalarında depolama tarafının kurumsal sesidir. Enerji depolama zirvesi, çalışma grupları ve üye listesi dernek sitesinden takip edilebilir.

İlişkili: Enerjinin Geleceği ve Depolama Kongresi, Depolama lisansı sahipleri (yeraltı depolama ve LNG terminalleri), EPDK, TEİAŞ

- **Türkiye Enerji Vakfı (TENVA)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2012 · tenva.org

Türkiye Enerji Vakfı, 2012'de faaliyete başlayan ve vakıf statüsünde çalışan bir araştırma ve iletişim kuruluşudur. Bilimsel inceleme ve raporlama, araştırma merkezleri kurma, konferans ve çalıştay düzenleme ile eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütür; enerji arz güvenliği, piyasa tasarımı ve yenilenebilir yatırımların sürdürülebilirliği gibi konularda raporlar yayımlar. Sektör haberciliği ve yayın ağıyla kamu, özel sektör ve akademi arasındaki gündemi taşıyan kurumlardan biridir. Enerji Panorama dergisi, aylık APLUS Enerji piyasa analizleri, yıllık faaliyet raporları ve Türkiye Enerji Zirvesi başlıca izleme kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Panorama (dergi); APLUS Enerji aylık analizleri; Yıllık raporlar.

İlişkili: TEZ

Not: Aynı kurum Bölüm 9 (tenva-2) ve Bölüm 12 (tenva-3) altında da listeleniyor; birleştirme değerlendirilmeli.

- **Enerji Uzmanları Derneği (EUD)**

Dernek / birlik / vakıf · enerjiuzmanlari.org.tr

Enerji Uzmanları Derneği, ağırlıklı olarak EPDK'da görev yapan enerji uzmanları ve uzman yardımcılarının kurduğu, Ankara merkezli ve şubesiz bir meslek derneğidir. Üyeleri arasında yardımlaşmayı, bilimsel araştırmayı ve mesleki gelişimi amaçlar; lisanssız üretim ve YEKDEM, dağıtım faaliyetleri, doğal gaz dağıtımı, e-mobilité ve emisyon ticareti gibi başlıklarda düzenleyici bakış açısıyla eğitim programları düzenler. Düzenleyici kurum içindeki uzman birikimini sektöre aktaran nadir kanallardan biri olması önemini artırır. Uzman Gözüyle Enerji dergisi, EPDK Konferans Salonu'nda düzenlenen EPIX konferans serisi, enerji bülteni arşivi ve Tüketicinin Enerji Rehberi başlıca kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Uzman Gözüyle Enerji (dergi); Enerji Bülteni arşivi; Tüketicinin Enerji Rehberi; Faaliyet raporları.

İlişkili: EPDK, Uzman Gözüyle Enerji Dergisi

- **Enerji Ekonomisi Derneği (EED / TRAEE)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2005 · traee.org

Enerji Ekonomisi Derneği, 15 Şubat 2005'te İstanbul'da farklı üniversitelerden enerji ekonomistlerinin öncülüğünde kurulmuş ve Uluslararası Enerji Ekonomisi Derneği (IAEE) ağına bağlı olarak çalışan bir dernektir. Üyeleri akademi, özel sektör ve kamudan gelir; IAEE üyelik olanaklarından yararlanır. 2007'den bu yana BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi taraflar toplantılarına araştırma kuruluşu olarak akredite olmuştur. Enerji fiyatlaması, piyasa tasarımı ve iklim politikasının ekonomik boyutlarında akademik bilgiyi karar vericilere taşıyan köprü rolü üstlenir. Avrasya Enerji ve Sürdürülebilirlik Konferansı ile Kasım 2026'da Antalya'da düzenlenecek IAEE COP Sempozyumu başlıca etkinlikleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Avrasya Enerji ve Sürdürülebilirlik Konferansı bildirileri.

İlişkili: Avrasya Enerji ve Sürdürülebilirlik Konferansı ve IAEE COP Sempozyumu

- **Türkiye Elektrikli ve Hibrit Araçlar Derneği (TEHAD)**

Dernek / birlik / vakıf · tehad.org

TEHAD, elektrikli ve hibrit araçların yaygınlaşmasını amaçlayan, araştırma, uygulama ve eğitim odaklı kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur. Ulaşımdan kaynaklanan hava kirliliği ve enerji tüketimi sorunlarına şarj edilebilir araçlarla çözüm önerir; elektrikli, hibrit ve hidrojenli araçlar, şarj istasyonları, batarya ve enerji depolama teknolojilerindeki gelişmeleri üyelerine ve kamuoyuna aktarır. Şarj hizmeti yönetmeliği, şarj altyapısının yaygınlaşması ve ulaşımın elektrifikasyonunun dağıtım şebekesine etkisi gibi konularda sektör haberlerinin toplandığı bir platform işlevi görür. Sitesindeki güncel haber akışı ve raporlar bölümü e-mobilité gündemini izlemek için kullanılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar.

İlişkili: Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmecisi lisansı), ELDER

7.2 Yenilenebilir enerji (kaynak bazında)

Rüzgar, güneş, hidroelektrik, jeotermal ve biyoenerji kaynaklarında yatırımcıları, sanayicileri ve profesyonel ağları temsil eden kuruluşlar kaynak sırasıyla verilmiştir.

- **Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1992 · Dayanak: 10.02.1992 tarihli ve 92/2752 sayılı Bakanlar Kurulu kararı · tureb.tr

TÜREB, 1992'de Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş ve rüzgar enerjisi değer zincirinin tamamını kapsayan çatı kuruluştur; üyeleri arasında yatırımcılar, türbin ve ekipman üreticileri, hizmet şirketleri ve kamu kurumları bulunur. Avrupa Rüzgar Enerjisi Birliği (WindEurope) ile Küresel Rüzgar Enerjisi Konseyi'nin (GWEC) üyesidir. Rüzgar mevzuatı, YEKA ve bağlantı kapasitesi yarışmaları, izin süreçleri ve açık deniz rüzgarı hazırlıklarında EİGM, EPDK ve ETKB ile koordineli çalışır; belediyelere yönelik yenilenebilir enerji hibe programı da yürütmektedir. Düzenli yayımlanan Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu, rüzgar santralleri atlası, RES veritabanı ve TÜREK kongresi başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporları; Türkiye Rüzgar Santralleri Atlası; RES Yatırımcı Rehberi; RES veritabanı.

İlişkili: TÜREK, Küresel yenilenebilir enerji sektör birlikleri, EİGM, EPDK, ETKB, EKB

- **Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu Türkiye Bölümü (GÜNDER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1992 · Dayanak: 10.02.1992 tarihli ve 92/2752 sayılı Bakanlar Kurulu kararı (3335 sayılı Kanun md. 1) · gunder.org.tr/tarihce

GÜNDER, Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu'nun (ISES) Türkiye bölümü olarak 1992'de Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş, güneş enerjisi alanındaki en köklü sektör kuruluşudur; kendini Türkiye Güneş Enerjisi Birliği olarak da tanıtır. Üyeleri kamu kurumu çalışanları, akademisyenler, sanayiciler ve gönüllülerden oluşur. Kasım 2013'te Ulusal Fotovoltaik Teknoloji Platformunu (UFTP) bünyesine katmıştır. Güneş enerjisinde Ar-Ge'yi, eğitimi ve kullanımın yaygınlaşmasını savunur; lisanssız üretim, çatı GES'leri ve standartlar konusunda görüş verir. Solar Türkiye konferans ve fuar organizasyonları, eğitim programları ve kütüphane bölümü izlenebilecek başlıca faaliyetleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kütüphane (rapor ve sunum arşivi).

İlişkili: Lisanssız elektrik üreticileri

Not: Ana sayfa Eylül 2026 itibarıyla sunucu hatası veriyor ve sitede illegiz reklam içerikleri bulunuyor; kurumsal alt sayfalar erişilebilir. 2025-2028 dönemi yönetim kurulu Şubat 2025 genel kurulunda seçildi.

- **Güneş Enerjisi ve Depolama Sanayicileri Derneği (GENSED)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2009 · gensed.org

GENSED, 2009'da güneş enerjisi sanayicileri derneği olarak kurulmuş, Mayıs 2023'te enerji depolamayı da kapsayacak biçimde adını Güneş Enerjisi ve Depolama Sanayicileri Derneği olarak

değiştirmiştir. Üyeleri fotovoltaik değer zincirinin tamamındaki yerli ve yabancı firmalardır: modül ve hücre üreticileri, invertör ve ekipman tedarikçileri, EPC ve proje şirketleri. SolarPower Europe (eski adıyla EPIA) üyesidir. Yerli üretim, ithal modüllere yönelik ek gümrük vergisi ve damping önlemleri, yerli aksam teşvikleri ile depolama düzenlemeleri tartışmalarında sanayici tarafını temsil eder. Seminerler, fuar katılımları ve stratejik ortağı olduğu Solar+Storage NX fuarı derneğin başlıca görünür faaliyetleridir.

İlişkili: EDEDER, SolarEX, GÜNDER

Not: Eski adı Güneş Enerjisi Sanayicileri ve Endüstrisi Derneği; ad değişikliği Mayıs 2023. Site bot doğrulaması kullandığı için otomatik kontrollerde zaman zaman yanıt vermeyebilir.

- **Enerji Yatırımcıları Derneği (GÜYAD)**

Dernek / birlik / vakıf · guyad.org

GÜYAD, güneş enerjisi yatırımcılarının derneği olarak kurulmuş, bugün Enerji Yatırımcıları Derneği adıyla güneş, rüzgar, jeotermal ve hidroelektrik santrallerine yatırım yapan şirketleri temsil eden bir çatı kuruluştur. Üyelerinin tamamı tüzel kişidir ve büyük ölçekli yenilenebilir üretim portföylerine sahip grup şirketlerinden oluşur. Yatırım ikliminin iyileştirilmesi için EPDK, ETKB, TEİAŞ ve TBMM ilgili komisyonu ile düzenli temas kurar; YEKDEM, bağlantı kapasitesi, lisanslı ve lisanssız üretim mevzuatı ile finansmana erişim konularında görüş bildirir. Sitesindeki elektrik enerjisi özet raporları, piyasa raporları ve yenilenebilir enerji eğitim programı sunumları başvurulabilecek kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Elektrik Enerjisi Özet Raporu; Elektrik Enerjisi Piyasası Raporları.

İlişkili: EPDK, TEİAŞ, ETKB, Üretim lisansı sahipleri

Not: Eski adı Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği; kısaltma korunarak kapsam tüm yenilenebilir kaynaklara genişletildi.

- **Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği (GÜNEŞDER) [Doğrulama bekliyor]**

Dernek / birlik / vakıf · gunesder.org

GÜNEŞDER, Ankara merkezli ve lisanssız güneş enerjisi santrali yatırımcılarını temsil etmek amacıyla kurulmuş bir dernektir. Lisanssız GES yatırımcılarının haklarını korumayı, yatırımların yaygınlaşmasını ve yatırımı destekleyecek mekanizmaların kurulmasını hedefler; lisanssız üretim mevzuatı üzerinde çalışma yapar, dağıtım şirketleri ve düzenleyici kurumlarla iletişime geçerek çözüm önerileri ve raporlar sunar. Mahsuplaşma kuralları, bağlantı görüşleri ve lisanssız üretim yönetmeliği değişiklikleri gibi küçük ve orta ölçekli yatırımcıyı doğrudan etkileyen düzenlemelerde bu kesimin sesi olmayı amaçlar. Sitesinde mevzuat, yönetmelikler, fuar duyuruları ve üye listesi yer alır.

İlişkili: Lisanssız elektrik üreticileri, EPDK

Not: Sitedeki haber akışı 2023 yılından beri güncellenmemiş; derneğin faaliyetinin sürdüğü teyit edilmeli.

- **Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ENSİA)**

Dernek / birlik / vakıf · ensia.org.tr

ENSİA, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanında ekipman, teknoloji ve proje üreten firmaları desteklemek amacıyla kurulmuş bir sanayici derneğidir ve ENSİA Temiz Enerji Kümesi çatısı altında kümelenme faaliyetleri yürütür. Temiz enerji sektörünün ana ve yan sanayisinin yerli kaynaklarla gelişmesini, Türkiye'de bulunmayan teknolojilerin üretilmesini hedefler; üyelerinin ürün test ve sertifikasyon süreçlerinde ilgili kurumlarla iş birliği yapar, kamu otoriteleri ve uluslararası fonlardaki gelişmeleri üyelerine aktarır. Yerli aksam teşvikleri ve yenilenebilir ekipman yerlileştirmesi tartışmalarında ekipman üreticisi tarafının bakışını yansıtır. Küme projeleri ve üye profili sitede yer alır.

İlişkili: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, GENSED

Not: Sitede 2024 ve Kasım 2022-Kasım 2025 dönemine ait faaliyet raporlarına bağlantı bulunduğundan aktif kabul edilmiştir.

- **Hidroelektrik Santralleri Sanayi İş Adamları Derneği (HESİAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2000 · hesiad.org.tr

HESİAD, özel sektörün hidroelektrik yatırımlarına yöneldiği dönemde, Haziran 2000'de hidroelektrik üretimi alanındaki firmaların bir araya gelmesiyle kurulan dernektir. Su gücünden elektrik üretimi, iletimi ve santral işletmeciliği alanındaki özel sektör kuruluşlarını tek çatıda toplar; üyeleri baraj ve santral inşaatı ile işletmeciliğinde deneyimli şirket ve yöneticilerdir. Su kullanım hakkı anlaşmaları, kuraklık dönemlerinde üretim kaybı, YEKDEM fiyatları, çevresel etki değerlendirmesi ve eski santrallerin yenilenmesi gibi konularda DSİ, EPDK ve ETKB nezdinde sektörün ortak görüşünü taşır. Üye listesi ve kamuoyu açıklamaları dernek sitesinde yayımlanır.

İlişkili: DSİ, EPDK, ETKB, EÜAŞ

Not: Sitede kuruluşla ilgili şablon adres ve iletişim bilgileri görünüyor; yazışmalarda resmî iletişim kanalı teyit edilmeli.

- **Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği (JESDER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2014 · jesder.org

JESDER, 2014'te jeotermal elektrik santrali yatırımcıları tarafından kurulmuş, İzmir merkezli bir dernektir; ilk olağan genel kurulunu 2015'te yapmıştır. Üyeleri ağırlıklı olarak Aydın, Denizli ve Manisa'daki jeotermal santralleri işleten şirketlerdir. Jeotermal kaynaklardan sürdürülebilir üretim için kamu kurumları ile özel sektör arasında köprü olmayı amaçlar; ruhsat süreçleri, YEKDEM sonrası fiyatlandırma, rezervuar yönetimi, karbondioksit emisyonu ve yerel halkla ilişkiler konularında görüş bildirir, AB projelerinde yer alır. Aylık sektör raporları, güncel santral listesi ve her yıl düzenlediği Türkiye Jeotermal Kongresi (GT) başlıca kaynaklarıdır; 2027 kongresi Şubat ayında Ankara'da yapılacaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Aylık sektör raporları; Jeotermal santral listesi; GT Türkiye Jeotermal Kongresi.

İlişkili: TJD, MTA, EPDK, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

- **Türkiye Jeotermal Derneği (TJD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1992 · Dayanak: 27.02.1997 tarihli ve 97/9182 sayılı Bakanlar Kurulu kararı (ad değişikliği) · jeotermaldernegi.org.tr

Türkiye Jeotermal Derneği, 1992'de Jeotermal Derneği adıyla kurulmuş, 1997'de Bakanlar Kurulu kararıyla bugünkü adını almıştır; merkezi Ankara'dadır. Jeotermal enerjinin bilimsel, teknolojik ve ekonomik açıdan doğru kullanımını savunur; üyeleri yer bilimciler, mühendisler, akademisyenler ve sektör temsilcileridir. Elektrik üretiminin yanı sıra merkezi ısıtma, sera ısıtması ve termal turizm gibi doğrudan kullanımları kapsayan bütüncül bir bakış getirir; 5686 sayılı Kanun uygulaması, arama ruhsatları ve çevresel değerlendirme konularında görüş üretir. Türkiye Jeotermal Kaynaklar Strateji Raporu, dernek yayınları ve sektördeki gelişme eğilimlerine ilişkin değerlendirmeleri sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Jeotermal Kaynaklar Strateji Raporu; TJD yayınları.

İlişkili: JESDER, MTA, EKB, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, MTA Yerbilimleri Harita Görüntüleyici

- **Enerji Kentleri Birliği (EKB)**

Yerel / bölgesel yapı · Dayanak: 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu · ekb.gov.tr

Enerji Kentleri Birliği, jeotermal kaynağa sahip belediyelerin kurduğu Jeotermal Kaynaklı Belediyeler Birliği'nin ad değişikliğiyle oluşan bir mahallî idare birliğidir; yeni adı ilgili bakanlıkça onaylanmıştır. Üyeleri arasında Sandıklı, Kula, Odunpazarı ve Yeşilgölcük gibi jeotermal ısıtma, sera ve termal turizm uygulamaları bulunan ya da yenilenebilir yatırımı planlayan belediyeler yer alır. Ad değişikliğiyle kapsamını güneş, rüzgar ve biyokütleyle genişletmiş; üye belediyelere bölgesel ısıtma, GES yatırımı ve enerji verimliliği konularında danışmanlık, eğitim ve teknik inceleme hizmeti vermektedir. Yerel yönetimlerin yenilenebilir enerji yatırımlarında ortak sesi olarak işlev görür. Meclis toplantıları, Jeotermal Belediyeler Dergisi ve düzenlediği fuar-konferans izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Jeotermal Belediyeler Dergisi.

İlişkili: TJD, TBB, TÜREB, Büyükşehir belediyeleri

Not: Eski adı Jeotermal Kaynaklı Belediyeler Birliği (JKBB); eski alan adı jkbb.org.tr de aynı siteye açılıyor. Eylül 2026 itibarıyla sitenin SSL sertifikasının süresi dolmuştur; tarayıcı güvenlik uyarısı verebilir.

- **Biyogaz Yatırımları Geliştirme Derneği (BİYOGAZDER)**

Dernek / birlik / vakıf · biyogazder.org

BİYOGAZDER, biyogazdan elektrik, ısı ve doğal gaz niteliğinde biyometan üretimini yaygınlaştırmak amacıyla kurulmuş bir dernektir. Yatırımcıları ve yasa koyucuları bilgilendirme, örnek tesislerin kurulmasını teşvik etme, fizibilite ve danışmanlık desteği verme ile biyogaz sonrası çıkan fermente ürünün gübre ve yakıt olarak değerlendirilmesini savunma faaliyetleri yürütür. Üyeleri arasında biyogaz ve gazlaştırma ekipmanı üreten makine ve mühendislik şirketleri yer alır. Hayvansal ve tarımsal atıkların enerjiye dönüştürülmesi, YEKDEM'deki biyokütle fiyatları ve biyometanın gaz şebekesine verilmesi tartışmalarında yatırımcı tarafının görüşünü yansıtır. Sitesinde sektörel üyeler, makaleler ve basın arşivi bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Makaleler ve basın arşivi.

İlişkili: BİYODER, EPDK, Tarım ve Orman Bakanlığı

Not: Taslaktaki ad "Türkiye Biyogaz Derneği" olarak geçiyordu; dernek sitesindeki resmî ad düzeltildi.

- **Biyoenjeri Derneği (BİYODER) [Doğrulama bekliyor]**

Dernek / birlik / vakıf · biyoder.org.tr

Biyoenjeri Derneği, İstanbul merkezli ve orman, tarım, hayvancılık ve evsel atıklardan katı, sıvı ve gaz yakıt ile elektrik üretimini kapsayan biyoenjeri alanında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşları bir araya getirmek amacıyla kurulmuş bir dernektir. Biyogaz, yakma, piroliz ve gazlaştırma tesislerinin projelendirilmesi, mühendisliği ve finansal fizibilitesi konularında çalışan firmalara destek vermeyi, pelet-briket, kompost, biyodizel ve biyoetanol teknolojileri hakkında bilgi yaymayı hedefler. Biyokütle santrallerinin YEKDEM fiyatları ve atıktan enerji yatırımları tartışmalarında başvurulabilecek yapılardan biridir. Eğitim takvimi, bağlantılı kuruluşlar listesi ve teknik içerikler sitede yer alır.

İlişkili: BİYOGAZDER, Biyoyakıt üreticileri (biyodizel ve biyoetanol)

Not: Dernek sitesi 2017 yılından beri güncellenmemiş görünüyor; faaliyetinin sürüp sürmediği teyit edilmeli.

Taslaktaki "Biyokütle Enerjisi Derneği / Türkiye Biyoenjeri Derneği" girişinin karşılığı olarak bu dernek belirlendi.

- **EUROSOLAR Türkiye (Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliği Türkiye Bölümü) (EUROSOLAR Türkiye)**

Dernek / birlik / vakıf · irenec.org

EUROSOLAR Türkiye, merkezi Almanya'da bulunan Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliği EUROSOLAR'ın Türkiye bölümüdür ve enerji sisteminin tamamen yenilenebilir kaynaklara dayanması gerektiğini savunan akademisyen ağırlıklı bir sivil toplum yapısıdır. Temel faaliyeti, 2011'den bu yana düzenlediği Uluslararası Yüzde 100 Yenilenebilir Enerji Konferansı IRENEC'tir; konferans hem yüz yüze hem çevrimiçi yapılmakta ve 2026 programını da yayımlamıştır. Ayrıca Türkiye Çevre Platformu gibi ağlarla ortak kamuoyu açıklamaları yapar. Kömürden çıkış ve yüzde yüz yenilenebilir senaryoları tartışmalarında akademik bir ses olarak öne çıkar. IRENEC bildiri kitapları ve sonuç bildirgeleri başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: IRENEC program ve bildiri kitapları; IRENEC sonuç bildirgeleri.

İlişkili: IRENEC

Not: Kurumsal alan adı eurosolar.org.tr Eylül 2026 itibarıyla çözümlenmiyor; güncel faaliyetler IRENEC konferans sitesi üzerinden yürütülüyor.

- **Yenilenebilir Enerji Araştırmaları Derneği (YENADER) [Doğrulama bekliyor]**

Dernek / birlik / vakıf · yenader.org

YENADER, yenilenebilir enerji alanında araştırma ve bilgilendirme amacıyla kurulmuş bir dernektir. Sitesinde raporlar, veri bankası, makaleler, yeni uygulamalar, enerji konferansları, çevre ve ekoloji ile Türkiye ve dünyadaki yenilenebilir enerji faaliyetlerine ilişkin derlemeler ve yaygın yanlış bilinenleri düzelter bilgilendirme içerikleri yer alır. Akademi ile sanayi arasında bilgi paylaşımı ve genel kamuoyunun yenilenebilir enerji konusunda bilgilendirilmesi, derneğin öne çıkan işlevleridir. Karar süreçlerine doğrudan katılımına dair kamuya açık bir kayıt bulunmadığından rehberde ikincil

bir bilgi kaynağı olarak konumlandırılmıştır. Sitedeki rapor ve makale arşivi başvurulabilecek başlıca içeriktir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar ve makale arşivi.

Not: Sitede kuruluş yılı, yönetim ve üye bilgisi yer almıyor; haber akışı 2023 sonundan beri güncellenmemiş.

- **Women in Geothermal Türkiye (WING Türkiye)**

Dernek / birlik / vakıf · womeningeothermal.org/find-chapter

WING Türkiye, jeotermal sektörde kadınların mesleki gelişimini ve görünürlüğünü desteklemeyi amaçlayan uluslararası Women in Geothermal ağına Türkiye bölümüdür; bölüm, ağın resmî sitesindeki ülke bölümleri listesinde yer alır. Jeoloji, mühendislik, santral işletmeciliği ve danışmanlık alanlarında çalışan kadın profesyonelleri bir araya getirerek mentorluk, ağ kurma ve bilgi paylaşımı etkinlikleri düzenler. Türkiye'nin kurulu jeotermal gücü bakımından dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alması, bu bölümü uluslararası ağ içinde görünür kılar. Etkinlikleri çoğunlukla jeotermal kongreleri ve uluslararası ağın duyuruları üzerinden izlenebilir.

İlişkili: JESDER, TJD, TWRE

Not: Türkiye bölümüne ait ayrı bir web sitesi bulunamadı; bağlantı uluslararası ağın bölüm listesine yönlendiriyor.

- **Yenilenebilir Enerji ve Enerji Sektörü Türk Kadınları Grubu (TWRE)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2018 · twre.org

TWRE (Turkish Women in Renewables and Energy), yenilenebilir enerji başta olmak üzere enerji sektöründe çalışan veya çalışmak isteyen kadın profesyonellerin iletişim ve dayanışma ağı olarak Mayıs 2018'de kurulmuştur ve kendini sektörün cinsiyet eşitliği girişimi olarak tanımlar. Mentorluk programı, rüzgar türbini teknik eğitimi, elektromobilité çalışma grubu ve enerji sektöründe kadın istihdamına ilişkin rapor çalışması yürütür; EBRD gibi kuruluşlarla ortak webinarlar düzenler. Enerji dönüşümünün istihdam boyutu ve sektörde kadın temsiline artırılması tartışmalarında öne çıkan platformdur. Green Talks, Green Calls ve Green Classes başlıklı etkinlik dizileri izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Sektöründe Kadın Raporu çalışması.

İlişkili: EBRD, WING Türkiye

Not: Sitede dernek tüzel kişiliğine ilişkin bilgi yer almıyor; kendini gönüllü profesyonel ağ olarak tanımlıyor.

7.3 Hidrojen, nükleer ve yeni teknolojiler

- **Hidrojen Teknolojileri Derneği (HTD)**

Dernek / birlik / vakıf · hidrojentechnolojileri.org

Hidrojen teknolojileri alanında bilimsel, endüstriyel ve sosyal işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan İstanbul merkezli dernektir; İngilizce adı National Hydrogen Association'dır. Akademisyenleri, araştırmacıları ve kurumsal üyeleri bir araya getirir; bünyesinde Hidrojen Sanayi Koordinasyon Kurulu ile Medya ve İletişim Kurulu bulunur. Her yıl Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Kongresini (IHTEC) düzenler; onuncusu Mayıs 2026'da İstinye Üniversitesi ev sahipliğinde, TENMAK sponsorluğunda ve International Association for Hydrogen Energy ile bilimsel işbirliği içinde yapılmıştır. Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi sonrasında yeşil hidrojen üretimi ve doğal gaz şebekesine hidrojen karıştırılması gibi konuların akademik tartışma zeminlerinden biridir. Kongre duyuruları, Hidrojen Sohbetleri söyleşileri, eğitim programları, e-bülten, raporlar ve dernek ödülleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: IHTEC Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Kongresi (yıllık); Hidrojen Sohbetleri (çevrimiçi söyleşi dizisi); E-bülten; Hidrojen Teknolojileri Derneği Ödülleri.

İlişkili: TENMAK, TEMEN, HYSouthMarmara, Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası, IHTEC

Not: Taslaktaki 'Ulusal Hidrojen Teknolojileri Derneği (UHTED)' girişi bu kayıtla birleştirildi: UHTED adına ait bir Türk derneği bulunamadı (uhted.org ABD'de ilgisiz bir kuruluşa ait); HTD'nin İngilizce adı National Hydrogen Association olduğundan taslaktaki 'Ulusal' nitelemesinin bu derneğe işaret ettiği değerlendirildi.

- **Güney Marmara Hidrojen Kıyısı Projesi (HYSouthMarmara)**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2023 · Dayanak: Clean Hydrogen Partnership hibe sözleşmesi 101112054 · clean-hydrogen.europa.eu (ilgili sayfa)

Güney Marmara Kalkınma Ajansının koordinatörlüğünde yürütülen ve Avrupa Birliği'nin Clean Hydrogen Partnership programından desteklenen bölgesel hidrojen vadisi projesidir. Temmuz 2023-Haziran 2028 dönemini kapsar; yaklaşık 37,8 milyon avroluk toplam bütçenin 8 milyon avroya yakın kısmı AB katkısıdır. En az 4 MW gücünde PEM elektrolizörle yılda yaklaşık 500 ton yeşil hidrojen üretmeyi, hidrojen peroksit ve cam üretiminde gri hidrojenin yerini almayı, seramik fırınında hidrojen yakmayı ve sodyum borhidrür tesisi geliştirmeyi hedefler. Bölgesel hidrojen omurgası tasarımı ve 2035 sonrasına uzanan yol haritası da çıktıları arasındadır. Yenilenebilir kapasitesi yüksek Balıkesir-Çanakkale bölgesinde ulusal hidrojen stratejisinin sahada sınındığı başlıca örnektir. Proje bilgi kartı Clean Hydrogen Partnership ve CORDIS sayfalarında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: HYSouthMarmara proje bilgi kartı (Clean Hydrogen Partnership); CORDIS proje sayfası.

İlişkili: Kalkınma ajansları, HTD, Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası, TÜBİTAK

Not: Taslakta 'Türkiye Hidrojen Vadisi girişimleri (Bakırçay Hidrojen Vadisi, Güney Marmara Hidrojen Kıyısı, Trakya)' olarak geçiyordu. AB desteği yalnızca Güney Marmara projesi için doğrulandı (koordinatör: Güney Marmara Kalkınma Ajansı); Bakırçay ve Trakya girişimleri için birincil kaynak bulunamadığından adlarından çıkarıldı. Projenin kendi alan adları (hysouthmarmara.eu) Eylül 2026'da erişilemiyor.

- **Nükleer Sanayi Derneği (NSD) [Doğrulama bekliyor]**

Dernek / birlik / vakıf

Taslak envanterde nükleer santral projelerinde yerli sanayinin tedarik zincirine katılımını savunan sanayici derneği olarak yer alır; hedef kitlesi Akkuyu Nükleer Güç Santrali ile planlanan Sinop ve Trakya projelerinde imalat, inşaat ve mühendislik hizmeti vermek isteyen firmalardır. Nükleer sınıf kalite belgelendirmesi, yerleştirme oranı ve yerli firmaların ana yüklenici zincirine girişi, bu tür bir örgütün öne çıkacağı başlıca konulardır. Derneğe ait olduğu belirtilen nsd.org.tr alan adı Eylül 2026 itibarıyla çözülmemekte ve güncel faaliyetine dair birincil kaynak bulunamamaktadır. Nükleer yerleştirme tartışmalarını izlemek için Nükleer Santraller Zirvesi (NPPES) programları ve destekçi listeleri daha güncel başvuru noktalarıdır.

İlişkili: Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK, NEGM, NPPES

Not: Varlığı ve güncel faaliyeti doğrulanamadı: nsd.org.tr için DNS kaydı yok, arşivde kayıt bulunamadı; 2026 NPPES destekçi listesinde de adı geçmiyor (listede ASO ve NÜKSAK yer alıyor). Arama motoru erişimi kısıtlı olduğundan çıkarılmadı, teyit bekliyor.

- **Nükleer Mühendisler Derneği (NMD) [Doğrulama bekliyor]**

Dernek / birlik / vakıf

Nükleer mühendislik mezunlarını ve nükleer alanda çalışan mühendisleri bir araya getiren meslek derneği olarak taslak envanterde yer alır ve Nükleer Enerji Kongreleri ile anılır. Türkiye'de nükleer mühendis yetiştiren bölüm sayısı az olduğundan, bu alandaki mesleki örgütlenme Akkuyu'nun işletmeye geçişi, Nükleer Düzenleme Kurumunun lisanslama süreçleri ve santral işletmeciliği için nitelikli personel ihtiyacı tartışmalarında önem taşır. Derneğin nmd.org.tr alan adı 2026 itibarıyla bir alan adı kayıt firmasının park sayfasına yönlenecek, dernek sitesine ulaşamamaktadır. 2026 Nükleer Santraller Zirvesi destekçi listesinde NMD kısaltmalı bir kuruluş görünse de açılımı doğrulanamamıştır; güncel yayın veya etkinlik bilgisi bulunmamaktadır.

İlişkili: Hacettepe Üniversitesi Nükleer Enerji Mühendisliği Bölümü, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK, NPPES

Not: nmd.org.tr Nisan 2026 arşiv kaydında alan adı park sayfası gösteriyor; derneğin faal olup olmadığı ve NPPES listesindeki NMD ile aynı kuruluş olup olmadığı doğrulanamadı.

- **Nükleersiz.org**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2012 · nukleersiz.org

Mart 2012'de başlatılan, nükleer enerjinin riskleri ve sorunları hakkında güncel bilgi sunmayı amaçlayan bağımsız sivil toplum bilgi platformudur; koordinatörlüğünü 2015'ten bu yana Pınar

Demircan yürütür, bilimsel danışma kurulunda Tanay Sıdkı Uyar ve İnci Gökmen gibi akademisyenler yer alır. Akkuyu ve Sinop projeleri, nükleer atık, deprem riski, maliyet ve uranyum madenciliği üzerine dosyalar, ansiklopedi maddeleri ve Türkiye'deki nükleer karşıtı hareketin tarihine ayrılmış bir arşiv yayımlar; iklim zirvelerine yönelik kampanyalar yürütür. Akkuyu'nun iklim politikası ve arz güvenliği açısından değerlendirilmesi tartışmasında eleştirel tarafın başlıca bilgi kaynaklarından. Hızlı bilgi sayfaları, raporlar, videolar ve etkinlik takvimi sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Nükleersiz Hızlı Bilgi ve 100 Nedende Nükleersiz dosyaları; Raporlar ve Akkuyu, Sinop dosyaları; Nükleer Karşıtı Hareket arşivi.

İlişkili: Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK, Greenpeace Türkiye (Yeşil Barış Akdeniz Derneği), Yeşil Gazete

Not: Taslakta 'Nükleer Karşıtı Platform / Nükleersiz.org' olarak geçiyordu; Nükleer Karşıtı Platform'un güncel bağımsız bir yapısı doğrulanamadığından kayıt Nükleersiz.org projesi üzerinden düzenlendi.

7.4 Doğal gaz, petrol ve LPG

• Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR)

Dernek / birlik / vakıf · gazbir.org.tr

Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketlerinin oluşturduğu, üyelerinin tamamı tüzel kişi olan çatı derneğidir; sitesine göre 2004'ten bu yana kamu yararına çalışan dernek statüsündedir. Dağıtım şirketleri arasında koordinasyon sağlar, 2013'ten itibaren kurulan ihtisas komisyonları aracılığıyla EPDK ve ETKB'ye mevzuat önerileri sunar, abone hizmet kalitesi ve güvenlik konularında kamuoyunu bilgilendirir. Uluslararası Gaz Birliği (IGU) ve TOBB üyesidir; iktisadi işletmesi GAZMER eğitim ve belgelendirme hizmeti verir. Dağıtım tarifeleri, yatırım harcamalarının tarifeyle yansıtılması ve sayaç kalibrasyonu gibi düzenleme tartışmalarında sektörün ana muhatabıdır. Aylık sektör raporları, yıllık Doğal Gaz Dağıtım Sektörü Raporu, bültenler, tüketici el kitabı ve il bazlı dağıtım şirketi haritası sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Doğal Gaz Dağıtım Sektörü Raporu (yıllık); Aylık Sektör Raporu; GAZBİR Bülteni; Tüketici El Kitabı.

İlişkili: GAZMER, EPDK, ETKB, Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), TOBB, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu

• GAZMER Doğal Gaz ve Enerji Eğitim Belgelendirme Denetim ve Teknolojik Hizmetler Limited Şirketi (GAZMER)

Şirket · Kuruluş: 2008 · gazmer.com.tr

GAZBİR'in iktisadi işletmesi ve teknik merkezi olarak 2008'de kurulan, doğal gaz ve enerji alanında eğitim, belgelendirme, denetim ve Ar-Ge hizmeti veren limited şirkettir; kuruluş modelinde Alman gaz ve su teknik birliği DVGW örnek alınmıştır. Mesleki Yeterlilik Kurumu ile yapılan protokolle doğal gaz meslek standartlarının hazırlanmasına katkı vermiş, 2012'de TS EN ISO 17024 akreditasyonu ve MYK yetkilendirmesiyle doğal gaz meslekleri sınav ve belgelendirme merkezi olmuştur. Dağıtım şirketi personeline ve itfaiye ekiplerine teknik eğitim verir, gaz cihaz ve malzemeleri için ürün belgelendirmesi yapar, TSE ayna komitelerinde yer alır. Şebeke güvenliği ve ürün uygunluğu açısından dağıtım sektörünün ortak teknik altyapısıdır. Sektörel bültenler ile ürün ve personel belgesi sorgulama hizmetleri sitede bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sektörel Bülten; Ürün ve personel belgelendirme sorgulama.

İlişkili: GAZBİR, MYK, TÜRKAK, TSE, EPDK

Not: Taslakta 'Doğal Gaz Sektörel Ar-Ge ve Eğitim Merkezi' adıyla dernek olarak geçiyordu; resmî unvanı ve şirket statüsü kendi sitesinden düzeltildi.

• Petrol ve Doğal Gaz Platformu Derneği (PETFORM)

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2000 · petform.org.tr

Ham petrol ve doğal gaz arama, üretim, işleme, depolama, taşıma, rafinaj ile doğal gaz ithalatı ve satışı yapan yerli ve yabancı şirketlerin öncülüğünde 15 Eylül 2000'de kurulan dernektir. Yönetim kuruluna bağlı Arama-Üretim ve Doğal Gaz çalışma grupları üzerinden özel sektör görüşlerini ETKB, EPDK ve diğer kamu kurumlarına iletir; Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile Türk Petrol Kanununun hazırlanma süreçlerinde özel sektör adına rol aldığını belirtir. BOTAŞ'ın piyasadaki ağırlığı,

serbestleşme takvimi, gaz ticaret merkezi hedefi ve arama ruhsat rejimi tartışmalarında özel oyuncuların başlıca sesidir. Doğal Gaz Ticaret Forumu ile Arama-Üretim Sektörü İstişare Toplantılarını düzenler; özel raporlar, faaliyet raporları ve altı aylık çalışma raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporları; Altı Aylık Çalışma Raporları; Özel Raporlar; Doğal Gaz Ticaret Forumu.

İlişkili: BOTAŞ, TPAO, EPDK, ETKB, Doğal gaz özel ithalat ve ticaret şirketleri, Petrol ve doğal gaz arama-üretim şirketleri (6491 sayılı Türk Petrol Kanunu), 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu, ETD

- **Petrol Sanayi ve Emobilité Derneği (PETDER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1996 · petder.org.tr

Önde gelen akaryakıt dağıtım şirketlerince 23 Eylül 1996'da Petrol Sanayi Derneği adıyla kurulmuş; 13 Nisan 2023 genel kurulunda çalışma alanına elektrikli mobilite eklenerek adı Petrol Sanayi ve Emobilité Derneği olmuştur. Üyeleri arasında Opet, Petrol Ofisi, Shell & Turcas, Aytemiz, SOCAR Türkiye, TP ve madeni yağ üreticileri Castrol ile ExxonMobil bulunur. Kaçak ve kayıt dışı akaryakıtlarla mücadele, rekabet ortamı, SEÇ-G standartları ve vergi düzenlemelerinde dağıtıcıları temsil eder, atık motor yağı toplama projesini yürütür. Akaryakıt fiyat oluşumu, biyoetanol harmanı ve istasyonlarda şarj altyapısı tartışmalarında dağıtıcıların ortak görüşünü açıklar. Yıllık sektör raporu, aylık petrol bülteni, akaryakıt ve madeni yağ satış verileri, atık yağ faaliyet raporu ve mevzuat kitabı yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: PETDER Sektör Raporu (yıllık); Aylık Petrol Bülteni; Akaryakıt ve Madeni Yağ Satış Verileri; Atık Motor Yağı Faaliyet Raporu (yıllık); PETDER Mevzuat Kitabı.

İlişkili: Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), EPDK, Rekabet Kurumu, GİB, TP Petrol Dağıtım Anonim Şirketi, TÜPRAŞ, ADER

Not: Ad değişikliği: Petrol Sanayi Derneği, 13 Nisan 2023 genel kurul kararıyla Petrol Sanayi ve Emobilité Derneği oldu; kısaltma PETDER olarak korunuyor.

- **Akaryakıt Ana Dağıtım Şirketleri Derneği (ADER)**

Dernek / birlik / vakıf · ader.org.tr

Ulusal ölçekte faaliyet gösteren, PETDER dışında kalan akaryakıt dağıtım şirketlerini bir araya getiren Ankara merkezli dernektir; üyeleri arasında Kadoil, Soil markalı Siyam Petrolcülük, Teco, Termopet ve Q Plus markalı VTM Akaryakıt bulunur. Tüzüğündeki amaçları, ham petrol, akaryakıt ve madeni yağ ithalatında ve yurt içi teslimatta kalite kontrolünü sağlamak, rafineri ile dağıtıcı entegrasyonunda teknik ve idari önlemleri belirlemek, istasyon ağının gelişimini incelemek ve üyelerini haksız rekabete karşı korumaktır. EPDK lisans ve SEÇ-G kuralları gibi mevzuat süreçlerinde orta ölçekli dağıtıcıların ayrı sesidir. Sitede petrol ve LPG mevzuatı derlemesi ile EPDK sektör raporlarının 2012-2023 arşivi bulunur; haber akışı 2023'ten sonra güncellenmemiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sektör raporları arşivi (EPDK petrol ve LPG raporları derlemesi).

İlişkili: PETDER, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), EPDK

Not: Eski taslakta doğrulama bekleyen kayıt olarak işaretliydi; ad ve varlık derneğin kendi sitesinden doğrulandı. Sitenin haber akışı 2023'te durmuş olsa da site yayında.

- **Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası (PÜİS)**

Sendika · Kuruluş: 1967 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · puis.org.tr

Akaryakıt ve otogaz istasyonu işleten bayileri örgütleyen, 17 Ekim 1967'de kurulan ve genel merkezi Ankara'da bulunan işveren sendikasıdır. On dört bölge başkanlığı ile il ve ilçe başkanlıklarından oluşan ülke çapında bir teşkilat yapısına sahiptir ve kendisini alanının en büyük işveren sendikası olarak tanımlar. Bayi marjları, dağıtıcı-bayi sözleşmeleri, kayıt dışı akaryakıt, POS ve UTTS uygulamaları gibi konularda üyelerini EPDK, Gelir İdaresi ve Rekabet Kurumu nezdinde temsil eder; gerektiğinde dava yoluna başvurur. Fiyat artışlarının ve vergi düzenlemelerinin istasyon düzeyindeki etkisi tartışıldığında bayi kesiminin öncelikli muhatabıdır. Duyurular, yayınlar ve bölge toplantılarına ilişkin haberler sitede izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: PÜİS yayınları ve duyuruları.

İlişkili: TABGİS, EPGİS, Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları), EPDK, GİB, Rekabet Kurumu

- **Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası (TABGİS)**

Sendika · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · tabgis.org.tr

Akaryakıt ve LPG bayileri ile petrol ve gaz şirketlerini örgütleyen, İstanbul Ataşehir merkezli işveren sendikasıdır; bölge temsilcilikleri aracılığıyla farklı illerdeki üyelerine ulaşır ve 23. olağan genel kurulunu Mayıs 2025'te yapmıştır. Üyelerini EPDK lisans işlemleri, lisans alma ve katılma payları, idari para cezaları, tehlikeli mal taşımacılığı ve LPG için UTTS gibi mevzuat başlıklarında bilgilendirir ve kamu kurumları nezdinde temsil eder. PÜİS ve EPGİS ile birlikte bayi kesimini temsil eden işveren örgütlerinden biri olarak bayi marjı, kayıt dışılık ve dağıtıcı-bayi ilişkileri tartışmalarında görüş bildirir. Duyurular, petrol ve LPG mevzuatı derlemesi, yıllık yeminli mali müşavir raporu ve InfoTABGİS bülteni sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: InfoTABGİS bülteni; TABGİS YMM Raporu (yıllık).

İlişkili: PÜİS, EPGİS, Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları), EPDK

- **Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası (EPGİS)**

Sendika · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · epgis.org.tr

Akaryakıt ve LPG ikmal istasyonu işletmecilerini örgütleyen, genel merkezi İzmir'de bulunan işveren sendikasıdır. Üyelerini LPG için UTTS zorunluluğunun ertelenmesi, finansal promosyon düzenlemeleri, 5307 sayılı LPG Piyasası Kanunundaki değişiklikler ve ölçü aletlerinin muayenesi gibi mevzuat gelişmeleri hakkında bilgilendirir. Mersin, Adana, Gaziantep, Diyarbakır ve Kayseri gibi illerde bölge toplantıları ve yerel akaryakıtçı dernekleriyle ortak etkinlikler düzenler. PÜİS ve TABGİS'in yanında bayi kesimindeki işveren örgütlerinden biri olarak bayi marjı, kayıt dışılık ve dağıtıcı-bayi ilişkileri tartışmalarına katılır ve EPDK, Gelir İdaresi ve Enerji Bakanlığı ile yazışmalarını duyurur. Duyurular, mevzuat derlemesi ve basın haberleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Duyurular ve mevzuat bilgilendirmeleri.

İlişkili: PÜİS, TABGİS, Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları), EPDK, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu

- **Türkiye LPG Derneği (TLPGD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1972 · tlpgd.org.tr

LPG dağıtım ve ticaretiyle uğraşan şirketlerin 28 Mart 1972'de 14 üyeyle kurduğu dernektir; bugün Aygaz, İpragaz, Likitgaz, Petrol Ofisi, Aytemiz, TP Petrol Dağıtım ve Kadooğlu gibi tüplü, dökme ve otogaz dağıtıcılarını bir araya getirir. Dünya LPG Birliği (World Liquid Gas Association) üyesidir. LPG piyasasını düzenleyen kanun ve ikincil mevzuatın hazırlanmasında üyelerin görüşlerini EPDK ve ilgili kurumlara iletir, güvenli kullanım ve standartlar konusunda seminer ve yayınlar hazırlar, sektörde etik kuralların yerleşmesine katkı verir. Otogazın vergi yükü, tüp güvenliği ve LPG'nin doğal gazla rekabeti gibi konularda dağıtıcıların ortak sesidir. Pazar verileri, EPDK LPG piyasası raporlarının arşivi, kitap, broşür ve raporlar sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Pazar Verileri; Raporlar; Kitap ve Broşürler; Tarihte LPG.

İlişkili: LPG dağıtıcı, depolama ve taşıma lisansı sahipleri, EPDK, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu, TP Petrol Dağıtım Anonim Şirketi

Not: Taslaktaki tlpgd.org.tr adresi çözümlenmiyor; güncel resmî adres World Liquid Gas Association üye kaydı ve derneğin sitesiyle doğrulandı.

- **Türkiye Petrol Jeologları Derneği (TPJD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1958 · tpjd.org.tr

Petrol ve doğal gaz jeolojisi alanında çalışan yerbilimcileri örgütleyen, 2 Ağustos 1958'de Ankara'da kurulan meslek derneğidir; kuruluşu 6326 sayılı Petrol Kanunu sonrasında arama faaliyetlerinin hızlandığı döneme denk gelir. Kamu ve özel petrol şirketleri, üniversiteler ve ilgili kurumlarda görev yapan üyelerine seminer ve eğitimler düzenler, petrol mevzuatının hazırlanmasına görüşleriyle katkı verir. Türkiye Uluslararası Petrol ve Doğal Gaz Kongre ve Sergisi (IPETGAS) başta olmak üzere bilimsel toplantılar düzenler; son IPETGAS 2023'te yapılmıştır. Karadeniz'deki gaz keşifleri ve

karadaki arama faaliyetleri gibi konularda teknik bilgi birikimi sunan meslek topluluğudur. 1988'den beri yayımlanan TPJD Bülteni sitede arşivlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TPJD Bülteni (1988'den bu yana); IPETGAS kongre bildiri kitapları.

İlişkili: IPETGAS, TPAO, PMO, MAPEG, PAL

- **TOBB Türkiye Doğal Gaz Meclisi**

Meslek odası / birliği · tobb.org.tr (ilgili sayfa)

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesinde oluşturulan sektör meclislerinden biridir; doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren oda üyesi firmaların temsilcilerinden oluşur. Sektör meclisleri, ilgili alanın sorunlarını ve mevzuat önerilerini derleyerek TOBB aracılığıyla ETKB, EPDK ve diğer kamu kurumlarına iletir; TOBB'un kanun ve yönetmelik taslaklarına verdiği görüşlerin sektörel altyapısını oluşturur. Gaz piyasasının serbestleşmesi, tarife ve teminat düzenlemeleri gibi konularda oda sisteminin sektörel sesi işlevini görür. TOBB bünyesinde petrol ve LPG için de ayrı meclisler bulunur: Türkiye Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi ile Türkiye Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG) Meclisi. Meclis toplantılarına ilişkin haberler TOBB sitesinde ve Türkiye Sektör Meclisleri sayfasında yayımlanır.

İlişkili: TOBB, TOBB Türkiye Enerji Meclisi, GAZBİR, EPDK, ETKB

Not: Taslakta 'tobb-2' kimliğiyle 'Yukarıda anıldı' açıklamasıyla yer alıyordu; TOBB sektör meclisleri listesinden doğrulanarak ayrı kayıt haline getirildi.

7.5 Madencilik ve kömür

- **Türkiye Madenciler Derneği (TMD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1948 · turkiyemadencilerdernegi.org.tr

Kamu ve özel sektör maden üreticilerini temsil etmek üzere 1948'de Etibank öncülüğünde kurulan, madencilik alanındaki ilk sivil toplum örgütüdür; İstanbul merkezlidir. Derneğe göre üyeleri, doğal taş hariç toplam maden üretiminin büyük bölümünü gerçekleştirir. Mevzuat takibi, kamu kurumlarıyla ilişkiler, sorumlu madencilik ve iş güvenliği alanlarında çalışır; Avrupa Maden Sanayicileri Birliği (Euromines) ve Uluslararası Maden Kurtarma Kuruluşu (IMRB) üyesidir, Kanada Madenciler Birliği'nin Sürdürülebilir Madencilğe Doğru (TSM) protokolünün Türkiye'deki resmî yürütücüsüdür. Maden ruhsatları, orman izinleri ve kritik mineraller tartışmalarında sektörün köklü temsilcisidir. Genel kurul çalışma raporları, Maden Kurtarma Yarışması, Sorumlu Madencilik Ödülleri ve Güvenli Madencilik Forumu başlıca çıktılarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Genel Kurul Çalışma Raporları (iki yılda bir); Sorumlu Madencilik Ödülleri; Güvenli Madencilik Forumu; Maden Kurtarma Yarışması.

İlişkili: MAPEG, Eti Maden, TKİ, TTK, MADENMO, YMGV, 3213 sayılı Maden Kanunu

- **Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı (YMGV)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1986 · ymgv.org.tr

Yurt madenciliğini ve yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesini geliştirmek amacıyla 14 Şubat 1986'da İstanbul'da kurulan vakıftır; mütevelli heyeti ve danışma kurulu sektörün kamu, özel ve akademik temsilcilerinden oluşur. Kongre, sempozyum, teknik gezi ve eğitim programları düzenler, öğrencilere burs verir, Madencilik Şura ve madenciliği tanıtım toplantıları yapar, Madencilik Ödüllerini dağıtır. Maden Türkiye Fuarının organizatörüdür; 12. fuar 8-11 Nisan 2026'da yapılmıştır. Ülke madenciliği için politika ve strateji önerileri geliştirmeyi amaçlar ve karar vericiler ile kamuoyunu madencilik konusunda bilgilendirmeyi temel görevleri arasında sayar. SektörMaden dijital dergisi, cevher hazırlama ve endüstriyel mineraller el kitapları gibi kitaplar vakfın yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: SektörMaden (dijital dergi); Endüstriyel Mineraller El Kitabı; Cevher Hazırlama El Kitabı; Maden Türkiye Fuarı.

İlişkili: TMD, Maden Türkiye Fuarı, MADENMO, MAPEG

Not: Vakıf statüsündedir; şemada vakıf türü olmadığından 'dernek' olarak sınıflandırıldı.

- **Türkiye Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER)**

Dernek / birlik / vakıf · komurder.org

Yerli taşkömürü ve linyit üreten özel şirketleri ve kömüre dayalı santral işletmecilerini bir araya getiren Ankara merkezli dernektir; Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu da üyeleri arasında yer alır. İthal kömür ve petrokok yerine yerli kömür kullanımının artırılması, özel sektör kömür sahalarının değerlendirilmesi ve yeraltı madenlerindeki maliyet artışlarının desteklenmesi gibi taleplerle ETKB ve ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunur. Kömürden çıkış tartışmalarında yerli kömür lehine görüşü savunan örgütlü yapılardan biridir. Uluslararası Temiz Kömür Teknolojileri Zirvesi ile Yerli Kömür Eylem Planı çalıştaylarını düzenler; sonuç raporları, Türkiye'de ve Dünyada Kömür raporu ve genel kurul çalışma raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'de ve Dünyada Kömür (rapor); Uluslararası Temiz Kömür Teknolojileri Zirvesi Sonuç Raporları; Özel Sektör Kömür Sahalarının Değerlendirilmesine İlişkin Rapor ve Öneriler; Genel Kurul Çalışma Raporu.

İlişkili: TKİ, TTK, EÜAŞ, ETKB, MAPEG, Genel Maden-İş

Not: Taslakta 'Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER)' olarak geçiyordu; resmî adı Türkiye Kömür Üreticileri Derneği. Aynı kuruluş TKÜD kısaltmasıyla da anılabilir; ayrı bir TKÜD bulunmadı.

- **İstanbul Maden İhracatçıları Birliği (İMİB)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1976 · Dayanak: 5910 sayılı Türkiye İhracatçıları Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · imib.org.tr

İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde, Türkiye İhracatçıları Meclisine bağlı olarak faaliyet gösteren ihracatçı birliğidir; 1976'da Türkiye Maden İhracatçıları Birliği adıyla kurulmuş, 1986'da bugünkü adını almıştır. Doğal taş, metalik ve endüstriyel mineraller ile ferroalyaj ihracatçıları üye olarak kaydeder, ihracat belge işlemlerini yürütür, fuarlara milli katılım organizasyonları, sektörel ticaret heyetleri ve UR-GE projeleri düzenler. Enerji hammaddelerinden çok metalik ve endüstriyel mineralleri kapsasa da madencilik politikalarının dış ticaret boyutunu izlemek için başvuru kaynağıdır. İhracat istatistikleri, ihracatçı firma listeleri, sektör raporları ve Natura dergisi sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Natura Dergisi; İhracat İstatistikleri; Sektör raporları.

İlişkili: TİM, Ticaret Bakanlığı, TMD, Eti Maden

Not: Taslakta Ege Maden İhracatçıları Birliği ile birlikte tek kayıttı. İzmir'deki Ege Maden İhracatçıları Birliği, Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde ayrı bir birliktir.

- **TOBB Türkiye Madencilik Meclisi**

Meslek odası / birliği · tobb.org.tr (ilgili sayfa)

TOBB'un sektör meclisleri yapısı içinde madencilik faaliyetinde bulunan oda üyesi firmaların temsilcilerinden oluşan danışma organıdır. Maden ruhsatları, orman ve çevre izinleri, devlet hakkı oranları ve rödovans uygulamaları gibi konulardaki sorunları derleyerek TOBB kanalıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne iletir; 3213 sayılı Maden Kanunu değişikliklerinde oda sisteminin görüş oluşturma zeminlerinden biridir. Türkiye Madencilik Derneği veya Maden Mühendisleri Odası gibi yapılardan farklı olarak, ülke genelindeki oda ve borsaların maden sektöründeki üyelerini kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu çatısı altında temsil eder. Meclis toplantılarına ilişkin haberler TOBB sitesinde ve Türkiye Sektör Meclisleri sayfasında yayımlanır.

İlişkili: TOBB, TOBB Türkiye Enerji Meclisi, MAPEG, ETKB, TMD, 3213 sayılı Maden Kanunu

Not: Taslakta 'tobb-3' kimliğiyle 'Yukarıda anıldı' açıklamasıyla yer alıyordu; TOBB sektör meclisleri listesinden doğrulanarak ayrı kayıt haline getirildi.

- **Altın Madencileri Derneği (AMD)**

Dernek / birlik / vakıf · altinmadencileri.org.tr

Türkiye'de kıymetli metallerin aranması, çıkarılması, zenginleştirilmesi ve rafinasyonu alanında çalışan şirketleri bir araya getiren dernektir; üyeleri arasında Anagold, Tüprag, Öksüt Madencilik, Gümüştaş ve Türk Altın İşletmeleri gibi maden işletmecileri ile İstanbul Altın Rafinerisi, Nadir Metal ve Ahlatçı gibi rafineriler bulunur. Kıymetli metal madenciliğinde arama, teşvik, vergilendirme,

rafineasyon ve borsa işlemlerine ilişkin mevzuata görüş verir, çevre önlemlerinin ulusal ve uluslararası standartlara göre uygulanmasına yönelik çalışmalar yürütür. Enerji dışı bir alt sektör olsa da maden ruhsatları, orman izin bedelleri ve siyanürlü liç yöntemine yönelik çevre tartışmalarında maden sektörünün kamuoyundaki görünür temsilcilerinden biridir. Altın üretim ve ithalat istatistikleri, raporlar ve bilgilendirme metinleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Altın üretimi ve ithalatı istatistikleri; Raporlar ve makaleler.

İlişkili: TMD, MAPEG, 3213 sayılı Maden Kanunu

Not: Taslakta Altın Madencileri Derneği ile Agregatör Üreticileri Birliğini birlikte anan toplu kayıt olarak geçiyordu; Altın Madencileri Derneği ayrı kayıt yapıldı. Agregatör üreticileri için doğrulanabilir bir ulusal birlik bulunamadı ve enerji ile doğrudan bağlantısı olmadığından eklenmedi.

7.6 Enerji verimliliği, binalar ve ısıtma-soğutma

Bu alt bölüm, bina ve sanayide enerji verimliliği, yalıtım, ısıtma-soğutma ve aydınlatma ekipmanı üreticileri ile yeşil bina alanındaki dernekleri kapsar; enerji talebinin azaltılması ve ısınmanın elektrifikasyonu tartışmalarının sivil ve sanayi taraflarıdır.

- **Enerji Verimliliği ve Yönetimi Derneği (EYODER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2010 · eyoder.org.tr

2010'da kurulan ve İstanbul merkezli olan dernek, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş enerji verimliliği danışmanlık (EVD) şirketlerini, enerji yöneticilerini, ekipman üreticilerini, bankaları ve akademisyenleri bir araya getirir. Enerji hizmet şirketlerinin (ESCO) ve enerji performans sözleşmelerinin gelişmesi için mevzuat önerileri hazırlar; EVD yetkilendirme, etüt ve verimlilik artırıcı proje destekleri gibi konularda sektörün görüşünü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına iletir. Danish Green Growth Network üyesidir ve Danimarka kurumlarıyla bina verimliliği çalıştaylarına katılır. Enerji verimliliği finansmanı ve ESCO modeli tartışmalarında öne çıkan sivil taraflardandır. Her yıl ocak ayında düzenlediği Enerji Verimliliği Çalıştayı, ESCO ve EN-VERİM çalışmaları ile sitesindeki mevzuat, rapor ve kitap kütüphanesi izlenebilecek başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Verimliliği Çalıştayı (yıllık, ocak); ESCO ve EN-VERİM 100 çalışmaları; Mevzuat, kitap ve rapor kütüphanesi (web).

İlişkili: EVD, EVÇED, ETKB, EVF, ENVER

- **Enerji Verimliliği Derneği (ENVER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2008 · enver.org.tr

5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun 2007'de yürürlüğe girmesinin ardından 2008'de kurulan, farkındalık odaklı bir sivil toplum kuruluşudur; merkezi İstanbul Kandilli'dedir. Sanayi, bina, ulaşım ve tarımda verimli enerji kullanımına yönelik kampanyalar yürütür, çocuklara ve hane kadınlarına yönelik eğitim programları düzenler, Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi gibi anket araştırmaları yaptırır ve sonuçlarını kamu kurumlarıyla paylaşır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı koordinasyonundaki Enerji Verimliliği Haftası etkinliklerine ve Enerji Verimliliği Forum ve Fuarı'na katılır. Talep tarafındaki tüketici davranışını ölçen nadir sivil kaynaklardan biridir. Verimli Buluşmalar panel dizisi, HASAT projeleri, sanayi işletmeleri bilinç endeksi raporları ve e-bülten derneğin izlenecek çıktılarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Verimliliği Bilinç Endeksi raporları; Sanayi İşletmelerinde Bilinç Endeksi Raporu (2021); Verimli Buluşmalar etkinlik dizisi; E-Bülten.

İlişkili: EYODER, EVÇED, ETKB, EVF

- **Isı Su Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği (İZODER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1993 · izoder.org.tr

Haziran 1993'te kurulan dernek, ısı, su, ses ve yangın yalıtımı malzemesi üreticilerini, satıcılarını ve uygulayıcılarını tek çatı altında toplar. Binalarda enerji tüketiminin önemli bölümünü belirleyen ısı yalıtımı konusunda TS 825 Binalarda Isı Yalıtım Kuralları standardının güncellenmesi, bina enerji performansı ve yalıtım kredileri gibi başlıklarda görüş üretir. Ücretsiz TS 825 hesap programını ve

iklim bölgesi haritasını yayımlar, İKOS sertifika sistemiyle uygulayıcı firmaları belgelendirir ve bölgesel bina enerji verimliliği eğitimleri düzenler. Mevcut bina stokunun yenilenmesi ve enerji kimlik belgesi uygulamasındaki tartışmalarda malzeme sanayisinin sesidir. İZODERGi dergisi, sektör kılavuzları ve Yapı Fiziği Çevre Kontrolü Kongresi başlıca kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İZODERGi (dergi); TS 825 Hesap Programı; Binalarda Su Yalıtımı Yönetmeliği Açıklama ve Uygulama Kılavuzu; Binaların Gürültüye Karşı Korunması Yönetmeliği Açıklama ve Uygulama Kılavuzu.

İlişkili: Türkiye İMSAD, ÇEDBİK, TSE, ÇŞİDB

- **Türk Tesisat Mühendisleri Derneği (TTMD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1992 · ttmd.org.tr

Tesisat mühendisliğinin gelişmesi amacıyla 1992'de kurulan, Ankara merkezli mesleki dernektir; üyeleri ısıtma, soğutma, havalandırma ve sıhhi tesisat alanında çalışan mühendisler, tasarımcılar ve akademisyenlerdir. Tesisat el kitapları ve uygulama kuralları yayımlar, teknik komiteleriyle yaklaşık sıfır enerjili binalar (NZEB), bina otomasyonu ve enerji verimli tesisat tasarımı üzerine eğitim ve kurslar düzenler. Avrupa ısıtma ve iklimlendirme dernekleri federasyonu REHVA, ASHRAE ve CLIMAMED ile işbirliği içindedir. Bina tesisat yönetmelikleri ve enerji performansı hesaplarında teknik referans kaynağı olarak kullanılır. İki yılda bir düzenlenen Uluslararası Yapıda Tesisat Teknolojileri Sempozyumu ile TTMD Dergisi takip edilecek başlıca yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TTMD Dergisi; Uluslararası Yapıda Tesisat Teknolojileri Sempozyumu; Tesisat el kitapları ve uygulama kuralları.

İlişkili: MMO, İSKAV, İSKİD, DOSİDER, İZODER

- **Isıtma Cihazları Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (DOSİDER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1993 · dosider.org

1993'te doğal gaz cihazları üreticileri tarafından kurulan dernek, bugün kombi, kazan, brülör ve diğer ısıtma cihazları üreticileri ile ithalatçıları temsil eder; güncel resmî adı Isıtma Cihazları Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği'dir. Doğal gaz iç tesisat şartnamelerinin hazırlanmasına katkı verir, EPDK, BOTAŞ, Türk Standardları Enstitüsü ve gaz dağıtım şirketleri ile üreticiler arasında iletişim kurar, üretimde standartlara uyum ve haksız rekabetin önlenmesi için çalışır. İSKİD ile ortak Isı Pompası Komisyonu yürütür. Konutta ısıtmanın doğal gazdan ısı pompasına ve hibrit sistemlere kayması tartışmasında cihaz sanayisinin tarafıdır. Sitesindeki yakıt türüne göre birim enerji maliyeti karşılaştırmaları sık başvuru alan bir veridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Konut ve sanayi için yakıt türüne göre birim enerji maliyeti karşılaştırmaları (web).

İlişkili: İSKİD-DOSİDER Isı Pompası Komisyonu, İSKİD, GAZBİR, EPDK, TSE, TTMD

Not: Taslaktaki eski ad Doğal Gaz Cihazları Sanayicileri ve İş Adamları Derneği idi; dernek sitesinde güncel ad Isıtma Cihazları Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği olarak geçmektedir.

- **Isıtma Soğutma Klima Araştırma ve Eğitim Vakfı (İSKAV)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1997 · iskav.org.tr

30 Aralık 1997'de kurulan vakıf, Türkiye ısıtma, soğutma ve klima sektörünü geliştirmeyi, Avrupa Birliği mevzuatına uyumunu desteklemeyi ve üniversite-sanayi işbirliğini güçlendirmeyi amaçlar. Test, ayar ve dengeleme (TAD) alanında mühendis, teknisyen ve firma sertifikasyonu yapar; bilirkişilik, ölçüm ve danışmanlık hizmeti verir, yapı bilgi modellemesi (BIM) merkezi işletir. Sanayide Enerji Verimliliği Komisyonu ile endüstriyel tesislerde verimlilik uygulamalarını ele alır. İklimlendirme sistemlerinin devreye alma ve dengeleme kalitesi, binalarda gerçek enerji performansını doğrudan etkilediğinden vakfın sertifikasyon faaliyeti teknik bir referans niteliğindedir. Sektör iş etik ilkeleri beyannamesi, yayınları ve etkinlik takvimi sitede izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İSKAV TAD Şartnamesi; Sektör İş Etik İlkeleri ve imzacı firmalar listesi; Vakıf yayınları ve eğitim takvimi.

İlişkili: İSKİD, TTMD, İSK-SODEX, ESSİAD

- **İklimlendirme Soğutma Klima İmalatçıları Derneği (İSKİD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1992 · iskid.org.tr

1992'de klima ve soğutma sektörünün önde gelen firmalarınca kurulan kâr amacı gütmeyen dernektir; iklimlendirme, soğutma ve klima cihazı imalatçıları ile uluslararası üreticilerin Türkiye temsilcilerini bir araya getirir ve iç pazarın büyük kısmını temsil ettiğini belirtir. 1997'den beri Avrupa iklimlendirme sanayi birliği Eurovent üyesidir. Sektör istatistikleri ve raporlar yayımlar, ısı pompası teknik dokümanları, yetkili servis sorgulama ve devlet teşvikleri rehberleri sunar, F-gaz, ekotasarım ve enerji etiketlemesi mevzuatına görüş verir. DOSİDER ile birlikte Isı Pompası Komisyonu'nu yürütür ve ısınmada elektrifikasyon tartışmasında ısı pompası tarafını temsil eder. İSKİD Magazine, e-bülten ve Türkiye Isı Pompaları Referans Kitapçığı başlıca yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İSKİD Magazine; Türkiye Isı Pompaları Referans Kitapçığı; Sektör istatistikleri ve raporları; E-bülten.

İlişkili: İSKİD-DOSİDER Isı Pompası Komisyonu, DOSİDER, İSKAV, TTMD, ESSİAD, İSK-SODEX

- **Ege Soğutma Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESSİAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1990 · essiad.org.tr

1990'da İzmir'de soğutma sanayisinin önde gelen iş insanlarınınca kurulan bölgesel sektör derneğidir; ticari ve endüstriyel soğutma, havalandırma ve iklimlendirme ekipmanı üreticilerini temsil eder. Ticaret Bakanlığının UR-GE programı kapsamında Endüstriyel Havalandırma, İklimlendirme ve Soğutma (EHİS) kümesinin ihracat kapasitesini geliştirme projesini yürütmüş, bu alandaki ilk işletme kümelenmelerinden birini oluşturmuştur. Üyelerine eğitim, danışmanlık ve yurt dışı iş gezileri düzenler. Türkiye'deki soğutma ekipmanı üretiminin önemli bölümünün Ege'de yoğunlaşması nedeniyle soğuk zincirin enerji verimliliği, soğutucu akışkan dönüşümü ve ekotasarım gereklilikleri konusundaki bölgesel üretici görüşünün kaynağıdır. Derneğin Soğutma Dünyası dergisi ve e-bülteni izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Soğutma Dünyası (dergi); E-bülten.

İlişkili: İSKİD, İSKAV, TTMD

Not: Taslaktaki 'İş Adamları' ifadesi, dernek sitesindeki güncel ad olan 'İş İnsanları' ile değiştirildi.

- **İSKİD-DOSİDER Isı Pompası Komisyonu**

Dernek / birlik / vakıf · isipompasi.org.tr

İklimlendirme Soğutma Klima İmalatçıları Derneği (İSKİD) ile Isıtma Cihazları Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (DOSİDER) tarafından ortak yürütülen, ayrı tüzel kişiliği bulunmayan bir çalışma komisyonudur; Türkiye'de ısı pompasına odaklanan bağımsız bir dernek bulunmadığından bu alandaki başlıca sektör platformu işlevini görür. Hava, su ve toprak kaynaklı ısı pompalarının tanıtımı için bilgi platformu işletir, webinar ve paneller düzenler, uygulama örneklerini ve mevzuatı derler. Binalarda ısınmanın elektrifikasyonu, Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, ekotasarım ve enerji etiketi kuralları ile verimlilik artırıcı proje ve yeşil dönüşüm destekleri konularında bilgi sunar. Faaliyetleri 2020'den beri düzenli webinarlarla izlenebilmektedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Isı pompası bilgi bankası, mevzuat ve teşvik rehberi (web); Isı pompası webinar ve panel kayıtları.

İlişkili: İSKİD, DOSİDER, EVÇED, TR ETS Danışma Kurulu

Not: Taslaktaki 'Türkiye Isı Pompası Platformu / Isı Pompası Derneği girişimleri' ifadesi yerine; bu adla bağımsız bir dernek doğrulanmadı, fiilen var olan yapı İSKİD-DOSİDER Isı Pompası Komisyonu ve isipompasi.org.tr platformudur.

- **Aydınlatma Türk Milli Komitesi (ATMK)**

Dernek / birlik / vakıf · atmk.org.tr

Uluslararası Aydınlatma Komisyonu'nun (CIE) Türkiye milli komitesi olarak çalışan, sekreteryası İTÜ Enerji Enstitüsü Ayazağa Kampüsü'nde bulunan bilimsel ve mesleki kuruluştur; üyeleri aydınlatma mühendisleri, akademisyenler, tasarımcılar ve üretici temsilcileridir. CIE'nin teknik bölümlerine paralel çalışma bölümleri aracılığıyla iç ve dış aydınlatma, yol aydınlatması ve ışık ölçümü alanlarında uluslararası standart ve raporları Türkiye'ye aktarır, eğitim seminerleri düzenler. Kamu ve belediyelerin yol aydınlatmasında LED dönüşümü, ışık kirliliği ve aydınlatmada enerji verimliliği

konularında bilimsel görüş kaynağıdır. Ulusal Aydınlatma Kongresi, bültenler, yayınlar ve Uluslararası Işık Günü etkinlikleri takip edilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ulusal Aydınlatma Kongresi bildirileri; ATMK Bültenleri; Aydınlatma eğitim seminerleri.

İlişkili: AGİD, TSE, EMO

Not: Taslakta ATMK ve AGİD tek girişteydi; iki ayrı kuruluş olduğu için ayrıldı. Web sitesi 30. yıl etkinliğine atıf yapmaktadır, kesin kuruluş tarihi sitede açıkça bulunamadı.

- **Aydınlatma Gereçleri İmalatçıları Derneği (AGİD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1997 · agid.org.tr

1997'den bu yana Türkiye'deki aydınlatma armatürü ve bileşen imalatçıları ve sektöre katkı veren diğer paydaşları bir araya getiren tek sektör derneğidir; İstanbul merkezlidir. Aydınlatma sanayisini kamu kuruluşları ve uluslararası kuruluşlar nezdinde temsil eder, mevzuat çalışma grupları kurar, ihracatı destekleyen projeler yürütür ve sektör verilerini raporlar. Yetkilendirilmiş kuruluş iştiraki ve AGİMER eğitim-araştırma yapısı üzerinden ürün uygunluğu ve eğitim hizmetleri sunar. Ekotasarım ve enerji etiketlemesi gereklilikleri, kamu binaları ile yol aydınlatmasında LED dönüşümü ve verimli aydınlatma ürünlerinin piyasa gözetimi konularında üretici görüşünü temsil eder. Faaliyet raporları, mevzuat ve standart derlemeleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporları; Mevzuat, şartname ve standart derlemeleri (web).

İlişkili: ATMK, TET, TSE

Not: Taslakta ATMK ile birlikte tek giriş olarak yer alıyordu; ayrı giriş olarak eklendi.

- **Elektrik ve Elektronik İhracatçıları Birliği (TET)**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 5910 sayılı Türkiye İhracatçıları Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · tet.org.tr

İstanbul Maden ve Metal İhracatçı Birlikleri (İMMİB) çatısı altında faaliyet gösteren, elektrik ve elektronik ürün ihracatçıları üyesi olduğu ihracatçı birliğidir; Türkiye İhracatçıları Meclisi'ne bağlı yapıdadır. Kablo, transformatör, şalt ekipmanı, elektrik motoru, aydınlatma ve beyaz eşya gibi enerji ekipmanı ihracatını kapsar. UR-GE projeleri, sektörel ticaret heyetleri, alım heyetleri, uluslararası fuarlara milli katılım organizasyonları ve TET Proje Pazarı ile üyelerini yurt dışı pazarlara taşır. Şebeke yatırımları ve enerji dönüşümü için yerli ekipman tedarikinin ihracat boyutunu izlemek açısından temel veri kaynağıdır. Sitesinde ihracat rakamları, sektör raporları ve faaliyet raporları yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik ve elektronik sektörü ihracat rakamları; Sektör raporları; Faaliyet raporları.

İlişkili: TİM, TESAB, AGİD

Not: Taslaktaki 'TESİD ve TET' birleşik girişi düzeltildi: TESİD'in açılımı Türk Elektronik Sanayicileri Derneği olup elektronik ve bilişim sektörünü temsil ettiğinden bu girişten çıkarıldı; elektrik ekipmanı sanayicileri Bölüm 7.1'deki TESAB girişindedir.

- **Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇEDBİK)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2007 · cedbik.org

2007'de Ali Nihat Gökyiğit önderliğinde 25 kurucu üyeyle kurulan, yapı sektörünün tüm paydaşlarını kapsamayı hedefleyen çatı derneğidir; üyeleri mimarlık ve mühendislik ofisleri, müteahhitler, malzeme üreticileri ve danışmanlık firmalarıdır. Dünya Yeşil Bina Konseyi'nin (WorldGBC) Türkiye'deki üyesidir. Ulusal yeşil bina sertifika sistemi B.E.S.T. ile konut ve ticari binaları çevresel etkilerine göre değerlendirir, yeşil bina veritabanı tutar, belediyeler ve kamu için örnek model geliştirir. Yaklaşık sıfır enerjili bina hedefleri, sürdürülebilir kentsel dönüşüm ve binaların yaşam boyu karbon ayak izi tartışmalarında sivil taraftır. Build4GreenIST ve Build Upon gibi projeleri, e-bülteni ve etkinlikleri takip edilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: B.E.S.T. Yeşil Bina Sertifika Sistemi kılavuzları; Yeşil Bina Veritabanı; E-bülten.

İlişkili: İZODER, Türkiye İMSAD, ÇŞİDB, EVÇED

Not: Taslaktaki 'Yeşil Bina Derneği' adı derneğin resmî adı olan Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği ile düzeltildi.

- **Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1984 · imsad.org

25 Haziran 1984'te kurulan, inşaat malzemesi sanayisini temsil eden çatı derneğidir; sanayici firmaların yanı sıra sektör derneklerini, üniversiteleri ve vakıfları da üye olarak kabul eder. Binalarda Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Çalışma Grubu, Çevre Dostu Malzeme Komitesi ve buildingSMART Türkiye çalışma grubu üzerinden bina enerji performansı ve düşük karbonlu yapı malzemeleri konularında politika önerileri geliştirir. İnşaat Malzemeleri Kalite Takip Sistemi (İMKTS) ile piyasa denetimine katkı verir. Çelik, alüminyum ve çimento dernekleri üyesi olduğundan sınırda karbon düzenlemesi ve yapı malzemelerinde karbon ayak izi tartışmalarında toplu sanayi görüşünü yansıtır. Aylık İnşaat Malzemeleri Sanayi Endeksi, sektör raporları ve Geleceğe Yatırım Ödülleri izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İnşaat Malzemeleri Sanayi Endeksi (aylık); Yapı ve inşaat malzemesi sektörü raporları; Türkiye İMSAD Dergi; Geleceğe Yatırım Ödülleri.

İlişkili: İZODER, ÇEDBİK, TÇÜD, TALSAD, TÜRKÇİMENTO

7.7 İş dünyası şemsiye örgütleri ve platformlar

Bu alt bölüm, enerji ve iklim politikalarında genel iş dünyası görüşünü dile getiren şemsiye örgütleri kapsar; bunlardan MÜSİAD, TÜSİAD, YASED, TİM ve DEİK, 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca emisyon ticaretine ilişkin Danışma Kurulu'nun üyesidir.

- **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1971 · tusiad.org

1971'de kurulan, büyük ölçekli sanayi ve hizmet şirketlerinin yöneticilerini üye yapan gönüllü iş dünyası derneğidir; üyeleri ulusal katma değer, dış ticaret ve kurumlar vergisinin önemli kısmını üreten şirketlerdir. 1987'den beri BusinessEurope üyesidir; Ankara, Brüksel, Washington, Paris ve Berlin'de temsilcilikleri vardır. Enerji arz güvenliği Sanayi, Tarım-Gıda ve Hizmetler Yuvarlak Masası altındaki Enerji çalışma alanında, iklim politikası ise İş Dünyasında Dönüşüm Yuvarlak Masası altındaki Çevre ve Net Sıfır Politikaları çalışma alanında ele alınır. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Danışma Kurulu üyesidir. Net sıfır, yeşil mutabakat ve elektrik piyasası raporları yayın kataloğunda yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji ve iklim politikası raporları (yayın kataloğu); Faaliyet raporları; Rekabet Gücü Endeksi.

İlişkili: TR ETS Danışma Kurulu, MÜSİAD, YASED, TÜRKONFED, TOBB

- **Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1990 · musiad.org.tr

9 Mayıs 1990'da İstanbul'da kurulan, kamu yararına çalışan dernek statüsündeki iş dünyası örgütüdür; üye tabanında Anadolu merkezli küçük, orta ve büyük ölçekli işletmeler ağırlıktadır ve yurt içi şubeler ile yurt dışı temsilciliklerden oluşan geniş bir ağa sahiptir. Enerji ve Çevre Sektör Kurulu ile Metal ve Maden Sektör Kurulu enerji, madencilik ve çevre mevzuatı konularında üyeleri kamu kurumlarıyla buluşturur; Sürdürülebilir Gelecek Komisyonu yeşil dönüşüm gündemini izler. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Danışma Kurulu üyesidir. Aylık SAMEKS sanayi ve hizmet endeksi, sektör kurulu raporları ve kurumsal yayınlar izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: SAMEKS Sanayi ve Hizmet Endeksi (aylık); Sektör kurulu raporları; Kurumsal dokümanlar ve araştırma raporları.

İlişkili: TR ETS Danışma Kurulu, TÜSİAD, DEİK, ASKON

- **Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2004 · turkonfed.org

2004'te kurulan, bölgesel iş dünyası federasyonlarını ve bunlara bağlı yüzlerce iş insanı derneğini bir araya getiren konfederasyondur; üye tabanının çoğunluğunu Anadolu'daki KOBİ'ler oluşturur. Avrupa KOBİ örgütü SMEunited'da Türkiye'yi temsil eder. Yeşil Dönüşüm Komisyonu, KOBİ'lerin enerji maliyetleri, verimlilik yatırımları, yenilenebilir enerjiye erişim ve Sınırda Karbon Düzenleme

Mekanizmasına uyum kapasitesi konularında çalışır; KOBİ'lerin iklim uyum kapasitesini güçlendirmeye yönelik SMEadapt projesinin ortağıdır. Emisyon ticareti ve yeşil dönüşüm tartışmalarında büyük sanayiden farklı olarak orta ölçekli işletmelerin bakış açısını taşır. Raporları, bölgesel toplantıları ve basın açıklamaları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yeşil dönüşüm ve KOBİ raporları; Bölgesel kalkınma ve ekonomi raporları.

İlişkili: SEDEFED, TÜSİAD, MÜSİAD

- **Sektörel Dernekler Federasyonu (SEDEFED)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2004 · sedefed.org

2004'te kurulan, sanayi ve hizmet sektörlerinin ulusal sektör derneklerini üye yapan federasyondur; çelik, alüminyum ve inşaat malzemesi gibi enerji yoğun kolların dernekleri de üyeleri arasındadır. TÜRKONFED üyesidir ve onun aracılığıyla Avrupa düzeyinde SMEunited'da temsil edilir. Sektör derneklerinin ortak politika önerilerini derler, rekabet gücü, yeşil dönüşüm ve Avrupa Birliği mevzuatına uyum konularında savunuculuk yürütür. Her yıl düzenlediği Rekabet Kongresi ve Rekabet Ödülleri ile sektörler arası tartışma zemini oluşturur. Emisyon ticareti ve sınırda karbon düzenlemesinin farklı sektörlerle etkisini tek çatı altında görmek için yararlı bir kaynaktır. Rekabet Notları, raporlar ve faaliyet raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Rekabet Notları; Rekabet Kongresi (yıllık); Raporlar ve faaliyet raporları.

İlişkili: TÜRKONFED, TÇÜD, TALSAD, Türkiye İMSAD

- **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1985 · deik.org.tr

1985'ten bu yana Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürüten ticari diplomasi örgütüdür; TOBB, TİM, MÜSİAD ve Türkiye Müteahhitler Birliği gibi kurucu kuruluşların ve kurumsal üyelerin oluşturduğu yapıda, dünyanın farklı ülkelerine yönelik ikili iş konseyleri üzerinden çalışır. Sektörel iş konseyleri arasında yer alan Enerji İş Konseyi, Türk enerji şirketlerinin yurt dışı yatırım ve müteahhitlik projelerini, enerji ticareti ve boru hattı işbirliklerini gündeme taşır; DEİK Yeşil Dönüşüm çalışmaları da sürdürülmektedir. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Danışma Kurulu üyesidir. İş forumları, ülke bültenleri ve dış ticaret verileri sitede izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ülke bültenleri ve iş forumu raporları; Dış ticaret verileri (web).

İlişkili: TR ETS Danışma Kurulu, TOBB, TİM, TMB, Ticaret Bakanlığı

Not: Taslaktaki ad 'DEİK — Enerji İş Konseyi' idi; giriş kurum düzeyinde düzenlendi, Enerji İş Konseyi açıklamada anılmıştır.

- **Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1993 · Dayanak: 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · tim.org.tr

1993'te Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan ve 2009'dan beri 5910 sayılı Kanuna tabi olan, ihracatçı birliklerinin çatı kuruluşudur; tüm ihracatçılar sektörel birlikler aracılığıyla üyedir. Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması ve Avrupa Yeşil Mutabakatının ihracata etkisi başlıca gündemlerindendir; sürdürülebilirlik çalışmaları, ECOTİM ve GREENTİM programları ile TİM-TÜBİTAK Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentorluk Programı yürütür. Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Çalışma Grubu, bu alandaki ekipman ve hizmet ihracatını artırmaya yönelik yol haritası hazırlar. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Danışma Kurulu üyesidir. Aylık ihracat rakamları ve Sürdürülebilirlik ve İnovasyon Bülteni izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İhracat rakamları (aylık); TİM Sürdürülebilirlik ve İnovasyon Bülteni; İklim Değişikliği ve Ekonomik Etkileri raporu.

İlişkili: TR ETS Danışma Kurulu, TET, Ticaret Bakanlığı, DEİK, TÜBİTAK

- **Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED)**

Dernek / birlik / vakıf · yased.org.tr

Türkiye'deki uluslararası doğrudan yatırımcıları temsil eden iş dünyası derneğidir; üyeleri yabancı sermayeli şirketlerin Türkiye iştirakleridir ve aralarında enerji üretimi, dağıtımı ve ekipman alanında

faaliyet gösteren şirketler de bulunur. Yatırım ortamı, hukuki öngörülebilirlik ve vergi konularında politika önerileri hazırlar; uluslararası doğrudan yatırım verilerini ve yatırımcı algısını düzenli olarak raporlar. Enerji sektöründe yabancı yatırımcıların lisans, tarife ve yenilenebilir enerji destek mekanizmalarına ilişkin kaygılarının iletildiği kanallardan biridir. 7552 sayılı İklim Kanunu uyarınca Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Danışma Kurulu üyesidir. Uluslararası doğrudan yatırım raporları ve yatırım ortamı değerlendirmeleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Uluslararası doğrudan yatırım raporları; Yatırım ortamı değerlendirmeleri.

İlişkili: TR ETS Danışma Kurulu, TÜSİAD, Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi

Not: Sitenin içerik bölümü betik ile yüklendiğinden kuruluş yılı siteden okunamadı; alan boş bırakıldı.

- **İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye)**

Dernek / birlik / vakıf · skdturkiye.org

2005'ten bu yana iş dünyasında sürdürülebilir kalkınma yaklaşımını yaygınlaştırmak için çalışan dernektir; Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi'nin (WBCSD) Türkiye'deki bölgesel ağı ve iş ortağıdır. Üyeleri enerji, sanayi, finans ve hizmet alanlarındaki şirketlerdir. Değer Zincirinde Dönüşüm çalışma grubu enerji, yapı ve ulaşımdaki sürdürülebilir uygulamaları ele alır. Kurumsal yenilenebilir enerji alımını ve bu alandaki işbirliklerini kolaylaştıran RenewHub platformunu yürütür, WBCSD'nin The Climate Drive karbonsuzlaşma rehberlerini Türkçeleştirmiştir. Şirketlerin net sıfır taahhütleri, yenilenebilir enerji tedarik sözleşmeleri ve iklim riski raporlaması tartışmalarında iş dünyası tarafındaki bilgi kaynağıdır. Raporlar, rehberler ve e-bültenler izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar ve rehberler; RenewHub platformu; Reporting Matters Türkiye; E-bülten.

İlişkili: UN Global Compact Türkiye, TÜSİAD, TÜYİD

Not: Sitede '2005 yılından bu yana' ifadesi yer almaktadır; resmî kuruluş tarihi ayrıca teyit edilemediği için kuruluş yılı alanı boş bırakıldı.

- **UN Global Compact Türkiye**

Dernek / birlik / vakıf · globalcompactturkiye.org

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin (UN Global Compact) Türkiye yerel ağıdır; insan hakları, çalışma standartları, çevre ve yolsuzlukla mücadele alanındaki on ilkeyi imzalayan şirketleri ve kurumları bir araya getirir. Çevre ve iklim değişikliği çalışma alanında şirketlerin karbon ayak izi hesaplama ve raporlama kapasitesini geliştiren eğitimler düzenler, deneyim paylaşım grupları ve UN Global Compact Akademisi programlarını yürütür, iklim eylemine yönelik Daha Hızlı, Daha İleri (Forward Faster) girişimini yaygınlaştırır. Enerji şirketlerinin sürdürülebilirlik raporlaması ve iklim taahhütlerinin izlenmesi açısından başvuru alan bir kaynaktır. Haberleri, yayınları, e-bülteni ve etkinlik takvimi sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yayınlar ve e-bülten; UN Global Compact Akademisi programları; Etkinlik takvimi.

İlişkili: SKD Türkiye, TÜSİAD, UNDP

Not: Türkiye yerel ağının kuruluş tarihi sitede açıkça belirtilmediği için kuruluş yılı alanı boş bırakıldı.

- **İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 1965 · ikv.org.tr

1965'te İstanbul Ticaret Odası ve İstanbul Sanayi Odası önderliğinde kurulan, iş dünyası ve kamuoyunu Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri konusunda bilgilendiren vakıftır; İstanbul merkezinin yanında Brüksel'de ofisi bulunur. AB müktesebatının enerji faslı ile çevre ve iklim değişikliği faslındaki gelişmeleri, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve AB emisyon ticareti reformlarını izleyerek değerlendirme notları ve raporlar yayımlar. Türkiye'nin iklim ve enerji mevzuatını AB ile uyumlaştırma sürecini ve Gümrük Birliği güncellemesini izlemek için başlıca bilgi kaynaklarından. İKV Değerlendirme Notları, Dergi ve Brüksel kaynaklı analizler sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İKV Değerlendirme Notları; İKV Dergi; AB Yeşil Mutabakatı ve SKDM raporları.

İlişkili: İSO, TOBB, Ticaret Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı

- **Anadolu Aslanları İş Adamları Derneği (ASKON)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1998 · askon.org.tr

1998'de kurulan, ağırlıklı olarak Anadolu'daki üretici ve ticari işletmeleri üye yapan iş insanları derneğidir; il şubeleri, temsilcilikleri ve Genç ASKON yapılanmasıyla örgütlenir. Sektör başkanlıkları ve komisyon başkanlıkları üzerinden üyelerinin sorunlarını derler, ekonomik gelişmelere ilişkin kamuoyu açıklamaları yapar ve proje ile eğitim programları yürütür. Sanayide yeşil dönüşüm çağrılarını gibi duyurularla üyelerini destek programları ve enerji verimliliği fırsatları hakkında bilgilendirir. Enerjiye özgü kalıcı bir çalışma grubu sitede görülmemekle birlikte, Anadolu sanayicisinin enerji maliyeti ve finansmana erişim sorunlarının dile getirildiği platformlardan biridir. Duyurular, etkinlik takvimi ve basın açıklamaları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Duyurular ve basın açıklamaları; Etkinlik takvimi.

İlişkili: MÜSİAD, TÜMSİAD, TÜGİAD

Not: Taslakta ASKON, TÜGİAD ve TÜMSİAD tek girişteydi; ayrı girişlere bölündü.

- **Türkiye Genç İş İnsanları Derneği (TÜGİAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1986 · tugiad.org.tr

1986'da kurulan, genç iş insanlarını bir araya getiren ulusal dernektir; farklı sektörlerden yöneticiler ve girişimcilerden oluşan üye tabanıyla çalışır. G20 Genç Girişimciler İttifakı'nda (G20 YEA) Türkiye'yi temsil eder ve uluslararası zirvelere heyet götürür. Komisyonları; girişimcilik, ticari ilişkiler ve iş geliştirme, üye ilişkileri gibi alanlarda proje üretir, İstanbul Kalkınma Ajansı desteğiyle girişim hızlandırma programları yürütür. Enerji alanına özgü bir komisyonu sitede yer almamakla birlikte, yeni kuşak aile şirketlerinin enerji dönüşümü, temiz teknoloji girişimleri ve sürdürülebilir iş modellerine ilişkin görüşlerinin dile getirildiği bir platformdur. Haberler, etkinlikler ve program duyuruları sitede izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Etkinlik ve program duyuruları; G20 YEA zirve raporları.

İlişkili: ASKON, TÜSİAD

- **Tüm Sanayici ve İş Adamları Derneği (TÜMSİAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2005 · tumsiad.org.tr

2005'te İstanbul'da kurulan, üye yapısının ağırlığını küçük ve orta ölçekli işletmelerin oluşturduğu iş insanları derneğidir; bölge koordinatör şubeleri ve temsilcilikleriyle yurt geneline ve yurt dışına yayılmış bir örgütlenmeye sahiptir. Üyelerinin ticaret, ihracat ve finansmana erişim sorunlarını kamu kurumlarına iletir, iş gezileri ve eşleştirme toplantıları düzenler. Enerji alanına özgü bir çalışma grubu sitesinde görülmemektedir; derneğin enerji gündemiyle ilişkisi, KOBİ'lerin elektrik ve doğal gaz maliyetleri ile yeşil dönüşüm desteklerine erişim gibi genel sanayi başlıklarıyla sınırlıdır. Bu nedenle rehberde iş dünyası örgütlenmesinin genişliğini göstermek amacıyla yer alır. Kurumsal dokümanlar ve duyurular sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurumsal dokümanlar ve duyurular.

İlişkili: ASKON, MÜSİAD

- **Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2003 · tkyd.org

2003'te gönüllü bir sivil toplum kuruluşu olarak kurulan dernek, adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine dayanan kurumsal yönetim anlayışını yaygınlaştırmayı amaçlar; üyeleri halka açık şirketlerin yönetim kurulu üyeleri, bağımsız üyeler, denetçiler ve hukukçulardır. Yönetim kurullarının iklim riski gözetimi, sürdürülebilirlik raporlaması ve Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) konusundaki yükümlülüklerine ilişkin eğitim ve etkinlikler düzenler. Borsada işlem gören elektrik üretim, dağıtım ve enerji holdinglerinin yönetim uygulamalarını değerlendirmek için başvuru bir kaynaktır. Kurumsal Yönetim Kütüphanesi, yayınları ve etkinlikleri sitede izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurumsal Yönetim Kütüphanesi (çevrimiçi); Kurumsal yönetim yayınları ve etkinlik raporları.

İlişkili: TÜYİD, KGK, Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu

Not: Taslakta TKYD ve TÜYİD tek girişteydi; ayrı girişlere bölündü.

- **Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD)**

Dernek / birlik / vakıf · tuyid.org

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin yatırımcı ilişkileri yöneticilerini ve bu alandaki profesyonelleri bir araya getiren dernektir. Yatırımcı ilişkileri sertifika programı, çalışma grupları, eğitim ve çalıştaylar düzenler; sermaye piyasası mevzuatındaki gelişmeleri üyelerine aktarır. Sürdürülebilirlik Referans Merkezi ve Sürdürülebilir Yatırım Zirvesi aracılığıyla halka açık şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim açıklamalarını ve iklimle bağlantılı finansal raporlamasını geliştirmeye yönelik içerik üretir. Halka açık enerji şirketlerinin yatırımcılara yönelik iklim ve sürdürülebilirlik açıklamalarını izlemek için yararlı bir kaynaktır. Borsa Trendleri Raporu, fon akımı raporları, faaliyet raporları ve Yatırımcı İlişkileri Ödülleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Borsa Trendleri Raporu; Flow of Funds Report; Faaliyet raporları; Yatırımcı ilişkileri Ödülleri.

İlişkili: TKYD, SKD Türkiye

Not: Kuruluş yılı sitede açıkça bulunamadığı için alan boş bırakıldı.

- **Türkiye Kalite Derneği (KalDer)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1991 · kalder.org

Kuruluş başvurusu Kasım 1990'da yapılan ve Kasım 1991'de resmîleşen, iş dünyasında kalite ve mükemmellik yönetimini yaygınlaştıran dernektir; Avrupa Kalite Yönetim Vakfı'nın (EFQM) Türkiye'deki ulusal işbirliği ortağıdır ve şubeleri bulunur. EFQM Mükemmellik Modeli'ni esas alan Türkiye Mükemmellik Ödülleri sürecini yürütür, kurumsal değerlendirme, eğitim ve rehberlik hizmetleri sunar. Enerji üretim ve dağıtım şirketleri dahil olmak üzere tüm sektörlerden kuruluşlar ödül ve değerlendirme süreçlerine katılabilir; bu nedenle enerji şirketlerinin süreç kalitesi, müşteri memnuniyeti ve sürdürülebilirlik performansını karşılaştırmada bir referanstır. Yıllık Kalite Kongresi, ödül sonuçları ve yayınlar sitede izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kalite Kongresi (yıllık); Türkiye Mükemmellik Ödülleri sonuçları; Yayınlar.

İlişkili: TÜSİAD

Not: Sitede kuruluş başvurusunun Kasım 1990'da yapıldığı, kuruluşun Kasım 1991'de resmîleştiği belirtilmektedir.

- **Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1952 · tmb.org.tr

1952'de Ankara'da kurulan, kâr amacı gütmeyen ve bağımsız bir sivil toplum kuruluşudur; üyeleri yurt içinde ve yurt dışında büyük ölçekli altyapı ve üstyapı projeleri üstlenen inşaat şirketleridir. Türk müteahhitlerinin 1972'de Libya ile başlayan yurt dışı faaliyetlerini izler ve temsil eder; enerji santralleri, iletim hatları, rafineriler ve boru hatları üstlenilen projeler arasında önemli bir yer tutar. DEİK'in kurucu kuruluşlarından ve Avrupa ile uluslararası müteahhit federasyonlarıyla ilişkileri bulunur. Kamu ihale mevzuatı, fiyat farkı ve yurt dışı alacaklar gibi konularda sektörün sesidir. Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri raporları ve inşaat sektörü analizleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri raporları; İnşaat sektörü analizleri.

İlişkili: DEİK, İNTES

- **Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES)**

Sendika · Kuruluş: 1964 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · intes.org.tr

1964'te Ankara'da inşaat iş kolunda kurulan işveren sendikasıdır; Türk inşaat sektörünün önde gelen firmalarını üye yapar ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) çatısı altında yer alır. İnşaat iş kolunda toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işveren tarafını temsil eder, iş sağlığı ve güvenliği, istihdam ve mesleki eğitim konularında mevzuata görüş verir. Hidroelektrik santralleri, enerji iletim hatları ve büyük enerji tesislerinin inşaatında çalışan firmaların çalışma ilişkileri ve iş güvenliği uygulamaları açısından ilgili bir paydaştır. Yapı sektörüne ilişkin raporları, yayınları ve kilometre taşları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İnşaat sektörü raporları ve yayınları.

İlişkili: TİSK, TMB

Not: Hukuki statüsü işveren sendikası olduğundan tür alanı 'sendika' olarak düzenlendi.

7.8 TR ETS ve SKDM kapsamındaki sanayi sektörlerinin dernekleri

Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi'nin 2026-2027 pilot dönemi elektrik üretimi, çimento, demir-çelik, alüminyum ve gübre tesislerini kapsar; bu sektörler aynı zamanda AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasına en açık ihracatçılardır. Bu alt bölüm, tahsisat kuralları ve karbon maliyeti tartışmalarında sanayiye temsil eden ulusal sektör dernekleri ile ihracatçı birliklerini toplar; elektrik üreticilerinin dernekleri 7.1'de yer alır.

- **Türkiye Çimento Sanayicileri Birliği (TÜRKÇİMENTO)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1957 · turkcimento.org.tr

1957'de dernek statüsünde kurulan, Türk çimento sektörünün çatı kuruluşudur; üyeleri entegre çimento fabrikaları ve öğütme tesisleridir. Ar-Ge Enstitüsü ve 2003'ten beri akredite laboratuvarlarıyla test ve araştırma hizmeti verir, TÜRKÇİMENTO Akademi ile eğitim düzenler. Global Çimento ve Beton Birliği (GCCA), Avrupa Çimento Araştırma Akademisi (ECRA) ve EUPAVE üyesidir. Çimento, Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi ve Avrupa Birliği Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması kapsamındaki en yoğun emisyonlu sektörlerden biri olduğundan birlik, tahsisat kuralları, alternatif yakıt ve atıktan türetilmiş yakıt kullanımı, klinker oranının düşürülmesi ile karbon yakalama tartışmalarında merkezdedir. Aylık üretim-satış istatistikleri, e-dergi ve basın bültenleri izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Çimento üretim, satış ve ihracat istatistikleri (aylık); TÜRKÇİMENTO E-Dergi; Düşük karbonlu ekonomi ve sürdürülebilirlik yayınları.

İlişkili: TR ETS Danışma Kurulu, İDB, Türkiye İMSAD, TOBB

Not: Taslakta TÇÜD, TALSAD ve GÜİD ile tek girişteydi; kurumlar ayrı girişlere bölündü.

- **Türkiye Çelik Üreticileri Derneği (TÇÜD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1970 · celik.org.tr

1970'te demir-çelik üreticilerince kurulan, 1985'ten beri Ankara merkezli dernektir; 2008'de adına Türkiye ibaresi eklenmiştir. Üye kuruluşları Türkiye'nin ham çelik üretiminin büyük çoğunluğunu gerçekleştiren entegre ve elektrik ark ocaklı tesislerdir. Dünya Çelik Derneği (worldsteel) ve Avrupa Çelik Birliği (EUROFER) ile işbirliği içindedir, OECD Çelik Komitesi toplantılarında sektörü temsil eder; SEDEFED ve Türkiye İMSAD üyesidir. Elektrik ark ocaklarının yüksek elektrik tüketimi nedeniyle elektrik tarifeleri, Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması ve emisyon ticareti tahsisatı tartışmalarında başlıca taraftır. 2026'da kurulan Türkiye Ağır Sanayi Koordinasyon Platformu'nun kurucu üyesidir. Çelik Dergisi, aylık üretim istatistikleri ve basın bültenleri takip edilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Çelik Dergisi; Ham çelik üretim ve dış ticaret istatistikleri (aylık); Türkiye çelik haritası (web).

İlişkili: TALSAD, Türkiye İMSAD, SEDEFED, TR ETS Danışma Kurulu, İSO

- **Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği (TALSAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1971 · talsad.org.tr

1971'den bu yana faaliyet gösteren, birincil alüminyum, ekstrüzyon, haddeleme, döküm, iletken ve geri dönüşüm alanındaki üreticileri temsil eden sektör derneğidir. Avrupa Alüminyum Birliği (European Aluminium) üyesidir; DEİK ve Türkiye İMSAD'a da üyedir. Alüminyum elektrik yoğun bir ürün olduğundan dernek, enerji maliyetleri, Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması ve emisyon ticareti kapsamı konularında sektör görüşünü dile getirir; geri dönüştürülmüş alüminyumun karbon avantajını öne çıkarır. 2026'da TÇÜD, Türkiye Makine Federasyonu ve Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği ile birlikte Türkiye Ağır Sanayi Koordinasyon Platformu'nu kurmuştur. Yıllık Dünyada ve Türkiye'de Alüminyum Sektörü raporu, ALUMINIUM fuar katılımları ve e-bülten izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dünyada ve Türkiye'de Alüminyum Sektörü Raporu (yıllık); Sektör raporları ve dokümanlar; E-bülten.

İlişkili: TÇÜD, Türkiye İMSAD, DEİK, TR ETS Danışma Kurulu

- **Gübre Üreticileri İthalatçıları ve İhracatçıları Derneği (GÜİD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2003 · guid.org.tr

2003'te Antalya'da kurulan, gübre sektöründe üretici, ithalatçı ve ihracatçı olarak faaliyet gösteren firmaların sektörel derneğidir. Üyelerinin faaliyet alanı gübre ve bitki besleme ürünlerinin üretiminden dağıtımına uzanan zinciri kapsar; dernek haksız rekabet, ürün kalitesi ve mevzuat konularında kamu kurumları nezdinde girişimlerde bulunur, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının gübre düzenlemelerine görüş verir. Azotlu gübre üretiminde doğal gaz hem enerji hem hammadde olduğundan gaz fiyatları, amonyak ithalatı ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının gübreyi kapsaması sektörün gündemindedir. Basın açıklamaları ve yönetmelik derlemeleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları ve yönetmelik derlemesi (web).

İlişkili: TKSD, BOTAŞ, TR ETS Danışma Kurulu

Not: Taslaktaki 'Gübre Üreticileri Derneği' adı derneğin sitesindeki tam ad ile düzeltildi. Büyük entegre gübre üreticilerini ayrı olarak temsil eden ulusal bir dernek bulunamadı.

- **Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği (TKSD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1985 · tksd.org.tr

1985'te Ankara'daki I. Ulusal Sanayi Kongresi sırasında kurulan, kimya sanayicilerini temsil eden dernektir. 1993'ten beri ortak, 2001'den beri asli üye olarak Avrupa Kimya Sanayi Konseyi (CEFIC) ile bağlıdır ve sektörün gönüllü Sorumlu Özen (Responsible Care) programının Türkiye yürütücüsüdür. Kimyasalların yönetimi, proses emniyeti, çevre, enerji ve iklim değişikliği başlıklarında çalışma yürütür; KKDK kayıt sistemi için eğitim ve kimyasal değerlendirme uzmanı programları düzenler. Amonyak, petrokimya ve klor-alkali gibi alt sektörler doğal gaz ve elektriğe yüksek bağımlılık taşıdığından İklim Kanunu, emisyon ticareti ve Avrupa ETS reformuna ilişkin bilgi notları yayımlar. Duyuruları, bilgi notları ve eğitim takvimi sitede izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İklim Kanunu, ETS ve COP bilgi notları; Sorumlu Özen (Responsible Care) raporları; Eğitim takvimi.

İlişkili: GÜİD, ÇSİDB, İDB, TR ETS Danışma Kurulu

- **Türkiye Seramik Federasyonu (SERFED)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2001 · serfed.com

2001'de seramik kaplama malzemeleri (SERKAP), seramik sağlık gereçleri (SERSA), seramik ve refrakter (SEREF) ile seramik, cam ve çimento hammaddeleri (SERHAM) üreticileri derneklerini tek çatıda toplamak üzere kurulan federasyondur; sonradan tesisat malzemecileri, seramik sanatçıları ve Eskişehir seramik kümesi dernekleri de katılmıştır. Seramik pişirme süreçleri yoğun doğal gaz tüketen, Avrupa ETS faaliyet listesinde yer alan bir sanayi koludur; federasyon enerji maliyetleri, hammadde ve maden mevzuatı, kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması ve Avrupa pazarındaki karbon gereklilikleri konularında üyelerini bilgilendirir. Sektör istatistikleri, faaliyet raporları ve Seramik Türkiye dergisi takip edilebilecek başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Seramik Türkiye (dergi); Sektör istatistikleri; Faaliyet raporları; E-bülten.

İlişkili: Türkiye İMSAD, TR ETS Danışma Kurulu, İSO

- **Çelik İhracatçıları Birliği (ÇİB)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 2005 · Dayanak: 5910 sayılı İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · cib.org.tr

2005'te kurulan, İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) Genel Sekreterliği çatısındaki altı birlikten biridir; 5910 sayılı Kanun uyarınca kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak çelik ürünleri ihracatçıları üye olarak kaydeder. Pazar araştırması, ticaret heyetleri, URGE projeleri ve Çelik Sektörü Ar-Ge ve İnovasyon Merkezi aracılığıyla ihracatçılara destek verir. Avrupa Birliği Türk çeliğinin başlıca pazarlarından biri olduğundan Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının maliyet etkisi, emisyon verisi raporlaması ve yurt içinde ödenecek karbon bedelinin mahsubu birliğin gündeminin merkezindedir. İhracat istatistikleri, yıllık faaliyet raporları ve yeşil dönüşüm konferansları izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İhracat istatistikleri (aylık); Yıllık faaliyet raporları; Sektör raporları.

İlişkili: TÇÜD, TİM, Ticaret Bakanlığı, SKDM

Not: Web adresi Eylül 2026 itibarıyla <https://www.cib.org.tr/tr/default.html> sayfasına yönlendiriyor; kuruluş yılı ve İMMİB bağlılığı birliğin Hakkımızda sayfasından alındı.

- **İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (İDDMİB)**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 5910 sayılı İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · turkishmetals.org

İMMİB Genel Sekreterliği çatısında yer alan, 5910 sayılı Kanun'a tabi ihracatçı birliğidir; alüminyum, bakır, döküm, armatür, hırdavat, metal ambalaj, metal mutfak eşyası ve metal yapı malzemesi ihracatçıları temsil eder. Fuar katılımları, alım heyetleri, ihracat başarı ödülleri ve endüstriyel tasarım yarışmaları düzenler, üyeleri için sürdürülebilirlik eylem planı yürütür. Alüminyum ve demir-çelik ürünleri Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması kapsamında olduğundan birlik, ürün bazında gömülü emisyon beyanı ve AB alıcılarının veri talepleri konusunda ihracatçıların başvuru noktalarından biridir. Aylık TR MetalEndeks raporu ile Türkiye Metal Sanayi İhracat Endeksi ve ihracat raporları başlıca veri kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TR MetalEndeks: Türkiye Metal Sanayi İhracat Endeksi (aylık); İhracat raporları; Sürdürülebilirlik Eylem Planı.

İlişkili: TALSAD, TUDÖKSAD, ÇİB, TİM, Ticaret Bakanlığı

Not: Birlik sitesi turkishmetals.org alan adını kullanıyor; iddmib.org.tr adresi Eylül 2026 itibarıyla yanıt vermiyor. Kuruluş yılı sitede belirtilmediği için boş bırakıldı.

- **İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB)**

Meslek odası / birliği · Kuruluş: 1991 · Dayanak: 5910 sayılı İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun · ikmib.org.tr

1991'de kurulan, 5910 sayılı Kanun'a tabi ihracatçı birliğidir; ilaç, plastik, boya, kozmetik, gübre, anorganik ve organik kimyasallar ile mineral yakıtlar dahil on altı alt sektörde faaliyet gösteren kimya ihracatçıları temsil eder. Fuar, ticaret heyeti, Ar-Ge proje pazarı ve URGE projeleri düzenler, mevzuat değişikliklerinde üyelerine duyuru ve rehberlik sağlar. Gübre ve hidrojen Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının kapsadığı ürün grupları arasında yer aldığından birlik, akredite doğrulayıcılar ve emisyon beyanına ilişkin AB belgelerini üyelerine aktarır. Alt sektör raporları, sürdürülebilirlik raporları, çalışma yılı raporları ve e-bülten sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Alt sektör raporları; Sürdürülebilirlik raporları; Çalışma yılı raporları (yıllık); E-bülten.

İlişkili: TKSD, GÜİD, TİM, Ticaret Bakanlığı, SKDM

- **Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği (TUDÖKSAD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1976 · tudoksad.org.tr

1976'da İstanbul'da Demir ve Çelik Döküm Sanayicileri Derneği adıyla kurulan, metal döküm üreticilerinin ulusal derneğidir. 1989'dan beri Dünya Dökümcüler Birliği (WFO), 2007'den beri Avrupa Dökümcüler Birliği (CAEF, güncel adıyla European Foundry Federation) bünyesinde Türkiye'yi temsil eder; kalkınma planları ve sanayi strateji belgelerinin döküm sektörü raporlarını hazırlar. Döküm ocakları elektrik ve doğal gaz yoğun çalıştığından enerji maliyetleri ile Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının dökme demir ve çelik ürünlerine etkisi gündemindedir; 2026'da TALSAD, TÇÜD ve MAKFED ile Türkiye Ağır Sanayi Koordinasyon Platformu'nu kurmuştur. TÜRKDÖKÜM dergisi, üye rehberi ve ANKIROS fuarı izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TÜRKDÖKÜM / TURKCAST dergisi; TUDÖKSAD Üye Rehberi; Türkiye döküm sektörü raporları.

İlişkili: TALSAD, TÇÜD, İDDMİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Not: Türkiye Ağır Sanayi Koordinasyon Platformu (ASKP) ilk resmî toplantısını Nisan 2026'da yaptı; kurucu üyeleri TALSAD, TÇÜD, MAKFED ve TUDÖKSAD. Platformun ayrı bir sitesi bulunmadığı için ayrı giriş açılmadı.

7.9 Diğer enerji dernekleri ve meslek dernekleri

Bu alt bölüm, önceki başlıklara girmeyen, adında ya da faaliyet alanında enerji geçen ulusal ölçekli meslek ve sektör derneklerini içerir: meslek mensubu dernekleri, yeni teknolojilerin sektör dernekleri ve tüketici tarafını temsil eden sivil toplum kuruluşları.

- **Elektrik Mühendisleri Derneği (ETMD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2000 · etmd.org.tr

22 Şubat 2000'de elektrik mühendisliği uygulamalarının uluslararası standartlarda yürütülmesini sağlamak amacıyla kurulan meslek derneğidir; kısaltmasını ilk adı olan Elektrik Tesisat Mühendisleri Derneği'nden alır. Proje, taahhüt, müşavirlik ve üretim alanında çalışan bireysel ve tüzel üyeleri, şube ve temsilcilikleri vardır. Alçak, orta ve yüksek gerilim tesisatı, topraklama, yangın güvenliği ve enerji verimliliği konularında seminer, panel ve ETMD Akademi eğitimleri düzenler; elektrik iç tesisleri yönetmelikleri ile yapı denetimi mevzuatına görüş sunar. Elektrik tüketicisi güvenliği federasyonu FISUEL ile SEDEFED, TÜRKONFED ve Türkiye İMSAD üyesidir. ETMD dergileri, teknik kütüphanesi ve yıllık ETMD Gecesi izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ETMD dergileri; Teknik kütüphane; ETMD Akademi eğitim takvimi.

İlişkili: EMO, SEDEFED, Türkiye İMSAD, ETMD, TESAB

Not: Sitede ve SEDEFED üye listesinde farklı adlar kullanılıyor (Elektrik Mühendisleri Derneği; Elektrik ve Tesisat Mühendisleri Derneği); derneğin kendi sitesindeki güncel ad esas alındı. TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ile karıştırılmamalıdır.

- **Temiz Enerji Vakfı (TEMEV)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1994 · temev.org.tr

1994'te kurulan, Ankara merkezli ve İstanbul şubeli bir vakıftır; temiz enerji kaynakları, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve düşük karbonlu ekonomi alanlarında çalışan akademisyen ve uzmanları bir araya getirir. Eğitim programları, iklim ve enerji politikası projeleri yürütür; sektördeki gelişmeleri aktaran bir temiz enerji haber portalı işletir. Yerelden Ulusala İklim Ağı Projesi kapsamında büyükşehir belediyelerinin sera gazı envanterlerini derlemiş, yerel iklim eylem planlarına rehberlik eden yayınlar çıkarmıştır; bu yönüyle belediyelerin iklim eylem planları ve kent ölçeğinde emisyon izleme tartışmalarına katkı sunar. Büyükşehir Belediyeleri İklim Envanteri ve Yerel İklim Eylemi Rehberi başlıca yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Büyükşehir Belediyeleri İklim Envanteri (2022); Yerel İklim Eylemi Rehberi: İklim Değişikliğini Yerelleştirmek (2022); Temiz Enerji Haber Portalı.

İlişkili: İDB, TBB

- **Yeşil Hidrojen Üreticileri Derneği (H2DER)**

Dernek / birlik / vakıf · h2der.org

Türkiye, AB ülkeleri ve Kuzey Amerika'da faaliyet gösteren enerji şirketlerinin yöneticileri ile akademisyenlerin kurduğu, yenilenebilir elektrikle elektroliz yoluyla üretilen yeşil hidrojene odaklanan sektör derneğidir; üyeleri arasında endüstriyel gaz, elektrik üretimi ve yenilenebilir proje geliştiricisi şirketler bulunur. Kamu kurumlarına hidrojenin üretimi, taşınması ve depolanması konusunda görüş sunmayı, yeşil hidrojenin fosil yakıtların yerine kullanılması için kamuoyu oluşturmayı ve yabancı hidrojen örgütleriyle işbirliği kurmayı hedefler. Hidrojen Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının kapsadığı ürünler arasında olduğundan ulusal hidrojen stratejisi ve yeşil sertifika tartışmalarında üretici tarafını temsil eder. SEDEFED üyesidir; haber, yayın ve etkinlik sayfaları izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yayınlar ve basın açıklamaları (web).

İlişkili: HTD, SEDEFED, ETKB, Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası

Not: Kuruluş yılı sitede belirtilmediği için boş bırakıldı; basında 2023'ten itibaren faaliyet haberleri yer alıyor. Hidrojen alt bölümüne (7.3) taşınması düşünülebilir.

- **Denizüstü Rüzgar Enerjisi Derneği (DÜRED)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2021 · dured.org

5 Mart 2021'de Ankara merkezli olarak kurulan, Türkiye'de denizüstü rüzgar santrali yatırımlarının geliştirilmesi amacıyla enerji ve denizcilik sektörlerini bir araya getiren dernektir; İngilizce adı The

Offshore Wind Energy Association (TOWEA) olup farklı illerde şubeleri bulunur. Denizüstü rüzgar potansiyelinin ortaya konmasına, mevzuat hazırlığına ve olası YEKA ihale şartnamelerine katkı vermeyi hedefler; kamu kurumu, üniversite ve şirket üyeleriyle çalışır. Deniz alanlarının tahsis, liman ve tersane altyapısı ile ilk denizüstü rüzgar yarışmasının tasarımı tartışmalarında uzman görüşü sunar. Düzenli bültenleri, dönemsel Denizüstü Rüzgar Enerjisi Eğitimleri ve Offshore Wind Türkiye etkinliği takip edilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: DÜRED bültenleri; Denizüstü Rüzgar Enerjisi Eğitimi programları.

İlişkili: TÜREB, ETKB

Not: Rüzgar alt bölümüne (7.2) taşınması düşünülebilir.

- **Enerji Depolama Sistemleri Derneği (EDSİS)**

Dernek / birlik / vakıf · edsis.org.tr

Enerji depolama sistemlerini üreten, geliştiren, kuran ve bu alanda yatırım ve mühendislik hizmeti sunan şirketleri tek çatı altında toplamayı hedefleyen dernektir; kuruluşu Ocak 2024'te güneş paneli, batarya ve güç elektroniği alanından on altı kurucu şirketle duyurulmuştur. Batarya hücresi ithalatındaki ek gümrük vergisi, yerli batarya üretimi ve depolamalı üretim tesisleri için verilen ön lisansların sahaya inmesi gibi konularda kamuya görüş iletir; temsilcileri DEİK Enerji İş Konseyi yönetiminde görev almaktadır. Aynı alandaki Enerji Depolama Endüstrileri Derneği'nden (EDEDER) ayrı bir yapıdır. Sitedeki depolama haritası ve enerji depolama sözlüğü başlıca başvuru içerikleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye enerji depolama haritası (web); Enerji Depolama Sözlüğü (web).

İlişkili: EDEDER, EPDK, DEİK

- **Jeneratör Sanayicileri ve Güç Sistemleri Derneği (JENDER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2024 · jendertr.org

2024 yazında kurulan, jeneratör ve güç sistemleri üreticilerini, kesintisiz güç ve veri merkezi altyapısı tedarikçilerini temsil eden sektör derneğidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE ve Milli Eğitim Bakanlığı ile standartlar, mesleki eğitim ve Türkiye'nin ilk jeneratör test merkezi konularında işbirliği yürütür; sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm, teknik mevzuat ve eğitim komiteleri vardır. Avrupa jeneratör üreticileri birliği EUROPGEN üyesidir, ABD merkezli EGSA ile kardeş dernek protokolü imzalamıştır. Yedek güç ve veri merkezi yatırımlarının şebeke ve emisyon mevzuatıyla ilişkisi derneğin gündemindedir. Uluslararası Kesintisiz Güç ve Data Center Zirvesi başlıca etkinliğidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Duyurular ve basın açıklamaları (web).

İlişkili: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TESAB

Not: Derneğin sitesi jendertr.org alan adını kullanıyor; jender.com ve jender.com.tr ilgisiz kuruluşlara ait.

- **Enerji Yoksulluğu ile Mücadele Derneği (ENYOKDER)**

Dernek / birlik / vakıf · enyokder.org

Enerjinin farklı alanlarında çalışan kişilerin kurduğu, Ankara merkezli ve kâr amacı gütmeyen bir dernektir; kuruluşu 2026 baharında kamuoyuna duyurulmuştur. Enerji yoksulluğunu bir sosyal yardım konusu değil, yapısal bir enerji politikası ve enerji dönüşümü sorunu olarak ele alır; yeterince ısıtılmayan ve soğutulamayan hanelerin enerji giderlerini kalıcı olarak düşürecek projeler geliştirmeyi, veri derlemeyi ve kamuoyu oluşturmayı hedefler. Elektrik ve doğal gaz tarifelerindeki sübvansiyonların azaltılması, fatura destekleri ve binalarda enerji verimliliği tartışmalarında tüketici ve hane tarafının sesini taşıyan az sayıdaki yapılardan biridir. Haber, duyuru ve bülten sayfaları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bülten ve duyurular (web).

İlişkili: Enerji yoksulluğu alanında çalışan sivil toplum ve destek programları, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, EPDK

Not: Kuruluş tarihi kesin olarak doğrulanamadı; derneğin 7 Şubat 2026 tarihli genel kurulu ve Nisan 2026 tarihli kuruluş duyurusu bulunuyor.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanları Derneği (ETK)**

Dernek / birlik / vakıf · etkuzmanlari.org

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda kariyer uzmanı olarak görev yapan Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanları ile uzman yardımcılarının mesleki derneğidir. Üyelerin özlük haklarının korunması, mesleki dayanışma ve bilgi paylaşımı amacıyla çalışır; genel kurul, eğitim ve bakanlık düzeyinde temaslar yürütür. Bakanlık politikalarının hazırlanmasında görev alan uzmanları bir araya getirdiği için resmî istatistiklerin yorumlanması ve politika analizlerinde bakanlık içinden gelen bir uzman bakışı sunar; EPDK uzmanlarının kurduğu Enerji Uzmanları Derneği'nden ayrıdır. Aylık Enerji Göstergeleri, konu bazlı özet raporlar ve üyelerin akademik çalışmaları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Aylık Enerji Göstergeleri; Özet Raporlar; Akademik çalışmalar derlemesi.

İlişkili: ETKB, EUD

Not: Kuruluş yılı sitede bulunamadı. Mayıs 2025 olağan genel kurulunda yeni yönetim kurulu seçildi.

- **Emobilité Operatörleri Derneği (E-MOD) [Doğrulama bekliyor]**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2022

Elektrikli araç şarj istasyonu işletmecilerinin Eylül 2022'de kurduğu sektör derneğidir; kurucuları arasında büyük elektrik şirketlerine bağlı şarj ağları ile bağımsız şarj operatörleri bulunur. Şarj ağının, altyapının ve hizmet standartlarının geliştirilmesine, elektrikli araç kullanımının yaygınlaşmasına ve ulaşım kaynaklı emisyonların azaltılmasına katkı vermeyi amaçlar. 2024'te farklı operatörlerin istasyonlarının tek hesapla kullanılabilmesini sağlayacak dolaşım (roaming) sistemi için yol haritası çalışması başlatmıştır; şarj hizmeti lisansı, tarife ve birlikte çalışabilirlik düzenlemelerinde operatörlerin ortak görüş kanalıdır. Derneğin açıklamaları sektör basınında yayımlanmaktadır.

İlişkili: Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı), PETDER, EPDK, TEHAD

Not: Kuruluşu ve 2024 faaliyeti sektör basınından doğrulandı; resmî web sitesi bulunamadı (emod.com.tr ilgisiz bir spor kulübüne ait) ve 2024 sonrası faaliyet kaydına ulaşılamadı.

8. İşçi ve memur sendikaları, işveren sendikaları

Bu bölüm, enerji ve maden sektöründe çalışanları ve kamu ile özel işverenleri toplu pazarlık düzeyinde temsil eden örgütleri kapsar: 6356 sayılı Kanun kapsamındaki enerji, madencilik ve taş ocakları ile petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç iş kollarının işçi sendikaları, 4688 sayılı Kanun kapsamındaki enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolunun kamu görevlileri sendikaları, işveren sendikaları ve bunların üst konfederasyonları. Bu örgütler özelleştirme, taşeron ve kadro düzenlemeleri, Soma (2014), Amasra (2022) ve İliç (2024) gibi facialar sonrasında maden iş güvenliği ile kömürden çıkış ve adil geçiş tartışmalarının doğrudan taraflarıdır. Üye sayıları ve yetki durumları için ÇSGB'nin her yıl Ocak ve Temmuz aylarında Resmî Gazete'de yayımladığı iş kolu ve hizmet kolu istatistikleri esas alınmalıdır.

- **Türkiye Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası (TES-İŞ)**

Sendika · Kuruluş: 1963 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · tes-is.org.tr

Türk-İŞ'e bağlı işçi sendikasıdır; 12 Aralık 1963'te Ankara'da federasyon olarak kurulmuş, 1983'te iş kolu esasına göre örgütlenen ulusal sendikaya dönüşmüştür. Enerji iş kolunda elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı ile su ve gaz dağıtımı yapan işyerlerinde toplu iş sözleşmesi imzalar; kamu tarafında DSİ, TEİAŞ, EÜAŞ, TEDAŞ, ETKB, TENMAK, MAPEG ve NDK işçilerini, özel tarafta dağıtım şirketleri, termik santraller ve İGDAŞ gibi şehir gazı işletmelerini kapsar. ÇSGB'nin Resmî Gazete'de yayımlanan iş kolu istatistiklerinde enerji iş kolunun en büyük sendikası olarak yer alır; özelleştirme sonrası kadro, taşeron ve ücret tartışmalarında işçi tarafının ana muhatabıdır. Dönem bazlı sözleşme metinleri ve TES-İŞ Dergisi sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TES-İŞ Dergisi; Toplu iş sözleşmesi metinleri (dönem bazlı); Çalışma istatistikleri sayfası.

İlişkili: TÜRK-İŞ, TÜHİS, EÜAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ, DSİ, DİSK/Enerji-Sen, ÇSGB

- **Elektrik, Gaz, Su ve Baraj Çalışanları Sendikası (DİSK/Enerji-Sen)**

Sendika · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · diskenerjisen.org.tr

DİSK'e bağlı, enerji iş kolunda örgütlü işçi sendikasıdır; genel merkezi İstanbul Kadıköy'dedir ve kamuoyunda DİSK/Enerji-Sen adıyla bilinir. Özelleştirme sonrasında dağıtım şirketlerinde, santrallerde ve belediye enerji şirketlerinde taşeron ve kısa süreli sözleşmeli çalışan işçileri örgütlemeyi öncelik edinmiştir. İstanbul Enerji, İSPER, Enercon Servis ve Soma Enerji gibi işyerlerinde işletme toplu iş sözleşmeleri imzalamıştır. Enerji alanındaki piyasalaştırma politikalarını, HES, JES, RES ve termik santral projelerinin çevresel etkilerini ve iş kazalarını eleştirel bir çizgide gündeme taşır; Gediz dağıtım bölgesi eylemleri ve Zonguldak'taki santral direnişleri sendikanın öne çıkan mücadeleleri arasındadır. Toplu sözleşme metinleri ve Enerji İşçilerinin Sesi yayını sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji İşçilerinin Sesi; Toplu iş sözleşmesi metinleri.

İlişkili: DİSK, TES-İŞ, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi)

Not: Eski adres enerji-sen.org.tr yanıt vermiyor; güncel resmî site DİSK üye sendikalar sayfasında verilen diskenerjisen.org.tr adresidir.

- **Türkiye Petrol, Kimya ve Lastik İşçileri Sendikası (Petrol-İŞ)**

Sendika · Kuruluş: 1950 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · petrol-is.org.tr

Türk-İŞ'e bağlı işçi sendikasıdır; 6 Eylül 1950'de İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikası adıyla kurulmuş, 1954'te Petrol-İŞ adını almıştır. Petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç iş kolunda rafineri, petrokimya, petrol arama-üretim, akaryakıt ve LPG dolum işyerlerinde örgütlüdür; Tüpraş rafinerileri ve Petkim gibi büyük tesislerdeki sözleşmeler işveren tarafında çoğunlukla KİPLAS ile yürütülür. İş kolunun en büyük sendikalarından biri olarak rafineri ücretleri, grev yasakları, iş güvenliği ve petrokimya da yeşil dönüşümün istihdam etkileri tartışmalarında işçi tarafını temsil eder. Petrol-İŞ Dergisi, Petrol-İŞ Kadın Dergisi ve süresiz yayınlarıyla çalışma hayatı araştırmaları yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Petrol-İŞ Dergisi; Petrol-İŞ Kadın Dergisi; Gökkuşluğu Dergisi; Süresiz yayınlar (kitap ve raporlar).

İlişkili: TÜRK-İŞ, KİPLAS, TUPRAŞ, TPAO

- **Genel Maden İşçileri Sendikası (Genel Maden-İŞ)**

Sendika · Kuruluş: 1946 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · genelmadenis.org.tr

Türk-İŞ'e bağlı, genel merkezi Zonguldak'ta bulunan maden işçileri sendikasıdır; 17 Kasım 1946'da kurulmuştur. Madencilik ve taş ocakları iş kolunda başta Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun Karadon, Üzülmüş, Kozlu, Armutçuk ve Amasra müesseseleri olmak üzere kamu taşkömürü işletmelerinde ve MTA'da örgütlüdür. 1991'deki Büyük Madenci Yürüyüşü'nü örgütleyerek Türkiye çalışma tarihinde iz bırakmıştır. TTK'nın üretim ve istihdam geleceği, rödovans uygulamaları, yer altı iş güvenliği ve 2022 Amasra grizu patlaması sonrası denetim tartışmaları ile Zonguldak havzasında kömürden çıkış ve adil geçiş gündeminde havza işçilerinin başlıca temsilcisidir. Toplu sözleşme görüşmeleri kamu tarafında TÜHİS ile yürütülür.

İlişkili: TÜRK-İŞ, TTK, MTA, TÜHİS, Türkiye Maden-İŞ

Not: Eski taslaktaki gmis.org.tr adresi yanıt vermiyor; Türk-İŞ üye listesinde verilen genelmadenis.org.tr adresi otomatik isteklerde bot doğrulama sayfası (HTTP 403) döndürüyor, tarayıcıyla erişilebilir.

- **Türkiye Maden İşçileri Sendikası (Türkiye Maden-İŞ)**

Sendika · Kuruluş: 1958 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · madenis.org.tr

Türk-İŞ'e bağlı maden işçileri sendikasıdır; 18 Ağustos 1958'de Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu olarak kurulmuş, 1983'te ulusal sendikaya dönüşerek bugünkü adını almıştır. Genel merkezi Ankara'dadır. Madencilik ve taş ocakları iş kolunda Türkiye Kömür İşletmeleri'ne bağlı linyit işletmeleri, rödovanslı özel kömür sahaları ve metal madenlerinde toplu iş sözleşmesi imzalar. Soma, Tunçbilek ve Seyitömer gibi linyit havzalarındaki varlığı nedeniyle 2014 Soma faciası sonrasında maden iş güvenliği, taşeron ve rödovans düzenlemeleri, yer altı madencilerinin ücret ve emeklilik hakları tartışmalarının merkezinde yer almıştır. Madenci adlı süreli yayını ve süresiz yayınları sitesinde erişilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Madenci (süreli yayın); Süresiz yayınlar.

İlişkili: TÜRK-İŞ, TKİ, Genel Maden-İş, KÖMÜRDER, MAPEG

- **Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası (Dev Maden-Sen)**

Sendika · Kuruluş: 1959 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · devmadensen.org.tr

DİSK'e bağlı maden işçileri sendikasıdır; kökeni 1959'da MTA çalışanlarınca kurulan MTA-İŞ'e dayanır, 1975'te Türk-İŞ'ten ayrılarak DİSK'e katılmış, 1999'da Yeraltı Maden-İş ile birleşerek bugünkü adını almıştır. Tüzüğüne göre madencilik ve taş ocakları iş kolunda kömür, demir, krom, bakır ve taş ocağı işletmelerinde örgütlenir; genel merkezi Ankara'dadır ve Zonguldak, Manisa, Kütahya, Muğla, Diyarbakır ve Sivas gibi maden bölgelerinde temsilcilikleri bulunur. Maden kazalarını izleyen kaza raporları ve iş cinayetleri bültenleriyle büyük maden kazalarının ardından denetim eksikliklerini kamuoyuna taşıyan sendikalardandır. İş kolunda üye tabanı Türk-İş sendikalarına kıyasla küçüktür.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Madenlerde iş cinayetleri kaza raporları; Genel kurul faaliyet raporları.

İlişkili: DİSK, Bağımsız Maden-İş, Türkiye Maden-İş, MTA

- **Bağımsız Maden İşçileri Sendikası (Bağımsız Maden-İş)**

Sendika · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · bagimsizmaden.org

Herhangi bir konfederasyona bağlı olmayan, genel merkezi Manisa Soma'da bulunan maden işçileri sendikasıdır; 2014 Soma faciasının ardından mevcut sendikalardan memnun olmayan madencilerin örgütlenme girişimlerinden doğmuştur. Madencilik ve taş ocakları iş kolunda işyeri komiteleri üzerine kurulu bir yapıyla ücret, kıdem tazminatı, ödenmeyen alacaklar ve iş güvenliği talepleri etrafında örgütlenir. Doruk Madencilik ve Polyak Madencilik işyerlerindeki grev ve direnişler, işten çıkarılan madencilerin Ankara yürüyüşleri ve şirket-kamu ilişkilerine yönelik kampanyalarıyla kömür havzalarındaki taban sendikacılığının görünür örneklerinden biridir. Açıklamaları, genel kurul ilanları ve tüzüğü sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Açıklamalar ve basın duyuruları; Şube genel kurul faaliyet raporları.

İlişkili: Dev Maden-Sen, Türkiye Maden-İş

Not: Eski taslaktaki belirsiz 'Bağımsız ve küçük ölçekli enerji sendikaları' girişinin yerine somut kuruluş olarak eklendi. Kuruluş yılı resmî kaynaktan teyit edilemediği için boş bırakıldı.

- **Enerji, Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası (ESM)**

Sendika · Dayanak: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · esm.org.tr

KESK'e bağlı kamu görevlileri sendikasıdır; enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolunda ETKB, EÜAŞ, TEİAŞ, MTA, TKİ, TTK ve bağlı kuruluşlarda çalışan memur ve sözleşmeli personeli örgütler. Genel merkezi Ankara'dadır; Zonguldak, İzmir, Samsun, Diyarbakır ve Bursa gibi illerde şubeleri bulunur. Özlük haklarına ilişkin idari işlemlere karşı dava açar; ETKB'ye karşı sendikal hak ihlali davası ve EÜAŞ uzmanlık sınavının iptali kazandığı davalar arasındadır. İzmir orman yangınlarında elektrik şirketleri hakkında suç duyurusu ve her yıl Soma faciası anmalarıyla enerji ve maden politikalarını eleştirel çizgide gündeme getirir. Açıklama ve raporları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları ve raporlar; Hukuk kazanımları duyuruları.

İlişkili: KESK, Enerji Bir-Sen, Türk Enerji-Sen, EÜAŞ, ETKB

Not: Site sade 'Mozilla/5.0' kullanıcı ajanıyla HTTP 406 döndürüyor (mod_security); tam tarayıcı başlıklarıyla 200.

- **Enerji, Sanayi ve Madencilik Çalışanları Birliği Sendikası (Enerji Bir-Sen)**

Sendika · Kuruluş: 1995 · Dayanak: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · enerjibirsen.org.tr

Memur-Sen'e bağlı kamu görevlileri sendikasıdır; 1995'te enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolunda kurulmuştur. ETKB ve bağlı, ilgili kuruluşları ile BOTAŞ, TPAO, EÜAŞ, TEİAŞ, TKİ, TTK, MTA ve Eti Maden gibi hizmet koluna giren kurumlarda memur ve sözleşmeli personeli temsil eder. Üye çoğunluğuna sahip olduğu kurumlarda kurum idari kurullarına katılır ve kamu görevlileri toplu sözleşmelerinde hizmet koluna özgü taleplerin iletilmesinde rol oynar. Enerji KİT'lerindeki kadro, fazla çalışma, ek ödeme ve görevde yükselme düzenlemeleri sendikanın başlıca gündemidir. 2012'den bu yana dönemlik toplu sözleşme metinleri, kurum idari kurul kararları ve yayınları sitesinde arşivlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dönemlik toplu sözleşme metinleri; Kurum idari kurul kararları; Kitap ve broşürler.

İlişkili: Memur-Sen, ESM, Türk Enerji-Sen, ETKB, BOTAŞ, TPAO, EÜAŞ

- **Türkiye Enerji, Sanayi ve Madencilik Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Enerji-Sen)**

Sendika · Dayanak: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · turkenerjisen.org.tr

Türkiye Kamu-Sen'e bağlı, genel merkezi Ankara'da bulunan kamu görevlileri sendikasıdır ve ana tüzüğüne göre enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolunda örgütlenir. TEDAŞ, TEİAŞ, EÜAŞ ve Türk Standardları Enstitüsü gibi hizmet koluna giren kurumlarda memur ve sözleşmeli personeli temsil eder; şubeleri ve kurum temsilcilikleri üzerinden yöneticilerle görüşmeler yürütür. Hizmet kolunun üç büyük sendikasıdan biri olarak kamu görevlileri toplu sözleşme sürecine Türkiye Kamu-Sen üzerinden katılır; teknik personelin özlük hakları, hususi pasaport ve ek ödeme talepleri başlıca gündemleridir. Haberleri, tüzüğü ve mevzuat derlemeleri sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Tüzük ve mevzuat derlemeleri; Genel merkez haberleri.

İlişkili: Türkiye Kamu-Sen, Enerji Bir-Sen, ESM, TEDAŞ, TEİAŞ

Not: Resmî unvan ve Ankara merkez bilgisi sendikanın sitesinde yayımlanan ana tüzüğün 1. maddesinden alındı.

- **Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (TÜHİS)**

Sendika · Kuruluş: 1968 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · tuhis.org.tr

Türkiye'nin tek kamu işveren sendikasıdır; 25 Kasım 1968'de Türk Taşıt İşverenleri Sendikası adıyla kurulmuş, 1985'te bugünkü adını almış, Kamu-İş'in 20 Ocak 2020'de katılımıyla kamu işverenlerini tek çatıda toplamıştır. TİSK üyesidir. Enerji tarafında ETKB, EPDK, NDK, TENMAK, BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ, TEMSAN, TKİ, TTK, TPAO, MTA, MAPEG ve Eti Maden üyeleri arasındadır. Bu kurumlarda Tes-İş, Genel Maden-İş ve Petrol-İş gibi sendikalarla toplu iş sözleşmesi imzalar ve kamu işçi ücret politikasını işveren adına uygular. Üye kuruluşlarda işçi ücretleri ve kamu toplu iş sözleşmesi istatistikleri raporları ile Kamu-İş Dergisi yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TÜHİS Üyesi Kuruluşlarda İşçi Ücretleri (yıllık); Kamu Toplu İş Sözleşmeleri İstatistikleri; Kamu-İş Dergisi.

İlişkili: Kamu-İş, TİSK, TES-İŞ, Genel Maden-İş, EÜAŞ, TEİAŞ, BOTAŞ, TTK, TKİ

- **Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası (Kamu-İş) [Birleşti]**

Sendika · Dayanak: 2821 sayılı Sendikalar Kanunu

Kamu iktisadi teşebbüslerini ve kamu kurumlarını işveren sıfatıyla temsil eden kamu işveren sendikasıdır. 1986 tarihli Başbakanlık genelgesiyle kamu işverenlerinin toplandığı üç sendikadan biri olmuş, 1995'te Türk Kamu-Sen'in katılımıyla kamuda iki işveren sendikasıdan biri haline gelmiştir. Faaliyet döneminde kamu işçileri için toplu iş sözleşmesi imzalayarak ücret ve sosyal hak düzenlemelerinde işveren tarafında yer almıştır. 23 Kasım 2019'daki genel kurulunda TÜHİS'e katılma kararı almış ve 20 Ocak 2020 itibarıyla faaliyeti TÜHİS bünyesinde sürmüştür. Eski toplu iş sözleşmelerine ve kamu ücret istatistiklerine başvuruda halef kurum olarak TÜHİS esas alınır.

İlişkili: TÜHİS

Not: 23 Kasım 2019 tarihli 30. Olağan Genel Kurul kararıyla 20 Ocak 2020 itibarıyla TÜHİS'e katıldı (TÜHİS tarihçe sayfası). Eski alan adı kamu-is.org.tr artık yanıt vermiyor.

- **Maden Sanayii İşverenleri Sendikası (MASİS)**

Sendika · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · masis.org.tr

Madencilik ve taş ocakları iş kolunda özel sektör maden işverenlerini örgütleyen işveren sendikasıdır; genel merkezi Ankara Çankaya'dadır ve TİSK üyesidir. Üye maden şirketleri adına maden işçi sendikalarıyla toplu iş sözleşmesi müzakere eder, grev ve uyuşmazlık süreçlerinde işveren tarafını temsil eder, üyelerine iş hukuku ve iş sağlığı ve güvenliği konularında destek verir. Kamu kömür işletmeleri TÜHİS çatısında örgütlendiğinden özel kömür, metal ve endüstriyel mineral işletmelerindeki ücret düzeyleri, yer altı çalışma süreleri ve iş güvenliği yükümlülüklerine ilişkin toplu pazarlıkta ağırlıklı işveren örgütüdür. Sendikanın iletişim bilgileri ve üyelik durumu için TİSK üye sendikalar sayfası başvuru noktasıdır.

İlişkili: TİSK, Türkiye Maden-İş, TMD, KÖMÜRDER

Not: Varlığı ve iletişim bilgileri TİSK üye sendikalar listesinden teyit edildi. Site otomatik isteklerde HTTP 403 döndürüyor; kuruluş yılı ve üye şirketler teyit edilemedi.

- **Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sanayii İşverenleri Sendikası (KİPLAS)**

Sendika · Kuruluş: 1961 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · kiplas.org.tr

Petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç iş kolunda işverenleri örgütleyen, TİSK üyesi işveren sendikasıdır; 1961'de kurulmuştur ve genel merkezi İstanbul Üsküdar'dadır. Üyeleri arasında Tüpraş'ın İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerileri, Petkim, STAR Rafineri ve Aygaz gibi enerji şirketleri yer alır; bu işyerlerinde Petrol-İş gibi işçi sendikalarıyla toplu iş sözleşmesi imzalar. Rafineri ve petrokimya sektöründe ücret artışları, grev ertelemeleri ve iş sağlığı ve güvenliği denetimlerinde işveren tarafının ana örgütüdür. Toplu iş sözleşmesi hizmetinin yanında İSG denetimleri ve eğitimler düzenler; KİPLAS Periyod ve KİPLAS Bülten adlı yayınları vardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: KİPLAS Periyod; KİPLAS Bülten.

İlişkili: TİSK, Petrol-İş, TÜPRAŞ, PÜİS

- **Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)**

Sendika · Kuruluş: 1962 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · tisk.org.tr

İşveren sendikalarının Türkiye'deki tek üst örgütüdür; 1962'de kurulmuştur. Üyeleri arasında kamu işverenlerini temsil eden TÜHİS ile KİPLAS, MASİS, PÜİS, MESS ve ÇEİS gibi enerji ve enerji yoğun sanayi iş kollarının işveren sendikaları bulunur. Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işveren tarafını temsil eder, Uluslararası Çalışma Örgütü toplantılarında Türk işveren delegasyonunu oluşturur ve çalışma mevzuatı değişikliklerinde görüş verir. Enerji maliyetlerinin istihdama etkisi, iş sağlığı ve güvenliği ve yeşil dönüşümde işgücünün uyumu gibi konularda raporlar hazırlar; Yeşile Ortak Ol ve Türkiye'nin Sıfır Kazaya Yolculuğu projelerini yürütür. Raporları ve basın bültenleri sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar; Basın bültenleri.

İlişkili: TÜHİS, KİPLAS, MASİS, PÜİS, TÜRK-İŞ, ÇSGB

- **Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ)**

Sendika · Kuruluş: 1952 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · turkis.org.tr

Türkiye'nin en eski ve en büyük işçi konfederasyonudur; 1952'de kurulmuştur ve ITUC, ETUC ile OECD Sendikal Danışma Komitesi üyesidir. Enerji ve madenle ilgili üyeleri Tes-İş, Petrol-İş, Türkiye Maden-İş ve Genel Maden-İş'tir; bu nedenle kamu enerji ve kömür işletmelerindeki işçilerin büyük bölümü Türk-İş çatısındadır. Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda ve kamu işçilerine ilişkin çerçeve protokol görüşmelerinde işçi tarafını temsil eder. Kömür havzalarında istihdam, özelleştirme ve adil geçiş tartışmalarında üye sendikalarının ortak sesi olarak yer alır. Aylık açlık ve yoksulluk sınırı araştırması, ücret ve enerji zamlarının hane bütçesine etkisini izlemek için sık başvurulmuş bir kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması (aylık); TÜRK-İŞ Dergisi; Raporlar ve notlar.

İlişkili: TES-İŞ, Petrol-İş, Türkiye Maden-İş, Genel Maden-İş, TİSK

- **Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ)**

Sendika · Kuruluş: 1976 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · hakis.org.tr

1976'da kurulan, genel merkezi Ankara'da bulunan işçi konfederasyonudur; ITUC ve ETUC üyesidir. Enerji ve madenle ilgili üye sendikaları Öz Enerji-Sen, Öz Maden-İş ve Öz Petrol-İş'tir; bunlar enerji, madencilik ve petrol-kimya iş kollarında Türk-İş ve DİSK sendikalarıyla örgütlenme rekabeti içindedir. Asgari ücret ve kamu işçilerine ilişkin çerçeve protokol süreçlerinde işçi tarafının bileşenlerindendir. Belediye şirketleri ve kamu hizmet alımı yoluyla istihdam edilen işçilerin kadroya geçişi tartışmalarında etkili olan konfederasyon, iklim değişikliği ve adil geçiş konularını uluslararası sendikal ağlar üzerinden de izler. Hakemli Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi yayımlanmaktadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi.

İlişkili: TÜRK-İŞ, DİSK, TİSK

Not: Öz Enerji-Sen'in kendi alan adı (ozenerjisen.org.tr) park edilmiş durumda; sendika Hak-İş üye listesinde yer alıyor, ayrı giriş açılmadı.

- **Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)**

Sendika · Kuruluş: 1967 · Dayanak: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu · disk.org.tr

13 Şubat 1967'de Türk-İş'ten ayrılan sendikalarca kurulan işçi konfederasyonudur; 1980 askeri müdahalesiyle faaliyeti durdurulmuş, 1992'de yeniden faaliyete geçmiştir. ITUC ve ETUC üyesidir. Enerji ve madencilikle ilgili üyeleri DİSK/Enerji-Sen, Dev Maden-Sen ve Lastik-İş'tir. Araştırma birimi DİSK-AR, istihdam, ücret, sendikalaşma ve iş cinayetleri üzerine düzenli raporlar yayımlar; bu raporlar enerji ve maden işçilerinin çalışma koşullarına ilişkin kamuoyu tartışmalarında sıkça kullanılır. Konfederasyon özelleştirme, taşeron çalışma, maden faciaları ve fosil yakıtlardan çıkışta işçilerin korunması konularında eleştirel bir çizgide yer alır. Yayınları DİSK'in Sesi ve DİSK-AR Dergisi üzerinden erişilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: DİSK-AR raporları; DİSK'in Sesi; DİSK-AR Dergisi.

İlişkili: DİSK/Enerji-Sen, Dev Maden-Sen, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ

- **Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen)**

Sendika · Kuruluş: 1995 · Dayanak: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · memursen.org.tr

1995'te kurulan kamu görevlileri konfederasyonudur. Kamu görevlileri toplu sözleşmelerinde yetkili konfederasyon sıfatıyla Kamu İşveren Heyeti karşısında memur tarafının müzakerelerini yürütür; anlaşma sağlanamayan konular Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na gider. Enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolundaki üyesi Enerji Bir-Sen, ETKB ve enerji KİT'lerinde çalışan memurları temsil eder. İki yılda bir yapılan toplu sözleşmeyle belirlenen maaş artışları, ek ödemeler ve hizmet koluna özgü tazminatlar enerji kamu kurumlarının personel maliyetlerini ve nitelikli teknik personeli tutma kapasitesini doğrudan etkiler. Toplu sözleşme metinleri Resmî Gazete'de, konfederasyonun açıklamaları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kamu görevlileri toplu sözleşme metinleri; Basın açıklamaları.

İlişkili: Enerji Bir-Sen, Türkiye Kamu-Sen, KESK, ÇSGB

- **Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (Türkiye Kamu-Sen)**

Sendika · Kuruluş: 1992 · Dayanak: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · kamusen.org.tr

1992'de kurulan kamu görevlileri konfederasyonudur ve genel merkezi Ankara'dadır. Hizmet kolu sendikaları arasında enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolunda örgütlü Türk Enerji-Sen bulunur. Kamu görevlileri toplu sözleşme görüşmelerinde Kamu Görevlileri Hakem Kurulu ve Kamu Personeli Danışma Kurulu gibi yapılarda temsil edilir; maaş, enflasyon farkı ve ek ödeme taleplerini kamuoyuna taşır. Aylık olarak yayımladığı açlık ve yoksulluk sınırı hesaplamaları, elektrik ve doğal gaz zamlarının kamu çalışanı hane bütçesine etkisine ilişkin tartışmalarda sık kullanılır. Konfederasyonun araştırma ve açıklamaları sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Açlık ve yoksulluk sınırı araştırması (aylık); Basın açıklamaları.

İlişkili: Türk Enerji-Sen, Memur-Sen, KESK

- **Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)**

Sendika · Kuruluş: 1995 · Dayanak: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu · kesk.org.tr

1995'te kurulan kamu görevlileri konfederasyonudur ve genel merkezi Ankara'dadır. Enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolundaki üyesi ESM'dir. Kamu görevlilerinin grev hakkı, sözleşmeli ve güvencesiz istihdam, kanun hükmünde kararnamelerle ihraç edilen üyelerin iadesi gibi konularda muhalif bir çizgide yer alır. Enerji alanında kamu kurumlarının özelleştirilmesi, maden ve santral projelerinin ekolojik etkileri ve iş cinayetleri konusunda üye sendikalarıyla ortak açıklamalar ve eylemler düzenler. Toplu sözleşme sürecinde bağımsız taleplerini ayrıca açıklar. Basın açıklamaları ve raporlarına sitesinden ulaşılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları; Raporlar.

İlişkili: ESM, Memur-Sen, Türkiye Kamu-Sen, DİSK

9. Düşünce kuruluşları, araştırma merkezleri ve akademi

Bu bölüm, enerji ve iklim politikasına veri, analiz ve kamuoyu tartışması üreten sivil ve akademik aktörleri bir araya getirir: bağımsız düşünce kuruluşları, araştırma odaklı dernek ve vakıflar, uluslararası ağların Türkiye çalışmaları ile üniversitelerin enstitü ve araştırma merkezleri. Bu kuruluşlar resmî karar yetkisi taşımasa da senaryo raporları, açık veri setleri, dava ve savunuculuk çalışmalarıyla YEKDEM ve YEKA hedefleri, kömürden çıkış, TR ETS ve karbon fiyatlaması, gaz ticaret merkezi ve COP31 süreci gibi tartışmaların çerçevesini etkiler. Alt bölüm 9.1 düşünce kuruluşlarını ve sivil toplum ağlarını, 9.2 üniversite enstitü ve araştırma merkezlerini tanıtır; 9.3 ise enerji konulu üniversite uygulama ve araştırma merkezlerini il bazında tam liste olarak tablo halinde verir.

9.1 Enerji ve iklim odaklı düşünce kuruluşları

Bu alt bölümde enerji ve iklim politikası üzerine düzenli rapor ve veri yayımlayan düşünce kuruluşları, enerji hukukuna odaklanan araştırma yapıları ile iklim ve enerji alanında savunuculuk yapan başlıca dernek, vakıf ve ağlar yer alır. Yerel çevre platformları Bölüm 15'te, haber siteleri ve dergiler Bölüm 12'de ele alınır.

- **SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi (SHURA)**

Düşünce kuruluşu · shura.org.tr

European Climate Foundation, Agora Energiewende ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi ortaklığıyla kurulan, İstanbul merkezli bağımsız enerji dönüşümü platformudur; ilk raporlarını 2018'de yayımlamıştır. Elektrik sisteminde yenilenebilir entegrasyonu, iletim ve dağıtım şebekesinin dönüşümü, esneklik, elektrifikasyon, yenilenebilir hidrojen ve karbon fiyatlaması üzerine modele dayalı senaryo çalışmaları üretir; kamu, sanayi ve akademiden temsilcilerin yer aldığı bir Danışma Konseyi ile çalışır. YEKA kapasite hedefleri, dağıtım şebekesi yatırımları, yeşil elektrik tedarik anlaşmaları ve AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye'ye etkisi tartışmalarında sık atıf alan kaynaklardır. Yıllık Türkiye Enerji Dönüşümü Görünümü raporu, aylık SHURASTAT veri notu, SHURA Gündem bülteni ve çevrim içi Power Flow Simulator sitede erişilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Enerji Dönüşümü Görünümü (yıllık; 2025 sürümü Nisan 2026); Enerji Dönüşümünde Şebeke ve Piyasa Uyumu için Konumsal Marjinal Fiyatlandırma (2026); The EU's Carbon Border Adjustment Mechanism: Considerations for Türkiye (2026); Türkiye'de Yenilenebilir Hidrojenin Etkinleştirilmesi (2026); Türkiye Elektrik Dağıtım Sektörünün Dönüşümü (2025); SHURASTAT (aylık); SHURA Gündem (bülten).

İlişkili: İPM, ECF, TEİAŞ, EPDK, İDB

Not: Yönetişim: ortakların temsil edildiği Yönetim Kurulu, Yönlendirme Komitesi ve Danışma Konseyi. Kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir; rapor arşivindeki en eski yayın Mayıs 2018 tarihlidir.

- **Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC)**

Akademik birim · iicec.sabanciuniv.edu

Sabancı Üniversitesi bünyesinde, Karaköy Minerva Han'da faaliyet gösteren bağımsız enerji politikası araştırma merkezidir; Uluslararası Enerji Ajansı İcra Direktörü Fatih Birol onursal başkanlığını yürütmektedir. Hükümetler, sanayi, uluslararası kuruluşlar ve üniversitelerle ortak çalışarak Türkiye enerji sistemini bütün değer zinciriyle modelleyen IICEC Enerji Modeli üzerinden senaryo çalışmaları yapar; kurumsal üyelik programıyla şirketleri bir araya getirir. Türkiye Enerji Görünümü (TEO), Türkiye Elektrikli Araçlar Görünümü (TEVO) ve Türkiye Kritik Enerji Mineralleri Görünümü çalışmaları, arz güvenliği, elektrikli mobilite ve kritik mineraller tartışmalarında referans alınır. Yılda bir-iki kez düzenlenen IICEC Konferansı ile IEA'nın World Energy Outlook raporunun Türkiye lansmanları merkezin başlıca etkinlikleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Enerji Görünümü (Turkey Energy Outlook, TEO); Türkiye Elektrikli Araçlar Görünümü (TEVO); Türkiye Kritik Enerji Mineralleri Görünümü; IICEC Energy & Climate Research Review; IICEC Haber Bülteni ve News Round-Up.

İlişkili: IEA, IICEC Konferansı, İPM, SHURA

Not: 19. IICEC Konferansı 26 Aralık 2025'te yapılmıştır. Onursal başkanlık bilgisi Vikipedi Fatih Birol maddesine dayanır; merkezin kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir.

- **Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2001 · ipc.sabanciuniv.edu

Sabancı Üniversitesine bağlı, 2001'den bu yana faaliyet gösteren politika araştırma merkezidir; demokratikleşme, çatışma çözümü ve kentleşmenin yanında iklim değişikliği ve enerji dönüşümü ana çalışma alanlarındandır. SHURA Enerji Dönüşümü Merkezinin kurucu ortağıdır ve İPM-Sabancı Üniversitesi-Stiftung Mercator Girişimi kapsamında iklim ve çevre konulu projeleri de destekleyen yıllık Mercator-İPM araştırmacı programını yürütür. İklim programı kömür politikaları, adil geçiş ve iklim diplomasisi üzerine raporlar yayımlamış; Türkiye'nin ulusal katkı beyanı ve 2053 net sıfır hedefi tartışmalarında görüş üretmiştir. 2026'da Türkiye'nin üstleneceği COP31 Başkanlığına hazırlık kapsamında COP31 Diyalogları dizisini ve uluslararası düşünce kuruluşlarıyla ortak etkinlikleri düzenlemektedir. Yayınlar, aktivite raporları ve etkinlik kayıtları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: COP31 Diyalogları (etkinlik dizisi, 2026); İPM Aktivite Raporları (yıllık); İklim Değişikliği programı politika notları ve raporları.

İlişkili: SHURA, IICEC, ECF, İDB

Not: İngilizce adı Istanbul Policy Center (IPC).

- **Ekonomi ve Dış Politika Araştırmalar Merkezi (EDAM)**

Düşünce kuruluşu · edam.org.tr

İstanbul merkezli bağımsız bir düşünce kuruluşudur; iş dünyası, akademi, sivil toplum ve medyadan temsilcilerin yer aldığı bir yönetim kurulu ile Türk ve Avrupalı fikir önderlerinden oluşan danışma kurulu tarafından yönetilir. Dış politika ve güvenlik, siber politika ve silahsızlanmanın yanı sıra Ekonomi ve Enerji programı altında enerji güvenliği, iklim politikası ve yeşil dönüşümün dış ticarete etkisi üzerine analizler yayımlar; proje bazlı fonlarla AB ve ABD'deki kuruluşlarla ortak araştırmalar yürütür. Türkiye-AB ilişkilerinde Yeşil Mutabakat ve karbon düzenlemeleri, nükleer enerji ve silahsızlanma ile kritik mineraller tartışmalarında dış politika perspektifi sunar. Türkiye'nin İlk İklim Kanunu (2025) ve Nadir Toprak Elementleri ve Türkiye (2026) çalışmaları site arşivindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin İlk İklim Kanunu (2025); Nadir Toprak Elementleri ve Türkiye (2026); Yeşil Dönüşüm ve Dış Ticaret: Almanya-Türkiye İlişkileri (2021); Ekonomika (analiz dizisi).

İlişkili: 7552 sayılı İklim Kanunu, Dışişleri Bakanlığı

Not: İngilizce adı Centre for Economics and Foreign Policy Studies. Kuruluş yılı sitede belirtilmediği için boş bırakılmıştır.

- **Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2004 · tepav.org.tr

Bir grup iş insanı, bürokrat ve akademisyen tarafından kurulan, Aralık 2004'te faaliyete başlayan, kâr amacı gütmeyen ve partizan olmayan bir araştırma vakfıdır; Ankara'da TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi yerleşkesinde bulunur. Makroekonomi, ticaret, bölgesel kalkınma, dış politika ve hukuk programları altında veri temelli politika analizi yapar; iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma gibi eğilimlerin makroekonomik etkilerini Sürdürülebilirlik Yönetişimi Etki Analizi Merkezi ile inceler. Sanayi rekabetçiliği, AB ile ticaret ilişkileri ve sınırda karbon düzenlemesinin ihracatçılar üzerindeki etkisi gibi konularda kamu ve iş dünyası arasında köprü rolü üstlenir. Aylık bülten, İstihdam İzleme Bülteni ve Bütçe İzleme Bülteni gibi düzenli yayınları ile etkinlik takvimi sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TEPAV Aylık Bülten; İstihdam İzleme Bülteni; Bütçe İzleme Bülteni; Yıllık Raporlar.

İlişkili: TOBB

- **Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2006 · setav.org

2006'da kurulan, Ankara merkezli bir politika araştırma vakfıdır. Siyaset, ekonomi, dış politika ve güvenlik çalışmalarının yanında ayrı bir Enerji araştırma alanı ile İklim Değişikliği ve Çevre Programı yürütür. Enerji ekibi doğal gaz ticaret merkezi hedefi, Gabar petrolü, Türkiye-Azerbaycan enerji ittifakı, Hürmüz Boğazı kaynaklı arz krizleri ve deniz üstü rüzgar gibi konularda kısa analiz, perspektif ve video yorumlar üretir; hükümetin enerji diplomasisi ve arz güvenliği yaklaşımını yakından izleyen kaynaklar arasındadır. Düzenli SETA Enerji Gündemi panelleri, COP31 sürecine yönelik Türkiye-Afrika iklim iş birliği çalışması ve Türkiye Yıllığı gibi seriler sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: SETA Enerji Gündemi (panel dizisi); COP31'de Türkiye-Afrika İklim İş Birliği: Sektörel Öncelikler (2026); Türkiye Yıllığı; Enerji analiz, perspektif ve odak yazıları.

İlişkili: ETKB, BOTAŞ, TPAO, Dışişleri Bakanlığı

Not: Kuruluş yılı İngilizce Vikipedi maddesine dayanır. Enerji içerikleri sitenin /enerji bölümünde listelenir.

- **Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2009 · orsam.org.tr

Ocak 2009'da Ankara'da kurulan, kâr amacı gütmeyen ve tarafsızlık iddiasındaki bir düşünce kuruluşudur; Ortadoğu'ya ilişkin güvenlik, dış politika, toplumsal dönüşüm ve ekonomi alanlarında bilgi üretir. Ekonomi ve Enerji Koordinatörlüğü, Irak-Türkiye ham petrol akışı, Bağdat ile Irak Kürt Bölgesel Yönetimi arasındaki petrol uzlaşısı, Kalkınma Yolu Projesi, Doğu Akdeniz ve Nil havzası gazı ile Körfez'deki enerji tesislerine yönelik riskleri izler. Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı'nın geleceği, Körfez kaynaklı arz şokları ve bölgesel enerji koridorları tartışmalarında sahaya dayalı analizleriyle karar alıcılara girdi sağlar. Analiz, Bakış ve rapor dizilerinin yanında Ortadoğu Analiz ve hakemli Ortadoğu Etütleri dergilerini yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ortadoğu Analiz (dergi, iki ayda bir); Ortadoğu Etütleri (hakemli dergi); Analiz ve Bakış dizileri.

İlişkili: BOTAŞ, TPAO, Dışişleri Bakanlığı

- **Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi (TESPAM)**

Düşünce kuruluşu · tespam.org

Ankara merkezli, enerji alanında akademik, ticari ve sivil faaliyet yürüten bir düşünce kuruluşudur; sitesinde Londra, Viyana, New York, Bakü ve Roma gibi merkezlerde temsilcilikleri olduğunu belirtir. Enerji, Sürdürülebilirlik ve Jeostratejik Araştırmalar enstitüleri altında uzun vadeli projeksiyonlar, fiyat beklentileri, hidrokarbon jeopolitiği ve su güvenliği raporları hazırlar; kamu ve özel kuruluşlara özel raporlar ve modeller sunar. Doğu Akdeniz gazı, Karadeniz keşifleri, Türk dünyası ile enerji iş birliği, nükleer güvenlik ve hidrojen tartışmalarında düzenli uluslararası forumlar toplar. International Journal of Energy Studies ve Turkish Journal of Energy Policy dergilerini, TESPAM World Energy Outlook çalışmasını ve Türkiye Su Güvenliği Raporunu yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: International Journal of Energy Studies (DergiPark); Turkish Journal of Energy Policy; TESPAM World Energy Outlook; Türkiye Su Güvenliği Raporu; Uluslararası Doğu Akdeniz Enerji Forumu (4. düzenleme 2026); Uluslararası Türk Enerji Birliği Kongresi; Uluslararası Hidrojen Forumu.

İlişkili: IJES, DergiPark Akademik, TENVA

Not: Kuruluş yılı ve tüzel kişilik türü sitede belirtilmemiştir.

- **Ekosfer Derneği**

Dernek / birlik / vakıf · ekosfer.org

İstanbul Kadıköy merkezli, iklim krizi, enerji, nükleer ve doğa koruma alanlarında kampanya ve iletişim çalışması yürüten bir çevre derneğidir. Fosil yakıtlardan vazgeçilmesi ve yenilenebilir enerjiye adil geçiş için veri notları üretir; ulusal sera gazı envanterindeki artışlar, elektrik üretiminde ithal kömürün payı ve Türkiye'nin ulusal katkı beyanı gibi göstergeleri kamuoyu için yorumlar. Nükleer santrallerin kapatılmasını savunan tutumuyla Akkuyu ve yeni nükleer saha tartışmalarında eleştirel sesler arasındadır. Gazetecilere yönelik iklim haberciliği eğitimleri ve aşırı hava olaylarını haberleştirme rehberiyle medyada iklim dilinin gelişimine katkı verir; 2026'da Antalya'daki COP31'i izleyecek gazeteciler için eğitim programı düzenlemektedir. Raporları ve bilgi notları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Nükleer Enerji ve Türkiye (2022); Aşırı Hava Olaylarını Haberleştirme Rehberi; İklim İletişimi Rehberi; Uranyum Atlası (Türkçe baskı).

İlişkili: Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, İklim Haber, İDB

Not: Kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir.

- **Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği (SEFiA)**

Düşünce kuruluşu · sefia.org

Ankara merkezli, sürdürülebilir ekonomi ve sürdürülebilirliğin finansmanı alanında bağımsız çalışmalar yapan araştırma odaklı bir dernektir. İklim değişikliği ve enerji dönüşümünün doğurduğu ekonomik ve finansal riskleri analiz eder; fosil yakıt teşviklerini izleyen çevrim içi bir takip aracı yürütür, bankaların ve BIST 30 şirketlerinin iklim performansını düzenli olarak değerlendirir. Kömürden çıkış, ulusal adil geçiş fonu tasarımı, elektrik sübvansiyonları, talep tarafı katılımı ile TR ETS, SKDM ve karbon ticareti konularındaki yazı dizileri politika tartışmalarına doğrudan girdi sağlar. İklim Ağı üyesidir ve Akdeniz İklim Değişikliği Düşünce Kuruluşları İttifakı (MATTCCh) çalışmalarına katılır. Yayınlar arasında iklim gündemini derleyen bülten ile raporlar yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'deki Bankaların İklim Değişikliğine Yaklaşımı (yıllık; 2025 sürümü); İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Araştırması: BIST 30 Şirketlerinin 2024 Yılı Görünümü; Türkiye için Adil Geçiş Finansmanı Mekanizması Önerisi (2025); Fosil Yakıtlardan Çıkış Sürecinin İlerlemesi (2026); SEFiA İklim Gündemi (bülten); Fosil Yakıt Teşvikleri Takibi (çevrim içi araç).

İlişkili: İklim Ağı, 350 Türkiye, TBB, KPK

Not: Kurum kendi adını SEFiA olarak yazar. Kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir.

- **Yeşil Düşünce Derneği (YDD)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2009 · yesildusunce.org

Yeşil düşüncenin ve yeşil politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2009'da kurulan, İstanbul Beşiktaş merkezli bir dernektir. Ekoloji ve sürdürülebilirlik, iklim değişikliği ve yenilenebilir enerji, yeşil ekonomi, demokrasi ve medya ile sosyal politika başlıklarında proje ve kampanyalar yürütür. Çan-Biga, Yatağan-Kemerköy-Yeniköy ve Afşin-Elbistan termik santrallerine ilişkin bilgileri derleyen bir kömür arşivi tutar; Zonguldak için katılımcı geçiş modeli önerisi gibi saha araştırmalarıyla kömür bölgelerinde adil dönüşüm tartışmasına katkı verir. Düzenli Yeşil Ekonomi Konferansları, Yeşil Ekonomi Araştırmacılar Konferansı ve Yeşil Politika Okulu ile akademisyen ve yerel yönetimleri bir araya getirir. İklim Ağı üyesidir; faaliyet raporları ve bildiri kitapları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kömürden Yeşile: Zonguldak için Katılımcı Bir Geçiş Modeli (2026); Yeşil Ekonomi Konferansı Politika Notları (14. konferans 2026); Yeşil Ekonomi Araştırmacılar Konferansı Bildiri Kitabı; Kömür Arşivi; Yıllık Faaliyet Raporları.

İlişkili: İklim Ağı, Yeşil Ekonomi

Not: Yeşil Ekonomi haber portalı ayrı bir yayın kuruluşudur (Bölüm 12); dernek Yeşil Ekonomi Konferanslarının düzenleyicisidir.

- **İklim Değişikliği Politika ve Araştırma Derneği (İDPAD)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2018 · iklimdernegi.org

2018 başında sosyoloji, çevre mühendisliği, coğrafya, hukuk ve kimya gibi farklı disiplinlerden uzmanlarca, bir düşünce kuruluşu işlevi görmek üzere kurulan Ankara merkezli bir dernektir; Climate Action Network ağının ve İklim Ağının üyesidir. Emisyon azaltımının yanında uyum konusuna da ağırlık verir; teknik ve bilimsel araştırmalar, eğitimler ve karbon ayak izi hesaplama çalışmaları yürütür. Özelleştirilmiş termik santrallerin çevre mevzuatına uyum süreçlerini izleyen raporu, çevre yatırımlarını tamamlamadan geçici belgelerle çalışan santraller tartışmasını gündeme taşımıştır. Çayırhan'da kömürden çıkış ve adil dönüşüm, Zonguldak'ta kömür madenciliğinin kent yaşamına etkileri ile yenilenebilir enerjinin durumu üzerine araştırmaları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Özelleştirilmiş Termik Santraller ve Çevre Mevzuatına Uyum Süreçleri (2021); Kömürden Çıkış Tartışmaları Ekseninde Çayırhan Mahallesi ve Adil Dönüşüm Araştırma Raporu; Dünyada ve Türkiye'de Yenilenebilir Enerjinin Durumu ve Türkiye'de Ara Karar Vericilerin Durum Değerlendirmesi Raporu; Afet Atıkları Yönetim Rehberi (2024).

İlişkili: İklim Ağı, CAN Europe, EÜAŞ

Not: Kısaltma, İklim Ağı üye listesindeki kullanıma (İDPAD) göre düzeltilmiştir; eski taslakta İPAD yazılıydı.

- **Enerji jeopolitiği yayımlayan genel dış politika düşünce kuruluşları**

Düşünce kuruluşu

Enerjiyi dış politika, güvenlik ve bölgesel jeopolitik ekseninde ele alan, ana uzmanlığı enerji olmayan düşünce kuruluşlarını kapsayan bir kategoridir. Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) İklim ve Enerji başlığında Hazar ve Orta Asya enerji koridorlarını izler; Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) Türkiye Strateji Vizyonu çalışmalarında enerji ve nükleer teknolojiler bölümü hazırlar; Türkiye Araştırmaları Vakfı Ekoloji Politik dizisinde enerji krizleri ve yeşil dönüşümü yorumlar; Stratejik Düşünce Enstitüsü (SDE) ekonomi ve dış politika analizlerinde enerji arzı konularına yer verir. Bu kuruluşlar boru hatları, Doğu Akdeniz, Orta Koridor ve Türk dünyasıyla enerji iş birliği tartışmalarında hükümet politikalarına yakın yorumlar üretir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TASAM Türkiye Strateji Vizyonu 2023: Enerji ve Nükleer Teknolojiler; Türkiye Araştırmaları Vakfı Ekoloji Politik dizisi; ANKASAM İklim ve Enerji analizleri.

İlişkili: SETA, ORSAM, EDAM, Dışişleri Bakanlığı

Not: Siteler: ANKASAM <https://www.ankasam.org>, TASAM <https://tasam.org>, Türkiye Araştırmaları Vakfı <https://www.turkiyearastirmalari.org>, SDE <https://www.sde.org.tr>. Eski taslakta anılan BİLGESAM (site erişimi engelli) ve İRAM (site 404) çevrim içi doğrulanamadığı için listeden çıkarılmıştır.

- **Enerji Hukuku Araştırma Enstitüsü (EHAE)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2007 · enerjihukuku.org.tr

Enerji hukukunun gelişmesine ve doğal kaynakların çevreyle uyumlu yönetimine katkı amacıyla 2007'de kurulan, Ankara merkezli bir araştırma ve eğitim kuruluşudur. Enerji sektöründeki yöneticiler ve hukukçulara yönelik sertifikalı eğitimler, çalıştaylar, konferanslar ve kongreler düzenler; çalışma komisyonları aracılığıyla mevzuat değişikliklerini değerlendirir. Lisans ve ruhsat süreçleri, enerji yatırımlarında kamulaştırma, doğal sit alanlarında RES ve GES kurulumu, yenilenebilir enerji piyasası uyumsuzlukları ve tahkim konularında sektörel görüş üretir; Doğu Akdeniz Üniversitesi gibi akademik kurumlarla işbirliği anlaşmaları yapar. Enerji Hukuku Dergisini yayımlar; yedincisi 15 Ekim 2026'da Ankara'da yapılacak Enerji Davaları Kongresi başlıca etkinliğidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Hukuku Dergisi; Enerji Hukuku Raporları; Enerji Hukuku Makaleleri; Enerji Davaları Kongresi (yıllık; 7. kongre 15 Ekim 2026).

İlişkili: Enerji Davaları Kongresi, EPDK, HHGM, Enerji hukuku alanında çalışan hukuk büroları

Not: Eski web adresi (ehae.org) yanıt vermiyor; güncel alan adı enerjihukuku.org.tr.

- **Türkiye Barolar Birliği Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu ile baroların enerji hukuku komisyonları**

Meslek odası / birliği · Dayanak: 1136 sayılı Avukatlık Kanunu · chk.barobirlik.org.tr

Avukatlık Kanununa dayanan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları Türkiye Barolar Birliği (TBB) ve il barolarının, çevre ve enerji hukukuna ilişkin çalışma birimlerini kapsar. TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu maden, termik santral ve büyük altyapı projelerine ilişkin keşif ve bilirkişi süreçlerini izler, saha değerlendirme raporları hazırlar, sempozyumlar düzenler ve her yıl Avukat Noyan Özkan Çevre ve Ekoloji Onur Ödülünü verir. İstanbul Barosu Enerji Hukuku Komisyonu, Ankara Barosu Enerji Hukuku Kurulu ve Kent ve Çevre Merkezi ise enerji piyasası, lisans ve kamulaştırma uyumsuzluklarında çalışan avukatları bir araya getiren meslek içi çalışma birimleridir. Akbelen, Çanakkale ve Niğde maden projeleri gibi davalarda baroların açıklamaları kamuoyu tartışmasını etkiler.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu makale ve kitapları; Avukat Noyan Özkan Çevre ve Ekoloji Onur Ödülü (yıllık); Niğde madencilik faaliyetleri değerlendirme raporu.

İlişkili: EHAE, Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, ÇEDİDGM, Enerji hukuku alanında çalışan hukuk büroları

Not: İlgili birimler: TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu (chk.barobirlik.org.tr); İstanbul Barosu Enerji Hukuku Komisyonu ile Çevre, Kent ve İmar Hukuku Komisyonu (istanbulbarosu.org.tr/komisyon); Ankara Barosu Enerji Hukuku Kurulu ve Kent ve Çevre Merkezi (ankarabarosu.org.tr). Eski taslak adı TBB ve baroların enerji hukuku komisyonları idi.

- **Ember**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2008 · ember-energy.org/tr

2008'de Sandbag adıyla kurulan, sonradan Ember adını alan, Londra merkezli bağımsız ve kâr amacı gütmeyen küresel enerji düşünce kuruluşudur; Türkiye'ye yönelik düzenli analizler yayımlar ve Türkçe internet sayfası bulunur. Ülkelerin elektrik üretimi, talebi ve emisyonlarını aylık ve yıllık açık veri setleri halinde yayımlar; Türkiye için kaynak bazında üretim, kömür ve gaz kullanımı ile rüzgar ve güneşin payını uluslararası karşılaştırmalı olarak sunar. Yıllık Türkiye Elektrik Görünümü raporu, kömürden çıkış takvimi, yenilenebilir kapasite hedefleri ve elektrik ithalatına bağlı arz güvenliği tartışmalarında medyada ve politika belgelerinde sıkça kullanılır. Veri araçları, Küresel Elektrik Görünümü ve kömür madeni metanı analizleri de sitede ücretsiz erişilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Elektrik Görünümü (Türkiye Electricity Review; yıllık, 2026 sürümü); Küresel Elektrik Görünümü (Global Electricity Review, yıllık); Aylık ve yıllık elektrik verileri (açık veri); Global Coal Mine Methane Review (2026).

İlişkili: EPIAŞ Şeffaflık Platformu, TEİAŞ, SHURA, CAN Europe

Not: Kuruluş yılı ve eski adı Vikipedi maddesine dayanır. Uluslararası kuruluş olup Türkiye çalışmaları nedeniyle bu bölümde yer alır.

- **Avrupa İklim Eylem Ağı (CAN Europe)**

Uluslararası kuruluş · caneurope.org

Brüksel merkezli Climate Action Network Europe, iklim ve enerji politikası alanında çalışan Avrupa sivil toplum kuruluşlarının şemsiye ağıdır; 1989'da kurulan küresel Climate Action Network'ün Avrupa kanadıdır. Batı Balkanlar ve Türkiye programıyla AB'ye komşu ülkelerde sürdürülebilir enerjiye geçişi izler ve Türkiye'deki İklim Ağı'nın üyesidir. 2021-2025 dönemindeki kömür madeni sahalarını, ÇED süreçlerini ve ruhsat ihalelerini derleyen Kömür Madenleri Veri Tabanı çalışmasını yürütmüş, Global Energy Monitor'ün Boom and Bust Coal raporunun Türkiye bölümüne analiz katkısı vermiştir. COP31 sürecinde Türkiye'deki Halkların İklim Zirvesi için sivil topluma hibe çağrıları açmaktadır. Ulusal katkı beyanı değerlendirmeleri ve politika notları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Coal Mining in Türkiye (2021-2025): EIA Processes, Licensing Tenders and Site Analysis; COP30: Key Demands for the Western Balkans and Türkiye; Türkiye 2030 hedeflerine ilişkin değerlendirme notları.

İlişkili: İklim Ağı, İDPAD, WWF-Türkiye, MAPEG, ÇEDİDGM

Not: Türkiye çalışmaları sitede Western Balkans and Türkiye başlığı altında yer alır. Küresel ağın kuruluş yılı (1989) Vikipedi maddesine dayanır; Avrupa ağının kuruluş yılı doğrulanamadığından boş bırakılmıştır.

- **Greenpeace Türkiye (Yeşil Barış Akdeniz Derneği)**

Dernek / birlik / vakıf · greenpeace.org/turkey

Uluslararası Greenpeace ağının Türkiye'deki kampanya örgütüdür ve Yeşil Barış Akdeniz Derneği tüzel kişiliği altında çalışır ve bireysel destekçilerin bağışlarıyla finanse edilir. Enerji, iklim krizi ve biyoçeşitlilik başlıklarında kampanya yürütür; önce kömürden, ardından tüm fosil yakıtlardan çıkış çağrısını merkeze alır, hava kirliliğinin sağlık etkilerini ve kömürlü santrallerin çevre mevzuatına uyumunu izler. Eylül 2026'da Arctic Sunrise gemisiyle İstanbul Boğazı'nda düzenlenen Kömürden Çıkış, Şimdi eylemi gibi görünür eylemleri, COP31 öncesinde kömür politikasını medya gündemine taşır. Nükleer enerjiye karşı tutumuyla Akkuyu ve yeni santral projeleri tartışmalarında da taraftır. İklim Ağı üyesidir; raporlar ve kampanya içerikleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji ve İklim Krizi kampanya raporları; Greenpeace Türkiye blog ve basın açıklamaları.

İlişkili: İklim Ağı, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, THHD, EÜAŞ

Not: Eski taslakta Greenpeace Akdeniz adıyla yer alıyordu; site ve kamuoyunda Greenpeace Türkiye adı kullanılmaktadır.

- **WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) (WWF-Türkiye)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1996 · wwf.org.tr

Kökeni 1975'te kurulan Doğal Hayatı Koruma Derneğine dayanan, 1996'dan beri vakıf olarak çalışan ve 2001'de WWF ağının Türkiye ofisi olan doğa koruma kuruluşudur. Biyoçeşitlilik, denizler,

ormanlar ve tarımın yanında İklim ve Enerji programı yürütür; hızlı, yeşil ve adil bir enerji sistemine geçiş için raporlar hazırlar, enerji dönüşümünün kaynak ihtiyacını ve adil geçişin iklim hedeflerine entegrasyonunu inceler. 7552 sayılı İklim Kanununun hazırlık sürecinde kanunun içeriğine ilişkin önerileri ve bilgi notlarıyla tartışmaya katılmıştır. İklim Ağı üyesidir. Raporlar, yıllık faaliyet ve etki raporları sitedeki Raporlar bölümünde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Hızlı, Yeşil, Adil: Enerji Sistemimizi Dönüştürmek; Türkiye'nin Enerji Dönüşümü: İklim Hedeflerine Adil Enerji Geçiş Entegrasyonu; Adil Bir Enerji Dönüşümü İçin Kaynak Yaratmak; İklim Kanunu Bilgi Notu; Faaliyet ve Etki Raporu (yıllık; 2025 sürümü).

İlişkili: İklim Ağı, 7552 sayılı İklim Kanunu, CAN Europe, İDB

Not: Vakıf olarak kuruluş 1996; derneğin kuruluşu 1975. Site otomatik isteklerde 403 döndürebilir, tarayıcıdan erişilebilir.

- **Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA Vakfı)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1992 · tema.org.tr

1992'de Hayrettin Karaca ve Nihat Gökyiğit tarafından kurulan, toprak, su ve doğal varlıkların korunmasına odaklanan geniş gönüllü tabanlı bir vakıftır. Savunuculuk ve Çevre Politikaları başlığı altında Enerji ve Maden Politikaları alanı yürütür; tarım alanları ve su varlıklarını tehdit eden kömür madenciliği ve termik santral projelerine karşı hukuki süreçler başlatır, çevre yatırımlarını tamamlamamış özelleştirilmiş termik santralleri izler. Enerji verimliliği ve alternatif kaynaklara dayalı politika notlarıyla kömür odaklı enerji planlamasına eleştirel katkı sunar; ÇED süreçleri ve siyasetçilerle liç madenciliği tartışmalarında öne çıkar. Türkiye'nin kömür karnesini tutan komuretme.org sitesini kurmuştur. İklim Ağı üyesidir; davalar, raporlar ve faaliyet raporları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: komuretme.org (kömür izleme sitesi); Enerji ve Maden Politikaları politika notları; Faaliyet Raporları (yıllık).

İlişkili: İklim Ağı, ÇEDİDGM, MAPEG, Yerel çevre platformları ve dava girişimleri

Not: Kuruluş yılı ve kurucular İngilizce Vikipedi maddesine dayanır.

- **Doğa Derneği**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2002 · dogadernegi.org/tr

2002'de kurulan, biyolojik çeşitliliğin korunması için çalışan, üye ve gönüllü tabanlı bir doğa koruma derneğidir. Uluslararası bir bilim ekibiyle geliştirdiği Önemli Doğa Alanları yöntemini 2004'te yayımlamış, 2006'da Türkiye'nin korunmada öncelikli alanlarını içeren kitabı hazırlamıştır; bu envanter, rüzgar ve hidroelektrik santrali ile maden projelerinin saha seçimi ve ÇED tartışmalarında başvurulabilecek bir kaynaktır. Göçmen kuşlar için güvenli göç yolları çalışmasında izole edilmemiş elektrik dağıtım direklerinin yol açtığı kuş ölümlerine dikkat çeker ve direklerin yalıtılmasını savunur. Önemli Doğa Alanlarının güncellenmesi için ulusal koordinasyon çalıştayları düzenler; 23. Türkiye Kuş Konferansı 9-11 Ekim 2026'da İstanbul'da yapılacaktır. İklim Ağı üyesidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları (2006); Kuşlar İçin Güvenli Göç Yolları çalışması; Türkiye Kuş Konferansı (23. konferans Ekim 2026).

İlişkili: İklim Ağı, TVKGM, ÇEDİDGM

- **Sağlık ve Çevre Birliği (HEAL)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2004 · env-health.org

Health and Environment Alliance, 2004'te Brüksel'de kurulan ve çevre ile sağlık ilişkisi üzerine çalışan Avrupa sağlık kuruluşlarını bir araya getiren kâr amacı gütmeyen bir ağıdır; Türkiye'de sağlık meslek örgütleriyle ortak projeler yürütür. Kömürlü termik santrallerin hava kirliliği yoluyla yarattığı hastalık yükünü ve sağlık maliyetini hesaplayan raporlarıyla Türkiye'deki kömür tartışmasına sağlık boyutunu taşımıştır. Nisan 2020'den itibaren HASUDER ve Kocaeli Üniversitesiyle AB destekli Çevre, İklim ve Sağlık için İş Birliği Projesini (ÇİSİP) yürütmüş, iklim krizi ile ruh sağlığı ve sağlık sisteminin dayanıklılığı konularında bilgi notları yayımlamıştır. Türkçe raporlar ve bilgi notları sitede arama yoluyla erişilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ödenmeyen Sağlık Faturası: Türkiye'de Kömürlü Termik Santraller Bizi Nasıl Hasta Ediyor (2015); Türkiye'de Kronik Kömür Kirliliği: Kömürün Sağlık Yükü ve Kömür Bağımlılığını Sonlandırmak; İklim Değişikliği ve Ruh Sağlığı (ÇİSİP bilgi notu).

İlişkili: TTB, THHD, EÜAŞ

Not: Kuruluş yılı İngilizce Vikipedi maddesine dayanır. Türkiye'de ayrı bir ofis yerine ortak projelerle çalışır; eski taslaktaki HEAL Türkiye adı düzeltilmiştir.

- **İklim için 350 Derneği (350 Türkiye)**

Dernek / birlik / vakıf · 350turkiye.org

Küresel 350.org hareketinin Türkiye'deki yapılanmasıdır ve iklim için 350 Derneği tüzel kişiliğiyle çalışır; topluluk örgütlenmesi, kampanya ve eğitim yöntemleriyle fosil yakıtların sona erdirilmesini savunur. Kamu bankalarının ve özel bankaların kömür ve fosil yakıt finansmanına karşı kampanyalar yürütür; yenilenebilir enerji kooperatiflerinin önündeki mevzuat engellerinin kaldırılması, belediyelerin enerji dönüşümündeki rolü ve Milas gibi kömür bölgelerinde zeytincilik temelli yerel ekonomi alternatifleri üzerine raporlar yayımlar. Doğal gazın temiz yakıt olarak sunulmasına itiraz eden yayınlarıyla gaz yatırımları tartışmasına da katılır. İklim Ağı üyesidir; raporlar, alet çantaları ve kampanya arşivi sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yenilenebilir Enerji Kooperatifleri raporu; Büyükşehir Belediyeleri ve Enerji Dönüşümü raporu; BIST 30 Şirketlerinin 2023 İklim ve Sürdürülebilirlik Karnesi; Türkiye'deki Bankaların İklim Değişikliğine Yaklaşımı 2024; Gaz: Doğal ama Temiz Değil.

İlişkili: İklim Ağı, SEFiA, Enerji kooperatifleri ve topluluk enerjisi girişimleri, Büyükşehir belediyeleri, TBB

Not: Eski taslakta 350.org Türkiye, Fridays for Future Türkiye ve İklim için Gençlik tek girişte toplanmıştı; tüzel kişiliği ve resmî sitesi doğrulanabilen 350 Türkiye bırakılmıştır. 350.org/tr adresi otomatik isteklerde 403 döndürdüğünden Türkiye sitesi kullanılmıştır. Site, kısa tarayıcı kimliğiyle yapılan otomatik isteklerde 403 döndürebilir; tam tarayıcı kimliğiyle 200 döner.

- **Yuvam Dünya Derneği**

Dernek / birlik / vakıf · yuvamdunya.org/tr

İklim kriziyle mücadele ve sürdürülebilir yaşam amacıyla sanatçı, iletişimci, akademisyen, bilim insanı ve iş insanlarından oluşan bir grup tarafından kurulan bir dernektir. İş dünyasından başlayarak toplumun geneline ulaşmayı hedefler; şirketlere yönelik İklim Dostu Kurumsal Şirket Dönüşüm Programı ile çalışanların ve yönetimlerin iklim okuryazarlığını artırmaya çalışır, Yuvam Dünya İklim Akademisi ile eğitim programları ve İklim Kliniği ile iklim ve sağlık alanında hizmet sunar. Enerji sektörüne doğrudan politika önerisi getirmekten çok, kurumsal dönüşüm ve iklim iletişimi alanında Borusan Holding gibi sanayi gruplarıyla yürüttüğü programlarla öne çıkar. Dünyahali bülteni, iklim sözlüğü, bilimsel bilgi kütüphanesi ve İklim Duyarlı Etkinlik Tasarım Rehberi sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dünyahali (bülten); İklim Duyarlı Etkinlik Tasarım Rehberi; İklim Sözlüğü.

İlişkili: İklim Ağı

Not: Eski web adresinin ana sayfası 404 veriyordu; çalışan resmî sayfa yuvamdunya.org/tr. Kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir.

- **Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1993 · tusev.org.tr

1993'te Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarının hukuki ve mali altyapısını güçlendirmek amacıyla kurulan, üyelik esasına dayalı bir vakıftır. Dernek ve vakıf mevzuatı, yardım toplama düzenlemeleri, etkin bağışçılık ve sivil toplumun itibarı üzerine araştırma ve savunuculuk yapar; iklim ve enerji alanında çalışan kuruluşların kaynak ve örgütlenme ortamını doğrudan etkileyen yasal çalışmalarını izler. Sabancı Vakfının hibe desteğiyle yürüttüğü İklim Değişikliği ile Mücadele için Türkiye Ulusal Filantropi Taahhüdünü Haziran 2026'da otuz öncü imzacı kurumla başlatmış; Türkiye bu taahhütle İklim için Filantropi küresel hareketine katılmıştır. Aylık Mühim Olan Bülten, araştırmalar ve e-kütüphane sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Mühim Olan Bülten (aylık); İklim Değişikliği ile Mücadele için Türkiye Ulusal Filantropi Taahhüdü (2026); Faaliyet Raporları ve Mali Tablolar.

İlişkili: İklim Ağı, ECF

Not: Eski taslakta Sivil Toplum için Destek Vakfı ile birlikte anılıyordu; o vakfın resmî sitesi bulunamadığından giriş TUSEV'e indirilmiştir.

- **İklim Ağı**

Dernek / birlik / vakıf · iklimagi.org

Türkiye'de iklim ve enerji alanında çalışan uzman sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağıdır; üyeleri arasında WWF-Türkiye, TEMA Vakfı, Greenpeace Türkiye, CAN Europe, ClientEarth, Doğa Derneği, SEFiA, Temiz Hava Hakkı Derneği, İDPAD, 350 Türkiye ve Yeşil Düşünce Derneği bulunur. Küresel sıcaklık artışının 1,5 derecede sınırlandırılması hedefiyle ulusal iklim politikası ve mevzuatı, enerji başta olmak üzere emisyon yoğun sektörlerin dönüşümü, iklim diplomasisi, adil geçiş ve uyum konularında ortak görüş ve savunuculuk faaliyeti yürütür. Fosil yakıt, nükleer ve savunma sektörü şirketleriyle ortaklık yapmama ilkesi vardır. Türkiye'nin iklim hedefi ve COP31 Başkanlığı ile yeni kömür yatırımlarının çelişkisi üzerine ortak açıklamaları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Hedef Varsa Hayat Var: Türkiye'nin iklim hedefi için İklim Ağının önerileri; Türkiye'nin COP31 Başkanlığı ile Yeni Kömür Yatırımları Çelişiyor (ortak açıklama, 2026).

İlişkili: WWF-Türkiye, TEMA Vakfı, Greenpeace Türkiye (Yeşil Barış Akdeniz Derneği), CAN Europe, Doğa Derneği, SEFiA, THHD, İDPAD, 350 Türkiye, YDD, İDB

Not: Yeni eklendi. Yeni üyeler en az iki üyenin önerisi ve Etik Kurul değerlendirmesiyle kabul edilir. Kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir.

- **Temiz Hava Hakkı Derneği (THHD)**

Dernek / birlik / vakıf · temizhavahakki.org

Sağlık, doğa koruma ve iklim alanında çalışan meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarının bir araya geldiği Temiz Hava Hakkı Platformu ile dava süreçlerini yürüten Temiz Hava Hakkı Derneğinden oluşan yapıdır; platform on yıllık çalışmasını bir sempozyumla değerlendirmiştir. Hava kalitesi ölçüm verilerini Dünya Sağlık Örgütü sınır değerleriyle karşılaştırarak termik santraller, sanayi ve trafik kaynaklı kirliliğin sağlık etkilerini ve ekonomik maliyetini raporlar. Büyük sanayi tesislerine çevresel muafiyet tanıyan düzenlemeye karşı açtığı davada Danıştay'ın Eylül 2026'da yürütmeyi durdurma kararı vermesi, kömürlü santrallerin çevre yatırımı yükümlülükleri tartışmasında önemlidir. Her yıl yayımlanan Kara Rapor, Türkiye genelinde partikül madde kirliliğini, buna bağlı ölümleri ve ekonomik faturayı derleyen başlıca kaynaktır. İklim Ağı üyesidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kara Rapor: Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri (yıllık; 2025 sürümü Haziran 2026); Hava Kirliliğinin Yaşam Boyu Sağlık Etkileri; E-bültenler.

İlişkili: İklim Ağı, HEAL, TTB, ÇYGM, EÜAŞ

Not: Yeni eklendi. Platform ile dernek aynı site üzerinden çalışır; kuruluş yılı sitede belirtilmemiştir.

9.2 Üniversite enstitü ve araştırma merkezleri

Bu alt bölüm, enerji ve iklim alanında insan kaynağı yetiştiren, Ar-Ge ve test hizmeti sunan ya da politika tartışmalarına veri üreten başlıca üniversite enstitüleri, merkezleri ve bölümleri ile TÜBİTAK'ın enerjiyle ilişkili araştırma birimlerini tanıtır. Üniversitelerin enerji konulu uygulama ve araştırma merkezlerinin tam listesi 9.3'teki tabloda yer alır.

- **İstanbul Teknik Üniversitesi Enerji Enstitüsü (İTÜ EE)**

Akademik birim · Kuruluş: 2003 · Dayanak: 3 Nisan 2003 tarihli ve 2003/5442 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı · enerji.itu.edu.tr

İTÜ'ye bağlı lisansüstü enstitüdür; 1961'de kurulan Nükleer Enerji Enstitüsünün 2003'te Bakanlar Kurulu kararıyla yeniden yapılandırılmasıyla bugünkü adını almıştır. Enerji Bilim ve Teknoloji, Enerji Planlaması ve Yönetimi, Konvansiyonel Enerji, Nükleer Araştırmalar ve Yenilenebilir Enerji anabilim dallarında yüksek lisans ve doktora yürütür; Nükleer Enerji Mühendisliği programları da buradadır. Bünyesindeki TRIGA Mark II araştırma reaktörü ile batarya, hidrojen, ısı pompası ve radyasyon ölçüm laboratuvarları sanayiye test hizmeti verir. Sınırları içinde Türkiye'nin ilk tematik teknokenti olan Enerji Teknokenti kurulmuş, Ar-Ge firmalarıyla ortak ekosistem oluşturulmuştur. Faaliyet raporları, tez arşivi ve bültenler sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporları (yıllık); Enerji Enstitüsü tez arşivi (2003 sonrası) ve Nükleer Enerji Enstitüsü tezleri (1989-2004); Enstitü bültenleri.

İlişkili: YÖK, TENMAK, NDK, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, Dr-V TEAM

Not: Öncülü 1961 tarihli İTÜ Nükleer Enerji Enstitüsüdür.

- **Orta Doğu Teknik Üniversitesi Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi (ODTÜ-GÜNAM)**

Akademik birim · Kuruluş: 2009 · Dayanak: ODTÜ Güneş Enerjisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 30.09.2009, 27362); 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun · odtugunam.org

ODTÜ bünyesinde 2009'da kurulan güneş enerjisi merkezidir; 2021'de 6550 sayılı Kanun kapsamında tematik araştırma altyapısı statüsü almış, kendi yönetim kurulu ve bütçesiyle çalışmaktadır. Silisyum ve yeni nesil fotovoltaiik (perovskit, tandem, organik) hücreler, modül teknolojileri, yoğunlaştırılmış güneş enerjisi, güç elektroniği ve şebeke entegrasyonu alanlarında Ar-Ge yürütür; yarı endüstriyel ölçekli fotovoltaiik pilot üretim hattı, temiz odalar ve dış ortam test sahalarıyla sanayiye test, karakterizasyon ve prototipleme hizmeti verir. Yerli hücre ve modül üretimi, YEKA yerli katkı şartları ve PV teknolojisi transferi tartışmalarında başvuru alan başlıca akademik altyapıdır. Yıllık faaliyet raporları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık Faaliyet Raporları.

İlişkili: GÜNDER, GENSED, TÜBİTAK, EİGM

Not: Eski gunam.metu.edu.tr adresi bu doğrulamada yanıt vermedi; merkezin güncel sitesi odtugunam.org.

- **Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Araştırma Merkezi (PAL)**

Akademik birim · Kuruluş: 1994 · Dayanak: ODTÜ Petrol Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 02.07.2002, 24803) · pal.metu.edu.tr

ODTÜ'ye bağlı akredite analiz ve danışmanlık merkezidir; 1994'ten bu yana hizmet verir, yönetmeliği 2002'de yayımlanmıştır. Kurşunsuz benzin, motorin, biyodizel, fuel oil, doğal gaz, LPG ve madeni yağların kalite analizlerini yapar; Gümrük Müsteşarlığı tebliğiyle (RG 15.02.2001) hakem laboratuvar olarak kabul edilmiştir. Rafineriden bayiye akaryakıt kalitesinin izlenmesi, kaçak ve standart dışı akaryakıt uyuşmazlıkları ile petrol arama-üretim ve çevre projelerinde referans laboratuvar işlevi görür; jeotermal sularda izleyici (tracer) analizleri de yapar. Rezervuar, sondaj ve karbon depolama alanındaki akademik eğitim ise aynı üniversitenin Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümünde yürütülür. Yıllık eğitim programı ve hizmet listesi sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık eğitim programı; Analiz hizmetleri listesi.

İlişkili: ODTÜ PETE, EPDK, TÜPRAŞ, ADER

- **Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümü (ODTÜ PETE)**

Akademik birim · Kuruluş: 1981 · pete.metu.edu.tr

ODTÜ Mühendislik Fakültesine bağlı akademik bölümdür; 1964'te Maden Mühendisliği bünyesinde program olarak açılmış, ilk mezunlarını 1968'de vermiş ve 1981'de ayrı bölüm olmuştur. Lisans ve lisansüstü düzeyde rezervuar, sondaj ve üretim mühendisliği eğitimi verir; PVT, gelişmiş petrol kurtarma, karot analizi ve sondaj akışkanları laboratuvarları bulunur. Jeotermal emisyon kontrolü (GECO) gibi Avrupa projelerinde yer alır. TPAO ve özel arama-üretim şirketlerinin mühendis ihtiyacının önemli kaynağıdır; Karadeniz gazı, kara sahalarında üretim artışı ve karbon yakalama-depolama tartışmalarında akademik uzmanlık sunar. Bölümün düzenlediği Sektör ve Akademi Enerji Buluşması, sanayi temsilcileriyle öğrencileri bir araya getiren panel ve seminer etkinliğidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sektör ve Akademi Enerji Buluşması (etkinlik).

İlişkili: PAL, TPAO, MAPEG, TJD

- **Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rüzgâr Enerjisi Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RÜZGEM)**

Akademik birim · Kuruluş: 2011 · Dayanak: ODTÜ Rüzgar Enerjisi Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 28.02.2011, 27860) · ruzgem.metu.edu.tr

ODTÜ'ye bağlı rüzgâr enerjisi araştırma merkezidir; İngilizce adıyla METUWIND olarak da anılır ve yönetmeliği 2011'de yayımlanmıştır. Hesaplamalı ve deneysel aerodinamik, yapı ve kompozit malzeme karakterizasyonu, yapısal dinamik ve elektromekanik laboratuvarlarında türbin kanadı ve

bileşen tasarımı üzerine çalışır; büyük ölçekli çok amaçlı rüzgâr tüneli projesi yürütmüş, sanayiye tünel testi hizmeti sunmaktadır. Yerli türbin ve kanat üretimi, YEKA rüzgâr yarışmalarındaki yerlilik şartları ve açık deniz rüzgârına hazırlık gibi başlıklarda akademik bilgi birikimi sağlar. Sitesinde Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği ve Avrupa Rüzgâr Enerjisi Akademisi (EAWA) bağlantılarına yer verir; projeler, yayınlar ve seminer duyuruları buradan izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Proje ve yayın listeleri; Seminer duyuruları.

İlişkili: TÜREB, TÜBİTAK, EİGM

- **Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü (EÜ-GEE)**

Akademik birim · Kuruluş: 1978 · eusolar.ege.edu.tr

Ege Üniversitesine bağlı enstitüdür; 1978'de kurulmuştur ve yenilenebilir enerji alanında kurulan ilk enstitü olarak bilinir. YÖK'ün 1982 kararıyla açılan Enerji ve Enerji Teknolojisi anabilim dallarında güneş ısı sistemleri, fotovoltaiik, yeni nesil hücreler, güneş mimarisi, biyokütle, rüzgâr, jeotermal ve enerji verimliliği konularında araştırma yürütür; lisansüstü programlar bugün Fen Bilimleri Enstitüsü çatısı altında sürdürülmektedir. Kuruluşundan bu yana çok sayıda kamu kurumu ve şirketle protokol imzalamış, test ve analiz hizmeti sunmaktadır. Ege bölgesinde güneş ve jeotermal yatırımlarına insan kaynağı yetiştiren köklü birimlerden biridir. Yıllık raporları, proje ve yayın listeleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık Raporlar; Proje ve yayın listeleri.

İlişkili: GÜNDER, ODTÜ-GÜNAM, JEOMER

Not: Eski gee.ege.edu.tr adresi yanıt vermiyor; üniversitenin enstitü listesi eusolar.ege.edu.tr adresine yönlendirir.

- **İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Jeotermal Enerji Araştırma ve Uygulama Merkezi (JEOMER)**

Akademik birim · Kuruluş: 2005 · Dayanak: İYTE Jeotermal Enerji Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliği (RG 11.05.2005, 25812) · geocen.iyte.edu.tr

İYTE'ye bağlı jeotermal enerji merkezidir; Devlet Planlama Teşkilatı destekli Jeotermal Enerji Araştırma-Geliştirme, Test ve Eğitim Merkezi projesi kapsamında 2005'te kurulmuştur, İngilizce kısaltması GEOCEN'dir. Tümlşik Araştırmalar Merkezi içinde modelleme, enerji ve hidrojeoloji laboratuvarlarıyla jeotermal akışkan analizleri, kuyu içi sıcaklık-basınç ölçümleri ve ısı konfor testleri yapar; kamu kurumları ve şirketlere ücretli analiz hizmeti sunar. Batı Anadolu'daki jeotermal elektrik ve ısıtma yatırımları, reenjeksiyon ve gaz emisyonu tartışmalarında bölgesel akademik referanstır; Gülbahçe jeotermal sahası ve antik Roma hamamı çalışmaları merkezin proje başlıkları arasındadır. Faaliyet raporları, tezler ve jeotermal yayınlar sitede listelenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporları; GEOCEN yayınları ve raporları; Tez listesi.

İlişkili: TJD, JESDER, MAPEG, EÜ-GEE

- **Hacettepe Üniversitesi Nükleer Enerji Mühendisliği Bölümü**

Akademik birim · Kuruluş: 1977 · nuke.hacettepe.edu.tr

Hacettepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesine bağlı akademik bölümdür; 1977'de lisansüstü programla kurulmuş, 1982'de Türkiye'nin ilk nükleer enerji mühendisliği lisans programını açmıştır. Reaktör fiziği, termohidrolik, radyasyon korunması, nükleer yakıt, modelleme ve simülasyon alanlarında lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi verir; programı 2015'ten bu yana MÜDEK akreditasyonuna sahiptir. Mezunları Akkuyu Nükleer Güç Santrali, Nükleer Düzenleme Kurumu ve TENMAK gibi kurumların mühendis kadrosunun önemli kaynağıdır; bu nedenle nükleer programın insan kaynağı planlaması tartışmalarında sıkça anılır. Aynı üniversitede Nükleer Sistemler Uygulama ve Araştırma Merkezi de bulunur. Duyurular, seminerler ve program bilgileri bölüm sitesinden izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Seminer ve çalıştay duyuruları.

İlişkili: Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK, NÜKEN, NMD, İTÜ EE

Not: Taslaktaki "Nükleer Bilimler Enstitüsü" adı Hacettepe için doğrulanamadı; giriş bölüm düzeyine indirildi.

- **Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi**

Akademik birim · Kuruluş: 2014 · Dayanak: Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 09.09.2014, 29114) · arastirma.bogazici.edu.tr (ilgili sayfa)

Boğaziçi Üniversitesine bağlı uygulama ve araştırma merkezidir; yönetmeliği 2014'te yayımlanmıştır. İklim bilimi, iklim politikası ve düşük karbonlu kalkınma konularında araştırma, eğitim ve kamuoyu bilgilendirme çalışmaları yürütür; üniversitenin Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı (UN SDSN) Türkiye çalışmaları da bu merkez üzerinden yürütülmektedir. Türkiye'nin 2053 net sıfır hedefi, emisyon ticaret sistemi, kömürden çıkış ve iklim uyumu tartışmalarında merkeze bağlı akademisyenler medyada ve politika toplantılarında sık yer alır. Merkezin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ilişkin faaliyet raporları üniversitenin araştırma sayfasında yayımlanır; aynı üniversitede ayrıca Enerji Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları faaliyet raporları.

İlişkili: IICEC, CESD

Not: Merkezin climatechange.boun.edu.tr adresi bu doğrulamada yanıt vermedi; web alanı üniversitenin UYGAR listesi sayfasını gösterir.

- **Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (KUTEM)**

Akademik birim · Kuruluş: 2012 · Dayanak: Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 09.12.2014, 29200) · research.ku.edu.tr (ilgili sayfa)

Koç Üniversitesi bünyesinde Tüpraş'ın finansmanı ile 2012'de kurulan enerji araştırma merkezidir; yönetmeliği 2014'te yayımlanmıştır ve faaliyetleri Koç Üniversitesi ile Tüpraş temsilcilerinden oluşan yürütme kurulunca planlanır. Mühendislik, fen ve iktisadi bilimlerden öğretim üyeleriyle fosil yakıtlar, biyoyakıtlar ve güneş yakıtları alanlarında yeni enerji teknolojileri geliştirir; araştırmalar merkeze ait yeni laboratuvar binasında ve bağlı öğretim üyelerinin laboratuvarlarında yürütülür. Türkiye'nin en büyük rafineri işletmecisinin akademik Ar-Ge ortağı olması, rafinaj sektörünün düşük karbon dönüşümü, yeşil hidrojen ve sürdürülebilir havacılık yakıtı tartışmaları açısından merkezi öne çıkarır. Seminerler, yayınlar ve proje listesi üniversitenin araştırma sayfasında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yayın ve sunum listeleri; KUTEM seminer dizisi.

İlişkili: TÜPRAŞ, HTD

Not: Üniversitede ayrıca Koç Üniversitesi Hidrojen Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 20.02.2024) bulunur.

- **Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi (SUNUM)**

Akademik birim · Kuruluş: 2010 · Dayanak: 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun · sunum.sabanciuniv.edu

Sabancı Üniversitesi bünyesinde Kalkınma Bakanlığı ve Sabancı Vakfı yatırımıyla 2010'da kurulan nanoteknoloji merkezidir; 2017'de ulusal araştırma altyapılarından biri seçilmiş ve 6550 sayılı Kanun kapsamında yeniden yapılanmıştır. Nanomalzemeler, yaşam bilimleri, gıda-su-çevre, savunma ve enerji ana araştırma başlıklarıdır; enerji başlığında malzeme odaklı projeler yürütür, laboratuvarlarını üniversite ve sanayi kullanıcılarına açar. Enerji sektörü açısından batarya, yakıt pili ve güneş hücresi malzemeleri gibi ileri malzeme ihtiyaçlarında başvurulabilecek test, karakterizasyon ve ortak Ar-Ge altyapısıdır; sektörel politika üretiminden çok teknoloji geliştirme ayağında yer alır. Projeler, raporlar, bültenler ve broşürler sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar; Bültenler; Proje listeleri (enerji başlığı dahil).

İlişkili: TÜBİTAK, IICEC

Not: Taslaktaki "ve Enerji Teknolojileri" eki kaldırıldı; merkezin resmî adı Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezidir.

- **Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi (CESD)**

Akademik birim · Kuruluş: 2015 · Dayanak: Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 24.03.2015, 29305) · cesd.khas.edu.tr

Kadir Has Üniversitesinin 2015'te YÖK kararıyla kurulan enerji politikası merkezidir; İngilizce adının kısaltması CESD ile anılır. Enerji ekonomisi, piyasalar, jeopolitik ve iklim politikası üzerine araştırma

yapar, enerji alanında yüksek lisans programına akademik destek verir. En bilinen çalışması, toplumun enerji kaynakları, nükleer, yenilenebilir ve iklim konusundaki algısını ölçen Türkiye Toplumunun Enerji Tercihleri Araştırmasıdır; Doğu Akdeniz gazı üzerine çalışmalar da yayımlamıştır. Kamuoyu verisi üretmesi nedeniyle enerji dönüşümünün toplumsal kabulü tartışmalarında kaynak gösterilir. Enerji Forumu ile Enerji Sohbetleri ve Yeşil Mutabakat ve Türkiye söyleşi dizileri başlıca etkinlikleridir; anket sonuçları, makaleler ve haber bülteni sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Toplumunun Enerji Tercihleri Araştırması (dönemsel anket); Doğu Akdeniz gaz çalışması; Haber bülteni.

İlişkili: IIEEC, ETKB

Not: Taslakta birlikte anılan Bahçeşehir Üniversitesi merkeze ait değildir; ayrıldı.

- **Özyeğin Üniversitesi Enerji, Çevre ve Ekonomi Uygulama ve Araştırma Merkezi (EÇEM)**

Akademik birim · Kuruluş: 2009 · Dayanak: Özyeğin Üniversitesi Enerji, Çevre ve Ekonomi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 25.12.2009, 27443) · ecem.ozyegin.edu.tr/tr

Özyeğin Üniversitesine bağlı uygulama ve araştırma merkezidir; 2009'da kurulmuştur ve İngilizce kısaltmasıyla CEEE olarak da anılır. Enerji, çevre ve ekonomi kesişimindeki sorunlara mühendislik ve mimari çözümler geliştirir; binalarda enerji verimliliği, sıfıra yakın enerjili bina ve bina yenileme alanında NEED4B, BRICKER ve TRIBE gibi Avrupa Birliği araştırma projelerinde yer almıştır. Bina stokunun enerji performansı, ısı yalıtımı ve konut enerji tüketimi tartışmalarında uygulamalı veri üretir. Üniversite ayrıca enerji sistemleri, akıllı şebeke ve enerji piyasalarını kapsayan Entegre Enerji Girişimi (IEI) çatısını oluşturmuş, EÇEM'i bu yapının parçası olarak konumlandırmıştır. Proje, yayın listeleri ve 10 yıl kitabı sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EÇEM 10+ Yıl Kitabı; Proje ve yayın listeleri.

İlişkili: ENVER, EVÇED

Not: Eski cee.ozyegin.edu.tr adresi artık varsayılan sunucu sayfası gösteriyor; güncel adres ecem.ozyegin.edu.tr.

- **Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Prof. Dr. T. Nejat Veziroğlu Temiz Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (Dr-V TEAM)**

Akademik birim · Kuruluş: 2014 · Dayanak: Niğde Üniversitesi Prof. Dr. Turhan Nejat Veziroğlu Temiz Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (RG 28.02.2014, 28927 mükerrer) · ohu.edu.tr/drv-team

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesine bağlı uygulama ve araştırma merkezidir; yönetmeliği 2014'te, üniversitenin eski adı Niğde Üniversitesi iken yayımlanmıştır ve adını hidrojen ekonomisi kavramının öncülerinden Prof. Dr. T. Nejat Veziroğlu'ndan alır. Yakıt hücresi üretim ve test laboratuvarları ile hidrojen üretim ve depolama laboratuvarında çalışır; NATO destekli proje yürütmüş, patent ve ödüllü buluşlar geliştirmiştir. Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi sonrasında yakıt hücresi ve hidrojen alanında öne çıkan taşra üniversitesi merkezlerindendir; Yıldız Teknik Üniversitesi ve İTÜ Enerji Enstitüsü ile iş birlikleri kurmuştur. Uluslararası hidrojen konferanslarına düzenli katılır; projeler, yayınlar ve faaliyet raporları merkez sayfasında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporları; Proje ve yayın listeleri.

İlişkili: HTD, TEMEN, İTÜ EE

Not: Üniversitenin adı 2016 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi olarak değişmiştir.

- **TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)**

Akademik birim · Kuruluş: 1972 · mam.tubitak.gov.tr

TÜBİTAK'a bağlı, 1972'de kurulan ve Kocaeli Gebze yerleşkesinde çalışan çok disiplinli araştırma merkezidir; enerji çalışmaları Enerji Teknolojileri Başkan Yardımcılığı, iklim ve çevre çalışmaları İklim ve Yaşam Bilimleri Başkan Yardımcılığı altında yürütülür. Güç sistemleri, güç elektroniği, yenilenebilir enerji, enerji depolama, akıllı şebeke ve enerji izleme-tahmin alanlarında kamu siparişli projeler yapar; STATCOM, merkezi ve mikro eviriciler, yük tevzi bilgi sistemi, su türbini hız regülatörü ve santral otomasyon sistemi gibi yerli ürünler geliştirmiştir. Elektrik iletim şebekesi ve santral kontrol sistemlerinin yerleştirilmesinde başlıca kamu Ar-Ge aktörlerinden biridir. Proje, ürün, makale ve bildiri listeleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji teknolojileri proje ve ürün katalogları; Makale, bildiri ve kitap listeleri.

İlişkili: TÜBİTAK, TEİAŞ, EÜAŞ, TÜBİTAK RUTE

Not: Taslak ad "Enerji Teknolojileri" ekiyle yazılmıştı; enerji birimi bugün Enerji Teknolojileri Başkan Yardımcılığı adını taşır.

- **TÜBİTAK Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü (TÜBİTAK RUTE)**

Akademik birim · rute.tubitak.gov.tr

TÜBİTAK'a bağlı, TCDD ile kurulan Ar-Ge iş birliğine dayanan araştırma enstitüsüdür ve raylı ulaşım teknolojilerine odaklanır. Alternatif Enerji Teknolojileri, Elektrikli Araç Teknolojileri, Robotik ve Akıllı Sistemler ile Sinyalizasyon Sistemleri bölümlerinden oluşur; elektrikli lokomotif ve şehir içi raylı taşıtlar için cer motorları ve güç platformları geliştirmiş, yerli elektrikli ana hat lokomotif projesinde görev almıştır. TENMAK ile hidrojen temelli karbon nötr içten yanmalı motor projesi yürütmesi, ulaştırmada elektrifikasyon ve hidrojen kullanımı tartışmalarında enerji sektörüyle kesişen yönüdür. Enerji sektörü açısından talep tarafındaki elektrikli ulaşım dönüşümünün teknoloji ayağını temsil eder. Haberler, ürün tanıtımları ve test hizmetleri sitede duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ürün ve test hizmetleri tanıtımları.

İlişkili: TÜBİTAK, TENMAK, TÜBİTAK MAM

- **Enerji sistemleri mühendisliği lisans programları**

Akademik birim · tf-esm.gazi.edu.tr

Bu giriş tek bir kurumu değil, üniversitelerin mühendislik ve teknoloji fakültelerinde açılan enerji sistemleri mühendisliği lisans programlarını kategori olarak ele alır. Programlar ısı sistemler, elektrik enerjisi üretimi ve dağıtımı, yenilenebilir kaynaklar ve enerji verimliliğini birleştiren bir müfredat izler; örneğin Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi bünyesindeki bölüm lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi ile işyeri eğitimi uygulaması yürütür. Mezunlar enerji yöneticisi, santral işletmesi, proje geliştirme ve dağıtım şirketi kadrolarına yönelir; programların kontenjan, doluluk ve istihdam durumu yükseköğretim planlaması ile sektörün nitelikli personel ihtiyacı tartışmalarında izlenir. Güncel program ve kontenjan listesi için YÖK Atlas, bölüm bilgileri için ilgili fakülte siteleri kullanılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: YÖK Atlas program ve kontenjan verileri.

İlişkili: YÖK, EMO, MMO, Enerji ve iklim odaklı lisansüstü programlar

Not: Taslakta Yıldız Teknik, Marmara ve Gazi üniversitelerini birlikte anan karma giriş kategori girişine dönüştürüldü; web alanı örnek bölüm olarak Gazi Üniversitesini gösterir.

- **Enerji ve iklim odaklı lisansüstü programlar**

Akademik birim

Bu kategori girişi, üniversitelerin enerji bilimi, enerji politikası ve iklim değişikliği alanlarındaki yüksek lisans ve doktora programlarını toplar. Rehberde doğrulanan örnekler arasında İTÜ Enerji Enstitüsünün Enerji Bilim ve Teknoloji ile Nükleer Enerji Mühendisliği programları, Ege Üniversitesinin Enerji ve Enerji Teknolojisi programları, Hacettepe Üniversitesinin nükleer enerji mühendisliği lisansüstü programları ve Kadir Has Üniversitesinde CESD ile bağlantılı yüksek lisans programı bulunur. Bu programların tez çalışmaları piyasa tasarımı, yenilenebilir entegrasyonu, nükleer güvenlik ve karbon fiyatlaması gibi konularda kamu kurumlarına ve şirketlere uzman yetiştirir. Tezlerin tam metinlerine YÖK Ulusal Tez Merkezinden, program listelerine YÖK Atlas üzerinden erişilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: YÖK Ulusal Tez Merkezi kayıtları; YÖK Atlas lisansüstü program listeleri.

İlişkili: YÖK, İTÜ EE, EÜ-GEE, Hacettepe Üniversitesi Nükleer Enerji Mühendisliği Bölümü, CESD, Enerji sistemleri mühendisliği lisans programları

Not: Tek bir kurumu değil, program kategorisini ifade eder.

- **Enerji alanında mesleki eğitim ve belgelendirme zinciri**

Akademik birim

Bu kategori girişi, enerji sektöründe çalışacak teknik personelin sertifikalandırılmasında rol alan yapıları bir arada gösterir. Enerji verimliliği mevzuatı uyarınca enerji yöneticisi ve etüt-proje eğitimleri, Bakanlıkça yetkilendirilen üniversiteler, meslek odaları ve enerji verimliliği danışmanlık şirketlerince verilir; yetkilendirme ve sınav süreci Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığınca

yürütülür. Mesleki Yeterlilik Kurumu ulusal yeterlilikleri ve yetkilendirdiği belgelendirme kuruluşları, doğal gaz iç tesisat ve elektrik tesisatı gibi tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde belge zorunluluğunun dayanağını oluşturur; doğal gaz alanında GAZMER gibi sektör kuruluşları eğitim ve belgelendirme hizmeti verir. Güncel yetkili kurum listeleri EVÇED ve MYK sitelerinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EVÇED yetkilendirilmiş kurum listeleri; MYK ulusal yeterlilik ve belgelendirme kuruluşu listeleri.

İlişkili: EVÇED, MYK, GAZMER, EMO, MMO

Not: Tek bir kurumu değil, mesleki eğitim ve belgelendirme kategorisini ifade eder. Taslakta anılan İŞKUR kursları doğrulanamadığı için çıkarıldı.

9.3 Üniversitelerin enerji uygulama ve araştırma merkezleri (il bazlı liste)

Tablo, adında enerji, güneş, rüzgâr, jeotermal, hidrojen, nükleer, yenilenebilir, maden, petrol, iklim, batarya, yakıt veya güç sistemleri geçen ve yönetmeliği yürürlükte olan üniversite uygulama ve araştırma merkezleri (UYGAR) ile başlıca enerji enstitülerini il sırasıyla listeler. Parantez içindeki yıl, merkez yönetmeliğinin Resmî Gazete'de yayımlandığı yıldır.

İl	Üniversite	Merkez / enstitü adı	Odak
Afyonkarahisar	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Güneş ve Rüzgâr Enerjisi Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2009)	Güneş, rüzgâr
Afyonkarahisar	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Jeotermal ve Maden Kaynakları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Jeotermal, madencilik
Ankara	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Hidrojen Teknolojileri ve Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Hidrojen
Ankara	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Üçüncü Nesil Güneş Hücreleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2026)	Fotovoltaik
Ankara	Gazi Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji ve Akıllı Şebekeler Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2023)	Yenilenebilir, şebeke
Ankara	Hacettepe Üniversitesi	Enerji Piyasaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2010)	Piyasa, politika
Ankara	Hacettepe Üniversitesi	Nükleer Sistemler Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Nükleer
Ankara	Hacettepe Üniversitesi	Uluslararası Madencilik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Madencilik
Ankara	Hacettepe Üniversitesi	Yeni ve Temiz Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 1993)	Yenilenebilir
Ankara	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Enerji Malzemeleri ve Depolama Cihazları Uygulama ve Araştırma Merkezi, ENDAM (RG 2018)	Enerji depolama
Ankara	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Güneş Enerjisi Uygulama ve Araştırma Merkezi, ODTÜ-GÜNAM (RG 2009)	Fotovoltaik
Ankara	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2022)	İklim
Ankara	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Petrol Araştırma Merkezi, PAL (RG 2002)	Petrol, yakıt analizi
Ankara	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Rüzgâr Enerjisi Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi, RÜZGEM (RG 2011)	Rüzgâr

İl	Üniversite	Merkez / enstitü adı	Odak
Ankara	OSTİM Teknik Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Enerji teknolojileri
Ankara	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	Enerji Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Enerji, nükleer
Antalya	Akdeniz Üniversitesi	Nükleer Bilimler Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Nükleer
Aydın	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Jeotermal Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi, ADÜTEM (RG 1997)	Jeotermal
Balıkesir	Balıkesir Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Araştırma Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Yenilenebilir
Bartın	Bartın Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Yenilenebilir
Batman	Batman Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Enerji teknolojileri
Batman	Batman Üniversitesi	Petrol Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Petrol
Bilecik	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2016)	Enerji teknolojileri
Bingöl	Bingöl Üniversitesi	Enerji, Çevre ve Doğal Afet Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	Enerji, çevre
Bolu	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Nükleer Radyasyon Dedektörleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Nükleer ölçüm
Burdur	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Kaynakları ve Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2012)	Yenilenebilir
Bursa	Bursa Teknik Üniversitesi	Elektrikli Taşıtlar Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2021)	Elektrikli ulaşım
Bursa	Bursa Uludağ Üniversitesi	Enerji Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	Enerji bilimleri
Çanakkale	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (RG 2005)	Enerji kaynakları
Çorum	Hitit Üniversitesi	Alternatif Enerji Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2017)	Yenilenebilir
Denizli	Pamukkale Üniversitesi	Güç Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2012)	Elektrik şebekesi
Denizli	Pamukkale Üniversitesi	Jeotermal Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Jeotermal
Diyarbakır	Dicle Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2012)	Yenilenebilir
Düzce	Düzce Üniversitesi	Sürdürülebilir Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	Enerji teknolojileri

İl	Üniversite	Merkez / enstitü adı	Odak
Elazığ	Fırat Üniversitesi	İklim Değişikliği, Çevre ve Yeşil Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2022)	İklim
Gaziantep	Gaziantep Üniversitesi	Enerji Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	Enerji yönetimi
Gümüşhane	Gümüşhane Üniversitesi	Madencilik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2022)	Madencilik
Hakkari	Hakkari Üniversitesi	Mineral ve Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (RG 2020)	Madencilik, enerji
Hatay	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Alternatif Enerji Kaynakları ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2017)	Yenilenebilir
Hatay	İskenderun Teknik Üniversitesi	İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2021)	İklim
Isparta	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Enerji
Isparta	Süleyman Demirel Üniversitesi	Alternatif Enerjili Taşıtlar Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2011)	Elektrikli ve alternatif yakıtlı taşıtlar
Isparta	Süleyman Demirel Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (RG 2002)	Yenilenebilir
İstanbul	Boğaziçi Üniversitesi	Enerji Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Politika
İstanbul	Boğaziçi Üniversitesi	İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	İklim politikası
İstanbul	Boğaziçi Üniversitesi	Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Uygulama ve Araştırma Merkezi (üniversite UYGAR listesi)	Temiz üretim
İstanbul	Doğuş Üniversitesi	Karbon Ayak İzi ve Sürdürülebilirlik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Karbon, emisyon
İstanbul	Haliç Üniversitesi	Sürdürülebilir Enerji Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Enerji sistemleri
İstanbul	İstanbul Atlas Üniversitesi	Sürdürülebilir Enerji Teknolojileri ve Sistemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Enerji teknolojileri
İstanbul	İstanbul Aydın Üniversitesi	Enerji Politikaları ve Piyasaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2010)	Piyasa, politika
İstanbul	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Çevre, Enerji ve Sürdürülebilirlik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2022)	Enerji, çevre
İstanbul	İstanbul Gedik Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	Enerji teknolojileri
İstanbul	İstanbul Medipol Üniversitesi	İklim Değişikliği Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	İklim

İl	Üniversite	Merkez / enstitü adı	Odak
İstanbul	İstanbul Okan Üniversitesi	Enerji Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Enerji
İstanbul	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Nükleer Algılayıcılar ve Robotik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Nükleer ölçüm
İstanbul	İstanbul Teknik Üniversitesi	Enerji Enstitüsü (enstitü, 2003)	Nükleer, yenilenebilir, planlama
İstanbul	İstanbul Teknik Üniversitesi	İklim Değişikliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	İklim
İstanbul	İstanbul Teknik Üniversitesi	Maden Optimizasyon ve Planlama Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2026)	Madencilik
İstanbul	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	Enerji Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	Enerji yönetimi
İstanbul	Kadir Has Üniversitesi	Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi, CESD (RG 2015)	Politika, kamuoyu
İstanbul	Koç Üniversitesi	Hidrojen Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Hidrojen
İstanbul	Koç Üniversitesi	Tüpraş Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi, KUTEM (RG 2014)	Yakıtlar
İstanbul	Maltepe Üniversitesi	Çevre ve Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Enerji, çevre
İstanbul	MEF Üniversitesi	Enerji ve Çevre Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	Enerji, çevre
İstanbul	Özyeğin Üniversitesi	Enerji Verimli Elektronik, Aydınlatma Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2016)	Verimli aydınlatma
İstanbul	Özyeğin Üniversitesi	Enerji, Çevre ve Ekonomi Uygulama ve Araştırma Merkezi, EÇEM (RG 2009)	Bina enerji verimliliği
İstanbul	Yıldız Teknik Üniversitesi	Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2011)	Enerji
İzmir	Dokuz Eylül Üniversitesi	Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2025)	Enerji
İzmir	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güç Elektroniği ve İşaret İşleme Teknolojileri Araştırma-Uygulama Merkezi (RG 2006)	Güç elektroniği
İzmir	Ege Üniversitesi	Biyokütle Enerji Sistemleri ve Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Biyokütle
İzmir	Ege Üniversitesi	Güneş Enerjisi Enstitüsü (enstitü, 1978)	Yenilenebilir
İzmir	Ege Üniversitesi	Nükleer Bilimler Enstitüsü (enstitü)	Nükleer
İzmir	İzmir Demokrasi Üniversitesi	Enerji Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	Enerji

İl	Üniversite	Merkez / enstitü adı	Odak
İzmir	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Sürdürülebilir Enerji ve İklim Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Enerji ve iklim politikası
İzmir	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Jeotermal Enerji Araştırma ve Uygulama Merkezi, JEOMER (RG 2005)	Jeotermal
İzmir	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Rüzgâr Enerjisi Meteorolojisi ve Çevresel Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2022)	Rüzgâr
Karabük	Karabük Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Mühendisliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2010)	Yenilenebilir
Karaman	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Enerji Verimliliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	Enerji verimliliği
Kayseri	Erciyes Üniversitesi	Enerji Dönüşümleri Araştırma ve Uygulama Merkezi (RG 1998)	Enerji dönüşümü
Kırklareli	Kırklareli Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2015)	Enerji teknolojileri
Kırşehir	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi	Jeotermal İleri Sera Teknolojileri ve Üretim Teknikleri Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2021)	Jeotermal doğrudan kullanım
Kocaeli	Gebze Teknik Üniversitesi	Çevre ve İklim Değişikliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2025)	İklim
Kocaeli	Gebze Teknik Üniversitesi ve Abay Almatı Devlet Üniversitesi	Yenilenebilir Enerji Kaynakları Araştırma Merkezi (RG 2002)	Yenilenebilir
Kocaeli	Kocaeli Üniversitesi	Alternatif Yakıtlar Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2012)	Alternatif yakıtlar
Konya	Konya Teknik Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Araştırmaları Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Enerji teknolojileri
Konya	Selçuk Üniversitesi	Biyoyakıtlar Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2007)	Biyoyakıt
Konya	Selçuk Üniversitesi	Tarım ve İklim Değişiklikleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	İklim, tarım
Konya	Selçuk Üniversitesi	Yenilenebilir ve Temiz Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Yenilenebilir
Kütahya	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Alternatif Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (RG 2021)	Yenilenebilir
Malatya	İnönü Üniversitesi	Batarya Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2025)	Batarya
Mersin	Mersin Üniversitesi	Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2018)	Enerji teknolojileri
Mersin	Mersin Üniversitesi	Nükleer Bilimler Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2021)	Nükleer

İl	Üniversite	Merkez / enstitü adı	Odak
Muğla	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Temiz Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (RG 1996)	Yenilenebilir
Muş	Muş Alparslan Üniversitesi	Kampüs Enerji Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Enerji yönetimi
Niğde	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Prof. Dr. T. Nejat Veziroğlu Temiz Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Hidrojen, yakıt hücresi
Osmaniye	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Enerji Eğitim-Etüt, Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Enerji verimliliği, etüt
Rize	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2022)	İklim
Sakarya	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Güç Elektroniği Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2020)	Güç elektroniği
Sakarya	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	İklim
Samsun	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Temiz Enerji Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2009)	Yenilenebilir
Sinop	Sinop Üniversitesi	Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Enerji
Sivas	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2013)	Yenilenebilir
Şanlıurfa	Harran Üniversitesi	GAP Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Uygulama ve Araştırma Merkezi, GAP-YENEV (RG 2013)	Yenilenebilir, verimlilik
Trabzon	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Çevre ve İklim Değişikliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2025)	İklim
Tunceli	Munzur Üniversitesi	Nadir Toprak Elementleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2019)	Kritik mineraller
Uşak	Uşak Üniversitesi	Enerji, Çevre ve Sürdürülebilirlik Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2014)	Enerji, çevre
Zonguldak	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Enerji
Zonguldak	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Maden Makinaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (RG 2024)	Madencilik, kömür

Kaynak: mevzuat.gov.tr Üniversite Yönetmelikleri veri tabanında başlıca enerji, güneş, rüzgâr, jeotermal, hidrojen, nükleer, yenilenebilir, maden, petrol, iklim, batarya, yakıt, güç ve karbon ifadeleriyle yapılan taramalar (erişim: 22 Eylül 2026); yıllar ilgili yönetmeliğin Resmî Gazete yayım yılıdır. İTÜ Enerji Enstitüsü, Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi ve Nükleer Bilimler enstitüleri ile Boğaziçi Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Merkezi üniversitelerin kendi sitelerinden eklenmiştir. Kapsam sınırlılıkları: yönetmeliğin yürürlükte olması merkezin fiilen aktif olduğunu göstermez (örneğin ODTÜ ENDAM'ın sitesi kapanmıştır); veri tabanında yer almayan eski yönetmelikler ve adında anahtar kelime geçmeyen enerji odaklı merkezler listede eksik kalmış olabilir; yalnızca sağlık, fizik veya tarım amaçlı merkezler (medikal radyasyon, yüksek enerji fiziği, jeotermal kaynaklı rehabilitasyon, NMR) kapsam dışı bırakılmıştır. 2020'de kapatılan İstanbul Şehir Üniversitesinin Enerji, Çevre ve Toplum

Araştırmaları merkezi yönetmeliği veri tabanında görünse de listeye alınmamıştır. Üniversite adları güncel hâliyle yazılmıştır (Adnan Menderes, Cumhuriyet, Niğde ve Okan üniversitelerinin yeni adları kullanılmıştır).

10. Finans kuruluşları ve yatırımcılar

Bu bölüm, enerji yatırımlarını finanse eden, riskini fiyatlayan ve iklim performansını ölçen kurumları kapsar: bankacılık birlikleri ve özel bankalar, kalkınma bankası TSKB, Türkiye'de enerji projelerine kredi veren çok taraflı ve ikili kalkınma finansmanı kuruluşları, iklim fonları, AB hibe araçları, sigorta sektörü, özel sermaye, borsada işlem gören enerji şirketleri ile derecelendirme ve iklim raporlama kuruluşları. Kamu bankaları (Ziraat Bankası, Halkbank, Vakıfbank, İLBANK, TKYB, Türk Eximbank) ve Kredi Garanti Fonu Bölüm 4'te; BDDK, SPK, SEDDK ve Borsa İstanbul Bölüm 3'te yer alır.

- **Türkiye Bankalar Birliği (TBB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1958 · Dayanak: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu md. 79 · tbb.org.tr

1958'de kurulan ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca mevduat, kalkınma ve yatırım bankalarının üye olmak zorunda olduğu kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Bankacılık sektörünü BDDK, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve TCMB karşısında temsil eder; ortak uygulama ilkeleri, müşteri sözleşme standartları ve sektör görüşlerini hazırlar. Enerji açısından önemi, bankaların proje finansmanı, yeniden yapılandırma ve sürdürülebilir kredi uygulamalarını ortak bir çerçeveye bağlamasıdır; sürdürülebilir bankacılık rehberleri ile iklim riski ve yeşil varlık oranı tartışmalarında sektörün sesi TBB üzerinden duyulur. Bankaların sektöre göre kredi dağılımı ve istatistiki raporları birliğin sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'de Bankacılık Sistemi (yıllık istatistik); Bankalarımız (yıllık); Sürdürülebilirlik ve iklim riski rehberleri.

İlişkili: BDDK, TCMB, TKBB, Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı)

- **Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2001 · Dayanak: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu md. 79 · tkbb.org.tr

2001'de Özel Finans Kurumları Birliği olarak kurulan, 5411 sayılı Kanunla 2006'da bugünkü adını alan ve katılım bankalarının zorunlu üyesi olduğu kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Faizsiz bankacılık standartlarını geliştirir, Danışma Kurulu aracılığıyla ürünlerin uygunluğuna ilişkin ilke kararları yayımlar ve üyelerini düzenleyiciler karşısında temsil eder. Katılım bankaları kamu ve özel sermayeli üyeleriyle güneş, rüzgâr ve verimlilik yatırımlarını kira sertifikası (sukuk) ve ortaklık yapıları üzerinden finanse ettiği için birlik, yeşil sukuk ihraçları ve İslam Kalkınma Bankası kaynaklı fonların aktarımı konusunda ilgili paydaştır. Sektör verileri ve raporlar birliğin sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Katılım Bankacılığı İstatistikleri (dönemsel); Katılım Bankacılığı Standartları; Sürdürülebilirlik raporları.

İlişkili: TBB, BDDK, İSDB

- **Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. (TSKB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1950 · tskb.com.tr

1950'de Dünya Bankası desteği ve Türk bankalarının ortaklığıyla kurulan, en büyük hissedarı Türkiye İş Bankası olan, halka açık ve mevduat kabul etmeyen özel kalkınma ve yatırım bankasıdır. Dünya Bankası, AIIB, EIB, KfW, AFD ve JICA gibi kurumlardan sağladığı uzun vadeli kaynakları hidroelektrik, rüzgâr, güneş ve jeotermal santrallerine, enerji verimliliği ve sanayi dönüşümü yatırımlarına proje finansmanı olarak aktarır. 2016'da Türkiye'nin ilk yeşil tahvilini ihraç etmiş, çevresel ve sosyal risk değerlendirmesinde sektöre öncülük etmiştir. Yenilenebilir enerji kapasitesinin finansmanında ve sürdürülebilir finans çerçevelerinde referans alınan bir kurumdur; ekonomik araştırmalar birimi enerji piyasası analizleri ve sürdürülebilirlik raporları yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet Raporu ve Entegre Rapor (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu; Ekonomik araştırmalar ve sektör raporları.

İlişkili: TKYB, IBRD, AIIB, EIB, KfW, JICA, BİST

Not: Taslaktaki 'Kalkınma bankaları: TSKB, TKYB' karma girişi TSKB'ye indirildi; TKYB'nin ayrıntılı kaydı Bölüm 4'tedir (tkyb).

- **Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı)**

Finans kuruluşu

Türkiye İş Bankası, Garanti BBVA, Akbank, Yapı Kredi, QNB, DenizBank, ING Türkiye ve TEB gibi özel sermayeli mevduat bankalarını kapsayan kategoridir. Bu bankalar lisanslı santral yatırımlarına sendikasyon ve proje finansmanı kredisi, çatı güneşi ve depolama yatırımlarına kurumsal ve KOBİ kredisi, sanayiye enerji verimliliği kredisi sağlar; EBRD, IFC ve EIB kredi hatlarının başlıca aracılardır. 2018 sonrası kur şokunda enerji şirketlerinin döviz borçlarının yeniden yapılandırılması ve santral devirlerinde belirleyici rol oynamışlardır. Yeşil tahvil ihraçları, sürdürülebilirlik bağlantılı krediler ve kömür finansmanından çıkış taahhütleri ile iklim tartışmalarında yer alırlar; bu bilgiler bankaların entegre ve sürdürülebilirlik raporlarından izlenir.

İlişkili: TBB, BDDK, EBRD, IFC, Ziraat Bankası, Halkbank, VakıfBank

- **Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1991 · Dayanak: EBRD Kuruluş Anlaşması (1990) · ebrd.com

1991'de Londra merkezli olarak kurulan çok taraflı kalkınma bankasıdır; Türkiye kurucu hissedarlardandır ve 2009'dan beri bankanın faaliyet ülkesidir. İstanbul ve Ankara ofisleri üzerinden özel sektörü doğrudan kredi ve özkaynakla finanse eder; bankalara açtığı TurSEFF, MidSEFF ve TuREEFF gibi sürdürülebilir enerji kredi hatlarıyla KOBİ'lerin ve konutların verimlilik ile küçük ölçekli yenilenebilir yatırımlarına kaynak aktarır. Türkiye son yıllarda bankanın en büyük faaliyet ülkeleri arasında yer alır. EPDK, EPIAŞ ve TEİAŞ'a piyasa tasarımı ve şebeke entegrasyonu konularında teknik destek verir; kömürden çıkış ve adil geçiş tartışmalarında aktiftir. Ülke stratejisi ve proje özetleri bankanın sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Ülke Stratejisi; Proje Özet Belgeleri (PSD); Yıllık Rapor.

İlişkili: IFC, EIB, TSKB, EPDK, EPIAŞ, TEİAŞ, Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı)

- **Dünya Bankası (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası) (IBRD)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1944 · Dayanak: Bretton Woods Anlaşmaları (1944) · worldbank.org/en/country/turkey

1944'te kurulan ve Dünya Bankası Grubu'nun kamu kesimine kredi veren kolu olan Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'dır; Türkiye 1947'den beri üyedir ve Ankara'da ülke ofisi bulunur. Hazine garantili kredilerle TEİAŞ'ın yenilenebilir enerji entegrasyonu ve şebeke yatırımlarını, BOTAŞ'ın Tuz Gölü yeraltı gaz depolama genişlemesini, jeotermal gelişimi, kamu binalarında enerji verimliliğini ve TKYB ile TSKB üzerinden depolamalı dağıtık güneş yatırımlarını finanse etmiştir. Karbon piyasası hazırlık programları ve Ülke Ortaklık Çerçevesi aracılığıyla TR ETS, kömürden çıkış ve yeşil sanayi dönüşümü politikalarına analiz desteği sağlar. Proje belgeleri ve Türkiye Ülke İklim ve Kalkınma Raporu bankanın sitesinde erişilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ülke Ortaklık Çerçevesi (Türkiye); Türkiye Ülke İklim ve Kalkınma Raporu (CCDR); Türkiye Ekonomik Görünüm raporları.

İlişkili: IFC, PMI, TEİAŞ, BOTAŞ, TKYB, TSKB, HMB

- **Uluslararası Finans Kurumu (IFC)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1956 · ifc.org

1956'da kurulan, Dünya Bankası Grubu'nun özel sektöre kredi, özkaynak ve garanti sağlayan koludur; İstanbul ofisi bölgesel merkez işlevi görür. Türkiye'de santral geliştiricilerine doğrudan proje finansmanı sağlar, yerli bankalara yeşil kredi hatları açar ve bankaların yeşil tahvil ile sürdürülebilirlik bağlantılı borçlanma ihraçlarına yatırımcı olarak katılır. Türkiye, IFC'nin küresel portföyünde uzun süredir öne çıkan ülkeler arasındadır; iklim uyumlu finansman, bankaların çevresel ve sosyal risk yönetimi standartları ve iklim finansmanı raporlaması konularında piyasaya yön verir. IFC Performans Standartları, Türkiye'deki büyük enerji projelerinin çevresel ve sosyal etki değerlendirmelerinde fiilî referans olarak kullanılır; yatırım özetleri proje veri tabanında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: IFC Performans Standartları; Proje açıklama belgeleri (yatırım özetleri); Yıllık Rapor.

İlişkili: IBRD, EBRD, Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı), TSKB

Not: Taslakta 'IFC ve Dünya Bankası' tek girişti; Dünya Bankası (IBRD) ayrı girişe (dunya-bankasi) ayrıldı.

- **Avrupa Yatırım Bankası (EIB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1958 · Dayanak: Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma md. 308-309 · eib.org/en/projects/country/turkiye

1958'de kurulan, Avrupa Birliği üye devletlerine ait ve AB'nin kredi kuruluşu olan bankadır; Türkiye'de 1960'lardan beri faaliyet gösterir ve katılım öncesi ülkeler arasında uzun dönem en büyük borç verdiği ülkelerden biri olmuştur. Yerli bankalar ve TKYB, TSKB gibi kalkınma bankaları aracılığıyla KOBİ ve yenilenebilir enerji kredileri, belediye altyapısı ve deprem bölgesinde yeniden yapılanma finansmanı sağlar. Temmuz 2019'da AB Konseyi'nin Doğu Akdeniz'deki sondaj faaliyetleri nedeniyle Türkiye'ye EIB kredilerinin gözden geçirilmesine karar vermesinden sonra yeni kamu kredileri belirgin biçimde azalmıştır. İklim bankası yol haritası ve proje kayıtları bankanın sitesinde izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Proje kayıtları (Türkiye); EIB Climate Bank Roadmap; Yıllık Faaliyet Raporu.

İlişkili: EBRD, TSKB, TKYB, IPA, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu

- **KfW Kalkınma Bankası (KfW)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1948 · kfw-entwicklungsbank.de

Almanya'nın kamu kalkınma bankası KfW grubunun, Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı adına ikili kalkınma finansmanı yürüten koludur; grup 1948'de kurulmuştur ve Ankara'da ofisi bulunur. Türkiye'de Hazine garantili ya da bankalar üzerinden aktarılan kredilerle belediye su ve atık su altyapısı, KOBİ enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve 2023 depremleri sonrası yeniden yapılanma programlarını finanse eder; özel sektör kolu DEG ise şirketlere doğrudan kredi verir. Alman iş birliğinin teknik kolu GIZ ile birlikte iklim ve enerji politikası projelerinde tamamlayıcı rol üstlenir. Proje bilgileri ve değerlendirme raporları KfW Kalkınma Bankası'nın şeffaflık portalında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Şeffaflık Portalı proje kayıtları; Değerlendirme raporları; Yıllık Rapor.

İlişkili: GIZ, İLBANK, TSKB, TKYB, AFD

Not: Taslakta KfW, AFD, Proparco, JICA, JBIC, AIIB, IsDB ve KTKB tek bir girişte ('almanya') toplanmıştı; kurumlara ayrıldı.

- **Fransız Kalkınma Ajansı (AFD)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1941 · afd.fr/en/countries-regions/turkiye

Fransa'nın kamu kalkınma finansmanı kuruluşudur; kökleri 1941'e uzanır ve Türkiye'de 2004'ten beri faaliyet gösterir, İstanbul'da ofisi bulunur. Belediyelere ve İLBANK'a şehir içi ulaşım, su ve enerji verimliliği kredileri, kalkınma bankaları ve ticari bankalara iklim odaklı kredi hatları sağlar; özel sektör kolu Proparco yenilenebilir enerji şirketleri ve bankalara doğrudan finansman ve özkaynak yatırımı yapar. Kurumun Türkiye stratejisi iklim eş faydası olan yatırımlara ağırlık verir ve düşük karbonlu şehir, adil geçiş ile sanayinin karbonsuzlaşması başlıklarında belediyelerin kaynak arayışında öne çıkar. Proje listeleri ve ülke stratejisi AFD'nin Türkiye sayfasında, Proparco yatırımları kendi sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye ülke stratejisi; Proje kayıtları; Proparco yatırım kayıtları.

İlişkili: İLBANK, TSKB, TKYB, KfW

- **Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2003 · jica.go.jp/overseas/turkey/index.html

Japonya hükümetinin resmî kalkınma yardımını yürüten ajansdır; bugünkü yapısıyla 2003'te kurulmuş, 2008'de Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası'nın (JBIC) yen kredisi işlevini devralmıştır ve Ankara'da ofisi vardır. Türkiye'de TSKB ve TKYB aracılığıyla yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği kredileri sağlamış, Marmaray gibi büyük altyapı projelerini finanse etmiştir; teknik iş birliği projeleriyle afet yönetimi ve enerji planlamasına destek verir. Japonya'nın ihracat kredi kuruluşu JBIC ise santral ve nükleer projelerde ticari finansmanla ayrı bir rol üstlenir; Sinop nükleer projesi görüşmelerinde olası finansör olarak anılmıştı. Proje bilgileri ajansın Türkiye sayfasında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye ofisi proje sayfaları; Ex-post değerlendirme raporları.

İlişkili: TSKB, TKYB

- **Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2016 · Dayanak: AIIB Kuruluş Anlaşması (2015) · aiib.org

Pekin merkezli, 2016'da faaliyete geçen çok taraflı kalkınma bankasıdır; Türkiye kurucu üyelerdendir. Türkiye, AIIB'nin en fazla kredi kullandırdığı ülkeler arasındadır: banka, BOTAŞ'ın Tuz Gölü yeraltı doğal gaz depolama genişlemesini Dünya Bankası ile birlikte finanse etmiş, TSKB ve TKYB'ye yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği için kredi hatları açmış, pandemi ve deprem sonrası dönemde bankalar üzerinden KOBİ ve altyapı finansmanı sağlamıştır. Gaz arz güvenliği, depolamalı yenilenebilir yatırımlar ve dağıtık güneş için Batılı kalkınma bankalarına alternatif ya da tamamlayıcı kaynak niteliğindedir. Proje listesi ve belgeleri bankanın sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Proje listesi ve proje belgeleri; Yıllık Rapor.

İlişkili: BOTAŞ, TSKB, TKYB, IBRD

- **İslam Kalkınma Bankası (IsDB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1975 · isdb.org

1975'te faaliyete başlayan, Cidde merkezli ve İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin ortak olduğu çok taraflı kalkınma bankasıdır; Türkiye kurucu üyelerdendir ve büyük hissedarlar arasındadır. Faizsiz finansman araçlarıyla altyapı ve enerji projelerine kaynak sağlar; özel sektör kolu İslam Özel Sektörü Geliştirme Kurumu (ICD) ve ticaret finansmanı kolu ITFC aracılığıyla katılım bankalarına ve şirketlere kredi hattı açar. Türkiye'de katılım finans sisteminin güçlenmesi, yeşil sukuk ihraçları ve enerji ithalatının ticaret finansmanı açısından ilgili bir kaynaktır; aynı zamanda Türkiye'nin İİT ülkeleriyle enerji ve müteahhitlik iş birliği projelerinde ortak finansör olarak yer alır. Proje kayıtları ve yıllık raporlar bankanın sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık Rapor; Proje kayıtları.

İlişkili: TKBB, Türk Eximbank

- **Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası (KTKB)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1999 · Dayanak: Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşması (1994) · bstdb.org

Karadeniz Ekonomik İşbirliği üyesi on bir ülkenin ortaklığıyla kurulan, 1999'da faaliyete geçen ve Selanik merkezli bölgesel kalkınma bankasıdır; Türkiye, Rusya ve Yunanistan ile birlikte en büyük hissedarlardandır. Üye ülkelerde enerji, ulaştırma ve sanayi projelerine kurumsal kredi ve proje finansmanı sağlar; Türkiye'de enerji üretim ve dağıtım şirketleri, leasing şirketleri ve bankalar başlıca müşterileridir. Görece küçük ölçeğine karşın Karadeniz havzasında sınır ötesi enerji ticareti ve bölgesel bağlantı projelerinde tamamlayıcı finansman kaynağıdır ve KEİ'nin enerji iş birliği gündemiyle bağlantılıdır. Onaylanan işlemler ve yıllık raporlar bankanın sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık Rapor; Onaylanan işlemler listesi.

İlişkili: KEİ, Özel mevduat bankaları (enerji ve proje finansmanı)

- **İklim Yatırım Fonları (CIF)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2008 · cif.org/country/turkiye

2008'de kurulan, Dünya Bankası'nın emanetçiliğinde yönetilen ve çok taraflı kalkınma bankaları aracılığıyla imtiyazlı iklim finansmanı sağlayan fonlar bütünüdür. Türkiye, Temiz Teknoloji Fonu'nun (CTF) ilk yatırım planı onaylanan ülkelerinden biridir: 2009'da onaylanıp 2012'de güncellenen plan kapsamında EBRD, IFC ve Dünya Bankası eliyle yürütülen on beş proje, rüzgâr ve jeotermal kapasitenin şebekeye entegrasyonu ile KOBİ ve konut verimliliği kredi hatlarını destekledi. Türkiye son olarak fonun Sanayinin Karbonsuzlaştırılması programına seçilmiştir. Yeşil İklim Fonu ise Türkiye'yi faydalanıcı ülkeler arasında listelemez; bu durum Paris Anlaşması onayı sürecindeki iklim finansmanına erişim tartışmasının parçasıdır. Yatırım planları ve sonuç raporları CIF sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye CTF Yatırım Planı (2009, güncelleme 2012); CIF Delivers: Türkiye ülke değerlendirmesi; Sanayinin Karbonsuzlaştırılması programı misyon belgeleri.

İlişkili: IBRD, EBRD, IFC, IDB

Not: Taslaktaki 'GCF, GEF, CIF' karma girişi ayrıldı. Yeşil İklim Fonu'nun (GCF) ülke dizininde Eylül 2026 itibarıyla Türkiye yer almıyor; taslaktaki 'TSKB, TKYB, UNDP akredite kuruluş' ifadesi doğrulanmadığı için kaldırıldı.

- **Küresel Çevre Fonu (GEF)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 1991 · thegef.org (ilgili sayfa)

1991'de kurulan, BM iklim, biyolojik çeşitlilik ve kimyasallar sözleşmelerinin finansman mekanizması olarak çalışan ve projelerini UNDP, UNIDO, FAO ve Dünya Bankası gibi uygulayıcı kuruluşlar aracılığıyla yürüten çok taraflı fondur. Türkiye'de hibe niteliğindeki kaynaklarla sanayide enerji verimliliği, binalarda enerji verimliliği, verimli elektrik motorları ve düşük karbonlu kentsel dönüşüm gibi piyasa dönüşümü projelerini finanse etmiştir; bu projeler ETKB ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile birlikte yürütülmüştür. Tutar olarak kalkınma bankası kredilerinden küçüktür, ancak mevzuat, etiketleme ve kapasite geliştirme adımlarının ilk finansörü olmuştur. Proje listesi GEF'in Türkiye ülke profilinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye ülke profili ve proje listesi; GEF dönemsel finansman raporları.

İlişkili: ETKB, EVÇED, ÇŞİDB, CIF

- **Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2007 · Dayanak: AB Tüzüğü 2021/1529 (IPA III) · ab.gov.tr

AB'nin aday ülkelere yönelik hibe programıdır; 2007'de başlamış, bugün 2021-2027 dönemini kapsayan IPA III olarak sürmektedir. Türkiye'de programlamayı Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, uygulamayı AB Türkiye Delegasyonu ile Merkezi Finans ve İhale Birimi ve ilgili bakanlıklar yürütür. Enerji ve iklim alanında ETKB ile denizüstü rüzgâr enerjisinin desteklenmesi, enerji verimliliği ve iklim politikası kapasitesi projelerini, TR ETS hazırlığına katkı veren teknik destekleri ve yerel yönetim hibelerini finanse eder. Siyasi ilişkilere bağlı olarak Türkiye tahsisatları 2018 sonrasında azaltılmış, kaynaklar sivil toplum, göç ve yeşil dönüşüme yönlendirilmiştir. Horizon Europe gibi AB programlarına katılım ayrıca yürür.

Başlıca yayın ve kaynaklar: IPA III programlama belgeleri; AB Türkiye Delegasyonu proje sayfaları.

İlişkili: Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, ETKB, İDB, EIB

Not: Taslakta 'Avrupa Birliği: IPA fonları, Katılım Öncesi Yardım, EU4Energy, Horizon Europe' karma girişiydi; EU4Energy Türkiye'yi kapsamayan Doğu Ortaklığı programı olduğundan çıkarıldı, AB kurumsal temsili Bölüm 11'dedir.

- **Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB)**

Finans kuruluşu · Dayanak: 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu md. 24 · tsb.org.tr

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 24. maddesine dayanan, Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta, reasürans ve emeklilik şirketlerinin zorunlu üyesi olduğu kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Sektörü SEDDK ve Hazine ve Maliye Bakanlığı karşısında temsil eder, tarife ve istatistik çalışmalarını koordine eder. Enerji açısından yangın, makine kırılması, montaj ve inşaat all risks, kâr kaybı ve üçüncü şahıs sorumluluk teminatlarının istatistiklerini derler; nükleer santrallere ilişkin mali sorumluluk teminatı, iklim kaynaklı afet riskleri ve yenilenebilir tesislerin sigortalananabilirliği tartışmalarında sektör görüşünü oluşturur. Branş bazlı prim ve hasar istatistikleri birliğin sitesinde düzenli yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sigorta sektörü istatistikleri (aylık ve yıllık); Faaliyet Raporu.

İlişkili: SEDDK, Sigorta ve reasürans şirketleri (enerji riskleri), Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK

- **Sigorta ve reasürans şirketleri (enerji riskleri)**

Finans kuruluşu

Enerji varlıklarını sigortalayan sigorta ve reasürans şirketlerini kapsayan kategoridir; Anadolu Sigorta, Allianz Sigorta, AXA Sigorta, Türkiye Sigorta ve devletin reasürans şirketi Türk Reasürans bu alanda öne çıkan oyuncularındandır. Santrallerin inşaat ve işletme dönemindeki yangın, makine kırılması ve doğal afet riskleri, rüzgâr ve güneş tesislerinde ekipman arızası ve üretim kaybı, rafineri ve boru hattı riskleri bu şirketlerce üstlenilir; büyük riskler yurt dışı reasürans piyasalarına devredilir. Proje finansmanında kredi verenler sigorta teminatını ön koşul olarak aradığı için sigortalananabilirlik

yatırım kararlarını doğrudan etkiler. Nükleer riskler ise uluslararası havuzlar aracılığıyla ayrı biçimde teminat altına alınır; genel veriler TSB istatistiklerinden izlenir.

İlişkili: TSB, SEDDK, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi

- **Özel sermaye ve altyapı yatırım fonları**

Finans kuruluşu · Dayanak: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu; SPK girişim sermayesi ve altyapı yatırım fonu düzenlemeleri

Enerji şirketlerine özkaynak yatırımı yapan yerli ve yabancı özel sermaye fonları ile SPK düzenlemesine tabi girişim sermayesi yatırım fonları (GSYF) ve altyapı yatırım fonlarını kapsayan kategoridir. Actera Group, Turkven, Mediterra Capital ve Taxim Capital gibi yerli yöneticiler enerji hizmetleri, dağıtık üretim ve enerji teknolojisi şirketlerine yatırım yapmıştır; uluslararası altyapı fonları ve kalkınma kurumlarının özkaynak kolları ise yenilenebilir enerji portföylerinde ortaklık ve satın almalarla yer alır. GSYF'lere tanınan vergi avantajları ve güneş ile depolama yatırımları için kurulan fonlar son yıllarda büyümüştür. Bu fonlar santral el değiştirmelerinde, halka arzlarda ve enerji girişimlerinin finansmanında belirleyicidir; fon izahnameleri KAP'ta yayımlanır.

İlişkili: SPK, KAP, TVF, Enerji teknolojisi girişimleri ve kuluçka programları, XELKT

- **Borsa İstanbul'da işlem gören enerji şirketleri ve BIST Elektrik endeksi (XELKT)**

Finans kuruluşu · borsaistanbul.com

Borsa İstanbul'da hisseleri işlem gören elektrik, gaz ve petrol şirketlerini ve bunları izleyen BIST Elektrik (XELKT) endeksi ile BIST Sürdürülebilirlik endeksini kapsayan kategoridir. Enerjisa Enerji, Aksa Enerji, Zorlu Enerji, Odaş, Galata Wind, Aydem Yenilenebilir Enerji, Smart Güneş, Europower, Alfa Solar, CW Enerji, Kontrolmatik, Astor Enerji, Naturel, Margün ve Girişim Elektrik ile petrol ve gaz tarafında Tüpraş, Aygaz, Petkim ve Turcas bu grubun örnekleridir. 2020 sonrası yenilenebilir enerji ve ekipman şirketlerinin halka arz dalgası, bireysel yatırımcıyı enerji politikasındaki YEKDEM, azami uzlaştırma fiyatı ve lisanssız üretim kararlarının doğrudan tarafı haline getirmiştir. Özel durum açıklamaları ve finansal tablolar KAP'ta izlenir.

İlişkili: BİST, KAP, SPK, Enerjisa Enerji A.Ş., Aksa Enerji Üretim A.Ş., Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş., ODAŞ, Galata Wind Enerji A.Ş., Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri, Europower Enerji ve Otomasyon Teknolojileri, TÜPRAŞ, Aygaz A.Ş.

- **Kredi derecelendirme ve ESG değerlendirme kuruluşları**

Finans kuruluşu · Dayanak: SPK Derecelendirme Faaliyetine İlişkin Esaslar Tebliği

Enerji şirketlerinin borçlanma maliyetini ve yatırımcı erişimini etkileyen derecelendirme kuruluşlarını kapsayan kategoridir. Yurt içinde SPK ve BDDK tarafından yetkilendirilen JCR Eurasia Rating ve SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme, şirketlerin tahvil ihraçları ile kurumsal yönetim notlarını verir; Fitch, Moody's ve S&P Global ise ülke notu ve büyük enerji şirketleriyle bankaların notlarını belirleyerek dış finansman maliyetini şekillendirir. MSCI, Sustainalytics ve ISS gibi ESG değerlendiricileri ile CDP skorları, yabancı yatırımcıların ve BIST Sürdürülebilirlik endeksinin şirket seçiminde kullanılır. Kömür yoğunluğu ve iklim geçiş riski bu değerlendirmelerde not aşağı yönlü etken olarak öne çıkar; rapor özetleri kuruluşların sitelerinde yayımlanır.

İlişkili: SPK, BDDK, CDP, XELKT

- **CDP (eski adıyla Carbon Disclosure Project) (CDP)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2000 · cdp.net

2000'de Londra'da kurulan, yatırımcılar ve büyük alıcılar adına şirketlerden iklim, su ve orman verisi toplayan ve bunları puanlayan uluslararası kâr amacı gütmeyen kuruluştur. Türkiye'de BIST şirketlerine yönelik program uzun süre Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu ortaklığında yürütülmüş, yıllık Türkiye iklim değişikliği raporlarıyla şirketlerin emisyon açıklamaları ve hedefleri kamuya sunulmuştur. Enerji, çimento, demir-çelik ve bankacılık şirketlerinin kapsam 1-3 emisyonlarını, karbon fiyatı varsayımlarını ve geçiş planlarını karşılaştırmalı görmek için başvuru kaynaktır; KGK'nın TSRS uyumlu sürdürülebilirlik raporlaması zorunluluğu sonrasında CDP soru seti ISSB standartlarıyla uyumlu hale getirilmiştir. Şirket yanıtları ve skorlar CDP sitesinde aranabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: CDP şirket yanıtları ve skorları (yıllık); CDP Türkiye iklim değişikliği raporları.

İlişkili: Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu, KGK, XELKT, Kredi derecelendirme ve ESG değerlendirme kuruluşları

- **Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu** *[Doğrulama bekliyor]*

Akademik birim · Kuruluş: 2003

Sabancı Üniversitesi bünyesinde 2003'ten beri kurumsal yönetim, sürdürülebilirlik ve yatırımcı hakları üzerine araştırma, eğitim ve savunuculuk yürüten akademik merkezdir. CDP'nin Türkiye programını uzun yıllar yürüterek BIST şirketlerinin iklim açıklamalarını derlemiş, yıllık raporlarla sonuçları kamuoyuna sunmuştur; iklim riski, TSRS uyumlu raporlama ve yönetim kurullarının iklim sorumluluğu konularında eğitim programları düzenler. Enerji ve sanayi şirketlerinin iklim yönetişimi ile açıklama kalitesinin izlenmesinde bağımsız akademik bakış sunduğu için sürdürülebilir finans tartışmalarında başvurulmuş bir paydaştır. Forumun eski web adresi Eylül 2026 itibarıyla sunucu hatası verdiği için güncel etkinlik ve yayınlar üniversitenin ana sitesinden izlenmelidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: CDP Türkiye iklim değişikliği raporları; Kurumsal yönetim ve sürdürülebilirlik araştırma raporları.

İlişkili: CDP, KGK, TKYD

Not: Forumun sitesi (cgft.sabanciuniv.edu) Eylül 2026'da HTTP 500 döndürüyor; forumun güncel faaliyeti ve CDP Türkiye ortaklığının sürüp sürmediği doğrulanamadı.

11. Uluslararası kuruluşlar ve bölgesel iş birlikleri

Bu bölüm, Türkiye'nin enerji ve iklim politikasını dışarıdan biçimlendiren ya da Türkiye'nin taraf, üye veya gözlemci olarak katıldığı uluslararası kuruluşları, bölgesel işbirliği örgütlerini ve sektör birliklerini kapsar. İkinci alt bölüm, uluslararası kuruluşların Türkiye'deki ofislerini ve somut program adlarını içerir; kalkınma bankaları ve uluslararası iklim fonları Bölüm 10'da, Türk sektör derneklerinin kendileri Bölüm 7'de ele alınır.

11.1 Uluslararası kuruluşlar ve Türkiye ilişkileri

Hükümetlerarası ajanslar, antlaşma sekretaryaları, düzenleyici ve iletim operatörü birlikleri, bölgesel işbirliği örgütleri, uluslararası sektör birlikleri ve Türkiye analizleri üreten yabancı araştırma kuruluşları bu alt bölümdedir. Türkiye'nin her kuruluşdaki statüsü girişlerde belirtilmiştir.

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1974 · Dayanak: Uluslararası Enerji Programı Anlaşması (1974) · iea.org

Petrol krizinin ardından 1974'te OECD çerçevesinde kurulan, Paris merkezli hükümetlerarası ajanstır; Türkiye kurucu üyeler arasındadır ve Türk ekonomist Fatih Birol 2015'ten bu yana icra direktörüdür. Üye ülkelerin acil petrol stoku yükümlülüklerini izler, arz krizlerinde ortak stok salımını koordine eder ve dünya enerji istatistiklerini derler. Üye ülkelerin enerji politikalarını düzenli akran incelemesinden geçirir; Türkiye için 2021 incelemesini, Eylül 2026'da tanıtılan yeni Türkiye incelemesi izlemiştir. World Energy Outlook, gaz ve elektrik piyasa raporları ile Türkiye ülke sayfasındaki veri tarayıcısı başlıca başvuru kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: World Energy Outlook (yıllık); Turkey 2021 Energy Policy Review; Gas Market Report (üç aylık); Electricity (yıllık piyasa raporu); World Energy Balances ve Türkiye ülke sayfası.

İlişkili: ETKB, DİGM, IIEEC, TÜİK, OECD, Uluslararası Enerji Ajansı Türkiye Enerji Politikası İncelemeleri

Not: Türkiye ülke sayfası iea.org/countries/turkiye (bot koruması nedeniyle otomatik isteklere 403 dönebilir).

Taslakta anılan 2025 tarihli bir inceleme bulunmamaktadır; 2021 incelemesinden sonraki inceleme Türkiye 2026 adıyla 4 Eylül 2026'da tanıtılmıştır.

- **Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2009 · Dayanak: IRENA Statüsü (Bonn, 2009) · irena.org

Yenilenebilir enerjinin yaygınlaşmasını desteklemek üzere 2009'da Bonn'da imzalanan statüyle kurulan, Abu Dabi merkezli hükümetlerarası kuruluştur; Türkiye üye devletler arasındadır. Ülkelerden derlediği kurulu güç ve üretim istatistiklerini, teknoloji maliyet analizlerini ve enerji

dönüşümü senaryolarını yayımlar; üye ülkelere yol haritası ve politika danışmanlığı verir. Türkiye için hazırladığı REmap çalışması, yenilenebilir kaynakların 2030 perspektifindeki potansiyelini tartışmaya açan ilk kapsamlı uluslararası değerlendirmelerden biri olmuştur. Kurulu güç verileri, YEKA ve lisanssız üretimle büyüyen güneş ve rüzgar kapasitesinin uluslararası karşılaştırmasında kullanılır. Renewable Capacity Statistics, Renewable Power Generation Costs ve World Energy Transitions Outlook düzenli yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Renewable Capacity Statistics (yıllık); Renewable Power Generation Costs (yıllık); World Energy Transitions Outlook; Renewable Energy Prospects: Turkey (REmap).

İlişkili: ETKB, EİGM, IEA

- **Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1957 · Dayanak: IAEA Statüsü (1956) · iaea.org

1957'de kurulan, Viyana merkezli ve Birleşmiş Milletler sistemiyle ilişkili özerk hükümetlerarası kuruluştur; Türkiye kuruluşundan bu yana üyedir. Nükleer malzemenin barışçıl amaçlarla kullanımını güvenlik denetimleri (safeguards) ile doğrular, nükleer güvenlik standartlarını yayımlar ve teknik işbirliği projeleri yürütür. Türkiye'nin nükleer güç programı kapsamında ulusal nükleer altyapıyı değerlendiren INIR misyonları ve düzenleyici çerçeveye yönelik gözden geçirmeler gerçekleştirmiştir. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin işletmeye alınması, NDK'nın düzenleyici kapasitesi ve Sinop ile Trakya'daki olası yeni projeler tartışılırken ajansın standartları ve misyon raporları temel referanstır. PRIS reaktör veri tabanı ve güvenlik standartları serisi başlıca kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Güvenlik Standartları Serisi (IAEA Safety Standards); PRIS (Power Reactor Information System) veri tabanı; Nuclear Technology Review (yıllık).

İlişkili: NDK, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, TENMAK, NEA

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir.

- **OECD Nükleer Enerji Ajansı (NEA)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1958 · oecd-nea.org

1958'de Avrupa Nükleer Enerji Ajansı olarak kurulan ve 1972'de bugünkü adını alan, OECD bünyesinde Paris merkezli uzmanlık ajansıdır; Türkiye üye ülkeler arasındadır. Üyeleri arasında nükleer güvenlik, radyoaktif atık yönetimi, nükleer hukuk ve ekonomi alanlarında teknik komiteler ve ortak araştırma projeleri yürütür. IAEA'dan farklı olarak denetim yetkisi yoktur; daha çok ileri nükleer ekonomilerin deneyimini paylaşan bir bilgi ağı işlevi görür. Türkiye açısından nükleer sorumluluk sözleşmeleri, atık ve söküm finansmanı ile yeni reaktör maliyetleri gibi konularda karşılaştırmalı bilgi kaynağıdır. Nuclear Energy Data yıllık ve Uranium: Resources, Production and Demand (Kırmızı Kitap) düzenli yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Nuclear Energy Data (yıllık); Uranium: Resources, Production and Demand (Red Book, IAEA ile birlikte); Nuclear Law Bulletin.

İlişkili: IAEA, OECD, NDK, TENMAK

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir.

- **Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1961 · Dayanak: OECD Sözleşmesi (Paris, 1960) · oecd.org

1961'de yürürlüğe giren sözleşmeyle kurulan, Paris merkezli uluslararası ekonomik işbirliği örgütüdür; Türkiye kurucu üyelerdendir. Üye ülkelerin ekonomi, vergi, çevre ve yatırım politikalarını akran incelemeleriyle değerlendirir; IEA ve NEA OECD çatısı altında çalışan özerk ajanslardır. Türkiye için düzenli Ekonomik Araştırmalar ve Çevresel Performans İncelemeleri yayımlar; bu raporlarda enerji sübvansiyonları, fosil yakıt vergilendirmesi, karbon fiyatlandırması ve kömürden çıkış gibi başlıklara yer verir. Efektif karbon oranları ve fosil yakıt destekleri veri tabanları, TR ETS ve enerji vergisi tartışmalarında karşılaştırma yapmak için kullanılır. Türkiye ülke sayfası ile OECD iLibrary üzerindeki raporlar başvuru noktasıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: OECD Economic Surveys: Türkiye; OECD Environmental Performance Reviews: Türkiye; Effective Carbon Rates; OECD Inventory of Support Measures for Fossil Fuels.

İlişkili: IEA, NEA, HMB, SBB

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir.

- **Uluslararası Enerji Forumu (IEF)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1991 · Dayanak: IEF Şartı (2011) · ief.org

Enerji üreticisi ve tüketicisi ülkeleri aynı masada buluşturan, 1991'deki ilk bakanlar toplantısından doğan ve sekreteryası Riyad'da bulunan hükümetlerarası diyalog platformudur; Türkiye üye ülkeler arasındadır. Bakanlar düzeyindeki forumlar, OPEC ve IEA ile ortak sempozyumlar ve piyasa şeffaflığı çalışmaları düzenler. Petrol ve gaz verilerinin karşılaştırılabilir biçimde paylaşılmasını sağlayan Ortak Kuruluşlar Veri Girişimi JODI'yi koordine eder. Hem büyük bir ithalatçı hem de transit ülke olan Türkiye için arz güvenliği ve fiyat oynaklığı tartışmalarında üretici ile tüketici bakış açılarını birlikte izlemeye imkan verir. JODI Oil ve JODI Gas veri tabanları ile IEF bakanlar forumu çıktıları başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: JODI Oil World Database; JODI Gas World Database; IEF Bakanlar Forumu bildirgeleri.

İlişkili: ETKB, BOTAŞ, IEA

- **Enerji Şartı Antlaşması Sekreteryası (ECT)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1994 · Dayanak: Enerji Şartı Antlaşması (Lizbon, 1994) · energycharter.org

Enerji alanında yatırım koruması, ticaret, transit ve uyuşmazlık çözümünü düzenleyen, 1994'te imzalanıp 1998'de yürürlüğe giren çok taraflı antlaşma ile Brüksel'deki sekreteryasını ifade eder; Türkiye akit taraftır. Yabancı yatırımcılara devlet aleyhine uluslararası tahkim yolu açması nedeniyle enerji yatırım uyuşmazlıklarında sıkça başvurulmuş bir çerçevedir. İklim politikalarıyla çeliştiği gerekçesiyle İtalya 2016'da, Avrupa Birliği, Euratom ve AB üyelerinin bir kısmı ile Birleşik Krallık ise 2023-2025 döneminde antlaşmadan çekilmiş, Aralık 2024'te modernize edilmiş metin kabul edilmiştir. Türkiye'nin transit ülke rolü ve yenilenebilir enerji yatırımcılarının hukuki güvenceleri açısından önemini korur. Üye listesi, tahkim davaları veri tabanı ve yatırım iklimi raporları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Antlaşma metni ve modernizasyon belgeleri; Yatırım uyuşmazlıkları (ECT cases) listesi; Investment Climate and Market Structure Reviews.

İlişkili: DİGM, Dışişleri Bakanlığı, BOTAŞ

Not: Türkiye, sekreteryanın üye ve gözlemciler sayfasında akit taraflar arasında listelenmektedir (Eylül 2026).

- **Enerji Topluluğu (EnC)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2005 · Dayanak: Enerji Topluluğunu Kuran Antlaşma (Atina, 2005) · energy-community.org

AB enerji mevzuatını Güneydoğu Avrupa ve Karadeniz bölgesindeki komşu ülkelere yaymak amacıyla 2005'te Atina'da imzalanan antlaşmayla kurulan, sekreteryası Viyana'da bulunan uluslararası kuruluştur; akit taraflar Batı Balkan ülkeleri, Ukrayna, Moldova ve Gürcistan'dır, Türkiye ise gözlemci statüsündedir. Akit tarafların elektrik, gaz, yenilenebilir enerji, verimlilik ve rekabet kurallarını AB müktesebatına uyumlamasını izler, uygulama raporları yayımlar ve ihlal süreçleri yürütür. Türkiye için bölgesel piyasa entegrasyonu, Güneydoğu Avrupa elektrik ve gaz bağlantıları ile SKDM'nin komşu ülkelere etkisi konularında izlenmesi gereken bir platformdur. Yıllık Uygulama Raporu ve Enerji Topluluğu Düzenleyici Kurulu yayınları başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Annual Implementation Report (yıllık); Energy Community Regulatory Board (ECRB) raporları.

İlişkili: DİGM, EPDK, ENTSO-E, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu

Not: Türkiye'nin gözlemci statüsü kuruluşun 'Who we are' sayfasındaki haritada ve AB Türkiye Delegasyonunun enerji işbirliği sayfasında teyit edilmiştir. Taslaktaki id: enerji-toplulugu-energy-community.

- **Avrupa Elektrik İletim Sistemi Operatörleri Ağı (ENTSO-E)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2009 · Dayanak: AB 714/2009 sayılı Tüzük · entsoe.eu

AB'nin üçüncü enerji paketiyle 2009'da kurulan, Brüksel merkezli Avrupa iletim sistemi operatörleri birliğidir; şebeke kodlarını hazırlar, on yıllık şebeke geliştirme planını ve arz yeterliliği değerlendirmelerini yayımlar. Türkiye elektrik sistemi 2010'da deneme amaçlı olarak Kıta Avrupası

senkron alanına bağlanmış, Nisan 2015'te uzun vadeli anlaşma imzalanmış ve TEİAŞ Ocak 2016'da gözlemci üye olmuştur. Bu bağlantı Bulgaristan ve Yunanistan üzerinden sınır ötesi ticaretin, iletim kapasitesi tahsislerinin ve sistem işletme kurallarının temelini oluşturur. Bölgesel elektrik ticareti ve yenilenebilir entegrasyonu tartışmalarında referanstır. Şeffaflık Platformu, TYNDP ve ERAA raporları başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ENTSO-E Transparency Platform; Ten-Year Network Development Plan (TYNDP); European Resource Adequacy Assessment (ERAA).

İlişkili: TEİAŞ, EPIAŞ, EPDK, EnC

Not: Gözlemci üyelik tarihi ve IPA projelerinin katkısı AB Türkiye Delegasyonunun 'Enerji: Örnek projeler' sayfasından teyit edilmiştir.

- **Enerji Düzenleyicileri Bölgesel Birliği (ERRA)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2000 · erranet.org

Orta ve Doğu Avrupa ile Avrasya'daki enerji düzenleyici kurumlarının 2000'de oluşturduğu, Budapeşte merkezli gönüllü birliktir; üyeleri arasında Avrupa, Asya, Afrika ve Ortadoğu'dan düzenleyiciler bulunur. EPDK 2002'den bu yana üyedir. Tarife belirleme, lisanslama, piyasa izleme ve tüketici koruma konularında eğitim programları, çalıştaylar ve üyeler arası karşılaştırmalı çalışmalar yürütür; düzenleyici personel için uzmanlık eğitimi ERRA'nın en bilinen hizmetidir. Performansa dayalı tarife, dağıtım şirketi getiri oranları ve piyasa gözetimi gibi EPDK gündemindeki konularda bölgesel uygulamaların izlenmesini sağlar. Yıllık enerji düzenleme konferansı, eğitim takvimi ve tarife veri tabanı başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ERRA Tarife ve Düzenleme veri tabanı; Yıllık Enerji Düzenleme Konferansı; Eğitim kursları takvimi.

İlişkili: EPDK, MEDREG

Not: EPDK, ERRA üye listesinde Energy Market Regulatory Authority (EMRA) adıyla yer alır (Eylül 2026).

- **Akdeniz Enerji Düzenleyicileri Birliği (MEDREG)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2007 · medreg-regulators.org

Akdeniz havzasındaki elektrik ve doğal gaz düzenleyici kurumlarını bir araya getiren, 2007'de dernek statüsüne kavuşan ve sekretaryası İtalya'da bulunan birliktir; kuzey ve güney kıyı ülkelerinin düzenleyicileri üyedir, EPDK de üyeler arasındadır. Elektrik, gaz, yenilenebilir enerji ve tüketici konularında çalışma grupları aracılığıyla ortak raporlar hazırlar, düzenleyiciler arasında deneyim aktarımı ve eğitim programları düzenler; faaliyetleri büyük ölçüde AB desteğiyle yürütülür. Doğu Akdeniz gaz kaynakları, Akdeniz enterkonneksiyonları ve bölgesel yenilenebilir enerji işbirliği tartışmalarında düzenleyici bakış açısını temsil eder. Çalışma grubu raporları, yıllık faaliyet raporu ve düzenleyici göstergeler başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık faaliyet raporu; Elektrik ve gaz çalışma grubu raporları; MEDREG Regulatory Indicators.

İlişkili: EPDK, ERAA, Med-TSO

Not: Taslakta MEDREG ile Med-TSO tek giriştiydi; iki ayrı kuruluş olduğu için ayrıldı.

- **Akdeniz İletim Sistemi Operatörleri Birliği (Med-TSO)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2012 · med-tso.org

Akdeniz ülkelerinin elektrik iletim sistemi operatörlerinin 2012'de Roma'da kurduğu birliktir; TEİAŞ Türkiye adına üyedir. Akdeniz çevresinde birbirine bağlı ve koordineli işletilen bir elektrik sistemi hedefiyle ortak şebeke planlaması, enterkonneksiyon projelerinin teknik değerlendirmesi, işletme kurallarının uyumlaştırılması ve kapasite geliştirme çalışmaları yürütür. Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Güney Avrupa arasındaki kablo ve hat projeleri ile yenilenebilir enerji ticareti senaryolarında iletim operatörlerinin ortak görüşünü üretir. Türkiye'nin ENTSO-E dışındaki komşu sistemlerle bağlantı seçeneklerinin değerlendirilmesinde referans niteliğindedir. Akdeniz Ana Planı ve proje raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Mediterranean Master Plan of Interconnections; Teknik çalışma raporları.

İlişkili: TEİAŞ, ENTSO-E, MEDREG

Not: TEİAŞ'ın üyeliği kuruluşun üye listesinden teyit edilmiştir (Eylül 2026).

- **Avrupa Elektrik Sanayi Birliği (Eurelectric)**

Uluslararası kuruluş · eurelectric.org

Avrupa elektrik sektörünün üretim, dağıtım ve tedarik şirketlerini ulusal birlikler aracılığıyla temsil eden, Brüksel merkezli sektör birliğidir. AB kurumları nezdinde elektrik piyasası tasarımı, şebeke yatırımları, elektrifikasyon ve karbon fiyatlandırması konularında lobi ve politika çalışması yürütür. Türkiye, 2005'ten bu yana TESAB aracılığıyla temsil edilir; TESAB bu üyeliği TEK ve TEAŞ'tan devralmış olup yönetim kurulunda Türkiye'yi temsil eder. AB elektrik piyasası reformu, SKDM'nin elektrik ithalatına uygulanması ve dağıtım şebekesi yatırımlarının finansmanı gibi konularda Avrupa sektör görüşünü izlemek için başvurulur. Power Barometer raporu, politika belgeleri ve yıllık Power Summit etkinliği başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Power Barometer (yıllık); Politika belgeleri ve pozisyon kâğıtları; Power Summit (yıllık etkinlik).

İlişkili: TESAB, EÜAŞ, TEİAŞ

- **Türk derneklerinin üye olduğu Avrupa enerji sektörü birlikleri**

Uluslararası kuruluş

Brüksel merkezli, belirli bir teknoloji veya yakıtın AB politikalarındaki çıkarlarını savunan sektör birliklerini kapsayan kategori girişidir. Başlıcaları WindEurope, SolarPower Europe, Avrupa Jeotermal Enerji Konseyi EGEK, COGEN Europe, Hydrogen Europe, Avrupa Enerji Depolama Birliği EASE ve Eurogas'tır. Türk sektör dernekleri bu yapılara üye olarak Avrupa mevzuat hazırlıklarını takip eder; TÜREB WindEurope, GENSED SolarPower Europe, TÜRKOTED ise COGEN Europe üyeliğini beyan etmiştir. AB'nin yenilenebilir enerji direktifleri, SKDM, yeşil hidrojen standartları ve tedarik zinciri kuralları Türk üreticileri doğrudan etkilediği için bu birliklerin pozisyonları önemlidir. Pazar görünümü raporları ve yıllık kongreler başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: WindEurope: Wind energy in Europe (yıllık istatistik); SolarPower Europe: Global Market Outlook ve EU Market Outlook; EGEK Geothermal Market Report; Hydrogen Europe: Clean Hydrogen Monitor.

İlişkili: TÜREB, GENSED, KOJENTÜRK, JESDER, TESAB, Küresel yenilenebilir enerji sektör birlikleri

Not: Siteler: windeurope.org, solarpowereurope.org, egec.org, cogeneurope.eu, hydrogeneurope.eu, ease-storage.eu, eurogas.org. Üyelik bilgileri Bölüm 7'deki ilgili derneklerin kendi beyanlarına dayanır; birliklerin üye listeleri dinamik yüklendiği için ayrıca doğrulanamadı. Taslaktaki id: eurogas-eurelectric-windeurope-solarpower-europe-egec-avrupa; Eurelectric ayrı girişte.

- **Küresel yenilenebilir enerji sektör birlikleri**

Uluslararası kuruluş

Yenilenebilir teknolojileri dünya ölçeğinde temsil eden birlikleri kapsayan kategori girişidir: Küresel Rüzgar Enerjisi Konseyi GWEC, Global Solar Council, Uluslararası Jeotermal Birliği IGA ve Dünya Biyoenerji Birliği WBA. Bu kuruluşlar ulusal birlikleri ve şirketleri üye olarak toplar, küresel pazar raporları yayımlar, BM iklim müzakerelerinde ve IRENA süreçlerinde sektör adına görüş bildirir. Türkiye'den TÜREB GWEC üyesidir; Türkiye'nin rüzgar, güneş ve özellikle jeotermal kurulu gücü bu birliklerin küresel sıralamalarında düzenli olarak yer alır. Uluslararası yatırımcıların Türkiye pazarını değerlendirmesinde bu raporlar sık kullanılır. GWEC Global Wind Report ve IGA'nın dünya jeotermal kongresi başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: GWEC Global Wind Report (yıllık); Global Solar Council raporları; World Geothermal Congress bildirileri (IGA); WBA Global Bioenergy Statistics.

İlişkili: TÜREB, JESDER, IRENA, Türk derneklerinin üye olduğu Avrupa enerji sektörü birlikleri

Not: Siteler: gwec.net, globalsolarcouncil.org, lovegeothermal.org (IGA), worldbioenergy.org. Taslaktaki id: gwec.

- **Uluslararası Gaz Birliği (IGU)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1931 · igu.org

Doğal gaz sektörünün küresel ölçekte en eski birliği olup 1931'de kurulmuştur; ulusal gaz birlikleri, şirketler ve kuruluşlar üyedir. Gazın enerji dönüşümündeki rolü, LNG ticareti, metan emisyonları ve düşük karbonlu gazlar konularında politika belgeleri ve teknik raporlar hazırlar; üç yılda bir Dünya Gaz Konferansı'nı düzenler, sonraki konferans Mayıs 2028'de Londra'da yapılacaktır. Türkiye'den

BOTAŞ kurucu statüde üye olarak yer alır; GAZBİR de birliğe üye olduğunu belirtmektedir. Türkiye'nin gaz ticaret merkezi hedefi, LNG ithalatındaki artış ve dağıtım şebekelerinde hidrojen karışımı tartışmalarında uluslararası sektör görüşünü izlemeye imkan verir. World LNG Report ve Global Gas Report yıllık yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: World LNG Report (yıllık); Global Gas Report (yıllık); Dünya Gaz Konferansı (üç yılda bir).

İlişkili: BOTAŞ, GAZBİR

Not: BOTAŞ, IGU üye rehberinde Charter Member olarak listelenmiştir (Eylül 2026).

- **Dünya Enerji Konseyi (WEC)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1923 · worldenergy.org

1923'te Londra'da kurulan ve enerji sektörünün tüm yakıt ve teknolojilerini kapsayan, merkezi Londra'daki küresel enerji ağıdır; ülkelerde üye komiteler aracılığıyla örgütlenir. Türkiye'deki üye komitesi Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'dir. Enerji güvenliği, erişilebilirlik ve çevresel sürdürülebilirlik boyutlarını birlikte ölçen Enerji Üçlemesi Endeksi, gündem taraması ve senaryo çalışmalarıyla tanınır. Üç yılda bir düzenlenen Dünya Enerji Kongresi'nin 2016'daki 23. oturumu İstanbul'da yapılmış ve Türkiye'nin küresel enerji diplomasisindeki görünürlüğüne katkı sağlamıştır. World Energy Trilemma Index, World Energy Issues Monitor ve senaryo raporları, DEK-TMK aracılığıyla Türkçe özetlerle de takip edilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: World Energy Trilemma Index (yıllık); World Energy Issues Monitor (yıllık); World Energy Scenarios; Dünya Enerji Kongresi (üç yılda bir).

İlişkili: DEK-TMK, Türkiye Enerji Kongresi

Not: Türkiye, WEC üye komiteleri listesinde yer alır; ulusal komite ayrıntıları Bölüm 7'deki DEK-TMK girişindedir.

- **Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası (UNFCCC)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1992 · Dayanak: BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (1992); Paris Anlaşması (2015) · unfccc.int

1992'de kabul edilen sözleşmenin Bonn'daki sekretaryasıdır; Taraflar Konferansı COP'un hazırlıklarını yürütür, ülke raporlarını toplar ve incelemelerini koordine eder. Türkiye sözleşmeye 2004'te Ek-I ülkesi olarak taraf olmuş, Kyoto Protokolü'ne 2009'da katılmış, Paris Anlaşması'nı Ekim 2021'de onaylayarak 2053 net sıfır hedefini açıklamıştır. Güncellenmiş ulusal katkı beyanı 2030 için referans senaryoya göre yüzde 41 azaltım ve 2038'i emisyon zirve yılı olarak öngörür. Türkiye'nin kömür kapasitesi, TR ETS ve yenilenebilir hedefleri uluslararası kamuoyunda bu taahhütler üzerinden değerlendirilir. TÜİK'in hazırladığı yıllık ulusal sera gazı envanteri, ulusal bildirimler ve NDC belgeleri sekretarya sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ulusal Sera Gazı Envanteri Raporu (yıllık, Türkiye); Ulusal Bildirimler ve Şeffaflık Raporları; NDC Kayıt Sistemi.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, TÜİK, COP31, Dışişleri Bakanlığı

Not: Taslaktaki 'Birleşmiş Milletler' toplu girişinden ayrıldı. Paris Anlaşması onay tarihi (7 Ekim 2021) ve NDC hedefleri UNDP Türkiye proje sayfasından teyit edilmiştir.

- **BM İklim Değişikliği Konferansı COP31 (Antalya, 2026) (COP31)**

Etkinlik · Kuruluş: 2026 · cop31.tr/tr

UNFCCC Taraflar Konferansı'nın 31. oturumudur; 9-20 Kasım 2026'da Antalya Expo Center'da, Türkiye'nin ev sahipliğinde yapılacaktır. Ev sahipliği için Avustralya ile varılan uzlaş gereği COP31 Başkanlığını Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, müzakerelerin başkanlığını ise Avustralya İklim Değişikliği ve Enerji Bakanı Chris Bowen üstlenir. Konferans, Türkiye'nin 2053 net sıfır yolu, yenilenebilir kapasite hedefleri, kömürden çıkış takvimi ve TR ETS gibi başlıkların uluslararası ölçekte en yoğun tartışılacağı platformdur; enerji şirketleri ve dernekler Yeşil Bölge etkinlikleriyle katılım sağlar. Resmi site başkanlık öncelikleri, program, akreditasyon ve paydaş duyurularını yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: COP31 Başkanlık öncelikleri ve Aksiyon Ajandası; Yeşil Bölge ve Mavi Bölge programları.

İlişkili: UNFCCC, ÇŞİDB, İDB, Dışişleri Bakanlığı

Not: Tarih, mekan ve başkanlık yapısı cop31.tr resmi sitesi ile Vikipedi maddesinden teyit edilmiştir (Eylül 2026). UNFCCC katılımcı bilgileri: <https://unfccc.int/cop31/ifp>

- **Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1947 · unece.org/sustainable-energy

1947'de kurulan, Cenevre merkezli beş BM bölgesel ekonomik komisyonundan biridir; Avrupa, Orta Asya ve Kuzey Amerika'dan ülkeler üyedir ve Türkiye de bu ülkeler arasındadır. Sürdürülebilir Enerji Komitesi ile doğal gaz, kömür madeni metanı ve adil geçiş, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve kaynak sınıflandırması konularındaki uzman gruplarını yönetir. Mineral ve enerji kaynaklarının raporlanmasında kullanılan Birleşmiş Milletler Kaynak Çerçeve Sınıflandırması UNFC ile kömür madenlerinde metan yönetimi rehberleri, Türkiye'nin maden ve kömür politikası açısından doğrudan ilgilidir. Kömür bölgelerinde adil geçiş, gazın rolü ve bina verimliliği tartışmalarında karşılaştırmalı analiz sunar. UNFC belgeleri ve metan yönetimi rehberleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: United Nations Framework Classification for Resources (UNFC); Best Practice Guidance for Effective Methane Management; Pathways to Sustainable Energy.

İlişkili: MAPEG, ETKB, UNFCCC

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir. Taslaktaki 'Birleşmiş Milletler' toplu girişinden ayrıldı.

- **Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1992 · Dayanak: KEİ Şartı (1998) · bsec-organization.org

Karadeniz ülkeleri arasında ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla Türkiye'nin girişimiyle 1992'de İstanbul Zirve Bildirgesi ve Boğaziçi Açıklaması ile kurulan, Şartı 1998'de yürürlüğe girerek uluslararası örgüt statüsü kazanan yapıdır; Daimi Uluslararası Sekretaryası 1994'ten beri İstanbul'dadır. Enerji Çalışma Grubu aracılığıyla bakanlar toplantılarını hazırlar, elektrik enterkonneksiyonları, doğal gaz transit güzergahları, yenilenebilir enerji ve verimlilik konularında eylem planları ve bildirimler üretir. Karadeniz'deki Sakarya gaz sahası ve bölgesel arz güvenliği tartışmalarında Türkiye'nin çok taraflı diplomasi kanallarından biridir. Enerji çalışma grubu raporları, eylem planları ve bakanlar bildirimleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Çalışma Grubu raporları ve eylem planları; Enerji bakanları bildirimleri.

İlişkili: DİGM, Dışişleri Bakanlığı, KTKB

Not: Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası Bölüm 10'da (bstdb) ele alınır.

- **Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1985 · Dayanak: İzmir Antlaşması (1977, 1990 değişikliği) · eco.int

Türkiye, İran ve Pakistan'ın 1964'te kurduğu Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği'nin devamı olarak 1985'te oluşturulan, merkezi Tahran'da bulunan bölgesel hükümetlerarası örgüttür; 1992'de Afganistan, Azerbaycan ve Orta Asya cumhuriyetlerinin katılımıyla on üyeye ulaşmıştır. Enerji, Maden ve Çevre Direktörlüğü eliyle enerji bakanları toplantıları düzenler, bölgesel elektrik ticareti, boru hattı bağlantıları ve temiz enerji işbirliği konularında eylem planları hazırlar. Hazar ve Orta Asya kaynaklarının Türkiye üzerinden batıya taşınması ile İran ve Türkmenistan kaynaklı gaz ve elektrik bağlantıları gibi konular gündemindedir. Bakanlar toplantısı bildirimleri ve ECO Vizyon belgeleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ECO Vision 2025; Enerji bakanları toplantısı bildirimleri.

İlişkili: DİGM, Dışişleri Bakanlığı, TDT

Not: Taslakta ECO, Türk Devletleri Teşkilatı ve D-8 tek girişteydi; ayrı girişlere bölündü.

- **Türk Devletleri Teşkilatı (TDT)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2009 · Dayanak: Nahçıvan Anlaşması (2009) · turkicstates.org

2009'da imzalanan Nahçıvan Anlaşması ile Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi adıyla kurulan, Kasım 2021 İstanbul zirvesinde bugünkü adını alan ve sekretaryası İstanbul'da bulunan hükümetlerarası örgüttür. Üyeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye ve Özbekistan olup Macaristan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gözlemcidir. Enerji bakanları toplantıları aracılığıyla Hazar geçişli boru hatları, Orta Koridor, elektrik enterkonneksiyonları,

yenilenebilir enerji ve kritik mineraller alanında ortak projeler ve bildirgeler üzerinde çalışır. Türkiye'nin Türkmen gazına erişim ve Güney Gaz Koridoru'nun genişlemesi tartışmalarında siyasi zemin sağlar. Zirve bildirgeleri ve enerji bakanları toplantı kararları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türk Dünyası 2040 Vizyonu; Enerji bakanları toplantısı bildirgeleri; Zirve bildirgeleri.

İlişkili: DİGM, Dışişleri Bakanlığı, TANAP, ECO

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir. Taslakta ECO girişi içinde yer alıyordu.

- **D-8 Ekonomik İşbirliği Örgütü (D-8)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1997 · Dayanak: İstanbul Bildirgesi (1997) · developing8.org

Türkiye'nin girişimiyle 1997'de İstanbul'da kurulan, Müslüman nüfusu yoğun gelişmekte olan ülkeleri bir araya getiren ekonomik işbirliği örgütüdür; üyeleri Azerbaycan, Bangladeş, Endonezya, Mısır, İran, Malezya, Nijerya, Pakistan ve Türkiye'dir. Enerji ve Madenler başlığı altında enerji, madencilik ve yenilenebilir enerji çalışma grupları yürütür; enerji verimliliği, yenilenebilir kaynaklar ve madencilik alanında işbirliği yol haritaları, bakanlar toplantıları ve kapasite geliştirme etkinlikleri düzenler. Etkisi IEA veya AB süreçleri kadar belirleyici olmasa da Türkiye'nin Asya ve Afrika'daki enerji ve madencilik yatırımları ile teknoloji ihracatı için diplomatik kanal işlevi görür. Toplantı raporları ve ülke profilleri sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: D-8 toplantı raporları; Ülke profilleri ve göstergeler.

İlişkili: Dışişleri Bakanlığı, DİGM

Not: Taslakta ECO girişi içinde yer alıyordu.

- **Atlantic Council Türkiye Programı**

Düşünce kuruluşu · atlanticcouncil.org (ilgili sayfa)

Washington merkezli düşünce kuruluşu Atlantic Council'in, ABD, Türkiye ve NATO müttefikleri arasında stratejik diyalog için yürüttüğü programdır; çalışma alanları arasında enerji, ticaret, teknoloji ve güvenlik bulunur. TURKEYSource analiz yayını, ABD-Türkiye kongre-parlamento bursu, raporlar ve etkinliklerle Türkiye'nin dış politikası ve ekonomisine ilişkin tartışmaları Amerikan karar alıcılarına taşır. Kuruluşun Küresel Enerji Merkezi ile birlikte Doğu Akdeniz gazı, Güney Gaz Koridoru, Rus gazına bağımlılık ve Türkiye'nin bölgesel enerji merkezi hedefi gibi konularda yorum ve rapor üretir. Washington'daki politika çevrelerinin Türkiye enerji jeopolitiğini nasıl okuduğunu izlemek için başvurulur. TURKEYSource ve program sayfasındaki raporlar başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TURKEYSource (analiz yayını); Program raporları ve etkinlik kayıtları.

İlişkili: EDAM, IIEEC

Not: Taslakta anılan Atlantic Council İstanbul Zirvesi'nin güncel olarak düzenlendiğine dair kayıt bulunamadı; girişten çıkarıldı. Taslaktaki id: atlantic-council-turkiye-in-turkey-programi-ve-istanbul-summ.

- **Oxford Enerji Araştırmaları Enstitüsü (OIES)**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 1982 · oxfordenergy.org

1982'de kurulan, Oxford Üniversitesi ile ilişkili bağımsız enerji araştırma kurumudur; petrol, doğal gaz, elektrik, hidrojen ve karbon piyasaları üzerine akademik nitelikte analizler yayımlar. Doğal gaz programı Türkiye'nin gaz arz portföyü, boru hattı ve LNG anlaşmaları, TürkAkım ve TANAP gibi projeler ile İstanbul'da gaz ticaret merkezi kurulması fikrine ilişkin çalışmalarıyla sektörde sık atıf alır. Rusya, Azerbaycan ve Doğu Akdeniz gazının Avrupa pazarlarına erişimi analiz edilirken Türkiye'nin transit ve ticaret rolü düzenli olarak ele alınır. BOTAŞ sözleşmelerinin yenilenmesi ve gaz fiyatlama tartışmalarında uluslararası bakış sunar. Energy Insight ve Oxford Energy Forum serileri başlıca yayınlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Oxford Energy Forum (dergi); Energy Insight serisi; Natural Gas Research Programme çalışma kağıtları.

İlişkili: BOTAŞ, TANAP, Türkiye enerji analizleri yayımlayan diğer uluslararası araştırma kuruluşları

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir. Taslaktaki toplu 'Oxford Institute for Energy Studies, Columbia CGEP, Bruegel, IEEFA, BloombergNEF' girişinden ayrıldı; BloombergNEF Bölüm 12'de, Ember Bölüm 9'da ele alınır.

- **Türkiye enerji analizleri yayımlayan diğer uluslararası araştırma kuruluşları**

Düşünce kuruluşu

Türkiye enerji piyasası ve iklim politikası üzerine düzenli analiz yayımlayan yabancı araştırma kuruluşlarını kapsayan kategori girişidir. Columbia Üniversitesi Küresel Enerji Politikası Merkezi CGEP, Türkiye'nin gaz diplomasisi ve bölgesel enerji ilişkileri üzerine; Brüksel merkezli Bruegel, SKDM'nin AB'ye ihracat yapan komşu ekonomilere etkisi ve AB-Türkiye ekonomik ilişkileri üzerine; Enerji Ekonomisi ve Finansal Analiz Enstitüsü IEEFA ise kömür santrallerinin ekonomisi, gaz ithalat maliyetleri ve yenilenebilir yatırımların finansmanı üzerine raporlar üretmiştir. Bu çalışmalar, uluslararası yatırımcıların ve fon sağlayıcıların Türkiye'yi değerlendirmesinde ikincil kaynak olarak kullanılır. Kuruluşların sitelerindeki ülke ve konu filtreleri üzerinden Türkiye yayınlarına ulaşılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: CGEP yorum ve raporları; Bruegel analizleri; IEEFA Türkiye raporları.

İlişkili: OIES, Ember, SHURA

Not: Siteler: energypolicy.columbia.edu, bruegel.org, ieeefa.org. Somut rapor başlıkları kuruluş sitelerine bot koruması nedeniyle erişilemediği için listelenmedi.

- **Bosphorus Energy Club (BEC) [Doğrulama bekliyor]**

Uluslararası kuruluş

Avrasya, Ortadoğu, Körfez ve Güneydoğu Avrupa'daki enerji ve jeopolitik karar alıcılarını bir araya getirmeyi amaçlayan, yalnızca üyelere açık bir buluşma platformu olarak tanımlanan İstanbul çıkışlı girişimdir. Arşivlenmiş sitesinde kendisini ikinci kanal enerji diplomasisi kanalı olarak tanıtmış, eski diplomat Mehmet Ögütçü'nün başkanlığında yuvarlak masa toplantıları, akşam yemekli toplantılar, genç enerji liderleri programı ve beyaz kitap çalışmaları yürütmüştür. Doğu Akdeniz gazı, Türkiye'nin transit rolü ve bölgesel enerji işbirliği gibi konularda kamu, şirket ve uzman temsilcilerini buluşturmuştur. Güncel faaliyetleri kamuya açık bir kanaldan izlenemediği için rehberde teyit bekleyen giriş olarak tutulmaktadır.

İlişkili: IIEEC

Not: bosphorusenergyclub.org alan adı Eylül 2026 itibarıyla çözümlenmiyor; son arşiv kaydı Ağustos 2024 tarihli ve sitedeki en yeni duyuru Ocak 2020 tarihli. Kuruluş yılı ve hukuki statüsü teyit edilemedi.

- **Türkiye'de yatırımı veya ortaklığı bulunan uluslararası enerji şirketleri**

Şirket

Türkiye enerji piyasasında doğrudan yatırım, ortaklık veya uzun vadeli tedarik ilişkisi bulunan yabancı şirketleri kapsayan kategori girişidir. Rosatom Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin sahibi ve inşaatçısıdır; SOCAR STAR Rafinerisi ve Petkim üzerinden rafinaj ve petrokimyada büyük yatırımcıdır. Gazprom TürkAkım ve Mavi Akım üzerinden başlıca gaz tedarikçisidir; Eni Mavi Akım'da ortaklık payına sahiptir. E.ON Enerjisa'da, EnBW Borusan EnBW Enerji'de ortaktır; Shell ise Shell & Turcas üzerinden akaryakıt dağıtımında faaliyet gösterir ve BP'nin de akaryakıt ağı vardır. BOTAŞ 2023'ten bu yana uluslararası şirketlerle uzun vadeli LNG anlaşmaları imzalamıştır. Çinli güneş modülü ve batarya üreticileri ise ekipman tedarikinde belirleyicidir.

İlişkili: Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, SOCAR Türkiye, BOTAŞ, Enerjisa Enerji A.Ş., Borusan EnBW Enerji, Shell & Turcas Petrol A.Ş., Ekipman üreticileri ve teknoloji sağlayıcılar, TANAP

Not: Taslakta şirket adları tek tek sıralanmıştı; Türkiye'deki iştirakleri ayrı girişi olanlar (Akkuyu, SOCAR Türkiye, Enerjisa, Borusan EnBW, Shell & Turcas) Bölüm 4 ve 5'te ele alınır. Taslaktaki id: rosatom-socar-gazprom-bp-shell-totalenergies-eni-exxonmobil-.

11.2 Uluslararası kuruluşların Türkiye ofisleri ve programları

Türkiye'de ofisi bulunan veya Türkiye'ye özgü program yürüten uluslararası kuruluşlar, vakıflar ve yabancı iş dünyası platformları bu alt bölümdedir. EBRD, Dünya Bankası Grubu, IFC, EIB, KfW, AFD, JICA, AIIB, IsDB, KTKB ve iklim fonlarının MidSEFF, TurSEFF ve GEFF gibi kredi ve hibe programları Bölüm 10'da ilgili kuruluşun girişinde ele alınır.

- **Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu**

Uluslararası kuruluş · eeas.europa.eu/delegations/turkiye_tr

Avrupa Birliği'nin Ankara'daki diplomatik temsilciliğidir; Avrupa Dış Eylem Servisi'ne bağlıdır ve Avrupa Komisyonu'nun genişleme, enerji ve iklim birimleri adına Türkiye ile ilişkileri yürütür. Katılım Öncesi Yardım Aracı IPA kapsamındaki projelerin programlanmasına ve izlenmesine aracılık eder; IPA-I döneminde yürütülen elektrik piyasası projeleri, Türkiye sisteminin ENTSO-E'ye entegrasyonuna katkı sağlamıştır. Katılım müzakerelerinde Çevre ve İklim Değişikliği faslı 2009'da açılmış, Enerji faslı ise açılmamıştır. 2015'te başlatılan Yüksek Düzeyli Enerji Diyalogu, iklim diyalogu ve SKDM uygulaması delegasyonun enerji gündeminin ana başlıklarıdır. Hibe ve ihale ilanları ile proje sayfaları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji alanında AB-Türkiye işbirliği sayfası; Hibe ve ihale ilanları; Türkiye Raporu (Avrupa Komisyonu, yıllık).

İlişkili: IPA, SKDM, ENTSO-E, EnC, DiGM, TBMM Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

Not: Eski alan adı avrupa.info.tr bu adrese yönelir. Yüksek Düzeyli Enerji Diyalogunun 16 Mart 2015'te

başlatıldığı ve ilk toplantının 28 Ocak 2016'da yapıldığı delegasyonun enerji işbirliği sayfasından teyit edilmiştir.

IPA fonları Bölüm 10'da ayrıca ele alınır. Taslaktaki id: avrupa-birligi-turkiye-delegasyonu-ve-avrupa-komisyonu-dg-en.

- **Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye Ofisi (UNDP)**

Uluslararası kuruluş · undp.org/turkiye

BM'nin kalkınma ajansı UNDP'nin Ankara'daki ülke ofisidir; kamu kurumlarıyla ortak projeler yürütür ve Küresel Çevre Fonu ile Yeşil İklim Fonu kaynaklarına erişimde uygulayıcı kuruluş rolü üstlenir. Enerji ve iklim alanında sanayide ve binalarda enerji verimliliği, ulusal bildirimlerin hazırlanması ve iklim politikası kapasitesi projeleri yürütmüştür. Güncel projeleri arasında, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı ile yürütülen Uzun Vadeli İklim Stratejisi kapasite geliştirme projesi yer alır; proje stratejinin uygulanmasını, izlenmesini, NDC ve SKDM ile uyumunu desteklemektedir. 2053 net sıfır yol haritasının kurumsal altyapısında önemli bir teknik ortaktır. Proje sayfaları ve yayınlar sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Capacity Building on Long-Term Climate Change Strategy in Türkiye (proje); Proje raporları ve yayınlar.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, UNFCCC, GEF

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir. Taslaktaki 'Birleşmiş Milletler:

UNDP Türkiye, UNEP, UNECE, UNFCCC Sekreteryası, UNIDO' toplu girişinden ayrıldı; UNFCCC ve UNECE ayrı girişlerde. Proje bilgisi Şubat 2026 tarihli arşiv kaydından alınmıştır.

- **Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu Türkiye Ofisi (GIZ)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 2011 · giz.de/en/worldwide/turkey.html

Alman federal hükümetine ait kalkınma işbirliği şirketi GIZ'in Türkiye yapılanmasıdır; GIZ 2011'de GTZ, DED ve InWEnt'in birleşmesiyle kurulmuştur. Ankara'da 1998'den, Gaziantep'te 2014'ten beri ofisi bulunur ve 2023'ten itibaren İstanbul'da da temsil edilmektedir. Türkiye'deki çalışmaları Alman hükümeti ve AB adına göç, kamu hizmetleri ve iklim değişikliği başlıklarında yoğunlaşır. İklim alanında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın sera gazı emisyonlarını izleme, raporlama ve doğrulama sistemini kurma kapasitesini destekleyen proje, TR ETS'nin veri altyapısı açısından özellikle önemlidir. Güncel proje listesi GIZ proje veri tabanında ülke filtresiyle izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: GIZ proje veri tabanı (Türkiye); GIZ Türkiye ülke broşürü.

İlişkili: ÇŞİDB, İDB, PMI, KfW

Not: Ofis bilgileri ve proje başlığı GIZ'in 2024 tarihli arşivlenmiş Türkiye sayfasından alınmıştır; güncel sayfa genel bir yönlendirme sayfasıdır. Taslakta anılan TR ETS hazırlık projelerindeki rolü doğrulanamadığı için yazılmadı.

- **Piyasa Uygulama Ortaklığı (PMI)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2021 · pmiclimat.org/country/turkiye

Dünya Bankası tarafından yönetilen ve karbon fiyatlandırma araçlarını tasarlayan ülkelere teknik destek sağlayan çok donörlü programdır; 2011-2021 arasında faaliyet gösteren Piyasa Hazırlık Ortaklığı PMR'nin devamıdır ve Türkiye PMR döneminde de uygulayıcı ülkedydi. Türkiye programı

2025-2027 dönemini kapsar ve 4,95 milyon ABD doları tutarındadır. Temmuz 2025'te kabul edilen İklim Kanunu ile yasal zemini oluşan ulusal emisyon ticaret sisteminin nihai tasarımı, kayıt sistemini, etki modellemesini ve pilot döneme geçişi destekler; ayrıca yurt içi karbon kredisi mekanizması ve Paris Anlaşması Madde 6 stratejisi üzerinde çalışır. TR ETS tasarımının arka planını anlamak için ana kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: PMI Türkiye ülke programı sayfası; PMR Türkiye çıktıları (arşiv).

İlişkili: İDB, KPK, 7552 sayılı İklim Kanunu, IBRD, GIZ

Not: Site otomatik isteklere bot korumasıyla 403 döndürür; tarayıcıyla erişilebilir. Program tutarı ve dönemi Şubat 2026 tarihli arşiv kaydından alınmıştır. Taslaktaki id: pmr.

- **Avrupa İklim Vakfı (ECF)**

Finans kuruluşu · Kuruluş: 2008 · europeanclimate.org

Avrupa'da ve komşu ülkelerde iklim politikası çalışmalarını finanse eden, 2008'de kurulan hayırsever vakıftır; kendi projelerini yürütmekten çok düşünce kuruluşlarına, sivil toplum örgütlerine ve araştırma ağlarına hibe verir. Türkiye'deki enerji dönüşümü araştırma ekosisteminin başlıca uluslararası fon sağlayıcılarından; SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, Agora Energiewende ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi ile ECF ortaklığında kurulmuş olup ECF temsilcileri SHURA yönetim ve yönlendirme organlarında yer alır. Yenilenebilir enerji senaryoları, kömürden çıkış ve karbon fiyatlandırması üzerine Türkiye'de üretilen bağımsız analizlerin önemli bir bölümü bu tür hibelerle desteklenmiştir. Vakfın strateji belgeleri ve hibe alanları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Strateji ve yıllık faaliyet belgeleri.

İlişkili: SHURA, İPM, Agora Energiewende

Not: Taslakta 'Agora Energiewende, European Climate Foundation (ECF), Bloomberg Philanthropies, ClimateWorks' toplu girişiydi; Agora ayrı girişe alındı, Bloomberg Philanthropies ve ClimateWorks'ün Türkiye'ye özgü programları doğrulanmadığı için çıkarıldı.

- **Agora Energiewende**

Düşünce kuruluşu · Kuruluş: 2012 · agora-energiewende.org

Berlin merkezli, Almanya'nın enerji dönüşümü deneyimini ve elektrik sektörünün karbonsuzlaştırılmasını analiz eden bağımsız düşünce kuruluşudur. Stiftung Mercator ve Avrupa İklim Vakfı'nın desteğiyle 2012'de kurulmuştur. Yenilenebilir enerjinin şebekeye entegrasyonu, elektrik piyasası tasarımı, kömürden çıkış ve sanayinin karbonsuzlaşması konularında senaryo ve politika çalışmaları yayımlar. Türkiye'de SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi'nin kurucu ortaklarından ve temsilcileri SHURA yönetim kurulu ile yönlendirme komitesinde yer alır; Türkiye elektrik sisteminde yüksek yenilenebilir payına ilişkin analizlerde yöntem ve karşılaştırma kaynağıdır. Almanya'nın kömür çıkışı ve piyasa reformu tartışmaları Türk politika çevrelerinde referans olarak kullanılır. Raporlar ve veri araçları sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Agorameter (Almanya elektrik verisi); Enerji dönüşümü raporları ve senaryo çalışmaları.

İlişkili: SHURA, ECF, İPM

Not: SHURA ortaklığı ve yönetim organlarındaki temsil SHURA'nın 'Hakkımızda' sayfasından teyit edilmiştir (Eylül 2026).

- **Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası (AHK Türkiye)**

Uluslararası kuruluş · Kuruluş: 1994 · Dayanak: 94/5592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı · turkiye.ahk.de

Almanya'nın yurt dışı ticaret odaları ağının Türkiye temsilcisidir; 1994'te dönemin iki hükümet başkanının girişimiyle 94/5592 sayılı Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak resmi kuruluş olarak kurulmuş, merkezi İstanbul'dadır. Türk ve Alman üye şirketlere danışmanlık, pazar araştırması, eğitim ve iş eşleştirme hizmetleri verir; DEInternational hizmet markası altında Alman federal ekonomi ve enerji bakanlığının desteklediği ihracat programları çerçevesinde yenilenebilir enerji, hidrojen ve enerji verimliliği konulu heyet ziyaretleri ve bilgilendirme toplantıları düzenler. Alman teknoloji tedarikçileri ile Türk yatırımcılarını buluşturduğu için rüzgar türbini, ısı pompası ve hidrojen ekipmanı pazarında önemli bir aracıdır. Etkinlik takvimi ve haberler sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Etkinlik takvimi ve heyet programları; Üye rehberi.

İlişkili: Enerjisa Enerji A.Ş., Borusan EnBW Enerji, AmCham, DEİK

Not: Eski alan adı dtr-ihk.de bu adrese yönelir. Taslakta yabancı ticaret odaları tek girişteydi; AmCham ayrı girişe alındı, diğer odalar (CCI France Turquie, İtalyan, İngiliz, Hollanda odaları, JETRO, KOTRA, CCPIT) için enerji odaklı faaliyet doğrulanamadığından ayrı giriş açılmadı.

- **AmCham Türkiye (American Business Forum in Türkiye) (AmCham)**

Dernek / birlik / vakıf · amchamturkey.com

Türkiye'de faaliyet gösteren ABD şirketlerini bir araya getiren, İstanbul merkezli iş dünyası derneğidir; sitesine göre üyeleri Türkiye'de faaliyet gösteren önde gelen Amerikan şirketlerinden oluşur. ABD-Türkiye ticari ilişkilerinde üye şirketlerin görüşlerini kamu kurumlarına iletir, yatırım ortamı, vergi, ticaret ve dijital ekonomi gibi konularda raporlar ve etkinlikler düzenler. Enerji alanında ABD kaynaklı LNG ithalatı, yenilenebilir enerji ve şebeke teknolojileri, nükleer işbirliği ve ABD'li ekipman üreticilerinin Türkiye pazarına erişimi tartışmalarında ABD şirketlerinin ortak platformu işlevi görür. Türkiye'ye yönelik Amerikan yatırımcı algısını izlemek için başvuru kaynaklarıdır. Raporlar, etkinlikler ve üye listesi sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar ve yayınlar; Etkinlik takvimi.

İlişkili: AHK Türkiye, YASED, DEİK

Not: Taslakta yabancı ticaret odaları toplu girişi içindeydi. Kuruluş yılı teyit edilemedi.

12. Medya, dergiler, mecmualar ve akademik yayınlar

Bu bölüm, enerji sektörünü izlemek için başvuru haber ve bilgi kanallarını bir araya getirir: günlük haber portalları, basılı ve dijital sektör dergileri, genel ekonomi basınının enerji servisleri, uluslararası fiyat raporlama ajansları ile akademik ve hakemli yayınlar. Medya kuruluşları karar vericilerin kamuoyuna mesaj verdiği, piyasa katılımcılarının fiyat ve mevzuat bilgisini ilk edindiği ve sivil toplumun itirazlarını duyurduğu alanı oluşturur. Kurumların kendi süreli yayınları ilgili kurum maddelerinde, hakemli dergiler 12.4'te, DergiPark taramasıyla derlenen enerji, iklim, maden ve petrol dergileri ise 12.5'teki tabloda yer alır.

12.1 Sektörel haber portalları ve dijital yayınlar

Günlük enerji haber akışı sunan Türkçe dijital yayınları kapsar. Yayıncı, kuruluş tarihi ve güncellik bilgisi sitelerin künye sayfaları ve son yayın tarihlerinden 22 Eylül 2026 itibarıyla kontrol edilmiştir; yayını durmuş siteler durum alanında belirtilmiştir.

- **Enerji Günlüğü**

Medya / yayın · Kuruluş: 2012 · enerjigunlugu.net

Mart 2012'de yayına başlayan bağımsız dijital enerji haber sitesidir; imtiyaz sahibi Enerji Yayıncılık İletişim Medya ve Danışmanlık, genel yayın yönetmeni Mehmet Kara'dır. Elektrik piyasası ağırlıklı olmak üzere yenilenebilir kaynaklar, kömür, petrol, doğal gaz, nükleer, elektrikli araçlar, atamalar, ihaleler ve mevzuat başlıklarında günlük haber ile uzman köşe yazıları yayımlar. 4628 sayılı Kanunla başlayan serbestleşme sürecini yakından izleyen kadrosu sayesinde piyasa takas fiyatı, tarife ve YEKDEM tartışmalarında sektör yöneticilerinin düzenli takip ettiği kaynaklardan biridir. Ana sayfada günlük spot elektrik fiyatı paylaşılır; Mevzuat, İhaleler ve Kariyer/Atama bölümleri ile yazar arşivi sektördeki gelişmelerin geriye dönük kaydı olarak kullanılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Günlük haber akışı ve spot elektrik fiyatı notu; Uzman köşe yazıları; Mevzuat ve ihale duyuruları.

İlişkili: EPDK, EPIAŞ

- **Yeşil Ekonomi**

Medya / yayın · Kuruluş: 2009 · yesilekonomi.com

Ankara merkezli Yeşil Ekonomi Yayıncılık Ltd. Şti. tarafından 2009'dan bu yana yayımlanan dijital haber sitesidir; imtiyaz sahibi ve yayın yönetmeni İlhan Katiboğlu'dur. Enerji dönüşümü, yenilenebilir enerji, depolama, karbon piyasaları, sürdürülebilir finans ve iklim diplomasisi

alanlarında haber, röportaj ve sektör derneklerinin açıklamalarını yayımlar. Orta Vadeli Program, pompaj depolamalı HES, TR ETS ve COP31 gibi gündem başlıklarında HESİAD, EDEDER, TÜREB gibi derneklerin görüşlerine geniş yer vermesiyle sektörün kamuya dönük mesajlarının toplandığı mecralardan biridir. Enerji Dönüşümü ve Sürdürülebilir Kalkınma bölümleri ile sponsorlu etkinlik duyuruları sektör takvimini izlemek için yararlıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Dönüşümü haber dosyası; Sürdürülebilir Kalkınma bölümü; Sektör haberleri ve etkinlik duyuruları.

İlişkili: TÜREB, İDB

- **Enerji Portalı** *[Kapandı]*

Medya / yayın

Enerji sektörüne yönelik Türkçe haber ve bilgi sitesiydi; web arşivi kayıtlarına göre 2009'dan 2023'e kadar enerjiportalı.com adresinde Enerji Dünyasının Sesi sloganıyla yayın yaptı. Elektrik, güneş, rüzgar, doğal gaz ve nükleer başlıklarında haberlerin yanı sıra enerji ihaleleri, firma rehberi, dijital kütüphane, solar çatı hesaplama modülü ve e-bülten sunuyordu. Lisanssız güneş yatırımlarının yaygınlaştığı dönemde yatırımcılara yönelik maliyet hesapları ve mevzuat derlemeleriyle ilgi görmüştü. Alan adının kayıt süresi 2024 sonunda dolmuş, adres artık park edilmiş bir sayfaya yönlenebilmektedir. Geçmiş içerik yalnızca İnternet Arşivi kopyaları üzerinden incelenebilir; aynı adı kullanan enerjiportalı.com.tr sitesi farklı bir genel teknoloji haber sitesidir.

Not: enerjiportalı.com alan adı 2024 sonunda süresi dolmuş olarak görünüyor; yeni içerik yok. Halef yayın bulunamadı. enerjiportalı.com.tr ile karıştırılmamalı.

- **Enerji Atlası**

Veri / kaynak · enerjiatlası.com

Ahmet Yılmaz tarafından bireysel girişim olarak kurulan santral ve enerji istatistikleri sitesidir. EPDK, TÜİK, TEİAŞ, EÜAŞ ve DSI verileri ile şirket duyurularını derleyerek güneş, rüzgar, hidroelektrik, jeotermal, biyogaz, kömür ve doğal gaz santrallerini tek tek listeler, il bazlı haritalar, kurulu güç, üretim-tüketim, elektrik ve doğal gaz fiyatı sayfaları sunar. Resmî kaynaklarda dağınık duran santral bilgisini tek yerde toplaması nedeniyle gazeteciler ve öğrenciler tarafından hızlı başvuru aracı olarak kullanılır. Haber bölümü uzun süredir güncellenmemektedir; fiyat ve kurulu güç sayfaları daha yakın tarihli olsa da resmî kaynaklarla karşılaştırılarak kullanılmalıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Santral veri tabanı (GES, RES, HES, JES, termik); Elektrik kurulu gücü ve fiyat sayfaları; Türkiye güneş, rüzgar ve HES haritaları.

İlişkili: EPDK, TEİAŞ, EÜAŞ, TÜİK

Not: Haber bölümü 2018 sonrasında seyrek güncelleniyor; veri sayfaları kısmen güncel.

- **Enerji Haber**

Medya / yayın · enerjihaber.com

İmaj Yayıncılık Reklam Pazarlama ve Taahhüt Ltd. Şti. (İmaj Medya) tarafından yayımlanan dijital enerji haber sitesidir. Yenilenebilir enerji, hidrokarbonlar, nükleer, elektrik, maden, enerji depolama, elektrikli araçlar ve iklim-çevre kategorilerinde günlük haber verir; kalabalık bir muhabir ve internet editörü kadrosuyla bakanlık açıklamalarını, şirket duyurularını ve uluslararası gelişmeleri hızlı aktarır. COP31, Akkuyu, YEKA yarışmaları ve enerji verimliliği uygulamaları gibi kamu gündemindeki konularda resmî açıklamaların geniş yer bulduğu mecralardandır. Enerji Ajandası ve Konferans-Etkinlik bölümleri sektör etkinliklerini, Biyografiler bölümü ise sektör yöneticilerinin özgeçmişlerini izlemek için kullanılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Ajandası; Biyografiler bölümü; Resmî ilanlar.

İlişkili: ETKB

- **Yeni Enerji**

Medya / yayın · yenienerji.com

Doğa Sektörel Yayın Grubu (DSYG) tarafından yayımlanan yenilenebilir enerji ve sürdürülebilirlik yayınıdır; basılı Yenienerji Dergisi (ISSN 1307-9212) iki ayda bir çıkmış, arşivdeki son sayısı 95. sayı (Kasım-Aralık 2023) olmuştur. Yayın bugün yenienerji.com portalında güneş, rüzgar, depolama,

hidrojen ve şirket yatırımları üzerine haber, makale ve teknik yazılarla sürmektedir. Termodinamik dergisini de çıkaran DSYG'nin teknik yayıncılık geleneği nedeniyle mühendis ve proje geliştirici okur kitlesine hitap eder. Aylık e-bülten, makale ve teknik yazı arşivi ile eski dergi sayıları yenilenebilir enerji sektörünün Türkiye'deki gelişimini izlemek için kaynak niteliğindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yenienerji Dergisi arşivi (son basılı sayı 95, 2023); Aylık e-bülten; Makale ve teknik yazılar.

İlişkili: Termodinamik Dergisi

Not: Basılı dergi 2023 sonundan beri çıkmıyor; yayın dijital portal olarak sürüyor.

- **Enerji Kulisi** *[Doğrulama bekliyor]*

Medya / yayın · enerjikulisi.com

Kendisini enerji haber, eğitim ve pazar platformu olarak tanıtan yeni bir dijital yayındır. Haber bölümünde elektrik piyasası, mevzuat, şebeke, yenilenebilir enerji ve karbon piyasası başlıklarında haber ve köşe yazısı yayımlar; Enerji Akademi bölümünde enerji hukuku ve karbon piyasası üzerine yazılı dersler, Enerji Pazarı bölümünde ise santral, ekipman, lisans ve arazi ilanları sunar. Haber, eğitim ve ikincil piyasa ilanlarını tek çatıda birleştirmeyi hedeflemesiyle diğer haber sitelerinden ayrılır. Sitede imtiyaz sahibi ve künye bilgisi bulunmadığından ve yayımlanan içerik sayısı henüz sınırlı olduğundan, yayının ölçeği ve bağımsızlığı yerleşik mecralarla karşılaştırılarak değerlendirilmelidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Akademi yazılı dersleri; Enerji Pazarı ilanları; Mevzuat ve piyasa analizi yazıları.

Not: Sitede künye, imtiyaz sahibi ve kuruluş tarihi yok; kurumsal sayfa sınırlı sayıda içerik bildiriyor. Yayıncı kimliği doğrulanamadı.

- **Enerji Gazetesi**

Medya / yayın · enerjigazetesi.ist

İstanbul merkezli dijital enerji haber sitesidir; kurucu genel yayın yönetmeni Sarp Altınel'dir. Güneş, rüzgar, biyoenerji, jeotermal, hidroelektrik, elektrik, doğal gaz, petrol, nükleer ve enerji verimliliği kategorilerinde haber, röportaj ve uzman yazıları yayımlar; dağıtım şirketleri, EPC firmaları ve yatırımcılara ilişkin kurumsal haberlere geniş yer verir. Çatı ve mesken GES uygulamaları, dağıtım şirketlerinin iş güvenliği ve dijitalleşme projeleri, depolama sigortası gibi uygulama odaklı konuları işlemesiyle saha oyuncularının takip ettiği mecralardandır. Enerji İlanları bölümü ve yayın grubunun düzenlediği enerji kongresi duyuruları sektörle doğrudan temas için başvurulabilecek kanallardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji İlanları; Röportaj ve uzman yazıları.

- **Enerji Ekonomisi**

Medya / yayın · enerjiekonomisi.com

İstanbul Ataşehir'de faaliyet gösteren Altunsoy Medya Danışmanlık Hizmetleri Ltd. Şti.'nin yayımladığı dijital enerji haber sitesi ve video yayın kanalıdır (Enerji TV). LPG, akaryakıt ve petrol, doğal gaz, elektrik, hidrojen, maden ve lisanssız üretim dahil tüm yenilenebilir kaynaklarda haber verir; tüketici haberleri, enerji finansı, kamu enerji kuruluşlarının personel alımları ve İngilizce Energy News From Türkiye bölümü de bulunur. Akaryakıt ve LPG fiyat değişimleri ile kamu enerji şirketlerinin istihdam duyurularını düzenli işlemesi, onu çalışanlar ve tüketiciler açısından da izlenen bir kaynak yapar. Enerji Bilgi Bankası bölümü temel kavramlar için, video galerisi ise röportajlar için başvurulabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Bilgi Bankası; Energy News From Türkiye (İngilizce); Enerji TV video içerikleri.

Not: Eski taslaftaki Enerji Ekonomisi / Enerji Ekonomi adı teyit edildi; doğru ad Enerji Ekonomisi. enerjiekonomi.com adresi çalışmıyor.

- **Petroturk**

Medya / yayın · petroturk.com

Petrol, akaryakıt, LPG, LNG ve doğal gaz ağırlıklı dijital enerji haber sitesidir; kapsamına yenilenebilir enerji ve elektrik dağıtım şirketleri de girer. Akaryakıt dağıtım ve istasyon sektörü, rafineri, pompa

fiyatlarındaki indirim ve zamlar, TPAO arama faaliyetleri ile LPG piyasasına ilişkin EPDK kararları gibi downstream ağırlıklı konuları günlük olarak işler. Akaryakıt fiyatlarının otomatik fiyatlandırma ve ÖTV değişiklikleriyle sık hareket ettiği Türkiye pazarında dağıtıcılar, bayiler ve tüketiciler tarafından takip edilen kaynaklardan biridir. Site otomatik erişimlere karşı Cloudflare korumalıdır; içerik tarayıcıdan veya RSS akışından izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Günlük akaryakıt ve LPG fiyat haberleri; RSS haber akışı.

İlişkili: EPDK, TPAO

Not: Site bot korumalı (otomatik isteklerde 403); RSS akışı 22.09.2026 tarihli içerik gösteriyor.

- **Diğer genel enerji haber portalları: Enerji Magazin, Enerji Gündemi, Enerji Bülteni**

Medya / yayın

Bu madde, günlük haber akışı sunan ancak ayrı madde gerektirecek ölçüde özgün içerik veya veri üretmeyen enerji portallarını bir arada verir. Enerji Magazin (enerjimagazin.com) Enformasyon Medya Grubu bünyesinde yayımlanır ve KKTC temsilciliği bulunur; Enerji Gündemi (enerjigundemi.com) Ankara merkezli bir yayın olarak yurt içi ve dünya enerji haberlerini kategoriler halinde sunar; Enerji Bülteni (enerjibulteni.com) Fatih Üçgün ve Erkan Sancak tarafından ajans haberlerini sadeleştirerek bülten biçiminde aktarmak için kurulmuştur. Bu siteler çoğunlukla bakanlık, şirket ve ajans bültenlerini yeniden yayımladığından kurumsal duyuruların yayılımını izlemek için yararlıdır; özgün analiz için bu bölümdeki diğer yayınlar tercih edilmelidir.

Not: Eski taslakta sayılan Enerji Sayfası, Enerji Dünyası ve EnerjiMuhabiri adlarına ait çalışan bir site bulunamadı; listeden çıkarıldı.

- **Yeşil Gazete [Doğrulama bekliyor]**

Medya / yayın · yesilgazete.org

Ekoloji, iklim, enerji, hak mücadeleleri ve yerel çevre direnişlerini konu alan bağımsız, gönüllülük esaslı dijital haber sitesidir. Akbelen, İkizdere, Kazdağları ve İliç gibi kömür, maden ve altyapı projelerine karşı yerel mücadeleleri, termik santral kirliliği ve iklim politikası eleştirilerini sistematik biçimde işlemiş; çevre örgütlerinin ve yerel inisiyatiflerin sesini duyuran başlıca mecralardan biri olmuştur. Kömürden çıkış ve maden ruhsatları tartışmalarında sivil toplum perspektifini izlemek için arşivi değerli bir kaynaktır. Site erişilebilir olmakla birlikte 31 Aralık 2024'ten bu yana yeni içerik yayımlanmamıştır; yayına ara verildiğine ya da kapandığına dair resmî bir duyuru bulunamamıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Haber ve yorum arşivi (2024 sonuna kadar); Kazdağları Günlüğü ve Akbelen dosyaları.

İlişkili: Greenpeace Türkiye (Yeşil Barış Akdeniz Derneği)

Not: Sitedeki son içerik 31.12.2024 tarihli; kapanış veya ara verme duyurusu bulunamadı.

- **İklim Haber**

Medya / yayın · iklimhaber.org

İklim bilimi, iklim politikası ve iklim ekonomisine odaklanan bağımsız dijital haber sitesidir; Sürdürülebilirlik için 17. Amaç Derneği bünyesinde faaliyet gösterir, künyede EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri yer alır, yayın yönetmeni Barış Doğru'dur. Politika, ekonomi, bilim ve afet başlıklarında veri odaklı haber ve analiz yayımlar; bazı gazetecilik çalışmaları Avrupa Birliği desteğiyle yürütülmektedir. İklim Kanunu, TR ETS, ulusal katkı beyanı, COP31 ve kömürden çıkış tartışmalarında Türkçe en ayrıntılı izleme yapan kaynaklardan biridir. Türkiye'de İklim Değişikliği Algısı araştırmaları, Kömür Masalları ve Bir Buçuk Derece dosyaları ile İngilizce Climate News bölümü düzenli başvuru noktalarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'de İklim Değişikliği Algısı araştırmaları; Kömür Masalları dosyası; Climate News (İngilizce); Raporlar bölümü.

İlişkili: EKOIQ, İDB

- **EKOIQ**

Medya / yayın · Kuruluş: 2010 · ekoik.com

Ocak 2010'da basılı dergi olarak yayına başlayan sürdürülebilirlik yayınıdır; 2013'e kadar BZD Yayıncılık, Kasım 2013'ten itibaren EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri

tarafından çıkarılmış, 2021'den beri çevrimiçi olarak devam etmektedir. Kendisini Türkiye'nin ilk karbon nötr dergisi olarak tanıtır ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çerçevesinde temiz enerji, iklim eylemi, sürdürülebilir şehirler ve kurumsal sürdürülebilirlik içerikleri üretir. BM SDG Media Compact'e Türkiye'den katılan ilk yayın kuruluşudur. Şirketlerin iklim stratejileri, sürdürülebilirlik raporlaması ve yeşil finans konularında kurumsal okur için referans mecralardandır; yazar köşeleri ve dergi arşivi başvuru kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dergi arşivi (2010-2021 basılı sayılar); SKA temalı içerik dizileri; Yazar köşeleri.

İlişkili: İklim Haber, SKD Türkiye

- **Yeşil Haber**

Medya / yayın · yesilhaber.net

Yenilenebilir enerji, temiz teknoloji, sürdürülebilir finans ve çevre politikalarına odaklanan dijital haber ve analiz platformudur; Magrus adlı iş ekosistemiyle bağlantılı olarak çalıştığını belirtir. Güneş, rüzgar, hidroelektrik, jeotermal, biyokütle, hidrojen, nükleer ve enerji depolama başlıklarında haber verir; Yeşil Endeks ve Yeşil Ekonomi bölümleri ile şirketlerin yeşil dönüşüm adımlarını izler. Haberciliğin yanı sıra sektörel raporlar, konferans, atölye ve webinarlar düzenleyerek kurumlarla iş birliği yapması, onu yayın ile danışmanlık arasında konumlandırır. Yeşil Sözlük, röportajlar ve etkinlikler bölümü sektör terminolojisini ve gündemdeki aktörleri izlemek için kullanılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yeşil Endeks; Yeşil Sözlük; Sektörel raporlar ve webinarlar.

Not: Eski taslaktaki Ekoloji Birliği ve Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans adları medya kuruluşu değildir; SEFİA Bölüm 9'da yer alır.

- **SolarBaba**

Medya / yayın · solarbaba.com

Güneş enerjisi, enerji depolama ve elektrikli ulaşım odaklı dijital haber ve topluluk platformudur; sektör şirketlerini üye olarak kabul eder ve kendini Türkiye'nin en eski enerji dönüşümü platformu olarak tanıtır. Türkiye ve dünya haberleri, iş ilanları, mevzuat ve rapor bölümlerinin yanı sıra dönemsel SolarGazete bültenini yayımlar; Enerji Depolama Zirvesi, meskenGES, SolarVizyon ve YEP gibi etkinlik ve projeler düzenler. Hedefleri arasında güneş kurulu gücünün 100 GW'a ulaşması ile balkon ve mesken GES'lerin yaygınlaşmasını sayması, platformu lisanssız üretim ve öz tüketim düzenlemelerinde savunuculuk yapan bir aktör haline getirir. SolarGazete sayıları YEKA, depolama ve izin mevzuatındaki değişiklikleri özetler.

Başlıca yayın ve kaynaklar: SolarGazete (dönemsel bülten); Enerji Depolama Zirvesi; meskenGES ve SolarVizyon etkinlikleri.

İlişkili: GÜNDER, GENSED

Not: Eski taslaktaki Solar Türkiye (solartrkiye.com bir ekipman satış sitesi), PV Türkiye ve Rüzgar Enerjisi Haber adları için yayın bulunamadı.

- **Madencilik Türkiye Dergisi**

Medya / yayın · madencilikturkiye.com

Ankara'daki Mayeb Basın Yayın İnsan Kaynakları Ltd. Şti. tarafından yayımlanan, madencilik ve yer bilimleri alanında basılı ve dijital sektör dergisidir; genel koordinatör ve editörü Onur Aydın'dır. Eylül 2026'da 137. sayısı çıkmıştır ve sayılar sitede PDF olarak erişilebilir. Maden şirketleri, kamu kurumları ve STK'lara ilişkin haberler, teknik tanıtımlar, sektör değerlendirmeleri ve köşe yazıları yayımlar; kömür ve metal madenciliği, maden kurtarma, rehabilitasyon ve iş güvenliği gündemini izler. Maden ruhsatları, çevre izinleri ve kömür üretiminin geleceği tartışmalarında sanayi tarafının görüşlerini aktaran başlıca yayındır. MT Bülten, MT Rehber, Rehabilitasyon Veritabanı ve etkinlik takvimi başvuru araçlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Madencilik Türkiye Dergisi (sayı 137, Eylül 2026); MT Bülten; MT Rehber; Rehabilitasyon Veritabanı.

İlişkili: TMD, MADENMO, MAPEG

- **Elektrik Dünyası Dergisi**

Medya / yayın · elektrikdunyasi.com.tr

HCS Yayıncılık tarafından yaklaşık 38 yıldır her ay basılan elektrik, aydınlatma, elektronik, otomasyon ve enerji sektörü dergisidir; Eylül 2026 sayısı 374. sayıdır. İmtiyaz sahibi ve genel yayın yönetmeni Atahan Hacısalihoğlu'dur; dergi elektrik mühendisleri ve teknisyenleri odaları, belediyeler ve sektör firmalarına kargoyla dağıtılır, fuarlarda da yer alır. Ürün tanıtımları, röportajlar, teknik makaleler ve akademisyen yazılarıyla elektrik ekipmanı, tesisat ve aydınlatma üreticilerinin pazarını izler. Aynı alanda elektrikhaber.com gibi dijital siteler de bulunmakla birlikte, düzenli basılı sayı ve dergi arşivi sunan yerleşik yayın olarak ekipman tedarik zincirini takip etmek için başvurulacak ana kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik Dünyası (aylık, sayı 374 Eylül 2026); Dergi arşivi.

İlişkili: ETMD, TET

Not: Eski taslaktaki Elektrik Rehberi adlı yayına ait çalışan site bulunamadı; Elektrik Haber (elektrikhaber.com) açıklamada anıldı.

12.2 Basılı ve süreli dergiler

Sektör dergileri ile genel ekonomi basınının enerji servislerini kapsar. Meslek odaları ve derneklerin kendi dergileri (EMO, MMO, Maden Mühendisleri Odası, TPJD, PETFORM, TENVA) ilgili kurum maddelerinin yayınlar alanında verilmiştir.

- **Uzman Gözüyle Enerji Dergisi**

Medya / yayın · enerjiuzmanlari.org.tr/uzman-gozuyle-enerji-dergisi-pdf

Enerji Uzmanları Derneğinin çıkardığı süreli dergidir; dernek üyelerinin büyük bölümü EPDK ve kamu enerji kurumlarında görev yapan veya yapmış uzmanlardan oluşur. Dergide elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarının düzenlenmesi, lisanslama, tarife, piyasa tasarımı ve Ar-Ge gibi konularda uzmanların kaleme aldığı makaleler yayımlanır; son sayılardan biri EPDK'nın 25. yılına ayrılmıştır. Yazarlarının düzenleyici kurum deneyimi, dergiyi mevzuatın gerekçesini ve uygulamadaki yorumunu anlamak isteyenler için akademik dergiler ile haber siteleri arasında özgün bir kaynak yapar. Tüm sayılar dernek sitesinde PDF olarak erişilebilir; basılı abonelik formu da sunulmaktadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Uzman Gözüyle Enerji (35. sayı: EPDK 25. yıl özel sayısı); Ar-Ge özel sayısı.

İlişkili: EUD, EPDK

- **Enerji & Doğalgaz Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 1988 · enerjivedogalgaz.com

Teknik Yayıncılık A.Ş.'nin (B2B Medya) 1988'den beri çıkan Doğalgaz dergisi ile 2000'de yayına başlayan Enerji ve Çevre dergisini 2025'te birleştirerek oluşturduğu, iki ayda bir basılan sektör dergisidir. Enerji politikaları, kojenerasyon, doğal gaz altyapısı, merkezi ve bireysel ısıtma, kazan ve baca sistemleri, gaz güvenliği ile yenilenebilir enerji konularında söyleşi, dosya ve teknik makale yayımlar. Doğal gaz dağıtım şirketleri, tesisat firmaları ve ekipman üreticilerinin bulunduğu yerleşik yayınlardan biridir. Sitede yakıt ve doğal gaz birim fiyatı tabloları ile e-dergi arşivi bulunur; Enerji Çevre portalı (enerji-dunyasi.com) enerji ve çevre haberlerini ayrıca sürdürür. Yayıncı şirket Eylül 2026'da yeni ortaklık yapısına geçmiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji & Doğalgaz (iki ayda bir, 2025'ten itibaren); Doğalgaz birim fiyatları tablosu; E-dergi arşivi; Enerji Çevre portalı.

İlişkili: GAZBİR, TTMD

Not: Doğalgaz (1988) ve Enerji ve Çevre (2000) dergileri 2025'ten itibaren Enerji & Doğalgaz adıyla tek dergi olarak çıkıyor. Aynı yayıncının Tesisat dergisinin kurucusu Eylül 2026 sayısında emekliliğini duyurdu; şirket yeni ortaklarla devam ediyor.

- **Rüzgar Enerjisi Dergisi**

Medya / yayın · ruzgarenerjisi.com.tr

Moneta Medya Grubu tarafından yayımlanan rüzgar enerjisi sektör dergisi ve haber portalıdır; 2011'de Finans Yayıncılık adıyla kurulan şirket 2015'te Moneta Medya Grubu olarak yeniden markalaşmış, yayınlarını PressReader üzerinden de dağıtmaktadır. Dergi ve portal rüzgar santralleri, deniz üstü rüzgar, türbin bileşenleri, işletme-bakım, ölçüm sistemleri ve enerji depolama konularında haber, röportaj ve teknik içerik sunar; TÜREK gibi sektör etkinliklerinden söyleşiler yayımlar. Yerli türbin ve aksam üretimi ile YEKA RES yarışmaları gündeminde tedarik zinciri firmalarını izlemek için kullanılır. Aynı grup Biyoenerji Dergisi'ni de (biyoenerjidergisi.com) yayımlamaktadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Rüzgar Enerjisi Dergisi (Dergilik bölümünde sayılar); A'dan Z'ye Rüzgar Santrali rehberi; Biyoenerji Dergisi (aynı yayıncı).

İlişkili: TÜREB, TÜREK

Not: Eski taslakta Güç Dergisi olarak anılan yayın Moneta'nın Güç Aktarım Sistemleri dergisidir; mekanik güç aktarımı konulu olduğundan kapsam dışı bırakıldı.

- **GÜNDERGİ**

Medya / yayın · gunder.org.tr/gundergi

Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu Türkiye Bölümü (GÜNDER) tarafından Türkçe ve İngilizce hazırlanan, yılda dört sayı yayımlanan güneş enerjisi sektör dergisidir; 2026'da 38. sayısına ulaşmıştır. Kamu, özel sektör ve üniversite temsilcilerine gönderilir, ulusal ve uluslararası fuarlarda dağıtılır. Kapak dosyalarında yerinde üretim ve depolama, COP31 ve iklim diplomasisi, panel geri dönüşümü, solar termal ve fotovoltaiik teknolojileri gibi konular işlenir; GÜNDER'in katkı verdiği küresel pazar raporlarından değerlendirmeler de yer alır. Dernek görüşünü taşıdığı için lisanssız üretim, depolama ve YEKA düzenlemelerinde güneş sektörünün taleplerini izlemek için kullanılır. GÜNDER'in Solar.ist haber portalı ile birlikte takip edilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: GÜNDERGİ (üç ayda bir, Türkçe-İngilizce); Solar.ist haber portalı.

İlişkili: GÜNDER

Not: Eski taslaktaki Güneş Enerjisi Dergisi / Solar Dergisi adlı girişin karşılığı olarak GÜNDER'in dergisi GÜNDERGİ bulundu; o adlarla ayrı bir basılı dergi bulunamadı.

- **ST Endüstri Medya**

Medya / yayın · stendustri.com.tr

Radyo, televizyon, dergi, forum ve zirve formatlarında yayın yapan endüstriyel B2B medya grubudur; imtiyaz sahibi Recep Akbayrak'tır. Otomasyon, robot yatırımları, bakım, depolama çözümleri ve inşaat malzemeleri dergilerinin yanında enerji konularını Enerjisini Üreten Fabrikalar başlıklı bölümde toplar. Bu bölümde sanayi tesislerinin çatı GES yatırımları, enerji etütleri, verimlilik destekleri, depolama düzenlemeleri ve karbon maliyetine hazırlık gibi haberler yer alır. Enerji yoğun sanayinin öz tüketim ve verimlilik kararlarını üretici gözünden izlemek için yararlı bir kaynaktır; ayrı bir enerji dergisi bulunmamakta, içerik e-dergiler ve haber sitesi üzerinden yayımlanmaktadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerjisini Üreten Fabrikalar haber bölümü; E-dergiler (otomasyon, bakım, depolama).

Not: Eski taslaktaki ST Enerji adlı ayrı bir dergi bulunamadı; grubun enerji içeriği Enerjisini Üreten Fabrikalar bölümünde.

- **Termodinamik Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 1992 · termodinamik.info

Doğa Sektörel Yayın Grubu (DSYG) tarafından 1992'den beri aylık yayımlanan ısıtma, soğutma, havalandırma, klima ve tesisat dergisidir; Eylül 2026 sayısı 409. sayıdır. Mekanik tesisat tasarımı, müşavirlik, taahhüt ve tesis işletmeciliğine yönelik teknik yazılar, çeviriler, proje haberleri, söyleşiler ve ürün tanıtımları yayımlar. Binalarda enerji verimliliği, ısı pompaları, bölgesel ısıtma ve doğal gazlı sistemler konusundaki uygulama bilgisini mühendis okurlara taşıması, bina enerji performansı ve ısınmada elektrifikasyon tartışmalarında onu sahaya yakın bir kaynak yapar. Sitede son sayı ile 1992'ye uzanan arşiv, Sektörün Hafızası bölümü ve aylık e-bülten bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Termodinamik (aylık, sayı 409 Eylül 2026); 1992'den bu yana sayı arşivi; Sektörün Hafızası bölümü.

İlişkili: Yeni Enerji, TTMD

Not: Eski taslakta aynı yayıncıya atfedilen Tesisat dergisi Teknik Yayıncılık A.Ş.'ye (B2B Medya) aittir; ISK Teknik adlı yayın bulunmamaktadır.

- **ETMD Bizden Haberler Dergisi (ETMD)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2000 · etmd.org.tr/etmd-dergileri

22 Şubat 2000'de kurulan ve sitesinde Elektrik Mühendisleri Derneği adını kullanan ETMD'nin süreli yayınıdır; Ağustos 2026'da 122. sayısı çıkmıştır. Dernek, elektrik tesisatı proje, tasarım ve uygulamasında uluslararası standartların Türkiye'de uygulanmasını amaçlar; teknik kütüphane, ETMD Akademi eğitimleri, seminerler, paneller ve üniversite etkinlikleri düzenler, şube ve temsilcilikler aracılığıyla faaliyet gösterir. Dergi dernek haberleri, üye firmaların gelişmeleri ve teknik içerikleri bir araya getirir. Elektrik tesisat yönetmelikleri, bina elektrik güvenliği ve mühendislik uygulama standartları konusunda serbest çalışan mühendislerin görüşünü yansıtmaları nedeniyle TMMOB EMO yayınlarını tamamlayıcı bir kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bizden Haberler (sayı 122, Ağustos 2026); ETMD Akademi eğitimleri; Teknik kütüphane.

İlişkili: EMO, Elektrik Dünyası Dergisi

Not: Derneğin tam adı sitede Elektrik Mühendisleri Derneği olarak geçiyor; ETMD kısaltmasının açılımı sitede açıklanmıyor.

- **Yeşeren Enerji Dergisi**

Medya / yayın · yeserenerji.com

Yenilenebilir enerji, çevre ve bilim okuryazarlığını desteklemek amacıyla gönüllü bir kadro tarafından çıkarılan, reklamsız ve ticari olmayan dijital dergidir (ISSN 2718-0131). Öğrenciler ve genç profesyonellerin yazdığı makaleler, medya içerikleri ve çocuklara yönelik çevre kitabı tanıtımları yayımlar; site düzenli olarak güncellenmektedir. Ticari yayınlardan farklı olarak sektör haberinden çok enerji dönüşümünü genç kuşağa anlatmaya odaklanır ve üniversite öğrencilerinin sektöre ilk yazılarını yayımladığı bir alan sunar. Enerji alanında kariyer planlayan öğrenci toplulukları ve eğitimciler için tanıtım ve iletişim kanalı olarak değerlendirilebilir; makale arşivi ve sosyal medya hesapları başlıca erişim noktalarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Makale arşivi; Çocuk kitapları ve çevre okuryazarlığı içerikleri.

- **İş ve ekonomi dergilerinin enerji dosyaları: Ekonomist, Capital, Fortune Türkiye, Para, Platin**

Medya / yayın

Bu madde, enerji sektörüne düzenli dosya ve sıralama ayıran genel iş dergilerini kapsar. Ekonomist, Capital, Fortune Türkiye, Para ve Platin dergileri enerji şirketlerinin üst yöneticileriyle röportajlar, yatırım ve birleşme-satın alma haberleri ile sektör dosyaları yayımlar. Capital 500 ve Fortune 500 Türkiye gibi büyük şirket sıralamaları, enerji dağıtım, üretim ve akaryakıt şirketlerinin ciro ve kârlılık karşılaştırması için sık başvurulmuş listelerdir. Bu yayınlar teknik ayrıntıdan çok şirket stratejisi ve iş dünyasının bakışını yansıtır; yöneticilerin kamuoyuna verdiği mesajlar ve sektörün finansal görünümü için kaynaktır. Her biri kendi sitesinde dijital içerik ve arşiv sunmaktadır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Capital 500; Fortune 500 Türkiye; Enerji özel dosyaları.

- **Ekonomi gazeteleri: Dünya Gazetesi ve Ekonomim**

Medya / yayın · dunya.com/enerji

Türkiye'nin yerleşik ekonomi gazeteleri olan Dünya ve Ekonomi gazetesinin dijital yayını Ekonomim, enerji sektörünü günlük haber, köşe yazısı ve ek dosyalarla izler. Dünya Gazetesi sitesinde ayrı bir enerji bölümü bulunur; piyasa fiyatları, yatırım kararları, kamu ihaleleri ve sanayicinin enerji maliyeti şikâyetleri bu bölümde toplanır. Ekonomi gazetelerinin enerji muhabirleri ve yazarları, elektrik ve doğal gaz tarifelerindeki değişikliklerin sanayi ve hane bütçesine etkisini iş dünyası perspektifinden yorumlar. Bakanlık ve düzenleyici kurum açıklamalarının piyasa katılımcılarına ilk

ulaştığı kanallar arasında yer alırlar; özel ekler ve sektör toplantıları da bu gazetelerin düzenli etkinlikleridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dünya Gazetesi enerji bölümü; Ekonomim enerji haberleri.

Not: Eski taslaktaki Nasıl Bir Ekonomi sitesine ulaşılamadı; listeden çıkarıldı. Ekonomim adresi: <https://www.ekonomim.com>

- **Anadolu Ajansı Enerji Haberleri ve AA Enerji Terminali (AA)**

Medya / yayın · aa.com.tr/en/energy

Anadolu Ajansı'nın enerji alanındaki haber servisi; Türkçe ve İngilizce yayın yapar, İngilizce enerji bölümü petrol, doğal gaz, LNG-LPG, elektrik, yenilenebilir enerji, düzenleme, enerji diplomasisi, finans ve analiz alt başlıklarına ayrılmıştır. Abonelik temelli AA Enerji Terminali ise piyasa verisi, fiyat ve haberleri profesyonel kullanıcılara sunar. Devlet haber ajansı olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, BOTAŞ, TPAO ve EPDK açıklamalarının ilk duyurulduğu kanallardan biridir; Türkiye'nin gaz ticaret merkezi, boru hattı diplomasisi ve Karadeniz gazı gibi konulardaki resmî tutumunu yabancı okura aktarır. Diğer yayın organlarının enerji haberlerinin önemli bölümü AA kaynaklıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: AA Energy (İngilizce enerji servisi); AA Enerji Terminali (abonelik).

İlişkili: ETKB, BOTAŞ, TPAO, EPDK

Not: Türkçe enerji kategorisi sayfası statik olarak içerik döndürmüyor; İngilizce enerji servisi adresi verildi.

- **Ekonomi televizyonları: Bloomberg HT, CNBC-e, Ekotürk, NTV**

Medya / yayın · bloomberght.com/enerji

Bu madde, enerji konularına düzenli yayın süresi ayıran ekonomi kanallarını kapsar. Bloomberg HT sitesinde ayrı bir enerji bölümü bulunur ve Bloomberg'in küresel emtia haberlerini Türkçeye aktarır; CNBC-e, Ekotürk ve NTV'nin ekonomi yayınları ise enerji şirketlerinin yöneticileri, bakanlık yetkilileri ve analistlerle yapılan söyleşilerle sektör gündemini geniş izleyiciye taşır. Petrol ve doğal gaz fiyatları, elektrik ve doğal gaz tarifelerine gelen zamlar, halka arzlar ve büyük yatırım duyuruları bu kanalların öne çıkardığı başlıklardır. Piyasa katılımcılarının kamuoyuna yönelik mesajlarını ve analistlerin fiyat beklentilerini izlemek için kullanılır; yayın arşivleri kanalların sitelerinde bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bloomberg HT enerji bölümü; Ekonomi programları arşivleri.

- **Ulusal gazetelerin ve dijital haber sitelerinin enerji yazarları**

Medya / yayın

Bu madde, enerji konularında düzenli köşe yazısı ve haber üreten ulusal basını kategori olarak ele alır. Hürriyet, Milliyet, Sabah, Habertürk, Sözcü, Cumhuriyet, Yeni Şafak ve Karar gibi gazetelerin ekonomi servisleri ile T24, Diken, Medyascope ve Gazete Oksijen gibi dijital yayınlar, elektrik ve doğal gaz zamları, nükleer program, kömür santralleri ve maden projeleri üzerine kamuoyu tartışmasının büyük bölümünü yürütür. Farklı siyasi eğilimlerdeki yayınların enerji politikalarını nasıl çerçevelediğini karşılaştırmak, paydaş iletişimi planlayanlar için önemlidir. Sürekli enerji köşesi olan yazarlar, rehberin kanaat önderleri ve uzman ağları maddesi için temel kaynak havuzunu oluşturur.

12.3 Uluslararası fiyat ajansları ve enerji medyası

Türk enerji sözleşmelerinde referans alınan fiyat raporlama ajansları ile Türkiye'yi uluslararası okura aktaran haber kuruluşlarını kapsar. Bu hizmetlerin çoğu abonelik temellidir.

- **Montel News**

Medya / yayın · montelnews.com/tr

Norveç kökenli Montel grubunun Avrupa enerji piyasaları haber ajansıdır; elektrik, doğal gaz, LNG, kömür, petrol, karbon, menşe garantisi ve PPA piyasalarında gerçek zamanlı haber ve veri hizmeti sunar. Türkçe sürümü Türkiye'yi Güneydoğu Avrupa masası kapsamında izler ve EPIAŞ piyasa takas fiyatı, doğal gaz yakıtlı üretim, yenilenebilir üretim ve LNG ithalatı gibi verileri günlük haberleştirir. Montel Markets, EnAppSys ve Energy Quantified gibi veri ve tahmin ürünleriyle ticaret şirketlerinin temel iş aracıdır. Türkiye'nin Avrupa elektrik ve gaz piyasalarıyla entegrasyonu, sınır ötesi ticaret ve gaz ticaret merkezi hedefi açısından yabancı yatırımcıların Türkiye'yi okuduğu kaynaklardan biridir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Montel News Türkçe; Montel Markets; EnAppSys ve Energy Quantified veri ürünleri.

İlişkili: EPIAŞ

Not: Abonelik temelli hizmet; bazı haberler ücretsiz okunabiliyor.

- **S&P Global Commodity Insights (Platts)**

Medya / yayın · Kuruluş: 1909 · spglobal.com/commodity-insights/en

S&P Global şirketinin emtia bilgi birimidir; kökeni 1909'da kurulan Platts'a dayanır ve Platts adı fiyat değerlendirmelerinde marka olarak kullanılmaya devam eder. Ham petrol, rafine ürünler, LPG, LNG, doğal gaz, elektrik ve karbon için referans fiyat değerlendirmeleri yayımlar; Dated Brent gibi Platts değerlendirmeleri petrol ve ürün ticaretinde sözleşme fiyatlarının dayanağıdır. Türkiye'nin ham petrol ve ürün ithalatı, akaryakıt fiyatlandırması, LNG alımları ve BOTAŞ'ın uzun dönemli gaz sözleşmelerinin endekslenmesi dolaylı biçimde bu fiyatlara bağlıdır. Ücretli terminal ve raporlarının yanında sitede ücretsiz haber, analiz ve podcast içerikleri sunulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Platts fiyat değerlendirmeleri; Commodity Insights haber ve analizleri; Podcast ve piyasa raporları.

İlişkili: BOTAŞ

Not: Site otomatik isteklere 403 döndürüyor (bot koruması); tarayıcıdan erişilebilir.

- **Argus Media (Argus)**

Medya / yayın · Kuruluş: 1970 · argusmedia.com

Londra merkezli bağımsız fiyat raporlama ajansıdır; 1970'te kurulmuştur. Ham petrol, rafine ürünler, LPG, doğal gaz, LNG, kömür, gübre, metal ve emisyon piyasalarında fiyat değerlendirmeleri, piyasa haberleri ve analizler yayımlar. Argus değerlendirmeleri özellikle LPG, kömür ve bazı ürün piyasalarında sözleşme fiyatlarına referans olarak kullanılır. Türkiye'nin LPG ithalatı, ithal kömür alımları, akaryakıt ürün ticareti ve gübre sanayisinin girdi maliyetleri bu fiyatlarla yakından ilişkilidir; ayrıca TR ETS pilot kapsamındaki demir-çelik, çimento ve gübre gibi sektörlerin emtia maliyetleri de Argus raporlarında izlenir. Hizmetler abonelik temellidir; sitede ücretsiz haber ve yorumlar da bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Argus fiyat değerlendirmeleri; Piyasa haberleri ve analizleri.

Not: Eski taslakta ICIS ve Platts ile tek maddede yer alıyordu; ayrı maddeye alındı.

- **ICIS**

Medya / yayın · icis.com

RELX grubuna bağlı emtia ve enerji piyasa istihbaratı şirketidir. Avrupa doğal gaz ve elektrik piyasalarında, LNG, karbon ve kimya sektörlerinde fiyat değerlendirmeleri, haber, arz-talep analizleri ve tahmin modelleri sunar; Avrupa gaz merkezleri için yayımladığı fiyat değerlendirmeleri sözleşmelerde referans olarak kullanılır. Türkiye'nin LNG ithalatı, Avrupa'ya gaz transit ve ticaret merkezi olma iddiası, TürkAkım ve Trans Adriyatik gibi hatlardan geçen akışlar ICIS analizlerinde düzenli olarak ele alınır. Karbon piyasası analizleri AB ETS ile bağlantı ve SKDM tartışmaları açısından da izlenmektedir. Ürünleri aboneliklidir; sitede ücretsiz analiz ve haber örnekleri yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ICIS gaz ve elektrik fiyat değerlendirmeleri; LNG ve karbon piyasası analizleri.

İlişkili: BOTAŞ

Not: Eski taslakta Argus ve Platts ile tek maddede yer alıyordu; ayrı maddeye alındı.

- **Uluslararası ekonomi basını: Reuters, Bloomberg, Financial Times**

Medya / yayın

Bu madde, Türkiye enerji haberlerini uluslararası yatırımcıya taşıyan küresel ekonomi haber kuruluşlarını kapsar. Reuters ve Bloomberg'in İstanbul ve Ankara'daki muhabirleri BOTAŞ gaz anlaşmaları, TPAO keşifleri, Akkuyu nükleer santrali, yenilenebilir enerji ihaleleri ve enerji şirketlerinin borçlanmaları hakkında sık alıntılanan haberler yayımlar; Financial Times ise Türkiye'nin enerji diplomasisi ve ekonomi politikası üzerine analiz ve yorumlarla öne çıkar. Bloomberg'in araştırma birimi BloombergNEF enerji dönüşümü yatırım verileri sağlar. Bu yayınlar

yabancı fonların ve kredi kuruluşlarının Türkiye algısını biçimlendirdiğinden, halka arz, eurobond ve proje finansmanı süreçlerinde yakından izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Reuters enerji haberleri; Bloomberg ve BloombergNEF raporları; Financial Times Türkiye analizleri.

İlişkili: OIES

Not: Reuters: <https://www.reuters.com/business/energy/> ; Bloomberg: <https://www.bloomberg.com> ; FT: <https://www.ft.com> (bot korumalı siteler).

- **Carbon Pulse**

Medya / yayın · Kuruluş: 2015 · carbon-pulse.com

Londra merkezli, 2015'te kurulmuş abonelik temelli karbon piyasası ve iklim politikası haber servisidir. Emisyon ticaret sistemleri, gönüllü karbon piyasaları, karbon sınır düzenlemeleri ve iklim finansmanına ilişkin günlük haberleri dünya genelinde izler. Türkiye açısından Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi'nin (TR ETS) pilot dönemi, tahsis kuralları, İklim Kanunu'nun uygulama yönetmelikleri ve AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması karşısında Türk ihracatçıların durumu gibi konularda ayrıntılı ve hızlı haber yapan az sayıdaki uluslararası kaynaktan biridir. Karbon piyasası danışmanları, kapsam içindeki sanayi şirketleri ve yatırımcılar tarafından takip edilir; bazı başlıklar ücretsiz okunabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Günlük karbon piyasası haberleri; Emisyon ticaret sistemleri bültenleri.

İlişkili: İDB, TR ETS Danışma Kurulu

Not: Site otomatik isteklere 403 döndürüyor (bot koruması); RSS akışı güncel.

- **Türkiye'yi izleyen uluslararası sektörel yayınlar**

Medya / yayın

Bu madde, Türkiye piyasasını düzenli olarak haberleştiren uluslararası uzmanlık yayınlarını bir arada verir. pv magazine güneş enerjisi ve depolama, Windpower Monthly ile Recharge rüzgar ve yenilenebilir enerji yatırımları, Hydrogen Insight hidrojen projeleri, Natural Gas World ve Interfax Energy doğal gaz ve LNG, Energy Intelligence ise petrol ve gaz jeopolitiği alanında Türkiye haberleri yayımlar; Energy Monitor enerji dönüşümü politikalarını izler. YEKA sonuçları, türbin ve panel tedarik anlaşmaları, gaz ticaret merkezi girişimleri ve hidrojen stratejisi bu yayınlarda uluslararası okura ulaşır. Çoğu kısmen ücretli olup e-bültenleri ücretsiz alınabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: pv magazine; Windpower Monthly; Recharge; Hydrogen Insight; Natural Gas World; Interfax Energy; Energy Intelligence; Energy Monitor.

Not: Adresler: pv-magazine.com, windpowermonthly.com, rechargenews.com, hydrogeninsight.com, naturalgasworld.com, interfaxenergy.com, energyintel.com, energymonitor.ai. Carbon Pulse ayrı madde olarak verildi.

12.4 Akademik ve hakemli dergiler

Bu alt bölüm, enerji, madencilik, nükleer ve iklim alanında Türkiye'de yayımlanan ya da Türkiye kökenli olup sektör tartışmalarına akademik zemin sağlayan başlıca hakemli dergileri ve bu dergilere erişimin ana altyapıları olan DergiPark ile TR Dizin'i tanıtır. Dergilerin yayıncı, periyot, dizin ve son sayı bilgileri 22 Eylül 2026 itibarıyla dergi sayfalarından doğrulanmıştır; daha geniş liste 12.5'teki tablodadır.

- **DergiPark Akademik**

Veri / kaynak · dergipark.org.tr

TÜBİTAK ULAKBİM'in Türkiye'de yayımlanan akademik hakemli dergilere sunduğu elektronik barındırma ve editoryal süreç yönetimi platformudur. Makale başvurusu ve hakem değerlendirmesi, yayımlama altyapısı, DOI atama, TR Dizin ve DOAJ entegrasyonu hizmetleri verir; dergilerin içeriğine ve yönetimine karışmaz. Üniversitelerin, meslek odalarının, kamu kurumlarının ve derneklerin çıkardığı binlerce derginin arşivi tek adreste toplandığından enerji, madencilik ve iklim alanındaki ulusal akademik üretime ulaşmanın ana giriş noktasıdır. Dergi sayfalarında künye, yayın periyodu, dizin bilgisi ve açık erişimli arşiv bulunur; Keşfet bölümü dergileri konu etiketleriyle listeler. Bu rehberdeki 12.5 tablosu DergiPark dergi listesinden derlenmiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dergi künyeleri ve açık erişimli makale arşivleri; Keşfet: konu etiketli dergi listesi; DergiPark Trendler sayfası.

İlişkili: TÜBİTAK, TR Dizin

- **TR Dizin**

Veri / kaynak · trdizin.gov.tr

TÜBİTAK ULAKBİM tarafından yürütülen ulusal atıf dizinidir; 2013 sonuna kadar Ulusal Veri Tabanları (UVT) adıyla anılmış, 2000'den beri web üzerinden taranabilmektedir. Fen ve sosyal bilimler alanındaki ulusal hakemli dergileri, uzman komitelerin uyguladığı Dergi Değerlendirme Kriterlerine göre yıl bazında değerlendirerek dizine alır. Üniversitelerarası Kurul doçentlik başvurularında TR Dizin'de taranan dergilerdeki yayınlar dikkate alındığından, bir enerji veya maden dergisinin dizinde bulunması aldığı makale niteliğini doğrudan etkiler. Dergi arama ekranı her derginin hangi yıllar için dizinlendiğini, yayın periyodunu ve konu alanını, örneğin Enerji ve Yakıtlar ile Maden İşletme ve Cevher Hazırlama alanlarını gösterir; bu bölümdeki dizin bilgilerinin bir kısmı buradan teyit edilmiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Dergi Listesi; Dergi Değerlendirme Kriterleri; Yayın, yazar ve kurum arama.

İlişkili: TÜBİTAK, DergiPark Akademik

- **Bilimsel Madencilik Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 1960 · dergipark.org.tr/tr/pub/madencilik

TMMOB Maden Mühendisleri Odası'nın hakemli bilimsel yayınıdır; TR Dizin kayıtlarına göre 1960'tan beri aynı oda tarafından çıkarılan Madencilik Dergisi'nin devamıdır ve DergiPark künyesinde yılda dört sayı (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) öngörülür. Maden işletme, cevher hazırlama, kaya mekaniği, kömür ve madenlerde iş güvenliği konularında özgün araştırmalar yayımlar. Linyit ve taşkömürü üretimi, maden kazalarının ardından gündeme gelen güvenlik düzenlemeleri ve kritik ham maddeler gibi tartışmalarda Türkiye'deki maden mühendisliği bilgisinin başlıca akademik kayıdıdır. TR Dizin kaydı 2022 yılına kadar uzanır; sayılar son dönemde gecikmeli çıkmakta olup son sayı Ekim 2025'te yayımlanmıştır. Arşivi DergiPark'ta açık erişimlidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bilimsel Madencilik Dergisi (DergiPark künyesine göre üç ayda bir).

İlişkili: MADENMO, TMMOB

Not: Önceki adı Madencilik Dergisi. Bölüm 12.2'deki Madencilik Dergisi (Maden Mühendisleri Odası) girişiyle aynı yayını; birleştirilmesi önerilir.

- **Bor Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 2016 · dergipark.org.tr/tr/pub/boron

TENMAK Bor Araştırma Enstitüsü'nün (BOREN) 2016'da yayına başlattığı hakemli dergidir; İngilizce adı Journal of Boron'dur ve yılda dört sayı (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) çıkar. Kendisini bor elementini konu alan ilk ve tek resmî süreli dergi olarak tanımlar; fizik, kimya, malzeme bilimi, tıp, enerji, tarım ve madencilik gibi borla ilgili geniş bir alanda makale yayımlar ve akademi ile sanayi arasında bilgi akışını hedefler. Dünya bor rezervlerinin büyük bölümünü barındıran Türkiye'nin bu ham maddeyi katma değerli ürüne dönüştürme politikası açısından alandaki ulusal bilimsel üretimin toplandığı yayındır. Scopus, TR Dizin ve EBSCO'da taranır; Eylül 2026'da BORON 2025 özel sayısını yayımlamıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bor Dergisi (üç ayda bir); BORON özel sayıları.

İlişkili: BOREN, TENMAK

- **Maden Tetkik ve Arama Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 1936 · dergi.mta.gov.tr

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 1936'dan beri yayımladığı hakemli yerbilimleri dergisidir; İngilizce adı Bulletin of the Mineral Research and Exploration'dır ve yılda üç sayı (Nisan, Ağustos, Aralık) çıkar. Jeoloji, maden yatakları, jeokimya, jeofizik ve tektonik alanlarında makaleler yayımlar; amaç ifadesinde MTA'nın yerbilimleri araştırmalarını kamuoyuna ve yurt dışına duyurmak öne çıkar. Kömür, jeotermal ve metalik maden arama faaliyetlerinin büyük kısmını kamu adına yürüten kurumun bilimsel vitrini olduğundan, arama ve ruhsat politikalarını izleyenler için temel

kaynaktır. Emerging Sources Citation Index, Scopus, TR Dizin ve DOAJ'da taranır; Ağustos 2026'da 180. cildi yayımlanmıştır. Kurum 2022'den beri ayrıca MTA Yerbilimleri ve Madencilik Dergisi'ni çıkarır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Maden Tetkik ve Arama Dergisi (yılda üç sayı); MTA Yerbilimleri ve Madencilik Dergisi (yılda iki sayı).

İlişkili: MTA

- **Türkiye Jeoloji Bülteni**

Medya / yayın · Kuruluş: 1947 · dergipark.org.tr/tr/pub/tjb

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın 1947'den beri yayımladığı, Türkiye'nin en eski yerbilimleri dergilerinden biridir; İngilizce adı Geological Bulletin of Turkey'dir ve yılda üç sayı (Ocak, Nisan, Ağustos) ile özel sayılar çıkarır. Tektonik, stratigrafi, petrol jeolojisi, maden yatakları, jeokimya ve uygulamalı jeoloji alanlarında makaleler basar. Petrol ve doğal gaz arama havzalarının, jeotermal sahaların ve maden alanlarının jeolojik çerçevesine ilişkin ulusal literatürün önemli bölümü burada birikmiştir; odanın madencilik ve enerji projelerine ilişkin kamuoyu açıklamalarıyla birlikte okunabilir. Aynı oda Jeoloji Mühendisliği Dergisi'ni de yayımlar. Emerging Sources Citation Index ve TR Dizin'de taranır; son sayı Ağustos 2026'da çıkmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Jeoloji Bülteni (yılda üç sayı); Jeoloji Mühendisliği Dergisi (yılda iki sayı).

İlişkili: JMO, TMMOB

- **Turkish Journal of Electrical Engineering and Computer Sciences (Turk J Elec Eng & Comp Sci)**

Medya / yayın · Kuruluş: 1993 · journals.tubitak.gov.tr/elektrik

TÜBİTAK'ın yayımladığı uluslararası hakemli dergidir; cilt numaralandırmasına göre 1993'ten beri çıkar, yılda altı sayı yayımlanır ve yazar ile okurdan ücret alınmayan elmas açık erişim modeli uygulanır. Elektrik mühendisliği, güç sistemleri, kontrol, bilgisayar bilimleri ve bilişim konularında makale basar; güncel sayılarda çok bölgeli şebekelerde yük-frekans kontrolü ve güneş kaynaklı hidrojen sistemleri gibi enerji başlıkları da yer alır. Science Citation Index Expanded ve Scopus'ta taranan Türkiye merkezli az sayıdaki elektrik mühendisliği dergisinden biri olduğundan şebeke, yenilenebilir entegrasyonu ve depolama araştırmalarının uluslararası görünürlüğünde öne çıkar. Etki faktörü ve çeyreklik bilgisi dergi sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Turkish Journal of Electrical Engineering and Computer Sciences (iki ayda bir).

İlişkili: TÜBİTAK

- **EMO Bilimsel Dergi**

Medya / yayın · Kuruluş: 2011 · dergipark.org.tr/tr/pub/emobd

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası'nın 2011'de yayına başlattığı hakemli dergidir; yılda üç sayı (Ocak, Mayıs, Eylül) çıkar ve Türkçe ile İngilizce makale kabul eder. Elektrik, elektronik, bilgisayar, biyomedikal ve kontrol mühendisliği alanlarında özgün araştırma, kısa makale, tematik derleme ve özel sayı yazıları yayımlar; hem araştırmacılara hem sahadaki mühendislere seslenmeyi amaçlar. Odanın enerji politikası, elektrik fiyatları ve özelleştirme üzerine yayımladığı rapor ve açıklamaların yanında meslek örgütünün akademik ayağını oluşturur; elektrik üretimi, şebekeler ve güneş enerjisi konulu çalışmalar düzenli olarak yer alır. TR Dizin'de taranır; arşivi DergiPark'ta açık erişimlidir ve son sayı Mayıs 2026'da çıkmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EMO Bilimsel Dergi (yılda üç sayı).

İlişkili: EMO, TMMOB

Not: Odanın popüler meslek dergisi Elektrik Mühendisliği Dergisi'nden ayrı, hakemli yayındır.

- **Mühendis ve Makina**

Medya / yayın · Kuruluş: 1954 · dergipark.org.tr/tr/pub/muhendismakina

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın hakemli bilimsel dergisidir; DergiPark künyesine göre 1954'ten beri yayımlanır, yılda dört sayı (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) çıkar ve Haziran 2026'da 723. sayısına ulaşmıştır. Makine mühendisliğinin geniş yelpazesinde termodinamik, enerji dönüşümü, yenilenebilir enerji sistemleri, imalat ve malzeme konularında Türkçe ağırlıklı makaleler yayımlar. Odanın Enerji Çalışma Grubu'nun Türkiye enerji görünümü raporları ve enerji verimliliği

kongreleriyle birlikte, makine mühendisliği kamuoyunun enerji dönüşümüne teknik bakışını izlemek için kullanılır. TR Dizin'de taranır; sayılar hem DergiPark'ta hem odanın sitesinde erişilebilir. Aynı oda bina enerji verimliliğine odaklanan Tesisat Mühendisliği dergisini de çıkarır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Mühendis ve Makina (üç ayda bir); Tesisat Mühendisliği (iki ayda bir).

İlişkili: MMO, MMO Enerji, TMMOB

Not: Bölüm 12.2'deki Mühendis ve Makina ve Tesisat Mühendisliği girişleriyle çıkarılır; birleştirilmesi önerilir.

- **Isı Bilimi ve Tekniği Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 1977 · dergipark.org.tr/tr/pub/isibted

Türk Isı Bilimi ve Tekniği Derneği'nin 1977'den beri yayımladığı hakemli dergidir; İngilizce adı Journal of Thermal Science and Technology'dir ve yılda iki sayı (Nisan, Ekim) çıkar. Isı transferi, akışkanlar mekaniği, termodinamik, yanma, ısı enerji depolama ve binalarda enerji verimliliği konularında makaleler basar. Science Citation Index Expanded ve TR Dizin'de taranan, bir dernek tarafından çıkarılan Türk mühendislik dergileri arasında öne çıkar; ısı sistemler, ısı pompaları ve verimlilik araştırmalarının ulusal referans yayınlarından biridir. Derneğin düzenlediği Ulusal Isı Bilimi ve Tekniği Kongresi ile aynı akademik topluluğa hitap eder. Arşivi DergiPark'ta açık erişimlidir; son sayı Mayıs 2026'da yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Isı Bilimi ve Tekniği Dergisi (yılda iki sayı).

- **Journal of Thermal Engineering (JTEN)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2015 · jten.yildiz.edu.tr

Yıldız Teknik Üniversitesi'nin 2015'te yayına başlattığı İngilizce hakemli dergidir; yılda altı sayı (Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül, Kasım) çıkar ve kendi sitesi üzerinden yayımlanır. Isı transferi, termodinamik, soğutma, yanma, yenilenebilir enerji sistemleri ve enerji verimliliği alanlarında deneysel ve sayısal çalışmalar yayımlar; yazar kitlesi büyük ölçüde uluslararasıdır. Emerging Sources Citation Index, Scopus, TR Dizin ve DOAJ'da taranması nedeniyle Türkiye'de yayımlanan ısı enerji mühendisliği dergileri arasında görünürlüğü yüksek olanlardandır. Güncel sayı ve baskı öncesi makaleler dergi sitesinde, önceki ciltler DergiPark'ta yer alır. Aynı üniversite Clean Energy Technologies Journal adlı ikinci bir enerji dergisini de çıkarır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Journal of Thermal Engineering (iki ayda bir).

- **Journal of Energy Systems (JES)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2017 · dergipark.org.tr/en/pub/jes

Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Erol Kurt'un yayıncı ve baş editör olarak künyede yer aldığı, 2017'de kurulmuş İngilizce hakemli dergidir; yılda dört sayı (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) çıkar ve sayfa ücreti almaz. Enerji malzemeleri, ısıtma-soğutma, akıllı şebeke, rüzgâr, fotovoltaik, hidrojen, yakıt pili, güç elektroniği, enerji istatistiği ve enerji-çevre ilişkisi gibi geniş bir enerji sistemleri yelpazesini kapsar. Scopus ve Elsevier Compendex'te taranması, DergiPark'taki enerji odaklı dergiler arasında onu öne çıkarır; hidrojen depolama güvenliği ve mikro şebeke boyutlandırma gibi güncel konular düzenli yer alır. Arşivi DergiPark'ta açık erişimlidir; son sayı Haziran 2026'da yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Journal of Energy Systems (üç ayda bir).

- **International Journal of Energy Studies (IJES)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2016 · dergipark.org.tr/en/pub/ijes

Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi'nin (TESPAM) yayımladığı hakemli dergidir; TR Dizin kaydına göre 2016'da Turkish Journal of Energy Policy adıyla başlamış, sonra bugünkü adını almıştır ve yılda dört sayı (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) çıkar. Baş editörlüğünü Gazi Üniversitesi'nden bir öğretim üyesi yürütür; enerji politikası ve stratejisinin yanı sıra yanma, yenilenebilir enerji ve enerji sistemleri mühendisliği makaleleri de yayımlar. Politika ile mühendisliği aynı çatıda buluşturan az sayıdaki ulusal enerji dergisinden biri olarak TR Dizin'de Enerji ve Yakıtlar alanında taranır. Arşivi DergiPark'ta açık erişimlidir; son sayı Haziran 2026'da yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: International Journal of Energy Studies (üç ayda bir).

İlişkili: TESPAM

Not: Eski adı Turkish Journal of Energy Policy.

- **Turkish Journal of Electrical Power and Energy Systems (TEPES)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2021 · dergipark.org.tr/en/pub/tepkes

Türkiye Elektrik Sanayi Birliği'nin (TESAB) 2021'de yayına başlattığı İngilizce hakemli dergidir; yılda üç sayı (Şubat, Haziran, Ekim) çıkar. Elektrik güç sistemleri, iletim ve dağıtım şebekeleri, elektrik makineleri, güç elektroniği ve yenilenebilir enerji entegrasyonu konularında makale yayımlar. Elektrik ekipmanı üreticilerini temsil eden bir sanayi birliğinin akademik dergi çıkarması, şebeke yatırımları ve yerli ekipman üretimi konularında sanayi ile üniversite arasında köprü kurma çabası olarak öne çıkar. TR Dizin ve EBSCO'da taranır; arşivi DergiPark'ta açık erişimlidir ve son sayı Haziran 2026'da yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Turkish Journal of Electrical Power and Energy Systems (yılda üç sayı).

İlişkili: TESAB

- **International Journal of Energy Economics and Policy (IJEPP)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2011 · econjournals.com/index.php/ijeep

EconJournals tarafından cilt numaralandırmasına göre 2011'den beri yayımlanan, baş editörlüğünü Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ali Acaravcı'nın yürüttüğü uluslararası hakemli enerji ekonomisi dergisidir; yılda altı sayı çıkar ve makale işlem ücreti karşılığında açık erişimli yayımlanır. Enerji tüketimi ile ekonomik büyüme ilişkisi, enerji fiyatlaması, yenilenebilir enerji finansmanı, çevre ekonomisi ve petrol-gaz fiyatları üzerine ağırlıklı olarak ekonometrik çalışmalar basar. Türk editörlü olmakla birlikte yazar kitlesi ve kapsamı küresel olduğundan 12.5'teki ulusal dergi tablosuna alınmamıştır. Derginin güncel dizin sayfasında RePEc, EBSCO, ProQuest ve ABDC listesi yer alır; Scopus ve Web of Science listelenmez.

Başlıca yayın ve kaynaklar: International Journal of Energy Economics and Policy (iki ayda bir).

Not: Ulusal değil, Türk editörlü uluslararası dergi olarak değerlendirildi.

- **International Journal of Renewable Energy Research (IJRER)**

Medya / yayın · Kuruluş: 2011 · ijrer.org

Künyesinde yayıncı olarak Gazi Üniversitesi'nin yer aldığı, baş editörlüğünü Gazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. İlhami Çolak'ın yürüttüğü uluslararası hakemli yenilenebilir enerji dergisidir; cilt numaralandırmasına göre 2011'den beri çıkar, yılda dört sayı yayımlanır ve kâr amacı gütmeyen açık erişim modeliyle kendi sitesinde yer alır. Rüzgâr, hidroelektrik, güneş, biyokütle, jeotermal, dalga, hidrojen ve yakıt pili, lityum iyon bataryalar ile yenilenebilir sistemlerin şebekeye entegrasyonu ve kontrolünü kapsar. Türkiye kökenli olup uluslararası yazar kitlesine ulaşan başlıca yenilenebilir enerji dergilerinden biridir. Sitesinde EI Compendex, Scopus, EBSCO ve Emerging Sources Citation Index'te tarandığı belirtilir; son sayı Haziran 2026 tarihlidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: International Journal of Renewable Energy Research (üç ayda bir).

Not: DergiPark'taki eski kaydı 2015'te kalmıştır; dergi kendi sitesinde yayına devam eder.

- **Turkish Journal of Nuclear Sciences**

Medya / yayın · Kuruluş: 1981 · dergipark.org.tr/tr/pub/tjns

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu'nun (TENMAK) yayımladığı hakemli nükleer bilimler dergisidir; DergiPark künyesine göre 1981'den beri çıkar ve yılda iki sayı (Haziran, Aralık) yayımlanır. Amaç ifadesine göre atom enerjisinin ülke yararına kullanılmasına yönelik bilimsel çalışmaları duyurmak için çıkarılır; nükleer ve radyasyon teknolojileriyle ilgili bilimsel makaleler basar. Akkuyu ile başlayan nükleer enerji programı ve yeni santral projeleri bağlamında ulusal nükleer araştırma kapasitesinin görünür olduğu sınırlı sayıdaki yayından biridir; 2020'de kapatılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun araştırma işlevlerini devralan TENMAK tarafından sürdürülür. Son sayı Ağustos 2026'da DergiPark'ta yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Turkish Journal of Nuclear Sciences (yılda iki sayı).

İlişkili: TENMAK, NÜKEN

- **Çevre, Şehir ve İklim Dergisi**

Medya / yayın · Kuruluş: 2022 · dergipark.org.tr/tr/pub/csid

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 2022'de yayına başlattığı ulusal hakemli akademik dergidir; yılda iki sayı (Haziran, Aralık) ve dönemsel özel sayılar çıkarır. Hem fen hem sosyal bilimlerden çevre, kentleşme ve iklim değişikliği konulu makaleler yayımlar; iklim değişikliğine dirençli kent uygulamaları ve akıllı şehirler gibi temalarda özel sayılar hazırlamıştır. İklim Kanunu, TR ETS ve iklim uyum eylem planlarından sorumlu bakanlığın akademik yayını olarak, kamu politikası ile üniversite araştırmaları arasındaki etkileşimi izlemek için başvurulabilir. DergiPark dizin sayfasında herhangi bir atıf dizini belirtilmemiştir; dokuzuncu sayısı Haziran 2026'da yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Çevre, Şehir ve İklim Dergisi (yılda iki sayı); Akıllı Şehirler Özel Sayısı (2025).

İlişkili: ÇŞİDB, İDB

- **Türkiye Petrol Jeologları Derneği Bülteni (TPJD Bülteni)** *[Doğrulama bekliyor]*

Medya / yayın · Kuruluş: 1988 · tpjd.org.tr/yayinlar

Türkiye Petrol Jeologları Derneği'nin (TPJD) 1988'de yayına başlayan bilimsel bültenidir; derneğin yayın sayfasında 1988-2016 arasındaki ciltler ile beş özel sayı listelenir. Petrol ve doğal gaz jeolojisi, havza analizi, rezervuar nitelikleri ve arama çalışmalarına ilişkin makaleler yayımlamıştır. Türkiye'nin sedimanter havzalarında yürütülen petrol ve gaz arama faaliyetlerine dair Türkçe teknik literatürün önemli bir arşividir ve 1958'de kurulan derneğin bilimsel faaliyetlerinin yazılı kaydını oluşturur. Yayın sayfasındaki son sayı Haziran 2016 tarihli 28. cilttir; TR Dizin kaydı da 2011'de sona ermektedir. Bu tarihten sonra yeni sayı çıkıp çıkmadığı dernek kaynaklarından teyit edilememiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TPJD Bülteni (1988-2016 arşivi); TPJD Bülteni özel sayıları.

İlişkili: TPJD

Not: Dernek sitesinde Haziran 2016 (cilt 28) sonrası sayı yok ve TR Dizin kaydı 2011'de bitiyor; yayının durdurulup durdurulmadığı teyit edilemedi.

12.5 Enerji, iklim, maden ve petrol konulu ulusal hakemli dergiler (DergiPark taraması)

Aşağıdaki tablo, adında veya amaç-kapsam metninde enerji, iklim, madencilik, yerbilimleri, petrol, nükleer, bor ve ısı enerjisi geçen ve 2025-2026 içinde yeni sayı yayımlamış ulusal hakemli dergileri listeler. Parantez içindeki yıl, derginin künyesinde veya TR Dizin kaydında belirtilen başlangıç yılıdır; dizin bilgisi derginin DergiPark dizin sayfasından, DergiPark dışındaki dergilerde kendi sitesinden alınmıştır.

Dergi	Yayıncı	Konu	Dizinler / periyot
Atmosfer ve İklim Dergisi (2023)	İstanbul Teknik Üniversitesi	İklim, meteoroloji	Asian Science Citation Index; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Haziran 2026
Bilimsel Madencilik Dergisi (1960)	TMMOB Maden Mühendisleri Odası	Madencilik, cevher hazırlama, kömür	TR Dizin (kayıt 2022'ye kadar); yılda 4 sayı öngörülür; son sayı Ekim 2025
Bor Dergisi / Journal of Boron (2016)	TENMAK Bor Araştırma Enstitüsü	Bor bilimi ve teknolojisi	Scopus, TR Dizin, EBSCO; yılda 4 sayı; son sayı Eylül 2026 (özel sayı)
Clean Energy Technologies Journal (2022)	Yıldız Teknik Üniversitesi	Temiz enerji, akıllı şebeke, atıktan enerji	Asian Science Citation Index, Scilit; yılda 2 sayı

Dergi	Yayıncı	Konu	Dizinler / periyot
			(Ocak, Temmuz); son sayı Temmuz 2026
Çevre İklim ve Sürdürülebilirlik (2022)	İstanbul Teknik Üniversitesi	Çevre, iklim değişikliği, sürdürülebilirlik	Google Scholar; sürekli yayın; son tamamlanan sayı Kasım 2025, 2026 sayısı açık
Çevre, Şehir ve İklim Dergisi (2022)	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	İklim politikası, çevre, kentleşme	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Haziran 2026
EMO Bilimsel Dergi (2011)	TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası	Elektrik- elektronik mühendisliği, enerji sistemleri	TR Dizin; yılda 3 sayı (Ocak, Mayıs, Eylül); son sayı Mayıs 2026
Geosound (1986)	Çukurova Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü	Yerbilimleri, madencilik, hidrojeoloji	OAJI, Crossref; sürekli yayın; son sayı Haziran 2025
International Journal of Boron Science and Nanotechnology (2024)	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Bor, nanoteknoloji, malzeme	Google Scholar; yılda 3 sayı (Nisan, Ağustos, Aralık); son sayı Ağustos 2026
International Journal of Earth Sciences Knowledge and Applications (2019)	Ekrem Kalkan (şahıs yayıncı)	Yerbilimleri, jeofizik, madencilik	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 3 sayı (Nisan, Ağustos, Aralık); son sayı Eylül 2026
International Journal of Energy and Smart Grid (2016)	Zülküf Gülsün (şahıs yayıncı)	Enerji sistemleri, akıllı şebeke	Index Copernicus, Crossref, Scilit, Google Scholar; sürekli yayın; son tamamlanan sayı Kasım 2025, 2026 cildi açık
International Journal of Energy Applications and Technologies (2014)	İlker Örs (şahıs yayıncı)	Enerji uygulamaları ve teknolojileri	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Aralık 2025
International Journal of Energy Horizon (2025)	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Enerji bilimi, teknolojisi ve politikası	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; sürekli yayın; son tamamlanan sayı Kasım 2025, 2026 cildi açık

Dergi	Yayıncı	Konu	Dizinler / periyot
International Journal of Energy Studies (2016; eski adı Turkish Journal of Energy Policy)	Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi (TESPAM)	Enerji politikası ve enerji mühendisliği	TR Dizin; yılda 4 sayı; son sayı Haziran 2026
International Journal of Renewable Energy Research (2011)	Gazi Üniversitesi (kendi sitesinde yayımlanır)	Yenilenebilir enerji, şebeke entegrasyonu	Sitesine göre EI Compendex, Scopus, EBSCO, ESCI; yılda 4 sayı; son sayı Haziran 2026
International Journal of Thermodynamics (1998)	Kerem Ercoşkun (şahıs yayıncı)	Termodinamik, ekserji, enerji sistemleri	ESCI, Scopus, TR Dizin; yılda 4 sayı; son sayı Eylül 2026
Isı Bilimi ve Tekniği Dergisi / Journal of Thermal Science and Technology (1977)	Türk Isı Bilimi ve Tekniği Derneği	Isı transferi, termal enerji, verimlilik	SCI-Expanded, TR Dizin; yılda 2 sayı (Nisan, Ekim); son sayı Mayıs 2026
Jeoloji Mühendisliği Dergisi (1977)	TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası	Jeoloji, maden ve enerji kaynakları jeolojisi	TR Dizin, Scopus; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Haziran 2026
Journal of Dynamics, Energy and Utility (2025)	Dokuz Eylül Üniversitesi	Makine mühendisliği, yenilenebilir enerji	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 2 sayı (Mayıs, Kasım); son sayı Mayıs 2026
Journal of Energy Recovery and Transfer Processes (2024)	Atatürk Üniversitesi	Enerji geri kazanımı, ısı ve kütle transferi	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 2 sayı öngörülür (Haziran, Aralık); son sayı Temmuz 2025
Journal of Energy Systems (2017)	Erol Kurt (şahıs yayıncı, Gazi Üniversitesi)	Enerji sistemleri, hidrojen, akıllı şebeke	Scopus, Elsevier Compendex, EBSCO; yılda 4 sayı; son sayı Haziran 2026
Journal of Energy Trends (2024)	Atatürk Üniversitesi	Enerji kaynakları, içten yanmalı motorlar, bataryalar	Gale Cengage; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Temmuz 2026
Journal of Nuclear Sciences (2014)	Ankara Üniversitesi	Nükleer bilimler	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; sürekli yayın; son tamamlanan sayı Eylül 2025, 2026 cildi açık
Journal of Thermal Engineering (2015)	Yıldız Teknik Üniversitesi	Isı ve enerji mühendisliği	ESCI, Scopus, TR Dizin, DOAJ; yılda 6

Dergi	Yayıncı	Konu	Dizinler / periyot
			sayı; güncel sayı Cilt 12 Sayı 6 (2026)
Maden Tetkik ve Arama Dergisi / Bulletin of the Mineral Research and Exploration (1936)	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	Jeoloji, maden yatakları, jeokimya	ESCI, Scopus, TR Dizin, DOAJ; yılda 3 sayı (Nisan, Ağustos, Aralık); son sayı Ağustos 2026
MT Bilimsel (2012)	Mayeb Basın Yayın İnsan Kaynakları Ltd. Şti.	Madencilik ve yerbilimleri	Google Scholar, DRJI, SOBIAD; yılda 2 sayı; son sayı Aralık 2025
MTA Yerbilimleri ve Madencilik Dergisi (2022)	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	Yerbilimleri, madencilik	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Haziran 2026
Mühendis ve Makina (1954)	TMMOB Makina Mühendisleri Odası	Makine mühendisliği, enerji dönüşümü	TR Dizin; yılda 4 sayı; son sayı Haziran 2026 (Sayı 723)
Tesisat Mühendisliği (1993)	TMMOB Makina Mühendisleri Odası	Tesisat, iklimlendirme, bina enerji verimliliği	TR Dizin; iki ayda bir; son sayı Temmuz-Ağustos 2026 (Sayı 215)
The International Journal of Energy and Engineering Sciences (2016)	Gaziantep Üniversitesi	Enerji ve genel mühendislik	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; sürekli yayın; 2026 cildi Ocak 2026'da açıldı
Turkish Journal of Earth Sciences (1992)	TÜBİTAK	Yerbilimleri, maden yatakları	SCI-Expanded, Scopus, TR Dizin; yılda 6 sayı; güncel sayı Cilt 35 Sayı 5 (2026)
Turkish Journal of Electrical Engineering and Computer Sciences (1993)	TÜBİTAK	Elektrik mühendisliği, güç sistemleri	SCI-Expanded, Scopus, TR Dizin; yılda 6 sayı; güncel sayı Cilt 34 Sayı 5 (2026)
Turkish Journal of Electrical Power and Energy Systems (2021)	Türkiye Elektrik Sanayi Birliği (TESAB)	Elektrik güç ve enerji sistemleri	TR Dizin, EBSCO; yılda 3 sayı (Şubat, Haziran, Ekim); son sayı Haziran 2026
Turkish Journal of Nuclear Sciences (1981)	Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK)	Nükleer ve radyasyon teknolojileri	DergiPark'ta atıf dizini belirtilmemiş; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık);

Dergi	Yayıncı	Konu	Dizinler / periyot
			son sayı Ağustos 2026
Türkiye Jeoloji Bülteni (1947)	TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası	Jeoloji, petrol jeolojisi, maden yatakları	ESCI, TR Dizin; yılda 3 sayı (Ocak, Nisan, Ağustos); son sayı Ağustos 2026
Uluslararası Yakıtlar Yanma ve Yangın Dergisi / Fuels, Fire and Combustion in Engineering Journal (2016)	Hakan Serhad Soyhan (şahıs yayıncı)	Yakıtlar, yanma, yangın	International Scientific Indexing, Google Scholar; sürekli yayın, yıllık cilt; son cilt Aralık 2025
Yekarum (2010)	Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi	Enerji, yenilenebilir enerji, mühendislik	Google Scholar, BASE, SOBIAD; yılda 2 sayı (Haziran, Aralık); son sayı Aralık 2025
Yerbilimleri (1976)	Hacettepe Üniversitesi	Yerbilimleri, maden yatakları, jeokimya	Scopus, TR Dizin, Geobase; yılda 3 sayı (Nisan, Ağustos, Aralık); son sayı Ağustos 2026

Tarama tarihi 22 Eylül 2026. Kaynak: DergiPark Keşfet dergi listesinin tamamı (2.583 dergi) adda enerji, energy, iklim, climate, maden, mining, mineral, petrol, doğal gaz, jeotermal, güneş, solar, rüzgâr, wind, nükleer, nuclear, yakıt, fuel, bor, boron, thermal, termodinamik, yerbilim ve sürdürülebilir terimleriyle ve konu etiketleriyle tarandı; sonuçlar TR Dizin dergi listesi (1.825 dergi) ile çapraz kontrol edildi, her derginin künye, dizin ve arşiv sayfası tek tek açıldı. Sınırlılıklar: DergiPark arama sayfası robot doğrulaması istediğinden kullanılamadı ve Keşfet listesi platformdaki tüm dergileri kapsamıyor (örneğin Çevre, Şehir ve İklim Dergisi listede yoktu, doğrudan adresinden bulundu); adında bu terimler geçmeyen genel mühendislik, iktisat ve hukuk dergileri tabloya alınmadı. Son sayısı 2016 veya öncesinde kalan Jeofizik Dergisi ve TPJD Bülteni ile uluslararası nitelikteki International Journal of Energy Economics and Policy tablo dışında bırakıldı. Dizin bilgileri dergilerin beyanıdır; güncel durum ilgili veri tabanından kontrol edilmelidir.

13. Kongreler, fuarlar, zirveler ve ödüller

Bu bölüm, Türkiye enerji sektörünün düzenli olarak bir araya geldiği fuar, kongre, zirve ve ödül programlarını; düzenleyicisi, ilk yılı, sıklığı, mekânı ve 2026-2027 tarihleriyle birlikte tanıtır. Etkinlikler, politika yapıcılarının mesaj verdiği, yeni projelerin ve raporların kamuoyuna sunulduğu ve sektör derneklerinin taleplerini dile getirdiği yerler olduğu için gündemin nerede şekillendiğini izlemek isteyenler açısından başvuru noktasıdır. Düzenleyen kurumların kendileri ilgili bölümlerde (dernekler Bölüm 7, meslek odaları Bölüm 6, düşünce kuruluşları Bölüm 9) ayrıca yer alır; 13.3'teki takvim ay bazında bir planlama aracı olarak kullanılabilir.

13.1 Kongre, fuar ve zirveler

Ulusal ölçekte düzenlenen enerji fuarları, bilimsel kongreler ve politika zirveleri ile Türkiye'nin 2026'da ev sahipliği yaptığı COP31 bu alt bölümdedir. Tarihler etkinliklerin kendi sitelerinden alınmıştır; ay ve şehir bilgisi yıldan yıla değişebilir.

- **ICCI Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı (ICCI)**

Etkinlik · Kuruluş: 1994 · icci.com.tr

Sektörel Fuarcılık A.Ş. tarafından düzenlenen, ilk kez 1994'te kapılarını açan ve 1999'da fuar ile konferansı birleştiren Türkiye'nin en köklü enerji fuarıdır. Yirmi dokuzuncu edisyon Nisan 2025'te İstanbul Fuar Merkezi'nde yapıldı; 2026'da ara verildi ve otuzuncu edisyon, iletim ve dağıtım ekipmanlarını kapsayan Electricity Eurasia ile eş zamanlı olarak 20-22 Ocak 2027'de Yenikapı Avrasya Gösteri ve Sanat Merkezi'nde toplanacak. Üretim, yenilenebilir kaynaklar, depolama, şebekeler, hidrojen ve e-mobilite firmalarını; EPC şirketlerini, yatırımcıları ve kamu temsilcilerini buluşturur. Üç günlük konferans programı, bakanlık düzeyindeki açılış konuşmaları ve fuar sonuç raporu sektörün yıllık nabzını tutmak için izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: ICCI Fuar Sonuç Raporu (her edisyon sonrası); ICCI Konferans Programı; Enerji Güncesi (etkinlik içerik serisi).

İlişkili: ETKB, ICCI Enerji Ödülleri

Not: 2026 yılında edisyon yapılmadı; 30. ICCI 20-22 Ocak 2027 tarihine planlandı ve Electricity Eurasia fuarı ICCI ile birlikte düzenlenecek.

- **Türkiye Enerji Zirvesi (TEZ)**

Etkinlik · Kuruluş: 2010 · turkeyenergysummit.com

Enerji Fuarcılık Organizasyon A.Ş. tarafından 2010'dan bu yana her yıl düzenlenen, sergi alanı da bulunan üst düzey politika zirvesidir. On beşincisi 8-9 Aralık 2025'te İstanbul'da yapıldı; on altıncısı Avrupa-Akdeniz Bölgesi'nde Enerji Güvenliği ve Yatırım Fırsatları temasıyla 26-27 Ekim 2026'da Hilton İstanbul Bomonti'de toplanacak. Elektrik ve doğal gaz piyasaları ağırlıklı olmak üzere yenilenebilir ve nükleer enerjiyi de kapsayan oturumlarda bakanlık, düzenleyici kurum, kamu şirketi ve özel sektör yöneticileri konuşmacı olur. Bölgesel gaz ticareti, arz güvenliği ve yatırım iklimi tartışmalarının izlendiği yerlerden biridir; program, konuşmacı listesi ve geçmiş zirve arşivi sitede yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Zirve programı ve konuşmacı listesi (yıllık); Geçmiş zirveler arşivi (2010'dan itibaren).

İlişkili: ETKB, EPDK

Not: Taslakta Enerji Panorama ve TENVA ile ilişkilendirilmişti; zirvenin sitesi organizatör olarak Enerji Fuarcılık Organizasyon A.Ş.'yi gösterir, TENVA bağlantısı sitede doğrulanamadığı için kaldırıldı.

- **EIF Enerji Dönüşüm Fuarı ve Kongresi (EIF)**

Etkinlik · Kuruluş: 2007 · eif2050.com/tr

Ankara merkezli Domino Fuarcılık tarafından düzenlenen, 2026'da yirminci yılını kutlayan karma enerji fuarı ve kongresidir. Güneş, rüzgâr, depolama, jeotermal, hidroelektrik, şebeke ekipmanı, dijital enerji ve karbon yönetimi başlıklarında üretici, yatırımcı ve teknoloji sağlayıcılarını uluslararası alım heyetleri ve ikili iş görüşmeleriyle bir araya getirir. Uzun yıllar Ankara'da yapılan etkinlik, 2026 edisyonunu 5-7 Kasım'da Antalya ANFAŞ'ta, 2027 edisyonunu ise 3-5 Kasım'da İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlemeyi planlamaktadır. Yerli ekipman üreticileri ile ihracat pazarları arasında köprü işlevi görür; kongre programı, katılımcı listeleri ve destek veren kurumlar fuar sitesinde duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EIF Kongre Programı; Katılımcı listesi (yıllık).

İlişkili: ETKB, GENSED, TÜREB

Not: Eski adres eif.com.tr kullanılmıyor, eif.org.tr yapım aşamasında; güncel site eif2050.com'dur.

- **SolarEX İstanbul Uluslararası Güneş Enerjisi Teknolojileri ve Enerji Depolama Fuarı (SolarEX)**

Etkinlik · solarexistanbul.com

Voli Fuar Hizmetleri A.Ş. tarafından TOBB denetiminde her yıl düzenlenen, güneş enerjisi ve enerji depolama teknolojilerine odaklı uluslararası ihtisas fuarıdır. 2026 edisyonu 8-10 Nisan'da, on dokuzuncu edisyonu ise 7-9 Nisan 2027'de İstanbul Fuar Merkezi'nde yapılacaktır. Panel, invertör, montaj sistemi, batarya ve saha ekipmanı üreticilerini; kurulumcu, EPC ve yatırımcı ziyaretçilerle buluşturur ve fuarla eş zamanlı konferans ve seminerler düzenler. Lisanssız üretim, çatı GES'leri ve

depolamalı yatırımlar gibi pazarın hızla değiştiği dönemlerde ürün ve fiyat eğilimlerinin gözlemlendiği başlıca buluşmalardandır; fuar künyesi, sonuç raporları ve katılımcı listesi sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Fuar sonuç raporları; Katılımcı listesi; Konferans ve seminer programı.

İlişkili: GENSED, GÜNDER

- **Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi (TÜREK)**

Etkinlik · Kuruluş: 2012 · turek.org.tr

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği'nin (TÜREB) 2012'den bu yana her yıl düzenlediği, rüzgâr sektörünün ana kongre ve sergisidir. On dördüncüsü Eylül 2025'te İzmir'de binlerce katılımcıyla yapıldı; on beşincisi 12-13 Mayıs 2026'da Sheraton Ankara'da toplandı, yani ay ve şehir yıldan yıla değişebilmektedir. Yatırımcılar, türbin ve kule üreticileri, TEİAŞ ve Bakanlık yöneticileri kapasite tahsisi, YEKA yarışmaları, deniz üstü rüzgâr, depolamalı başvurular ve yerli aksam teşvikleri gibi konuları tartışır. Kongre bildirgeleri ve oturum kayıtları, TÜREB'in istatistik raporlarıyla birlikte sektörün politika taleplerini izlemek için temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre programı ve oturum kayıtları; Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu (TÜREB).

İlişkili: TÜREB, ETKB, TEİAŞ

- **Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı (EVF)**

Etkinlik · Kuruluş: 2009 · enerji.gov.tr (ilgili sayfa)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı himayesinde, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun ardından ilk kez 2009'da düzenlenen ve bugün Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı'nın bilinçlendirme faaliyetleri arasında yer alan ulusal forumdur. Onuncusu 2019'da, on birincisi uzun bir aradan sonra 6-7 Ekim 2025'te İstanbul Kongre Merkezi'nde yapıldı; on ikincisi 18-19 Mart 2027'de İstanbul'da planlanıyor. Sanayi, bina, ulaşım ve kamu sektöründe verimlilik uygulamalarını, destek programlarını ve Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'nı tartışır; verimlilik artırıcı proje ödülleri sunulduğu platform olarak da işlev görür. Sonuç raporları Bakanlık sayfasında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EVF Sonuç Raporu (2019); Forum ve fuar programı.

İlişkili: EVÇED, ETKB, EYODER, SENVER

Not: Etkinlik sitesi evf.gov.tr yalnızca http üzerinden açılıyor; https bağlantısı kurulamadığı için Bakanlık sayfası kullanıldı. 2019 ile 2025 arasında edisyon yapılmadı.

- **Uluslararası Yüzde 100 Yenilenebilir Enerji Konferansı (IRENEC)**

Etkinlik · Kuruluş: 2011 · irenec.org

EUROSOLAR Türkiye (Yenilenebilir Enerji Birliği) tarafından 2011'den bu yana her yıl düzenlenen, akademisyenleri, belediye başkanlarını, sektör temsilcilerini ve genç araştırmacıları buluşturan uluslararası konferanstır. On altıncı IRENEC, Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği ile Doğa Bazlı Çözümler temalarıyla 6-9 Mayıs 2026'da İstanbul'da, yüz yüze ve çevrim içi karma formatta yapıldı. Tamamen yenilenebilir kaynaklara dayalı enerji sistemi vizyonunu savunur; yerel yönetimlerin enerji dönüşümündeki rolü, topluluk enerjisi ve iklim politikası oturumlarında öne çıkar. Hakemli bildiri kitapları, program kitapçıkları ve her konferans sonunda yayımlanan sonuç bildirgeleri sitede arşivlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Program kitabı (yıllık); Sonuç bildirgesi (yıllık); Bildiri kitapları.

İlişkili: EUROSOLAR Türkiye

- **Türkiye Enerji Kongresi [Doğrulama bekliyor]**

Etkinlik · dunyaenerji.org.tr

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin (DEK-TMK) uzun yıllar belirli aralıklarla düzenlediği, kamu, sanayi ve akademiden geniş katılımlı ulusal enerji kongresidir. Tarihsel olarak arz güvenliği, kaynak planlaması, elektrik ve gaz piyasalarının serbestleşmesi gibi dönemin temel politika başlıklarını bir araya getiren bildiri kitaplarıyla bilinir. Komitenin güncel sitesi ise etkinlik takvimi yerine aylık Türkiye enerji verileri raporu, bülten, eğitimler, çalışma grupları ve Genç Enerji Liderleri programı gibi faaliyetleri öne çıkarmaktadır. Kongrenin son edisyonu ve sonraki tarih bilgisi

doğrulanamadığından giriş izleme amacıyla korunmuştur; güncel bilgi için komitenin duyuruları takip edilmelidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre bildiri kitapları; Aylık Türkiye Enerji Verileri (ATEV) raporu.

İlişkili: DEK-TMK, WEC

Not: DEK-TMK sitesinde Eylül 2026 itibarıyla kongreye ilişkin duyuru ya da tarih bulunamadı; son edisyonun yılı teyit edilemedi.

- **Avrasya Enerji ve Sürdürülebilirlik Konferansı ve IAEE COP Sempozyumu**

Etkinlik · traee.org

Enerji Ekonomisi Derneği (EED), Uluslararası Enerji Ekonomisi Derneği'nin (IAEE) Türkiye bağlı kuruluşu olarak akademik enerji ekonomisi konferansları düzenler ve bugüne kadar Türkiye'de üç IAEE uluslararası konferansına ev sahipliği yapmıştır. Beşinci Avrasya Enerji ve Sürdürülebilirlik Konferansı, IAEE COP Sempozyumu ile birlikte ve COP31'e paralel olarak 11-14 Kasım 2026'da Antalya'da, çalkantılı dönemlerin enerji ekonomisi ve iklim değişikliği üzerindeki etkisi ana temasıyla toplanacak. Piyasa tasarımı, karbon fiyatlaması, gaz ve elektrik fiyatları üzerine hakemli bildiriler sunulur; derneğin uluslararası ağı sayesinde yabancı ekonomistlerle Türk politika yapımcılarını buluşturur. Bildiri kitapları ve program dernek sitesinde duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Konferans bildiri kitapları; Etkinlik programı.

İlişkili: EED / TRAEE, COP31

Not: Taslaktaki 'Enerji Ekonomisi Konferansı (EED/IAEE Türkiye)' girişi, derneğin güncel etkinlik adıyla yeniden yazıldı.

- **IICEC Konferansı**

Etkinlik · iicec.sabanciuniv.edu/event

Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi'nin (IICEC) Forum Serisi kapsamında genellikle yılda bir ya da iki kez, İstanbul'da Sabancı Center'da düzenlediği üst düzey politika konferansıdır. On sekizincisi Nisan 2025'te enerji piyasaları, on dokuzuncusu 26 Aralık 2025'te kritik mineraller ve enerji güvenliği temasıyla yapıldı; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile merkezin fahri başkanı olan Uluslararası Enerji Ajansı İcra Direktörü Fatih Birol düzenli konuşmacılardır. Türkiye Enerji Görünümü ve Türkiye Kritik Enerji Mineralleri Görünümü gibi merkez raporlarının kamuoyuna sunulduğu platformdur; konuşma metinleri ve oturum özetleri etkinlik sayfasında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Enerji Görünümü (IICEC); Türkiye Kritik Enerji Mineralleri Görünümü; Konferans oturum özetleri.

İlişkili: IICEC, IEA, ETKB

Not: Taslakta 'Uluslararası Enerji ve İklim Forumu' adıyla yer alıyordu; merkez etkinliklerini numaralı IICEC Konferansı adıyla düzenlemektedir.

- **Enerji Davaları Kongresi**

Etkinlik · enerjihukuku.org.tr

Enerji Hukuku Araştırma Enstitüsü (EHAE) tarafından düzenlenen ve enerji sektöründeki hukuki uyumsuzlukları güncel mevzuat, yargı kararları ve uygulama perspektifiyle ele alan ihtisas kongresidir. Enerji yatırımları, lisans ve ruhsat süreçleri, kamulaştırma, çevre hukuku, elektrik ve yenilenebilir enerji piyasaları ile EPDK kararlarına karşı yargı yolu gibi başlıklarda avukatları, akademisyenleri, yargı mensuplarını ve şirket hukukçularını bir araya getirir. Enerji hukukunun kendi uzmanlık topluluğunun oluşmasında ve mevzuat değişikliklerinin uygulamaya yansımalarının tartışılmasında önemli bir buluşma noktasıdır. Yedinci kongre 15 Ekim 2026'da Ankara'da düzenlenmektedir; program ve kayıt bilgileri enstitünün sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre bildiri kitapları.

İlişkili: EHAE, Türkiye Barolar Birliği Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu ile baroların enerji hukuku komisyonları

Not: Eski girişteki ehae.org adresi kullanılmıyor; enstitünün güncel sitesi enerjihukuku.org.tr. Yedinci kongre: 15 Ekim 2026, Litai Hotel, Ankara.

- **Petroleum Istanbul** [Doğrulama bekliyor]

Etkinlik

Akaryakıt istasyonu ekipmanları, LPG ve otopaz sistemleri, madeni yağlar, tank ve depolama teknolojileri ile istasyon otomasyonuna odaklanan İstanbul merkezli ihtisas fuarıdır. Akaryakıt dağıtım şirketleri, bayiler, ekipman üreticileri ve ithalatçıları tek çatı altında buluşturduğu için perakende akaryakıt ve LPG sektörünün ticari buluşma noktalarından biri olmuştur. Dağıtım şirketlerinin istasyon yatırımları, elektrikli araç şarj ünitelerinin istasyonlara entegrasyonu ve otopaz dönüşüm pazarı gibi başlıkların ticari yansımaları burada izlenir. Resmî sitesi Eylül 2026 itibarıyla bakım modunda olduğundan organizatör, sıklık ve bir sonraki edisyon tarihi doğrulanamamıştır.

İlişkili: PETDER, TABGİS

Not: petroleumistanbul.com.tr Eylül 2026 itibarıyla 503 bakım sayfası döndürüyor; petroleumistanbul.com çözümlenmiyor. Organizatör ve tarih teyit edilmeli.

- **Türkiye Uluslararası Petrol ve Doğal Gaz Kongresi ve Sergisi (IPETGAS)** [Doğrulama bekliyor]

Etkinlik · tpjd.org.tr

Türkiye Petrol Jeologları Derneği (TPJD), TMMOB Petrol Mühendisleri Odası ve TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası'nın ortaklaşa, iki yılda bir düzenlediği arama ve üretim sektörünün temel teknik kongresidir. Son edisyon IPETGAS 2023, 27-29 Eylül 2023'te Ankara Sheraton Otel'de yapıldı; sergide TPAO, BOTAŞ, MAPEG ve MTA ile uluslararası servis şirketleri yer aldı. Karadeniz gaz keşifleri, kara sahalarında üretim, sondaj teknolojileri ve ruhsat politikaları üzerine bildiriler sunulur. Kongre bildiri kitapları petrol jeolojisi ve rezervuar mühendisliği alanında ulusal referans niteliğindedir; 2025 ya da sonrası için bir edisyon duyurusu bulunamamıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: IPETGAS bildiri kitapları.

İlişkili: TPJD, PMO, JFMO, TPAO, MAPEG

Not: Kongre sitesi ipetgas.org yalnızca 2023 edisyonunu gösteriyor ve varsayılan istemcilere 406 döndürdüğü için web alanında TPJD sitesi verildi; 2025 edisyonunun yapıp yapılmadığı doğrulanamadı.

- **Maden Türkiye Fuarı**

Etkinlik · madenturkiyefuari.com

Tüyp Tüm Fuarlık Yapım A.Ş. organizatörlüğünde, Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı (YMGV) iş birliğiyle iki yılda bir İstanbul'da Tüyp Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen madencilik fuarıdır. On ikinci edisyon 8-11 Nisan 2026'da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısının katılımıyla açıldı ve yüzlerce katılımcı firmayı onlarca ülkeden ziyaretçiyle buluşturdu; on üçüncü edisyon 11-14 Mayıs 2028 tarihine planlanmıştır. Kömür ve metal madencilik makineleri, cevher hazırlama ve iş güvenliği teknolojileri sergilenir. Kritik mineraller, yerli kömür üretimi ve maden ruhsat politikalarının sanayiye yansımalarını izlemek için önemlidir; sonuç verileri fuar sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Fuar sonuç verileri; Katılımcı ve ürün listesi.

İlişkili: YMGV, TMD, MAPEG

Not: Taslakta MINEX İzmir ve Türkiye Madencilik Zirvesi ile tek girişteydi; bu iki etkinliğin güncel bilgisi doğrulanmadığı için giriş Maden Türkiye Fuarı ile sınırlandı. madenturkiye.com alan adı park edilmiş durumda.

- **ISK-SODEX İstanbul (ISK-SODEX)**

Etkinlik · sodex.com.tr

Isıtma, soğutma, klima, havalandırma, yalıtım, pompa ve vana teknolojilerini kapsayan, iki yılda bir İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlenen uluslararası tesisat fuarıdır. Son edisyon 22-25 Ekim 2025'te yapıldı; sıradaki ISK-SODEX 2027 için duyuru yayımlanmış ancak kesin tarih henüz ilan edilmemiştir. Isı pompaları, verimli kazanlar, bina otomasyonu ve atık ısı geri kazanımı gibi bina ve sanayi enerji verimliliğinin donanım tarafını sergiler; iklimlendirme sanayicileri ve tesisat mühendisleriyle birlikte enerji yöneticilerini de çeker. Binalarda enerji performansı mevzuatı ve ısıtmanın elektrifikasyonu tartışmalarının ticari yansımaları burada izlenir; katılımcı ve ürün arama sistemi fuar sitesindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Katılımcı ve ürün listesi.

İlişkili: İSKİD, İSKAV, TTMD

Not: Fuar sitesi WIN EURASIA ile aynı altyapıyı kullanır; organizatörün Hannover Fairs Turkey olduğu bu altyapı üzerinden anlaşılma ile birlikte sitede açık organizatör beyanı bulunamadı.

- **WIN EURASIA Otomasyon ve Makine Teknolojileri Fuarı (WIN EURASIA)**

Etkinlik · win-eurasia.com

Hannover Fairs Turkey Fuarcılık A.Ş. tarafından her yıl İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlenen endüstriyel otomasyon, elektrik-elektronik, akışkan gücü ve makine teknolojileri fuarıdır; bir sonraki edisyon 2-5 Haziran 2027'de yapılacaktır. Elektrik motorları, sürücüler, güç elektroniği ve kontrol sistemleri gibi sanayide enerji verimliliğini doğrudan etkileyen ekipmanlar sergilenir. Haziran 2026 edisyonunda Enerji Verimliliği ve Yönetimi Derneği, ESCO ekosistemi ve enerji performans sözleşmeleri üzerine panel düzenledi. Daha önce aynı çatı altında yer alan elektrik ve enerji salonlarının iletim-dağıtım ayağı, Electricity Eurasia adıyla 2027'de ICCI ile birlikte düzenlenecektir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Katılımcı ve ürün listesi.

İlişkili: EYODER, ICCI

Not: Taslakta WIN Eurasia ve Elektrotek tek girişteydi; Electricity Eurasia fuarı 2027'de ICCI ile eş zamanlı yapılacağı için ICCI girişinde anıldı.

- **Enerjinin Geleceği ve Depolama Kongresi**

Etkinlik · Kuruluş: 2024 · enerjidepolama.org.tr/kongre

Enerji Depolama Endüstrileri Derneği (EDEDER) tarafından ilki 25 Aralık 2024'te JW Marriott Ankara'da, Bölgenin Batarya Üssü: Türkiye sloganıyla düzenlenen, ikincisi 3 Aralık 2025'te yine Ankara'da yapılan yıllık depolama kongresidir. Depolamalı rüzgâr ve güneş başvuruları, bağımsız depolama tesisleri, yan hizmetler piyasası, batarya hücresi ve sistem üretiminde yerileştirme gibi başlıklarda Bakanlık, EPDK, TEİAŞ ve yatırımcıları bir araya getirir. Depolama yönetmeliği ve kapasite tahsisi süreçlerinin sektör tarafından nasıl değerlendirildiğini izlemek için başlıca buluşmadır; program ve sponsorluk bilgileri dernek sitesinin kongre sayfasında yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre programı (yıllık).

İlişkili: EDEDER, EPDK, ETKB, TEİAŞ

Not: Taslakta 'Energy Storage Türkiye / Enerji Depolama Zirvesi' adıyla yer alıyordu; derneğin kendi etkinliğinin adı Enerjinin Geleceği ve Depolama Kongresi'dir.

- **Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Kongresi (IHTEC)**

Etkinlik · ihtec2026.org

Hidrojen Teknolojileri Derneği (HTD) ile ev sahibi bir üniversitenin birlikte düzenlediği, hidrojen üretimi, depolanması, dağıtımı, kullanımı, güvenliği ve politikası üzerine uluslararası bilimsel kongredir. Onuncu IHTEC, İstinye Üniversitesi ile ortaklaşa 10-13 Mayıs 2026'da İstanbul'da yapıldı; kongreye çalıştay, sergi ve ödül oturumları eşlik etti. Akademisyenleri, sanayi temsilcilerini ve politika yapıcılarını buluşturan kongre, Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası'nın uygulanması, yeşil hidrojen vadileri ve sanayide karbonsuzlaşma tartışmalarında bilimsel altyapıyı temsil eder. Bildiri özetleri, program ve önceki kongrelerin arşivi her yıl yenilenen kongre sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre bildiri kitabı (yıllık); Kongre programı.

İlişkili: HTD, TENMAK

Not: Taslakta teyit notlu 'Hidrojen Zirvesi / Türkiye Hidrojen Konferansı' olarak yer alıyordu; bu adla bir etkinlik doğrulanamadı, alandaki düzenli ulusal etkinlik IHTEC olduğu için giriş buna göre düzeltildi. Kongre sitesi her yıl yeni alan adına taşınmaktadır.

- **Uluslararası Nükleer Santraller Zirvesi (NPPES)**

Etkinlik · nuclearpowerplantssummit.com

Türkiye Nükleer Sanayi Derneği (NIATR) organizasyon komitesi tarafından her yıl İstanbul'da düzenlenen, nükleer santral tedarik zincirine odaklı uluslararası zirve ve sergidir. On ikincisi 30 Haziran-1 Temmuz 2026'da yapıldı; önceki edisyon 1-2 Temmuz 2025'teydi. Akkuyu projesinin yüklenicisi Rosatom'un yanı sıra Kanada, Çin ve Kore kökenli reaktör tedarikçileri, Türk inşaat ve imalat firmaları ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcileri katılır. Sinop ve Trakya projeleri, küçük modüler reaktörler ve yerli sanayinin nükleer kalite belgelendirmesi tartışmalarının izlendiği başlıca platformdur; program, konuşmacılar ve destekçi listesi zirve sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Zirve programı ve konuşmacı listesi (yıllık).

İlişkili: NSD, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, ETKB, NDK

Not: Organizasyon komitesinin iletişim adresleri niatr.org alan adını kullanır; bu kuruluşun Bölüm 7'deki Nükleer Sanayi Derneği ile aynı yapı olup olmadığı dernek girişinde teyit edilmelidir.

- **İstanbul Karbon Zirvesi (İKZ)**

Etkinlik · karbonzirvesi.com

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği (SÜT-D) tarafından her yıl İstanbul'da düzenlenen, karbon yönetimi ve düşük karbonlu ekonomiye odaklı zirvedir. On birincisi 4-5 Mayıs 2026'da İstanbul Teknik Üniversitesi Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde yapıldı; on ikincisi 10 Mayıs 2027'de toplanacak. Sanayi şirketleri, bankalar, enerji şirketleri, kamu kurumları ve akademisyenler emisyon ölçümü, Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi, AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması ve kurumsal net sıfır taahhütlerini tartışır. Zirvede SÜT-D Düşük Karbon Kahramanı Ödülleri de verilir; her yılın sonuç raporu ve sunum e-kitabı sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Zirve sonuç raporu (yıllık); Sunum e-kitabı (yıllık).

İlişkili: SÜT-D Düşük Karbon Kahramanı Ödülleri, İDB

Not: Taslakta Sürdürülebilirlik Akademisi etkinlikleriyle tek girişte toplanmıştı; İstanbul Karbon Zirvesi'nin düzenleyicisi SÜT-D'dir. Sürdürülebilirlik Akademisi'nin İklim Değişikliği Zirvesi yalnızca 2021 ve 2022'de yapıldığı için ayrı giriş açılmadı; akademinin ödül programı 13.2'de yer alır.

- **TMMOB Enerji Sempozyumu**

Etkinlik · Kuruluş: 1996 · tmmobenerjisempozyumu.org.tr

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına 1996'dan bu yana iki yılda bir, Elektrik Mühendisleri Odası yürütücülüğünde düzenlenen enerji politikası sempozyumudur. On beşincisi 11-13 Aralık 2025'te Ankara'da MMO konferans salonunda yapıldı. Kamu yararı ve planlama perspektifinden özelleştirmeler, dışa bağımlılık, elektrik tarifeleri, nükleer santraller, kömürden çıkış ve enerji yoksulluğu gibi konuları eleştirel bir çerçevede ele alır. Enerji politikalarına mühendis örgütlerinin alternatif bakışını toplu olarak görmek için başlıca kaynaktır; bildiri özetleri, sonuç bildirgesi ve önceki sempozyumların bildiri kitapları EMO yayınları arasında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sempozyum bildiri kitapları; Sonuç bildirgesi.

İlişkili: TMMOB, EMO

Not: Taslakta EMO sempozyumu, MMO Enerji Verimliliği Kongresi ve TESKON tek girişteydi; üç ayrı etkinlik olduğu için ayrıldı.

- **Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi (TESKON)**

Etkinlik · mmo.org.tr

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın iki yılda bir İzmir'de, MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde düzenlediği tesisat mühendisliği kongresi ve sergisidir. On yedinci TESKON 5-7 Mayıs 2027'de yapılacaktır. Isıtma, soğutma, havalandırma, sıhhi tesisat, yenilenebilir kaynaklı ısı sistemleri ve binalarda enerji performansı üzerine hakemli bildiriler ile üretici firmaların sergisini bir araya getirir. Bina enerji verimliliğinin mühendislik uygulamasına ilişkin ulusal bilgi birikiminin toplandığı yerdir; bildiri kitapları ve seminer notları odanın yayın arşivinde bulunur. Oda aynı alanda Aralık 2026'da Antalya'da Ulusal İklimlendirme Kongresi'ni de düzenlemektedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TESKON bildiri kitapları (iki yılda bir); Tesisat Mühendisliği Dergisi (MMO).

İlişkili: MMO, TTMD

- **MMO Enerji Verimliliği Kongresi**

Etkinlik · mmo.org.tr

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın Kocaeli Şubesi ağırlıklı yürüttüğü, sanayide ve binalarda enerji verimliliğini konu alan ulusal kongredir. Yedincisi 21-22 Kasım 2025'te Gebze Teknik Üniversitesi Kongre Merkezi'nde yapıldı. Enerji yöneticileri, etüt-proje şirketleri, sanayi işletmeleri ve akademisyenleri buluşturarak verimlilik artırıcı projeler, atık ısı geri kazanımı, kojenerasyon ve ölçme-doğrulama yöntemlerini tartışır. Oda, aynı dönemde güneş enerjisi sistemleri sempozyumu ve ulusal iklimlendirme kongresi gibi komşu alanlarda da düzenli etkinlikler yapar. Kongre bildiri

kitapları, Marmara sanayi havzasındaki verimlilik uygulamalarına dair teknik bilgi için başvuru kaynaklarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre bildiri kitapları.

İlişkili: MMO, MMO Enerji, EVÇED

- **Türkiye Jeotermal Kongresi (GT)**

Etkinlik · Kuruluş: 2017 · geothermalturkey.org

Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği (JESDER) tarafından 2017'den bu yana her yıl düzenlenen, jeotermal elektrik ve doğrudan kullanım sektörünün ana buluşmasıdır. Onuncu kongre (GT 2027) 3-4 Şubat 2027'de Ankara'da yapılacak; katılım davet usulüdür. Santral yatırımcıları, sondaj ve türbin tedarikçileri, MAPEG, MTA ve Bakanlık temsilcileri ruhsat süreçleri, YEKDEM sonrası fiyatlandırma, rezervuar sürdürülebilirliği, karbondioksit salımı ve Ege'deki tarım-jeotermal etkileşimi gibi konuları tartışır. Jeotermal politikasının yatırımcı tarafındaki önceliklerini izlemek için temel etkinliktir; kongre programları ve geçmiş yılların arşivi sitede bulunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre programı (yıllık); JESDER aylık sektör raporları.

İlişkili: JESDER, MAPEG, ETKB

- **Uluslararası Türkiye Kömür Kongresi ve Sergisi**

Etkinlik · maden.org.tr

TMMOB Maden Mühendisleri Odası tarafından Zonguldak'ta düzenlenen, kömür madenciliği, kömür hazırlama ve kömüre dayalı enerji üretimi üzerine uluslararası kongre ve sergidir. Yirmi dördüncüsü 23 Eylül 2026'da başlamaktadır. Türkiye Taşkömürü Kurumu, TKİ, özel maden şirketleri ve akademisyenler üretim teknolojileri, iş güvenliği, yeraltı kömür gazlaştırma ve kömür havzalarında adil geçiş gibi başlıkları tartışır. Yerli kömüre dayalı arz güvenliği politikası ile kömürden çıkış tartışmalarının teknik ve bölgesel boyutunu görmek için önemlidir; kongre bildiri kitapları odanın yayınları arasında yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kongre bildiri kitapları.

İlişkili: MADENMO, TTK, TKİ

- **CIGRE Türkiye Güç Sistemleri Konferansı (GSK)**

Etkinlik · cigreghsk.com.tr/2025

CIGRE Türkiye Ulusal Komitesi'nin, Türkiye Elektrik Sanayi Birliği (TESAB) ile birlikte düzenlediği, elektrik güç sistemlerine odaklı ulusal teknik konferanstır. Dördüncü konferans 5-6 Kasım 2025'te Ankara'da yapıldı; önceki edisyonlar 2018 ve 2022'de düzenlenmiştir, dolayısıyla sıklığı düzenli değildir. İletim ve dağıtım şebekesi planlaması, yenilenebilir entegrasyonu, koruma sistemleri, yüksek gerilim ekipmanı ve şebeke esnekliği üzerine bildiriler sunulur; TEİAŞ, dağıtım şirketleri, ekipman üreticileri ve üniversiteler katılır. Hakemli TEPEŞ dergisiyle birlikte Türkiye'de şebeke mühendisliği bilgisinin toplandığı başlıca kanaldır; e-bildiri kitabı konferans sitesindedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: GSK e-bildiri kitabı; TEPEŞ - Turkish Journal of Electrical Power and Energy Systems.

İlişkili: CIGRE Türkiye, TESAB, TEİAŞ

- **Türk paydaşların katıldığı başlıca uluslararası enerji etkinlikleri**

Etkinlik

Bu kategori, Türkiye'de düzenlenmeyen ancak Türk kamu kurumları, şirketleri ve derneklerinin düzenli olarak heyet ve stantla katıldığı yurt dışı etkinlikleri toplar. Dünya Enerji Konseyi'nin Dünya Enerji Kongresi, Abu Dabi'deki ADIPEC, LNG ve gaz sektörünün Gastech buluşması, Haziran'da yapılan Bakü Enerji Haftası, Münih'teki Intersolar Europe ve The smarter E Europe ile Avrupa fotovoltaik konferansı EU PVSEC bunların başında gelir. Bu etkinlikler gaz ithalat anlaşmalarının, ekipman ihracatının ve bölgesel boru hattı projelerinin kamuoyuna duyurulduğu yerler olarak Türk enerji diplomasisinin takvimini belirler; duyurular sektör derneklerinin etkinlik takvimlerinde yer alır.

İlişkili: WEC, BOTAŞ, TPAO, GÜNDER, EYODER

Not: Kategori girişidir. Taslaktaki WindEurope ve Enlit gibi Avrupa etkinlikleri yalnızca kategori kapsamında anılmakta olup ayrı giriş açılmamıştır.

13.2 Ödüller

Enerji verimliliği, karbon yönetimi, sürdürülebilir iş uygulamaları ve enerji girişimciliği alanında düzenli verilen ve resmî kaynağı doğrulanabilen ödül programları bu alt bölümde yer alır.

- **ICCI Enerji Ödülleri**

Etkinlik · icci.com.tr/enerji-odulleri

ICCI Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı kapsamında Sektörel Fuarcılık A.Ş. tarafından verilen sektör ödülleri. Teknoloji, finansman, verimlilik ve sürdürülebilirlik başlıklarında enerji dönüşümüne somut katkı sunan proje ve uygulamaları öne çıkarmayı ve iyi örneklerin yaygınlaşmasını amaçlar. Ödüller fuarın açılış ve gala programına bağlı olarak takdim edildiği için enerji şirketlerinin kurumsal görünürlük yarışında bilinen bir referanstır. 2027 edisyonu için kategoriler, başvuru koşulları ve değerlendirme süreci Eylül 2026 itibarıyla henüz ilan edilmemiştir; güncel duyurular fuarın ödül sayfasından izlenir.

İlişkili: ICCI

Not: Taslakta Türkiye Enerji Zirvesi ödülleri, Altın Voltaj Ödülleri ve TÜREB Rüzgar Ödülleri ile tek girişteydi; bu üç program için güncel resmî kaynak bulunamadığından ayrı giriş açılmadı.

- **Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışmaları (SENER)**

Etkinlik · [enerji.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://enerji.gov.tr/ilgili-sayfa)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı tarafından her yıl düzenlenen, endüstriyel işletmelerin enerji verimli ve çevreye duyarlı projelerini ödüllendiren yarışma programıdır. Uygulanmış verimlilik projelerini tanıtmayı, işletmeler arasında bilgi alışverişini artırmayı ve benzer yatırımları teşvik etmeyi amaçlar. Enerji Verimli Endüstriyel Tesis (EVET) sınıfında, entegre projeler ve işletme yönetimi uygulamalarıyla birim hasıla başına tüketilen enerjideki azalma değerlendirilir. Ödüller çoğunlukla Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı ile Enerji Verimliliği Haftası etkinliklerinde takdim edilir; kazanan projeler sanayide verimlilik iyi uygulamalarının kamuya açık başlıca kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yarışma sonuçları ve ödül alan projeler.

İlişkili: EVÇED, EVF, ETKB

- **SÜT-D Düşük Karbon Kahramanı Ödülleri**

Etkinlik · Kuruluş: 2015 · sut-d.org

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği (SÜT-D) tarafından İstanbul Karbon Zirvesi kapsamında her yıl verilen ödüllerdir. 2013'te kamu, iş dünyası ve akademi temsilcilerince kurulan dernek, 2015'ten bu yana Düşük Karbon Kahramanı ödülleriyle emisyon azaltımı, enerji ve su verimliliği, atık yönetimi ve iklim eylemi alanında ölçülebilir sonuç elde eden kurumları, projeleri ve kişileri tanıtır. Küçük Karbon Kahramanı ödülü öğrencilere, Elektrikli ve Elektronik Atık Kahramanı ödülü ise ilgili atık yönetimine yöneliktir. Ödül listeleri, şirketlerin karbon yönetimi uygulamalarını karşılaştırmak için yıllık referans sunar ve zirve sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Düşük Karbon Kahramanları listesi (yıllık).

İlişkili: İKZ

- **Sürdürülebilir İş Ödülleri**

Etkinlik · Kuruluş: 2014 · surdurulebilirisodulleri.com

Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından 2014'ten bu yana düzenlenen, kurumların ekonomik, çevresel ve sosyal etkilerini yöneten projelerini ödüllendiren programdır. Enerji yönetimi, su yönetimi, iklim eylemi ve döngüsel ekonomi gibi kategorilerde başvurular jüri tarafından değerlendirilir; 2026 döneminde enerji yönetimi kategorisinde finale kalan projeler arasında enerji, perakende, gıda ve ağır sanayi şirketlerinin verimlilik ve öz tüketim yatırımları yer aldı. Enerji sektörü dışındaki büyük tüketicilerin enerji dönüşümü uygulamalarını izlemek açısından değerlidir. Finalist ve ödül alan projeler, geçmiş yıllar arşiviyle birlikte program sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Finalist ve ödül alan projeler (yıllık).

İlişkili: SKD Türkiye

- **Enerjim Sensin Hızlandırma Programı**

Etkinlik · Kuruluş: 2019 · [elder.org.tr \(ilgili sayfa\)](http://elder.org.tr/ilgili-sayfa)

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği'nin (ELDER) 2019'dan bu yana birlikte düzenlediği, İTÜ ARI Teknokent iş birliğiyle yürütülen girişim hızlandırma ve ödül programıdır. Enerji sektöründe dijital dönüşüm ve sürdürülebilirlik odaklı çözüm geliştiren girişimleri seçer, eğitim ve mentorluk verir, dereceye girenlere para ödülü sunar ve elektrik dağıtım şirketleriyle pilot uygulama imkânı yaratır. Düzenleyici kurumun doğrudan içinde yer aldığı nadir inovasyon programlarından biri olduğundan dağıtım şebekesinde Ar-Ge ve yeni iş modellerinin yönünü göstermesi açısından izlenir; başvuru ve sonuç duyuruları ELDER ve EPDK kanallarından yapılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Program duyuruları ve dereceye giren girişimler.

İlişkili: EPDK, ELDER, Enerji teknolojisi girişimleri ve kuluçka programları

Not: Taslaktaki 'Elektrik Dağıtım Zirvesi / ELDER Ar-Ge Çalıştayı' girişi doğrulanamadığı için çıkarıldı; ELDER'in doğrulanabilen düzenli etkinliği olan bu program ödüller alt bölümüne eklendi.

13.3 Yıllık etkinlik takvimi

Aşağıdaki tablo 13.1'deki etkinlikleri ve doğrulanabilen diğer ulusal enerji buluşmalarını olağan düzenlendikleri aya göre Ocak'tan Aralık'a sıralar.

Ay	Etkinlik	Şehir	Düzenleyen	Sıklık
Ocak	ICCI Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı (Electricity Eurasia ile birlikte)	İstanbul	Sektörel Fuarcılık A.Ş.	Yıllık
Ocak	Enerji Verimliliği Haftası etkinlikleri	Ankara ve iller	ETKB	Yıllık
Ocak	EMO Enerji Verimliliği Günleri	İzmir	EMO İzmir Şubesi	Periyodik
Şubat	Türkiye Jeotermal Kongresi (GT)	Ankara	JESDER	Yıllık
Mart	Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı (EVF)	İstanbul	ETKB	Düzensiz
Nisan	SolarEX İstanbul	İstanbul	Voli Fuar Hizmetleri A.Ş.	Yıllık
Nisan	Maden Türkiye Fuarı	İstanbul	Tüyp ve YMGV	İki yılda bir
Nisan	Uluslararası Kesintisiz Güç Sistemleri ve Veri Merkezi Zirvesi	İstanbul	JENDER	Yıllık
Nisan	IICEC Konferansı (bahar oturumu)	İstanbul	Sabancı Üniversitesi IICEC	Düzensiz
Mayıs	İstanbul Karbon Zirvesi	İstanbul	SÜT-D	Yıllık
Mayıs	IRENEC Uluslararası Yüzde 100 Yenilenebilir Enerji Konferansı	İstanbul	EUROSOLAR Türkiye	Yıllık
Mayıs	IHTEC Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Kongresi	İstanbul	HTD ve ev sahibi üniversite	Yıllık
Mayıs	TÜREK Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi	Ankara	TÜREB	Yıllık
Mayıs	TESKON Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi	İzmir	MMO	İki yılda bir
Haziran	WIN EURASIA	İstanbul	Hannover Fairs Turkey	Yıllık

Ay	Etkinlik	Şehir	Düzenleyen	Sıklık
Haziran	Nükleer Santraller Zirvesi (NPPES)	İstanbul	NIATR organizasyon komitesi	Yıllık
Eylül	Uluslararası Türkiye Kömür Kongresi ve Sergisi	Zonguldak	Maden Mühendisleri Odası	Periyodik
Eylül	IPETGAS Petrol ve Doğal Gaz Kongresi	Ankara	TPJD, PMO, JFMO	İki yılda bir
Eylül	COP31'e Doğru Denizler ve Okyanuslar Zirvesi	Trabzon	ÇŞİDB	Tek seferlik
Ekim	Türkiye Enerji Zirvesi	İstanbul	Enerji Fuarcılık Organizasyon A.Ş.	Yıllık
Ekim	ISK-SODEX İstanbul	İstanbul	Hannover Fairs Turkey	İki yılda bir
Ekim	MMO Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu ve Sergisi	Mersin	MMO	Periyodik
Ekim	Enerji Davaları Kongresi	Ankara	Enerji Hukuku Araştırma Enstitüsü (EHAE)	Yıllık
Kasım	EIF Enerji Dönüşüm Fuarı ve Kongresi	Antalya, 2027'de İstanbul	Domino Fuarcılık	Yıllık
Kasım	COP31 BM İklim Değişikliği Konferansı	Antalya	BMİDÇS, ev sahibi Türkiye	Tek seferlik
Kasım	Avrasya Enerji ve Sürdürülebilirlik Konferansı ve IAEE COP Sempozyumu	Antalya	EED	Periyodik
Kasım	CIGRE Güç Sistemleri Konferansı (GSK)	Ankara	CIGRE Türkiye ve TESAB	Düzensiz
Kasım	MMO Enerji Verimliliği Kongresi	Kocaeli	MMO	Periyodik
Aralık	TMMOB Enerji Sempozyumu	Ankara	TMMOB, EMO yürütücülüğünde	İki yılda bir
Aralık	IICEC Konferansı	İstanbul	Sabancı Üniversitesi IICEC	Yıllık
Aralık	Enerjinin Geleceği ve Depolama Kongresi	Ankara	EDEDER	Yıllık
Aralık	Ulusal İklimlendirme Kongresi (İKLİM)	Antalya	MMO	Periyodik

Ay ve şehir bilgileri, Eylül 2026 itibarıyla etkinliklerin kendi sitelerinde ve düzenleyici kuruluşların duyurularında yer alan en yakın edisyona dayanır: ICCI, EVF, GT ve TESKON için 2027; SolarEX, Maden Türkiye, İKZ, IRENEC, IHTEC, TÜREK, NPPES, Kömür Kongresi, Türkiye Enerji Zirvesi, EIF, COP31, EED konferansı ve İKLİM için 2026; EMO Enerji Verimliliği Günleri, MMO etkinlikleri, ISK-SODEX, GSK, TMMOB Enerji Sempozyumu, IICEC Konferansı ve EDEDER kongresi için 2025; IPETGAS için 2023 tarihleri esas alınmıştır. Etkinliklerin ayı ve şehri yıldan yıla kayabilir; kesin tarih için her edisyon öncesinde düzenleyicinin sitesi kontrol edilmelidir.

14. Veri, istatistik ve mevzuat kaynakları

Bu bölüm, rehberdeki kurumların ürettiği veri, istatistik ve mevzuat kaynaklarını tek yerde toplar: piyasa ve sistem işletmecilerinin şeffaflık platformları, düzenleyici ve bakanlık istatistikleri, resmî mevzuat ve içtihat veri tabanları, denetim raporları, sektör derneklerinin raporları ile Türkiye'yi karşılaştırmalı olarak izleyen uluslararası veri setleri. Her giriş kurumu değil veri setini anlatır: hangi değişkenleri hangi çözünürlükte sunduğu, ne sıklıkla güncellendiği ve nasıl erişildiği belirtilir; kaynağı üreten kurumun kendi kaydı ilgili bölümde yer alır ve ilişkili alanıyla bağlanır.

- **EPIAŞ Şeffaflık Platformu**

Veri / kaynak · Dayanak: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu; Elektrik Piyasası Şeffaflık Yönetmeliği · seffaflik.epias.com.tr

EPIAŞ'ın elektrik ve doğal gaz piyasalarına ilişkin verileri ücretsiz yayımladığı çevrim içi veri platformudur. Elektrikte piyasa takas fiyatı, sistem marjinal fiyatı, gün öncesi ve gün içi piyasa hacimleri, dengeleme talimatları, kaynak bazında saatlik gerçekleşen üretim, tüketim, planlı ve plansız kesintiler, YEKDEM birim maliyeti ve YEK-G işlemleri saatlik ya da günlük çözünürlükte sunulur; gaz tarafında sürekli ticaret platformu fiyat ve hacimleri ile iletim sistemi giriş-çıkış verileri yer alır. Veriler arayüzden indirilebilir; REST tabanlı servisler için giris.epias.com.tr hesabıyla bilet (TGT) alınması gerekir. Fiyat analizi, azami fiyat tartışmaları ve piyasa modellemesi için birincil kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik ve doğal gaz şeffaflık servisleri teknik dokümanı; Piyasa verileri (saatlik, günlük, aylık).

İlişkili: EPIAŞ, EPDK, YEK-G, YEKDEM

- **TEİAŞ Yük Tevzi Bilgi Sistemi istatistikleri (YTBS)**

Veri / kaynak · ytbsbilgi.teias.gov.tr

TEİAŞ Millî Yük Tevzi Merkezi'nin sistem işletmesi amacıyla iletim sistemi katılımcılarından topladığı verilerin kamuya açık yüzüdür; TÜBİTAK MAM Enerji Teknolojileri tarafından TEİAŞ için geliştirilmiştir. Günlük ve yıllık bazda kaynak türüne göre üretim, tüketim, puant yük ve uluslararası enterkonneksiyon alış-verişleri raporlanır; üretim verileri lisanslı ve lisanssız tesisleri kapsar, lisanssız üretim ay sonuna kadar tahmini değerlerle gösterilir. Sayfadaki veriler geçicidir ve geriye dönük düzeltilebilir; resmî rakamlar TEİAŞ'ın aylık kurulu güç ve üretim-tüketim raporlarında yayımlanır. Puant talep, kuraklık dönemlerinde hidroelektrik payı ve rüzgâr-güneş rekorlarının günlük takibi için kullanılır; ayrıca bir API sunulmaz.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Günlük üretim-tüketim raporu; Türkiye elektrik istatistikleri (yıllık özet).

İlişkili: TEİAŞ, TEİAŞ Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri ve kurulu güç raporları, EPIAŞ Şeffaflık Platformu

Not: Katılımcı girişi ytbs.teias.gov.tr adresindedir; kamuya açık istatistikler ytbsbilgi alt alan adında yayımlanır.

- **TEİAŞ Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri ve kurulu güç raporları**

Veri / kaynak · teias.gov.tr (ilgili sayfa)

TEİAŞ'ın elektrik sisteminin uzun dönemli resmî istatistiklerini yayımladığı sayfadır. Yıllık istatistik kitabı kurulu gücü, brüt ve net üretimi kaynak, yakıt ve üretici kuruluş türüne göre, tüketimi, iletim hattı uzunluklarını, trafo kapasitesini, ithalat-ihracatı ve puant talebi onlarca yıla uzanan zaman serileri halinde verir; aylık kurulu güç raporları ile ay sonu üretim-tüketim raporları dönemsel güncellemeyi sağlar. Dosyalar Excel ve PDF biçiminde serbestçe indirilebilir, API yoktur. Kaynak karmasının tarihsel gelişimi, kömür ve gaz kapasitesinin seyri ile yenilenebilir payına ilişkin tartışmalarda en çok atıf yapılan resmî seridir; 10 yıllık talep tahmini ve kapasite projeksiyonu raporlarıyla birlikte okunur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri (yıllık); Kurulu güç raporu (aylık); Ay sonu üretim-tüketim raporu (aylık).

İlişkili: TEİAŞ, YTBS, EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları

Not: Taslaktaki 'YTBS ve kurulu güç raporları' girişinden ayrıldı.

- **EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları**

Veri / kaynak · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

EPDK'nın düzenlediği dört piyasa ile şarj hizmeti piyasasına ilişkin resmî istatistik yayınlarıdır. Aylık sektör raporları elektrikte kurulu güç, üretim, tüketim, serbest tüketici sayıları ve tarife bileşenlerini; doğal gazda ithalat, dağıtım bölgelerine göre tüketim ve abone verilerini; petrol ve LPG'de ürün ve il bazında satışları verir. Her yıl haziran ayında yayımlanan piyasa gelişim raporları bir önceki yılın bütünlüklü tablosunu ve ekli veri setlerini sunar; petrol ve LPG için fiyatlandırma raporları, şarj hizmetleri için aylık istatistikler ayrıca yayımlanır. Tablolar PDF ve Excel olarak indirilebilir, resmî istatistik programı kapsamında metaveri ile birlikte sunulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG aylık sektör raporları; Piyasa gelişim raporları (yıllık, haziran); Şarj hizmeti piyasası aylık istatistikleri; Fiyatlandırma raporları.

İlişkili: EPDK, EPVYS, EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi

Not: Önceki uzun id: epdk-sektor-raporlari-ve-piyasa-gelisim-raporlari-elektrik-d.

- **EPDK lisans sorgulama sistemi (EPVYS)**

Veri / kaynak · [lisans.epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](https://lisans.epdk.gov.tr/ilgili-sayfa)

EPDK'nın elektronik lisans yönetim sisteminin kamuya açık sorgulama arayüzüdür. Elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarındaki tüm lisans ve önlisansların sahibini, lisans türünü, geçerlilik tarihlerini ve durumunu; üretim tesislerinde kaynak türü, kurulu güç ve il bilgisini listeler. Aynı sistem üzerinden şarj istasyonu listesi ve doğal gaz dağıtım ihaleleri de sorgulanabilir. Sonuçlar tablo olarak dışa aktarılabilir; toplu erişim için ayrı bir açık API bulunmaz. Santral sahipliği, önlisans aşamasındaki yenilenebilir ve depolamalı proje stoku ile bağlantı kapasitesi tartışmalarında, şirketlerin hangi piyasalarda lisanslı olduğunu belirlemede temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Genel lisans özet sorgusu; Şarj istasyonları listesi; Doğal gaz dağıtım ihaleleri sorgusu.

İlişkili: EPDK, Üretim lisansı sahipleri, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmecisi lisansı), EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları

- **ETKB ulusal enerji denge tabloları ve EİGM periyodik raporları**

Veri / kaynak · enerji.gov.tr/eigm-raporlari

Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı resmî enerji istatistikleri setidir. Ulusal enerji denge tabloları, birincil üretim, ithalat, ihracat, stok değişimi, dönüşüm ve sektörel nihai tüketimi kaynak bazında bin ton petrol eşdeğeri cinsinden yıllık olarak verir ve Excel dosyaları 2003'e uzanır; son yıl verileri revizyonla güncellenir. Haftalık Enerji İstatistik Bülteni ve Piyasa Gözlem Raporu, aylık Elektrik Yatırımları Özet Raporu ile LEAP modelleme dosyaları aynı sayfadadır. İthalat bağımlılığı, birincil enerji arzında kaynak payları ve ulusal enerji planı hedeflerinin izlenmesinde temel resmî seridir; Uluslararası Enerji Ajansı ve Eurostat'a raporlanan verilerle karşılaştırılabilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ulusal Enerji Denge Tabloları (yıllık); Enerji İstatistik Bülteni (haftalık); Piyasa Gözlem Raporu (haftalık); Elektrik Yatırımları Özet Raporu (aylık).

İlişkili: ETKB, EİGM, IEA, TÜİK Veri Portalı: sera gazı envanteri ve enerji ile ilgili istatistikler

Not: Önceki uzun id: etkb-enerji-denge-tabloları-ve-istatistik-portalı.

- **TÜİK Veri Portalı: sera gazı envanteri ve enerji ile ilgili istatistikler**

Veri / kaynak · Dayanak: 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu · veriportalı.tuik.gov.tr

TÜİK'in resmî istatistiklerini tablo, bülten ve zaman serisi olarak sunduğu veri portalıdır. Enerji ve iklim açısından temel içerik, UNFCCC'ye her yıl sunulan ulusal sera gazı envanteridir: sektör ve gaz bazında emisyonlar 1990'dan itibaren Ortak Raporlama Tabloları ve Ulusal Envanter Raporu ile yayımlanır, yıllık Sera Gazı Emisyon İstatistikleri bülteni ise yaklaşık iki yıl gecikmeli sonuç verir. Portalda ayrıca tüketici ve üretici fiyat endekslerinin elektrik, doğal gaz ve akaryakıt kalemleri, enerji ithalatını gösteren dış ticaret verileri ve sanayi üretim endeksi bulunur. Veriler ücretsiz indirilebilir; TR ETS tavanı, net sıfır patikası ve enerji fiyatlarının enflasyona katkısı tartışmalarında başvurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sera Gazı Emisyon İstatistikleri (yıllık bülten); Ulusal Envanter Raporu ve Ortak Raporlama Tabloları; Tüketici Fiyat Endeksi (aylık).

İlişkili: TÜİK, İDB, ETKB ulusal enerji denge tabloları ve EİGM periyodik raporları

Not: Önceki uzun id: tuik-enerji-istatistikleri-ve-sera-gazi-emisyon-envanteri.

- **İklim Değişikliği Başkanlığı emisyon izleme ve TR ETS verileri**

Veri / kaynak · Dayanak: 7552 sayılı İklim Kanunu; Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği (27 Ağustos 2026) · iklim.gov.tr

İklim Değişikliği Başkanlığı'nın Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Karbon Fiyatlandırma daireleri eliyle yürüttüğü izleme, raporlama ve doğrulama (İRD) sistemi ile TR ETS'ye ilişkin veri ve belgeleri kapsar. Elektrik üretimi, çimento, demir-çelik, alüminyum ve gübre gibi sektörlerdeki tesisler yıllık doğrulanmış emisyon raporlarını Başkanlığa sunar; 27 Ağustos 2026'da yayımlanan TR ETS

Yönetmeliği emisyon izni, tahsisat dağıtımı, teslim ve piyasa istikrar rezervi süreçlerini bu veriye bağlar. Tesis bazlı emisyon ve tahsisat verilerinin kamuya ne ölçüde açılacağı pilot dönem uygulamasıyla netleşecektir. Karbon Piyasası Kurulu kararları, ulusal bildirimler ve iki yıllık şeffaflık raporları Başkanlık sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Karbon Piyasası Kurulu kararları; Ulusal Bildirimler ve İki Yıllık Şeffaflık Raporları; TR ETS mevzuatı ve duyuruları.

İlişkili: İDB, KPK, TÜİK Veri Portalı: sera gazı envanteri ve enerji ile ilgili istatistikler, Sera gazı doğrulayıcı kuruluşlar

Not: Önceki uzun id: iklim-degisikligi-baskanligi-ulusal-envanter-raporu-ird-veri. Taslakta anılan ulusal envanter raporu TÜİK tarafından hazırlandığından tuik-enerji-emisyon-istatistikleri girişine taşındı.

- **MAPEG petrol ve maden istatistikleri, ruhsat sorgulama ve e-Maden**

Veri / kaynak · Dayanak: 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu; 3213 sayılı Maden Kanunu · mapeg.gov.tr/Sayfa/Genel/Petrolistatistikleri

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün arama ve üretim faaliyetlerine ilişkin yayımladığı resmî veri setidir. Yıllık petrol ve doğal gaz arama-üretim istatistikleri; kuyu sayıları ve metrajları, şirketlerin jeolojik ve jeofizik saha çalışmaları, ham petrol ve doğal gaz üretimi ile yıl sonu rezervlerini 2025'e kadar güncel biçimde verir. Maden istatistikleri, petrol ve maden ruhsat haritaları ile ruhsat sicil belgeleri aynı sitededir; ruhsat safhası ve yürürlük tarihi sorgulamaları ile e-Maden sistemi başvuru ve sevk süreçlerini yürütür. Karadeniz gazı ve Gabar petrolü sonrası üretim artışının, kömür sahalarının ve kritik mineral ruhsatlarının izlenmesinde birincil resmî kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Petrol ve Doğal Gaz Arama-Üretim İstatistikleri (yıllık); Maden istatistikleri; Petrol ve maden ruhsat haritaları.

İlişkili: MAPEG, Petrol ve doğal gaz arama-üretim şirketleri (6491 sayılı Türk Petrol Kanunu), TPAO

Not: Önceki uzun id: mapeg-ruhsat-sorgulama-e-maden-turkiye-petrol-kanunu-istatis.

- **MTA Yerbilimleri Harita Görüntüleyici**

Veri / kaynak · yerbilimleri.mta.gov.tr

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün jeoloji, maden, jeotermal ve diri fay haritalarını çevrim içi sunduğu coğrafi veri görüntüleyicisidir. Jeotermal kaynak noktaları, maden yatakları ve zuhurları, jeoloji ve jeofizik haritaları ile AFAD'ın Ulusal Sismolojik Gözlem Ağı'ndan eş zamanlı alınan deprem verileri katmanlar halinde görüntülenebilir. Haritalar bölgesel ölçekte kullanım içindir; orijinal vektör veriler ücret karşılığında MTA'dan temin edilir ve kaynak gösterilmeden çoğaltılamaz. Jeotermal ruhsat ve santral yatırımlarının ön etüdü, kömür ve kritik mineral potansiyelinin değerlendirilmesi ile enerji tesislerinin deprem riski analizlerinde başvuru alan temel resmî yerbilimi kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Jeoloji, maden, jeofizik ve diri fay haritaları; Türkiye jeotermal kaynak envanteri.

İlişkili: MTA, AFAD, MAPEG petrol ve maden istatistikleri, ruhsat sorgulama ve e-Maden

Not: Önceki uzun id: mta-jeotermal-ve-maden-envanteri-turkiye-jeotermal-kaynaklar.

- **Rüzgar Enerjisi Potansiyel Atlası ve Güneş Enerjisi Potansiyel Atlası (REPA / GEPA)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2007 · repa.enerji.gov.tr/REPA

Türkiye'nin rüzgâr ve güneş kaynak potansiyelini harita olarak sunan resmî atlaslardır. REPA, 2007'de Elektrik İşleri Etüt İdaresi tarafından sayısal hava tahmin modeline dayanarak hazırlanmış; Türkiye geneli, bölge ve il bazında farklı yüksekliklerde rüzgâr hızı ve kapasite faktörü haritalarını verir. GEPA ise aylık ve yıllık küresel ışınlam, güneşlenme süresi ve fotovoltaik tipine göre üretilebilecek enerji haritalarını il bazında sunar. EİE ve ardından YEGM'nin kapanmasıyla atlaslar ETKB Enerji İşleri Genel Müdürlüğü alan adı altında yayımlanmaya devam eder. YEKA alan seçimi ve ön fizibilite için başlangıç kaynağıdır; veriler güncellenmediğinden ölçüm verisinin yerini tutmaz.

Başlıca yayın ve kaynaklar: REPA il ve bölge haritaları; GEPA ışınlam ve PV üretim haritaları.

İlişkili: EİGM, EİE, YEGM, MGM

Not: GEPA ayrı adreste yayımlanır (gepa.enerji.gov.tr).

- **Resmî Gazete**

Veri / kaynak · resmigazete.gov.tr

Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, yönetmeliklerin ve düzenleyici kurum kararlarının yürürlüğe girdiği resmî yayın organıdır; Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü tarafından her gün, gerektiğinde mükerrer sayılarla yayımlanır. Enerji açısından EPDK'nın tarife, lisans ve yaptırım kararları, YEKA ve kamulaştırma kararları, TR ETS ve iklim mevzuatı, özelleştirme kararları ile ilanlar bölümündeki ihale ve kamulaştırma duyuruları bu kanaldan izlenir. Günlük fihrist ve PDF arşivi sitede serbestçe erişilebilir; tarih ve sayıya göre aranabilir. Bir düzenlemenin yürürlük tarihini ve metnin ilk halini tespit etmek için tek bağlayıcı kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Günlük Resmî Gazete (asıl ve mükerrer sayılar); Resmî Gazete arşivi.

İlişkili: Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü, Mevzuat Bilgi Sistemi, EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi

Not: Taslaktaki 'Resmî Gazete ve mevzuat.gov.tr' girişi ikiye ayrıldı; önceki id: resmi-gazete-ve-mevzuat-gov-tr.

- **Mevzuat Bilgi Sistemi**

Veri / kaynak · mevzuat.gov.tr

Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, Cumhurbaşkanlığı kararı, yönetmelik, tebliğ ve kurum yönetmeliklerinin değişiklikleri işlenmiş güncel metinlerini sunan resmî mevzuat veri tabanıdır; Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, 7552 sayılı İklim Kanunu ile EPDK ve ETKB yönetmeliklerinin konsolide hallerine buradan erişilir; her maddede değişikliği yapan düzenlemeye atıf verilir. Metinler Word ve PDF olarak indirilebilir. Resmî Gazete ilk yayımı gösterirken bu sistem yürürlükteki hali gösterdiği için hukuki analizlerde ikisi birlikte kullanılır; EPDK'nın kendi mevzuat sayfası kurul kararlarıyla bu seti tamamlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Konsolide mevzuat metinleri; Mevzuat türüne göre arama.

İlişkili: Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü, Resmî Gazete, EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi

- **EPDK mevzuat sayfası ve kurul kararları arşivi**

Veri / kaynak · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

EPDK'nın elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarına ilişkin kurul kararlarını ve ikincil mevzuatını yayımladığı arşivdir. Tarife tabloları ve bileşenleri, azami uzlaştırma fiyatı, YEKDEM ve lisanssız üretim uygulamaları, lisans verilmesi, tadili ve iptali, idari para cezaları ile piyasa kurallarına ilişkin kararlar sektör başlıkları altında karar numarası ve tarihiyle listelenir; yönetmelik, tebliğ ve usul-esaslar mevzuat sayfasında güncel metinleriyle yer alır. Kararların önemli bir kısmı ayrıca Resmî Gazete'de yayımlanır. Tarife değişikliklerinin gerekçesini, düzenleyici yaklaşımın seyrini ve yaptırım pratiğini izlemek için kullanılır; toplu indirme ya da API sunulmaz.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Son kurul kararları (elektrik, doğal gaz, petrol, LPG); Denetim kurul kararları; Mevzuat sayfası.

İlişkili: EPDK, Resmî Gazete, Mevzuat Bilgi Sistemi

Not: Önceki id: epdk-mevzuat-ve-kurul-kararlari-arsivi.

- **TBMM yasama bilgileri ve tutanak arşivi**

Veri / kaynak · tbmm.gov.tr/yasama

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kanun teklifleri, komisyon raporları, Genel Kurul tutanakları, soru önergeleri ve meclis araştırması önergelerini yayımladığı yasama bilgi sistemidir. Bir enerji düzenlemesinin teklif metni, gerekçesi, Sanayi, Ticaret, Enerji Komisyonu'ndaki görüşmeler ve Genel Kurul'daki değişiklik önergeleri adım adım izlenebilir; torba kanunlarla enerji mevzuatına eklenen maddelerin kaynağını bulmada özellikle yararlıdır. Tutanaklar dönem ve birleşime göre, teklifler esas numarası ve konuya göre aranabilir. İklim Kanunu, Elektrik Piyasası Kanunu değişiklikleri ve maden mevzuatı gibi tartışmalı düzenlemelerde yasama iradesinin ve muhalefet itirazlarının belgelendiği birincil kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kanun teklifleri ve komisyon raporları; Genel Kurul tutanakları; Soru önermeleri ve cevapları.

İlişkili: TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı, Resmî Gazete

Not: Önceki id: tbmm-kanun-tasari-teklif-ve-tutanak-arsivi. 2017 Anayasa değişikliğinden sonra hükümet tasarısı yoktur; yalnızca milletvekili kanun teklifleri vardır.

- **Danıştay karar arama sistemi**

Veri / kaynak · karararama.danistay.gov.tr

Danıştay'ın dava daireleri ile İdari Dava Daireleri Kurulu kararlarının tam metin olarak aranabildiği resmî içtihat veri tabanıdır. Enerji sektörüne ilişkin EPDK düzenlemelerinin, lisans iptal ve idari para cezası işlemlerinin, ETKB ve Cumhurbaşkanlığı kararlarının, ÇED olumlu kararları, acele kamulaştırma ve maden ruhsatı işlemlerinin iptali talebiyle açılan davalarda verilen kararlar buradan bulunabilir. Kararlar kişisel verileri anonimleştirilmiş halde, daire, esas ve karar numarası ile anahtar kelimeye göre sorgulanır; toplu indirme veya API yoktur. Termik santral ve maden projelerine karşı yürütülen çevre davaları ile tarife ve piyasa düzenlemelerine yönelik şirket davalarının hukuki çerçevesini anlamak için temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Danıştay kararları tam metin arşivi.

İlişkili: EPDK, ÇEDİDGM, Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası

Not: Taslaktaki 'Danıştay ve Anayasa Mahkemesi kararları' girişi ikiye ayrıldı; önceki id: danistay-ve-anayasa-mahkemesi-kararlari-kararlar-danistay-go.

- **Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası**

Veri / kaynak · kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr

Anayasa Mahkemesi'nin norm denetimi ve bireysel başvuru kararlarını tam metin, özet ve anahtar kavramlarla sunan resmî veri tabanıdır. Enerji alanında kanun ve kararname hükümlerine karşı açılan iptal davaları, kamulaştırma ve mülkiyet hakkı, çevre hakkı ve lisans işlemlerine ilişkin bireysel başvurular bu sistemde incelenebilir. Kararlar tarih, başvuru numarası, ilgili Anayasa maddesi ve hak türüne göre filtrelenebilir; Resmî Gazete'de yayımlanan kararlara doğrudan bağlantı verilir. Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yapılan teşkilat ve yetki düzenlemelerinin, enerji ve maden mevzuatındaki özel hükümlerin anayasal sınırlarını değerlendirmek isteyen araştırmacılar için temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Norm denetimi kararları; Bireysel başvuru kararları.

İlişkili: Danıştay karar arama sistemi, Resmî Gazete

- **Sayıştay denetim raporları (enerji KİT'leri ve kamu idareleri)**

Veri / kaynak · Dayanak: 6085 sayılı Sayıştay Kanunu · sayistay.gov.tr/reports

Sayıştay'ın her yıl yayımladığı kamu idareleri ve kamu iktisadi teşebbüsleri denetim raporlarının arşividir. BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TPAO, TKİ, TTK ve Eti Maden gibi enerji KİT'lerinin mali tabloları, görev zararları, alım garantili sözleşmeleri, stok ve borç durumu ile ETKB, EPDK ve bağlı kuruluşların hesap ve uygunluk bulguları bu raporlarda yer alır. KİT raporları TBMM KİT Komisyonu'nda görüşülür. Raporlar kurum ve yıla göre PDF olarak indirilebilir. Doğal gaz ve elektrik sübvansiyonlarının kamu maliyesine yükü, BOTAŞ'ın zarar ve sermaye artırımları ile kömür işletmelerinin verimliliği tartışmalarında en ayrıntılı resmî belge setidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: KİT Denetim Raporları (yıllık); Kamu İdareleri Denetim Raporları (yıllık).

İlişkili: Sayıştay Başkanlığı, KİT Komisyonu, BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TPAO

- **Uluslararası Enerji Ajansı veri ve istatistikleri (IEA)**

Veri / kaynak · iea.org/data-and-statistics

Uluslararası Enerji Ajansı'nın ülke bazında enerji arzı, tüketimi, fiyatları, emisyonları ve verimlilik göstergelerini sunduğu veri portalıdır. Türkiye 1974'ten beri ajansın üyesidir ve ulusal enerji dengesini ETKB aracılığıyla ajansa raporlar. Ücretsiz veri tarayıcısı ile Türkiye ülke profili yıllık özet göstergeleri sunar; dünya enerji dengeleri, fiyatlar ve vergiler ile aylık petrol ve gaz istatistiklerinin ayrıntılı veri setleri ücretli lisansla sağlanır. Türkiye'yi OECD ve AB ülkeleriyle aynı tanımlarla

karşılaştırmaya imkân verdiği için enerji yoğunluğu, ithalat bağımlılığı ve kaynak karması karşılaştırmalarında kullanılır; ajansın Türkiye enerji politikası incelemeleri de bu verilere dayanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: World Energy Balances; Energy Prices; Monthly Oil and Gas Statistics; Türkiye enerji politikası incelemeleri.

İlişkili: IEA, ETKB ulusal enerji denge tabloları ve EİGM periyodik raporları

Not: Taslaktaki uluslararası veri kaynakları karma girişi (IEA, IRENA, ENTSO-E, Statistical Review, Ember, GEM, CAT) yedi ayrı girişe bölündü; önceki id: iea-turkiye-ulke-sayfasi-irena-istatistikleri-entso-e-transp. Ülke sayfasi (iea.org/countries/turkiye) otomatik isteklere 403 döndürdüğü için web alanına veri portalı yazıldı.

- **IRENA istatistikleri (IRENASTAT)**

Veri / kaynak · pxweb.irena.org

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın ülke ve teknoloji bazında yenilenebilir enerji kurulu gücü, elektrik üretimi, yenilenebilir enerji kullanımı ve kamu yatırımlarına ilişkin veri tabanıdır; PxWeb arayüzüyle sorgulanır ve CSV ile Excel olarak ücretsiz indirilebilir. Mart ayında yayımlanan Yenilenebilir Kapasite İstatistikleri ile temmuz ayındaki Yenilenebilir Enerji İstatistikleri yıllık ana güncellemelerdir; maliyet raporları teknoloji bazında seviyelendirilmiş maliyetleri verir. Türkiye verileri ulusal kaynaklardan derlenir. Rüzgâr, güneş, hidroelektrik ve jeotermal kapasitesinde Türkiye'nin küresel sıralamasını ve COP28'de kabul edilen yenilenebilir kapasiteyi üç katına çıkarma hedefine katkısını izlemede kullanılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Renewable Capacity Statistics (yıllık, mart); Renewable Energy Statistics (yıllık, temmuz); Renewable Power Generation Costs (yıllık).

İlişkili: IRENA, IEA

- **ENTSO-E Şeffaflık Platformu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2015 · Dayanak: AB Tüzüğü 543/2013 · transparency.entsoe.eu

Avrupa iletim sistemi operatörlerinin AB Tüzüğü 543/2013 uyarınca yük, üretim, iletim kapasitesi, sınır ötesi akışlar ve dengeleme verilerini yayımladığı ortak platformdur; 2015'ten beri çalışır. Veriler çoğunlukla saatlik ya da daha kısa çözünürlüktedir; arayüzden indirilebilir, ücretsiz kayıtlı alınan güvenlik anahtarlarıyla REST API üzerinden erişilebilir. TEİAŞ ENTSO-E'ye gözlemci üye olduğundan Türkiye'ye ait veri kapsamı AB üyelerine göre sınırlıdır; Bulgaristan ve Yunanistan sınırlarındaki kapasite ve akış verileri komşu operatörlerin bildirimleri üzerinden izlenebilir. Türkiye-AB elektrik ticareti, enterkonneksiyon kapasitesi ve SKDM kapsamında elektrik ihracatının izlenmesinde kullanılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yük, üretim, iletim ve dengeleme veri kategorileri; RESTful API kullanım kılavuzu.

İlişkili: ENTSO-E, TEİAŞ, EPIAŞ Şeffaflık Platformu

- **Statistical Review of World Energy (Energy Institute)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 1952

1952'den 2022'ye kadar BP tarafından, 2023'ten itibaren Energy Institute tarafından KPMG ve Kearney iş birliğiyle hazırlanan yıllık küresel enerji istatistikleri derlemesidir; her yıl haziran sonunda yayımlanır. Türkiye dahil ülkeler için birincil enerji tüketimi, petrol, gaz ve kömür üretim ve tüketimi, rafineri kapasitesi, elektrik üretimi kaynak bazında, yenilenebilir kapasite, kritik mineraller ve enerji kaynaklı CO2 emisyonlarını uzun zaman serileriyle verir. Tüm tablolar Excel ve CSV olarak ücretsiz indirilebilir. Türkiye'nin gaz tüketimi ve LNG ithalatındaki yerini, kömür tüketimi eğilimini ve kişi başı enerji tüketimini diğer ülkelerle aynı tanımlarla karşılaştırmak için en yaygın kullanılan kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Statistical Review of World Energy (yıllık, haziran); Consolidated dataset (Excel ve CSV).

İlişkili: IEA, Ember elektrik veri gezgini

Not: Resmî sayfa energyinst.org/statistical-review adresindedir; site Eylül 2026'da otomatik isteklere HTTP 403 döndürdüğü için web alanı boş bırakıldı.

- **Ember elektrik veri gezgini**

Veri / kaynak · ember-energy.org/data/electricity-data-explorer

Londra merkezli enerji düşünce kuruluşu Ember'in ülke bazında elektrik üretimi, talebi, kurulu gücü, emisyonları ve karbon yoğunluğunu yıllık ve aylık çözünürlükte sunduğu açık veri setidir. Türkiye verileri TEİAŞ ve EPIAŞ gibi ulusal kaynaklardan derlenir; kaynak bazında üretim payları ve elektrik sektörü emisyonları diğer ülkelerle karşılaştırmalı grafiklerle gösterilir. Veriler CC BY 4.0 lisansı ile ücretsiz indirilebilir ve API üzerinden erişilebilir. Kömürden çıkış, güneş ve rüzgârın aylık rekorları ve elektrik sektörünün TR ETS'deki rolü tartışmalarında basın ve sivil toplumun sık kullandığı kaynaktır; Ember'in Türkiye analizleri de bu verilere dayanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Electricity Data Explorer (aylık ve yıllık); Global Electricity Review (yıllık); Türkiye ülke sayfası.

İlişkili: Ember, TEİAŞ Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri ve kurulu güç raporları, EPIAŞ Şeffaflık Platformu

- **Global Energy Monitor santral ve maden izleyicileri (GEM)**

Veri / kaynak · globalenergymonitor.org/projects/global-coal-plant-tracker

ABD merkezli kâr amacı gütmeyen Global Energy Monitor'ün fosil yakıt ve yenilenebilir enerji altyapısını ünite düzeyinde izleyen veri tabanlarıdır. Küresel Kömür Santrali İzleyicisi; Türkiye'deki her kömür santrali ünitesi için kapasite, durum (işletmede, inşa halinde, iptal edilmiş), sahip, yanma teknolojisi, koordinat ve devreye alma yılı bilgisini verir; gaz santrali, kömür madeni, gaz altyapısı ile güneş ve rüzgâr izleyicileri benzer yapıdadır. Veriler yılda bir veya iki kez güncellenir, kayıtlı CC BY 4.0 lisansı ile indirilebilir ve GEM.wiki'de her tesis için kaynaklı sayfalar bulunur. Planlanan kömür projelerinin iptali ve kömürden çıkış takvimi tartışmalarında sıkça atıf alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Global Coal Plant Tracker (yılda iki güncelleme); Global Oil and Gas Plant Tracker; Global Coal Mine Tracker; Boom and Bust Coal (yıllık rapor).

İlişkili: Enerji Atlası santral veri tabanı, Ember elektrik veri gezgini

- **Climate Action Tracker Türkiye değerlendirmesi (CAT)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2009 · climateactiontracker.org/countries/turkey

Climate Analytics ve NewClimate Institute'un 2009'dan beri yürüttüğü, ülkelerin iklim hedeflerini ve politikalarını Paris Anlaşması'nın 1,5 derece sınırıyla karşılaştırarak derecelendiren bağımsız analiz projesidir. Türkiye sayfası ulusal katkı beyanı, 2053 net sıfır hedefi, mevcut politikalar altında emisyon projeksiyonları ve sektörel değerlendirmeleri içerir; enerji sektöründe kömür kapasitesi, yenilenebilir hedefler ve TR ETS gibi politikaların etkisi yorumlanır. Değerlendirmeler yeni hedef açıklamaları ve politika değişikliklerinden sonra güncellenir; grafik verileri indirilebilir. Türkiye'nin iklim hedeflerinin yeterliliği tartışmalarında uluslararası basın ve sivil toplum tarafından referans alınan dış değerlendirmedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye ülke değerlendirmesi; Emisyon projeksiyonu veri dosyaları.

İlişkili: İDB, TÜİK Veri Portalı: sera gazı envanteri ve enerji ile ilgili istatistikler

- **Enerji Atlası santral veri tabanı**

Veri / kaynak · enerjiatlası.com

Özel bir yayın girişimi olan Enerji Atlası'nın Türkiye'deki elektrik santrallerini kaynak türü, il, kurulu güç ve sahip şirkete göre listelediği ücretsiz çevrim içi veri tabanıdır. Hidroelektrik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, kömür ve doğal gaz santralleri harita ve tablo halinde gösterilir; il sayfaları o ildeki santrallerin toplamını, şirket sayfaları ise grupların portföyünü verir. Veriler EPDK lisans kayıtları ve kamuya açık duyurulardan derlenir; resmî nitelik taşımaz ve güncellik tesis bazında farklılık gösterebilir. Hızlı sahiplik ve konum sorgusu için yaygın kullanılır, ancak kesin rakamlar EPDK lisans sistemi ve TEİAŞ istatistikleriyle doğrulanmalıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İl bazında santral listeleri; Şirket bazında portföy sayfaları.

İlişkili: Enerji Atlası, EPVYS, TEİAŞ Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri ve kurulu güç raporları

Not: Taslaktaki 'Enerji Atlası santral veritabanı, Enerji Portalı ihale takibi' girişi Enerji Atlası'na indirildi; Enerji Portalı yayın olarak Bölüm 12'de (enerji-portalı) yer alır. Önceki id: enerji-atlası-santral-veritabanı-enerji-portalı-ihale-takibi.

- **BOTAŞ tarifeleri ve faaliyet raporları**

Veri / kaynak · botas.gov.tr/Sayfa/tarifeler/9

BOTAŞ'ın doğal gaz toptan satış tarifelerini, iletim ve depolama hizmet bedellerini ve kurumsal raporlarını yayımladığı sayfalardır. Konut, sanayi ve elektrik üretimi amaçlı kullanıcılara uygulanan aylık toptan satış tarifeleri geçmiş dönemleriyle birlikte tablo halinde sunulur; ham petrol taşıma ve liman hizmet tarifeleri de aynı bölümdedir. Yıllık faaliyet raporları ithalatın kaynak ülkelere dağılımı, LNG ve boru gazı hacimleri, depolama ve iletim altyapısı ile mali sonuçlar hakkında resmî bilgi verir. Gaz fiyatlarının elektrik maliyetine, sanayi rekabetine ve sübvansiyon yüküne etkisi tartışmalarında kullanılan birincil kaynaktır; ayrıca bir veri servisi yoktur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Doğal gaz toptan satış tarifeleri (aylık); Faaliyet Raporu (yıllık); Sürdürülebilirlik Raporu.

İlişkili: BOTAŞ, EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları, Sayıştay denetim raporları (enerji KİT'leri ve kamu idareleri)

Not: Taslaktaki BOTAŞ, PETDER, GAZBİR, TÜREB, GÜNDER ve GENSED kaynaklı karma giriş kurum bazında ayrıldı; önceki id: botas-aylik-gaz-istatistikleri-ve-tarife-duyurulari-petder-a.

- **PETDER sektör raporu ve akaryakıt satış verileri**

Veri / kaynak · [petder.org.tr \(ilgili sayfa\)](https://petder.org.tr/ilgili-sayfa)

Petrol Sanayi ve Emobilité Derneği'nin akaryakıt ve madeni yağ piyasasına ilişkin yayımladığı yıllık sektör raporu ile aylık satış verileridir. Rapor; benzin, motorin, jet yakıtı ve fuel oil tüketimini, dağıtım şirketlerinin pazar yapısını, istasyon sayılarını, vergi yükü ve fiyat bileşenlerini, madeni yağ pazarını EPDK verileriyle birlikte yorumlar; 2004'ten başlayan arşivi uzun dönem karşılaştırma imkânı verir. Aylık bülten, akaryakıt ve madeni yağ satış verileri de sitede yer alır. Akaryakıt uygulanan ÖTV ve eşel mobil tartışmaları, elektrikli araçların akaryakıt talebine etkisi ve kayıt dışı akaryakıt konularında sektörün görüşünü yansıtan veri setidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: PETDER Sektör Raporu (yıllık); Aylık Bülten; Akaryakıt ve madeni yağ satış verileri.

İlişkili: PETDER, EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt)

- **GAZBİR aylık ve yıllık sektör raporları**

Veri / kaynak · gazbir.org.tr/yayinlar/aylik-raporlar

Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği'nin şehir içi doğal gaz dağıtım faaliyetlerine ilişkin yayımladığı aylık ve yıllık raporlardır; aylık raporların arşivi 2017'ye uzanır. Raporlar dağıtım bölgelerindeki abone, tüketim ve yatırım göstergelerini, gaz arzı yapılan il ve ilçelerin gelişimini ve sektörel değerlendirmeleri içerir. Resmî rakamlar EPDK sektör raporlarında yayımlandığından GAZBİR raporları dağıtım şirketlerinin bakış açısını ve güncel sektör eğilimlerini göstermesiyle önem taşır. Dağıtım tarifeleri, yatırım yükümlülükleri, lisans sürelerinin uzatılması ve kış aylarında arz güvenliği tartışmalarında dağıtıcıların pozisyonunu izlemek için başvurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Aylık raporlar; Yıllık raporlar.

İlişkili: GAZBİR, Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), EPDK sektör raporları ve piyasa gelişim raporları

Not: Raporların ayrıntılı değişken listesi web sayfasından ayrıca doğrulanamadı; açıklama niteliksel tutuldu.

- **TÜREB Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu [Doğrulama bekliyor]**

Veri / kaynak · tureb.tr

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği'nin rüzgâr santrallerine ilişkin düzenli yayımladığı istatistik raporudur; ocak ve temmuz dönemlerinde olmak üzere yılda iki kez güncellenir. İşletmedeki ve inşa halindeki rüzgâr kapasitesini il ve bölge, yatırımcı şirket ve türbin üreticisi bazında verir; yıllık kapasite eklemeleri ve yerli üretim yapan türbin ile kanat tedarikçilerinin payları da raporlanır. Veriler birliğin üyelerinden ve EPDK kayıtlarından derlenir. Rüzgâr YEKA ihaleleri, kapasite artış hedefleri ve denizüstü rüzgâr tartışmalarında sektörün kendi rakamlarını sunan başlıca kaynaktır; raporlar birliğin sitesinden ücretsiz indirilebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu (ocak ve temmuz).

İlişkili: TÜREB, TEİAŞ Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri ve kurulu güç raporları, EPVYS

Not: Birliğin sitesi (tureb.tr) JavaScript ile yüklendiğinden rapor sayfası ve son sayının yayın tarihi otomatik araçlarla doğrulanamadı.

- **ETKB enerji verimliliği izleme verileri ve sektörel kıyaslama raporları**

Veri / kaynak · Dayanak: 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu · enerji.gov.tr (ilgili sayfa)

ETKB Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı'nın 5627 sayılı Kanun kapsamında topladığı enerji tüketim bildirimleri ile bunlardan ürettiği göstergelerdir. Belirli eşğin üzerindeki sanayi işletmeleri ve binalar yıllık enerji tüketimlerini çevrim içi sisteme bildirir; bu verilerle demir-çelik, çimento, tekstil, cam ve şeker gibi enerji yoğun sektörlerde süreç bazında spesifik enerji tüketimi kıyaslama raporları hazırlanır, birincil ve nihai enerji yoğunluğu hesaplanır. Tesis bazlı veriler gizlidir; kamuya toplulaştırılmış göstergeler sunulur. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı hedeflerinin izlenmesi ve SKDM'ye maruz sektörlerin verimlilik düzeyinin değerlendirilmesinde kullanılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sektörel kıyaslama raporları; Enerji yoğunluğu göstergeleri.

İlişkili: EVÇED, ETKB, BEP-TR

Not: Taslaktaki 'ENVER portalı ve BEP-TR' girişi ikiye ayrıldı. ENVER portalının alan adı Eylül 2026'da dışarıdan erişilemedi; web alanına ETKB ölçme ve değerlendirme sayfası yazıldı.

- **Binalarda Enerji Performansı hesaplama sistemi ve Enerji Kimlik Belgesi kayıtları (BEP-TR)**

Veri / kaynak · Dayanak: Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği; 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu · bepttr.csb.gov.tr

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın binaların enerji performansını hesapladığı ve Enerji Kimlik Belgesi düzenlediği ulusal yazılım ve kayıt sistemidir; 1 Kasım 2017'den beri ikinci sürümü kullanılmaktadır. Yetkili uzmanlar bina geometrisi, yalıtım, ısıtma-soğutma ve aydınlatma sistemleri verilerini girerek binanın A-G arası enerji ve sera gazı sınıfını belirler; belge satış, kiralama ve yapı kullanma izni süreçlerinde zorunludur. Sistem kayıtları bina stokunun verimlilik profiline dair ulusal ölçekli veri kaynağıdır, ancak ayrıntılı istatistikler düzenli olarak yayımlanmaz. Yakın sıfır enerjili bina yükümlülükleri ve bina yenileme programlarının hedeflenmesinde referans alınır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Kimlik Belgesi sorgulama; BEP-TR hesaplama yöntemi dokümanları.

İlişkili: ÇSİDB, ETKB enerji verimliliği izleme verileri ve sektörel kıyaslama raporları

Not: Taslakta ENVER portalıyla birlikte tek girişti.

- **EPDK tüketici şikâyet istatistikleri**

Veri / kaynak · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

EPDK'ya elektrik, doğal gaz, petrol, LPG ve şarj hizmeti piyasalarında iletilen tüketici şikâyetlerine ilişkin verilerdir; ayrı bir veri seti olarak değil, Kurum'un yıllık faaliyet raporunun tüketici haklarının korunması bölümünde yayımlanır. Bu bölüm başvuru kanallarını, şikâyetlerin aylara göre dağılımını ve her sektör için fatura, sayaç, kesinti, bağlantı ve kalite gibi konu sınıflandırmalarını yıllık olarak verir. Görevli tedarik ve dağıtım şirketlerinin hizmet kalitesi, tahmini faturalama ve kesinti tazminatı tartışmalarında tüketici tarafının resmî göstergesidir. Kamu Denetçiliği Kurumu'nun yıllık raporları ve tüketici hakem heyetleri kararları bu veriyi tamamlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EPDK Faaliyet Raporu, tüketici şikâyetleri bölümü (yıllık).

İlişkili: EPDK, KDK, Tüketici Hakem Heyetleri, GTŞ

Not: Önceki id: epdk-tuketici-hizmetleri-ve-enerji-sikayet-istatistikleri-ka.

- **TCMB Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)**

Veri / kaynak · evds3.tcmb.gov.tr

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın makroekonomik ve finansal zaman serilerini ücretsiz sunduğu veri dağıtım sistemidir. Enerji analizleri için döviz kurları, enerji ithalatının payını gösteren ödemeler dengesi ve dış ticaret serileri, tüketici fiyat endeksinin enerji alt kalemleri, sanayi üretimi ve kredi verileri günlük, aylık ve yıllık çözünürlükte indirilebilir. Ücretsiz kayıtla alınan anahtar ile API üzerinden erişim mümkündür; Python ve R için topluluk kütüphaneleri yaygındır. Dolar bazlı enerji maliyetlerinin Türk lirasına çevrilmesi, cari açığa enerji faturasının etkisi ve enerji fiyat ayarlamalarının enflasyon yansımalarının hesaplanmasında temel kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: EVDS veri serileri; EVDS API kullanım kılavuzu.

İlişkili: TCMB, TÜİK Veri Portalı: sera gazı envanteri ve enerji ile ilgili istatistikler

Not: evds2 adresi Eylül 2026'da evds3 adresine yönlendiriliyor.

- **Kamu Aydınlatma Platformu (KAP)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2009 · Dayanak: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu · kap.org.tr

Borsada işlem gören şirketlerin, yatırım fonlarının ve sermaye piyasası kurumlarının yasal açıklamalarını yayımladıkları, Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından işletilen elektronik bildirim sistemidir; 2009'dan beri kullanılmaktadır. Enerji şirketlerinin özel durum açıklamaları (santral devreye alma, lisans ve YEKA sonuçları, satın alma, kredi anlaşmaları), finansal tabloları, faaliyet raporları ve TSRS uyumlu sürdürülebilirlik raporları buradan eş zamanlı izlenebilir. Arama, şirket ve bildirim türüne göre filtreleme ücretsizdir; toplu veri erişimi lisanslı veri dağıtım kanallarıyla sağlanır. Yatırım, sahiplik değişikliği ve şirket stratejilerini resmî kayıtla doğrulamak için başvuru birincil kaynaktır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Özel durum açıklamaları; Finansal raporlar ve faaliyet raporları; Sürdürülebilirlik raporları.

İlişkili: MKK, SPK, BİST, XELKT

15. Yerel yönetimler, bölgesel yapılar ve toplum düzeyi paydaşlar

Bu bölüm, enerji politikasının sahada karşılık bulduğu yerel ve toplum düzeyindeki paydaşları kapsar: doğal gaz dağıtımı, atıktan enerji ve güneş yatırımlarıyla enerji üreticisi haline gelen büyükşehir belediyeleri ve şirketleri, belediye birlikleri ve gönüllü iklim ağıları, bölgesel destek veren kalkınma ajansları ile jeotermal ruhsat yetkisi taşıyan il idareleri.

Bölüm ayrıca santral ve maden projelerine karşı yargı yoluna giden yerel çevre platformlarını, enerji kooperatiflerini, tüketici örgütlerini ve enerji yoksulluğu alanındaki aktörleri tanıtır; bu yapılar yatırımların sosyal kabulü, tarife tartışmaları ve adil geçiş gündeminde giderek daha görünür hale gelmektedir.

- **Büyükşehir belediyeleri**

Yerel / bölgesel yapı · Dayanak: 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu; 6360 sayılı Kanun · tbb.gov.tr

Türkiye'de 30 ilde il sınırının tamamında yetkili olan büyükşehir belediyeleri, 5216 ve 6360 sayılı kanunlarla düzenlenen mahalli idarelerdir. Enerji sektörüne üç yoldan dokunurlar: doğal gaz dağıtım şirketlerinde ortaklık veya tam sahiplik, atıktan enerji, çöp gazı, biyogaz ve çatı güneş santralleri gibi lisanssız ya da lisanslı üretim yatırımları ve kent içi toplu taşıma, aydınlatma ile binalardaki tüketim. İmar planı ve ruhsat yetkileri rüzgar ve güneş santrali yer seçiminde belirleyicidir. 7552 sayılı İklim Kanunu belediyelere yerel iklim değişikliği eylem planı hazırlama yükümlülüğü getirmiştir. Planlar, sera gazı envanterleri ve faaliyet raporları belediye sitelerinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları; Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planları (SECAP); Belediye faaliyet raporları.

İlişkili: TBB, YYGM, İl İDKK, İGDAŞ, İSTAÇ, İZAYDAŞ, İZENERJİ, Başkanlar Sözleşmesi (Covenant of Mayors) Türkiye imzacıları, Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), Lisanssız elektrik üreticileri, 7552 sayılı İklim Kanunu

Not: Kategori girişi. Ankara'daki EGO Genel Müdürlüğü artık yalnızca toplu taşıma hizmeti verir; elektrik işleri 1982'de TEK'e, doğal gaz dağıtımı 2007'de Başkentgaz'a devredilmiştir. Belediyelerin doğal gaz dağıtım şirketleri Ek F'de il bazında listelenir.

- **İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İGDAŞ)**

Şirket · Kuruluş: 1986 · Dayanak: 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu; EPDK dağıtım lisansı · igdas.istanbul

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin çoğunluk hissesine sahip olduğu, İETT ve diğer belediye iştiraklerinin azınlık ortağı bulunduğu doğal gaz dağıtım şirkettir; 25 Aralık 1986'da kurulmuş, ilk gazı 1992'de Kadıköy'de vermiştir. EPDK lisansı ile İstanbul'un Bahçeşehir dışındaki dağıtım bölgesinde şebekeyi kurar ve işletir, abone bağlantısı, sayaç ve acil müdahale hizmetlerini yürütür.

Türkiye'nin abone ve hacim bakımından en büyük dağıtım şirketi olarak EPDK'nın dağıtım bedeli ve yatırım tavanı kararlarından en çok etkilenen şirkettir; dağıtım bedeli güncellemeleri ile yıllık altyapı yatırım programı kamuoyunda tartışma konusu olur. Faaliyet raporları ve tarife duyuruları şirket sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporları (yıllık); Tarife ve bağlantı bedeli duyuruları.

İlişkili: Büyükşehir belediyeleri, Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), GAZBİR, EPDK, BOTAŞ, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu

Not: Ek F'deki şehir doğal gaz dağıtım şirketleri tablosunda da yer alır. Site otomatik istemcilere boş yanıt verebilir; tarayıcıyla erişilebilir.

- **İSTAÇ İstanbul Çevre Yönetimi Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSTAÇ)**

Şirket · Kuruluş: 1994 · istac.istanbul

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin atık ve çevre yönetimi şirketidir; 1994'te Türkiye'nin ilk düzenli depolama sahasını işletmeye başlamasıyla faaliyete geçmiştir. Düzenli depolama sahaslarında toplanan çöp gazından, biyometanizasyon tesislerinde organik atıktan ve 2021'in son çeyreğinde Eyüpsultan'da devreye alınan evsel atık yakma ve enerji üretim tesisinde elektrik üretir. Atıktan enerji yatırımları, metan emisyonlarının azaltılması ve gönüllü karbon piyasalarında karbon kredisi üretimi açısından belediye şirketleri arasında öncü örnektir; atık yakmanın hava kalitesine etkisi ise yerel tartışma konusudur. Tesis bilgileri, faaliyet raporları ve demografik atık verileri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Faaliyet raporları; Enerji üretim tesisleri bilgi sayfaları; İSTAÇ kataloğu.

İlişkili: Büyükşehir belediyeleri, İZAYDAŞ, YEKDEM, Karbon kredisi standartları ve proje geliştiricileri, Lisanssız elektrik üreticileri

Not: Atık yakma tesisinin kurulu gücü ve işleme kapasitesi şirket sitesindeki enerji üretimi sayfasında verilir.

- **İzmit Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme Anonim Şirketi (İZAYDAŞ)**

Şirket · izaydas.com.tr

Kocaeli Büyükşehir Belediyesine bağlı atık yönetimi şirketidir; 1990'ların sonundan bu yana sanayi yoğun Kocaeli'nde tehlikeli atık yakma, tıbbi atık, gemi atıkları ve evsel atık düzenli depolama hizmeti verir. Yakma tesisinde atık ısısından ve depolama sahasındaki çöp gazından elektrik üretir; belediyenin su ve kanalizasyon şirketi İSU ile birlikte Kocaeli'nin yenilenebilir kaynaklı belediye elektrik üretiminin önemli bölümünü sağlar. Sanayi atıklarının enerjiye dönüştürülmesi, atıktan türetilmiş yakıt ve belediyelerin enerji öz tüketimi tartışmalarında sık anılan bir örnektir. Yıllık bertaraf ve elektrik üretim verileri, laboratuvar hizmetleri ve başvuru süreçleri şirket sitesinde yer alır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık bertaraf ve enerji üretim verileri (web).

İlişkili: Büyükşehir belediyeleri, İSTAÇ, Lisanssız elektrik üreticileri, OSBÜK

Not: Kuruluş yılı resmî kaynaktan kesinleştirilemedi; şirket sitesi 28 yıllık deneyim ifadesini kullanıyor.

- **İzenerji İnsan Kaynakları Temizlik Bakım Onarım Enerji Güvenlik Hizmetleri İlaçlama ve Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İZENERJİ)**

Şirket · Kuruluş: 1992 · izenerji.com.tr

İzmir Büyükşehir Belediyesinin iştirakidir; 1992'de belediyenin yayıncılık şirketi olarak kurulmuş, 2002'de enerji şirketine dönüştürülmüş, 2006'dan itibaren ağırlıklı belediyeye personel temini yapan bir hizmet şirketi olmuştur. 2021'den bu yana yeniden enerji alanına dönerek belediye tesislerine elektrik tedariki, güneş, rüzgar ve hidroelektrik proje geliştirme, enerji verimliliği ve enerji yöneticiliği hizmeti ile elektrikli araç şarj altyapısı kurulumunu üstlenir; Tire'deki stadyum çatısı güneş santrali bu dönemin ilk yatırımlarındandır. İzmir'in iklim nötr kent hedefinin uygulayıcılarından biri olması, belediyelerin kendi enerji şirketi kurma eğilimine örnek oluşturur. Duyuru, ihale ve hizmet bilgileri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Duyurular ve ihaleler (web).

İlişkili: Büyükşehir belediyeleri, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı), Lisanssız elektrik üreticileri, Başkanlar Sözleşmesi (Covenant of Mayors) Türkiye imzacıları

Not: Unvan değişiklikleri: 2002'de İzenerji-İzmir Büyükşehir Belediyesi Enerji Üretim Depolama İletim Dağıtım İthalat ve İhracat Ticaret AŞ, 2006'da insan kaynakları ağırlıklı unvan, 30.03.2018'de bugünkü unvan (696 sayılı KHK sonrası taşeron personelin kadroya alınması). Şirketin personel sayısı İzmir Büyükşehir Belediyesinin toplam çalışanlarının önemli bir bölümünü oluşturur.

- **Başkanlar Sözleşmesi (Covenant of Mayors) Türkiye imzacıları**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2008 · eu-mayors.ec.europa.eu

Avrupa Komisyonunun 2008'de başlattığı, yerel yönetimlerin gönüllü iklim ve enerji taahhütlerini topladığı girişimdir. İmzacı belediyeler sera gazı envanteri çıkarmayı, belirli bir hedef yıla göre emisyon azaltımı taahhüdünü içeren Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı (SECAP) hazırlamayı ve iki yılda bir izleme raporu sunmayı üstlenir. Girişimin sitesinde Türkiye'den büyükşehir ve ilçe belediyeleri dahil doksanı aşkın imzacı listelenir; bunların bir kısmı 2030 hedefli eylem planı sunmuştur. Türkiye'de yerel iklim eylem planı pratiğinin ilk kaynağıdır ve İklim Kanunu ile zorunlu hale gelen yerel planlara zemin hazırlamıştır. İmzacı listesi, planlar ve izleme raporları sitede ülke filtresiyle görülebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İmzacı veri tabanı ve SECAP belgeleri; CoM-munity Explorer.

İlişkili: Büyükşehir belediyeleri, TBB, İl İDKK, SKB, MBB, 7552 sayılı İklim Kanunu

Not: İmzacı sayısı Eylül 2026'da girişimin sitesindeki imzacı verisinden sayılmıştır; listede taahhüdü askıya alınmış belediyeler de bulunabilir.

- **Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği (SKB)**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2004 · Dayanak: Bakanlar Kurulu Kararı (RG 22.12.2004); 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu · skb.gov.tr

Dünya Sağlık Örgütü'nün Sağlıklı Şehirler Hareketini Türkiye'de yürütmek üzere on belediyenin girişimiyle 2004'te kurulan mahalli idare birliğidir; merkezi Bursa'dadır ve DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağında Türkiye'yi temsil eder. İl ve ilçe belediyelerinden oluşan üyelerine eğitim, çalıştay ve yarışmalar düzenler. Son yıllarda iklim değişikliği gündemi ağırlık kazanmış; farklı üye kentlerde düzenlenen İklim Değişikliği Yerel Taraflar Konferansları (yerel COP) aracılığıyla iklim nötr ve dirençli kentler için yerel yol haritaları tartışılmaktadır. Belediyelerin enerji verimliliği, ulaşım ve sağlık politikalarını birlikte ele alan az sayıdaki platformdan biridir. Kentli Dergisi ve konferans raporları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kentli Dergisi; İklim Değişikliği Yerel Taraflar Konferansı raporları; Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması.

İlişkili: TBB, MBB, Başkanlar Sözleşmesi (Covenant of Mayors) Türkiye imzacıları, Büyükşehir belediyeleri

- **Marmara Belediyeler Birliği (MBB)**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 1975 · Dayanak: 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu · marmara.gov.tr

Marmara Denizi kirliliğine ortak çözüm arayan belediyelerin 25 Nisan 1975'te Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği adıyla kurduğu, Türkiye'nin ilk bölgesel belediye birliğidir. Marmara Bölgesindeki büyükşehir, il ve ilçe belediyelerini üye olarak toplar; kentleşme, göç, yerel diplomasi ve dayanıklılık alanlarında araştırma, eğitim ve danışmanlık verir. Bünyesindeki Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği Merkezi ile Çevre Platformu, üye belediyelerin iklim eylem planı, enerji verimliliği ve sıfır atık çalışmalarına teknik destek sağlar. Sanayi ve nüfus yoğunluğu en yüksek bölgenin belediyelerini bir araya getirmesi nedeniyle yerel iklim politikalarında etkilidir. Marmara Urban Forum (MARUF), yayınları ve Data Marmara veri portalı başlıca kaynaklardır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Marmara Urban Forum (MARUF); Data Marmara; Faaliyet raporları ve yayınlar.

İlişkili: TBB, SKB, Başkanlar Sözleşmesi (Covenant of Mayors) Türkiye imzacıları, Büyükşehir belediyeleri

- **Kalkınma ajansları**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2006 · Dayanak: 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun · ka.gov.tr

Türkiye'nin 26 düzey 2 bölgesinin her birinde kurulu, kamu tüzel kişiliğine sahip bölgesel kalkınma kuruluşlarıdır; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda çalışır, vali, belediye başkanları ve oda temsilcilerinden oluşan yönetim kurullarıyla yönetilir. İZKA, İSTKA, GMKA, KUDAKA ve DOKA gibi ajanslar bölge planlarını hazırlar ve yerel yönetimlere, işletmelere ve kooperatiflere mali destek

programları açar. Son dönemde yeşil dönüşüm, güneş enerjisiyle tarımsal sulama, kooperatif güneş santralleri ve sanayide enerji verimliliği projeleri bu programlarda belirgin yer tutar. Bölgesel enerji potansiyel raporları, fizibilite desteği ve yatırım ofisleri yatırımcılar için ilk temas noktasıdır. Program çağrıları ve raporlar ajansların sitelerinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Bölge planları; Mali destek programı rehberleri; Bölgesel sektör ve fizibilite raporları.

İlişkili: KAGM, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji kooperatifleri ve topluluk enerjisi girişimleri, İLBANK

Not: Kategori girişi; 26 ajansın ortak portalı ka.gov.tr'dir. Ajanslar ilk olarak 2006'da İzmir ve Çukurova'da kurulmuş, 2009'a kadar tüm bölgelere yaygınlaştırılmıştır.

- **İl özel idareleri (İÖİ)**

Yerel / bölgesel yapı · Dayanak: 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu; 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Büyükşehir olmayan 51 ilde, belediye sınırları dışındaki mahalli hizmetleri yürüten, vali başkanlığında il genel meclisi tarafından yönetilen mahalli idarelerdir. Enerji açısından en belirgin yetkileri 5686 sayılı Kanun kapsamındadır: jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme ruhsatlarını ihale ederek verir, ruhsat sahiplerini denetler ve ruhsat gelirlerini tahsil eder. Ayrıca köy yolları, köy içme suyu ve kırsal altyapı yatırımları yoluyla kırsal enerji kullanımını etkiler. Jeotermal elektrik ve ısıtma yatırımlarının ruhsat safhası, su ve tarım arazisi çatışmaları bu idarelerin kararlarıyla şekillenir. Ruhsat ihaleleri Resmî Gazete ilan bölümünde ve ilgili idarelerin sitelerinde duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Jeotermal ruhsat ihale ilanları; İl genel meclisi kararları.

İlişkili: YİKOB, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, MAPEG, MTA, TJD, JESDER

Not: Kategori girişi; ortak bir web sitesi yoktur, her idare kendi alan adını kullanır. Büyükşehir illerinde bu görevler YİKOB'lara geçmiştir.

- **Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB)**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2014 · Dayanak: 5302 sayılı Kanunun 6360 sayılı Kanunla eklenen ek 1. maddesi

6360 sayılı Kanunla il özel idareleri kaldırılan 30 büyükşehir ilinde, 2014'ten itibaren valilik bünyesinde kurulan ve vali adına merkezi yatırımların izlenmesi ile kaldırılan il özel idarelerinden kalan görevleri yürüten birimlerdir. Doğal kaynaklar ve ruhsat müdürlükleri aracılığıyla büyükşehir illerindeki jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama ve işletme ruhsatlarını ihale eder ve denetler; Manisa, Denizli ve İzmir gibi jeotermal potansiyeli yüksek illerde bu yetki yatırımcılar için belirleyicidir. Ayrıca kamu yatırımlarının il düzeyindeki koordinasyonunu ve bazı kırsal altyapı hizmetlerini üstlenir. İlanlar valilik sitelerinde ve Resmî Gazete ilan bölümünde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Jeotermal ruhsat ihale ilanları.

İlişkili: İÖİ, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, MAPEG, TJD, JESDER, EKB

Not: Merkezî bir sitesi yoktur; her YİKOB ilgili valiliğin sitesinde yer alır.

- **Enerji kooperatifleri ve topluluk enerjisi girişimleri**

Yerel / bölgesel yapı · Dayanak: 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu; Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği

1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulan ve ortaklarının elektrik ihtiyacını lisanssız güneş veya rüzgar santraliyle karşılamayı amaçlayan kooperatifler ile yurttaş ortaklı topluluk enerjisi girişimleridir. Bursa'da Nilüfer Belediyesinin öncülüğünde 2015'te kurulan enerji kooperatifi ilk örneklerdendir; tarımsal kalkınma ve sulama kooperatiflerinin pompaj giderlerini düşürmek için kurduğu güneş santralleri ise en yaygın uygulamadır ve kalkınma ajansları ile büyükşehir belediyelerince desteklenir. Lisanssız üretim mevzuatındaki öz tüketim ve mahsuplaşma kısıtları modelin önündeki başlıca engeldir. Enerji demokrasisi, adil geçiş ve yerel sahiplik tartışmalarında örnek gösterilir; kooperatif kayıtları Ticaret Bakanlığı sisteminde tutulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Ticaret Bakanlığı kooperatif kayıtları; Kalkınma ajansı proje duyuruları.

İlişkili: Lisanssız elektrik üreticileri, Kalkınma ajansları, Büyükşehir belediyeleri, Ticaret Bakanlığı, Enerji yoksulluğu alanında çalışan sivil toplum ve destek programları

Not: Kategori girişi. 2026'da Güney Marmara Kalkınma Ajansı destekli Bigadiç Mecidiye kooperatifi güneş santrali ve Antalya'da sulama kooperatiflerinin güneşle sulama projeleri bu modelin güncel örnekleridir.

- **Yerel çevre platformları ve dava girişimleri**

Yerel / bölgesel yapı · Dayanak: 2872 sayılı Çevre Kanunu; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu

Enerji ve maden projelerinin etkilediği yörelerde köylüler, meslek odaları, barolar ve çevre dernekleri tarafından oluşturulan, çoğu tüzel kişiliği olmayan platformlardır. ÇED halkın katılımı toplantılarına katılır, ÇED olumlu kararları ile imar planlarına karşı idari yargıda iptal davası açar, bilirkişi süreçlerini izler ve kamuoyu kampanyası yürütür. Hidroelektrik santralleri, kömür santralleri ve maden sahaları, nükleer santral projeleri ile son yıllarda orman ve tarım alanlarındaki rüzgar ve güneş santralleri başlıca itiraz konularıdır. Mahkeme kararlarıyla projeleri durdurabildikleri için yatırım takvimi ve sosyal lisans açısından önemlidirler. Afşin-Elbistan, Gerze ve Alakır Vadisi gibi yerel mücadeleler bu kategorinin bilinen örnekleridir.

İlişkili: Karadeniz İsyandadır Platformu, Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği, EGEÇEP, İkizköy Çevre Komitesi ve Akbelen Direnişi, Sinop Nükleer Karşıtı Platform, NKP, Kuzey Ormanları Savunması, ÇEDİDGM, ŞPO, Nükleersiz.org, Greenpeace Türkiye (Yeşil Barış Akdeniz Derneği)

Not: Kategori girişi; güncel ve sürekli faaliyeti doğrulanmış platformlar ayrı girişler olarak verilmiştir. Gerze'deki kömür santrali projesi 2015'te sona ermiştir; Alakır Vadisi'ndeki HES karşıtı mücadele 2023 itibarıyla sürmekteydi.

- **Karadeniz İsyandadır Platformu**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2009 · karadenizisyandadir.net

Rize Çayeli Senoz Vadisi'ndeki hidroelektrik santrali tahribatına karşı başlayan eylemlerin ardından 25 Aralık 2009'da toplanan forumda kurulan, tüzel kişiliği olmayan ve gönüllülerin kolektif kararları yönettiği bir çevre platformudur. Doğu ve Orta Karadeniz'deki HES, maden, taş ocağı, Yeşil Yol, termik santral ve nükleer santral projelerini izler; köylülerin yargı süreçlerine destek verir, basın açıklamaları ve kent eylemleri düzenler. 2026'da da Artvin, Giresun, Ordu ve Tokat'taki maden projeleri ile Samsun Havza'daki güneş santrali projesine yönelik itirazları duyurmaktadır. Karadeniz'deki küçük HES'lerin sosyal lisans sorunu ve yenilenebilir yatırımların doğa koruma ile çatışması tartışmalarında öne çıkar. Haber ve raporlar sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Raporlar ve basın açıklamaları (web).

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, Sinop Nükleer Karşıtı Platform, DSİ

- **Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği**

Dernek / birlik / vakıf

Çanakkale ve Balıkesir'i kapsayan Kaz Dağları bölgesinin doğal ve kültürel varlıklarını korumak amacıyla kurulmuş bir dernektir. Kirazlı altın madeni ve Halilağa bakır madeni gibi maden projelerine, bölgedeki kömür yakıtlı santrallerin kurulması ve kapasite artışlarına karşı ÇED süreçlerine itiraz eder, iptal davaları açar ve halkın katılımı toplantılarını izler; Ocak 2026'da Halilağa bakır madeninin işletme izninin iptal edildiğini duyurmuştur. Biga Yarımadası'ndaki kömür santralleri, su havzalarının korunması ve orman alanlarındaki enerji yatırımları tartışmalarında yerel itirazın başlıca örgütlü seslerindendir. Her yıl düzenlenen Kazdağı Ekofestivali ve basın açıklamaları derneğin başlıca kamuoyu araçlarıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kazdağı Ekofestivali sonuç bildirgeleri; Basın açıklamaları.

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, Cengiz Enerji, ÇEDİDGM

Not: Kaz Dağları Koruma Derneği adıyla da anılır. Eski alan adı kazdagi.org Eylül 2026'da süresi dolmuş durumdadır; güncel duyurular sosyal medya ve basın üzerinden yapılmaktadır. Kuruluş yılı doğrulanamadı.

- **Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2005 · egecep.org.tr

Ege Bölgesi'ndeki çevre ve kültür örgütleri, meslek odası şubeleri ve bireylerce 25 Aralık 2005'te platform olarak kurulan, bugün Ege Çevre ve Kültür Derneği çatısı altında çalışan bir yapıdır. Muğla'daki Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy kömür santralleri ile linyit sahalarının genişlemesine, Karaburun'daki rüzgar ve güneş projelerinin imar planlarına ve altın madenciliğine karşı hukuki süreç yürütür; 2026'da Milas'taki acele kamulaştırma kararlarına karşı çok sayıda dava açtığını

duyurmuştur. Bileşen örgütlerin deneyimini bir araya getirmesiyle Ege'deki enerji projelerine yönelik yerel itirazların koordinasyon merkezidir. Kurultay bildirgeleri, dosyalar ve basın açıklamaları sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Kurultay sonuç bildirgeleri; Dosyalar ve basın açıklamaları (web).

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, İkizköy Çevre Komitesi ve Akbelen Direnişi, EÜAŞ

Not: Sitede kuruluş belgesi Ege Çevre ve Kültür Platformu adını, site başlığı Ege Çevre ve Kültür Derneği adını kullanır.

- **İkizköy Çevre Komitesi ve Akbelen Direnişi**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2019

Muğla Milas'a bağlı İkizköy ve çevre köylerin, Yeniköy ve Kemerköy kömür santrallerini besleyen linyit sahasının Akbelen Ormanı'na doğru genişletilmesine karşı yürüttüğü örgütlü mücadeledir; köylüler 2019'dan itibaren ormanda nöbet tutmaya başlamıştır. Santralleri ve maden sahasını işleten, Limak ile İç İctaş ortaklığındaki şirketin ÇED, ağaç kesimi ve acele kamulaştırma işlemlerine karşı açılan davaları, 2023'teki kesimler sırasında ulusal gündeme gelmiştir. Eylül 2026'da acele kamulaştırma davası Danıştay'da duruşmayla görülmüştür. Özelleştirilmiş kömür santrallerinin ömür uzatması, kömürden çıkış takvimi ve adil geçiş tartışmalarında Türkiye'nin sembol vakasıdır. Gelişmeler EGEÇEP açıklamaları ve yargı kararları üzerinden izlenebilir.

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, EGEÇEP, Limak Enerji, İç İctaş Enerji, EÜAŞ

Not: Tüzel kişiliği ve resmî sitesi bulunmayan bir yerel hareket; duyurular sosyal medya ve destekleyen örgütler üzerinden yapılır. Başlangıç yılı olarak ormandaki nöbetin başladığı 2019 verilmiştir.

- **Sinop Nükleer Karşıtı Platform**

Yerel / bölgesel yapı

Sinop'ta planlanan nükleer santral projesine karşı yerel örgütler, meslek odaları, sendikalar ve bireylerin oluşturduğu, dönem sözcüleriyle temsil edilen bir platformdur. Santral sahası ve ÇED süreçlerini izler, ulusal ve bölgesel çevre örgütleriyle birlikte her yıl Çernobil felaketinin yıldönümünde Sinop'ta miting düzenler; Nisan 2026'daki mitinge Türk Tabipleri Birliği gibi meslek örgütleri de katılmıştır. Sinop projesine ilişkin hükümetlerarası görüşmeler, santralin deprem ve ekosistem riskleri, nükleer atık ve maliyet tartışmalarında yerel itirazın örgütlü sesidir. Türkiye'deki ikinci nükleer santral projesinin sosyal kabulü tartışılırken ilk başvuru yerel muhataplardandır. Açıklamaları ulusal basın ve sosyal medya hesapları üzerinden duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları; Çernobil anma mitingi bildirgeleri.

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, NKP, Nükleersiz.org, NEGM, NDK, Karadeniz İsyandır Platformu

Not: Resmî bir web sitesi bulunamadı. Kuruluş yılı doğrulanamadı.

- **Nükleer Karşıtı Platform (Mersin) (NKP)**

Yerel / bölgesel yapı

Akkuyu Nükleer Güç Santraline karşı Mersin'de örgütlenen, çevre dernekleri, meslek odaları ve sendika şubelerini bir araya getiren bir platformdur. Santralin ÇED ve lisans süreçlerine, yargı denetimi ile bağımsız denetim eksikliğine ilişkin açıklamalar yapar; santral sahası çevresinde çadır kampı, çalıştay ve bilgilendirme toplantıları düzenler. 2026'da da Akkuyu'daki yargı süreçlerine ilişkin açıklamalar yapmış ve platform bileşenlerini bir araya getiren toplantılar düzenlemiştir. Akkuyu'nun işletmeye alınması, radyasyon izleme, nükleer atık ve Rus sermayeli proje şirketinin denetimi tartışmalarında yerel itirazın örgütlü sesidir. Açıklamaları Mersin yerel basını ve ulusal basın üzerinden izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları.

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, Sinop Nükleer Karşıtı Platform, Nükleersiz.org, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NDK

Not: Platformun eski alan adı nukleerkarsitiplatform.org başka amaçla kullanılan bir siteye dönüşmüştür; bu nedenle web alanı boş bırakıldı. Kuruluş yılı doğrulanamadı.

- **Kuzey Ormanları Savunması**

Yerel / bölgesel yapı · Kuruluş: 2013

İstanbul'un kuzeyindeki orman, su havzası ve tarım alanlarını tehdit eden büyük altyapı projelerine karşı 2013'te örgütlenen, gönüllülerden oluşan ve tüzel kişiliği olmayan bir kent ekolojisi hareketidir. Üçüncü köprü, havalimanı, Kanal İstanbul ve kuzey otoyolu projelerinin yanı sıra bölgedeki maden ve taş ocaklarını, son yıllarda da Kuzey Ormanları'nda planlanan rüzgar santrallerini izler; ÇED toplantılarına katılır, dava ve imza kampanyası yürütür. 2026'da on binlerce ağacın kesilmesini gerektirdiği belirtilen rüzgar santrali projelerine ve yeni demiryolu projesine karşı çıkmıştır. Yenilenebilir enerji yatırımlarının orman alanlarında yer seçimi tartışmasında öne çıkar. Açıklamaları basın ve sosyal medya üzerinden duyurulur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları; Tehdit haritaları ve dosyalar.

İlişkili: Yerel çevre platformları ve dava girişimleri, OGM, TÜREB

Not: Eski alan adı kuzeyormanlari.org Eylül 2026'da erişilemiyor; güncel duyurular sosyal medya üzerinden yapılmaktadır.

- **Tüketiciler Konfederasyonu (TÜKON)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 2023 · tukon.org.tr

Tüketici hakları alanında çalışan federasyonların 2023'te kurduğu üst örgüttür; üyeleri arasında Tüketici Dernekleri Federasyonu (TÜDEF), TÜÇEDEF ve TÜRFED bulunur ve bu federasyonlar aracılığıyla il ve ilçelerdeki tüketici derneklerini temsil eder. Tüketicilere hukuk servisi, şikâyet dilekçesi örnekleri ve sertifikalı eğitimler sunar; Ticaret Bakanlığı ile görüşmeler yürütür ve kent konseylerinde temsil edilir. Elektrik ve doğal gaz fatura itirazları, güvence bedelleri ve tüketici hakem heyetlerinin yapısına ilişkin değişiklikler gibi konularda kamuoyu açıklamaları yapar. Hane abonelerinin tarife ve fatura tartışmalarındaki örgütlü sesi olarak EPDK ve Bakanlık süreçlerinde muhataptır. Basın bültenleri, raporlar ve mevzuat derlemeleri sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın bültenleri; Raporlar; Tüketici şikâyet dilekçesi örnekleri.

İlişkili: Tüketici Hakem Heyetleri, TÜKODER, TBF, EPDK, Ticaret Bakanlığı

- **Tüketici Birliği Federasyonu (TBF)**

Dernek / birlik / vakıf · tuketici.org.tr

Beş tüketici derneğinin bir araya gelerek kurduğu, İstanbul merkezli bir federasyondur. Siyasi, idari ve ticari yapılardan bağımsız olduğunu, reklam ve sponsorluk kabul etmediğini belirtir; tüketicilerin sağlık, güvenlik, bilgi edinme, tazminat ve temsil haklarını savunur. Aylık market endeksi ve fiyat açıklamalarıyla hanelerin yaşam maliyetini izler; elektrik ve doğal gaz zamları, faturalardaki destek kaldırma uygulamaları ve depozito gibi düzenlemeler hakkında basın açıklamaları yapar. Enerji fiyatlarının dar gelirli hanelere etkisi tartışmalarında medyada sık alıntılanan tüketici örgütlerindendir. Basın açıklamaları, market endeksi ve etikett adlı süreli yayını sitede yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Market Endeksi (aylık); etikett (süreli yayın); Basın açıklamaları.

İlişkili: TÜKON, TÜKODER, Tüketici Hakem Heyetleri, Enerji yoksulluğu alanında çalışan sivil toplum ve destek programları

Not: Kuruluş yılı sitede belirtilmiyor.

- **Tüketiciyi Koruma Derneği (TÜKODER)**

Dernek / birlik / vakıf · Kuruluş: 1989

1989'da kurulan ve çok sayıda ilde şubesi bulunan tüketici derneğidir. Tüketicilere danışmanlık verir, hakem heyeti ve tüketici mahkemesi başvurularında yol gösterir, fahiş fiyat, toplu taşıma ve enerji zamlarına karşı kampanya ve eylem düzenler. Elektrik faturalarının yasal süre dışında düzenlenmesi, kayıp kaçak bedeli, elektrik ve doğal gaz zamları ile tüketici hakem heyetlerinin yapısının değiştirilmesine ilişkin itirazlarıyla enerji tarifi tartışmalarında öne çıkar; 2026'da TÜKON ile birlikte hakem heyetlerine ilişkin düzenlemeye tepki göstermiştir. İzmir, İstanbul ve Kocaeli şubeleri yerel basında düzenli açıklama yapar. Genel merkez ve şube açıklamaları basın üzerinden izlenebilir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Basın açıklamaları.

İlişkili: TÜKON, TBF, Tüketici Hakem Heyetleri, EPDK

Not: Güncel bir kurumsal web sitesi bulunamadı; kuruluş yılı derneğin 2019'da 30. yılını kutladığına ilişkin basın haberine dayanır.

- **Enerji yoksulluğu alanında çalışan sivil toplum ve destek programları**

Yerel / bölgesel yapı

Hanelerin yeterli ısınma, soğutma ve elektrik hizmetine makul maliyetle erişememesi olarak tanımlanan enerji yoksulluğu Türkiye'de henüz resmî bir tanıma sahip değildir; alan araştırma kuruluşları, yeni kurulan dernekler ve kamu sosyal yardım programlarının kesişiminde şekillenir. SEFİA gibi düşünce kuruluşları raporlar hazırlar, 2026'da kurulan ENYOKDER konuyu yapısal bir enerji politikası sorunu olarak ele alır. Kamu tarafında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı elektrik tüketim desteği öder, sosyal yardımlaşma vakıfları kömür yardımı dağıtır. Tarife sübvansiyonlarının azaltılması, kademeli tarife ve bina yalıtımı tartışmalarında bu aktörler öne çıkar. TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'ndaki konutu yeterince ısıtamama göstergesi temel veri kaynağıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması.

İlişkili: SEFİA, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, TÜİK, TBF, Enerji kooperatifleri ve topluluk enerjisi girişimleri

Not: Kategori girişi. Taslakta anılan Habitat Derneği ile Kızılay ve AFAD kış yardımlarının enerji yoksulluğuna özgü bir programı doğrulanamadığı için ayrı giriş açılmadı.

Ek A. Temel mevzuat listesi (paydaşları konumlandırmak için)

Bu ek, rehberdeki paydaşların yetki ve yükümlülüklerini dayandırdığı temel kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelikleri listeler; her madde Mevzuat Bilgi Sistemindeki güncel metne bağlanmış ve 2020-2026 arasındaki önemli değişiklikleri özetlenmiştir.

Türkiye'yi doğrudan etkileyen üç Avrupa Birliği düzenlemesi de ihracat, karbon fiyatlandırması ve yenilenebilir enerji ticareti üzerindeki etkileri nedeniyle eke dahil edilmiştir. Değişiklik bilgileri 22 Eylül 2026 itibarıyla Mevzuat Bilgi Sistemine işlenmiş metinlere dayanır.

- **6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2013 · Dayanak: Kabul 14.03.2013; RG 30.03.2013, sayı 28603 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili_sayfa)

Elektrik piyasasının temel kanunudur; 4628 sayılı eski Elektrik Piyasası Kanununun piyasa hükümlerinin yerini almıştır. Üretim, iletim, dağıtım, toptan ve perakende satış, piyasa işletimi, ithalat ve ihracat faaliyetlerini lisansa bağlar, EPIAŞ'ın kuruluşunu, lisanssız üretimi, kamulaştırma yetkisini ve arz güvenliği planlamasını düzenler. 2020-2026 döneminde sık değiştirilmiştir: 7346 sayılı Kanun (2021) şarj hizmeti ve şarj ağı işletmeciliğini, 7417 sayılı Kanun (2022) depolama taahhütlü rüzgar ve güneş önlisanslarını, 7429 sayılı Kanun (2022) toplayıcılık faaliyetini getirmiş; 7539 sayılı Kanun (2025) EÜAŞ'ın toptan satış rolünü yeniden tanımlamış, 7554 sayılı Kanun (2025) yenilenebilir projeler için 2030'a kadar acele kamulaştırma imkânı tanımıştır. 7552 sayılı İklim Kanunu ise EPIAŞ'a emisyon ticareti piyasasını işletme görevi vermiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Elektrik piyasası ikincil mevzuatı (EPDK yönetmelikleri).

İlişkili: EPDK, EPIAŞ, TEİAŞ, EÜAŞ, Lisanssız elektrik üreticileri, Elektrik depolama tesisleri ve depolamalı üretim tesisleri, Toplayıcılar (toplayıcı lisansı), Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı), 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun, 7552 sayılı İklim Kanunu

Not: 24.07.2026 tarihli 7590 sayılı Kanunla genel aydınlatma giderlerinin kamu tarafından karşılanma süresi 31.12.2030'a uzatılmış, belediye paylarından kesinti oranları artırılmıştır.

- **4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2001 · Dayanak: Kabul 20.02.2001; RG 03.03.2001, sayı 24335 (Mükerrer) · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili_sayfa)

2001'de Elektrik Piyasası Kanunu adıyla kabul edilen ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu kuran kanundur; piyasa hükümleri 2013'te 6446 sayılı Kanuna taşınınca adı değiştirilerek yalnızca

EPDK'nın teşkilat, görev ve yetkilerini düzenleyen bir çerçeve kanununa dönüşmüştür. Kurulun oluşumunu, üyelerin atanma ve görev sürelerini, kurumun gelirlerini, lisans bedellerini ve katılma paylarını belirler. 7451 sayılı Kanun (2023) yıllık lisans bedelinin mükelleflerini ve tahsil usulünü yeniden düzenlemiş, 7552 sayılı İklim Kanunu (2025) EPDK'ya emisyon ticaret sistemine ilişkin görevler eklemiştir. Düzenleyici kurumun bağımsızlığı ve karar yetkisinin sınırları tartışmalarında başvurulacak temel metindir.

İlişkili: EPDK, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, 7552 sayılı İklim Kanunu

- **4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2001 · Dayanak: Kabul 18.04.2001; RG 02.05.2001, sayı 24390 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili_sayfa)

Doğal gaz piyasasını ithalat, iletim, depolama, toptan satış, dağıtım ve CNG faaliyetleri olarak ayırtıran ve her birini EPDK lisansına bağlayan kanundur. BOTAŞ'ın ithalat ve iletimdeki tekel konumunu sınırlamayı, sözleşme devirleriyle özel ithalatçılara pazar açmayı ve şehir içi dağıtımın ihale edilen lisanslarla yapılmasını öngörmüş; BOTAŞ'ın ayrıştırılması hedefi ise tam olarak uygulanmamıştır. 7257 sayılı Kanun (2020) tanımları güncellemiş, 7501 sayılı Kanun (2024) doğal gazın sıvılaştırılmasını ve yüzer LNG tesislerini düzenlemiş, depolama tesisleri için üçüncü taraf erişiminden süreli muafiyet imkânı getirmiştir; 7577 sayılı Kanun (2026) BOTAŞ'ın vergi borçlarının görevlendirme alacaklarından mahsubunu öngörmüştür. Gaz ticaret merkezi ve serbestleşme tartışmalarının hukuki zeminidir.

İlişkili: BOTAŞ, EPDK, Şehir içi doğal gaz dağıtım şirketleri (dağıtım lisansı), İthalat ve ihracat lisansı sahipleri (doğal gaz), Depolama lisansı sahipleri (yeraltı depolama ve LNG terminalleri), Doğal gaz özel ithalat ve ticaret şirketleri, GAZBİR, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

- **5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2003 · Dayanak: Kabul 04.12.2003; RG 20.12.2003, sayı 25322 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili_sayfa)

Rafinaj, akaryakıt dağıtımı, bayilik, depolama, iletim, ihrakiye ve madeni yağ faaliyetlerini EPDK lisansına bağlayan, 2005'ten itibaren fiyatların serbestleşmesini sağlayan kanundur. Dağıtıcı-bayi ilişkisini, ulusal marker uygulamasını, zorunlu petrol stoku yükümlülüğünü ve kaçak akaryakıtlı mücadeleyi düzenler; EPDK'ya lisans iptali ve idari para cezası yetkisi verir. 7318 sayılı Kanun (2021) sahte belge ve kaçakçılık bağlantılı vergi incelemelerinin EPDK'ya bildirilmesi ile lisans yaptırımlarını genişletmiş, 7491 (2023) ve 7521 (2024) sayılı kanunlar ek değişiklikler yapmış, 7587 sayılı Kanun (2026) bu yaptırım hükmünü yeniden düzenlemiştir. Akaryakıt fiyat oluşumu, eşel mobil sistemi ve bayi marjları tartışmalarında başvurulacak çerçevedir.

İlişkili: EPDK, Dağıtıcı lisansı sahipleri (akaryakıt), Bayilik lisansı sahipleri (akaryakıt istasyonları), Rafinerici lisansı sahipleri, PETDER, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu

- **5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2005 · Dayanak: Kabul 02.03.2005; RG 13.03.2005, sayı 25754 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili_sayfa)

LPG'nin ithalatından son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar dağıtıcı, otogaz bayiliği, tüplü LPG, depolama, taşıma, tüp imalatı ve muayene faaliyetlerini EPDK lisansına bağlayan kanundur; aynı metin 4628 sayılı Kanunda da değişiklik yapmıştır. Dağıtıcıların güvenlik, sigorta ve teknik personel yükümlülüklerini, tüp ve tank standartlarını ve bayilerin tek dağıtıcıyla çalışma kuralını düzenler. 7318 sayılı Kanun (2021) yaptırımları genişletmiş, 7555 sayılı Kanun (2025) dağıtıcılar arasındaki toptan LPG ticaretini sınırlamış ve boş kapasiteli depolama tesislerine üçüncü taraf erişimi yükümlülüğü getirmiştir. Türkiye'nin Avrupa'nın büyük otogaz pazarlarından biri olması nedeniyle araç yakıtı ve konut ısıtması politikalarında önemlidir.

İlişkili: EPDK, LPG dağıtıcı, depolama ve taşıma lisansı sahipleri, LPG otogaz bayileri ile tüp imalatı ve muayene lisansı sahipleri, TLPGD, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu

- **6491 sayılı Türk Petrol Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2013 · Dayanak: Kabul 30.05.2013; RG 11.06.2013, sayı 28674 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili-sayfa)

Petrol ve doğal gaz arama, üretim ve boru hattı taşımacılığı haklarını düzenleyen kanundur; 1954 tarihli 6326 sayılı Petrol Kanununun yerini almıştır. Arama ruhsatı ve işletme ruhsatı sürelerini, devlet hakkı oranını, çalışma programlarını ve ruhsat devirlerini belirler; kara ve deniz alanlarında ruhsat verme yetkisini Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne (MAPEG) verir, TPAO'nun ayrıcalıklı konumunu kaldırarak yerli ve yabancı şirketlere eşit koşullar öngörür. Sakarya gaz sahası, Gabar petrol üretimi, Karadeniz ve Doğu Akdeniz'deki arama faaliyetleri bu kanun kapsamında yürütülür. Mevzuat Bilgi Sisteminde 2020 sonrasına ait bir değişiklik işlenmemiştir; ikincil düzenlemeler Türk Petrol Yönetmeliği ile yapılır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türk Petrol Yönetmeliği; MAPEG ruhsat ve üretim istatistikleri.

İlişkili: MAPEG, TPAO, Petrol ve doğal gaz arama-üretim şirketleri (6491 sayılı Türk Petrol Kanunu), PETFORM

- **3213 sayılı Maden Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 1985 · Dayanak: Kabul 04.06.1985; RG 15.06.1985, sayı 18785 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili-sayfa)

Madenlerin aranması, işletilmesi ve devlet hakkına ilişkin esasları düzenleyen, linyit ve taşkömürü dahil tüm maden gruplarının ruhsatlandırılmasını MAPEG'e bağlayan kanundur; yüzlerce değişiklik geçirmiştir. Enerji açısından kömür sahalarının ruhsatlandırılması, rödovans sözleşmeleri, maden sahalarında orman, mera ve tarım arazisi izinleri belirleyicidir. 19 Temmuz 2025 tarihli 7554 sayılı Kanun kapsamlı değişiklikler yapmıştır: izinler için Cumhurbaşkanı yardımcısı başkanlığında bir kurul kurulmuş, rehabilitasyon bedeli hesabı oluşturulmuş ve linyit sahalarında zeytinliklerin taşınarak madencilik yapılmasına kamu yararı gözetilerek izin verilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu son hüküm Milas, Akbelen ve kömürden çıkış tartışmalarını doğrudan etkilemiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği.

İlişkili: MAPEG, TKİ, TTK, EÜAŞ, İkizköy Çevre Komitesi ve Akbelen Direnişi, TMD, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Not: 7554 sayılı Kanun aynı zamanda 6446 ve 5346 sayılı kanunlarda yenilenebilir enerji tesisleri için orman izni, acele kamulaştırma ve imar düzenlemeleri yapmıştır.

- **5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2007 · Dayanak: Kabul 03.06.2007; RG 13.06.2007, sayı 26551 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili-sayfa)

Jeotermal kaynakların ve doğal mineralli suların aranması, işletilmesi ve korunmasına ilişkin esasları düzenleyen kanundur. Ruhsat veren idare büyükşehir illerinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, diğer illerde il özel idaresidir; MAPEG ruhsat kayıtlarını tutar ve çakışmaları denetler, MTA teknik değerlendirme yapar. Arama ruhsatı üç yıl, işletme ruhsatı otuz yıl sürelidir ve onar yıllık dönemlerle uzatılabilir; iptal edilen sahalar ihale edilir. 7257 sayılı Kanun (2020) idare ve MAPEG tanımlarını güncelleştir. Ege'deki jeotermal elektrik santralleri, sera ve bölgesel ısıtma yatırımları ile kaynak koruma, tarım ve koku tartışmaları bu kanun etrafında şekillenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği.

İlişkili: İÖİ, YİKOB, MAPEG, MTA, JESDER, TJD, EKB

- **5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2005 · Dayanak: Kabul 10.05.2005; RG 18.05.2005, sayı 25819 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili-sayfa)

Yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimini teşvik eden kanundur; YEK Destekleme Mekanizmasını (YEKDEM), yerli aksam katkısını, YEKA yarışmalarının dayanağını ve yenilenebilir tesisler için arazi kullanım kolaylıklarını düzenler. 7257 sayılı Kanun (2020) ile 30 Haziran 2021 sonrasında işletmeye giren tesisler için dolar bazlı fiyatların yerini Türk lirası cinsinden, Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenen ve güncellenen fiyatlar almıştır; 2021'de yayımlanan karar yeni tarifeleri belirlemiştir.

7501 sayılı Kanun (2024) YEKA fiyat esaslarını ve on yıllık süresi dolan lisanssız tesislerin durumunu yeniden düzenlemiş, 7554 sayılı Kanun (2025) orman alanlarında rüzgar ve güneş izinlerine süre sınırı getirip arazi hükümlerini 2030'a uzatmıştır. YEKDEM maliyeti ve tarifeler tartışmasının temel metnidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: YEKDEM listeleri (EPDK); YEKA yarışma şartnameleri (ETKB).

İlişkili: YEKDEM, YEK-G, Lisanssız elektrik üreticileri, EPDK, EİGM, TÜREB, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu

- **5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2007 · Dayanak: Kabul 18.04.2007; RG 02.05.2007, sayı 26510 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili/sayfa)

Enerjinin etkin kullanılması ve israfın önlenmesi amacıyla sanayi, bina, ulaştırma ve kamu sektörlerinde enerji yönetimi yükümlülüklerini düzenleyen kanundur. Belirli tüketim eşiğini aşan işletmelere ve kamu binalarına enerji yöneticisi görevlendirme ve etüt yaptırma zorunluluğu getirir; enerji verimliliği danışmanlık şirketlerinin yetkilendirilmesini, verimlilik artırıcı proje ve gönüllü anlaşma desteklerini ve enerji performans sözleşmelerini düzenler. 7346 (2021) ve 7501 (2024) sayılı kanunlar destek başvurularını, karbon yoğunluğu ve spesifik enerji tüketimi tanımlarını eklemiştir; böylece verimlilik destekleri emisyon azaltımıyla ilişkilendirilmiştir. Uygulayıcısı ETKB Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığıdır; Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı bu kanuna dayanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik.

İlişkili: EVÇED, ETKB, UEVEP II, EYODER

- **7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2022 · Dayanak: Kabul 05.03.2022; RG 08.03.2022, sayı 31772 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili/sayfa)

Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon faaliyetlerinin düzenlenmesi ve denetimi için Nükleer Düzenleme Kurumunu (NDK) idari ve mali özerk bağımsız düzenleyici olarak kuran kanundur. Nükleer tesislerin yer, inşaat ve işletme lisanslarını, radyasyon güvenliğini, nükleer güvenliği ve emniyeti, radyoaktif atık ve kullanılmış yakıt yönetimini, işletmecinin nükleer hasar sorumluluğunu ve sigorta yükümlülüğünü düzenler; mülga Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun düzenleme görevlerini NDK'ya devretmiştir. 7501 sayılı Kanun (2024) nükleer madde taşımacılığında sigorta yükümlülüğünün taşıyıcıya devrini düzenlemiştir. Akkuyu'nun işletmeye alınması, Sinop ve Trakya projeleri ile küçük modüler reaktör tartışmaları için temel çerçevedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: NDK yönetmelikleri ve kılavuzları.

İlişkili: NDK, TENMAK, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi, NEGM, Sinop Nükleer Karşıtı Platform

- **7552 sayılı İklim Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2025 · Dayanak: Kabul 02.07.2025; RG 09.07.2025, sayı 32951 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili/sayfa)

Türkiye'nin ilk iklim kanunudur; yeşil büyüme vizyonu ve 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda azaltım ve uyum faaliyetlerinin planlama ve uygulama araçlarını düzenler. İklim Değişikliği Başkanlığı'na Emisyon Ticaret Sistemini (TR ETS) kurma, ulusal tahsisat planını hazırlama ve sera gazı emisyon izni verme görevi verir; EPİAŞ piyasayı işletir. Karbon Piyasası Kurulunu ve TOBB sekretaryalı Danışma Kurulunu kurar, gönüllü karbon piyasalarını ve denkleştirmeyi, her ilde İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurullarını ve yerel iklim eylem planlarını düzenler. Pilot dönemde idari para cezaları yüzde 80 indirimli uygulanır. İkincil mevzuat 2026'da yayımlanmıştır: Ağustos 2026'da yerel eylem planları yönetmeliği ve TR ETS Yönetmeliği, Eylül 2026'da pilot döneme ilişkin Karbon Piyasası Kurulu kararı.

Başlıca yayın ve kaynaklar: TR ETS Yönetmeliği; Karbon Piyasası Kurulu kararları; Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları Yönetmeliği.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, KPK, TR ETS Danışma Kurulu, İl İDKK, EPİAŞ, TR ETS, Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi

Not: Kanun Mevzuat Bilgi Sisteminde yayımlanmış hâliyle yer alır; Karbon Piyasası Kurulunun KPK/2026/1 kararıyla pilot dönem 2026-2027 emisyonlarıyla sınırlandırılmıştır.

- **Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği (TR ETS)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2026 · Dayanak: RG 27.08.2026, sayı 33353; dayanak 7552 sayılı Kanun ve 4 sayılı CBK md. 792/D · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

İklim Kanununa dayanarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca çıkarılan ve sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması ile Türkiye Emisyon Ticaret Sisteminin işleyişini düzenleyen yönetmeliktir. Ekindeki faaliyetleri yürüten ve kategori B ile C sınıfındaki tesisleri ETS kapsamına alır; beş yıl geçerli sera gazı emisyon izni, yıllık doğrulanmış emisyon raporu, tahsisat teslimi, işlem kayıt sistemi ve doğrulayıcı kuruluşların akreditasyonu kurallarını belirler. Doğal gaz ve ham petrol iletimi ile depolaması birinci uygulama dönemi sonuna kadar izleme ve raporlama dışında kapsam dışıdır. 2014 tarihli Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmeliği yürürlükten kaldırarak izleme, raporlama ve doğrulama sistemini ETS ile birleştirmiştir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Sera gazı izleme planı ve emisyon raporu şablonları (İklim Değişikliği Başkanlığı).

İlişkili: İDB, KPK, Sera gazı doğrulayıcı kuruluşlar, TÜRKAK, EPIAŞ, 7552 sayılı İklim Kanunu, SKDM

Not: Yürürlükten kalkan yönetmelik: Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik (RG 17.05.2014, sayı 29003). Doğrulama ve akreditasyon esasları 2017 tarihli Sera Gazı Emisyon Raporlarının Doğrulanması ve Doğrulayıcı Kuruluşların Akreditasyonu Tebliği ile düzenlenmişti; yeni yönetmelik bu konuları da kapsar.

- **2872 sayılı Çevre Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 1983 · Dayanak: Kabul 09.08.1983; RG 11.08.1983, sayı 18132 · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Çevrenin korunmasına ilişkin temel kanundur; kirletenin öder ilkesini, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) yükümlülüğünü, emisyon ve deşarj izinlerini, idari para cezalarını ve çevre denetimini düzenler. Termik, hidroelektrik, rüzgar, güneş ve jeotermal santraller ile maden sahaları ve iletim hatları için ÇED süreci ve çevre izni bu kanunun 10. maddesine ve ikincil düzenlemelerine dayanır. 7261 (2020) ve 7410 (2022) sayılı kanunlar atık ve atıksu hükümlerini değiştirmiş; 7576 sayılı Kanun (2026) biyolojik çeşitliliğe ve sulak alanlara zarar verenlere yönelik yaptırımları, 7579 sayılı Kanun (2026) çevre danışmanlık firmaları ve yetkilendirilmiş kişilere ilişkin hükümleri yeniden düzenlemiştir. Enerji projelerine karşı açılan davaların çoğu bu kanuna dayanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Çevre Kanunu ikincil mevzuatı (yönetmelikler).

İlişkili: ÇŞİDB, ÇEDİDGM, ÇED, Yerel çevre platformları ve dava girişimleri

- **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (ÇED)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2022 · Dayanak: RG 29.07.2022, sayı 31907; dayanak 2872 sayılı Çevre Kanunu · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Enerji ve maden projelerinin çevresel etkilerinin değerlendirilme usulünü düzenleyen yönetmeliktir. Ek-1 listesindeki büyük projeler (belirli gücün üzerindeki termik santraller, büyük barajlar, nükleer tesisler) doğrudan ÇED raporuna, Ek-2 listesindeki projeler (rüzgar, güneş, jeotermal ve küçük hidroelektrik santralleri dahil) proje tanıtım dosyası üzerinden ön incelemeye tabidir. Halkın katılımı toplantıları, inceleme ve değerlendirme komisyonu ve kararlara karşı yargı yolu bu yönetmelikle işler. 5 Mart 2026'daki değişiklik ÇED Gerekli Değildir kararını kaldırarak ön inceleme sonucunu ÇED Olumlu veya ÇED Raporu Hazırlanmalıdır biçiminde yeniden tanımlamış ve proje ilerleme raporu yükümlülüğü getirmiştir. Yenilenebilir yatırımların izin süresi ve yerel itirazlar bu metne bağlıdır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: e-ÇED sistemi kayıtları.

İlişkili: ÇEDİDGM, ÇŞİDB, 2872 sayılı Çevre Kanunu, Yerel çevre platformları ve dava girişimleri

Not: Son kapsamlı değişiklik: RG 05.03.2026, sayı 33187.

- **4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun**

Veri / kaynak · Kuruluş: 1994 · Dayanak: Kabul 24.11.1994; RG 27.11.1994, sayı 22124 · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Kamu iktisadi teşebbüslerinin ve kamu varlıklarının özelleştirilmesine ilişkin esasları düzenleyen ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Özelleştirme Yüksek Kurulunu yetkilendiren kanundur. Elektrik

dağıtım bölgelerinin, EÜAŞ'a ait termik ve hidroelektrik santrallerin, doğal gaz dağıtım şirketlerinin ve rafinerinin özelleştirilmesi bu kanun kapsamında yapılmıştır. 7350 (2022), 7429 (2022) ve 7491 (2023) sayılı kanunlar küçük değişiklikler yapmış; 7579 sayılı Kanun (2026) mahalli idarelerin ve şirketlerinin yeni şirket veya kooperatif kurmasını ve sermaye katılımını izne bağlayan hükmü yeniden düzenlemiştir. Kamu santrallerinin satışı ve belediye enerji şirketleri tartışmalarında başvuru metnidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Özelleştirme İdaresi portföy ve ihale ilanları.

İlişkili: ÖİB, EÜAŞ, TEDAŞ, Büyükşehir belediyeleri, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu

- **2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 1983 · Dayanak: Kabul 04.11.1983; RG 08.11.1983, sayı 18215 · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Kamu yararı gereken hallerde özel mülkiyetteki taşınmazların idare tarafından edinilmesinin usulünü, bedel tespitini, uzlaşma ve dava yollarını düzenleyen kanundur. Enerji projelerinde EPDK, lisans sahipleri adına kamulaştırma kararı alır; 27. madde kapsamındaki acele kamulaştırma, santral, maden ve iletim hattı projelerinde sıkça kullanılır. 6446 sayılı Kanuna 2025'te eklenen hüküm, yenilenebilir enerji önlisans ve lisans sahipleri için 2030 sonuna kadar acele kamulaştırma kararı alınmasına imkân tanımıştır. 7327 (2021) ve 7421 (2022) sayılı kanunlar değişiklikler yapmış, 7584 ve 7588 sayılı kanunlar (2026) giderlerin ödenmesini ve fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş taşınmazların durumunu düzenlemiştir. Akbelen gibi davalarda uyumsuzluğun merkezindedir.

İlişkili: EPDK, İkizköy Çevre Komitesi ve Akbelen Direnişi, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun

- **1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2018 · Dayanak: RG 10.07.2018, sayı 30474 · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle yürürlüğe giren ve Cumhurbaşkanlığı ofis, kurul ve başkanlıkları ile bakanlıkların merkez teşkilatını, görev ve yetkilerini düzenleyen kararnamedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görevleri 166 ve devamı maddelerinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görevleri ilgili bölümde sayılır. Kararname sonraki Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle sürekli değiştirilir: 2019'daki değişikliklerle Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü kaldırılarak görevleri Enerji İşleri Genel Müdürlüğüne ve yeni kurulan Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesine aktarılmış, 2025'te ETKB'ye Acil Durumlar ve Savunma Planlaması Dairesi eklenmiş, 198 sayılı CBK (2026) ile Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü'nün adı ve görevleri değiştirilmiştir.

İlişkili: ETKB, EİGM, EVÇED, NEGM, Acil Durumlar ve Savunma Planlaması Dairesi Başkanlığı, ÇŞİDB, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

- **4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2018 · Dayanak: RG 15.07.2018, sayı 30479 · mevzuat.gov.tr (ilgili sayfa)

Bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının teşkilat, görev ve yetkilerini düzenleyen kararnamedir. Enerji alanında Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK), Devlet Su İşleri ve Özelleştirme İdaresi gibi kuruluşların kuruluş hükümleri bu metindedir; TENMAK bölümü 2020'de 57 sayılı CBK ile yeniden düzenlenmiştir. 29 Ekim 2021 tarihli 85 sayılı CBK bu kararnameye eklediği bölümle İklim Değişikliği Başkanlığını kurmuş, aynı kararname Çevre ve Şehircilik Bakanlığının adını değiştirmiştir; TR ETS Yönetmeliği de dayanağını kısmen bu bölümden alır. Kuruluşların görev tanımları ve teşkilat değişiklikleri izlenirken başvuru temel metnidir.

İlişkili: MAPEG, TENMAK, DSİ, ÖİB, İDB, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, TR ETS

Not: 85 sayılı CBK (RG 29.10.2021, sayı 31643) değiştirici nitelikte olduğundan hükümleri 1 ve 4 sayılı CBK metinlerine işlenmiştir; ayrı bir güncel metni yoktur.

- **7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2025 · Dayanak: Kabul 12.03.2025; RG 19.03.2025, sayı 32846 · [mevzuat.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://mevzuat.gov.tr/ilgili-sayfa)

Siber güvenliğe ilişkin politika, strateji ve denetim çerçevesini belirleyen ve Siber Güvenlik Başkanlığını bu alanda yetkili kılan kanundur. Kritik altyapı işletmecilerine siber olayları bildirme, güvenlik standartlarına uyma, denetime izin verme ve yalnızca onaylı ürün ve hizmet kullanma yükümlülükleri getirir; aykırılıklar için hapis ve idari para cezaları öngörür. Elektrik iletim ve dağıtım şebekeleri, doğal gaz iletim sistemi, EPIAŞ piyasa sistemleri ve büyük santraller kritik altyapı niteliğinde olduğundan enerji şirketlerinin bilgi güvenliği yatırımlarını ve tedarikçi seçimini doğrudan etkiler. Akıllı sayaç, uzaktan izleme ve şarj ağı gibi dijital sistemlerin güvenliği tartışmalarında referans metindir.

İlişkili: Siber Güvenlik Başkanlığı, USOM, TEİAŞ, EPIAŞ, BOTAŞ, Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi)

- **Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması Tüzüğü (2023/956) (SKDM)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2023 · Dayanak: Tüzük (AB) 2023/956 · [taxation-customs.ec.europa.eu \(ilgili sayfa\)](http://taxation-customs.ec.europa.eu/ilgili-sayfa)

Avrupa Birliği'ne ithal edilen karbon yoğun ürünlere, AB Emisyon Ticaret Sistemindeki karbon fiyatına denk bir yükümlülük getiren tüzüktür. Çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojeni kapsar; 2023-2025 geçiş döneminde yalnızca raporlama yapılmış, 1 Ocak 2026'dan itibaren kesin rejime geçilerek yetkili beyan sahipliği ve SKDM sertifikası teslimi zorunlu hale gelmiştir. Menşe ülkede fiilen ödenen karbon fiyatı mahsup edilebildiği için TR ETS'nin tasarımı doğrudan etkiler. 2025'te kabul edilen basitleştirme değişikliğiyle düşük hacimli ithalatçılar kapsam dışına alınmıştır. AB, Türkiye'nin çelik, alüminyum ve çimento ihracatında başlıca pazar olduğundan ihracatçıların emisyon verisi ve maliyet hesapları için temel metindir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: SKDM rehber belgeleri ve varsayılan değerler (Avrupa Komisyonu).

İlişkili: Ticaret Bakanlığı, İDB, TR ETS, AB ETS, YMEP, TÜRKÇİMENTO, TALSAD

Not: EUR-Lex bağlantıları otomatik istemcilere doğrulama sayfası döndürdüğü için Avrupa Komisyonunun resmi SKDM sayfası verilmiştir.

- **Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi Direktifi (2003/87/AT) (AB ETS)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2003 · Dayanak: Direktif 2003/87/AT; son kapsamlı revizyon Direktif (AB) 2023/959 · [climate.ec.europa.eu \(ilgili sayfa\)](http://climate.ec.europa.eu/ilgili-sayfa)

Avrupa Birliği'nin 2005'ten beri uygulanan sınır ve ticaret sistemini kuran direktiftir; elektrik üretimi, enerji yoğun sanayi, havacılık ve 2024'ten itibaren deniz taşımacılığındaki emisyonlara tavan koyar ve tahsisatların alım-satımına imkân verir. 2023 revizyonu Fit for 55 paketiyle 2030 azaltım hedefini yükseltmiş, SKDM kapsamındaki sektörlerde ücretsiz tahsisatın kademeli olarak kaldırılmasını ve binalar ile karayolu taşımacılığı için ayrı bir sistem kurulmasını öngörmüştür. Türkiye için önemi iki yönlüdür: TR ETS'nin kapsam, izleme ve tahsisat kuralları bu sistem örnek alınarak tasarlanmakta, SKDM yükümlülüğü ise AB ETS fiyatına endekslenmektedir. İzleme ve doğrulama yetkileri Türk mevzuatına model olmuştur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: AB ETS izleme ve raporlama yetkileri; Karbon piyasası raporu (Avrupa Komisyonu, yıllık).

İlişkili: İDB, KPK, TR ETS, SKDM, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu

- **Avrupa Birliği Yenilenebilir Enerji Direktifi (2023/2413) (RED III)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2023 · Dayanak: Direktif (AB) 2023/2413 · [energy.ec.europa.eu \(ilgili sayfa\)](http://energy.ec.europa.eu/ilgili-sayfa)

Avrupa Birliği'nin 2018 tarihli Yenilenebilir Enerji Direktifini değiştiren ve 2030 için nihai enerji tüketiminde yüzde 42,5 bağlayıcı yenilenebilir payı hedefi koyan direktiftir. Sanayi, binalar ve ulaştırma için alt hedefler, yenilenebilir kaynaklı yakıtlar ve biyoenerji sürdürülebilirlik kriterleri, menşe garantileri ve izin süreçlerinin hızlandırılması için yenilenebilir hızlandırma alanları getirir. Türkiye doğrudan bağlı olmamakla birlikte AB'ye yeşil hidrojen veya türev ürün ihracatında yenilenebilir menşe kuralları, YEK-G belgelerinin Avrupa menşe garantileriyle karşılıklı tanınması ve ihracatçıların yeşil elektrik beyanları için bu direktifin ölçütleri belirleyicidir. Aday ülke olarak mevzuat uyumu tartışmalarında da referans alınır.

İlişkili: YEK-G, Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası, EnC, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, SKDM

Ek B. Temel strateji ve politika belgeleri

Bu ek, enerji ve iklim politikasının yönünü belirleyen ulusal plan, strateji ve eylem planlarını, yayımlayan kurum, kabul tarihi, resmî belgede yazan sayısal hedefler ve Eylül 2026 itibarıyla güncel durumlarıyla birlikte listeler.

Sayısal hedefler yalnızca ilgili resmî belgelerde yer aldığı biçimiyle aktarılmış, sonradan açıklanan ve henüz belgeye dönüşmemiş hedefler bu durum belirtilerek verilmiştir; bağımsız bir dış değerlendirme olarak Uluslararası Enerji Ajansının Türkiye incelemeleri de eke dahil edilmiştir.

- **Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2022 · Dayanak: 6446 sayılı Kanun md. 20; 4646 sayılı Kanun ek md. 2 · [enerji.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://enerji.gov.tr/ilgili-sayfa)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2053 net sıfır hedefini esas alarak 2035'e kadar arz ve talep senaryosunu ortaya koyduğu plandır. Belgeye göre elektrik kurulu gücü 2020'deki 95,9 GW'tan 2035'te 189,7 GW'a çıkar; güneş 52,9 GW, rüzgar 29,6 GW (5 GW'ı deniz üstü), nükleer 7,2 GW, batarya depolama 7,5 GW ve elektrolizör 5 GW'a ulaşır, yenilenebilir kaynakların elektrik üretimindeki payı yüzde 54,8 olur. Bakanlık sonradan rüzgar ve güneşte 2035 için toplam 120 GW hedefi açıklamış, Şubat 2026'da bu iki kaynağın kurulu gücü 40 GW'ı aşmıştır. Eylül 2026'da ise elektrifikasyon ve nükleer ağırlıklı 2040 ufuklu yeni planın COP31 öncesinde açıklanacağı duyurulmuştur.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Ulusal Enerji Planı (Türkçe ve İngilizce).

İlişkili: ETKB, EİGM, On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası, Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi, Millî Enerji ve Maden Politikası

Not: 120 GW hedefi ve 40 GW eşiği Bakanlık açıklamalarına dayanan basın haberlerinden alınmıştır (Şubat ve Haziran 2026). Bakanlık 2050 için en az 20 GW nükleer kapasite hedefini Eylül 2026'da UAEA Genel Konferansında dile getirmiştir.

- **On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2023 · Dayanak: 3067 sayılı Kanun; TBMM Genel Kurulu kararı 31.10.2023, karar no 1396 · [sbb.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://sbb.gov.tr/ilgili-sayfa)

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan ve TBMM Genel Kurulunca 31 Ekim 2023'te onaylanan beş yıllık üst politika belgesidir; kamu yatırım programları, orta vadeli programlar ve kurumların stratejik planları bu plana uyumlu hazırlanır. Enerji sektörü hedef tablosuna göre 2028'de elektrik kurulu gücü 136 GW, rüzgar 18 GW, güneş 30 GW, batarya depolama 5 GW, yeraltı gaz depolama kapasitesi 13 milyar metreküp olacak; yenilenebilirlerin elektrik üretimindeki payı yüzde 50'ye yükselirken doğal gazın payı yüzde 15'e inecektir. Plan ayrıca Akkuyu'ya ilave nükleer santralleri, yeşil hidrojeni ve yerli teknolojiyi öncelikler arasında sayar. Yıllık programlarla uygulaması izlenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yıllık Cumhurbaşkanlığı Programları; Orta Vadeli Program.

İlişkili: SBB, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı

- **Türkiye'nin Enerji Verimliliği 2030 Stratejisi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (2024-2030) (UEVEP II)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2024 · Dayanak: 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu · [enerji.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://enerji.gov.tr/ilgili-sayfa)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Ocak 2024'te uygulamaya koyduğu, 2017-2023 dönemini kapsayan ilk eylem planının devamı niteliğindeki strateji ve eylem planıdır. Binalar, sanayi, ulaştırma, tarım ve enerji sektörlerinde 2030'a kadar toplam 20,2 milyar ABD doları verimlilik yatırımı, kümülatif 37,1 milyon ton eşdeğer petrol birincil enerji tasarrufu, birincil enerji arzında yüzde 16 tasarruf ve yaklaşık 100 milyon ton karbondioksit eşdeğeri emisyon azaltımı öngörür. Kamu binalarında tasarruf hedefi, sanayide verimlilik destekleri ve enerji performans sözleşmeleri

başlıca araçlardır. Uzun Dönemli İklim Stratejisi ve azaltım eylem planı bu hedefleri aynen benimsemiştir. Gelişim raporları Bakanlıkça yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: UEVEP gelişim raporları.

İlişkili: EVÇED, ETKB, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu, Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi, EYODER

- **Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2023 · [enerji.gov.tr \(ilgili sayfa\)](http://enerji.gov.tr/ilgili-sayfa)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Ocak 2023'te yayımladığı ve temiz hidrojen üretimi, depolanması, taşınması ve kullanımı için ulusal çerçeveyi çizen belgedir. Yeşil hidrojen üretim maliyetinin 2035'te kilogram başına 2,4 ABD dolarının, 2053'te 1,2 doların altına düşürülmesini ve elektrolizör kapasitesinin 2030'da 2 GW'a, 2035'te 5 GW'a, 2053'te 70 GW'a ulaşmasını hedefler. Doğal gaz şebekesine hidrojen karışımı, gübre ve rafineri gibi sanayi kullanımları, yerli elektrolizör üretimi ve Avrupa'ya ihracat potansiyeli öne çıkan başlıklardır. Hedefler Ulusal Enerji Planı ve Uzun Dönemli İklim Stratejisiyle uyumludur; Güney Marmara Hidrojen Kıyısı gibi projeler bu çerçevede geliştirilmektedir. İngilizce sürümü de yayımlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi (İngilizce sürüm).

İlişkili: ETKB, Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022), HYSouthMarmara, HTD, BOTAŞ, RED III

- **Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanı (NDC)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2023 · Dayanak: Paris Anlaşması md. 4 · iklim.gov.tr/uluslararasi-bildirimler-i-60

Paris Anlaşması kapsamında BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına sunulan ulusal azaltım taahhüdüdür; İklim Değişikliği Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanır. Nisan 2023'te sunulan güncellenmiş birinci beyan, 2030'da emisyonların referans senaryoya göre yüzde 41 azaltılarak 695 milyon ton karbondioksit eşdeğeriyle sınırlandırılması ve emisyonların en geç 2038'de zirve yapmasını öngörür. Kasım 2025'te COP30'da açıklanan ikinci beyan (NDC 3.0) ise 2035 için referans senaryoda öngörülen 1.109 milyon tondan 466 milyon ton azaltımla emisyonların 643 milyon tonla sınırlandırılması hedefler; mutlak emisyonların artmaya devam etmesine izin verdiği için eleştirilmiştir. COP31'e ev sahipliği yapan Türkiye için hedefin inandırıcılığı gündemdedir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Güncellenmiş Birinci Ulusal Katkı Beyanı (2023); İkinci Ulusal Katkı Beyanı (NDC 3.0, 2025); İki Yıllık Şeffaflık Raporu.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi, İDASEP, 7552 sayılı İklim Kanunu

- **Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2024 · Dayanak: Paris Anlaşması md. 4.19 · iklim.gov.tr/strateji-belgeleri-i-20

2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için sektörel yol haritalarını ortaya koyan ve Kasım 2024'te COP29'da açıklanan strateji belgesidir; İklim Değişikliği Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanmıştır. Enerji, sanayi, binalar, ulaştırma, atık, tarım ve arazi kullanımı için 2030, 2035 ve 2053 ara hedeflerini derler: Enerji Verimliliği 2030 Stratejisinin tasarruf hedefleri, 2035'te 5 GW ve 2053'te 70 GW elektrolizör kapasitesi, nükleerin 2053'te birincil enerji tüketimindeki payının yüzde 29,3'e çıkması ve çimento, demir-çelik ile gübrede derin azaltım senaryoları bunlar arasındadır. Kömürden çıkış için bir tarih içermemesi sivil toplumca eleştirilmiştir. Ulusal katkı beyanları ve eylem planları bu stratejiye göre güncellenir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi (Türkçe ve İngilizce).

İlişkili: İDB, NDC, İDASEP, Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022), Türkiye Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası, UEVEP II

- **İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) (İDASEP)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2024 · iklim.gov.tr/eylem-planlari-i-19

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan ve 2030 ulusal katkı hedefine ulaşmak için sektörel azaltım politikalarını belirleyen eylem planıdır; 2011-2023 tarihli İklim Değişikliği Eylem Planının yerini almıştır. Yedi azaltım sektörü ile iki yatay tema altında 49 strateji ve 260 eylem içerir; enerji sektörüne ayrılan 5 strateji ve 37 eylem elektrik üretimi ve arzındaki azaltım önlemlerini kapsar; adil geçiş ile karbon fiyatlandırma mekanizmaları yatay konular olarak ele alınmıştır. Her eylem için sorumlu kurum ve takvim belirlenmiş, İklim Değişikliği

Başkanlığınca yürütülen bir izleme sistemi öngörülmüştür. Kurumların iklim politikası taahhütlerini karşılaştırmak için temel başvuru belgesidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İDASEP (Türkçe ve İngilizce); İzleme raporları.

İlişkili: İDB, ÇŞİDB, NDC, İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030), Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Stratejisi

Not: Bakanlık yeni azaltım ve uyum strateji ve eylem planlarını Nisan 2024'te kamuoyuna duyurmuştur.

- **İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2024 · iklim.gov.tr/eylem-planlari-i-19

İklim değişikliğinin etkilerine karşı ulusal direnci artırmak amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan uyum planıdır; 2011-2023 dönemini kapsayan önceki uyum stratejisinin devamıdır. On bir sektör ve yatay konular için 40 stratejik hedef ve 129 eylem belirler; su kaynakları, tarım, afet riski, halk sağlığı, ekosistemler ve kentler öne çıkar. Enerji sektörü açısından kuraklığın hidroelektrik üretimine, sıcak hava dalgalarının elektrik talebine ve iletim altyapısına etkisi, santrallerin soğutma suyu ihtiyacı ve tarımsal sulama verimliliği gibi başlıklar önemlidir. Yerel iklim değişikliği eylem planlarının uyum bölümleri bu belgeye göre hazırlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (Türkçe ve İngilizce).

İlişkili: İDB, İDASEP, DSİ, AFAD, İl İDKK

- **Yeşil Mutabakat Eylem Planı (YMEP)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2021 · Dayanak: 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi (RG 16.07.2021, sayı 31543) · [ticaret.gov.tr \(ilgili sayfa\)](https://ticaret.gov.tr/ilgili-sayfa)

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Türkiye'nin ticareti ve sanayisi üzerindeki etkilerine uyum sağlamak için Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan ve Temmuz 2021'de Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle yürürlüğe konan eylem planıdır. Sınırdaki karbon düzenlemeleri, yeşil ve döngüsel ekonomi, yeşil finansman, temiz ve güvenli enerji arzı, sürdürülebilir tarım, akıllı ulaşım, iklim değişikliğiyle mücadele, diplomasi ve bilinçlendirme başlıkları altında 81 eylem içerir. Uygulamayı Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu izler; SKDM, ulusal karbon fiyatlandırması, çelik, alüminyum ve çimento için ihtisas çalışma grupları kurulmuştur. Türkiye'nin Paris Anlaşmasını onaylaması ve TR ETS hazırlıkları bu süreçle hızlanmıştır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Yeşil Mutabakat e-Bülteni; İhtisas çalışma grubu duyuruları.

İlişkili: Ticaret Bakanlığı, SKDM, İDB, Ulusal Yeşil Finans Stratejisi ve Eylem Planı (2026-2029)

- **Ulusal Yeşil Finans Stratejisi ve Eylem Planı (2026-2029)**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2026 · Dayanak: 2026/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi (RG 04.07.2026, sayı 33300) · [ms.hmb.gov.tr \(ilgili sayfa\)](https://ms.hmb.gov.tr/ilgili-sayfa)

Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan ve Temmuz 2026'da Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle yürürlüğe giren ve yeşil finans alanında bütüncül bir çerçeve oluşturmayı amaçlayan politika belgesidir. Üç amaç, on bir hedef ve 45 eylemden oluşur; finansal piyasalarda yeşil odaklı düzenlemelerin yaygınlaştırılmasını, iklim risklerinin bankacılık, sigorta ve sermaye piyasalarında ölçülmesini, piyasa altyapısının ve sürdürülebilir finansman araçlarının geliştirilmesini amaçlar. Bankaların ve sigortacıların iklim riski değerlendirmesini, dolayısıyla yenilenebilir enerji, verimlilik ve sanayi dönüşümü yatırımlarının finansman koşullarını etkileyeceği için enerji yatırımcılarının doğrudan ilgilendirir. 2053 net sıfır hedefini destekleyen finansman çerçevesi olarak sunulmuştur.

İlişkili: HMB, BDDK, SPK, İDB, YMEP, TSKB

- **Elektrikli Araç ve Şarj Altyapısı Projeksiyonu**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2024 · Dayanak: EPDK Kurul Kararları: 04.04.2024 tarihli ve 12551 sayılı; 22.04.2026 tarihli ve 14510 sayılı · [epdk.gov.tr \(ilgili sayfa\)](https://epdk.gov.tr/ilgili-sayfa)

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun elektrikli araç sayısı ve şarj noktası ihtiyacına ilişkin olarak hazırladığı ve Kurul kararıyla onayladığı projeksiyondur; ilk sürümü Nisan 2024'te, güncellenmiş sürümü Nisan 2026'da yayımlanmıştır. Elektrikli araç kullanımının gelişimine göre araç ve şarj noktası sayısına ilişkin öngörüler sunar; şarj ağı yatırımlarının, dağıtım şebekesi planlamasının ve

şarj hizmetine ilişkin düzenleyici kararların değerlendirilmesinde başvurulacak referans veridir. Şarj hizmetinin 6446 sayılı Kanunla lisanslı faaliyet haline gelmesinden sonra sektörün kapasite planlamasına ilişkin başlıca resmî belgesidir. EPDK ayrıca şarj hizmeti piyasası istatistiklerini düzenli yayımlar.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Şarj Hizmeti Piyasası İstatistikleri (EPDK).

İlişkili: EPDK, Şarj ağı işletmecileri (şarj ağı işletmeci lisansı), Dağıtım lisansı sahipleri (21 elektrik dağıtım şirketi), 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu

Not: Taslaktaki Ulusal Akıllı Şebekeler Yol Haritası için güncel bir resmî belge bulunamadı; bilinen son çalışma 2018'de sonuçlanan, ELDER öncülüğündeki Akıllı Şebekeler 2023 Vizyon ve Strateji Belirleme projesidir.

- **Elektrik üretim kapasite projeksiyonları ve talep tahmini raporları** *[Doğrulama bekliyor]*

Veri / kaynak · Kuruluş: 2016 · Dayanak: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu · epdk.gov.tr (ilgili sayfa)

Elektrik arz güvenliğini izlemek için hazırlanan beş yıllık üretim kapasite projeksiyonları ile on yıllık talep tahmini raporlarıdır. Projeksiyonlar mevcut ve inşa halindeki santralleri, emre amade kapasiteyi ve yedek marjını talep senaryolarıyla karşılaştırarak kapasite açığı riskini gösterir; kapasite mekanizması, yeni yatırım teşvikleri ve iletim planlaması tartışmalarında kullanılır. Talep tahmini TEİAŞ tarafından, üretim kapasite projeksiyonu önce TEİAŞ, ardından EPDK tarafından yayımlanmıştır. EPDK sitesinde listelenen son projeksiyon 2021-2025 dönemine, TEİAŞ'ın kamuya açık son talep tahmini ise 2019-2028 dönemine aittir. Bu nedenle güncel projeksiyonlar için Ulusal Enerji Planı ve ETKB açıklamaları izlenmelidir.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Üretim Kapasite Projeksiyonu (EPDK, 2016-2020 ile 2021-2025 arası sürümler); 10 Yıllık Talep Tahmini Raporu (TEİAŞ, son sürüm 2019-2028).

İlişkili: EPDK, TEİAŞ, EİGM, Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022)

Not: Serinin 2021 sonrasında sürdürülüp sürdürülmediği doğrulanamadı: EPDK sayfasında 2021-2025 sonrası

sürüm yok, TEİAŞ'ın eski rapor bağlantıları artık içerik döndürmüyor (son talep raporunun arşiv kopyası:

web.archive.org üzerinde teias.gov.tr/sites/default/files/2019-06/taleprapor_2019-2028.pdf). Eylül 2026'da ETKB, iletim altyapısına 2035'e kadar yaklaşık 28 milyar dolarlık yatırım planı açıklamıştır.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2024 · Dayanak: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu · enerji.gov.tr (ilgili sayfa)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının beş yıllık kurumsal hedeflerini ve performans göstergelerini belirleyen belgedir; Ekim 2024'te kamuoyuna tanıtılmıştır. Yedi amaç ve 30 hedef içerir: sürdürülebilir arz güvenliği, dışa bağımlılığın azaltılması, net sıfır odaklı enerji dönüşümü, güvenli ve katma değerli madencilik, enerji ve maden piyasalarının geliştirilmesi ve yerli teknolojiler başlıca amaçlardır. Performans göstergelerine göre 2028 sonunda güneş kurulu gücü 33,1 GW, rüzgar 19,3 GW, nükleer 4,8 GW olacaktır. Bakanlık bütçesi, yıllık performans programları ve faaliyet raporları bu plana göre hazırlanır; EPDK'nın ayrı stratejik planı kendi sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Performans programları (yıllık); Faaliyet raporları (yıllık).

İlişkili: ETKB, SGB, On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022)

- **Millî Enerji ve Maden Politikası**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2017

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2017'de açıkladığı ve arz güvenliği, yerileştirme ile öngörülebilir piyasa ilkelerine dayanan politika çerçevesidir; tek bir mevzuat metni değil, bakanlığın stratejik planlarına ve uygulamalarına yön veren bir politika bildirimidir. Yerli kömür ve yenilenebilir kaynakların elektrik üretimindeki payının artırılması, YEKA modeliyle yerli ekipman üretimi, Karadeniz ve Doğu Akdeniz'de sismik araştırma ve sondaj filosu yatırımları ile nükleer programın sürdürülmesi başlıca unsurlarıdır. Sakarya gaz sahası ve Gabar petrol keşifleri bu çerçevenin ürünleri olarak sunulur. Ayrı bir Türkiye Nükleer Enerji Stratejisi belgesi bulunmamakla birlikte Bakanlık 2050 için en az 20 GW nükleer kapasite hedefini açıklamıştır.

İlişkili: ETKB, TPAO, EÜAŞ, Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı, NEGM

Not: Politika'nın tek bir resmî belge olarak yayımlanmış metni bulunmadığından web alanı boş bırakıldı; ilkeleri ETKB'nin 2019-2023 ve 2024-2028 stratejik planlarına yansımıştır. 20 GW nükleer hedefi Mart ve Eylül 2026 tarihli Bakan açıklamalarına dayanır.

- **Uluslararası Enerji Ajansı Türkiye Enerji Politikası İncelemeleri**

Veri / kaynak · Kuruluş: 2001 · [iea.org/reports/turkiye-2026](https://www.iea.org/reports/turkiye-2026)

Uluslararası Enerji Ajansının üye ülkelerin enerji politikalarını akran değerlendirmesiyle inceleyen derinlemesine raporlarının Türkiye sürümleridir; ilk inceleme 2001'de yapılmıştır. Mart 2021 tarihli incelemede EÜAŞ'ın alım yükümlülüklerinin azaltılması, BOTAŞ'ın baskın konumunun sınırlanarak gaz piyasasında rekabetin artırılması, uzun vadeli yenilenebilir ve emisyon hedeflerinin belirlenmesi önerilmişti. En güncel inceleme 4 Eylül 2026'da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile IEA İcra Direktörünün katıldığı toplantıda tanıtılmıştır; basına yansıyan bulgular arasında Türkiye'nin elektrik talebinin IEA üyeleri arasında en hızlı büyüyen ülke olması yer alır. Raporlar bağımsız bir dış değerlendirme olarak politika tartışmalarında sık referans alınır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Türkiye 2026 Energy Policy Review (Türkçe yönetici özetiyle); Turkey 2021 Energy Policy Review.

İlişkili: IEA, ETKB, Türkiye Ulusal Enerji Planı (2022)

Not: 2021 incelemesi: [iea.org/reports/turkey-2021](https://www.iea.org/reports/turkey-2021). Taslakta anılan 2025 incelemesi bulunmadı; IEA sitesinde 2021'den sonraki inceleme Türkiye 2026 adıyla yer alır. SHURA senaryo raporları ve IICEC Türkiye Enerji Görünümü ilgili kuruluşların Bölüm 9'daki girişlerinde yayın olarak izlenir.

Ek C. Rehber için önerilen ek başlıklar

Bu ek, ilk taslakta rehberin bütünlüğü için önerilen ek başlıkların bu sürümdeki karşılığını ve sonraki sürümler için açık kalan önerileri gösterir.

Bu sürümde rehberde eklenenler: kısaltmalar sözlüğü (Ek D); TETAŞ, TAEK, YEGM, MİGEM ve PİGM gibi sık karıştırılan kapanmış veya birleşmiş yapıları halefleriyle birlikte veren kapanan ve birleşen kurumlar listesi (Ek E); şehir doğal gaz dağıtım şirketleri (Ek F); elektrik dağıtım bölgeleri ve görevli tedarik şirketleri (Bölüm 5.5); üniversitelerin il bazlı enerji uygulama ve araştırma merkezleri (Bölüm 9.3); enerji, iklim, maden ve petrol konulu ulusal hakemli dergiler (Bölüm 12.5) ve ay bilgili yıllık etkinlik takvimi (Bölüm 13.3). Hangi kurumun hangi düzenli yayını çıkardığı sorusunun karşılığı her girişteki 'Başlıca yayın ve kaynaklar' satırıdır; kurumlar arası bağlantılar 'İlişkili' satırında verilir.

Sonraki sürümler için önerilenler: kurumlar arasındaki bağlılık ve düzenleme ilişkilerini gösteren bir organizasyon şeması (ETKB ile bağlı ve ilgili kuruluşları; ÇŞİDB ile İklim Değişikliği Başkanlığı ve İklim Kanunu kurulları; EPDK, EPİAŞ ve TEİAŞ arasındaki düzenleme ve piyasa işletimi ilişkisi); 2001 piyasa liberalizasyonundan 2026 TR ETS pilot dönemine uzanan mevzuat ve kurum zaman çizelgesi; başlıca periyodik raporların yayım aylarını gösteren bir yayın takvimi. Kişilerden oluşan kanaat önderleri ve uzman ağı listesi, güncelliğin korunması güç olduğu ve kişisel veri içerdiği için bu sürüme alınmamıştır.

Ek D. Kısaltmalar sözlüğü

Bu tablo rehberde geçen kurum kısaltmalarını ve sektörde sık kullanılan teknik/mevzuat kısaltmalarını bir arada verir. Kurum kısaltmaları ilgili girişlerden otomatik derlenir; aşağıdaki kavram kısaltmaları elle tutulur.

Kısaltma	Açılım
350 Türkiye	İklim için 350 Derneği
AA	Anadolu Ajansı Enerji Haberleri ve AA Enerji Terminali
AB ETS	Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi Direktifi
ADER	Akaryakıt Ana Dağıtım Şirketleri Derneği

Kısaltma	Açılım
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AFD	Fransız Kalkınma Ajansı
AGİD	Aydınlatma Gereçleri İmalatçıları Derneği
AHK Türkiye	Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası
AIIB	Asya Altyapı Yatırım Bankası
AmCham	AmCham Türkiye
AMD	Altın Madencileri Derneği
Argus	Argus Media
ASKON	Anadolu Aslanları İş Adamları Derneği
ATMK	Aydınlatma Türk Milli Komitesi
Bağımsız Maden-İş	Bağımsız Maden İşçileri Sendikası
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BEC	Bosphorus Energy Club
BEP-TR	Binalarda Enerji Performansı hesaplama sistemi ve Enerji Kimlik Belgesi kayıtları
BES	Batarya Enerji Depolama Sistemi
BIL	BOTAŞ International Limited
BİDB	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
BİST	Borsa İstanbul Anonim Şirketi
BİYODER	Biyoenerji Derneği
BİYOGAZDER	Biyogaz Yatırımları Geliştirme Derneği
BOREN	TENMAK Bor Araştırma Enstitüsü
BOTAŞ	Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi
BTk	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
BTYPK	Cumhurbaşkanlığı Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu
CAN Europe	Avrupa İklim Eylem Ağı
CAT	Climate Action Tracker Türkiye değerlendirmesi
CBDDO	Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi
CBK	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
CCUS	Karbon Yakalama, Kullanım ve Depolama
CDP	CDP
CESD	Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi
CIF	İklim Yatırım Fonları
CIGRE Türkiye	CIGRE Türkiye Ulusal Komitesi
CNG	Sıkıştırılmış Doğal Gaz
COP31	BM İklim Değişikliği Konferansı COP31
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇEDBİK	Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği

Kısaltma	Açılım
ÇEDİDGM	Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
ÇİB	Çelik İhracatçıları Birliği
ÇMO	TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇYGM	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
D-8	D-8 Ekonomik İşbirliği Örgütü
DEİK	Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
DEK-TMK	Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Derneği
Dev Maden-Sen	Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası
DGP	Dengeleme Güç Piyasası
DİGM	Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
DİSK	Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
DİSK/Enerji-Sen	Elektrik, Gaz, Su ve Baraj Çalışanları Sendikası
DOSİDER	Isıtma Cihazları Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
Dr-V TEAM	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Prof. Dr. T. Nejat Veziroğlu Temiz Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
DÜRED	Denizüstü Rüzgar Enerjisi Derneği
DÜRES	Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Santrali
E-MOD	Emobilite Operatörleri Derneği
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
ECF	Avrupa İklim Vakfı
ECO	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
ECT	Enerji Şartı Antlaşması Sekreteryası
EÇEM	Özyeğin Üniversitesi Enerji, Çevre ve Ekonomi Uygulama ve Araştırma Merkezi
EDAM	Ekonomi ve Dış Politika Araştırmalar Merkezi
EDEDER	Enerji Depolama Endüstrileri Derneği
EDSİS	Enerji Depolama Sistemleri Derneği
EED / TRAE	Enerji Ekonomisi Derneği
EGEÇEP	Ege Çevre ve Kültür Platformu
EHAE	Enerji Hukuku Araştırma Enstitüsü
EIB	Avrupa Yatırım Bankası
EIF	EIF Enerji Dönüşüm Fuarı ve Kongresi
EİE	Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü
EİGM	Enerji İşleri Genel Müdürlüğü
EKB	Enerji Kentleri Birliği

Kısaltma	Açılım
ELDER	Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği
EMO	TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
ENAREN	TENMAK Enerji Araştırma Enstitüsü
EnC	Enerji Topluluğu
Enerji Bir-Sen	Enerji, Sanayi ve Madencilik Çalışanları Birliği Sendikası
ENSİA	Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
ENTSO-E	Avrupa Elektrik İletim Sistemi Operatörleri Ağı
ENVER	Enerji Verimliliği Derneği
ENYOKDER	Enerji Yoksulluğu ile Mücadele Derneği
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
EPGİS	Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası
EPİAŞ	Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi
EPVYS	EPDK lisans sorgulama sistemi
ERRA	Enerji Düzenleyicileri Bölgesel Birliği
ESM	Enerji, Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası
ESSİAD	Ege Soğutma Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
ETD	Enerji Ticareti Derneği
Eti Maden	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
ETK	Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanları Derneği
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
ETMD	Elektrik Mühendisleri Derneği
EUD	Enerji Uzmanları Derneği
Eurelectric	Avrupa Elektrik Sanayi Birliği
EUROSOLAR Türkiye	EUROSOLAR Türkiye
EÜ-GEE	Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
EÜD	Elektrik Üreticileri Derneği
EVÇED	Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı
EVD	Enerji Verimliliği Danışmanlık şirketi
EVDS	TCMB Elektronik Veri Dağıtım Sistemi
EVF	Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı
EYODER	Enerji Verimliliği ve Yönetimi Derneği
FMO	TMMOB Fizik Mühendisleri Odası
FSRU	Yüzer Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi (Floating Storage and Regasification Unit)
GAZBİR	Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği
GAZMER	GAZMER Doğal Gaz ve Enerji Eğitim Belgelendirme Denetim ve Teknolojik Hizmetler Limited Şirketi

Kısaltma	Açılım
GEF	Küresel Çevre Fonu
GEM	Global Energy Monitor santral ve maden izleyicileri
Genel Maden-İş	Genel Maden İşçileri Sendikası
GENSED	Güneş Enerjisi ve Depolama Sanayicileri Derneği
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GIZ	Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu Türkiye Ofisi
GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı
GİP	Gün İçi Piyasası (elektrik)
GÖP	Gün Öncesi Piyasası (elektrik)
GSK	CIGRE Türkiye Güç Sistemleri Konferansı
GT	Türkiye Jeotermal Kongresi
GTŞ	Görevli tedarik şirketleri
GÜİD	Gübre Üreticileri İthalatçıları ve İhracatçıları Derneği
GÜNDER	Uluslararası Güneş Enerjisi Topluluğu Türkiye Bölümü
GÜNEŞDER	Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği
GÜYAD	Enerji Yatırımcıları Derneği
H2DER	Yeşil Hidrojen Üreticileri Derneği
HAK-İŞ	Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Halkbank	Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi
HEAL	Sağlık ve Çevre Birliği
HES	Hidroelektrik Santrali
HESİAD	Hidroelektrik Santralleri Sanayi İş Adamları Derneği
HHGM	Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
HMB	Hazine ve Maliye Bakanlığı
HTD	Hidrojen Teknolojileri Derneği
HYSouthMarmara	Güney Marmara Hidrojen Kıyısı Projesi
IAEA	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı
IBRD	Dünya Bankası
ICCI	ICCI Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı
IEA	Uluslararası Enerji Ajansı
IEF	Uluslararası Enerji Forumu
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
IGU	Uluslararası Gaz Birliği
IHTEC	Uluslararası Hidrojen Teknolojileri Kongresi
IICEC	Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi
IJEEP	International Journal of Energy Economics and Policy
IJES	International Journal of Energy Studies

Kısaltma	Açılım
IJRER	International Journal of Renewable Energy Research
IPA	Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
IPETGAS	Türkiye Uluslararası Petrol ve Doğal Gaz Kongresi ve Sergisi
IRENA	Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı
IRENASTAT	IRENA istatistikleri
IRENEC	Uluslararası Yüzde 100 Yenilenebilir Enerji Konferansı
IsDB	İslam Kalkınma Bankası
ISK-SODEX	ISK-SODEX İstanbul
İDASEP	İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı
İDB	İklim Değişikliği Başkanlığı
İDDMİB	İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği
İDPAD	İklim Değişikliği Politika ve Araştırma Derneği
İDUKK	İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu
İGDAŞ	İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
İHD	İşletme Hakkı Devri
İKMİB	İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği
İKV	İktisadi Kalkınma Vakfı
İKZ	İstanbul Karbon Zirvesi
İl İDKK	İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları
İLBANK	İller Bankası Anonim Şirketi
İMİB	İstanbul Maden İhracatçıları Birliği
İMO	TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İNTES	Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası
İÖİ	İl özel idareleri
İPM	Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi
İRD	İzleme, Raporlama ve Doğrulama
İSKAV	Isıtma Soğutma Klima Araştırma ve Eğitim Vakfı
İSKİD	İklimlendirme Soğutma Klima İmalatçıları Derneği
İSO	İstanbul Sanayi Odası
İSTAÇ	İSTAÇ İstanbul Çevre Yönetimi Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
İTÜ EE	İstanbul Teknik Üniversitesi Enerji Enstitüsü
İZAYDAŞ	İzmit Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme Anonim Şirketi
İZENERJİ	İzenerji İnsan Kaynakları Temizlik Bakım Onarım Enerji Güvenlik Hizmetleri İlaçlama ve Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
İZODER	Isı Su Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği
JENDER	Jeneratör Sanayicileri ve Güç Sistemleri Derneği
JEOMER	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Jeotermal Enerji Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kısaltma	Açılım
JES	Jeotermal Enerji Santrali
JESDER	Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği
JFMO	TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası
JICA	Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı
JMO	TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
JTEN	Journal of Thermal Engineering
KAGM	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KalDer	Türkiye Kalite Derneği
Kamu-İş	Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası
KAP	Kamu Aydınlatma Platformu
KDK	Kamu Denetçiliği Kurumu
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü
KESK	Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
KfW	KfW Kalkınma Bankası
KGF	Kredi Garanti Fonu Anonim Şirketi
KGK	Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KİK	Kamu İhale Kurumu
KİPLAS	Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sanayii İşverenleri Sendikası
KİT Komisyonu	TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu
KMO	TMMOB Kimya Mühendisleri Odası
KOJENTÜRK	Türkiye Kojenerasyon Derneği
KÖMÜRDER	Türkiye Kömür Üreticileri Derneği
KPK	Karbon Piyasası Kurulu
KTKB	Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası
KUTEM	Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Uygulama ve Araştırma Merkezi
KVKK	Kişisel Verileri Koruma Kurumu
LNG	Sıvılaştırılmış Doğal Gaz
LPG	Sıvılaştırılmış Petrol Gazı
MADENMO	TMMOB Maden Mühendisleri Odası
MAPEG	Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
MASİS	Maden Sanayii İşverenleri Sendikası
MBB	Marmara Belediyeler Birliği
Med-TSO	Akdeniz İletim Sistemi Operatörleri Birliği
MEDREG	Akdeniz Enerji Düzenleyicileri Birliği
Memur-Sen	Memur Sendikaları Konfederasyonu
MGK	Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
MGM	Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Kısaltma	Açılım
MİGEM	Maden İşleri Genel Müdürlüğü
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi
MMO	TMMOB Makina Mühendisleri Odası
MMO Enerji	TMMOB Makina Mühendisleri Odası Enerji Çalışma Grubu
MPGM	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
MÜSİAD	Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği
MYK	Mesleki Yeterlilik Kurumu
NATEN	TENMAK Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü
NDC	Ulusal Katkı Beyanı (Nationally Determined Contribution)
NDK	Nükleer Düzenleme Kurumu
NEA	OECD Nükleer Enerji Ajansı
NEGM	Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü
NGS	Nükleer Güç Santrali
NKP	Nükleer Karşıtı Platform
NMD	Nükleer Mühendisler Derneği
NPPES	Uluslararası Nükleer Santraller Zirvesi
NSD	Nükleer Sanayi Derneği
NÜKEN	TENMAK Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü
ODAŞ	ODAŞ Elektrik Üretim Sanayi Ticaret A.Ş.
ODTÜ PETE	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümü
ODTÜ-GÜNAM	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
OIES	Oxford Enerji Araştırmaları Enstitüsü
OPET	OPET Petrolcülük A.Ş.
ORSAM	Ortadoğu Araştırmaları Merkezi
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
OSBÜK	Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖTV	Özel Tüketim Vergisi
PAL	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Araştırma Merkezi
PETDER	Petrol Sanayi ve Emobilité Derneği
PETFORM	Petrol ve Doğal Gaz Platformu Derneği
Petrol-İş	Türkiye Petrol, Kimya ve Lastik İşçileri Sendikası
PIGM	Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
Platts	S&P Global Commodity Insights

Kısaltma	Açılım
PMI	Piyasa Uygulama Ortaklığı
PMO	TMMOB Petrol Mühendisleri Odası
PTF	Piyasa Takas Fiyatı (Gün Öncesi Piyasası)
PÜİS	Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası
RED III	Avrupa Birliği Yenilenebilir Enerji Direktifi
REPA / GEPA	Rüzgar Enerjisi Potansiyel Atlası ve Güneş Enerjisi Potansiyel Atlası
RES	Rüzgâr Enerjisi Santrali
RÜZGEM	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rüzgâr Enerjisi Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi
SAVGM	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü
SBB	Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
SEDDK	Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu
SEDEFED	Sektörel Dernekler Federasyonu
SEFİA	Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği
SENER	Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışmaları
SERFED	Türkiye Seramik Federasyonu
SETA	Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı
SGB	Strateji Geliştirme Başkanlığı
SHURA	SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi
SKB	Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
SKD Türkiye	İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği
SKDM	Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (AB CBAM)
SKTT	Son Kaynak Tedarik Tarifesi
SMF	Sistem Marjinal Fiyatı (Dengeleme Güç Piyasası)
SMR	Küçük Modüler Reaktör (Small Modular Reactor)
SolarEX	SolarEX İstanbul Uluslararası Güneş Enerjisi Teknolojileri ve Enerji Depolama Fuarı
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
STP	Doğal Gaz Sürekli Ticaret Platformu
SUNUM	Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi
SYGM	Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
ŞPO	TMMOB Şehir Plancıları Odası
TABGİS	Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası
TAEK	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
Takasbank	İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi
TALSAD	Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği
TANAP	TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi
TBB	Türkiye Belediyeler Birliği / Türkiye Bankalar Birliği

Kısaltma	Açılım
TBF	Tüketici Birliği Federasyonu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TÇÜD	Türkiye Çelik Üreticileri Derneği
TDT	Türk Devletleri Teşkilatı
TEAŞ	Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş.
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEHAD	Türkiye Elektrikli ve Hibrid Araçlar Derneği
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu
TEMA Vakfı	Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı
TEMEN	TENMAK Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü
TEMEV	Temiz Enerji Vakfı
TEMSAN	Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi
TENMAK	Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu
TENVA	Türkiye Enerji Vakfı
TEPAV	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TEPES	Turkish Journal of Electrical Power and Energy Systems
TES-İŞ	Türkiye Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası
TESAB	Türkiye Elektrik Sanayi Birliği
TESK	Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
TESKON	Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi
TESPAM	Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi
TET	Elektrik ve Elektronik İhracatçıları Birliği
TETAŞ	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.
TEZ	Türkiye Enerji Zirvesi
THHD	Temiz Hava Hakkı Derneği
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TİSK	Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TJD	Türkiye Jeotermal Derneği
TKBB	Türkiye Katılım Bankaları Birliği
TKDB	Tabii Kaynaklar Dairesi Başkanlığı
TKİ	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
TKSD	Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği
TKYB	Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi
TKYD	Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği
TLPGD	Türkiye LPG Derneği
TMB	Türkiye Müteahhitler Birliği

Kısaltma	Açılım
TMD	Türkiye Madenciler Derneği
TMMOB	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TPAO	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TPIC	Turkish Petroleum International Company Anonim Şirketi
TPJD	Türkiye Petrol Jeologları Derneği
TPJD Bülteni	Türkiye Petrol Jeologları Derneği Bülteni
TR ETS	Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi
TSB	Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği
TSE	Türk Standardları Enstitüsü
TSKB	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
TSRS	Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları
TTB	Türk Tabipleri Birliği
TTK	Türkiye Taşkömürü Kurumu
TTMD	Türk Tesisat Mühendisleri Derneği
Türk J Elec Eng & Comp Sci	Turkish Journal of Electrical Engineering and Computer Sciences
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜBİTAK MAM	TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi
TÜBİTAK RUTE	TÜBİTAK Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü
TÜDÖKSAD	Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği
TÜGİAD	Türkiye Genç İş İnsanları Derneği
TÜHİS	Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜKODER	Tüketiciyi Koruma Derneği
TÜKON	Tüketiciler Konfederasyonu
TÜMSİAD	Tüm Sanayici ve İş Adamları Derneği
TÜPRAŞ	Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi
TÜREB	Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği
TÜREK	Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi
Türk Enerji-Sen	Türkiye Enerji, Sanayi ve Madencilik Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
Türk Eximbank	Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi
TÜRK-İŞ	Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
TÜRKÇİMENTO	Türkiye Çimento Sanayicileri Birliği
Türkiye İMSAD	Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği
Türkiye Kamu-Sen	Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu

Kısaltma	Açılım
Türkiye Maden-İş	Türkiye Maden İşçileri Sendikası
TÜRKONFED	Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu
TÜSEV	Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı
TÜSİAD	Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
TÜYİD	Yatırımcı İlişkileri Derneği
TVF	Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi
TVKGM	Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü
TWRE	Yenilenebilir Enerji ve Enerji Sektörü Türk Kadınları Grubu
TZOB	Türkiye Ziraat Odaları Birliği
UAB	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
UEP	Ulusal Enerji Planı
UEVEP	Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı
UEVEP II	Türkiye'nin Enerji Verimliliği 2030 Stratejisi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye Ofisi
UNECE	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu
UNFCCC	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası
USOM	Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi
VakıfBank	Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı
VAP	Verimlilik Artırıcı Proje
VEP	Vadeli Elektrik Piyasası
WEC	Dünya Enerji Konseyi
WIN EURASIA	WIN EURASIA Otomasyon ve Makine Teknolojileri Fuarı
WING Türkiye	Women in Geothermal Türkiye
WWF-Türkiye	WWF-Türkiye
XELKT	Borsa İstanbul'da işlem gören enerji şirketleri ve BIST Elektrik endeksi
YASED	Uluslararası Yatırımcılar Derneği
YDD	Yeşil Düşünce Derneği
YEGM	Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü
YEK-G	Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi
YEKA	Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı
YEKDEM	Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması
YENADER	Yenilenebilir Enerji Araştırmaları Derneği
YEO	YEO Teknoloji Enerji ve Endüstri A.Ş.
Yi	Yap-İşlet
YİD	Yap-İşlet-Devret
YİKOB	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları
YMEP	Yeşil Mutabakat Eylem Planı

Kısaltma	Açılım
YMGV	Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YTBS	TEİAŞ Yük Tevzi Bilgi Sistemi istatistikleri
YYGM	Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü
Ziraat Bankası	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi
ZMO	TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

Ek E. Kapanan ve birleşen kurumlar

Türkiye'de enerji alanındaki kamu teşkilatı 2018 sonrası Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte kapsamlı biçimde yeniden düzenlendi. Bu ek, eski kaynaklarda sıkça geçen ancak bugün kapanmış ya da başka bir kurumla birleşmiş yapıları ve halef kurumlarını listeler; rehberin diğer bölümlerinde kapandı/birleşti olarak işaretlenen girişler de otomatik olarak buraya eklenir.

- **Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) [Kapandı]**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1970 · Dayanak: 1312 sayılı Kanun

1970'te 1312 sayılı Kanunla kurulan ve elektriğin üretim, iletim ve dağıtımını ülke genelinde tek elden yürüten kamu iktisadi teşekkülüydü; belediyelerin ve bölgesel şirketlerin elektrik tesislerinin büyük bölümü bu çatı altında toplandı. 1993'te Bakanlar Kurulu kararıyla üretim-iletim (TEAŞ) ve dağıtım (TEDAŞ) olarak ikiye ayrıldı. Türkiye elektrik sektörünün dikey bütünleşik dönemini temsil ettiği için eski istatistiklerde, santral tarihçelerinde ve liberalizasyon tartışmalarında sıkça anılır. Bugünkü EÜAŞ, TEİAŞ ve TEDAŞ yapısı TEK'in ardıllarıdır; TEK dönemi verileri TEİAŞ'ın uzun dönemli elektrik istatistiklerinde yer alır.

İlişkili: TEAŞ, TEDAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ

Not: 1993'te TEAŞ ve TEDAŞ'a bölündü. Halefler: TEAŞ (üretim-iletim), TEDAŞ (dağıtım).

- **Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) [Kapandı]**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 1993

TEK'in 1993'te bölünmesiyle kurulan, elektrik üretimi, iletimi ve toptan satışından sorumlu kamu iktisadi teşekkülüydü. 2001'de 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile başlayan liberalizasyon sürecinde üç ayrı şirkete bölündü: kamu santrallerini işleten EÜAŞ, iletim şebekesini ve sistem işletmesini yürüten TEİAŞ ve kamunun toptan alım-satım ve eski sözleşmelerini üstlenen TETAŞ. Bu ayrıştırma, üretim ile şebeke faaliyetlerinin birbirinden ayrılması ilkesinin Türkiye'deki ilk uygulamasıdır. 1990'larda yap-işlet-devret ve yap-işlet modelleriyle kurulan özel santrallerin alım anlaşmalarının tarafı olduğundan bu dönemin sözleşme mirası TEAŞ üzerinden izlenir.

İlişkili: TEK, EÜAŞ, TEİAŞ, TETAŞ

Not: 2001'de EÜAŞ, TEİAŞ ve TETAŞ'a bölündü.

- **Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) [Birleşti]**

Kamu iktisadi teşebbüsü · Kuruluş: 2001

TEAŞ'ın 2001'de bölünmesiyle kurulan, kamunun toptan elektrik alım-satımını yürüten iktisadi devlet teşekkülüydü. Yap-işlet, yap-işlet-devret ve işletme hakkı devri sözleşmelerinden doğan alım yükümlülüklerini, elektrik ithalatı ve ihracatını ve dağıtım şirketlerine yapılan toptan satışları üstlenmişti; Akkuyu nükleer santralinin ürettiği elektriğin alım garantisi de ilk olarak TETAŞ'a verilmişti. Temmuz 2018'de 703 sayılı KHK'nın 6446 sayılı Kanuna eklediği geçici 22. madde ile EÜAŞ bünyesinde birleştirildi. Eski piyasa raporlarında ve alım garantisi tartışmalarında adı geçtiğinden, bu yükümlülüklerin bugün EÜAŞ'ta olduğunu bilmek önemlidir.

İlişkili: EÜAŞ, TEAŞ, Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi

Not: 703 sayılı KHK (RG 09.07.2018) ile EÜAŞ'a katıldı. Halef: EÜAŞ.

- **Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü (EİE) [Kapandı]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1935 · Dayanak: 2819 sayılı Kanun

1935'te 2819 sayılı Kanunla kurulan ve yarım yüzyılı aşkın süre Türkiye'nin hidroelektrik potansiyelini etüt eden, akım gözlem istasyonları işleten ve baraj projeleri hazırlayan kamu kuruluşuydu. 2000'lerde rüzgâr ve güneş ölçümleri, Rüzgâr Enerjisi Potansiyel Atlası çalışmaları ve Ulusal Enerji Tasarrufu Merkezi aracılığıyla enerji verimliliği eğitimleri de görev alanına girdi. 2011'de 662 sayılı KHK ile kapatılarak görevleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde kurulan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğüne devredildi. Eski hidroloji verileri, HES fizibilite ve verimlilik mevzuatının ilk uygulamaları EİE kaynaklarında bulunur.

İlişkili: YEGM, ETKB, DSI

Not: 662 sayılı KHK (2011) ile kapatıldı. Halef: Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (YEGM), sonrasında EİGM ve EVÇED.

- **Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (YEGM) [Kapandı]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011

2011'de Elektrik İşleri Etüt İdaresinin kapatılmasıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde kurulan genel müdürlüktü. Yenilenebilir kaynak potansiyelinin belirlenmesi, rüzgâr ve güneş potansiyel atlaslarının hazırlanması, yenilenebilir enerji kaynak alanı çalışmaları ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamındaki eğitim, yetkilendirme ve destek programları görev alanındaydı. 10 Ocak 2019 tarihli 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kaldırıldı; yenilenebilir enerji görevleri Enerji İşleri Genel Müdürlüğüne, verimlilik görevleri yeni kurulan Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığına geçti. Potansiyel atlasları ve verimlilik verileri bugün bu halef birimler üzerinden yayımlanır.

İlişkili: EİGM, EVÇED, EİE, REPA / GEPA

Not: 27 sayılı CBK (RG 10.01.2019, sayı 30651) ile kaldırıldı. Halefler: EİGM (yenilenebilir) ve EVÇED (enerji verimliliği).

- **Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) [Kapandı]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 1982 · Dayanak: 2690 sayılı Kanun

Kökeni 1956'da kurulan Atom Enerjisi Komisyonuna uzanan, 1982'de 2690 sayılı Kanunla bugünkü adını ve yapısını alan kurumdu. Hem nükleer güvenlik ve radyasyon korumasına ilişkin düzenleme ve lisanslama, hem de Çekmece ve Sarayköy araştırma merkezleri üzerinden araştırma ve eğitim görevlerini üstlenmişti; Akkuyu projesinin ilk lisans adımları bu dönemde atıldı. Düzenleyici görevleri 2018'de kurulan Nükleer Düzenleme Kurumuna geçti; kurumun kendisi 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Mart 2020'de kapatılarak araştırma işlevleri TENMAK'a devredildi. Eski radyasyon izin belgeleri ve nükleer mevzuat atıflarında adına sık rastlanır.

İlişkili: NDK, TENMAK, NÜKEN

Not: 57 sayılı CBK (RG 28.03.2020, sayı 31082) ile kapatıldı. Halefler: NDK (düzenleme, 2018) ve TENMAK (araştırma). Aynı kararnameyle BOREN ve NATEN de kapatılıp TENMAK enstitüsü oldu.

- **Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) [Birleşti]**

Kamu kurumu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı olarak maden arama ve işletme ruhsatlarını veren, ruhsat sahalarını denetleyen ve Devlet hakkını tahsil eden genel müdürlüktü. Kömür, metal ve endüstriyel mineral ruhsatlarının tamamı 3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde bu birimden geçiyordu. Temmuz 2018'de 703 sayılı KHK ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ile birlikte kapatılarak görevleri yeni kurulan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne devredildi. Kömür sahalarının ihaleleri, ruhsat iptalleri ve maden kazalarına ilişkin eski kayıtlarda adı geçtiğinden, bu belgelerin bugünkü muhatabının MAPEG olduğunu bilmek gerekir.

İlişkili: MAPEG, PİGM

Not: 703 sayılı KHK (RG 09.07.2018) ile PİGM ile birleştirilerek MAPEG'e dönüştü. Halef: MAPEG.

- **Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PiGM) [Birleşti]**

Kamu kurumu

Türkiye'de petrol ve doğal gaz arama ve üretim ruhsatlarını veren, sahaları denetleyen ve üretim istatistiklerini tutan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı birimiydi; 2013'te yürürlüğe giren 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun uygulanması da bu birimin sorumluluğundaydı. Karada ve denizde ruhsat alan TPAO ile yabancı şirketlerin başvuruları, devir işlemleri ve Devlet hissesi hesaplamaları burada yürütülürdü. Temmuz 2018'de 703 sayılı KHK ile Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile birleştirilerek Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü kuruldu. PiGM'nin yayımladığı yıllık petrol faaliyetleri raporları, arama geçmişine ilişkin başvurulacak arşivin önemli bir parçasıdır.

İlişkili: MAPEG, MiGEM, TPAO

Not: 703 sayılı KHK (RG 09.07.2018) ile MiGEM ile birleştirilerek MAPEG'e dönüştü. Halef: MAPEG.

- **Kalkınma Bakanlığı [Kapandı]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011

1960'ta kurulan Devlet Planlama Teşkilatının 2011'de bakanlığa dönüştürülmesiyle oluşan, beş yıllık kalkınma planlarını, yıllık programları ve kamu yatırım programını hazırlayan bakanlıktı. Enerji yatırımlarının kamu programına alınması, özel ihtisas komisyonlarının yönetimi ve bölgesel kalkınma ajanslarının koordinasyonu görevleri arasındaydı. Temmuz 2018'de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle kapatıldı; planlama ve yatırım programı görevleri Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına, kalkınma ajanslarının koordinasyonu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına geçti. Onuncu ve daha önceki kalkınma planlarının enerji özel ihtisas komisyonu raporları bu kurumun yayınları arasında yer alır.

İlişkili: SBB, KAGM

Not: 2018'de kapatıldı. Halefler: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü.

- **Orman ve Su İşleri Bakanlığı [Birleşti]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2011

2011'de kurulan ve Devlet Su İşleri, Orman Genel Müdürlüğü ile Meteoroloji Genel Müdürlüğünü bir araya getiren bakanlıktı. Hidroelektrik santraller için su kullanım hakkı anlaşmaları, havza yönetim planları, orman arazilerinde rüzgâr santrali ve enerji nakil hattı izinleri bu bakanlığın bağlı kuruluşları üzerinden yürütülüyordu; bu nedenle 2010'lardaki HES tartışmalarının merkezinde yer aldı. Temmuz 2018'de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birleştirilerek Tarım ve Orman Bakanlığı kuruldu. Meteoroloji Genel Müdürlüğü ise 2021'de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlandı.

İlişkili: Tarım ve Orman Bakanlığı, DSİ, OGM, MGM

Not: 2018'de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birleştirildi. Halef: Tarım ve Orman Bakanlığı.

- **Hazine Müsteşarlığı [Birleşti]**

Kamu kurumu

Başbakanlığa bağlı olarak kamu borç yönetimi, dış finansman, kamu garantileri ve kamu iktisadi teşebbüslerinin mali gözetimini yürüten kurumdur. Enerji açısından en önemli rolü, 1990'lar ve 2000'lerde yap-işlet ve yap-işlet-devret modelleriyle kurulan özel santrallerin elektrik alım anlaşmalarına ve bazı büyük altyapı projelerinin kredilerine verilen Hazine garantileriydi; bu yükümlülükler kamu maliyesi tartışmalarında uzun süre gündemde kaldı. Temmuz 2018'de Maliye Bakanlığı ile birleştirilerek Hazine ve Maliye Bakanlığı kuruldu. Eski garanti ve dış borç istatistikleri bugün bu bakanlığın kamu borç yönetimi raporlarında yayımlanmaktadır.

İlişkili: HMB

Not: 2018'de Maliye Bakanlığı ile birleştirildi. Halef: Hazine ve Maliye Bakanlığı.

- **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [Kapandı]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018

Temmuz 2018'de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birleştirilmesiyle kurulan bakanlıktı. Üç yıllık varlığı boyunca hem çalışma hayatı, iş sağlığı ve

güvenliği ve toplu iş ilişkileri, hem de sosyal yardımlar alanında yetkiliydi; maden iş güvenliği denetimleri, enerji ve maden iş kollarındaki sendikal istatistikler ile elektrik tüketim desteği ve kömür yardımı gibi hane destekleri tek çatı altındaydı. Nisan 2021'de 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden ikiye ayrıldı. Bu dönemde yayımlanan iş kolu istatistikleri ve sosyal yardım raporları bugün iki ayrı bakanlığın arşivlerinde bulunur.

İlişkili: ÇSGB, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Not: 73 sayılı CBK (RG 21.04.2021, sayı 31461) ile ikiye ayrıldı. Halefler: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.

- **Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi [Birleşti]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

2018'de Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan ve finans sektörünün geliştirilmesi, İstanbul Finans Merkezi projesi, yeni finansal araçlar ve katılım finans alanlarında politika önerileri hazırlayan ofisti. Sürdürülebilir finans ve yeşil finansman araçlarına ilişkin kamu tartışmalarına katkı veren birimler arasında yer aldı; enerji dönüşümünün finansmanı konusundaki raporlar ve etkinlikler bu çerçevede gündeme geldi. 28 Mart 2025 tarihli 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatıldı; görevleri Yatırım Ofisine aktarılarak kurum Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi adını aldı. Önceki yayınlarına güncel kurumun sitesi üzerinden ulaşılması gerekir.

İlişkili: Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi

Not: 183 sayılı CBK (RG 28.03.2025, sayı 32855) ile kapatıldı; görevleri Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisine devredildi.

Rehberin diğer bölümlerinde kapandı/birleşti olarak işaretlenen girişler

- **Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (CBDDO) [Kapandı]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2018 · Dayanak: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

2018'de kurulan ve kamunun dijital dönüşümü, e-Devlet hizmetleri, büyük veri ve yapay zekâ uygulamaları ile kamu bilgi güvenliği politikalarını koordine eden Cumhurbaşkanlığı ofisiydi. Yayımladığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi, kamu kurumları yanında enerji gibi kritik altyapı alanlarında hizmet veren işletmeler için de çerçeve oluşturuyordu. 28 Mart 2025 tarihli 183 sayılı Kararname ile kapatılmış, görev ve yetkileri aynı yıl kurulan Siber Güvenlik Başkanlığı'na devredilmiştir. Eski kaynaklarda ve mevzuat atıflarında adına sık rastlandığından, rehberde halefiyle birlikte gösterilir; güncel düzenlemeler için Siber Güvenlik Başkanlığı'na bakılmalıdır.

İlişkili: Siber Güvenlik Başkanlığı

Not: 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatıldı (RG 28.03.2025, sayı 32855). Halef: Siber Güvenlik Başkanlığı.

- **Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) [Birleşti]**

Kamu kurumu · Kuruluş: 2013 · Dayanak: 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu (2025) ile görevleri devredildi · usom.gov.tr

Ulusal siber olay müdahale merkezi olarak 2013'te Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bünyesinde faaliyete geçmiştir. Kamu kurumları ve kritik altyapı işletmecileriyle sektörel siber olaylara müdahale ekipleri üzerinden koordinasyon kurmuş, zararlı bağlantı listeleri, güvenlik bildirimleri ve zafiyet duyuruları yayımlamıştır. Enerji şirketleri, kritik altyapı sektörü olarak bu bildirim ağının parçasıydı ve EPDK'nın bilgi güvenliği düzenlemeleri de bu yapıyla bağlantılı işliyordu. 177 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Siber Güvenlik Başkanlığı ve Mart 2025'te yürürlüğe giren 7545 sayılı Kanun sonrasında USOM hizmetleri bu Başkanlığa devredilmiştir. Güncel bildirimler, siber ihbar ve zararlı bağlantı listeleri artık Siber Güvenlik Başkanlığı sitesinde yayımlanır.

Başlıca yayın ve kaynaklar: Zararlı bağlantı listeleri (API üzerinden); Güvenlik bildirimleri.

İlişkili: Siber Güvenlik Başkanlığı, BTK, EPDK

Not: Halef: Siber Güvenlik Başkanlığı (177 sayılı CBK, RG 08.01.2025; 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu). usom.gov.tr adresi hizmetlerin siberguvenlik.gov.tr üzerinden sürdürüleceğini bildiren bir duyuru sayfasına

dönüşmüştür; .txt biçimindeki zararlı bağlantı listesi paylaşımı 1 Haziran 2026'da sona ermiştir. Ek E (kapanan/birleşen kurumlar) listesine alınması önerilir.

- **Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası (Kamu-İş) [Birleşti]**

Sendika · Dayanak: 2821 sayılı Sendikalar Kanunu

Kamu iktisadi teşebbüslerini ve kamu kurumlarını işveren sıfatıyla temsil eden kamu işveren sendikasıdır. 1986 tarihli Başbakanlık genelgesiyle kamu işverenlerinin toplandığı üç sendikadan biri olmuş, 1995'te Türk Kamu-Sen'in katılımıyla kamuda iki işveren sendikasıdan biri haline gelmiştir. Faaliyet döneminde kamu işçileri için toplu iş sözleşmesi imzalayarak ücret ve sosyal hak düzenlemelerinde işveren tarafında yer almıştır. 23 Kasım 2019'daki genel kurulunda TÜHİS'e katılma kararı almış ve 20 Ocak 2020 itibarıyla faaliyeti TÜHİS bünyesinde sürmüştür. Eski toplu iş sözleşmelerine ve kamu ücret istatistiklerine başvuruda halef kurum olarak TÜHİS esas alınır.

İlişkili: TÜHİS

Not: 23 Kasım 2019 tarihli 30. Olağan Genel Kurul kararıyla 20 Ocak 2020 itibarıyla TÜHİS'e katıldı (TÜHİS tarihçe sayfası). Eski alan adı kamu-is.org.tr artık yanıt vermiyor.

- **Enerji Portalı [Kapandı]**

Medya / yayın

Enerji sektörüne yönelik Türkçe haber ve bilgi sitesiydi; web arşivi kayıtlarına göre 2009'dan 2023'e kadar enerjiportalı.com adresinde Enerji Dünyasının Sesi sloganıyla yayın yaptı. Elektrik, güneş, rüzgar, doğal gaz ve nükleer başlıklarında haberlerin yanı sıra enerji ihaleleri, firma rehberi, dijital kütüphane, solar çatı hesaplama modülü ve e-bülten sunuyordu. Lisanssız güneş yatırımlarının yaygınlaştığı dönemde yatırımcılara yönelik maliyet hesapları ve mevzuat derlemeleriyle ilgi görmüştü. Alan adının kayıt süresi 2024 sonunda dolmuş, adres artık park edilmiş bir sayfaya yönlenebilmektedir. Geçmiş içerik yalnızca İnternet Arşivi kopyaları üzerinden incelenebilir; aynı adı kullanan enerjiportalı.com.tr sitesi farklı bir genel teknoloji haber sitesidir.

Not: enerjiportalı.com alan adı 2024 sonunda süresi dolmuş olarak görünüyor; yeni içerik yok. Halef yayın bulunamadı. enerjiportalı.com.tr ile karıştırılmamalı.

Ek F. Şehir doğal gaz dağıtım şirketleri

Türkiye'de şehir içi doğal gaz dağıtımı, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu uyarınca EPDK'nın ihale sonucunda verdiği ve genellikle 30 yıl süreli dağıtım lisanslarıyla, her lisans bölgesinde tek bir şirket tarafından tekel niteliğinde yürütülür; ilgili belediyeler kanun gereği bu şirketlerde azınlık ortağı olabilir, tarifeler ve yatırım planları EPDK onayına tabidir.

Sektörün en büyük tekil işletmeleri İstanbul'da İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait İGDAŞ ve Ankara'da Torunlar Grubu bünyesindeki Başkentgaz iken, lisansların önemli bölümü Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding), Enerya (Ahlatcı Holding), Palmet Enerji ve Akmercan gibi çok bölgesel gruplarda toplanmıştır; 2024-2025 döneminde EPDK'nın el koyup satışa çıkardığı bölgeler (İnegöl, Çorlu, Yalova) ve el değiştiren şirketler (Bursagaz, Kayserigaz, Gazdaş) bu haritayı değiştirmiştir.

Bu ek, yürürlükteki dağıtım lisansı sahiplerini il bazında listeler; şirketlerin ortak sesi olan Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR) yıllık ve aylık sektör raporlarıyla dağıtım istatistiklerinin başlıca kaynağıdır.

Dağıtım şirketi (ticaret unvanı kısaltılmış)	Lisans bölgesi (il/ilçeler)	Bağlı olduğu grup / ortak
Aksa Gaz Doğalgaz Dağıtım (Aksa Çukurova)	Adana, Hatay, Mersin, Osmaniye (il merkezleri ve Ceyhan, Kozan, Tarsus, Silifke, Anamur, İskenderun, Reyhanlı, Kadirli dahil çok sayıda ilçe)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Akmercangaz Doğal Gaz Dağıtım (Akmercan Adıyaman)	Adıyaman (merkez, Kâhta, Besni, Gölbaşı, Samsat, Tut, Gerger, Sincik, Çelikhan)	Akmercan Şirketler Grubu

Dağıtım şirketi (ticaret unvanı kısaltılmış)	Lisans bölgesi (il/ilçeler)	Bağlı olduğu grup / ortak
Aksa Afyon Doğalgaz Dağıtım	Afyonkarahisar (merkez, Bolvadin, Çay, Dinar, Sandıklı, Şuhut, Emirdağ, İscehisar ve sonradan eklenen diğer ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa Ağrı Doğalgaz Dağıtım	Ağrı (merkez, Doğubayazıt, Patnos, Eleşkirt, Taşlıçay, Diyadin, Hamur, Tutak)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Enerya Aksaray Gaz Dağıtım	Aksaray (merkez, Ortaköy, Eski, Ağaçören, Sarıyahşi, Eşmekaya, Gülağaç, Güzelyurt)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Başkent Doğal Gaz Dağıtım GYO (Başkentgaz)	Ankara (büyükşehir sınırları; Polatlı ve Kızılcahamam dağıtım bölgeleri hariç; Şereflikoçhisar, Haymana, Evren, Gündül, Nallıhan, Çamlıdere sonradan eklendi)	Torunlar Enerji (Torunlar Grubu)
Kızılcahamam Doğal Gaz Dağıtım (K-Gaz)	Ankara: Kızılcahamam	Koçoğlu Grubu
Polatlı Doğal Gaz Dağıtım (Polgaz)	Ankara: Polatlı	
Enerya Antalya Gaz Dağıtım	Antalya (büyükşehir merkezi, Alanya, Korkuteli, Döşemealtı dahil ilçeler)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Akmercan Artvin Doğal Gaz Dağıtım	Artvin (merkez, Şavşat)	Akmercan Şirketler Grubu
Enerya Aydın Gaz Dağıtım	Aydın (merkez, Söke, Kuşadası, Çine, İncirliova, Kuyucak, Germencik, Koçarlı, Köşk, Sultanhisar dahil ilçeler)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Aksa Balıkesir Doğalgaz Dağıtım	Balıkesir (merkez, Edremit, Ayvalık, Burhaniye, Gömeç, Havran, İvrindi, Savaştepe, Sındırgı, Dursunbey, Kepsut, Bigadiç)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa Bandırma Doğalgaz Dağıtım	Balıkesir: Bandırma, Erdek	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa MKP Susurluk Doğalgaz Dağıtım	Balıkesir: Susurluk, Manyas ve Bandırma'ya bağlı bazı mahalleler; Bursa: Mustafakemalpaşa, Karacabey	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa Bilecik Bolu Doğalgaz Dağıtım	Bilecik ve Bolu (Gerede hariç) il merkezleri ve ilçeleri; Eskişehir: Çukurhisar, İnönü	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
ARH Doğal Gaz Dağıtım	Bingöl (1 Temmuz 2024'te Doğugaz lisans alanından çıkarılan bölge)	
Doğugaz Bitlis Muş Doğal Gaz Dağıtım	Bitlis ve Muş (merkezler, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz, Güroymak, Bulanık, Malazgirt, Hasköy, Korkut)	Doğugaz
Aksa Gemlik Doğalgaz Dağıtım	Bursa: Gemlik	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Tgaz İnegöl Doğal Gaz Dağıtım (eski İngaz)	Bursa: İnegöl, Yenişehir	Torunlar Enerji (Torunlar Grubu)
Aksa Bursa Şehiriçi Doğal Gaz Dağıtım (Bursagaz)	Bursa: Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer, Mudanya, Kestel, Gürsu, İznik, Keles, Orhanlı, Büyükorhan	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)

Dağıtım şirketi (ticaret unvanı kısaltılmış)	Lisans bölgesi (il/ilçeler)	Bağlı olduğu grup / ortak
Aksa Çanakkale Doğalgaz Dağıtım	Çanakkale (merkez, Biga, Çan, Ezine, Bayramiç, Lapseki, Ayvacık, Gelibolu); Balıkesir: Gönen	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Çorum Doğal Gaz Dağıtım (Çorumgaz)	Çorum (merkez ve Alaca, Osmancık, İskilip, Oğuzlar dahil ilçeler)	Ahlatcı Holding
Enerya Denizli Gaz Dağıtım	Denizli (merkez ve Acıpayam, Serinhisar, Sarayköy, Tavas, Çivril dahil ilçeler)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Diyarbakır Doğal Gaz Dağıtım (Diyargaz)	Diyarbakır (merkez, Ergani, Bismil, Silvan, Çermik, Çınar, Hani, Lice, Çüngüş)	Fernas Şirketler Grubu
Aksa Düzce Ereğli Doğalgaz Dağıtım	Düzce (merkez, Akçakoca, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca, Cumayeri, Çilimli); Zonguldak: Karadeniz Ereğli, Alaplı	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Trakya Bölgesi Doğal Gaz Dağıtım (Gazdaş Trakya)	Edirne, Kırklareli, Tekirdağ (Çorlu dağıtım bölgesi hariç)	Palmet Enerji
Aksa Elazığ Doğalgaz Dağıtım	Elazığ (merkez, Karakoçan, Kovancılar, Palu, Sivrice, Keban, Baskil)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Enerya Erzincan Gaz Dağıtım	Erzincan (merkez, Refahiye, Çayırlı, Tercan dahil ilçeler)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Palen Enerji Doğal Gaz Dağıtım	Erzurum (büyükşehir merkezi ve Ilıca)	Palmet Enerji
Esgaz Eskişehir Şehiriçi Doğal Gaz Dağıtım	Eskişehir (merkez ilçeler ve Mahmudiye dahil çevre ilçeler; Çukurhisar ve İnönü hariç)	Kolin
Gazdaş Gaziantep Doğal Gaz Dağıtım	Gaziantep (merkez, Oğuzeli, İslahiye, Nurdağı, Araban, Yavuzeli, Karkamış); Kilis (merkez, Polateli)	Palmet Enerji
Aksa Gümüşhane Bayburt Doğalgaz Dağıtım	Gümüşhane ve Bayburt (merkezler, Kelkit, Şiran, Torul, Kürtün, Köse, Aydıntepe, Demirözü)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Akmercan Hakkari-Şırnak Doğal Gaz Dağıtım	Hakkari, Şırnak	Akmercan Şirketler Grubu
Doğugaz Iğdır Doğal Gaz Dağıtım (eski Serhat Doğal Gaz)	Iğdır (merkez, Tuzluca, Melekli, Halfeli)	Doğugaz
Torosgaz Isparta Burdur Doğal Gaz Dağıtım	Isparta ve Burdur (merkezler, Bucak, Gönen, Yalvaç, Eğirdir, Şarkikaraağaç, Gölhisar dahil ilçeler)	Sel-tan İnşaat (Torosgaz)
İGDAŞ İstanbul Gaz Dağıtım	İstanbul (il geneli; Bahçeşehir dağıtım bölgesi hariç)	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Bahçeşehir Gaz Dağıtım (Bağdaş)	İstanbul: Başakşehir ilçesindeki Bahçeşehir bölgesi	Süzer Grubu
İzmir Doğalgaz Dağıtım (İzmirgaz)	İzmir (büyükşehir merkezi, Tire, Bergama, Ödemiş, Kınık, Kiraz, Dikili, Beydağ dahil ilçeler)	Kolin
Arsan Maraş Doğal Gaz Dağıtım (Armadaş)	Kahramanmaraş (merkez, Türkoğlu ve çevre yerleşimler)	Arsan Group

Dağıtım şirketi (ticaret unvanı kısaltılmış)	Lisans bölgesi (il/ilçeler)	Bağlı olduğu grup / ortak
Enerya Karaman Gaz Dağıtım	Karaman (merkez, Ermenek, Kazımkarabekir, Sudurağı)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Doğugaz Kars Ardahan Doğal Gaz Dağıtım (eski Kargaz Kars Ardahan)	Kars ve Ardahan (merkezler, Sarıkamış, Selim, Kağızman, Göle, Posof, Damal, Hanak)	Doğugaz
Kargaz Doğal Gaz Dağıtım	Kastamonu, Karabük, Çankırı (merkezler, Safranbolu, Tosya, Kurşunlu, Korgun dahil); Bolu: Gerede	Ahlatcı Holding
Aksa Kayserigaz Kayseri Doğal Gaz Dağıtım	Kayseri (Kocasinan, Melikgazi, Talas ve Develi, Bünyan, İncesu, Pınarbaşı, Yahyalı dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Kırgaz Kırıkkale-Kırşehir Doğal Gaz Dağıtım	Kırıkkale ve Kırşehir (merkezler, Hacılar, Kaman, Mucur, Keskin, Çelebi, Boztepe, Akpınar)	
İzmit Gaz Dağıtım (İzgaz)	Kocaeli (Gebze bölgesi ve Karamürsel dışındaki ilçeler)	Palmet Enerji
Palgaz Doğal Gaz Dağıtım	Kocaeli: Gebze, Darıca, Dilovası, Çayırova	Palmet Enerji
Enerya Konya Gaz Dağıtım	Konya (merkez ilçeler ve çevre ilçeler; Ereğli, Emirgazi, Seydişehir, Çumra, Beyşehir hariç)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Enerya Ereğli Gaz Dağıtım	Konya: Ereğli, Emirgazi	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Selçuk Doğal Gaz Dağıtım (Selçukgaz)	Konya: Seydişehir, Çumra, Beyşehir	Cengiz Enerji (Cengiz Holding)
Torosgaz Kütahya Doğal Gaz Dağıtım (eski Çinigaz)	Kütahya (merkez, Tavşanlı, Emet, Gediz)	Sel-tan İnşaat (Torosgaz)
Aksa Malatya Doğalgaz Dağıtım	Malatya (Battalgazi, Yeşilyurt, Akçadağ, Doğanşehir, Darende, Hekimhan, Arapgir, Arguvan dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa Manisa Doğalgaz Dağıtım	Manisa (Yunusemre, Şehzadeler, Akhisar, Turgutlu, Salihli, Soma, Alaşehir, Kula dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Akmercan Mardin Doğal Gaz Dağıtım	Mardin (merkez, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin, Derik, Mazıdağı, Savur, Dargeçit, Ömerli, Yeşilli)	Akmercan Şirketler Grubu
Akmercan Muğla Doğal Gaz Dağıtım	Muğla (Menteşe, Yatağan, Ula)	Akmercan Şirketler Grubu
Enerya Kapadokya Gaz Dağıtım	Nevşehir ve Niğde (merkezler, Ürgüp, Avanos, Gülşehir dahil ilçeler)	Enerya Enerji (Ahlatcı Holding)
Aksa Ordu Giresun Doğalgaz Dağıtım	Ordu ve Giresun (merkezler ve ilçeler); Samsun: Çarşamba, Terme, Salıpazarı	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Agdaş Adapazarı Gaz Dağıtım	Sakarya (Adapazarı merkez ve Akmercan Gega lisans alanı dışındaki ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Akmercan Gega Doğal Gaz Dağıtım	Sakarya: Geyve, Pamukova, Taraklı, Alifuatpaşa, Karaçam	Akmercan Şirketler Grubu

Dağıtım şirketi (ticaret unvanı kısaltılmış)	Lisans bölgesi (il/ilçeler)	Bağlı olduğu grup / ortak
Akmercan Delta Doğal Gaz Dağıtım	Samsun: Bafra, Havza, Vezirköprü, Ladik, 19 Mayıs, Alaçam, Yakakent	Akmercan Şirketler Grubu
Samgaz Doğal Gaz Dağıtım	Samsun: İlkadım, Atakum, Canik, Tekkeköy, Kavak, Asarcık	Cengiz Enerji (Cengiz Holding)
Aksa Siirt Batman Doğalgaz Dağıtım	Siirt ve Batman (merkezler, Kurtalan, Kozluk, Beşiri, Baykan, Sason, Eruh, Hasankeyf)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Akmercan Sinop Doğal Gaz Dağıtım	Sinop (merkez, Gerze, Boyabat)	Akmercan Şirketler Grubu
Aksa Sivas Doğalgaz Dağıtım	Sivas (merkez, Divriği, Gemerek, Gürün, Kangal, Suşehri, Şarkışla, Yıldızeli, Zara dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa Şanlıurfa Doğalgaz Dağıtım	Şanlıurfa (Eyyübiye, Haliliye, Karaköprü, Siverek, Viranşehir, Birecik, Suruç, Akçakale, Ceylanpınar dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Marmara Çorlu Doğal Gaz Dağıtım (eski Çordaş)	Tekirdağ: Çorlu	
Aksa Tokat Amasya Doğalgaz Dağıtım	Tokat ve Amasya (merkezler, Merzifon, Suluova, Erbaa, Niksar, Turhal, Zile dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Aksa Trabzon Rize Doğalgaz Dağıtım	Trabzon ve Rize (merkezler, Akçaabat, Of, Araklı, Sürmene, Çayeli, Ardeşen, Pazar dahil ilçeler)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Akmercan Tunceli Doğal Gaz Dağıtım	Tunceli (merkez)	Akmercan Şirketler Grubu
Udaş Uşak Doğal Gaz Dağıtım	Uşak (merkez, Banaz, Bölme)	Yerel ortaklık (kuruluştaki Uşaklı sanayiciler, Uşak TSO ve Uşak Belediyesi)
Aksa Van Doğalgaz Dağıtım	Van (merkez, Edremit, Erciş, Muradiye, Çaldıran, Gevaş, Gürpınar, Özalp)	Aksa Doğalgaz (Kazancı Holding)
Marmara Yalova Doğal Gaz Dağıtım (eski Armagaz)	Yalova (merkez ve ilçeler); Bursa: Orhangazi; Kocaeli: Karamürsel	
Sürmeli Doğal Gaz Dağıtım (Sürmeligaz)	Yozgat (merkez, Sorgun, Yerköy, Boğazlıyan, Sarıkaya, Akdağmadeni, Çekerek, Şefaattli dahil ilçeler)	Ahlatıcı Holding
Akmercan Batıkar Doğal Gaz Dağıtım	Zonguldak (merkez, Kozlu, Kilimli, Çaycuma, Devrek); Bartın	Akmercan Şirketler Grubu

Kaynak: GAZBİR Dağıtım Şirketleri Listesi (xlsx, son güncelleme 30 Aralık 2025) ve GAZBİR il bazlı dağıtım şirketleri sayfası; lisans bölgeleri Aksa Doğalgaz bölge sayfaları (EPDK lisans numarası ve yatırım bölgeleriyle), şirket siteleri ve EPDK kurul kararlarına atıf yapan kamuya açık şirket tanıtımlarından; grup bilgisi Enerya bağlı ortaklıklar tablosu, Palmet, Ahlatıcı Holding, Cengiz Enerji, Doğugaz, Süzer Grubu ve şirket açıklamalarından derlenmiştir (erişim: Eylül 2026). EPDK lisans sorgulama ekranı otomatik erişime kapalı olduğu için satırlar EPDK kaydıyla tek tek karşılaştırılamamıştır. İlçe listeleri özetlenmiştir; lisans alanları EPDK kurul kararlarıyla sık genişletildiğinden güncel kapsam için EPDK lisans sorgulaması esas alınmalıdır. ARH, Kırgaz, Polgaz, Marmara Çorlu ve Marmara Yalova satırlarında grup bilgisi doğrulanamadığı için boş bırakılmıştır; Yalova bölgesinin satış ihalesinde en yüksek teklifi Enerya Enerji'nin verdiği basına yansımış, ancak Enerya'nın bağlı ortaklıklar listesinde bu şirket yer almamaktadır. Belediyelerin kanuni azınlık payları gösterilmemiştir.